

Ankara, 1.2.1971
Sayı: 326

T.C. Emekli Sandığı
Genel Müdürlüğü

A N K A R A

İlgi: 12.11.1970 gün ve 20-1/XXXIII-30-A sayılı yazınız;

1136 sayılı Kanunun ve onu tadil eden 1238 kanunla değişik geçici 2,3,4,5 üncü maddelerinin T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü ile ilişki sağlayan avukat arkadaşlarımızın kanunun uygulanmasından meydana gelen bazı aksaklıkları iş birliği yapılmak suretiyle çözümlenebileceği hususu Genel Müdürlüğünüzün yukarıdaki yazısı ile vaa buyurulmuştur.

Uygulamada açık ve kesin hükümlerin bulunduğu bazı konularda meslektaşlarımızın mağdur duruma düştükleri vaki şikayetlerden anlaşılmaktadır. Şöyle ki:

1- İntibakların, son alınan maaş veya ödenek derecesinden başlayarak serbest avukatlıkta geçen sürenin eklenmesi suretiyle yapılması ve borçlanmanın buna göre hesabı icap ederken aksi yol takibedilmekte, 1136 sayılı Kanunun uygulanmasından yukarıya doğru süreler hesaplanmaktadır.

Borçlanmanın ne suretle yapılacağı, 1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin (A) bendi delaletiyle (B) bendinin ikinci fıkrasındaki; (ilgilerinin T.C. Emekli Sandığına evvelce kesenek ödediği memuriyet ve hizmette son aldığı maaş veyahut ödenek derecesindeki kıdeminden itibaren o memuriyet ve hizmetin asgari terfi süresi nazara alınarak iki veya üç yılda bir terfi etmiş sayılmak suretiyle ..) ile belirtilmiştir.

Bu hüküm, borçlanmanın geriye doğru gitmek suretiyle değil, son aldığı maaş veya ödenek derecesindeki kıdeminden itibaren 2 veya 3 yılda bir terfi ettirilmek suretiyle yapılacağını amirdir.

Bundan başka, 1238 sayılı Kanunun geçici 3. maddesiyle değişik 1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesine eklenen fıkralarda (545 sayılı Kanunun 3. maddesiyle eklenen maddedeki esaslara göre borçlanmaları şartıyla emekliliğe esas hizmetlerine eklenir). hükmü, intibaklarda borçlanılacak sürenin son aldıkları maaş kıdeminden itibaren eklenmeğe başlanılacağı prensibini kabul ve muhafaza etmiştir.

(2)

1136 sayılı Kanunun geçici 2/B bendinin 3. fıkrasında (borçlanan kişiler emekliliğe esas olan eski memuriyet veya hizmet sürelerine borçlandıkları sürenin eklenmesi suretiyle) denilmekle, borçlanmanın geriye doğru değil son alınan maaş ve ödenekdeki kıdeminden itibaren yapılacağı belirtilmiştir.

2- Sandığının borçlanma hesabını 1136 sayılı Kanunun geçici 2/B bendinin 5. fıkrasındaki (ancak, kesenekler ve kurum hissesini ait oldukları geçmiş yıllarda yürürlükte bulunan T.C.Emekli Sandığı Kanununun hükümlerine göre hesaplanır) hükmünü ihmal ederek borçlanmayı ters yönden hesapladığından primi yüksek olan son kanun hükümlerine göre borçlanmayı tahakkuk ettirmektedir.

3- 1136 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T.C. Emekli Sandığındaki emekliliğe esas teşkil eden hizmetleri toplamı en az 15 yıl olan avukatlar, anılan kanunun geçici 2. maddesi (B) bendi uyarınca, serbest avukatlıkta geçen hizmet sürelerini 30 yılı geçmemek üzere Sandıkla ilgilerini devam ettirebilirler.

Sandığınız, emekli keseneklerini geri almış olan meslekdaşlarımız faizi ile birlikte yatırdıkları ve borçlandıkları sürelerle ait vecibelerini de eda ettikleri halde, emekli aylığı tahsisi için 6 ay beklenmesi gerektiğini ileri sürmekte ve bu uygulamayı 5434 sayılı Kanunun 102. maddesini değiştiren 545 sayılı Kanunun 3. maddesinin hükümlerine dayandırılmaktadır.

Halbuki, 1136 sayılı Kanunun geçici 2/b. maddesinin 5. fıkrası (Emekli aylığına hak kazanmanın borçlanılan miktardan tamamen ödendiği tarihten başlayacağını) aynı bendin 6. fıkrasında (borçlarını tamamen ödeyenlere ödedikleri miktara göre 5434 sayılı Kanun hükmünün uygulanacağını) hükmüne bağlamıştır.

Bu hükümlerde hesaplanacak süreler için Emekli Sandığı Kanununda belli edilmiş olan hakların varilmesine dair yapılacak işlemleri göstermektedir. Bu yoldaki atfın delalet ve tesisi dışına çıkılamayacağından ve istekleriyle emekliye ayrılmak olanların 5434 sayılı kanunun 102. maddesinin 545 sayılı kanunun 3. maddesile değişik olan (iade edilecek parayı 6 ay önce sandığa yatırması) şartına atıfta bulunulmadığından, 6 aylık sürenin beklenmesi yolundaki uygulamada hukuki isabet yoktur.

Danıştay 10.Dairesinin 970/1056 Esas sayılı kararı Sandığınızın aksine vaki işlemi iptal etmiştir.

(3)

4- T.C. Emekli Sandığınız, 65 yaşını tecavüz eden avukatları iştirakci olarak kabul etmemektedir. Her ne kadar, serbest avukatlar 5434 sayılı Kanunun 40. maddesinde yazılı kesin yaş haddi olan 65 yaşını doldurmuş iselerde avukatlık görevinin niteliği ve 1136 sayılı Özel Kanunda aksine bir sarahat olmaması itibarile, mezkur 40. maddede yazılan 65 yaşını istisnaları içinde mütalaa edilmelidirler. Nitekim Danıştay 10. Dairesinin 25.11.1970 tarih ve 970/1144 esas, 970/1644 karar sayılı içtihadı, bu görüşünüzü teyit ederek, Sandığınızın aksine vaki işlemini iptal eylemiştir.

Uygulamanın kanun ve Danıştay kararlarına göre düzeltilmesi, Sandığınız aleyhine bozulan dava açılmasını önleyeceği gibi, meslektaşlarımızın da mağdur olmamasını sağlayacaktır.

Sandığınız ilgililerince yapılacak toplantıya katılmak üzere Yönetim Kurulumuz üyeleri Av.Zeki Yücel ve Av.Erdoğan Bigat'ın gerekli kılındıklarını bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,
T.B.B
Başkanı
Av.Faruk Erem.

V.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik, Adres: Z.Gökalp Cad. 16/7, Ankara. Telf: 18 13 44-46

Arş. ,

Baro Başkanlığı

Tarihi : 19/2/1971

Sayısı : 9/566

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 87. maddesi uyarınca Birliğe gönderilen Baroların Genel Kurul kararları ve seçim sonuçlarını gösteren tutanaklar, Birlik Yönetim Kurulunun 30.1.1971 gün ve 2 nolu toplantısında tetkik edilmiş ve; ortak hatalar aşağıdaki şekilde tesbit edilmiştir.

1- Denetici Seçimi

1136 sayılı Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik 108. maddesinde deneticilerin görev süreleri belirtilmemiş olmakla beraber, baroların mali işlemlerini denetlemekle görevli bulunan denetçilerin, her toplantı dönemi için seçilmeleri kanunun maksadına uygun düştüğünden her yıl olağan genel kurul toplantılarında asil ve yedek denetçi seçimlerinin yapılması,

2- Tasnif Kurulları

1136 sayılı Kanununun 90, 96, 103 ve 108.maddeleri uyarınca yapılacak baro başkanı, yönetim, disiplin ve denetleme kurulları üye seçimleri için anılan maddelerin yollamada bulunduğu 90. maddenin 3. fıkrası gereğince ayrı ayrı tasnif kurullarınının ad çekme ile tespiti,

3- Seçimlerin Gizliliği

1136 sayılı Kanununun 90 ve 96. maddesiyle 104 ve 108. maddelerinin yollamada bulunduğu 90. madde hükümleri uyarınca baro başkanı, yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyeleriyle yedeklerini gizli oyla seçilmesi,

4- Gündem Dışı Görüşme Yasağı

1136 sayılı Kanununun 88. maddesi uyarınca gündemde belirtilmemiş konular hakkında genel kurulda karar verilemeyeceğinden, genel kurul kararıyla de olsa gündeme ekleme yapılamıyacağı,

(2)

hususlarının barolara duyurulmasına 7/4 sayı ile karar verilmiştir.

Yönetim Kurulu kararı uyarınca yukardaki hususları temenni niteliğinde olmak üzere bilgilerine sunarım.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

V.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik, Adres: Z.Gökalp Cad.16/7 Ankara, Telf: 18 13 44-46

Baro Başkanlığı

Tarihi : 19/2/1971

Sayı : 8/565

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 82. maddesi hükmü uyarınca yapılan Genel Kurulunuz toplantısına ait aynı kanunun 87. maddesinin son fıkrası uyarınca verilen kararlar seçim tutanağının şimdiye kadar Birliği-mize geldiği kaydına rastlanmamıştır.

Sözü geçen kararlar tutanağın gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

V.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Ziya Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Adana, Adıyaman, Afyon, Amasya, Artvin,
Aydın, Edirne, Elazığ, Eskişehir, İstanbul,
Kars, Kırklareli, Kırşehir, Mardin, Mersin,
Nevşehir, Niğde, Rize, Samsun, Sincop,
Trabzon, Yozgat, Van Baro Başkanlıklarına
çekildi.

Ankara : 19/2/1971

Sayı : 7/564

~~111~~

İlgi: 16.1.1971 gün ve 176-3 sayılı genelgemiz;

1- 1.Ocak.1971 tarihi itibariyle baronuzda kayıtlı avukat sayısının acele bildirilmesini;

2- Birliğimizce yayımlanmakta olan bülten, adreslerine gönderilmek üzere baronuza kayıtlı avukatların en son büro adreslerini gösterir bir listenin de kısa zamanda hazırlanarak gönderilmesini, rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökale Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

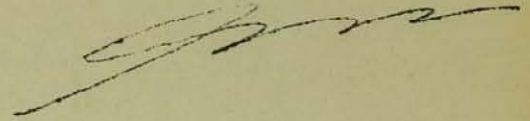
Tarihi: 16/2/1971
Sayısı: 6-520

Avukatlık Kanununun 182. maddesi gereğince yapılması öngörülen Yönetmelik'e esas olmak üzere hazırlanmış bulunan ön tasarı ilişikte sunulmuştur. Bu tasarıya ilâvesini veya değiştirilmesini uygun gördüğünüz hususlar hakkında muhterem Baronuz görüşünün ivedilikle Birliğimize gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

1136 sayılı Avukatlık Kanunu

Yönetmeliği

BİRİNCİ KISIM

Başlangıç

Amaç ve Dayanak:

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı 1136 sayılı Kanunun uygulanma düzenini sağlamaktır. (Uygulanmasını düzenlemektir)

Anayasanın 113 maddesiyle 1136 sayılı Kanunun 182. maddesine dayanılarak Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanmış, Adalet Bakanlığınca onaylanmıştır.

Tarifler:

Madde 2- Bu yönetmelikte yazılı kavramların anlamları 1136 sayılı Avukatlık Kanununa göre tayin edilir.

İKİNCİ KISIM

Avukatlık Mesleğine Kabul

Başvurma:

Madde 3- Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya 1136 sayılı Kanunun 4. maddesinde yazılı şartlara haiz olanlar levhasına yazılmak üzere diledikleri baro'ya başvurabilirler.

Başvurma yazı ile olur, yazıya aşağıdaki yazılı belgeler eklenir.

Dilekçeye Eklenecek Belgeler.(3.Mad.)

Madde 4- Başvurma yazısına eklenmesi zorunlu olan belgeler şunlardır.

4/1- Tasdikli iki örneği ile birlikte nüfus kaydı.

4/2- Tasdikli iki örneği ile birlikte Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini doğruluyan belge (Lisans diploması).

(Yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca Türkiye Hukuk Fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarına dair Türk Hukuk Fakültelerinden birisinden verilmiş tamamlayıcı bir belge vermek zorundadırlar).

4/3- Staj bitim belgesi.

4/4- Avukatlık sınavının başarıldığına dair belge.

4/5- Levhasına yazılmak üzere başvuru alan baro bölgesinde ikâmetgahı bulunduğuna dair ikâmetgah senedi.

4/6- (Örnek 1) de gösterildiği üzere düzenlenmiş ve avukat adayının 1136 sayılı Kanunun 5. maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel halleri bulunmadığına dair imzalı bildiri yazısı.

Istisnalar:

Madde 5-

5/1- Staj bitim belgesi tarihi ile sınavı başarıma belgesi tarihi arasında bir yıldan daha az bir süre bulunanlar ile sınavı başarıma belgesi tarihi kaydolma tarihi arasında bir yıldan az süre bulunanlar başvurma yazılarına yalnızca (4/5) maddede yazılı ikâmetgah senedini eklerler.

5/2- 1136 sayılı Kanunun (4) maddesi yoluyla levhaya yazılma isteğinde bulunanlardan yalnızca (4/3) ve (4/4) maddede yazılı belgeler aranmaz. Ancak bu gibiler ayrıca sicil özetlerinin sicili tutan dairece onanmış bir örneğini başvurma yazılarına eklemek zorundadırlar.

5/3- Yabancı avukatlardan Türk uyruğuna geçmiş bulunanlardan da (4/3) ve (4/4) maddede yazılı belgeler aranmaz. Bu gibiler başvurma yazılarına ayrıca eklemek zorunda oldukları belgeler şunlardır.

a) Yabancı ülkede yazılı bulunduğu baro veya benzeri teşekkülce verilmiş beş yıl süre ile mahkemelerin her derecesinde avukatlık yaptığını doğrulayan belge ve sicil örneği.

b) Başvurduğu Baro Yönetim Kurulu tarafından yapılmış avukatlık mesleğini yürütmeğe yetecek ölçüde Türkçe bildiğini doğrulayan sınav belgesi.

Adli Sicil Araştırması:

Madde 6- Avukatın levhasına yazılma isteğinde bulunduğu baro başkanlığınca adayın ikâmetgahının bulunduğu C.Savcılığı ile nüfusuna yazılı olduğu yer C.Savcılıklarından adli sicil araştırması yapılır. Adayın adli sicilde yazılı olup olmadığı yazılı ise kayıt örneği başvurma yazısına eklenir.

Staj Dosyasının Getirilmesi:

Madde 7- Durumları (5/1) maddeye uygun olanlardan, staj bitim belgesi aldıkları baro'dan başka bir baro'ya levhasına yazılmak üzere başvuruların staj dosyaları, başvuru baro tarafından adayın stajını tamamladığı barodan istenir, gelen dosya başvuru yazısına eklenir.

Başvurma Yazısının Kaydı:

Madde 8- Bu yönetmeliğin 4 veya 5 ve 7 maddesine göre eklenmesi gereken belgelerde herhangi bir eksiklik bulunmayan ve 6. madde gereğince adli sicil araştırması ile gerekiyorsa 21. maddeye göre sağlık incelemesi yapıp sonucu yazıya eklenmiş başvuru yazıları baro tarafından kabul edilerek deftere kayıt edilir.

Başvurma yazısının kayıt tarihini ve numarasını tespit eden iki nüsha belge düzenlenir. (örnek 2). Bu belgelerden birisi adaya verilir. Diğer başvuru yazısına eklenir.

1136 sayılı Kanununun 7. maddesinde yazılı bir aylık süre bu tarihten itibaren işlemeğe başlar.

Eklenmesi gerekli belgelerde eksiklik bulunan başvuru yazıları, belgeler tamamlanıncaya kadar kabul edilmez.

İsteğin Kabulü:

Madde 9- İsteği kabul eden Baro Yönetim Kurulu başvuranın avukatlık mesleğine kabul ile levhasına yazılması kararını verir. Karar ile kararın dayanağı dosya onaylanmak üzere karar tarihinden itibaren bir ay içinde onaylanmak üzere Adalet Bakanlığına gönderilir.

Adalet Bakanlığının onayı ile karar kesinleşmiş ve aday avukatlık mesleğine kabul edilmiş olur.

Ruhsatname Verilmesi ve Yemin (9.mad.):

Madde 10- Adayın avukatlık mesleğine kabul ile levhaya yazılmağa ilişkin kararı ve bu kararı onaylayan Adalet Bakanlığı yazısının bir örneği Türkiye Barolar Birliğine gönderilir, ruhsatnamenin gönderilmesi istenir.

Ruhsatname isteme yazısına,

- a) Ruhsat harcının ödendiğine dair belge,
- b) Ruhsatname ücretinin ödendiğine dair belge,
- c) (Örnek) göre düzenlenmiş ve doldurulmuş Barolar Birliği

-Arşiv kartı-

- d) Adayın iki fotoğrafı eklenir.

Barolar Birliğince Yapılacak İşlem:

Madde 11- Barolar Birliği genel karar ve bilgilere göre ruhsatnameyi adayın adını yazdırarak soğuk damga ile fotoğrafını mühürlü, ruhsatname defterinde durumu işler ve ilgili baro başkanı tarafından imzalanıp mühürlenerek sahibine verilmek üzere ilgili baroya gönderir.

1136 sayılı Kanunun 9. maddesinde yazılı andı içtiği ve ruhsatnamesinin verildiği 1136 sayılı Kanunun 9. maddesinde yazılı olduğu üzere bir tutanağa bağlanır.

Ant içmeyen adaya ruhsatnamesi verilmez.

Aday ruhsatnamesini aldıktan sonra (avukat) unvanını kazanır.

Durum Barolar Birliğine bildirilir.

İsteğin Reddi (7. Madde):

Madde 12- Baro Yönetim Kurulunun isteği reddetmesi veya 1136 sayılı Kanunun 5. maddesinin son fıkrasında yazılı durumun varlığını tespit ederek kovuşturma sonuna kadar beklenme kararı vermesi halinde, karar adaya tebliğ olunur.

Başvurma yazısının baroca kabul tarihinden itibaren bir ay içinde herhangi bir karar verilmiş olması hali, isteğin reddi sayılır.

Aday tebliğ olunan isteğin reddi veya kovuşturma sona kadar beklenmesi kararına, bu kararın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içerisinde baro vasıtasıyla itiraz edilebileceği ayrıca yazılır.

İtiraz (8. Madde):

Madde 13- İtiraz, isteği reddeden baro başkanlığı vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine yazılı olarak yapılır.

İtiraz süresi onbeş gündür.

Adaya itirazı üzerine itirazını tespit eden bir belge verilir.

(Örnek 3)

İtiraz ve itirazı tespit eden belge hiçbir vergi, harç ve resme tabi değildir. Ancak itiraz eden gerekli posta masraflarını baroya öder.

Türkiye Barolar Birliği itiraz tarihinden itibaren bir ay içerisinde itirazı inceleyerek karar verir. Barolar Birliği tarafından yapılan incelemede başvurma yazısına eklenmesi gereken belgelerde eksiklik bulunmasının tespit edilmesi halinde dosya eksikliklerin tamamlanması için barosuna iade edilir. Bu takdirde itiraz eklenmesi gereken belgelerin tamamlandığı tarihte yapılmış sayılır.

Barolar Birliğinin Kararı (Madde 8):

Madde 14- İtiraz Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından itiraz sebepleriyle bağlı olmaksızın incelenir karara bağlanır. Karar itirazın kabulü veya reddi şeklinde olur. Bir ay içersinde karar verilmemiş olması hali, itirazın reddi sayılır.

Adalet Bakanlığının Onayı (Madde 8.) :

Madde 15- Barolar Birliği itiraz hakkında verdiği kararlar birlikte adayın başvurmasıyla ilgili dosyaya kararın onanması için Adalet Bakanlığına gönderir.

Dosyanın Bakanlığa gönderilme süresi bir aydır.

Adalet Bakanlığı Barolar Birliği kararını onaylar veya onayla isteğini reddeder.

15/1- Barolar Birliğinin itirazın reddine ilişkin kararının Adalet Bakanlığı tarafından onanmaması, itirazın kabulü anlamındadır.

15/2- Barolar Birliğinin itirazın kabulüne ilişkin kararının onanması ile itirazın reddi anlamındadır.

Onayların Sonuçları:

Madde 16- Adalet Bakanlığının onanma veya onanama kararları kesindir. Gerekleri derhal yerine getirilir.

16/1- İtiraz kabul edilmişse bu takdirde bu yönetmeliğin (9), (10), (11) maddeleri gereğince işlem yapılacak aday baro levhasına yazılır, ruhsatı verilir.

16/2- İtiraz reddedilmiş ise adayın adı ilgili baro tarafından adayın adı ve kimliği Türkiye'deki bütün barolara ve Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Adayın adı ve kimliği Barolar Birliğinde bu iş için tutulan özel bir deftere yazılır.

Red ve bekleme sebepleri kalkmadıkça hiçbir baro o kimseyi levhasına yazamaz.

Dâva Hakkı (8 Mad.):

Madde 17- Adalet Bakanlığının Barolar Birliğinin itirazın reddine ilişkin kararının onanmaması halinde Barolar Birliği ve ilgili baro; itirazın reddinin kabulüne ilişkin kararını onaylaması halinde başvuran aday tarafından danıştaya iptal davası açılabilir.

İtirazsız Kesinleşme:

Madde 18- Yazılma isteğinin reddine veya bekletilmesine ilişkin Baro Yönetim Kurulu kararlarına süresinde itiraz yapılmaması halinde bu kararlar kesinleşir. Bu durumda 16/2 madde gereğince işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Avukatlık Stajı

Başvurma (Mad.16-17) :

Madde 19- Avukatlık stajı yapmak için başvurma yazı ile olur.

Yazıya eklenmesi gereken belgeler şunlardır:

19/1- Bu yönetmeliğin 4 maddesinin 1, 2, 5, 6 numaralı bentlerinde yazılı belgeler.

19/2- 1136 sayılı Kanunun 5/a maddesinde yazılı mahkûmiyetleri bulunmadığına dair bildiri yazısı (örnek).

19/3- Yanında staj göreceği avukatın levhasına yazılı olduğu baro tarafından düzenlenmiş örneğine uygun olarak hazırlayıp imzaladığı muvafakat yazısı. (1136 sayılı Kanunun 22/2, 3 maddesine uygun durumlarda bu muvafakat yazısı aranmaz).

19/4- Stajyer adayının başvurduğu baro levhasında yazılı ki avukat tarafından stajyerin ahlâki durumu hakkında ayrı ayrı olmak üzere düzenlenmiş tenitma yazısı.

19/5- Başvurulan baro tarafından tespit edilmiş adette 6x9 ölçüsünde fotoğraf ve gerekli masrafların ödendiğine dair makbuz,

eklenmesi gerekli belgelerde eksiklik bulunan başvurma yazıları, eksik belgeler tamamlanıncaya kadar kabul edilmez.

İnceleme:

Madde 20- Başvurma yazısının kabulüyle birlikte baro başkanı baro levhasında yazılı avukatlardan birisini stajyer adayının, avukatlık mesleğine kabul için gerekli ahlâki nitelikleri taşıyıp taşımadığını ve avukatlıkla birleşmiyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırmak ve sonucu hakkında bir rapor tanzim etmek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat bu görevi kabul etmek ve engeç onbeş gün içersinde raporunu vermek zorundadır.

Sağlık İncelemesi:

Madde 21- Baro başkanı gerekli gördüğü takdirde stajyer adayının vücutça bir sakatlığı, akılca malûllüğü bulunup bulunmadığının tespiti için

sağlık incelemesine başvurabilir. Sağlık incelemesi Baro merkezinin bulunduğu şehir devlet hastahanesi sağlık kurulu tarafından yapılır.

İlân (Mad. 18):

Madde 22- Başvurma yazısının kabul ve 20, 21 maddelerde yazılı işlemlerin tamamlanmasından sonra stajyer adayının isteği ilân edilir. İlânın işlemlerin tamamlanmasından sonra en geç on gün içerisinde yapılması lâzımdır. İlân süresi onbeş gündür. İlân örnek... göre hazırlanmış fotoğraflı bir yazının, baro merkezinde ve baro merkezinde bulunan diğer avukat odalarında ve baro merkezinin bulunduğu adalet dairesinde, C.Savcılığının bulunduğu binada ilânlar için yapılmış yerlerde yazının asılması suretiyle yapılır.

İtiraz (Madde 18):

Madde 23- Stajyer adayının levhasına yazılmak isteğini baro'ya kayıtlı olsun olmasın her avukat veya stajyer yahut diğer ilgililer adayın stajyer listesine yazılma isteğine itiraz edebilirler.

İtiraz yazı ile olur; itiraz eden itiraz yazısına kendi kimlik ve adresini, itirazını dayandırdığı maddi olay veya sebepleri göstererek mevcutsa delillerini bildirmek zorundadır. Bu niteliklerden birisinin bulunmaması halinde itiraz nazarı itibare alınmaz.

Staja Başlama (20-21 Mad.):

Madde 23- Aday staja baro Yönetim kurulunun isteğinin kabulü ile baro staj listesine yazılmasına ilişkin kararının kesinleşmesinden veya isteğinin reddine dair verilmiş bulunan kararın itiraz üzerine adalet bakanlığınca onaylanmamasından sonra başlayabilir.

Yönetim Kurulunun kabul kararı 1136 sayılı Kanununun 20.maddesinde yazılı olan süreler ve işlemler sonucu kesinleşir. İşlemlerin yapılış şekli yönetmeliğin () maddesinde olduğu gibidir.

Stajın Süresi ve Bölümleri (Mad.15):

Madde 24- Avukatlık stajı ilk altı ayı mahkeme ve adalet dairelerinde kalan bir yılı avukat yanında olmak üzere, iki bölümden ibaret ve toplam olarak birbuçuk yıl sürelidir.

Mahkeme ve Adalet Dairelerinde Staj (Mad.15):

Madde 25- Baronun yazısı üzerine, ağır ceza mahkemeleri teşkilâtı bulunan yerlerde Adalet Komisyonu, stajyerin ilk altı aylık stajını aşağıda yazılı mahkeme veya adalet dairelerinde aşağıda yazılı süre ve surette yapılmasını sağlar.

25/1- Cumhuriyet Savcılığı yanında staj bir ay sürelidir. Baş savcı veya görevlendireceği bir savcı muavininin tenetinde yapılır. Stajyere bu süre içerisinde hazırlık tahkikatlarında, hazırlık tahkikatı dosyalarının incelenmesinde, kararların ve iddianamelerin hazırlanmasında görev verilir.

Sürenin bitiminde birisi barodaki diğeri adalet komisyonundaki staj dosyalarına konulmak üzere iki nüsha rapor düzenlenir. Bu raporda varsa avukatın devam etmediği günler, kendisine verilen görevler bu görevlerdeki ilgi ve başarı derecesi ayrı ayrı gösterilmek suretiyle belirtilir.

25/2- Ağır ceza mahkemesinde bir ay sürelidir. Başkan veya görevlendireceği bir üye denetiminde yapılır. Bu süre içerisinde stajyer duruşmalarda, keşiflerde heyetce davaların müzakere ve kararların tartışılmasında hazır bulunur. Kendine incelemek üzere dosyaları, kararları verilir, birer rapor hazırlaması istenir.

Sürenin bitiminde mahkeme başkanlığınca stajyerin varsa devam etmediği günler, stajyere verilen görevleri ayrı ayrı belirten ve stajyerin genel olarak ilgi ve başarı derecesi hakkındaki kanaatını ihtiva eden iki nüsha rapor hazırlanır, birisi barosuna diğeri adalet komisyonuna gönderilir.

25/3- Asliye ceza mahkemesinde bir ay.

25/4- Asliye hukuk mahkemesinde iki ay.

25/5- İcra tetkik mercii ve icrada bir ay.

Stajyer bu süre içerisinde ayrıca baro başkanı veya görevlendireceği başkanlık divanı üyesi tarafından denetlenir. (1)

Avukat Yanında Staj (22-23 maddeler):

Madde 26- Avukat yanında staj 1136 sayılı Kanunun 22, 23, 24, 26. maddesinde yazılı esaslar dairesinde gerçekleştirilir.

Her baro bu esasların tam bir şekilde gerçekleşmesini sağliya-bilmek için gerekli tedbir ve kararları alır.

Stajyerin Başka Bir İşle Meşgul Olması:

Madde 27- Stajyerler 1136 sayılı Kanunun 35. maddesinde yazılı yalnız avukatların yapabileceği işler dışında kalmak üzere aynı Kanunun 12. maddesinde yazılı avukatlıkla birleşebilen işleri staj sırasında yapabilirler. Bu işler dışında başka bir işle meşgul olamazlar.

Stajın Bitimi (Staj Bitim Belgesi) -(25.Mad):

Madde 28- Baro Yönetim kurulu staj süresinin dolmasını takip eden ilk olağan toplantısında, stajyerin staj dosyasını ve staj sırasında

(1) 25. maddenin 3,4,5 numaralı fıkralarının uygulanması şekli aynı maddenin 1 ve 2. fıkralarında olduğu gibidir.

stajyer hakkında gerek mahkeme ve adalet daireleri tarafından ve gerekse yanında staj gördüğü avukat tarafından düzenlenen raporları inceler.

Baro yönetim kurulu gerekli gördüğü takdirde stajyer üç kişilik bir heyet teşkil ederek stajyer ile mülakat yapmasını ve sonucunda ek bir rapor vermelerini kararlaştırabilir.

Raporları ve staj dosyasındaki belgeleri yeterli gören Yönetim Kurulu stajyerin avukatlık stajının tamamlandığına ve staj bitim belgesinin düzenlenmesine karar verir. Aksi halde stajı altı ay daha uzatır. Uzatılan altı ay sonunda aynı işlemler tekrarlanır.

Staj bitim belgesi örnek göre hazırlanır ve baro genel sekreterinin parafı ile baro başkanı tarafından imzalanır, mühürlenir.

Stajyerin staj yapmasını önleyen veya yaptığı stajı geçersiz kılan kanunî sebepler saklıdır.

Stajın Parasız Oluşu:

Madde 29- Avukat stajı ücretsizdir. Barolar stajyerden aidat ücret kaydiye veya başka bir isim altında herhangi bir meblâğ talep edemezler, böyle bir meblâğın ödenmemesi sebebiyle staj işlemlerinin yapılmasını reddedemezler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Avukatlık Sınavı

Sınav Kurulu (mad.29-20):

Madde 30-

30/1- Sınav kurulu iki yılda bir Ocak ayında yeniden kurulur.

30/2- Türkiye Barolar Birliğinin Yargıtay Başkanlığına başvurusu üzerine, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından birisi hukuk daireleri birisi ceza daireleri başkanları arasından olmak üzere, iki asil ve aynı şekilde iki yedek üye seçilir.

Salt çoğunluk olmadan toplantı yapılamaz, seçim için salt çoğunluk yeterlidir.

Yargıtay başkanı seçimin sonucunu hemen Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

30/3- Sınav kurulunun avukat üyeleri, Barolar Birliği Genel Kurulu tarafından ve baroların göstereceği adaylar arasından seçilir.

Sınav kurulu seçilebilmesi için bir avukatın en az onbeş yıl fiilen avukatlık yapmış olması ve 1136 sayılı Kanununun 90. maddesinde yazılı seçilebilme şartlarına sahip olması lâzımdır.

Birlik başkanlığı seçim zamanından enaz iki ay önce Birlik Genel Kuruluna sunulmak üzere barolara başvurur ve adaylarını bildirmelerini ister.

Birlik Genel Kurulu Baroların gösterdiği adaylar arasından üç asil ve üç yedek sınav kurulu üyesini seçer.

Seçim salt çoğunlukla yapılır.

Ücreti:

Madde 31- Sınav kurulu üyelerine katıldıkları her sınav için bir ücret ödenir. Ücrete asil veya yedek sınava katılan üye hak kazanır.

Ücretin miktarı Barolar Birliği Genel Kurulu tarafından her seçim döneminde yeniden tespit edilir.

Hak sahibine ücretinin ödenmesi için sınava katılmış olması lâzımdır.

Sınava Gireceklerin Tespiti (31.Mad.):

Madde 32- Sınava istek üzerine girilir.

32/1- Başvurma, staj bitim belgesi almış olan aday, stajyer listesine yazılı olduğu baro'ya en geç imtihan tarihinden onbeş gün önce başvurarak sınava girmek istediğini bildirir, sınava giriş belgesi verilmesini talep eder.

32/2- Baro Yönetim Kurulu, isteklinin sınav haklarını tüketip tüketmediği ve staj bitim belgesi tarihi ile girmek istediği sınav tarihi arasında iki yıldan fazla bir sürenin geçmiş olup olmadığını inceler.

İsteğin kabulü halinde üç nüsha sınav giriş belgesi örnek..... uygun olarak düzenlenir, adı sınava gireceklerin listesine yazılır.

Sınava giriş belgesinin bir örneği adaya verilir, bir örneği sınava girecekler listesi ile birlikte barolar birliğine gönderilir, bir örneği de adayın staj dosyasına konur.

32/3- Sınav giriş belgeleri ve sınav listeleri her sınav için ayrı olmak üzere her sınavdan önce yeniden düzenlenir.

Birliğe Bildirme:

Madde 33- Barolar sınava girecek olanların listesini, sınav giriş belgelerinin birer nüshasıyla birlikte sınav tarihinden engeç bir hafta önce Türkiye Barolar Birliğine gönderirler.

Barolar Birliği Barolardan gelen listelere ve belgelere göre sınava gireceklerin listesini düzenler.

Sınav Tarihleri:

Madde 34- Avukatlık sınavı her yılın;

a- Ocak ayının ikinci pazartesi günü,

b- Mart ayının ikinci Pazartesi günü,

c- Mayıs ayının ikinci Pazartesi günü,

d- Eylül ayının ikinci Pazartesi günü,

e- Kasım ayının ikinci Pazartesi günü,

olmak üzere yılda beş defa yapılır. Her yılın başında ve her sınav tarihinden onbeşgün önce sınav tarihleri ve saatleri Türkiye Barolar Birliği tarafından ayrıca ilân edilir. Barolara ve C.Savcılıklarına bildirilir. Barolar ve C.Savcılıkları da bölgeleri içersinde sınav tarihini ve saatini ilân ederler.

Barolar Birliğinin ilânı gazeteler vasıtasıyla, Barolar ile C.Savcılıklarının ilânı bu dairelerde ilânlar için ayrılmış yere bildiri- nin asılması suretiyle yapılır.

Sınav Yeri:

Madde 36- Sınav yerini sınav kurulu seçer. Sınav yeri Birlik Başkanlığınca sınava hazırlanır.

Sınav günü Birlik Başkanlığı, sınav kurulu ve sınav kurulu tara- fından görevlendirilenler sınavın emniyet ve düzenini sağlarlar.

Sınav kurulu, sınav sırasında sınava girenleri sınav dışı bırak- mak dahil her türlü emniyet ve tedbiri alabilirler.

Sınav (madde 32):

Madde 37- Sınav yazılı olur, sorular kurul tarafından sınav günü hazırlanır. Soruların kurul üyeleri tarafından imzalı bir nüshası muhafaza edilmek üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına verilir.

Sınav süresini kurul, her sınav için ayrıca tespit eder. Sınavın başlangıç ve bitiş saatleri bir tutanakla tespit edilir.

Değerlendirme ve Sözlü Sınav (madde 32):

Madde 38- Sınav kurulu sorulara verilen cevaplara göre başarı derecesini (kabul) veya (red) olmak üzere iki şekilde değerlendirir.

Yazılı sınav kağıtları okunup, değerlendirilmeden sözlü sınav yapılamaz. Sınav kurulu, sözlü sınava dilerse bütün adayları, dilerse lüzum- lu gördüklerini sözlü sınava tabi tutabilir. Şu kadar ki bir adayın sınavda başarısızlığına karar verilebilmesi için yalnızca yazılı imtihanının red edilmiş olması yeterli değildir. Ayrıca sözlü sınavında red edilmiş

olması gerekir. Sözlü sınava yazılı sınava takip eden üç gün içerisinde başlanır.

Sınav Sonuçları:

Madde 39- Sınav kurulu her aday için ayrı ayrı olmak üzere üç nüsha (örnek) yazılı sınav sonuçlarını gösterir belgeleri hazırlar. Ayrıca sınava girenlerin listesine başarı derecelerini (kabul) veya (red) olmak üzere yazar ve imzalar.

Listelerden birer örnek barolara gönderilir, barolarda ve Barolar Birliğinde (ilâna ayrılmış yerlerde ilân edilir).

Sınav sonuçlarını bildiren belgelerden iki nüshası Barolar Birliğine verilir bir nüshası kurulda kalır.

Barolar Birliği Başkanlığı belgelerden birisini istek halinde adaya, aksi halde adaya verilmek üzere listesinden imtihana girdiği baroya, birisini de yine adayın listesinden imtihana girdiği baroya gönderir.

1136 sayılı Kanunun 3/d bu yönetmeliğin 4/4. maddesinde yazılı sınavın başarısı şartı bu belge ile kanıtlanır.

BEŞİNCİ KISIM

Avukatlık İşlerinin Yürütülmesi

Vekâletname:

Madde 40- Avukatlar, avukatlık işlerini vekâletnamesiz görülebilecek işler saklı kalmak üzere iş sahibinin kendilerine verecekleri vekâletnameye dayanarak yürütürler.

Vekâletname örnek göre noterlerce düzenlenir.

Vekâletname Örneği:

Madde 41- Avukat işsahibinin kendisine verdiği vekâletnamenin örneğini çıkarmak ve bu örneğin aslına uygunluğunu onaylamak suretiyle kullanabilir. Örnekte vekâletnameyi düzenliyen noterliğin adı vekâletnamenin kayıt numarası ve düzenleme tarihinin bulunması zorunludur.

Avukat çıkardığı vekâletname örneğinin altına:

- Adını ve soyadını,
- Levhasına yazılı olduğu baroyu,
- Bürosunun adresini,
- Sicil numarasını (baro),

-(Aslına uygundur) bildirisini,
- Tarihi, yazmak ve imzalamak suretiyle örneğin aslına uygunluğunu onaylamış olur.

Diğer Örnekler (56):

Madde 42- Vekâletname örneklerinin asıllarına uygunluğunu onaylama şekli, avukatların 1136 sayılı Kanununun 56. maddesine göre örneklerinin aslına uygunluğunu onaylamağa yetkili oldukları diğer belgelerde de uygulanır.

ALTINCI KISIM

Başka Baroya Nakil

Başvurma (mad.68):

Madde 43- Nakil için başvurma avukatın levhasına yazılmak istediği baro başkanlığına yapılır.

Başvurma yazısında istekte bulunan avukatın, levhasına yazılı olduğu baronun adını, baro sicil numarasını ruhsatname numarası ve tarihini yaşlılık sigortası yönünden hangi statüye tabi bulunduğunu, nakil sebebini yazması levhasına yazılmak istediği baro bölgesi içinde tebligat adresini bildirmesi şarttır.

Başvurma yazısına ikâmetgah belgesi eklenir.

İnceleme:

Madde 44- Baro yönetim kurulu nakil isteği üzerine,

44/1- Avukatın levhasına yazılı olduğu baroya başvurarak avukatın nakil isteğinde bulunduğunu bildirir, baroya aidat borcu, yaşlılık sigortası prim borcu olup olmadığı ile disiplin kovuşturması altında olup olmadığını ve gerekli gördüğü diğer hususları sorar.

44/2- Barolar Birliğine başvurarak avukatın nakil yoluyla levhasına yazılmak istediğini bildirir, ruhsatname tarih ve numarasını belirterek, avukatın bu konudaki bildirisini doğrular.

44/3- Gerekli gördüğü diğer incelemeleri yapar.

Karar:

Madde 45-

45/1- Baro Yönetim Kurulu avukatın istek sırasında levhasına yazılı olduğu baroya aidat borcu, sosyal sigortalar kurumuna yaşlılık sigortası prim borcu olduğunu veya disiplin kovuşturması altında olduğunu tespit

ederse, işlem yapılmamasına kararlaştırır ve avukata (nakil isteği hakkında bir karar verilebilmesi için borçlarının ödenmesinin veya disiplin kovuşturmasının sonuçlanmasının gerektiği) tebliğ edilir.

45/2- Avukatın levhasına yazılı olduğu baroya (1) fıkra da anılan borçları yoksa, veya yapılan tebligat üzerine bu borçlarını ödemişse (ödeme avukatın borçlu bulunduğu baro tarafından düzenlenecek bir belge ile kanıtlanır) ve disiplin kovuşturması altında bulunmuyor veya hakkındaki disiplin kovuşturması sonuçlanmışsa (kovuşturmanın sonuçlanması kovuşturma yapılan baronun bu konudaki yazısı ile kanıtlanır) nakil isteminde bulunulan baro yönetim kurulu nakil isteğini inceler ve esası hakkında karar verir. Karar isteğin kabulü veya reddine dair olur.

İsteğin Kabulü:

Madde 46- İsteğin kabulü kararı ile birlikte avukat o baronun levhasına yazılmış olur. Durum derhal Türkiye Barolar Birliğine ve avukatın önceden yazılı olduğu baroya bildirilir. Avukatın baro sicil dosyası, nakil ettiği baroya gönderilir.

İsteğin Reddi:

Madde 47- Dilekte bulunan avukat nakil isteğinin reddi kararının kendisine tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içerisinde bu karara karşı Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Baro Yönetim kurulunun bir ay içerisinde nakil isteği hakkında bir karar vermemiş olması hali isteğin reddi anlamındadır. 45/1.maddeye göre işlem yapılması hali saklıdır.

İtiraz dilekçesi isteği reddeden baroya verilir.

İtirazın İncelenmesi:

Madde 48- Türkiye Barolar Birliği itiraz üzerine gerekli incelemeleri yapar, itirazın kabulü veya reddine karar verir.

İtirazın kabulü halinde durum avukatın ayrıldığı ve naklettiği barolara bildirilir. 46. madde gereğince işlem yapılır.

İtirazın reddi halinde durum itiraz edene tebliğ edilir, itiraz hakkında üç ay içerisinde karar verilmemesi red anlamındadır. İtiraz eden dilerse Danıştayda iptal dâvası açabilir.

YEDİNCİ KISIM

Levhadan Silinme ve Yeniden Yazılma

L Levhadan Silinme (71.mad.):

Madde 49- Avukatın levhasına yazılı olduğu baro yönetim kurulu, avukatın yazılı başvurusu veya 1136 sayılı Kanunun 72. maddesinde yazılı hallerin varlığını tespit etmesi üzerine avukatın levhadan silinmesine karar verir. .

Baro Yönetim kurulu levhadan silme kararı almadan önce avukata tebligat yaparak, yazılı olarak cevap vermesini talep eder, bu tebligata rağmen ayrıca gün ve saati bildirilerek avukatın dinlenmek üzere yönetim kurulunda hazır bulunması bildirilir.

Avukatın yazılı cevabı alındıktan, sözlü açıklamaları dinlendikten (veya yapılan çağrıya uymadığı bir tutanakla tespit edildikten) sonra, baro yönetim kurulu levhadan silme hakkında **karar verir**. Karar gerekçeli olur ve avukata tebliğ edilir.

İtiraz (71 madde):

Madde 50- Adı levhadan silinen avukat bu karara kendisine tebliğ tarihinden itibaren Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Levhadan silinme kararına yapılan itirazlar ile Barolar Birliğinin itiraz üzerine yapacağı işlemler ve kararı, Adalet Bakanlığının Onayı hakkında 1136 sayılı Kanunun 8/6. maddesiyle bu yönetmeliğin 13, 14, 15. maddeleri hükümleri kıyasen uygulanır.

Geçici Olarak İşten Yasaklama:

Madde 51- Levhadan silme kararları kesinleşmeden geçerli olmaz. Şu kadar ki avukatın levhadan silinmesine karar vermiş bulunan baro yönetim kurulu barosunun disiplin kuruluna başvurarak, levhadan silinme kararının kesinleşmesine kadar avukatın geçici olarak işten yasaklanmasına karar verilmesini talep edebilir. Disiplin kurulu kamu yararı bakımından gerekli görürse talebi kabul eder ve avukatın geçici olarak işten yasaklanmasına karar verir. Durum baronun bulunduğu C.Savcılığına, Barolar Birliğine iletilir.

Barolar Birliği bütün barolara kararı tebliğ eder.

Yeniden Yazılma (73 madde) :

Madde 52- Avukat 1136 sayılı Kanunun 74 ve bu yönetmeliğin 53. maddelerine göre levhadan silinmiş olmadıkça silinmesini gerektiren hal-

lerin sona erdiğini kanıtlayarak yeniden yazılma isteğinde bulunabilir.

Baro yönetim kurulu başvurma üzerine önce avukatın bu yönetmeliğin 4. maddesinde yazılı belgelerden hangilerini tekrar yazısına eklemesi gerektiğine karar verir. Şu kadar ki, tekrar yazılma isteğinde bulunan avukat yazısına,

52/1- Levhadan silinmesine sebep olan olayın ortadan kalktığını kanıtlayan belgeyi,

52/2- Levhadan silinme kararının kesinleşmesi tarihi ile tekrar yazılma isteği tarihi arasında bir yıldan fazla bir süre geçmiş ise bu süre içerisinde meşgul olduğu işi kanıtlayan belgeyi ve ikâmetgah senedini eklemek zorundadır. Bu gibiler hakkında baro ayrıca adli sicil incelemesi yapar.

Bu yönetmeliğin 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17. maddeleri kıyasen burada da uygulanır.

Ayrıldıkları baroya yeniden yazılanlardan baro giriş keseneği alınmaz.

Bir Daha Yazılmamak Üzere Levhadan Silme (74.Mad.):

Madde 53- Baro yönetim kurulu aşağıdaki durumların varlığı halinde avukatın bir daha yazılmamak üzere levhadan silinmesine karar verebilir.

53/1- Yargı organları tarafından verilen ceza kararı ile meslekten çıkarılanlar.

53/2- Haklarında 1136 sayılı Kanunun 135/5. maddesi uyarınca (meslekten çıkarma) cezası verilmiş olanlar.

53/3- 1136 sayılı Kanunun 5/a maddesinde yazılı olduğu üzere (kesinleşmiş bir kararla yüz kızartıcı bir suçtan veya ağır hapsi gerektiren bir cürümden mutlak olarak yahut kasdi bir cürümden bir sene veya daha ziyade hapis cezası ile hüküm) giyenler.

53/4- 1136 sayılı Kanunun 5. maddesinin ikinci fıkrasında yazılı durumda olanlar, bu gibiler affa uğramış veya memnu hakların iadesi hakkında karar verilmiş olsa dahi yine levhaya yazılamazlar.

Bu yönetmeliğin 49. maddesi bu maddeye göre verilecek levhadan silme kararlarında da uygulanır. Adı levhadan silinen avukat 50. maddede yazılı şekilde bu karara itiraz edebilir.

1136 sayılı Kanununun 8/6-7 maddesi hükmüyle bu yönetmeliğin 13, 14, 15, 17. maddeleri hükümleri kıyasen uygulanır.

SEKİZİNCİ KISIM

Birinci Bölüm

Barolar

Kuruluş :

Madde 54- Bölgesi içersinde en az onbeş avukat bulunan aşağıdaki il merkezlerinde baro vardır. Her baro bulunduğu ilin adını alır.

Adana, Adıyaman, Afyon, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bolu, Bursa, Burdur, Çanakkale, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elâzığ, Erzurum, Eskişehir, Gaizantepe, Giresun, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Maraş, Mardin, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Sivas, Tekirdağ, Tokat, Trabzon, Urfa, Uşak, Van, Yozgat, Zonguldak.

Onbeş avukat bulunmayan illerin enyakın baroya bağlanması veya birleştirilerek bir baro teşkili Barolar Birliği tarafından gerçekleştirilir.

Yeni Baro Kurulması:

Madde 55- Baro bulunmayan bir ilin bölgesi içersinde onbeş avukatın sürekli olarak çalıştığına anlaşılması o ilde yeni bir baro kurulmasını gerektirir.

Türkiye Barolar Birliği kuruluşu gerçekleştirmek üzere, ikâmetgahı il merkezinde bulunan en yaşlı avukatı görevlendirir.

Görevli avukat genel kurulu toplar, organları teşkil ettirir. Durum Barolar Birliğine o da Adalet Bakanlığına bildirir. Böyle baro kurulmuş, tüzel kişilik kazanmış olur.

İKİNCİ BÖLÜM

Baroların Organları

Organlar:

Madde 56- Baroların organları şunlardır.

- 1- Baro Genel Kurulu.
- 2- Baro Yönetim Kurulu
- 3- Baro Başkanı
- 4- Baro Başkanlık Divanı

5- Baro Disiplin Kurulu

6- Baro Denetleme Kurulu

Baro başkanlığı veya baro yönetim kurulu tarafından bir baro hizmetinin görülmesi için görevlendirilmiş topluluklar organ niteliğinde değildir.

I- BARO GENEL KURULU

Kuruluşu:

Madde 57- Genel Kurul Baro'nun en yüksek organıdır.

Baro genel kurulu levhada yazılı bütün avukatlardan kurulur.

Aşağıda yazılı kimseler genel kurula katılamaz.

1- Levhaya yazılmasına karar verilmiş olmakla birlikte, henüz meslek yemini yapmamış (avukat ünvanı almamış) olanlar.

2- 1136 sayılı Kanununun 71. maddesinin son fıkrası bu yönetmeliğin 51. maddesi gereğince işten yasaklanmış olanlar.

Toplantılar a. Genel Olarak:

Madde 58- Baro genel kurulu olağan ve olağanüstü olmak üzere iki türlü toplanır.

Baro levhasında yazılı her avukat ne türlü olursa olsun genel kurul toplantılarına katılmakla yükümlüdür. Haklı bir sebebe dayanmadıkça toplantılara katılmıyan avukatlara baro başkanı tarafından ihbar cezası verilebilir. Haklı sebebin genel kurul toplantısının açılmasına kadar bildirilmesi gereklidir. İş haklı sebep sayılmaz.

b- Olağan Toplantılar:

Madde 59- Olağan toplantı her yıl Aralık ayının ilk haftası içerisinde olmak üzere yılda bir defa yapılır. Yönetim Kurulu toplantı gündemini hazırlar.

Aşağıda yazılı hususların gündemde bulunması zorunludur.

a) Toplantıdan önceki yıl içerisinde baro'dan ayrılan meslektaşların bildirilmesi ve ölenlerin anılması.

b) Önceki yıl içerisinde baro levhasına kayıt ve kabul edilen avukatların genel kurula tanıtılması.

c) Yönetim kurulunun geçmiş yıl çalışmaları ve işlemleri hakkında raporun okunup görüşülmesi ve karara bağlanması.

d) Geçmiş yıl işlemleri hakkında hesap raporu ile denetçilerin raporlarının okunup, görüşülmesi ve karara bağlanması.

e) Gelecek yıl bütçesinin okunması, görüşülmesi ve karara bağlanması.

f) Seçim süreleri sona eren baro başkanı, yönetim kurulu asil ve yedek üyeleriyle denetçilerin birlik delegelerinin seçiminin yapılması.

g) Dilekler.

Genel Kurul: İstek üzerine gündeme yeni bir madde eklenmesine, önceden hazırlanmış ve 60 madde hükmüne göre tebliğ edilmiş gündem maddelerinin sıralarının değiştirilmesine veya gündemde sırayla belirtilmiş maddelerin bir kaçının bir arada yerine getirilmesine karar veremez.

c- Olağanüstü Toplantılar:

Madde 60- Baro Genel Kurulu;

a) Türkiye Barolar Birliği tarafından.

b) Baro başkanı tarafından,

c) Baro Yönetim Kurulu veya Denetleme Kurulu tarafından,

d) Baro levhasında kayıtlı avukatların 1/5 inin yazılı olarak

baro başkanına başvurması halinde, baro başkanı tarafından olağanüstü toplantıya çağrılabilir. Yönetim kurulu tarafından düzenlenen gündem, olağanüstü toplantının sebebini teşkil eden olay veya istekten ibaret olur.

(d) bendine göre olağanüstü toplantının yapılabilmesi, toplantı isteğinde bulunanların toplantı sebebini teşkil eden olayın veya isteklerin bildirilmesi şartına bağlıdır. Sebebi belirtilmemiş olağanüstü toplantı istekleri yönetim kurulu tarafından nazarı itibare alınmaz. Yönetim kurulu istek sebebini incelemeğe, kabul veya red suretiyle değerlendirmeğe yetkili değildir.

Toplantılara Çağrı ve Gündem:

Madde 61- Genel kurul toplantılarına levhada yazılı her avukat yazı ile çağrılır. Çağrı yazısının toplantı gününden en az onbeş gün önce taahhütlü olarak postaya verilmiş olması veya avukata sunulmuş olması gereklidir. Çağrı yazısında toplantı yeri günü saati ile gündemi ve toplantıda yeterli çoğunluk olmadığı takdirde ikinci toplantının yeri gün ve saati bildirilir.

Yönetim kurulu toplantı tutanaklarıyla çalışma raporu kat'i hesap ve denetçi raporunun ve bütçenin yeterli sayıda örneklerinin olağan toplantı çağrısının yapılmasıyla birlikte baro'da avukatların tetkikine sunulması gereklidir.

Yoklama Cetveli:

Madde 62- Genel kurul toplantılarında baro levhasında kayıtlı avukatların baro sicil numaraları sırasına göre adları ve soyadlarını gösteren bir yoklama cetveli düzenlenir.

Avukatın toplantıya katılabilmesi bu cedvelde adının karşısını imza etmesiyle mümkündür. 1136 sayılı Kanununun 87. maddesinde yazılı toplantı yeter sayısı elde edilmiş olursa başkan genel kurul toplantısını açar.

İtiraz halinde çetvele göre süzlü yoklama yapılır; sonuç kesindir.

Tartışmalar:

Madde 63- Genel Kurul başkanlık divanı kâtiplerin seciminden sonra bir önceki toplantı tutanağının özetini okur. Ve oya sunulup kabul edildikten sonra gündemde yazılı maddeler sırasıyla görüşülür.

Sözalma Sırası ve Süresi:

Madde 64- Başkan söz isteyenlere sırasıyla söz verir. Öncelik ancak baro başkanına, Birlik delegelerine ve eski baro başkanlarına tanınır. Söz süresini genel kurul kararlaştırır.

Usul hakkında yapılacak konuşmalara genel kurul başkanı öncelik verebilir.

Görüşme Sonucu Oylama:

Madde 65- Bir gündem maddesinin görüşülmesi; söz isteyenlerin konuşmalarının bitmesiyle veya yeterlik önergesinin kabul edilmesiyle tamamlanmış olur, yeterlik kararının uygulanması, bu karardan önce söz isteyenlerin konuşmalarından sonra olur.

Başkan görüşülmesi biten meseleyi ve görüşmeleri özetliyerek genel kurulun oyuna sunar. Aksi kanunda ve bu yönetmelikte yazılı olmadıkça kararlar toplantıda hazır bulunan üyelerin açık oylarıyla ve oyçokluğuyla verilir.

Olay:

Madde 66- Olay, bir gündem maddesinin konuşulması sırasında o madde ile ilgili olarak ortaya çıkan veya ileri sürülen gündem maddesinin görüşülmelerinin tamamlanabilmesi için önceden müzakere edilip karara bağlanması gereken durumdur.

Olaya genel kurur karar verir.

Toplantı Düzeni:

Madde 67- Genel kurul başkanlık divanı toplantısının ve görüşmelerin düzenini korumakla yükümlüdür. Toplantı ve görüşme düzenini bozan avukata ihtar verilebileceği gibi konuşulan hususun sonuna kadar toplantı dışınada çıkarılabilir.

Toplantının Ertelenmesi:

Madde 68- Aşağıda yazılı durumlarda toplantı ertelenebilir.

68/1- Toplantı düzeninin bozulması.

Toplantı düzeninin, toplantıya devam edemeyecek kadar bozulması halinde başkan en fazla iki saat süreyle toplantıyı erteler.

68/2- Toplantı gündeminin toplantının yapıldığı gün ve saat 18'e kadar bitirilememiş olması,

68/3- Toplantıya katılan avukatların 2/3 nün toplantıyı terketmiş olduklarının yapılacak yoklama sonucu anlaşılması.

(2) ve (3) bentlerde yazılı durumların varlığı halinde toplantı üç günden az, onbeş günden fazla olmamak üzere bir başka güne ertelenir. Ertelenen toplantı önceki toplantının devamı niteliğindedir. Önceki toplantıya katılan avukat sayısının 1/3 ünden fazla olmak şartıyla toplantıda bulunan avukat sayısı ne olursa olsun toplantı açılır. Önceki toplantıdan görevli bulunanlar bu toplantıda da görevlidirler,

II- Yönetim Kurulu Toplantıları

Madde 69- Yönetim Kurulu olağan ve olağanüstü olmak üzere iki türlü toplanır.

a) Olağan toplantı haftada bir defa, belirli bir gün ve saatte yapılır. Seçimden sonraki ilk toplantı günü, yönetim kurulu olağan toplantının gününü ve saatini kararlaştırır.

b) Yönetim kurulunun, olağan toplantılar dışında başkanın veya üyelerden üçünün isteği üzerine başkan tarafından yapılan çağrı üzerine olağanüstü toplanır.

Toplantının Yapılması:

Madde 70- Yönetim kurulu üyelerinin salt çoğunluğu ile toplanır.

Başkanın sağında başkan yardımcısı solunda genel sekreter ve onun yanında sayman üye ve diğer üyeler kıdım sırasına göre yer almak üzere toplantı açılır.

(22)

Başkanın bulunmadığı toplantıya Başkan Yardımcısı, yardımcı da bulunmadığı toplantıya en yaşlı üye başkanlık eder.

Oylama Şekli ve Karar:

Madde 71- Aksi Yönetim kurulu tarafından kararlaştırılmadıkça oylama açık olarak yapılır. Başkan sicil numarası sırasına göre en kıdemsiz üyeden başlayarak tartışılması biten konuyu oya koyar, en son kendi oyunu verir.

Toplantıya katılan üyelerin sayısı ne olursa olsun kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Oylarda beraberlik halinde çoğunluk başkanın katıldığı taraftır.

Tutanak:

Madde 72- Yönetim kurulu toplantıları tutanaklar genel sekreter tarafından tutulur. Tutanağa kurulca alınan kararlar yazılır. Karar alınmadan önce yapılan tartışmaların yazılması yönetim kurulunun kararına bağlıdır. Tutanak önce genel sekreter olmak üzere toplantıda hazır bulunanlar tarafından imzalanır. Karara katılmıyanlar, katılmama sebeplerini yazarak imzalarlar.

III- BARO İDARİ İŞLEMLERİ

Yürütme:

Madde 73- Baro idari işlemleri- Baro başkanı, başkanlık divanı ve görevli personel tarafından yürütülür.

Baro başkanı aynı zamanda baro idari teşkilatının da başkanıdır.

- a) Avukatların ve diğer kişilerin ilk başvurma yeri baro başkanıdır.
- b) Her ödeminin baro başkanının onayına dayanması şarttır.
- c) Avukatlara ,Barolar Birliğine ve diğer barolara resmi dairelere ve özel kişilere yazılacak her türlü yazının baro başkanı tarafından imzalanması gereklidir.

Baro Başkanı bu madde yazılı yetkilerinin bir kısmını başkan yardımcısına devredebilir.

Baro başkanı veya yönetim kurulu levhada yazılı avukatlara veya avukat stajyerlerine geçici olmak üzere idari işlerin yürütülmesinde görev verebilir.

Hizmetler ücretsizdir.

Sorumluluk:

Madde 74- Baro başkanı başkanlık divanı ve üyeleri baro idari işlemlerinin yürütülmesinden dolayı önce yönetim kuruluna karşı sorumludurlar.

Genel kurul karşısında sorumluluk yönetim kuruluna aittir.

Başvurma:

Madde 75- Baroya herhangi bir idari işlemin yapılması yolunda yapılacak başvurular yazı ile olur.

Baro başkanı tarafından görülüp ilgisine havale edilmemiş başvurular deftere yazılmaz, işlem görmez. Aynı kural resmi başvurularla evrak hakkında da uygulanır.

Yetkili İmzalar:

Madde 76- Genel Sekreter tarafından parafe edilmemiş ve baro başkanı, başkan yardımcısı veya başkan tarafından görevlendirilmiş bir yönetim kurulu üyesi tarafından imzalanmamış hiçbir yazı baro adına düzenlenemez. Hangi nitelikte olursa olsun resmi mercilere veya resmi olmayan kişilere gönderilemez.

Görevlendirme:

Madde 77- Baro başkanı idari bir işlemin görülmesi için başkanlık divanından bir üyeyi ayrıca görevlendirebilir.

Tutulacak Defterler:

Madde 78- Başkanlık divanı ve yönetim kurulu bazı idari işlerini en iyi şekilde yürütebilmesi için gerekli tedbirleri alır, tutulacak defterleri veya dosyaları düzenler. Şu kadar ki,

- a) Genel Kurul tutanak ve karar defteri,
- b) Yönetim kurulu karar defteri,
- c) Yönetim kurulu ilke kararları defteri
- d) Teamül kararları defteri,
- e) Gelen ve giden evrak defteri,
- f) Disiplin kararları esas defteri,
- g) Hazırlık incelemesi esas defteri,
- h) Bazı gelir ve giderlerini gösterir defterler,
- i) Adli müzaharet defteri,.

tutulması zorunlu olan defterlerdir. Defterlerin her yıl yöne-

tim kurulu tarafından sayfa numaraları belli edilerek tasdik ettirilmesi şarttır. Gereken durumlarda bu defterlerin tamamı veya bir kısmı dosya şeklinde düzenlenebilir.

Başkanlık divanı defter kayıtları dayanağı belgelerin düzenli bir şekilde saklanması için gerekli tedbirleri alır.

IV- SEÇİM İŞLERİ

Yürütme:

Madde 79- Baro başkanı, yönetim kurulu üyelikleri denetleme kurulu üyelikleri Barolar Birliği delegeleri seçimleri Avukatlık Kanunu ve yönetmelik hükümlerine ve teammüllere uygun olarak görevli seçim kurulu tarafından yürütülür, sonuçlandırılır.

Seçim Zamanı:

Madde 80- Seçim zamanı her yıl bir Aralık günü başlar, olağan genel kurul toplantısının sonucundan itibaren beş gün sonra biter.

Seçim Kurulu A- Görevlendirme:

Madde 81- Seçim kurulu üç kişidir. Seçim kurulunun görevlendirilmesi genel kurul başkanlık divanının yönetimi altında levhaya yazılı avukatlar arasından ad çekme suretiyle yapılır. Kurulda görevlendirilen üyelerin toplantıda hazır bulunmaları ve adaylıklarını koymamış olmaları gerekir. Seçim kurulu üç kişidir.

Hazırlık Çalışmaları:

Madde 82- Seçim kurulu bu yönetmeliğin 62 ci maddesinde yazılı yoklama cedvelini esas alarak oy verme cedveli hazırlar oy pusulalarını ve oy verme zarflarını inceler durumu bir tutunakla tesbit eder.

Gündemde seçim maddesine gelinmesiyle birlikte başkanlık divanı kendisine bildirilen adayları ilân eder. Ayrıca seçim kuruluna adayların ad ve soyadlarını tebliğ eder.

Propaganda:

Madde 83- Adaylar başkanlık divanı yönetimi altında seçim başlamadan önce sözlü veya yazılı açıklamada bulunabilirler. Yazılı açıklama adaylar tarafından çoğaltılmış netinlerdir. Bunların dağıtımı seçim kurulunun yönetimiyle olur.

Oy Pusulaları:

Madde 84- Oy pusulaları ve oy verme zarflarının seçim kurulu tarafından mühürlü olması ayların elle yazılı bulunması şarttır.

Basılı veya bir başka şekilde çoğaltılmış oy puslaları ile işaretli oy puslaları nazarı itibare alınmaz.

Oy Verme:

Madde 85- Oy verme gizli olur. Oy vermenin gizli ve her türlü etkiden uzak düzenli bir şekilde yürütülmesinden seçim kurulu sorumludur. Seçim kurulu her türlü tedbiri almakta yetkilidir. Bu cümleden olarak belirli sayıda gizli oy yazma yeri düzenliyebilir.

Oy Vermenin Bitimi ve Tasnifi:

Madde 86- Genel kurulda hazır bulunduğu yoklama cedveline göre belli avukatların tamamının oyunu kullanması ile oy verme tamamlanmış olur. Şu kadar ki toplantıda hazır bulunduğu halde yapılacak çağırı ile toplantıyı terketmiş olduğu anlaşılabilir beklenmez.

Durum bir tutanakla tespit edilir ve tasnife başlanır. Tasnif sırasıyla şu işlemlerin yapılmasıdır.

- a) Sandıktan çıkan oy zarflarının sayılması,
- b) Zarf adedinin cedvelde belli verilen oy adedinden fazla olması halinde fazla olan miktarda zarfın alınarak açmadan yakılmak suretiyle imha edilmesi
- c) Zarf adedi kullanılan oy adedinden eksik çıktığı ve bu eksiklik tasnif sonucunda seçim neticelerini etkileyecek nitelikte görüldüğü takdirde seçim iptâl edilir ve yenilenir.
- d) Zarflar açılır ve oy puslaları ile zarflar ayrı ayrı olmak üzere ayrılır. Tekrar sayılır, oy puslalarının zarf adedinden fazla çıkması halinde fazla oy sayısı kadar oy puslası belli olmayacak şekilde alınır ve imha edilir.
- e) Oyların sayımı yapılır ve sonuç en çok oy alandan en az oy alana doğru olmak üzere bir tutanakla tespit edilip ilân olunur.
- f) Seçim sonuçlarını belirtir tutanağın bir örneği Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

(26)
V- DİSİPLİN İŞLERİ

Genel Kural:

Madde 87- Disiplin işlemleri, hazırlık incelemesi ve disiplin kovuşturması olmak üzere iki kısımdır. Disiplin kovuşturmasının yapılabilmesi hazırlık incelemesinin yapılmasına bağlıdır.

Hazırlık incelemesi yönetim kurulu tarafından yapılır.

Hazırlık İncelemesi:

Madde 88- Avukat ve avukat stajyeri hakkında hazırlık incelemesi

- a) İhbar,
- b) İlgililerin şikâyeti,
- c) Resmi daireler veya kaza organları tarafından yapılacak bildirmeler,
- d) Baro başkanı veya yönetim kurulunca görülecek lüzum üzerine yönetim kurulu tarafından açılır.

İhbar:

Madde 89- İhbar yazılı ve sözlü olmak üzere iki türlü yapılabilir.

a) Sözlü ihbar, herhangi bir kişinin baroya başvurması hakkında ihbarda bulunduğu avukatı veya baro görevlisini bildirerek, iddialarını açıklamasıyla yapılmış olur. Sözlü ihbarın bir tutanakla tesbit ve ihbarda bulunanın imzalaması şarttır.

b) Yazılı ihbar, baro'ya verilecek yazı ile yapılan ihbardır.

Her iki durumda da başvuran kişinin açık kimliği ve adresi ihbar olunan avukat, ihbar olunan husus ve bildirilen maddi olaylar, ihbar günü, saati ve yeriyle sözlü ihbarda tutanak üzerinde yazılı ihbarlarda ihbar yazısı üzerine tespit edilir ve baro başkanı yada başkanlık divanı üyelerinden birisinin imzalaması suretiyle kesinleştirilir.

Şikâyet:

Madde 90- Her hangi bir ilgilinin veya avukatın diğer bir avukat veya avukatlar hakkında disiplin kovuşturması yapılmak üzere baroya başvurusudur.

İlk İnceleme:

Madde 91- Yönetim kurulu acele durumlar hariç olmak üzere, ihbar ve şikâyetin yapılmasından sonra gelen ilk olağan toplantıda ihbar ve şikâyeti inceler.

- a) İhbar edenin kimliği ve adresi imzalı bulunmayan ihbarları,
- b) Şikâyetçinin kimliği ve adresi yazılı olmayan ve imzası bulunmayan şikâyetleri,

c) Şikâyet edilen avukatın veya avukatların kimliği yazılı bulunmayan şikâyetleri

d) Avukatla iş sahibi arasında hukuki ihtilâf mahiyetinde bulunup, ilgilisi tarafından hukuki ihtilafların çözümü isteği niteliğindeki şikâyetleri;

Yönetim kurulu reddeder. Bu r'ed dilekcinin reddi anlamındadır, ihbar ve şikâyetin tahkike değer bulunmaması niteliğindedir. Eğer varsa ilgisinin adresine tebliğ edilir. Şu kadar ki, yönetim kurulu lüzum gördüğü durumlarda ihbar ve şikâyet konusu hakkında kendiliğinden soruşturma açabilir.

Hazırlık İncelemesinin Açılması:

Madde 92- İhbar ve şikâyetin kabulü halinde hazırlık soruşturması açılır defterine yazılır.

Yönetim kurulu incelemenin açılmasıyla birlikte ihbar tutanağı, yazısı veya şikâyet dilekçesinin bir örneğini hakkında kovuşturma istenen avukata tebliğ edilir. Avukat, bu yazılara yedi gün içersinde cevap vermek zorundadır. Doğrudan doğruya yapılan soruşturma hallerinde aynı süre uygulanır.

Avukatın süresinde cevap vermemiş olması yönetim kurulunun durumu incelemesine engel olmaz. Şu kadar ki süresinde herhangi bir mazerete dayanmaksızın cevap vermemiş olan avukat, ayrıca bir disiplin suçu işlemiş olur. Mazeretin yedi gün içersinde -hastalık hariç- baroya bildirilmesi lâzımdır.

Tetkike Değer Bulmama Kararı:

Madde 93- İhbar ve şikâyet yazısını ilgili avukatın cevabını ve ileri sürülen madde durumları ile dayanaklarını inceleyen yönetim kurulu, ihbar şikâyetin incelemeye değer bulunmadığına karar verebilir.

Bu takdirde kararın bir örneği C.Savcılığı şikâyetçi ve şikâyet olunana tebliğ olunur.

Raportör Tayini ve Görevi:

Madde 94- Şikâyet ve ihbarın incelenmesine devam edilmesini zorunlu gören yönetim kurulu, içersinde bir üyeyi incelemeyi tamamlamak ve bu hususta bir rapor düzenlemek üzere raportör tayin eder.

Raportör üye hakkında disiplin incelenmesine başlanılmış olan avukatın dosyasında (sicil dosyasında) ki kayıtların özetini inceleme dosyasına koymak zorundadır.

Deliller raportör tarafından toplanır. Gerekirse ihbarve şikâyette bulunan ile bulunanların ifadelerine başvurulur, tanıkları yeminli olarak dinler, dayanak olarak gösterilmiş dava ve icra dosyalarını inceler, özetini çıkarır ve en geç üç ay içersinde sonucunu bir raporla yönetim kuruluna bildirir. Yönetim kurulu istek üzerine üç aylık süreyi altı aydan fazla olmamak üzere uzatabileceği gibi gerekli gördüğü durumlarda kısaltabilir.

İnceleme ve raporu eksik gören yönetim kurulu, eksik olan hususların tamamlanması ve raporun yeniden düzenlenmesi için dosyayı tekrar raportör üyesine iade edilir. Raportör üye onbeş gün içersinde eksikleri tamamlamak ve raporu tekrar düzenlemek zorundadır.

Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığı Kararı

Madde 95- Yönetim kurulu dosyayı ve raporu inceliyerek hakkında şikâyet ve ihbarda bulunulan avukat hakkında disiplin kovuşturması açılmasını gerektirecek bir durumun mevcut olmadığını tespit ettiği takdirde disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına karar verir.

Bu kararda isnat olunan fiil, inceleme ve deliller ile gerekçe belirtilir. Karar C.Savcılığına varsa şikâyetçi ve ihbar edene ve hakkında soruşturma açılmış bulunan avukata tebliğ olunur.

İtirazlar:

Madde 96- Baro yönetim kurulunun bu yönetmeliğin 92 ve 94. maddelerinde yazılı disiplin kovuşturmasına yer olmadığı kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içersinde baronun bulunduğu yerdeki C.Savcılığı ile şikâyetçi veya ihbar eden Türkiye Barolar Birliğine itirazda bulunabilirler.

Barolar Birliği bu itirazı kabul veya reddeder, itirazın kabulü halinde barosunca şikâyet olunan avukat hakkında disiplin kovuşturması açılır.

İtirazın reddi halinde 1136 sayılı Kanununun 8/6-7. maddesi ile bu yönetmeliğin 14, 15 ve 17. maddesi hükümleri uygulanır.

Diğer Hükümler:

Madde 97- Ceza Muhakeleri Usulü Kanunu'nun hükümleri, 1136 sayılı Kanunda ve bu yönetmelikte hüküm bulunmayan durumlarda uygulanır.

VI- BARO DENETLEME KURULU

Kuruluşu:

Madde 98- Baro denetleme kurulu, baro genel kurulu tarafından seçilen üç eyeden kurulur. Üye sayısı 100'den az olan barolarda bir kişi denetici seçilir.

Denetleme kurulu görev süresi bir toplantı dönemidir.

Denetleme kurulu seçiminden sonra kurul toplanarak kendisi arasında görev bölümü yapar; bir üye kurul başkanlığı bir üye de kurul rapor-törlüğü ile görevlendirilir.

Toplantılar:

Madde 99- Denetleme kurulu olağan olarak iki ayda bir toplanır.

Kurul başkanının yada iki üyenin isteği üzerine her zaman olağanüs-tü toplantı yapabilir.

Görevleri:

Madde 100- Denetleme kurulunun görevi baronun mali işlerini incelemek, yolsuzluklar ve düzensizlikler bulunup bulunmadığını tespit etmektir.

Kurul denetleme şeklini ve metodunu kendisi kararlaştırır. Ancak, aşağıdaki hususların her olağan toplantıda yerine getirilmesi zorunludur.

100/1- Baro gelir ve gider hesaplarında ve kayıtların dayanaklarında incelemeler yapmak aylık mizanlar çıkarmak.

100/2- Kayıtların usulüne göre yapılıp yapılmadığını tespit etmek.

100/3- Gider kayıtlarının bütçeye genel kurul kararlarına, yönetim kurulu kararlarına ve mevzuata uygunluğunu incelemek.

100/4- Baro yönetim kurulu tarafından her ay çıkarılan ve kendilerine tevdi edilen mizan ile (baro yönetim kurulu her ay bir mizan yapıp denetleme kuruluna tebliğ etmeğe mecburdur) kendisi tarafından birinci bende göre çıkarılan mizan ile karşılaştırmakını yapmak varsa ulussüzlük ve hataları tespit etmek.

Rapor üç nüsha olur. Birisi yönetim kuruluna verilir, birisi denetleme kurulunun baroda bu iş için tutulan karar ve rapor dosyasında

kalır. Üçüncü nüshası da dönem sonunda yüzüncü maddeye göre hazırlanacak yıllık rapor ve bilânçoya eklenir.

Baro Yönetim Kurulu Denetleme kurulunun çalışmalarını kolaylaştırmak istenilen belge ve kayıtların istenildiği anda denetleme kurulunun incelemesine hazır bulundurmak zorundadır.

Yıllık Rapor:

Madde 101- Denetleme Kurulu dönem sonunda Genel Kurula sunulmak üzere baronun bir yıllık mali işlerini gösterir bir rapor düzenler. Bu rapora Denetleme Kurulu tarafından ayrıca hazırlanan yıllık bilânço ve 99. maddeye göre yapılmış mizanlar ile düzeltilmiş raporlar eklenir.

Olağanüstü Durum:

Madde 102- Baro Denetleme Kurulu incelemeleri sırasında baro mali işlerinde ve kayıtların tutulmasında düzensizlikler ve açıklar tespit eder ve bu düzensizliklerin devam edeceği sonucuna varırsa veya mevcut düzensizlikleri vahim görürse bu konuda bir rapor düzenler ve baro genel kurulunun olağanüstü toplantıya çağırılmasına karar verir. Genel Kurul 1136 sayılı Kanununun 84, 85, 86, 87 ve bu yönetmeliğin 60, 61, 62, 63, 64, 65. maddelerine göre toplanır, karar verir.

VII- KOMİSYONLAR

Kuruluşu:

Madde 103- Komisyonlar baro yönetim kurulları tarafından kurulur. Komisyonların üye adedi ve çalışma süreleri ile konuları yönetim kurulu tarafından tespit edilir. Komisyonların süresi bir toplantı döneminden fazla olamaz.

Görevleri:

Madde 104- Komisyonlar baro yönetim kurulu tarafından kendilerine verilen görevleri yerine getirirler. Komisyon çalışmaları ücretsizdir.

Komisyon çalışmaları danışman niteliğindedir.

Komisyondaki görevlerini yerine getirmeyen üyeler hakkında 1136 sayılı Kanununun 64. maddesi uygulanır.

DOKUZUNCU KISIM

Türkiye Barolar Birliği

Toplantılar:

Madde 105- Barolar Birliği Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurul ile Denetleme Kurulunun toplantıları, kararları 1136 sayılı Kanunun hükümleriyle bu yönetmeliğin Barolar bölümünde yazılı hükümlerine göre yapılır.

Seçimler hakkında da 1136 sayılı Kanun hükümleriyle baroların seçimlerine ilişkin hükümler aynen uygulanır.

İdâri İşler:

Madde 106- Barolar Birliği idâri işlemlerinde bu yönetmeliğin barolar idari işlemlerine ilişkin hükümleri aynen uygulanmakla beraber aşağıdaki hususlar özellikle göz önüne alınır.

106/1- Avukatlar Barolar Birliğine levhasına yazılı oldukları baroları aracılığı ile başvururlar.

106/2- İlgililerin 1136 sayılı Kanun ve bu yönetmelik hükümleri gereğince baro kararlarına karşı yaptıkları itirazlar kararı veren baro aracılığıyla yapılır.

Denetleme Kurulu:

Madde 107- Bu yönetmelikte baro denetleme kurullarının çalışma şekil ve hususlarına ait usuller, Barolar Birliği denetleme kurulu hakkında da uygulanır.

Komisyonlar:

Madde 108- Barolar Birliği Komisyonları hakkında bu yönetmeliğin 103 ve 104. maddeleri uygulanır.

Komisyon üyeleri baroların gösterdiği adaylar arasından Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından seçilir. Ayrıca komisyonun çalışma metodu komisyonun kuruluşuna dair kararda belirtilir.

Komisyon üyelerine Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeleri seviyesinde yolluk ve yolluk yevmiyesi Barolar Birliği bütçesinden ödenir.

ONUNCU KISIM

Diğer Hükümler

Dâva Vekilleri ve İş Takipçileri:

Madde 109: 1136 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere bu yönetmeliğin birinci, ikinci, beşinci, altıncı, yedinci kısmı hükümleri dâva ve iş takipçileri hakkında da uygulanır.

Madde 110- Bu yönetmelikte yazılı ve bu yönetmeliğe ekli bulunan örnekler bu yönetmelik hükümlerine dahildir.

Yürürlük:

Madde 111- Bu yönetmelik yayımlanması tarihinde yürürlüğe girer.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telefon: 18 13 44 - 46

Tarihi : 11/2/1971

Sayısı : 5- 414

Baro Başkanlığı

.....

Barolara ilk defa kaydedilecek avukatların topluluk sigortasına dahil olacakları tarihin tespiti hakkında Birlik görüşünün belirtilmesi İstanbul Barosunun 22.1.1971 gün ve 420 sayılı yazısı ile istenmiş ve Yönetim Kurulumuz kanaatını aşağıdaki şekilde belirtmiştir.

1136 sayılı kanunun 191 ve geçici 1.maddeleri uyarınca Çalışma Bakanlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ile Birliğimiz arasında imzalanan, "Avukatlar için malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortası sözleşmesi" nin 2.maddesinde; "Baroya sözleşme yapıldıktan sonra giren ve Topluluk Sigortasına ilk defa dahil olacak avukatlar için de Kurumun ilgili Şubesine yukarıda belirtildiği şekilde bir cetvel ile Topluluk Sigortasına giriş bildirgesi gönderilir. Ancak, bunların topluluk sigortası baroya kayıtları tarihini takip eden ilk dönem başından başlar,, denilmiştir.

1136 sayılı kanunun 9.maddesinin 2.fıkrasında; "avukatlığa kabul, ruhsatnamenin verildiği andan itibaren hüküm ifade eder" ve 3. fıkrasında da "aday böylece avukatlığa kabul edildikten sonra (Avukat) ünvanını kullanmak hakkını kazanır..." hükümleri mevcuttur.

Bu hükümlere göre Baroya ilk defa kaydolacak avukatların baroya kayıt tarihleri, yeminlerinin eda ettirildiği ve ruhsatnamelerin verildiği tarihtir ve Tip sözleşmenin 3.maddesi (a) bendi hükmüne göre, topluluk sigortasına giriş bildirgelerinin bu tarihten itibaren bir ay içinde kuruma gönderilmesi gerekir.

Uygulamada yeknesaklığı temin bakımından Birlik görüşü bilgilerine sunulmuştur.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg: Barobirlik Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 , 181346

Ankara; 3.2.1971

Genelge No: 4-342

Konu: (OMPI) münhal kadroları hakkında.

Baro Başkanlığı

.....

Başbakanlık Devlet Plânlama teşkilâtı müsteşarlığından acele kaydiyle alınan 28.1.1971 tarih ve 1254 sayılı yazıda :

-Dünya fikri mülkiyet teşkilâtındaki (OMPI) münhal kadrolara;

-Hukuk Fakültesi veya muadili bir okuldan mezun olmak, fikri haklar konusunda tatbikatı olmak, milletler arası temaslarda yeterliğe sahip bulunmak İngilizce veya Fransızcaya vakıf olmak koşullarına sahip olanların;

müracaatları istenmektedir.

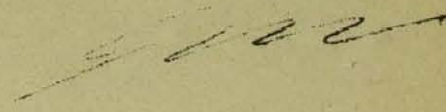
-Söz konusu kadrolara talip olan adayların Birleşmiş Milletler daimi temsilciliğinden (Atatürk Bulvarı No.231, Ankara) temin edecekleri formları doldurmaları ve 28 Şubat 971 gününe kadar Dışişleri Bakanlığı Boğazlar rejimi dairesi genel müdürlüğüne başvurmaları istenmektedir.

Durumun acele olarak sayın meslektaşlarımıza duyurulmasını takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Adres: Z.Gökaly Cad.16/7 Ankara Tel: Barobirlik Telf: 18 13 44-46

Ankara, 16.1.1971

Sayı : 176/ 3

Baro Başkanlığı

.....

1- 1 Ocak 1971 tarihi itibariyle baronuzda kayıtlı avukat sayısının çok acele bildirilmesini;

2- Birliğimizce yayımlanmakta olan bülten; adreslerin gönderilmek üzere baronuza kayıtlı avukatların en son büro adreslerini gösterir bir listenin kısa zamanda hazırlanarak gönderilmesini; rica etmek durumu hasıl olmuştur. Adres değişikliği sebebiyle iade edilen bültenlerin fazlalığı sebebi ile sizleri tekrar yormuş olmaktan dolayı özür dileriz.

Saygılarımızla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

V.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara; 15.1.1971
Genelge No. 2-- 151

Baro Başkanlığı
.....

Konu: Adli tatilde dava açılabilabileceği hakkında.

Erzurum Barosu Başkanlığının 27.7.1970 tarih ve 970/371 sayılı yazısında; adli tatilde mahkemelerce yapılacak işlemler ve görülecek davaların Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 175-177.maddelerinde gösterildiği, adli tatilde dava açılabilabileceği ve tebligat da yapılabilabileceğinin ilmi ve kazai içtihatlarla kabul edildiği halde mahkemelerce uygulamanın aksi yönde olduğu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 176.maddesinde öngörülen talimatnamenin bugüne kadar hazırlanmadığı bildirilerek gerekli işlemin yapılması istenmiştir.

Konu Birlik Yönetim Kurulunun 10.8.1970 gün ve 19 sayılı toplantısında görüşülerek;

Adli tatilde dava açılabilabileceği hususunun genelgeyle barolara duyurulmasına,

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 176.maddesi uyarınca talimatname çıkarılması için Adalet Bakanlığına yazı gönderilmesine, adli tatilde dava açılabilabileceği ve tebligat yapılabilabileceği hakkındaki görüşümüzün Yüksek Hâkimler Kuruluna iletilmesine karar verilmiştir.

Karar üzerine talimatname çıkarılması için Adalet Bakanlığına, başvurulmuş ve adli tatilde dava açılabilabileceği ve tebligat yapılabilabileceği hakkındaki görüşümüz Yüksek Hakimler Kuruluna iletilmiştir.

Yüksek Hakimler Kurulundan alınan 23.12.1970 gün ve 3114 sayılı cevap ve eki 8.12.1970 gün ve 1970/13 sayılı genelge ile Adalet Bakanlığından alınan 17.12.1970 gün ve 30697 sayılı yazı ve eki Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığının anılan Bakanlığa gönderdiği 11.12.1970 tarih ve 2998 sayılı yazı örnekleri ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi ve baronuza kayıtlı meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

*Bu fiilde
Yayımlandı
Yst.*

T.C.
YÜKSEK HAKİMLER KURULU
BAŞKANLIĞI

Sayı: 3114

Ankara, 23.12.1970

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Ankara

İlgi: 5 Ekim 1970 gün ve 1798 sayılı yazınız.

İlgideki yazınız üzerine, adli araverme süresinde mahkemelere verilecek dilekçeler hakkında Kurulumuzca yapılan 8.12.1970 gün ve 970/13 sayılı genelgenin iki örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

ŞEREF ALTAN

Yüksek Hakimler Kurulu

Başkanı

Eki: 2

Z.İ.

T.C.
YÜKSEK HAKİMLER KURULU
BAŞKANLIĞI

Sayı:1970/13

Ankara, 8.12.1970

Konu: Adli araverme süresinde mahkemelere verilecek dilekçeler hakkında.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

.....
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının 5 Ekim 1970 gün ve 1798 sayılı yazısı örneği aşağıya çıkarılmış, Kurulumuz Genel Kurulunca, 20.10.1970 gün ve 970/359-379 sayı ile "Barolar Birliğince de belirtildiği üzere adli araverme süresinde mahkemelerce dâva dilekçelerinin alınmasında kanunî bir mani bulunmadığının, bil'akis kanun hükümlerine, ilmi ve kazai içtihatlarla uygun olacağının bütün mahkemelere ve hakimlere duyurulmasının yerinde olacağına" karar verilmiştir.

Keyfiyetin, yargı çevrenizdeki bütün mahkemelere ve hakimlere tebliğini rica ederim.

Şeref ALTAN

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Sayı:1798

Ankara:5 Ekim 1970

Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanlığı

Erzurum Barosundan Birliğimize gönderilen 27/7/1970 gün ve 970/371 sayılı yazıda; adli ara verme süresinde dava açılabilmesi ve tebliğat yapılabilmesinin ilmi ve kazai içtihatlarla kabul edildiği halde, bir kısım mahkemelerdeki uygulamanın anılan içtihatlarla uymadığı belirtilmektedir.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 177.maddesinde ancak anılan kanunla tayin edilen müddetlerin ara verme süresinin bittiği günden itibaren yedi gün uzayacağına hükme bağlandığı, maddi hukuka ait kanunların tayin ettiği hak düşürücü ve zamanaşımı sürelerinin uzamasına imkân olmadığı Başkanlıklarınca da bilinmektedir.

Kanun'un açık hükmüne ve bu konudaki Yargıtay kararlarına göre araverme süresinde dâva açılacağı ve tebligat yapılabileceği hususundaki Birlik görüşünün Başkanlıklarına iletilmesi, Yönetim Kurulumuzun 10. 8.1970 tarih ve 19 sayılı toplantısında 308-4 sayı ile karar bağlandığını bilgilerine sunarım,

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk EREM

T.C.
ADALET BAKANLIĞI

Sayı: 30697

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Konu: HUMK.nun 176.ncı maddesinde
sözü edilen Yönetmelik Hk.

17 Aralık 1970

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

İLGİ: 5 Ekim.1970 gün ve 1794 sayılı yazınız.

HUMK.nun 176 ncı maddesinde yer alan talimatname ile ilgili yazınız incelendi.

Adli tatilde bakılacak dava ve işlerin nasıl görüleceği hususunda, sözü edilen maddede öngörülen talimatname çıkarılmamış olmakla beraber, 1961 anayasasının yürürlüğe girmesine kadar geçen süre içerisinde, tatil zamanında hangi mahkeme ve hakimlerin görev başında bulunacakları hususlarının Bakanlığımız tarafından çıkarılan genelgelerle düzenlenmiş bulunduğu malûmlardır.

Yeni Anayasa'nın yürürlüğe girmesile bu görev Hakimler ve Mahkemelerle ilgili her çeşit özlük işleri ve çalışma düzeni bakımından görevli ve yetkili Anayasa Kurulu olan Yüksek Hakimler Kurulu'na intikal etmiş bulunmaktadır. Netekim, hangi dava ve işlere bakılacağı esasen kanunlarda belirtilmiş olduğu cihetle, sözü edilen 176 ncı maddedeki talimatnamenin sadece, bu süre içerisinde, bu çeşit işlere hangi mahkeme veya hangi hakim tarafından bakılacağı konusunu ele alması gerektiği noktasından hareket edilerek, her adli tatilin başlamasından evvel Yüksek Hâkimler Kurulu'na bu konunun düzenlenmekte ve teşkilâta duyurulmakta olduğu da bilinen bir gerçektir.

Bu düşüncenin ışığı altında ilgideki yazınız, aidiyeti sebebiyle ve görüşlerini bildirmeleri için Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmiş olup, anılan 11.Aralık,1970 gün ve 2998 sayılı cevabi yazının onanmış bir örneği eklince sunulmuştur.

Anayasa'nın yargı bölümünde yer alan kurallar ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu hükümleri karşısında, sözü edilen konu ile ilgili olarak Bakanlığımızca bir yönetmelik hazırlanması mümkün görülmemekte; ancak Hukuk Yargılama Usulü Kanunu değişikliği çalışmaları sebebiyle, yeni tasarıda bu hususun açıklığa kavuşturulması öngörülmektedir.

Bilgileri rica olunur.

BÜLENT OLÇAY
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü
(İmza)

EK: Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığının
yazısı örneği.

C.N.
S.Ü.

Sayı: 2998

T.C.
YÜKSEK HAKİMLER KURULU
BAŞKANLIĞI

ANKARA
11.12.1970

Adalet Bakanlığına

İLGİ: 1- 12.Ekim.1970 gün ve H.İş.g.Md. 24443,
2- 13 Kasım 970 " " " 27300
sayılı yazıları.

1961 Anayasası'nın 132.maddesinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve Hâkimlere emir ve talimaz verilemeyeceğini, genelge gönderilemeyeceğini, tavsiye ve telkinde bulunamayacağını ve Hâkimlerin Anayasa'ya, kanuna, hukuka ve vicdani kanaatlerine göre hüküm vereceklerini amir olması, 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu'nun 32.maddesinin 5. bendinin de Kurulun hangi işlerde kural niteliğinde karar verebileceğini tâdat ve tahdit eylemiş bulunması ve genel kurumumuzun istişari mütalâa vermek yetkisi bulunmaması gerekçelerine dayanılarak, Kurulumuzca mahkemelerin çalışma düzenine müteallik yönetmelikle ilgili kural niteliğinde karar alınmasına ve bu konuda bir düşünce bildirilmesine mahal bulunmadığına Genel Kurulumuzca 14.11.1970 gün ve 1970/374-385 sayı ile karar verilmiştir Bilgilerine arz ederim.

İmza
ŞEREF ALTAN
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanı

Damga.
Paraf
Aslının aynıdır.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres@ Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara, Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 13.1.1971

Genelge No: 1-44

Baro Başkanlığı

.....

Ceza Usulü Kanunu'nun 224. maddesine ilişkin Yargıtay
1. Ceza Dairesinin 24.9.1970 tarih ve 3165/2568 sayılı kararından bir
örnek sunulmuştur.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

"Evelki hüküm Cumhuriyet Savcısının temyizi üzerine dairece incelenerek; sanığın hadise günü aralarında başlayan münakaşa sırasında mağduru 45 gün mutad işinden kalacak ve uzuv tatiline sebep olacak derecede yaraladığı Adli Tıp Meclisinin 3.6.968 tarihli Tıbbî Mütalâası, kamu tanıklarının hadiseden hemen sonra tesbit edilen tanıkları ve sair delillerle sabit olduğu halde beraete hüküm edilmiş olması noktasından bozulmuş ve bu defa bozmaya uyularak verilen kararda kanunî bir isabetsizlik görülmemiştir.

Bozmadan sonra sanığın hasta bulunması sebebiyle duruşmaya gelememesinden dolayı bozma ilâmına karşı diyeceğinin sorulması için ve istediği tasdirde duruşmadan varestede tutularak ve başkaca müdafaasının alınması üzere mahkemeye davetini teminen Silopi Asliye Ceza Mahkemesine talimat yazılmıştır. Bu işlemin usulün 226 ıncı maddesine uygun olmadığı sanık ve müdafî tarafından ileri sürülmüş ise de;

Usulün-226 ıncı maddesindeki (Ağır cezalı cürümlerde sanığın duruşmadan varestede tutulamaması) ndan maksat, sanığın evvelce yetkili ve görevli hâkim tarafından sorguya çekilmemiş olmasıdır. Nitekim aynı maddenin 2 inci fıkrasında, ilk soruşturmada sorguya çekilmemiş olan sanığın istinabe suretiyle sorgusunun yapılacağı yazılıdır. Bu itibarla ağır cezalı işlerde, evvelce sorguya çekilmiş olmak şartıyla sanığın duruşmadan hazır bulunma ödevinden kurtarılmasına karar verilmesinde kanunî bir isabetsizlik söz konusu değildir. Nitekim usulün 224 üncü maddesine göre, evvelce sorguya çekilmiş olmak ve artık huzuruna mahkemece lüzum görülmemiş bulunmak şartıyla, hazır bulunmadığı halde de duruşmaya devam olunabilir.

Bozma üzerine, mazereti sebebiyle duruşmaya gelemeyen sanığın bozmaya karşı ne diyeceğinin ve diğer savunmalarının istinabe yolu ile sorulmasında usul kurallarının ruh ve temel ilkelerine aykırı olan bir cihet yoktur.

Bu sebeplere mahkemenin dayandığı gerekcelere ve takdire göre sanığın ve duruşmalı inceleme sırasında müdafinin sübuta, soruşturmaya ve saireye ilişkin ve yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle hükmün (ONANMASINA) oybirliğiyle karar verildi."

1971 YILI GENELGELER FİHRİSTİ

Gnl. Sayısı	Tarihi	K o n u s u
1-44	13.1.1971	Yargıtay 1. Dairesinin CUMK.nun 224. mad. hak.kararı
2-151	15.1.1971	Adli Tatilde dâva açılabilceği Hk.
3-176	16.1.1971	Baroya bağı avukatların sayısı ve son iş yeri adreslerinin gönderilmesi Hk.
4- 342	3.2.1971	OMPI münhal kadroları Hk.
5-414	11.2.1971	Barolara ilk kaydedilecek avukatların topluluk sigortasına dahil olma tarihinin belirtilmesi hususunda Birlik görüşü Hk.
6-520	16.2.1971	Avukatlık Kanunu Yönetmeliği ön tasarısı Hk.
7-564	19.2.1971	Baroya bağı avukatların sayısı ve son iş yeri adreslerinin gönderilmesi Hk.
8-565	19.2.1971	Barolar Genel Kurulları tutanakları Hk.
9-566	19.2.1971	Barolar Genel Kurul kararları ortak hataları Hk.
10-567	19.2.1971	Emekli Sandığı ile ilgili avukatların borçlanmaları ve emekli aylığı bağlanması hususları çalışmalarımız Hk.
11-654	24.2.1971	Birliğin Anayasa Mahkemesinde dâva açabilmesi için Anayasa değişikliği tasarısı Hk.
12-673	1.3.1971	Genç avukatlar lehine talep edilen kredi Hk.
13-753	8.3.1971	Hâkim-Avukat ilişkileri Hk.
14-754	8.3.1971	Dâva ve iş takipçilerinin topluluk sigortasına katılmaları Hk.
15-806	10.3.1971	Avukatlara saldırılar ve bu hususta istatistiki bilgilerin istendiği Hk.
16-810	15.3.1971	Avukatlara saldırılar hususundaki istatistiki bilgilerin çabuklaştırılması Hk.
17-836	14-3.1971	Birlik kesenek borcu ve 1971 yılı ilk taksidinin gönderilmesi Hk.
18-837	15.3.1971	Nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili Hk.
19-838	15.3.1971	Stajı bitenlerin başka barolarda avukatlık yapmak istemelerinin ne yolda yapılacağı Hk.
20-1093	9 .4.1971	Avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlarıyla sair suçlarından dolayı soruşturmanın C.Savcıları tarafından yapılacağı Hk.
21-1109	13.4.1971	Yabancı memleketlere gönderilecek tebliğ ve istinabe evrakının tanzim şekli Hk.
22-1251	19.4.1971	Avukatların baro yönetim kurulu izni olmadan başka bir avukat aleyhine dâva açamayacakları Hk.

<u>Genelge sayısı</u>	<u>Tarihi</u>	<u>Konusu</u>
24-1361	8.5.1971	Tebliğatların tebliğ zarfıyla yapılması
25-1362	" "	Barolarınca stajyerlere yardım fonu tesis edili edilmediği hakkında.
26-1363	" "	ihtiyari tip sözleşmenin imzalandığı hakkında
27-1441	17.5.1971	Adli teşkilâtın ihtiyaçlarının bildirilmesi hk.
28-1442	" "	yargı yerlerine ibraz edilecek vekâletnamelere 5 liralık harç pulu yapıştirılması hk.
29-1485	18.5.1971	Adalet Bakanlığına elden evrak gönderilmemesi hakkında.
30-1486	17.5.1971	Avukatlara vaki tecavüzler konusunda İçişleri Bakanlığında alınan yazı örneğinin aşağıya çıkarıldığı hak.
31-1487	" "	Son alay sanıklarının vekâletini almak için yapılan müracaatların meslek vakarı ile bağdaşmayacağı hakkında.
32-1558	26.5.971	Avukatlara ne suretle tabanca taşıma ruhsatı verileceği hakkında.
33-1559	" "	Avukatların ihtiyari sigortaya alınmaları hak.
34-1160	" "	Yönetmelik ön tasarısı hakkındaki görüşlerin bildirilmesi isteminin tekidi.
35-1586	29.5.1971	Avukat stajyerlerinin topluluk sigortasına gire bilme olanakları konusunda.
36-1711	12.6.971	Anayasa değişiklik tasarısı konusunda baroları görüşlerinin bildirilmesi hakkında.
37-1712	" "	Avukatlık süre belgesindeki başlangıç tarihinin avukatlığa başlama tarihi olarak düzeltilmesi gerektiği hak.
38-1790	21.6.971	ihtiyari sigortaya girecek avukat sayısının bildirilmesi hakkında.
39-1972	16.7.1971	Yönetim Kurulumuzun Anayasa değişikliği hak. Yönetim Kurulumuzun broşürünün gönderildiği
40-1973	" "	Atatürk Akademisi Kuruluş tasarısının ekte gönderildiği görüşlerinin bildirilmesi hakkında.
41-1977	" "	Nafaka alacaklarının yabancı ülkelerde tahsili konusunda Adalet Bakanlığının genelgesi örneğinin gönderildiği hak.
42-1978	17.7.1971	Anayasa değişikli konusunda birlik muhtırasının 5 adedinin gönderildiği hakkında.
43-1995	19.7.1971	Yönetim Kurulumuzun muhtırasından sonra hazırlanan ^{tim kurulu ikinci} Anayasa değişikli 2. ön tasarısının gönderildiği hakkında.
44-2196	20.8.1971	<i>Numara atlandı. onlarda 44 Genelge Yok</i> sili ile ilgili sözleşme hükümleri hak.
45-2196	20.8.1971	Nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgili sözleşme hükümleri hak.
46-2206	" "	Avukatlıkta geçen fiili hizmetlerin TC.Emekli sandığına borçlanması için öngörülen sürelerin uzatıldığı hak.

<u>Genelge Sayısı</u>	<u>Tarihi</u>	<u>Konusu</u>
47-2247	26.8.1971---	Bir yerde dava ve iş takipçilerinin çalışabilmesi için üç avukat bulunmaması gerektiği ve hazine avukatlarının bu sayıya dahil edilmedikleri hakkında.
48-2248	26.8.1971---	1136 sayılı Avukatlık Kanununun bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesine açılan davaya ilişkin Anayasa Mahkemesi kararını ihtiva eden 23.8.1971 gün ve 13935 sayılı Resmi Gazetenin gönderildiği hakkında.
49-2249	27.8.1971---	Birlik kesenek borçlarının gönderilmesi Hk.
50-2251	27.8.1971---	S.S.Kurumu Şubeleri ile bu şubelere bağlı iller listesinin gönderildiği ve geçindirmekle yüküml oldukları çocuklarına ve sigortalının eşlerine uygulandığı şube bölgeleri listesinin gönderildiği hakkında.
51-2311	6.9.1971---	Birlik rozetinden bir miktar gönderildiği, münhasıran meslektaşlarımıza genelgedeki açıklama uyarınca 10 liradan satılması hakkında.
52-2312	6.9.1971---	Türkiye İşçi Partisinin 1136 sayılı A.Kanununun bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesinde açtığı davaya ilişkin Anayasa Mahkemesi kararını ihtiva eden 31.8.1971 gün ve 13942 sayılı Resmi Gazetenin gönderildiği hakkında.
53-2313	6.9.1971---	Avukatların adres değişikliklerini Birliğimize bildirmeleri hakkında.
54-2318	16.9.1971---	Yabancı memleketlere giden Türk işçileri ve bunların aileleriyle olan ilişkileri açısından rastladıkları olay varsa bildirilmesi hakkında.
55-2400	16.9.1971---	1136 sayılı Kanunun geçici 1. maddede öngörülen süre belgesi ihtilaflarında dava yoluna başvurmak gerektiği hakkında.
56-2422	18.9.1971---	1136 sayılı A. Kanununun 188. maddesi kapsamına girmeyen avukatların, aynı Yasanın 186. maddesi ile Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin 2. maddesi gereğince sigortaya girmelerinin zorunlu bulunduğu hakkında.
57-2522	2.10.1971---	Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası günlük kazançlarında 1474 sayılı yasa ile yapılan artış.
58-2523	5.10.1971---	Birlikçe bastırılan kimlik cüzdanlarının 5 liradan Avukatlara satılmasına dair.
59-2592	12.10.1971---	Medeni Kanun değişikliği hakkında baro görüşlerinin istendiğine dair.
60-2593	12.10.1971---	Dava ve iş takipçilerinin 1136 sayılı yasanın geçici 17. maddesinde aranan şartlara 3 aylık başvurma süresi içinde haiz olmaları gerektiği hakkındaki Danıştay kararı örneğinin gönderildiği hakkında.
61-2646	16.10.1971---	Askerlik görevinin staja ara verilmesinde haklı sebep sayılacağı hakkında.
62--2684	21.10.1971---	Danıştay kıyafet Yönetmeliği hakkında.
63-2737	29.10.1971---	Birlik kesenek borçlarının gönderilmesi Hk.
64-2766	2.11.1971---	V.Genel kurul için Baroların olağan genel kurul toplantılarında tespit edilen asil ve yedek delege isimlerinin bildirilmesi isteği Hk.
65-2801	8.11.1971---	64-2766 sayılı genelgedeki 1972 tarihinin 1971 olarak düzeltilmesinin bildirildiği Hk.
66-2837	11.11.1971---	64-2766 sayılı genelgemizde genel Kurul Toplantı tarihinin sehven 8-9 ocak 1972 olarak yazıldığı bunun 7-8 olarak düzeltilmesine dair.
67-2838	11.11.1971---	4353 sayılı Yasa gereğince müesseselerin sözleşmeli avukatları hakkında soruşturma izni verilmiyeceği Hk.

<u>Genelge Sayısı</u>	<u>Tarihi</u>	<u>Konusu</u>
68-2909	16.11.1971---	Dr. Burhan Gürdoğan'ın hazırladığı anket formlarının arzu eden avukatlar tarafından doldurularak Dr.Burhan Gürdoğan'a gönderilmesi Hk.
69-2979	26.11.1971---	Baroya kayıtlı avukatlar için gönderilen sicil fişlerinin doldurularak gönderilmesine Dair.
70-2935	29.11.1971---	V.Genel Kurul Toplantı tarihi ve yerinin bildirildiği ve yeni delegelerin isimlerinin acil bildirilmesine dair.
71-3065	6.11.1971---	Türk Ceza Kanunu değişikliği tasarısı ile ilgili baro görüşlerinin bildirilmesi isteği Hk.
72-3086	7.12.1971---	V.Genel Kurul gündeminin bildirildiği Hk.
73-3153	13.12.1971---	Dava takipçileri ile ilgili Baro Yönetim Kurulu kararının Birliğimizce itirazen incelenebileceği ve disiplin hükümlerinin dava takipçilere de uygulanacağı hakkında.
74-3169	15.12.1971---	Nafaka alacaklarının yabancı ülkelerde tahsili ile ilgili sözleşmeye ek açıklama.
75-3228	20.12.1971---	Genel Kurul delege isimlerinin acele bildirilmesi hakkında.
75-3265	25.12.1971---	Delege seçilen avukatlara açıklamalarda bulunduğu hakkında.
76-3348	31.12.1971---	Dava ve iş takipçilerinin de 1136 sayılı kanunun değişik, geçici 1. maddesinden yararlanabilecekleri hakkında.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-181346

Ankara; 31 Aralık 1971

Genelge No: 76- 3348

Baro Başkanlığı

.....

Konu: Dâva ve iş takipçilerinin de 1136 sayılı kanunun değişik, geçici 1. maddesinden yararlanabilecekleri hk.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu gereğince topluluk sigortası kapsamına alınan dâva ve iş takipçilerinden 55 yaşını doldurmuş bulunanlara yaşlılık aylığının bağlanabilmesi için gerekli hizmet süre belgesinin düzenlenmesinde, 1238 sayılı yasa ile değiştirilen aynı yasanın geçici 1. maddesinde öngörülen sigortalılığın başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde en az 2000 gün baro levhasında yazılı olma şartının da arandığı Birliğimize yapılan başvurmalardan anlaşılmıştır.

Dâva ve iş takipçilerinin 1136 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 7.7.1969 tarihinden sonra baro listelerine yazıldıklarından listeye yazılı olarak 10 yıllık hizmetlerinin bulunmasına imkân olmadığı, bu itibarla geçici 1. maddeden yararlanmalarında fiili hizmetlerinin nazara alınması gerektiği 23.9.1971 gün ve 2473 sayılı yazı ile Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne bildirilerek görüşleri istenmiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumunun 9.12.1971 gün ve 677729 sayılı IX-367-A işaretli yazısında aynen "Dâva ve iş takipçilerinin 1136 sayılı Kanun muvacehesindeki durumları incelenmiş ve bunların da avukatlar gibi mezkûr kanunun 1238 sayılı kanunla değiştirilen geçici 1. maddesinden istifade edebilecekleri sonucuna varılmıştır" denilmiştir.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Eren

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 181346

Ankara; 25.12.1971

Genelge No: 75-3265

Sayın Avukat

İki yıl süre ile Türkiye Barolar Birliği Delegatesi'ne seçildiğiniz Baronuzdan gönderilen yazıdan anlaşılmıştır.

7-8.Ocak.1972 Cuma ve Cumartesi günleri Bursa'da Necatibey Kız Enstitüsü Konfrans salonunda yapılacak, Genel Kurul toplantısına katılmanız için 1136 sayılı Kanun'un 114. maddesi uyarınca yolculuk ve oturma giderlerinizin Baronuzca karşılanması gereği 20.12.1971 gün ve 75-3228 sayılı genelge ile Baronuza duyurulmuştur.

7.Ocak.1972 Cuma sabahı saat 9,30 da başlayacak Genel Kurulun gündemi ile, Birlik Yönetim Kurulu'nun 1971 yılı Çalışma Raporu ve Başkanlık raporları ilişikte takdim kılınmıştır.

1971 yılı bilançosu, mali rapor, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese çizelgeleri, 1972 yılı bütçe tasarısı, bütçe yönetmeliği ve personel kadroları 31.12.1971'den sonra düzenlenebileceğinden, Genel Kurulda takdim olunacaktır.

Bilginize sunar, özürü nedeniyle toplantıya gelemeyecek olan delegelerin yedek delegelerin Genel Kurula katılabilmesi için Barosuna bilgi vermesini rica ederim.

Not: Sayın delegelerin Bursaya cübbelerini getirmelerini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

T e l g : Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-181346

Baro Başkanlığı

.....

Ankara; 20.12.1971

Genelge No: 75-3228

Konu: Genel Kurul delegeleri hk.

İlgi: 29.Kasım.1971, 7.Aralık.1971 gün ve 70/2935,
72/3086 sayılı genelgelerimiz.

1- Aralık 1971 de yapılan Genel Kurulunuzda seçilen Türkiye Barolar Birliği asil ve yedek delege isim ve adreslerini bildirmemiş bulunan barolarımızın telgrafla gerekli bilgiyi vermelerini,

2- 7-8.Ocak.1972 Cuma ve Cumartesi günleri Bursa'da yapılacak V. Genel Kurula katılacak delegelerin yolculuk ve oturma giderlerinin, 1136 sayılı Kanun'un 114. maddesinin 6. fıkrası hükmü gereğince barolarca ödenmesini,

3- Mazereti sebebiyle Genel Kurula katılması mümkün olmayan delegelerin yerlerini aldıkları oy sırasına göre, yedek delegelerin katılabilecekleri 4.11.1969 gün ve 11/458 sayılı genelge ile Barolara duyurulan Yönetim Kurulumuzun 14.9.1969 gün ve 55/12 sayılı ilke kararı gereği bulunduğundan buna göre işlem yapılmasını ve gelebileceği bilinen delegeler yerine V. Genel Kurula katılacak yedek delege isimlerinin çok acele bildirilmesini,

önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Ziya Gökalp Cad 16/7 Ankara Telgraf: Barobirlik Telf. 18 13 44 -181346

Ankara 15/12/1971

Genelge No. 74 - 3169

Baro Başkanlığı

.....

Konu: Nafaka alacaklarının yabancı ülkelerde tahsili ile ilgili sözleşmeye ek açıklama.

"Nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgili sözleşme" nin uygulama usulüne dair Adalet Bakanlığının 21.6.1971 gün ve 67/6-17530 sayılı genelgesi, 17.7.1971 gün ve 41/1977 sayılı Birliğimiz genelgesi ekinde gönderilmişti. Bu genelgeye ek açıklama niteliğinde olan anılan Bakanlığın 27.Kasım.1971 gün ve 105/15-32736 sayılı genelgesi de ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Eki: 1 genelge

Ş.A.

U.B.

T.C

ADALET BAKANLIĞI

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı: 105/15-32736

Â N K A R A

27 Kasım 1971

Konu: Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili Sözleşmenin uygulanmasına dair 21 Haziran 1971 gün ve 67/6-17530 sayılı genelgeye ek açıklama hk.

.....Cumhuriyet Savcılığına

Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili Sözleşmenin uygulanmasına dair 21 Haziran 1971 gün ve 67/6-17530 sayılı genelge uyarınca mahalli Cumhuriyet Savcılıklarınca düzenlenip Bakanlığa intikal ettirilen nafaka taleplerine ilişkin evrakta bazı aksaklıklar ve yanlış uygulamalar görüldüğünden aşağıdaki hususların dnyurulmasına zaruret hasıl olmuştur.

I-) Yabancı bir memlekette bulunan nafaka mükellefinden nafaka tahsili konusunda bir talep vukuunda yapılacak işlemler ve eklenecek belgeler 21 Haziran 1971 gün ve 67/6-17530 sayılı genelgede belirtilmiş ise de, uygulamada kolaylık sağlamak bakımından Bakanlığa gönderilecek belgeler aşağıda gösterilmiştir.

1.a) Talepname: Gönderici makam olarak görevlendirilmiş olan Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne hitaben yazılacak olan bu talepname; nafaka alacağına yol açan hukukî ve fiili sebeplerin etraflı olarak izahını, nafaka borçlusunun kazancını, ayda istenen nafaka miktarını, nafaka borçlusunun adı, soyadı, uyruklugu, doğum tarihi, adresini ve mesleğini, nafaka

alacaklısının adı, soyadı, doğum tarihi, uyruklığı ve adresini ihtiva etmelidir.

b) Muhteviyatı yukarıda açıklanan talepten önce borçlunun bulunduğu memleket dilindeki tercümesi: Tercüme, tercümanın imzasını ve bu imzanın Cumhuriyet Savcısı onayını taşımaktadır.

2.a) Varsa nafaka ilâmı ile buna dayanak teşkil eden şahit ve bilirkişi beyanları.

b) Yukarıda sözü edilen ilâm ve dayanaklarının borçlunun bulunduğu memleketin dilindeki tasdikli tercümeleri.

3.a) Nüfus kayıtları; nüfus kayıtlarının nafaka talebinin dayanağı evlilik ve hısımlık rabıtası ile bütün ahvali şahsiyeyi gösterir şekilde olmaları lâzımdır.

b) Bu kayıtların tasdikli tercümeleri.

4.a) Nafaka alacaklısının adlî müzaheretten yararlanmak istemesi halinde buna müstehak olduğunu gösteren şahadetname.

b) Şahadetnamenin tasdikli tercümesi.

5.a) Vekâletname. Vekâletnamenin, Bakanlığın 19 Temmuz 1971 gün ve 77/10-20521 sayılı genelgesinde belirtilmiş olduğu gibi, borçlunun bulunduğu yabancı memleket "Aracı Kurum"u adına, bu kurumun adı zikredilmek suretiyle, düzenlenmesi, ahz ve kabz ile vekâleti devir yetkisini ihtiva etmesi lâzımdır.

b) Sözü edilen vekâletnamenin tasdikli tercümesi.

6. Nafaka alacaklısının ve varsa borçlunun birer fotoğrafı.

7.a) Boşanma halinde çocuğun velâyeti anaya verilmiş yahut vasi tayin edilmiş ise bu hükmü ihtiva eden ilâm örneği.

b) İlâmın tasdikli tercümesi.

II-1. Talebin hukukî dayanağını teşkil eden kanun maddelerinin tercüme edilmiş metinlerinin gönderilmesine lüzum yoktur. İlgili kanun maddelerinin tercüme edilmiş metinleri, evrak yabancı devlet aracı kurumuna gönderilirken Bakanlığımızca eklenecektir.

2. Bakanlığa gönderilecek nafaka taleplerine ilişkin evrak, bu genelgenin (I) inci maddesinde rakamlarla belirtilen sıraya göre düzenlenecek ve her belge ile tercümesi ondan söz edildiği bendin rakamıyla işaretlenecektir. (1/a-1/b-2/a--Vb.)

3. Yukarıdaki bende göre düzenlenecek evraka ayrıca, belgelerin cinsi ile sıra numaralarını belirten bir dizi kağıdı eklenecektir.

4. Yabancı memleket aracı kurumuna gönderilecek olan bu belge ve kağıtların temiz, silintisiz ve düzgün olmalarına bilhassa dikkat edilecek, bu nitelikte olmayan belgeler ibraz edene iade edilerek yenileri istenecektir.

5. İbraz edilecek belge ve tercümelerinden yalnız birer nüshalarının gönderilmesiyle yetinilecektir.

6. Nafaka alacağının yabancı bir memlekette bulunan borçlusundan tahsil edilmesi konusunda vuku bulacak talepler üzerine, müvafık evrakın yukarıda belirtildiği şekilde düzenlenmesinde Bakanlığın 21 Haziran 1971 gün ve 67/6-17330 sayılı genelgesi ile ona bağlı sözleşme hükümleri ve yabancı devlet bildirimleri daima gözönünde bulundurulacaktır.

III- 19 Temmuz 1971 gün ve 77/10*20521 sayılı genelgede Almanya Federal Cumhuriyeti "aracı kurumu" nun Federal Adalet Bakanlığı olduğu belirtilmiş ise de, anılan devletin İçişleri Bakanlığından alınan 18 Kasım 1971 günlü mektupta, aracı kurum görevinin, Bakanlıklarına devredilmiş olduğu açıklanmaktadır.

Bu nedenle, borçlusu Almanya'da bulunan bir nafaka alacağının tahsili için düzenlenecek evrak meyanında bulunması gereken vakâletnamelerin bundan böyle "Almanya Federal Cumhuriyeti Federal İçişleri Bakanlığı" adına düzenlenmesi gerekli bulunmaktadır.

Keyfiyetin yargı çevrenizdeki Cumhuriyet Savcılıklarına tamim ve tebliği rica olunur.

A. H. Madat 27 017
I. HAKKI MADAKBAŞI

Adalet Bakanı Y.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik, Adres: Ziya Gökalp Cad. 15/7 Ankara Telf: 16 13 44-46

Ankara, 13.12.1971

Genelge No: 73-3153

Baro Başkanlığı

K o n u : Dâva takipçileri ile ilgili baro yönetim kurulu kararının Birliğimizce itirazın incelenebileceği ve disiplin hükümlerinin dâva takipçilerinde uygulanacağı

1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17. maddesi gereğince görev yapan baro listesine yazılı dâva ve iş takipçileri hakkında baro yönetim kurullarınca verilen listeye yazılma isteminin reddi ya da listeden silmeye dair kararlarının Birliğimiz Yönetim Kurulunda itirazın incelenmesi olanağı bulunup bulunmadığı ve Avukatlık Kanununda yer alan disiplin hükümlerinin dâva ve iş takipçilerine uygulanıp uygulanamayacağı konularında Van Barosu Başkanlığının başvurması Yönetim Kurulumuzun 27 Kasım 1971 günlü toplantısında incelenerek aşağıdaki görüşlerin barolara duyurulmasına karar verilmiştir.

1136 sayılı Yasanın geçici 17. maddesinin 7. fıkrasında dâva ve iş takipçilerine uygulanmayacağı belirtilen kısımlar arasında yedinci kısım da bulunmaktadır. Ancak geçici 17. maddenin 5. fıkrasında aynen "geçici 13. maddenin listeye yazılma için yapılacak başvurma ile ilgili ikinci fıkrası hükmü bu kimseler hakkında da kıyasen uygulanır" ve aynı maddenin ikinci fıkrasında da "... istem reddedilmişse red kararının tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir" denilmiştir.

Bu yönden listeye yazılma ile ilgili işlemlere karşı dâva ve iş takipçilerinin itirazlarını incelemeye Birlik Yönetim Kurulunun yetkili olduğu tartışmasızdır. Ancak, (listeye yazılma için başvurma) ile (listeden silmeye karşı itiraz) hususlarının aynı nitelikte olup olma - dığı tartışma konusudur. Kayıt silmeye karşı dâva ve iş takipçileri itiraz

larını incelemeye Birlik Yönetim Kurulunun yetkili olup olmadığı, bu hükümlerde açıklığa kavuşturulmamış olmakla beraber, geçici 13. maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında mevcut; "listeye yazılma, bu kanunun dava vekillerine tanıdığı hak ve yetkilerden faydalanmak ve yükümlere tabi olmak bakımından baro levhasına yazılmanın sonuçlarını doğurur.

Listenin barolarca nasıl düzenleneceği listeye yazılmak için yapılacak başvurma hakkındaki işlemler listenin mahkemelere, Cumhuriyet Savcılıklarına, İcra ve İflâs Dairelerine ve diğer resmi mercilere bildirilme tarzı ve listeden kaydının silinmesi şekli bu kanun'un 182. maddesinde gösterilen Yönetmelikte gösterilir" hükümleri, ikinci fıkranın devamı niteliğinde olup, üçüncü ve dördüncü fıkradaki durumları ikinci fıkraya maletmeksizin bu fıkranın gereğini yerine getirme olanağı bulunmamaktadır. Diğer taraftan yazılmaya karar veren merciin yazılma için gerekli koşulların ortadan kalkması halinde kayıt silmeye de yetkili olması hukuk mantığının tâbii bir sonucudur. Aksi görüş yedinci kısımda yer alan 71. maddedeki kayıt silme hükümlerinin de dava ve iş takipçilerine uygulanmaması gerektiği ve bu suretle dava ve iş takipçilerinin kayıt silme yönünden baro Yönetim Kurullarının da gözetim ve denetimi dışında kalmaları gibi 1136 sayılı Yasanın amacına ve ruhuna aykırı bir sonuç doğurur.

Kaldı ki, listeden silinme ile ilgili barolar Yönetim Kurulları kararlarına karşı bugüne kadar yapılan itirazların Yönetim Kurulumuzca incelenmesi ve Adalet Bakanlığınca onaylanması işlemlerine karşı dava ve iş takipçilerinin, onaylamama kararına karşı da Birliğimizin Danıştay'da açtıkları davaların, rüyet edilerek esastan karara bağlanması bu görüşümüzün idari kazaca da doğrulandığını göstermektedir. Bu itibarla dava ve iş takipçilerinin listeden silinmeleri hakkında baro Yönetim Kurullarınca verilen kararlara karşı itirazların Birlikçe incelenmesi ile ilgili uygulamadan dönülmesine gerek yoktur.

b) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17. maddesinin 7. fıkrasında ise dava takipçilerine uygulanmayacak hükümler sayılmıştır. Bunlar arasında onuncu kısım yer almadığından bu kimseler hakkında 1136 sayılı Yasadaki disiplin işlemleri ve cezalarının uygulanacağı tabiidir.

İlke olarak bu yön benimsendikten sonra avukatlar hakkında uygulanacak disiplin ile ilgili usul hükümlerinin dava ve iş takipçilerine de uygulanması gereği kendiliğinden ortaya çıkar. Buna göre, şikâyet

üzerine Baro Yönetim Kurulunca gerekli inceleme yapılacak, gerekirse soruşturma, seçilecek raportör üye tarafından yapılacak, disiplin yönünden kovuşturmayı gerektiren hâl varsa disiplin kovuşturması açılmak üzere dosya baro disiplin kuruluna havale edilecektir.

Yönetim Kurulu kararı uyarınca bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Eren.

ŞA/SO

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Baro Birlik Z. Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-181346

Ankara; 7.12.1971

Genelge No. 72/3086

Baro Başkanlığı

Konu: V. Genel Kurul gündemi hk.

29.XI.1971 gün ve 70-2935 sayılı genelgemize ektir.

7-8.Ocak.1972 günleri Bursa'da yapılacak V.Genel Kurul Toplantısı gündemine aşağıdaki madde eklenmiş ve eski gündemin 12. maddesindeki "Gelecek Olağan Genel Kurul Toplantısının yeri ve zamanı'nın tespiti" 13. madde, 13. maddesindeki "Dilekler" 14. madde, 14. maddesindeki "Birlik Başkanı'nın kapanış Konuşması" 15. madde olarak numaraları değiştirilmiştir.

Anılan Genel Kurula katılacak delegelere duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

12- Meslek Kurallarınının 48. maddesinin kurullardan çıkarılması hakkında Kayseri Barosunun 25.2.1971 gün ve 36 sayılı teklifi.

TURKIYE BAROLAR BIRLIĞI

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad.16/7 Ankara, Telf: 16 13 44-46

Ankara, 6.11.1971

Genelge No: 71/3065

Baro Başkanlığı

.....

Özet: T.Ceza Kanunu

Değişikliği Tasarısı Hk.

Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün, Adalet Bakanı İsmail Arar imzasıyla Birliğimize gönderdiği 1 Kasım 1971 günlü yazısında; T.Ceza Kanununun tümünü kapsayan tasarının hazırlanmasına esas teşkil edecek bir ön tasarinin hazırlanması istenmiştir.

Yönetim Kurulumuz 27.11.1971 günlü toplantısında; bu konuda Birliğinizce gerekli çalışma ve temasların yapılmasına ve yardımcı olmak yönünden Barolarımız görüşlerinin istenmesine karar vermiştir.

Hazırlanması düşünülen T.Ceza Kanununun tümü ile ilgili baronuz görüşlerinin Yönetim Kurulumuzun anılan kararı gereğince bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

ŞA/VB.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik, Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara, Telf: 18 13 44-46

Ankara, 29.11.1971

Genelge No: 70- 2935

Baro Başkanlığı

.....

IV. Genel Kurul toplantısında alınan karar uyarınca Birlik V. Genel Kurulu 7 ve 8 Ocak 1972 Cuma ve Cumartesi günleri Bursa'da toplanacaktır.

Toplantı yeri "Bursa Adliyesi arkasındaki Necatibey Kız Enstitüsü Konferans salonu" dur.

Saat 9,30 da başlayacak olan toplantıya ait V. Genel Kurul Gündemi ilişikte gönderilmiştir.

1- 1136 sayılı Yasının 114. maddesi uyarınca toplantı yeri, tarihi ve gündeminin yeni seçilecek delegelere bildirilmesini,

2- 2.11.1971 gün ve 64-2706 sayılı genelgemizin 5. maddesinde de belirtildiği üzere yeni seçilecek asil ve yedek delegelerinizin isim ve adreslerinin seçilmelerini müteakip (Genel Kurul tutanaklarının yazılması beklenmeden) derhal Birliğimize gönderilmesini,

önemle rica ederim.

Ek: V. Genel Kurul Gündemi

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

EB/VB.

TURKIYE BAROLAR BİRLİĞİ V. GENEL KURUL TOPLANTISI

TOPLANTI TARİHİ : 7-8 Ocak 1972 Cuma ve Cumartesi
TOPLANTI YERİ : BURSA, Necatibey Kız Enstitüsü Konferans Salonu
TOPLANTI SAATI : 9,30

G Ü N D E M

- 1- Bursa Baro Başkanının açış konuşması,
- 2- Yoklama,
- 3- Türkiye Barolar Birliği Başkanının açış konuşması ve saygı duruşu ve Atatürk Anıtına çelenk konulması,
- 4- Bir başkan, bir başkan vekili ile iki üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanının seçilmesi,
- 5- Birlik Yönetim Kurulu'nun 1971 yılı çalışma raporu ile, bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması ve görüşülmesi,
- 6- Birlik Yönetim Kurulunun 1971 yılı çalışmalarından dolayı ibrası,
- 7- 1972 yılı Bütçe ve kadrosu ile Bütçe Yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü,
- 8- Boşalan 5 asıl ve 5 yedek Yönetim Kurulu Üyelerinin yerlerine seçim yapılması,
- 9- 3 asıl, 3 yedek Denetleme Kurulu üyesi seçimi,
- 10- Birlik Disiplin Kurulunda boşalan 1 üye yerine 1 asıl, 1 yedek üye seçimi,
- 11- Yerli ve yabancı kongrelere gönderilecek delegelerin seçilmesi yetkisinin Yönetim Kuruluna bırakılması,
- 12- Gelecek Olağan Genel Kurul toplantısının yeri ve zamanının tespiti,
- 13- Dilekler,
- 14- Birlik Başkanının kapanış konuşması.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Ziya Gökalp Cad. 16/7 Tel:18 13 44 - 18 13 46

Ankara, : 26.11.1971

Genelge No: 69-2979

Baro Başkanlığı

.....

İlgi:27.2.1970, 19.6.1970, 25.11.1970 gün ve 23-299,
44-1173, 69-2220 sayılı genelgelerimiz.

Türkiye Barolar Birliği'nin kurulmasından önce mesleğe katılmış olup da barolar levhalarına yazılı bulunan meslektaşlarımız için kurulması gereken arşiv henüz tamamlanmamıştır. Kuruluşundan bu yana iki yılı aşkın süre geçtiği halde bu eksiklik Birliğimize yapılan başvuruları karşılıyamamamız sebebiyle güç durumlarla karşılaşmamızı mucip olmaktadır.

Bu nedenlerle ilgideki 27.2.1970 gün ve 23-299 sayılı genelge/Baronuza sunulan fişlerin belirtilen esaslar dairesinde bir an önce doldurulup gönderilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

AA/SO

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 181344-46

Ankara, 16.11.1971

Genelge No: 68-2909

Baro Başkanlığı

.....

Ankara Hukuk Fakültesi Medeni, Usul ve İcra-İflâs Hukuku Doçenti Dr. Burhan Gürdoğan'ın Birliğimize gönderdiği 5.10.1971 günlü dilekçesi örneği ilişikte gönderilmiştir.

Anket formlarının avukatlara gönderildiği öğrenilmiştir.

Yönetim Kurulumuz Sayın Dr. Burhan Gürdoğan'ın bu çalışmasının mesleki yönden yararlı olacağı kanısına varmıştır. Çalışmaya katkıda bulunmak isteyen meslekdaşlarımıza duyurulmak üzere anket formlarının doldurularak Dr. Burhan Gürdoğan'a gönderilmesinin teminini rica ederim.

Ek: 1 yazı örneği

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

ŞA/VB.

Dr. BURHAN GÜRDOĞAN
ANKARA HUKUK FAKULTESİ
MEDENİ USUL VE İCRA-İFLAS
HUKUKU DOÇENTİ

Ankara, 5.10.1971

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
ANKARA

"Türkiye'de Hukuk Davalarının ve İcra Takiplerini Azaltma ve Kısaltma Çareleri" konulu bir etüd hazırlamaktayım.

Bu amaçla hâkimler, avukatlar ve icra memurları nezdinde geniş bir anket tertipledin.

İcra memurları için hazırladığım anket konusunda (Ek:1) Adalet Bakanlığından, hâkimler için tertiplediğim anket konusunda ise (Ek: 2) Yüksek Hâkimler Kurulu'ndan yardım istedim.

Etüdümün Hükümetçe yürütülen adli reform çalışmalarına özellikle Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun değiştirileceği şu günlerde, naçiz bir katkıda bulunacağına inanıyorum.

Bu sebeple kendilerine yöneltilen anket sorularını (Ek:3) cevaplandırılmaları hususunda sayın avukatlar nezdinde kendilerine bir tamim gönderilmek suretiyle, bu çalışmama yardımcı olmanızı rica ederim.

Saygılarımla
(Doç. Dr. Burhan Gürdoğan)

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Z.Çökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-46

Ankara, 11.11.1971

Genelge No: 67-2838

Baro Başkanlığı

.....

Konu: 4353 sayılı Yasa gereğince müesseselerin sözleşmeli avukatları hakkında soruşturma izni verilmiyeceği Hk.

4353 sayılı Yasının 38. maddesinin sözleşmeli avukatları kapsama almadığı ve bu yönden soruşturma izni verilmesi Adalet Bakanlığınca gönderilen örneği ekli 15.6.1971 gün ve 1729 sayılı yazı ile istenmiştir.

Anılan Bakanlıktan alınan cevap örneği de ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Ek: 1 yazı örneği

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Eren. y.

BD/VB.

Faruk Eren

4353 sayılı Yasanın 38. maddesinde, "maaş ve ücretleri mülhak bütçeli daireler ve hususî idareler ve belediyeler ve devletle bu dairelerin ve belediyelerin idare ve mürakebesi altındaki daire, müessese ve teşekküller ve sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olan, şirket ve müesseseler tarafından verilen müşavir, müşavir avukat ve avukatlarla muhakemat müdürlerine ve bu mahiyette iş görenlere bu kanunla verilmiş olanlardan daha geniş haklar verilemeyeceği gibi yukarıda yazılı daire, müessese ve teşekküller müşavir veya avukatlarından tayin şartları hariçten iş almaya müsait olanlar, kadroya dahil olsun veya olmasınlar üçüncü şahıslar namına yukarıda yazılı daire müessese ve teşekküller aleyhine dava kabul ve takip etmekten ve kabul edenlerle birlikte çalışmaktan ve devlet daire ve müesseseleri aleyhine rey vermekten ve istişare kabul etmekten mennudurlar.

Bu memnuiyet hilâfına hareket edenlerin vazifesine derhal nihayet verilmekle beraber haklarında Türk Ceza Kanunu'nun 240. maddesi hükmü tatbik olunur."

denilmektedir.

4353 sayılı Yasanın anılan hükmünün sözleşmeli avukatlara uygulanamayacağı, örnekleri ekte sunulan;

a) Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü yazıları,

b) Bakanlığınız Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün, 23.1.1967 gün ve 1209 sayılı tamini, ile belirtilmiştir.

Birliğiniz Yönetim Kurulunun bu konuda aldığı kararda da aynı sonuca varılmıştır.

Diğer taraftan mahkeme kararları da 4353 sayılı Yasanın 38. maddesinin serbest avukatlara uygulanamayacağını göstermektedir. (Urul Asliye Ceza Mahkemesi'nin 25.12.1968 gün ve esas: 968/10, karar:969/13 sayılı kararı ilâşikte sunulmuştur.)

Hal böyle iken bu konudaki şikâyetler üzerine Bakanlığınızca avukatlar hakkında soruşturma izni verildiği, Birliğimize vaki başvurmalardan anlaşılmaktadır.

Konunun yeniden tetkiki ile, serbest avukatlardan 4353 sayılı Yasanın 38. maddesinde sayılan müesseselerde sözleşme ile vekâlet alanlar hakkında, soruşturma izni verilmemesini müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk Eren.

T.C.

Adalet Bakanlığı
Ceza İşleri Müdürlüğü

Ankara, 7.10.1971
Sayı: 45571

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Ankara

İlgi:15.6.1971 gün ve 1729 sayılı yazı;
Serbest avukatlardan, 4353 sayılı Kanunun 38. maddesinde tespit edilen müesseselerde sözleşme ile vekâlet alanlar hakkında soruşturma izni verilmemesi gerekeceği düşünülmüştür.

Bilgi husulü rica olunur.

Nusret Hergüner
Adalet Bakanı Y.
Ceza İşleri Genel Müdürü

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Talg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cadi. 16/7 Ankara Telf: 18-13-44

Ankara, 11.11.1971

Genelge No: 66-2837

Baro Başkanlığı

.....

İlgi: 2.11.1971 gün ve 64-2766 sayılı genelgemize ektir;

Genelgemizin ikinci paragrafında, Bursa'da yapılacak V.Genel Kurul toplantısı tarihi sehven 8-9 Ocak 1972 olarak gösterilmiştir. Bu tarihin Birliğimiz IV. Genel Kurul kararına uygun olarak 7-8 Ocak 1972 olarak, aynı genelgenin birinci maddesinde yer alan Aralık 1972 tarihinin de Aralık 1971 olarak düzeltilmesini, delege seçimlerinin Aralık 1971'de yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

ŞA/VB.

Faruk Erem

E L T

Baro Başkanlığı

.....

Tarihi: 8/11/1971

Sayısı: 65-2801

2.11.1971 gün ve 64-2766 sayılı genelgenin birinci maddesindeki Aralık 972 tarihinin Aralık 1971 olarak düzeltilmesini delege seçimlerinin Aralık 1971 de yapılmasını rica ederim

Saygılarımla

Başkan

Av. Faruk Erem

Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-46

Ankara, 2.11.1971

Genelge No: 64-2766

Baro Başkanlığı

.....

1970 Ocak ayında yaptıkları olağan genel kurul toplantı tutanaklarının tetkikinde, bazı barolarımızda delege seçimi yapıldığının görülmesi üzerine 25.XI.1970 gün ve 70/2221 sayılı genelgemizde, Adana'da yapılan IV. Genel Kurul Toplantısına, 1136 sayılı Yasanın 114. maddesi ile belirtilen iki yıllık süreleri bitmeyen eski Delegelerin katılmalarının gerektiği belirtilmişti.

Birlik Genel Kurulunun 8-9 Ocak 1971 tarihinde Bursa'da yapılacak V. Genel Kuruluna katılacak delegelerin Baroların Aralık 1971 de yapılacak olağan genel kurul toplantısında yenilemesinin her baronun delege seçim sürelerinde birliği sağlama yönünden zorunlu olduğuna Yönetim Kurulumuzun 30.10.1971 günlü toplantısında karar verilmiştir.

Yukarıda açıklanan duruma göre;

1- 1136 sayılı Yasanın 81. maddesi uyarınca Aralık 1972 de yapacakları olağan genel kurul toplantısında bütür barolarımızın iki yıl süre ile görev yapacak Türkiye Barolar Birliği delegelerini seçmelerini,

2- Olağan toplantı gündemine Avukatlık Yasasının 81/1. maddesi uyarınca "Türkiye Barolar Birliği Delegelerinin seçilmesi" maddesinin eklenmesini,

3- 1136 sayılı Yasanın 114. maddesi uyarınca delegelerin avukatlıkta en az onbeş yıl kıdemli ve 90. maddenin ikinci fıkrasında yazılı engellerin bulunmayanlardan seçilmesi gereğinin göz önünde bulundurulmasını,

4- Her baronun iki delege ve ayrıca avukat sayısı yüzden fazla olan baroların yüzden sonraki her üçyüz üye için birer delege olmak üzere asil ve yedek delege sayısını tespit etmelerini,

5- V. Genel Kurulla ilgili olarak gönderilmek üzere olağan toplantı tutanaklarının yazılması beklenmeden seçilecek asil ve yedek delegelerin isim ve adreslerinin acele Birliğimize gönderilmesini,

Yönetim Kurulumuzun kararı uyarınca önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ay. Feriğ Eröm.

EB/VB.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 181346

Ankara; 29.10.1971

Genelge No.63-2737

Baro Başkanlığı

.....

Konu : Birlik kesenek borçlarının
gönderilmesi hakkında.

Baroların Birlik kesenek borçlarının dört eşit taksitte ve Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında ödenmesine 2. Genel Kurul Toplantısında karar verildiği bilinmektedir.

Baronuz kesenek borcu, bugüne kadar gönderilen miktar ve bakiyesi ile rozet ve kimlik cüzdanları bedellerinden borçlarınız aşağıda gösterilmiştir.

Birlik keseneğinin ve diğer borçlarınızın T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630-493 sayılı hesabına havale edilmesini önemle rica ederiz.

Saygılarımızla

Sayman Y. Başkan
Av.Erdoğan Bigat Av.Faruk Erem

<u>Kesenek borcu</u> :	TL.
970 keseneğinden borcunuz	_____
971 " "	_____
971 borç toplamınız	_____
Bugüne kadar gönderilen	_____
Bakiye borcunuz	=====
<u>Diğer</u> :	TL
Rozet bedelleri	_____
Kimlik cüzdanları bedelleri	=====

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-46

Ankara, 21.10.1971

Genelge No: 62- 2684

Baro Başkanlığı

.....

Konu: Danıştay Kıyafet Yönetmeliği Hk.

14.Ekim 1971 gün ve 13986 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Danıştay Kıyafet Yönetmeliği ile Danıştay Başkanlığının bu konuda Birliğimize gönderdiği 28.9.1971 gün ve 150-153597 sayılı yazısı örnekleri ilişiktedir.

Yönetmelik 30.10.1971 günü yürürlüğe gireceğinden, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi hükmü gereğince avukatlarında Danıştaydaki duruşmalara resmî kılıkları ile girmeleri gerekmektedir.

Bu itibarla Danıştay'da duruşması olan meslekdaşlarımızın istifadesine sunulmak üzere, Birliğimizce yaptırılmakta olan 10 adet cübbe 1.11.1971 gününde Danıştay vestiyerine konulmuş olacaktır.

Bilginizi ve meslekdaşlarımızı yakından ilgilendiren bu durumun en kısa zamanda baronuz üyelerine duyurulmasını önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Eren,

ŞA/VB.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanlığına

A N K A R A

521 sayılı Kanununun 170. maddesine dayanılarak yeniden düzenlenen "Danıştay Kıyafet Yönetmeliği" nden bir örnek ekli olarak gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi hükmü gözönüne alınarak keyfiyetin, Birliğimize bağlı barolara duyurulmasını rica ederim.

Ek: 1 örnek "Danıştay Kıyafet Yönetmeliği"

Müntaz Narmân
Danıştay Başkanı Y.
Genel Kâtip

DANIŞTAY KIYAFET YÖNETMELİĞİ

1- Danıştay meslek mensuplarının törenlerdeki resmî kıyafetleri; koyu renk elbise (erkekler için beyaz gömlek, koyu renk kravat, düz siyah çorap ve siyah iskarpin, kadınlar için beyaz bluz) ile Birinci Başkan, daire başkanları, üyeler ve başkanun sözcüsü için yakası vizon kahve renkli saten kumaş üzerine sarı sim ile işlenmiş (şekil: 1), kanunsözcüleri için yakası gri renkli, bağıyardımcılar ve yardımcıları için yakası yeşil renkli saten kumaş üzerine sarı sim ile işlenmiş (şekil: 2), siyah kumaştan dikilmiş bir üstlükten ibarettir. (şekil:3)

2- Danıştay meslek mensupları duruşmalarda, 1 inci maddede yazılı üstlüğü giyeceklerdir.

3-Danıştay Birinci Başkanlığından, daire başkanlıklarından, üyeliklerinden ve Başkanunsözcülüğünden ayrılmış olanlar, çağırıldıkları törenlere 1 inci maddede belirtilen kıyafet ile de katılabilirler.

4- 4 Nisan 1968 gün ve 12866 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan "Danıştay Kıyafet Yönetmeliği" ve 20 Eylül 1968 gün ve 13006 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan "Danıştay Kıyafet Yönetmeliğinin 4. maddesinin değiştirilmesine dair yönetmelik" hükümleri kaldırılmıştır.

5- 24.12.1964 gün ve 521 sayılı Danıştay Kanununun 170. maddesine dayanılarak düzenlenen bu yönetmelik, Resmî Gazete ile yayımı tarihinden onbeş gün sonra yürürlüğe girer.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-46

Ankara, 16.10.1971

Genelge No: 61-2646

Baro Başkanlığı

.....

Konu: Askerlik görevinin staja ara verilmesinde haklı sebep sayılacağı Hk.

Avukatlık stajını yaptığı sırada askerlik görevi nedeniyle stajına ara verenlerin, askerlik süresi içinde kıtalarından tebdili hava suretiyle ya da izinli ayrıldıkları sürelerde staja kaldıkları yerden devam edebilmeleri olanağının sağlanması için Birliğimize devamlı başvurular olmaktadır.

Birliğimiz Yönetim Kurulunun bu konudaki 3.7.1970 gün ve 264/9 sayılı ilke kararı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Barolarda ortak uygulamanın sağlanması yönünden anılan ilke kararı gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

ŞA/VB.

3.7.1970 gün ve 264/9 sayılı

Yönetim Kurulumuz ilke kararı:

"Niğde Barosu Başkanlığının avukatlık stajına devam ederken askerlik görevini yapmak üzere stajını yarıda bırakanların izinli buldukları süre içinde staja devam etmelerinin doğru olup olmayacağı konusunda görüş bildirilmesini isteyen tel yazısı incelendi:

1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'na müzeyyel 2163 sayılı Kanunun ikinci maddesinin son fıkrasında "ancak tebdili hava veya resmi mezuniyet suretiyle kıt'a ve müesseselerden ayrılanların askerlik kıyafetinden ayrıl-

mak şartıyla kendi iş ve sanatlariyle istigalleri caizdir" denilmektedir. Askerlik ise 1136 sayılı Kanununun 23. maddesinde belirtilen haklı sebeplerden birisidir. Bu itibarla, askerlik görevi nedeniyle stajına ara verilen stajyerin, engelin --geçici de olsa-- kalkması sırasında iş ve sanatı olan staja devamının mümkün olacağına aybirliğiyle karar verildi."

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 12.10.1971

Genelge No: 60-2593

Baro Başkanlığı

.....

Konu: Dâva ve iş takipçilerinin, 1136 sayılı Yasanın geçici 17. maddesinde aranan şartlara 3 aylık başvurma süresi içinde haiz olmaları gerektiği hakkındaki Danıştay kararı örneğinin gönderilmesine dair.

Baro listesine yazıldığı tarihte 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 5. maddesinin ikinci fıkrasında sayılı suçlardan biri ile kesin hükümlülüğü bulunduğu sonradan anlaşılan Divriği'de dâva ve iş takipçisi Hamit Kalay'ın listeden silinmesi yolundaki Sivas Barosu Yönetim Kurulu kararının Birliğimiz ve Adalet Bakanlığınca uygun görülmesi üzerine itirazcının memnu hakların iadesi kararına dayanarak Danıştay 8. Dairesinde açtığı iptâl dâvası, esas: 1970/1819, karar: 1971/1287 sayılı ve 13.5.1971 günlü kararla reddedilmiş bulunmaktadır. Danıştay 8. Dairesinin anılan kararının bir örneği ilişikte sunulmuştur.

Kararda da belirtildiği üzere dâva ve iş takipçilerinden, 1136 sayılı Yasanın geçici 17. maddesindeki 3 aylık başvurma süresinde memnu hakların iadesi kararı almıyanların baro listesine yazılmaları mümkün bulunmadığı gibi listeye yazılmış olanların da silinmesi gereklidir.

Yönetim Kurulumuzun 25.9.1971 günlü kararı uyarınca bilginizi rica ederim.

Ek: 1 karar.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

ŞA/VB.

T.C.

Danıştay Sekizinci Daire

Esas No: 1970/1819

KararNo: 1971/1287

Dávacı : Hamit Kalay, Divriği Caddesi, No: 2 Kangal

Dávalı : 1- Adalet Bakanlığı
2- Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Dávanın Özeti : 1952 yılında hırsızlık suçundan 2 yıl 9 ay 10 gün hapis cezasına hükümlülüğü bulunduğu bahisle dâva takipçiliğinden men'i ile listeden silinmesine ilişkin baro yönetim kurulu kararına vaki itirazı reddeden Türkiye Barolar Birliği kararının onanmasına ilişkin 4.6.1970 gün ve 14589 sayılı Bakanlık kararının, bu konuda alınmış memnu hakların iadesine dair kararı bulunduğu bahisle iptali isteğidir.

Adalet Bakanlığı'nın Savunması Özeti:

Uygulanan işlemin yerinde olduğu, memnu hakların iadesine ilişkin kararı kanunda belirli üç aylık süre içinde alınmadığı savunularak davanın reddi istenmektedir.

Türkiye Barolar Birliği'nin Savunması Özeti:

Dávanın husumet yönünden ve uygulanan işlemde mevzuata aykırılık olmadığından bahisle reddi istenmektedir.

Kanunsözcüsü Nüzhet Mengü'nün Düşüncesi:

İleri sürülen iddialar, dâva konusu kararın dayandığı gerekçeler karşısında, yerinde ve kararın bozulmasını sağlayacak durumda görülmediğinden dávanın reddine karar verilmesi gerekeceği düşünülmektedir.

Raportör Mete Oğuzotku'nun Düşüncesi:

Dava konusu işlemde mevzuata aykırılık yoktur. Dávanın reddi gerekir.

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği düşünüldü:

Husumet oyçokluğuyla Türkiye Barolar Birliğine hazredilerek işin esası incelendi:

1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17 inci maddesi uyarınca dâva ve istakipçiliği yapabilmek üzere adının listeye yazılması için Sivas Barosuna başvuran dávacının, listeye yazılmasına kanuni engel olduğu halde listeye yazıldığı, sonradan bu engelden bilgi sahibi olan baro yönetim kurulu kararıyla dávacının listeden silindiği, dávacının itirazının Türkiye Barolar Birliğince reddedildiği ve bu kararında Adalet Bakanlığınca onandığı dosyanın incelenmesinden anlaşılmaktadır.

1136 sayılı Kanun geçici 17 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında, yürürlük tarihinden itibaren 3 ay içinde başvurulmak şartıyla kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 1086 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin son fıkrasında yazılı geçmiş Adalet hizmeti dışındaki şartları haiz oldukları takdirde, o yerin bağlı bulunduğu baro listesine yazılmak suretiyle münhasıran o yerdeki hukuk mahkemeleri ile icra ve iflâs dairelerinde vekâlet görevini yapmağa devam edecekleri, belirtilen maddenin birinci fıkrasının yollamada bulunduğu 5 inci maddenin ikinci fıkrasında da, hırsızlık suçundan kesin olarak hüküm giymiş olanların affa uğramış olsalar dahi mesleğe kabul edilemeyecekleri hükümleri yer almıştır.

Hernekadar 5 inci maddenin ikinci fıkrasında böyle bir hüküm yer almamışsa da, kanunî başvurma süresi olan 3 aylık süre içinde müracaatla memnu hakların iadesi kararı almış olanların mesleğe kabul edilemeyeceklerinden bahsedilmemektedir. Ancak, memnu hakların iadesiyle ilgili kararın bu lâzimeye riayetle alınması esastır.

Dosyanın incelenmesinden, dâvacının memnu hakların iadesiyle ilgili belgeyi Avukatlık Kanununun geçici 17 inci maddesinin 3 ncü fıkrasında belirli süreden sonra 3.11.1970 tarihinde yaptığı müracaat üzerine aldığı, bu sebeple davacının kanunun aradığı şartları haiz olmadığı anlaşılmıştır.

Açıklanan sebeplerle baro levhasına usulsüz olarak yapılan davacının kayıt işleminin silinmesinde mevzuata aykırılık yoktur. Ve bu durumda davacının iddia ettiği şekilde bir kazanılmış haktan da bahsedilemez. Dâvanın reddine, yargılama giderlerinin davacının üzerinde bırakılmasına 13.5.1971 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Ihsan Arar	İbrahim Koloğlu	Enver Sevgen	Alp Arslan Kayam	Şekip Çopuroğlu
		X	X	

Azlık Oyu:

XX- Bu dâva nedeniyle husumetin Adalet Bakanlığına hasrı gerekeceği kanaatıyla aksine görüşe karşıyız.

Üye	Üye
Enver Sevgen	Alp Arslan Kayam

Aslının Aynıdır. (Resmî mühür ve imza)

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara, Telg: Barobirlik, Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 12.10.1971

Genelge No:59-2592

Baro Başkanlığı

.....

Konu: Medeni Kanun Değişikliği Hk.

Adalet Bakanlığınca hazırlattırılan Medeni Kanun Değişiklik Tasarısı Birliğimize gönderilerek 1.4.1972 gününe kadar görüşlerimizin ulaştırılması istenmiştir.

Adalet Bakanlığı ile yapılan görüşmede değişiklik metninin barolara da gönderilerek görüşlerinin bildirilmesinin istendiği anlaşılmıştır.

Birliğimiz bu konudaki görüşlerini her zaman olduğu gibi baroların kanaatlerini almak suretiyle saptama amacındadır.

Bu yönden, Adalet Bakanlığına ulaştırılmak ve Birlikçe teşkil olunacak komisyonda tetkik edilmek üzere, tasarı ile ilgili baronuz görüşlerinin 1.3.1972 gününe kadar Birliğe gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

EB/VB.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg: Barobirlik Ziya Gökalp Cad. 16/7 Tel:18 13 44, 18 13 46

Ankara : 5.10.1971
Genelge No: 2523-58

Baro Başkanlığı
.....

Birliğimizce bastırılan Kimlik cüzdanlarından adet
ilişikte gönderilmiştir.

Yönetim Kurulumuz 25.9.1971 gün ve 581/2 sayılı kararı ile
Kimlik cüzdanlarının 2,5 lirası barolara bırakılmak üzere meslekdaşla-
rımıza 5 lira karşılığında verilmesine karar vermiştir. :

Bilginizi ve satılan Kimlik cüzdanlarından 2,5 liraların
Birliğimizin T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 No. lu
hesabına havale edilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem

EB/SO

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 181346

Ankara; 2.10.1971
Genelge No: 2522-57

Baro Başkanlığı
.....

Konu : Malullük, Yaşlılık ve Ölüm
Sigortası günlük kazançların-
da 1474 sayılı yasa ile
yapılan artış.

1.9.1971 gün ve 13943 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1474 sayılı yasa ile 506 sayılı yasanın 78. maddesinde yapılan değişiklikle, alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt sınırınının 12 liradan 18 liraya, üst sınırınının da 120 liradan 165 liraya çıkarılması ile ilgili hükmün, Çalışma Bakanlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu ile Birliğimiz arasında düzenlenen tip sözleşmenin 4. maddesi uyarınca Avukatlara da uygulanması gerektiği, Çalışma Bakanlığına gönderilen 17.8.1971 gün ve 2188 sayılı yazı ile istenmiştir.

Çalışma Bakanlığından alınan 1.10.1971 gün ve 1026-1-4/7107 sayılı yazıda;

Barolarla aktedilen sözleşme hükümlerine göre sigortalanan avukatların Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirmiş oldukları prime esas günlük kazançların :

- a.- 18 liranın altında olanların 18 liraya çıkarılmasının,
- b.- 18 liranın üstünde olanların 165 liralık üst sınırı aşmamak üzere %35 oranında arttırılmasının,

ve bu artışların avukatların rızalarına bakılmaksızın otomatik olarak yapılmasının uygun görüldüğü bildirilmiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu Müdürler Kurulunun da aynı esasların uygulanmasına karar verdiği, örneği ilişikte gönderilen anılan kurum Genel Müdürlüğünün 1.10.1971 gün IX-031-552537-Genelge 1971/1451 sayılı

genelgesinde belirtilmiştir.

Birliğimiz, meslekdaşlarımızın rızalarına bakılmadan 1.10.1971 günü itibariyle Sosyal Sigortalar Kurumu Şubelerinin otomatikman yapacakları prim artışlarına ilâveten tip sözleşmenin 4. maddesi uyarınca istekleri halinde %10 prim artış beyanlarını 31.10.1971 tarihine kadar yapabilmeleri olanağını sağlamak ve Barolarımıza yardımcı olmak amacı ile örneği ekli 2.10.1971 gün ve 57-2522 sayılı genelgeyi düzenliyerek avukatların adreslerine postalamıştır.

Yukarıda açıklanan duruma göre; 1.10.1971 günü itibariyle Avukatların son beyan ettikleri günlük kazançları otomatik olarak Sigorta Şubelerince %35 oranında arttırılacağından, meslekdaşlarımızın bu otomatik artış sebebiyle herhangi bir beyanda bulunmaları söz konusu değildir. Ancak, Sosyal Sigortalar Kurumu Şubeleri ile Baronuz arasında düzenlenmiş bulunan sözleşmenin 4. maddesinde mevcut;

"Bu suretle tespit olunacak günlük kazançlar, takvim yılı başından en az iki ay önce Kurum şubelerine bildirilmek suretiyle değiştirilebilir. Bu değişiklik, yazılı talebi takip eden yıl başından itibaren uygulanır.

Günlük kazancın arttırılması %10 oranında olabilir..."

hükmü uyarınca meslekdaşlarımızdan arzu edenlerin Ekim-1971 sonuna kadar %10 artış bildirimlerini yapmaları gereklidir. Anılan %10 prim artış beyanı matrahı, avukatların son beyanlarının Sosyal Sigortalar Kurumunca 1.10.1971 itibariyle rızalarını aramadan otomatikman %35 arttırılmasıyla bulunacak miktardır.

Meslekdaşlarımıza bir ölçü olmak üzere prim oranları 12-120 lira ve bağlanacak aylık tutarı 360-3600 lira olduğu zamana göre günlük kazanç tutarlarını gösteren liste (TBB.Bülteni 1970-1/13) 1474 sayılı yasa ile primlerin 18-165 lira ve bağlanacak aylık tutarlarının da 540-4950 lira olarak saptanması üzerine yeniden düzenlenerek aşağıya ve avukatlara gönderilen 2.10.1971 gün ve 57-2522 sayılı genelgeye dercedilmiştir. Anılan, genelgede de belirtildiği gibi bu liste meslekdaşlarımızdan eski listeye göre beyanda bulunup %10 artışları zamanında yapmış olanlar için geçerlidir.

Eski listenin altında kazanç beyanında bulunan meslektaşlarımızın fiili son kazanç beyanlarının %35'i oranında otomatik artış miktarının %10'u oranında yapacakları artırmalarla listedeki günlük kazanç tutarlarına ulaşılması mümkündür. Buna mukabil eski listeye nazaran yüksek beyanda bulunan meslektaşlarımızın %35 otomatik zamla bulunacak miktar listede yazılandan fazla ise %10 artış beyanında bulunmalarına lüzum yoktur.

Meslektaşlarımızın haklarının korunması ve herhangi bir yanlışlığa, süre geçirilmesine meydan bırakılmaması için;

- 1.- Birliğimizce Avukatların adreslerine gönderilen genelge ile yetinilmeyerek, adres değişikliği, postadaki gecikmeler ve sair nedenlerle genelgemizin kendilerine ulaşmaması ihtimali de gözönüne alınarak, Baronuzca ilân yapılmak ve ayrı yazı gönderilmek suretiyle de meslektaşlarımızın uyarılmasını,
- 2.- Baronuzun ilişkili bulunduğu Sosyal Sigortalar Kurumu Şubesiyle temasa geçilerek 1.10.1971 itibariyle otomatik prim artışlarının her avukat için yapılmasının sağlanmasını,

rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Ek: 1-Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünün 1.10.1971 gün ve IX-031-552537 Genelge 971/1451 sayılı genelgesi.

2-Birliğimizce Avukatların adreslerine postalanan 2.10.1971 gün ve 57-2522 sayılı genelge.

Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşında en yüksek 165 lira günlük kazanç üzerinden emekli aylığı bağlanmasını teminen ödiyecekleri prime esas olan %10 artırımlı günlük kazançların yaşlara göre miktarını gösterir cetvel.

<u>Giriş Yaş</u>	<u>Kadın</u>	<u>Erkek</u>
55	-	165
54	-	165
53	-	165
52	-	150
51	-	136
50	165	124
49	165	113
48	165	102
47	150	93
46	136	85
45	124	77
44	113	70
43	102	64
42	93	58
41	85	53
40	77	48
39	70	43
38	64	39
37	58	36
36	53	33
35	48	30
34	43	27
33	39	25
32	36	22
31	33	20
30	30	18
29	27	18
28	25	18
27	22	18
26	20	18
25	18	18
24	18	18
23	18	18

Not: Kesirler liraya tamamlanmak suretiyle cetvel düzenlenmiştir.

Ankara, 2.10.1971
Genelge No: 57-2522

Sayın Avukat

1.9.1971 gün ve 13943 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1474 sayılı Yasa ile 506 sayılı Yasanın 78. maddesinin değiştirilerek, alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt sınırının 12 liradan 18 liraya, üst sınırının da 120 liradan 165 liraya çıkarıldığı bilinmektedir.

1474 sayılı Yasanın 2. maddesinde yürürlük tarihi, yayım tarihini takip eden Kurumun ödeme dönemi başı olarak saptanmıştır. Sosyal Sigortalar Kurumu sigorta işlemleri tüzük genelgesinin 109. maddesinde saptanan ödeme dönemlerinden 1474 sayılı Yasanın yayım tarihini kovalayan birincisi Ekim olduğundan, anılan yasa 1.10.1971 günü yürürlüğe girmiştir.

Birliğimiz, tip sözleşmenin 4 ncü maddesi uyarınca prim miktarlarındaki bu artışlardan sigortalı avukatların otomatikman yararlanması gerektiğini Çalışma Bakanlığına gönderdiği 17.8.1971 gün ve 2188 sayılı yazı da savunmuş, Avukatların Yasal haklarının korunması ve zara uğramamalarını teminen görüşlerinin bir hafta içinde bildirilmesi istenmiştir.

Çalışma Bakanlığından alınan 1.10.1971 gün ve 1026-1-4/7107 sayılı yazıda;

Avukatların Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirmiş oldukları prime esas günlük kazançlarının;

- a — 18 liranın altında olanların 18 liraya çıkarılması,
- b — 18 liranın üstünde olanların günlük kazançlarının ise, 165 liralık üst sınırı aşmamak üzere % 35 oranında artırılması ve bu artışların ilgili avukatların rızasına bakılmaksızın otomatik olarak yapılması,

nın uygun görüldüğü bildirilmiştir.

Evvelce Barolara gönderilen 16.12.1969 gün ve 16-546 sayılı Birliğimiz genelgesinde eski prime esas günlük kazançlara göre düzenlenen liste (TBB. Bülteni 1970/1-13) % 35 otomatik artışa göre düzeltilerek aşağıda bilgilerine sunulmuştur. Bu liste, meslektaşlarımızdan eski genelgedeki listeye göre beyanda bulunup % 10 artışları zamanında yapanlar için geçerlidir. 1474 sayılı Kanun ve tip sözleşmenin 4. maddesi ile Çalışma Bakanlığının gönderdiği yazıda belirtilen esas, meslektaşlarımızın 1.10.1971 tarihinde prime esas fiilî günlük kazanç beyanlarının % 35 oranında otomatikman artırılmasıdır.

Sosyal Sigortalar Kurumu otomatik artışların yapılması ile ilgili genelgesini bugünlerde şubelere gönderecektir. Birlikçe de bu genelge temin edilerek ayrı bir genelge ile barolara gönderilecektir.

En yukarı haddenden sosyal güvenliğe hak kazanmak isteyen meslektaşlarımızın yapmaları gerekli işlem; en son prime esas günlük kazanç beyanlarına Sosyal Sigortalar Kurumunca 1.10.1971 itibariyle % 35 tutarında dileklerine bakılmaksızın otomatikman artış yapılacağından, 1.10.1971 günü itibariyle beyan ettikleri günlük kazançlarına % 35 tutarında ilâve yaparak bulunacak miktar üzerinden % 10 artış beyanlarını Ekim 1971 sonuna kadar kurum şubelerine bildirmeleridir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem

Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşında en yüksek 165 lira günlük kazanç üzerinden emekli aylığı bağlanmasını teminen ödiyecekleri prime esas olan % 10 artırımlı günlük kazançların yaşlara göre miktarını gösterir cetvel.

<u>Giriş yaş</u>	<u>Kadın</u>	<u>Erkek</u>
55	—	165
54	—	165
53	—	165
52	—	150
51	—	136
50	165	124
49	165	113
48	165	102
47	150	93
46	136	85
45	124	77
44	113	70
43	102	64
42	93	58
41	85	53
40	77	48
39	70	43
38	64	39
37	58	36
36	53	33
35	48	30
34	43	27
33	39	25
32	36	22
31	33	20
30	30	18
29	27	18
28	25	18
27	22	18
26	20	18
25	18	18
24	18	18
23	18	18

Not : Kesirler liraya tamamlanmak suretiyle cetvel düzenlenmiştir.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara, 1.10.1971

Sube Sayı
1X - 031

552537

Özü: Avukatların Malûllük,
Yaşlılık ve Ölüm
Topluluk Sigortası
günlük kazançlarının
daki artış Ek.

GENELGE

1971/1451

Bilindiği üzere, 506 sayılı kanununun 1474 sayılı kanunla değiştirilen 78 inci maddesile prime esas kazancın alt sınırı 18, üst sınırı 165 liraya çıkartılmıştır.

Avukatlar için Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde, prim oranında yapılacak değişikliklerin mezkûr sözleşmeye tâbi olanlar hakkında da uygulanması yer almış olduğundan, bir defaya mahsus olmak üzere, Avukatların Kuruma evvelce beyan ettikleri prime esas günlük kazançlarından:

- 18 liranın dununda olanların 18 liraya,
- 18 liranın üstünde olanların ise 165 L. tavanı aşılmamak üzere % 35 nisbetinde,

dileklerine bakılmaksızın otomatikman artırılmasına Kurumumuz Müdürler Kurulunca karar verilmiş ve bu karar Çalışma Bakanlığının 1.10.1971 tarihli 1026-1-4/7108 sayılı yazılarıyla tasvip edilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederiz.

GENEL MÜDÜRLÜK

C.Övül
Genel Müdür

M. Reisoğlu
Genel Müdür Yard.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara

Telf: 18 13 44

Ankara; 18/9/1971

Genelge No: 56-2422

Konu: 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 188. maddesi kapsamına girmeyen avukatların, aynı yasanın 186. maddesi ile Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin 2. maddesi gereğince sigortaya girmelerinin zorunlu bulunduğu hak.

Baro Başkanlığı

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 188. maddesi kapsamına girmeyen avukatların, aynı yasanın 186. maddesi ile Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin 2. maddesi gereğince sigortaya girmeleri zorunlu bulunmaktadır.

Bu hükümlere uymak istemiyen ya da sigorta ile ilişki kurmayan avukatların adının baro levhasından silinmesi gerekir. Yönetim Kurulumuzun bu görüşü, 27.12.1969 gün ve 218/1 sayılı ilke kararı ve bu karara göre Barolara gönderilen 3.1.1970 tarih ve 2-30 sayılı genelgede saptanmış bulunmaktadır.

1136 sayılı Kanun'un levhadan silinmeyi gerektiren haller başlıklı 72. maddesi (f) bendi hükmü, sigorta primlerinin zamanından ödenmemesi halini düzenlemiş olmakla beraber; sigorta giriş işlemleri için gerekli belgeleri tanzim etmeyen avukat da sonuç olarak sigorta primlerini ödemeyi kabul etmemiş sayılır.

Bu itibarla 1136 sayılı kanununun 72/f maddesinin bu şekilde uygulanması gerektiğini, yönetim kurulumuzun 4.9.1971 gün ve 534/32 sayılı kararı uyarınca bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ B A Ş K A N L I Ğ I

Telg: Barobirlik, Adres: Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara, Tel: 13 13 44 - 46

Ankara 16/9/1971

Genelge No: 2400 55

Baro Başkanlığı

.....

K o n u : 1136 sayılı
Kanunun geçici 1. mad-
dede öngörülen süre bel-
gesi ihtilaflarında dava
yoluna başvurmak gerektiği.
Hk.

Bilindiği üzere 1136 sayılı Yasanın 1238 sayılı Yasa ile deği-
şik geçici 1. maddesinin (A) bendinin (a) fıkrasında "sigortalılıklarının
başladığı tarihten önceki on yıl içinde en az 2000 gün baro levhasında
kayıtlı avukat olduklarına tevsik eden" hükmü yer almaktadır.

Sosyal Sigortalar Kurumunun uygulanmada on yıl içinde 2000 gün
baro levhasında kayıtlı olma şartı yanında bu süre içinde sigortaya da
kayıtlı bulunmama şartını da aradığı Birliğimize gelen başvurmalardan ve
Sosyal Sigortalar Kurumunun örneği ekli 8.8.1971 gün ve IX-367-A/445494
sayılı yazısından anlaşılmaktadır.

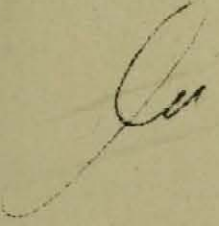
Avukatlık Yasasının geçici 1. maddesinde, 10 yıl içinde en az
2000 gün baro levhasında kayıtlı bulunan avukatların bu süre içinde Sosyal
Sigortalarda geçmiş sigortalılık süresinin bulunmaması gibi kısıtlayıcı bir
hükmün bulunmadığı açıkça bellidir. Esasen bu 10 yıl içinde sigortaya hiç
prim ödemiş bulunanlara 10 yıl kıdem tanıyan kanunun, sigorta primi ödemiş
olanları ayırık tutması için de herhangi hukuki bir neden yoktur.

Bu itibarla Sosyal Sigortalar Kurumunun yukarıda tarih ve sayısı
belirtilen ve 20.7.1971 gün ve 2000 sayılı cevabi yazısında ileri sürülen
aksi görüş Yönetim Kurulumuzca tatminkâr bulunmamıştır. Bununla birlikte
bu gibi idari işlemler aleyhine Birliğimizin dava yetkisi bulunmadığından
meslektaşlarımızın bu konudaki ihtilaflar için şahsen kanun yoluna başvur-
maları gerektiğinin genelge ile barolara duyurulması Yönetim Kurulumuz

- 2 -

4.9.1971 gün ve 533-31 sayılı kararı ile uygun grmstr.

Keyfiyetin ilgili meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem.

şA/VB.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
BAROBİRLİK Ziyagökalp Cad.16/7 Ankara Telf:18 13 44 -18 13 46

Ankara : 16/9/1971

Genelge No.: 54- 2318

Baro Başkanlığı

Konu: Yabancı memleketlere giden
Türk işçileri ve bunların
aileleriyle olan ilişkileri
açısından rastladıkları olay
varsa bildirilmesi Hk.

Yabancı memleketlere giden Türk işçileri ve bunların aileleri ile olan ilişkileri açısından hukukî ihtilâflar'da uğranılan güçlükleri giderebilmek için Birliğimizce yapılmakta olan çalışmalarda nazara alınmak üzere Baronuz mensuplarının rastladıkları olaylar hakkında Birliğimize 20/9/1971 gününe kadar bilgi verilmesine müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla

Başkan
Av.Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 181346

Baro Başkanlığı

Ankara; 6/9/1971

Genelge No; 53- 2313

Konu: Avukatların adres deği-
şikliklerini Birliğimize bil-
dirmeleri hk.

Birliğimizce her iki ayda bir çıkarılan Bültenlerden onar adedi Barolara ve bir adedi de Barolarda kayıtlı bütün avukatların adreslerine gönderilmekte ise de bu bültenlerin bir çoğu avukatların gösterilen adreste bulunmadıkları ya da gösterilen adresi terkettiklerinden bahisle iade edilmektedir.

Birliğimizce ağır külfetlere katlanılarak çıkarılan ve Barolarla onbin küsur avukatın adreslerine sevk ve posta ücreti ile birlikte birçok masrafa mâlolan bültenlerin bazı meslektaşlarımızın eline geçmiyerek iade edilmesinden üzüntü duyulmaktadır.

Bu bültenlerin muntazaman meslektaşlarımızın ellerine geçebilmesi için Baronuzda kayıtlı avukatların en son ve açık adreslerini gösterir altışar nüsha listenin hazırlanarak acele gönderilmesini ve adreslerini değiştirenlerin de değişen adreslerini bir yazı ile Birliğimize bildirmelerinin kendilerine duyurulmasını önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan
Av. Faruk Erem

A.A.

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 181346

Ankara, 6/9/1971

Genelge No: 52 -2312

Konu: Türkiye İşçi Partisi'nin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesinde açtığı davaya ilişkin Anayasa Mahkemesi Kararı'nı ihtiva eden 31.8.1971 gün 13942 sayılı Resmi Gazetenin gönderildiği hakkında.

Baro Başkanlığı

.....

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 3. maddesinin (b) bendinin, 35., 63., 86., 134., 158., 186., 187., 188., 189., 190., 191., 193., 194., 195., 196., 197., 198., ve 199. maddelerinin ve geçici 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. ve 17. maddelerinin Anayasa'nın 2., 12., 14., 19., 20., 21., 31., 40., 42., 48., 62., 122. ve 132. maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle Türkiye İşçi Partisince Anayasa Mahkemesine açılan dâva, 21.1.1971 gün ve Esas, 1969/37, Karar 1971/8 sayılı Anayasa Mahkemesi kararı ile sonuçlanmıştır. Anayasa Mahkemesinin anılan kararı, 31.8.1971 gün ve 13942 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmış ve bu gazeteden bir nüsha ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Eki: 1

U.B.

T. C. Resmî Gazete

Kuruluş tarihi : 7 Ekim 1836 - 1920

Yönetim ve yazı işleri için
Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat
Genel Müdürlüğüne
başvurulur

31 AĞUSTOS 1971
SALI

Sayı : 13942

Anayasa Mahkemesi Kararı

Esas Sayısı : 1969/37
Karar Sayısı : 1971/8
Karar Günü : 21/1/1971
İptal davasını açan : Türkiye İşçi Partisi.

İptal davasının konusu : 7/4/1969 günlü, 13168 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3. maddesinin (b) bendinin, 35., 63., 86., 134., 158., 186., 187., 188., 189., 190., 191., 193., 194., 195., 196., 197., 198. ve 199. maddelerinin ve geçici 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. ve 17. maddelerinin Anayasa'nın 2., 12., 14., 19., 20., 21., 31., 40., 42., 48., 62., 122. ve 132. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş; yine Anayasa'nın 149. ve 150. maddelerine dayanılarak iptalleri istenilmiştir.

1 — DAVACININ GEREKÇESİ ÖZETİ :

A — 1136 sayılı Kanunun 3. maddesinin (b) bendi ve bununla ilgili geçici 8. maddesi için :

Eski 3499 sayılı Avukatlık Kanununda Siyasal Bilgiler Okulu veya Fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden Hukuk Fakültesinde sınav vermiş olanlar öğrenim bakımından avukatlık mesleğine kabul edilme koşuluna sahip sayılırken 1136 sayılı Kanunun avukatlığa kabul koşullarını belirleyen 3. maddesinin öğrenime ilişkin (b) bendinde bu hükme yer verilmemiştir. Böylece hukuk fakülteleri mezunlarıyla eksik hukuk derslerinden sınav vermiş Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunları arasında hiçbir fark olmadığı halde ikincilere avukat olma yolu kapatılmış ve kanun önünde eşitlik ilkesi çiğnenerek hukuk fakülteleri birer avukatlık fakültesi imiş gibi mezunlarına imtiyaz tanınmıştır. Yürürlükteki kanunlara göre hakim olabilecek durumda bulunan Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının avukat olamamaları eşitsizliği bir başka yönden de oluşturmaktadır. Hüküm Anayasa'nın 12. maddesine aykırıdır.

Yine aynı hüküm Anayasa'nın 14. maddesine aykırı olarak kişinin maddi ve manevi varlığını geliştirme hak ve hürriyetini, 21. maddeye aykırı olarak da Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının bilim ve sanatı serbestçe öğrenme haklarını kısıtlamaktadır.

Hükümün oluşturduğu durum, Anayasa'nın 122. maddesinin kamu kurumunu niteliğindeki meslek kuruluşları için getirdiği «Yönetim ve işleyişin demokratik esaslara uygun bulunması» yolundaki buyruğa da aykırıdır. Çünkü kamu kurumunu niteliğindeki hiçbir meslek kuruluşu bilgileri eşit olan ve eksikliği varsa sınav vererek tamamlanmış bulunan iki zümreden birine kapılarını kapayamaz.

B — 1) 35. ve 63. maddeler için :

35. madde hükümü adli işlemler dışında resmî dairelerdeki bütün çekışmelli ve çekışmesiz işlerin takibi yetkisini baroda kayıtlı avukat-

lara hasretmekle bu işleri bir tekel konusu yapmakta ve akuvatlara bir zümre imtiyazı tanımaktadır. Onun için Anayasa'nın 12. maddesine aykırıdır.

Anayasa'nın 31. maddesi yurttaşlara mutlak bir hak arama hürriyeti tanımıştır. 1136 sayılı Kanunun 35. maddesi bu hürriyeti kısıtladığı için 31. maddeye de aykırıdır.

Anayasa'nın 40. ve 42. maddelerine göre herkes dilediği alanda çalışma hürriyetine sahiptir ve çalışma herkesin hakkı ve ödevidir. 1136 sayılı Kanunun 35. maddesi arzuhalcilik ve muakkiplik yapmayı meslek edinmelerin çalışma hürriyetlerini ortadan kaldırdığından bu maddelere aykırıdır. Bu gibiler yoksul kimselerdir. Ekmek kapılarının böylece kapanması Anayasa'nın 2. maddesindeki sosyal devlet ilkesine de aykırı düşer.

35. madde, dolayısıyla, vatandaşın dilekçe hakkını zedelediğinden Anayasa'nın 62. maddesine de aykırıdır.

1136 sayılı Kanunun yoksul halkı en basit işler için avukat arayıp bulma ve bunlara tarife gereğince ücret ödeme zorunda bırakan 63. maddesi de Anayasa'nın yukarıda açıklanan maddelerine ve sosyal devlet ilkesine aykırı düşmektedir.

2) Geçici 17. madde ve 194. madde için :

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61. maddesi, 1136 sayılı Kanunun 194. maddesiyle değiştirilmiş olmakla birlikte eski 61. maddenin son fıkrası uyarınca vekâlet görevinde bulunanların kazanmış hakları geçici 17. madde ile salkı tutulmuştur. Ancak Avukatlık Kanunu yürürlüğe girdikten sonra arzuhalcilik ve muakkiplik etmek isteyenlere bu mesleğin kapıları kapatılmakta; böylece çalışma hak ve hürriyeti sınırlandırılmaktadır. Öte yandan geçici 17. maddenin listeye kaydolma ve yazıhane açma mecburiyetini yükleyen fıkraları arzıhaleci ve muakkipleri ağır mali külfetlerle karşı karşıya bırakmıştır. Yoksul halkın küçük bir ücret karşılığında bunlara gördürdüğü hizmetler avukatların tekeline girince yükselen ücretleri ödemeğe gücü yetmeyenler haklarını alamaz duruma düşeceklerdir. Bütün bu nedenlerle geçici 17. madde ve 194. madde Anayasa'nın 2., 12., 31., 40., 42. ve 62. maddelerine aykırıdır.

3) 86. madde için :

Bu madde avukatları belirli toplantılara katılmaya zorlamakta ve yükümü yaptırma bağlamaktadır. Anayasa'nın 20. maddesi uyarınca düşünce ve kanaat hürriyetine sahip olan avukat, şu veya bu düşünceyi desteklemek veya reddetmek durumuna düşebileceği bir baro toplantısına gitmeyebilir. Bir meslek kuruluşunun toplantılarına katılmamanın suç sayıldığı yerde kişi hürriyetinin özü zedelenmiş olur. Öte yandan kanun zoriyle toplantıya avukat götürmek bir meslek kuruluşu olan baronun yönetim ve işleyişini demokratik esaslara aykırı duruma getirir. 1136 sayılı Kanunun 86. maddesi Anayasa'nın 20. ve 122. maddelerine aykırıdır.

C — 134. ve 158. maddeler için :

Bu maddeler avukatı geleneklere bağlı tutmak ve bağlılığı meslekten çıkarmaya kadar uzanan yaptırımlarla sağlamaktır. Anayasa'mız gelenekleri koruyucu ve tutucu değil geleceğe yönelmiş bir Anayasa'dır. Mesleğin ifasında meslek geleneğine uyma zorunluluğu orta çağlardaki loncaların düşüncelerini ve değer yargılarını canlandırmak anlamını taşır. Bu tutum Anayasa'nın ruhuna ve temel ilkelerine aykırıdır. Meslek geleneklerine uymamak fakat kanunların çizdiği sınırlar içinde yaşamak, bir yandan da Anayasa'nın 14. maddesiyle sağlanan «Kişinin manevî varlığını geliştirme hakkı» nı kullanmak her meslek sahibi vatandaş için mümkün olmalıdır. Geleneğe bağlı kalmaya zorlanmak kişinin manevî varlığını geliştirme hakkını özünden zedelediği gibi Anayasa'nın vicdan, inanç ve kanaat hürriyetine ilişkin 19., düşünce ve kanaat ve bilim ve sanatı serbestçe öğrenme hürriyetlerine ilişkin 20. ve 21. maddeleri ile de bağdaşmaz. Öte yandan 1136 sayılı Kanunun 2. maddesine göre yargı organlarına yardım edecek ve görevinin yerine getirilmesinde adil mercilerden yardım görecektir olan avukatı bağlayan meslek geleneği giderek yargı organlarını da bağlayacağından hüküm yargı organlarının Anayasa'nın 132. maddesi ile düzenlenen mutlak ve geniş bağımsızlığını da kısıtlar niteliktedir.

D — 186., 187., 188., 189., 190., 191., 193., 195., 196., 197., 198. maddeler ve bunlarla ilgili geçici 1., 2., 3., 4., 5. ve 6. maddeler için :

Bu maddelerin tümü avukatların 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun kapsamına alınmaları ile ilgilidir.

Sosyal Sigortalar Kurumu herhangi bir sigorta şirketi değildir. Bu kurum iş akdiyle çalıştırılanların sosyal güvenliğini sağlamak ereğiyle kurulmuş ve işçilerin ücretlerinden, bir de işverenlerden, sonuç olarak işçilerin yarattığı ve işverenin yararlandığı değer fazlasından kesilen paralarla oluşmuştur. Böyle bir kurumun kasasına el uzatarak oradan emekli aylığı almak isteyenlerin gerek sosyal statüleri gerek gelir bildirimli olanakları bakımından eşit durumda olmaları şarttır.

İşçiler bir sınıf ve avukatlar sosyal bir zümre olarak nazara alındığında işçilerin kurduğu bir yardım sandığına avukatların kanun zoruyla ortak edilmesi sosyal sınıf ve zümrelerin mal varlıklarının karıştırılması anlamına geliyorsa gerçek odur ki yararlarına karşılık değil bir tarafıdır.

İki grubun gelir bildirimli olanakları yönünden karşılaştırılmalarında görülecek olan şudur : İşçiler gelirlerini kendi iradeleriyle tespit edemezler. Bunu işveren asgari ücret yönetmeliğine göre tayin eder, bordroda gösterir ve sosyal sigorta primlerine bu ücret esas alınır. İşçi böylece, sigortanın yüksek ücretli olup fazla prim ödeyenlere sağladığı bir takım olanaklardan yoksun kalır. Avukatlar ise serbest meslek ve kalifiye hizmet erbabıdır. Asgari ücret tarifelerinin üstünde diledikleri gibi vekâlet ücretli ister ve alırlar. Üstelik aldıkları ücretleri daha da yükselmiş gibi gösterebilirler.

İşçiler ve avukatlar birbirinden bu kadar farklı iki kategoridir. Bunların bir tek sigorta kurumunda birleştirilmesi ve gelirlerine göre ödeyecekleri prim oranında sigortadan yararlanmalarına yol açılması Anayasa'nın 12. maddesine aykırı olarak bir zümrenin bir sınıfa karşı imtiyazlandırılması demektir. Eğitsizlik Türkiye'de avukatlık mesleğinin sosyalleştirilmemiş olmasından doğmaktadır.

Eğitsizlik içinde de ayrıca bir zincirleme eşitsizlik vardır. Sözcüleri 506 sayılı Kanuna göre işçiler son on yıllık ödemede en yüksek yedi yıllık kazançları esas alarak sigortadan yararlandırılırken geçici madde ile avukatların son defa ödedikleri prime esas olan aylık gelir tutarı üzerinden sigorta yardımı görmeleri sağlanmıştır.

Anayasa'nın 48. maddesinde herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğu, bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilâtı kurmanın ve kurdurmanın Devletin ödevlerinden bulunduğu yazılıdır. Türkiye'de «Herkes» kavramına herkesten önce avukatlar girmişçesine ve 6207 sayılı Kanunla kurulmuş bir «Avukatlar Yardımlaşma Sandığı» bulunduğu halde bunlar Sosyal Sigortalar Kurumu gibi zenginleşmiş bir kurumun kapsamına ve inancası altına alınmışlardır. «Herkes» kavramı içindeki milyonlarca vatandaş henüz hiçbir yardımlaşma sandığına kanun yoluyla kavuşturulmamışken avukatlardan yana hükümler getirilmesi Anayasa'nın 48. maddesinin özünü aykırı düşen bir tutumdur.

E — 199. madde için :

Yasama tekniğine aykırı biçimde Belediye ve İdareî Umumiyeî Vîlayet Kanunlarına değişiklik getiren bu madde belediye ve özel idare avukatları, yani bir zümre yararına Anayasa'nın 12. maddesi ihlâl edilerek konulmuştur.

F — Geçici 9. madde için :

Bu madde Yargıtay'da başkâtiplik yapan hukuk mezunlarını avukatlık stajından muaf tutarak, Anayasa'nın 12. maddesine aykırı bir biçimde imtiyazlı kılmaktadır.

II — YASA METİNLERİ :

1 — İptali istenen kanun hükümleri :

19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun dava konusu maddelerinin, daha aşağıda görüleceği üzere davamın açılmasından sonra yürürlükten kalkmaları veya değişmeleri yüzünden haklarındaki iptal istemlerinin karara bağlanmasına yer olmadığına karar verilenler dışında kalanları şöyledir :

«Madde 3/b- Avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için;

b) Türk hukuk fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı bir memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak, gerektir.»

«Madde 63 — Baro levhasında yazılı bulunmayanlar ve işten yasaklanmış olan avukatlar, şahıslarına ait olmayan dava evrakını düzenleyemez, icra işlemlerini takip edemez ve avukatlara ait diğer yetkileri kullanamazlar. Baro levhasında yazılı bulunmayanlar avukatlık unvanını da taşıyamazlar.

Birinci fıkraya hükmüne aykırı eylemde bulunanlar yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasına ve tekerrürlü halinde altı aydan bir yıl kadar hapis cezasına mahkûm edilirler.

Avukatlık yapmak yetkisini taşımadıkları halde muvazaalı yoldan alacak devralarak ve kanunların tanıdığı başka hakları kötüye kullanarak avukatlara ait yetkileri kullananlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile birlikte beşyüz liradan beşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Mahkemeler, icra ve iflâs daireleri ve barolar, bu maddenin kapsamına giren bir olayı öğrenince Cumhuriyet Savcılığına bildirmek zorundadırlar. Yapılacak kovuşturma sonucu Cumhuriyet Savcısı tarafından baroya bildirilir.»

«Madde 86 — Baro levhasında yazılı her avukat gerek olağan, gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarına katılmakla yükümlüdür. Hakkı bir engelle dayanmış olmadıkça, bu toplantılara gelmeyen avukatlara baro başkanı tarafından ilk defasında uyarma, tekerrüründe 100 liradan 500 liraya kadar para cezası verilebilir. Ancak, para cezası verilebilmesi için, uyarma cezasının tebliğ edildiği yazıda, engeli olmadan genel kurula tekrar katılmama halinde para cezası verileceğinin açıklanmış olması gerekir.

64 üncü maddenin 3 ve 4 üncü fıkraları, bu maddeye göre verilen uyarma ve para cezaları hakkında da uygulanır.»

«Madde 134 — Avukatlık onuruna yahut meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, mesleki çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.»

«Madde 158 — Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu ve barolar disiplin kurulları, gösterilen delilleri, soruşturma ve duruşmadan edinecekleri kanya göre serbestçe takdir ederler.

Bu kurullar, disiplin cezalarının verilmesinde, avukatlık onur ve itibarını korumak, mesleğin adalet amaç ve gereklerine ve mesleki düzen, gelenek ve âdetlere uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak ilkesini gözönünde tutarlar.»

«Madde 186 — 188 inci maddede yazılı olanlar dışında kalan avukatların 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 nci maddesinde gösterilen «Topluluk Sigortasına» girmeleri zorunludur. Ancak, bu zorunluluk (Malullük, yaşlılık ve ölümlü sigortası) bakımından olup, (İş kazaları ve meslek hastalıkları), (Hastalık) ve (Analık) sigortalarına girmek avukatın isteğine bağlıdır.»

«Madde 187 — Geçici 2 nci maddenin kapsamına giren avukatlar, T. C. Emekli Sandığına borçlanma haklarını aynı maddede gösterilen süre içinde kullanmadıkları takdirde, 186 nci madde uyarınca Topluluk Sigortasına girmek zorunluluğundadırlar.»

«Madde 190 — Topluluk Sigortası primlerini, topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanda ödemiye avukatın adı baro yönetim kurulunun kararıyla, birleşmiş prim borcunu, sözleşmedeki şartlar dairesinde ödeyinceye kadar, baro levhasından silinir ve durum ilgili yerlere bildirilir.

Topluluk Sigortası primini ödememenin sonuçları, prim borçlusu avukatın şahsına münhasır olup, bu sonuçların, aynı Topluluk Sigortası Sözleşmesine katılmış olan diğer sigortalılara veya baroya sırayeti hakkında bir hüküm sözleşmeye konulamaz.»

«Madde 191 — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 nci maddesi gereğince barolarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak sözleşmelere esas teşkil eden tip sözleşme, Çalışma Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak görüşmelerle tespit edilir.

Tip sözleşmede yapılacak değişiklikte de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kurulacak olan barolar da, kuruluşlarını takip eden bir ay içinde tip sözleşmeye göre Topluluk Sigortası Sözleşmesi yapmak üzere Sosyal Sigortalar Kurumuna başvururlar. Yeni teşekkül eden baroya kayıtlı avukatlar, evvelce kayıtlı oldukları baroda iken girdikleri Topluluk Sigortası ile kazandıkları haklar saklı kalmak üzere, yeni kaydoldukları baronun topluluk sigortasına girerler.»

«Madde 193 — 6207 sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanununun 1, 4 ve 5 inci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1 — Her baro merkezinde Baro Genel Kurulu kararıyla (Avukatlar Yardımlaşma Sandığı) kurulabilir.

Sandığa üye olmak isteğe bağlıdır.

Sandıkların kurulmasından amaç, yardıma muhtaç oldukları baro yönetim kurullarınca kabul edilen veya yönetmeliklerde gösterilecek süre ile üye olup da ihtiyarlığı, hastalığı yahut malûliyeti gibi sebepler yüzünden fiilen çalışmayacak hale gelerek barolarla ilgisini kesen avukatlar ile avukatlık yapmakta iken ölenlerin daha evvelden gösterecekleri kimselere, göstermedikleri takdirde yönetmeliklerde gösterilecek mirasçılarına tespit olunacak şekil ve miktarda yardımları sağlamak ve düzenlemektir.

Sandıkların idareleri ile çalışma tarzları ve 2 nci maddenin giderlere ait (a) fıkrasında yazılı istihkak şartları, oranları, miktarları ve 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında yazılı duhuliyeye, aîdat ve katılma paylarını ödemiyenler hakkında uygulanacak esaslar baro yönetim kurulları tarafından hazırlanıp, genel kurullarca kabul edilen yönetmeliklerde gösterilir.

Sandıkların idare ve temsili baro yönetim kurullarına aittir.

Madde 4 — Yardımlaşma Sandığına üye olmayan avukatlarla, adli müzaharete nail olan kimselerin vekâletini alan avukatlar üçüncü madde hükmünden ayrıktırlar.

Yardımlaşma Sandığına üye olan avukatlar ikinci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde gösterilen duhuliyeye ve aîdattan başka, yönetmeliklerde tespit edilecek maktu aylık katılma payı da verirler.

Madde 5 — Pul bedelini müvekkilinden aldığı sabit olan veya üçüncü maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı olarak mercinece uygun bir mehil tayini suretiyle yapılan ihtara rağmen pul yükümlülüğünü yerine getirmiyen veya tamamlanmayan avuktardan, baro disiplin kurulu kararı ile, ilk defasında (50) ve her tekrerründe (100) lira para cezası alınır ve Avukatlık Kanununun 162 nci maddesi gereğince tahsil edilerek sandığa gelir kaydolunur.»

«Madde 194 — 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 61 — Davaya vekâlet deruhte etmesine kanunen imkân bulunmayan vekil mahkemeye kabul olunmaz. Bu takdirde, mahkemeye kabul edilmeyen vekilin müvekkiline, keyfiyetten bahisle, bir defaya mahsus olmak üzere re'sen davetiye gönderilir.»

«Geçici Madde 2 — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T. C. Emekli Sandığındaki emekliliğe esas teşkil eden hizmetleri toplamı en az 15 yıl olan avukatlardan;

A) Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olanlar kendilerine emeklilik veya mamullük aylığı bağlanmamış olmak şartıyla, T. C. Emekli Sandığı ile ilgililerinin kesildiği tarihten bu Kanunun yürürlük tarihine kadar Sosyal Sigortaya da tabi olmaksızın geçen fiili avukatlık sürelerinin tamamını veya bu sürenin emekliliğe esas olan eski hizmetlerinin süresi ile birlikte 25 yılı doldurmaya yetecek kısmını aşağıdaki hükümlere göre borçlanabilirler.

Fiili avukatlık süresinin tamamını borçlananlar aşağıdaki (B) bendi hükümlerine göre T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler. Bunlardan T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirmek istemiyenlerle fiili avukatlık süresinin bir kısmını borçlanmak suretiyle

emekliliğe esas hizmet sürelerini 25 yıla çıkarmış olanlara aşağıdaki hükümlere göre emekli aylığı bağlanır.

B) Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra her ne sebeple olursa olsun ayrılanlar, toplam süre 30 yılı geçmemek üzere, T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler.

(A) bendine göre borçlanabilmek için ilgilinin, listesine yazılı bulunduğu baronun topluluk sigortasına katıldığı tarihten itibaren üç ay içinde, bu baro aracılığı ile T. C. Emekli Sandığına yazılı olarak başvurması zorunludur. Borçlanılacak miktar, ilgilinin T. C. Emekli Sandığına evvelce kesenek ödediği memuriyet veya hizmette son aldığı maaş yahut ödenek derecesindeki kıdeminden itibaren o memuriyet veya hizmetin asgari terfi süresi nazara alınarak 2 veya 3 yılda bir terfi etmiş sayılmak suretiyle T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri dairesinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ki fiili avukatlık süresi için ödemesi gereken keseneklerin (Kurum hissesi dahil) tamamıdır. Aneak, kesenekler ve kurum hissesi ait oldukları geçmiş yıllarda yürürlükte bulunan T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre hesaplanır.

Borçlanılan süre ile T. C. Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmet süreleri toplamı 30 yılı geçemez. Fiili avukatlık süresinin bu miktarı aşan kısmı için borçlanmak mümkün değildir.

Borçlanılacak miktar, ilgilinin talebine göre, T. C. Emekli Sandığı tarafından yapılacak tebliğat üzerine en geç 1 ay içinde toptan veya on yıl içinde on eşit taksitle ödenir. T. C. Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmetlerinden ayrılrken keseneklerini almış olanlar bunun tamamını kanuni faizi ile birlikte, borçlanılan miktarın tamamının veya ilk taksidinin ödenmesi süresi içinde sandığa iade ile yükümlüdürler. Kesenekleri süresi içinde iade etmeyenlerin bu madde hükümlerinden faydalanmaları mümkün değildir.

Borçlanan kimseler emekliliğe esas olan eski memuriyet veya hizmet sürelerine borçlandıkları sürenin eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden ve borçlandıkları miktarın tamamını ödedikleri tarihten itibaren 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığına hak kazanırlar. Emekli aylığına hak kazanabilmesi için toplam süresinin 25 yıl olması yeterlidir.

Taksitle ödemede, borcun tamamını ödüyemeden ölen veya T. C. Emekli Sandığına göre malûl olan avukatların kendilerine veya hak sahibi mirasçılara ölüm veya malûliyeti takibeden ay başından itibaren 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük yahut dul ve yetim aylığı bağlanır. Şu kadar ki, ödenmemiş yıllık taksitlerin her biri 12 eşit parçaya bölünerek o yılın mamullük veya dul ve yetim aylıklarından kesilir ve artan miktar hak sahiplerine ödenir.

Taksitle ödemede, bir taksiti zamanında ödemeyen ve T. C. Emekli Sandığına yapılan tebliğat üzerine 1 ay içinde bu borcunu yerine getirmiyenlerin borçlanma durumuna son verilir ve ödedikleri miktara tekabül eden sürenin eski memuriyet veya hizmetlerine eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince kendilerine veya hak sahibi mirasçılarına emekli, malullük veya dul ve yetim aylığı bağlanana borçlanmadan önceki fiili memuriyet veya hizmetlerin tutarı üzerinden T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre ikramiye ödenir.

(B) bendinden faydalanabilmek için ilgilinin, T. C. Emekli Sandığına kesenek ödediği memuriyet veya hizmetten ayrılmasını takip eden bir ay içinde Sandığa dilekçe ile başvurması ve kendisine emekli aylığı bağlanmamış veya kesenekleri iade edilmemiş olması gereklidir. (A) bendinin ikinci fıkrası delâletiyle (B) bendinden faydalananlar için bu süre borçlanma taleplerinin kabul edildiğinin Sandıkça kendilerine tebliği tarihinden başlar.

(B) bendinden faydalanmak dileği ile yapılan başvurmanın T. C. Emekli Sandığına kabul edildiğinin ilgilieye tebliğini takibeden ay başından itibaren sandığa kesenek ödeme yükümlülüğü doğar. Kesenekler (Kurum hissesi dahil) her ayın ilk haftası içinde doğrudan doğruya veya T. C. Emekli Sandığına belirteceği bir banka aracılığı ile Sandığa ödenir.

Kesenek ve kurum hissesi, ilgilinin T. C. Emekli Sandığına kesenek ödediği evvelki memuriyet veya hizmette son iktisap ettiği maaş veya ödenekindeki kıdeminden başlamak üzere, o memuriyet veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç senede bir terfi ediyormuşçasına yürütülecek maaş dereceleri üzerinden hesaplanır.

(B) bendi uyarınca T. C. Emekli Sandığı ile ilgileri devam edenlerin emekliliğe esas sürelerinin 30 yılı doldurduğu, sandıkla ilgilerinin kesilmesini yazılı olarak istedikleri, ödümleri yahut T. C. Emekli San-

duğu Kanununa göre malûl duruma girdikleri veya borçlanma hükümlerinde gösterildiği şekilde sandık tarafından verilen bir aylık süre içinde ödememekte temerrüt ettikleri takdirde bu durumların husule geldiği tarihi takibeden aybaşından itibaren sandıkla ilgileri kesilir ve toplam süreleri üzerinden kendilerine yahut hak sahibi mirasçularına 5434 sayılı Kanun uyarınca emekli, malullük, dul veya yetim aylığı bağlanır. Bu kimselere ödenecek ikramiye hakkında borçlanma ile ilgili hükümler kıyasen uygulanır.

Geçici 3, 4 ve 5 inci maddeler uyarınca borçlandıkları süre ile birlikte emekliliğe esas hizmetleri tutarı 15 yıl veya daha fazla olanlar da bu maddenin (B) bendi hükümünden faydalanabilirler.»

(Geçici 2. maddenin A bendi 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve aynı kanunla bu maddeye iki fıkra eklenmiştir.)

«Geçici Madde 5 — Geçici 2, 3 ve 4 üncü maddelerin kapsamına giren avukatların bu maddeler gereğince borçlandıkları fiili avukatlık sürelerinden önce Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına giren hizmetleri de mevcutsa, Sosyal Sigortalar kapsamına giren hizmetler 5/1/1961 tarihli ve 228 sayılı Kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde T. C. Emekli Sandığındaki hizmetler (Borçlanma süreleri dahil) ile birleştirilir.

Bu madde hükümünden faydalanmak isteyenlerin, T. C. Emekli Sandığına başvurularının şekli ve süresi hakkında geçici 3 üncü madde hükmü kıyasen uygulanır.»

«Geçici Madde 6 — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Avukatlar Yardımlaşma Sandığına üye bulunan avukatlar, levhasına yazılı oldukları baroya müracaat ederek sandıktaki kayıtlarının silinmesini isteyebilirler.

Yukarıdaki fıkra gereğince sandıktan kayıtları silinen avukatların sandıktaki alacaklarının, üyelik süresi ve sandık mevcuduna göre kendilerine ödenmesi şekli, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgili baro yönetim kurulu tarafından hazırlanıp baro genel kurulunca onaylanan bir yönetmelikle tespit edilir.»

«Geçici Madde 8 — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Siyasal Bilgiler Okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş olanlar, bu Kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunu sayılırlar.»

«Geçici Madde 9 — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Yargıtay'da hukuk mezunu başkâtip olarak en az dört yıl süre ile hizmet etmiş olanlar, 3 üncü maddenin (c) bendindeki kayıttan vâreste tutulurlar.»

«Geçici Madde 10 — Yargı mercileri, Cumhuriyet savcılıkları, icra memurlukları nezdinde başkâtiplik, zabıt kâtipliği, zabıt kâtabi muavinliği yahut icra memurluğu veya yardımcı görevlerinden birini en az on yıl süre ile yapmış olan kimseler, bu Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca avukatlık mesleğine kabul için aranan tahsil, staj ve sınav dışındaki şartları halz olurlar ve 5 inci maddede yazılı engeller kendilerinde bulunmazsa, en az üç avukat veya davavekil olmayan bir yerde, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan listeye yazılmak şartıyla, munhasıran o yerin hukuk mahkemeleri ve icra iflâs dairelerinde dava ve iş takibedebilirler.

Bu kimseler, munhasıran vekâlet görevini yapabilecekleri yerde, listeye yazılma tarihinden itibaren üç ay içinde bir büro açmak zorundadırlar. Bu zorunluğa uymayanların adları listeden silinir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61 inci maddesinin son fıkrası gereğince vekâlet görevini yapanlar, geçmiş adalet hizmetine ait şarta bakılmaksızın birinci fıkrada yazılı diğer şartlara sahip oldukları takdirde o yerin bağlı bulunduğu baroca tutulan listeye yazılmak suretiyle, munhasıran o yerdeki hukuk mahkemeleri ve icra ve iflâs dairelerinde vekâlet görevini yapmaya devam ederler. Ancak, listeden herhangi bir suretle adları silinenler, birinci fıkrada yazılı şartların tamamına sahip olmadıkça bir daha listeye yazılamazlar. Bu kimseler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde bir büro açmak zorundadırlar. Aksi halde listeye yazılmazlar; listeye yazılmışlarsa adları listeden silinir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca vekâlet görevini yapmak hakkı o yer avukat veya davavekilleri sayısının üçü bulması halinde kendiliğinden sona erer. Sona erme tarihinden itibaren üç ay içinde, ilgili şahsın aynı baro bölgesi içinde üç avukat veya davavekil bulunmayan başka bir yere naklederek büro açması halinde, listedeki kaydı, nakledilen yer işaret edilmek suretiyle devam eder. Belli süre içinde nakil yapılmamışsa ilgili şahsın adı baroca listeden silinir.

Geçici 13 üncü maddenin listeye yazılma için yapılacak başvurma ile ilgili ikinci fıkrası hükmü bu kimseler hakkında da kıyasen uygulanır.

Listeyle ilgili olup, geçici 13 üncü maddenin son fıkrasında gösterilen hususlar ve bu maddeye göre vekâlet görevini ifa edecekler verecek yetki belgesinin neleri ihtiva edileceği 182 nci maddede yazılı yönetmelikle gösterilir.

Bu Kanunun ikinci, dördüncü, beşinci, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onbirinci ve onikinci kısmı ile 49, 57, 58, 59, 60, 61, 62. ve 65 inci maddeleri dışında kalan hükümleri bu maddenin kapsamına giren kimseler hakkında da kıyasen uygulanır.

Baro giriş ve yıllık kesenekleri bu maddenin kapsamına giren kimselerden alınmaz.

Bu maddenin birinci fıkrasından gayri diğer fıkraları kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 4 yıl sonra yürürlükten kalkar.»

(Geçici 17. maddenin dördüncü ve sonuncu fıkraları 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiştir.)

2 — Davacının dayandığı Anayasa hükümleri :

1136 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki iddiayı ve iptal istemini desteklemek üzere davacı tarafından ileri sürülen Anayasa maddeleri aşağıda gösterilmiştir :

«Madde 2 — Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir.»

«Madde 12 — Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.»

«Madde 14 — Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetine sahiptir.

Kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti, kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kayıtlanamaz.

Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz.

İnsan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza konulamaz.»

«Madde 19 — Herkes, vicdan ve dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

Kamu düzenine veya genel ahlâka veya bu amaçlarla çıkarılan kanunlara aykırı olmayan ibadetler, dinî âyin ve törenler serbesttir.

Kimse, ibadete, dinî âyin ve törenlere katılmaya, dinî inanç ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz. Kimse, dinî inanç ve kanaatlarından dolayı kınanamaz.

Din eğitim ve öğrenimi, ancak kişilerin kendi isteğine ve küçüklerin de kanunî temsilcilerinin isteğine bağlıdır.

Kimse, Devletin sosyal, iktisadî, siyasi veya hukukî temel düzenini, kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya şahsî çıkar veya nüfuz sağlama amacıyla, her ne suretle olursa olsun, dinî veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz. Bu yasak dışına çıkan veya başkasını bu yolda kışkırtanlar kanuna göre cezalandırılır; dernekler, yetkili mahkemeye ve siyasi partiler, Anayasa Mahkemesince temelli kapatılır.»

«Madde 20 — Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir; düşünce ve kanaatlarını söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir.

Kimse, düşünce ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz.»

«Madde 21 — Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.

Eğitim ve öğretim, Devletin gözetim ve denetimi altında serbesttir.

Özel okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile eşitlenmek istenen seviyeye uygun olarak kanunla düzenlenir.

Çağdaş bilim ve eğitim esaslarına aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.»

«Madde 31 — Herkes, meşru bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak, iddia ve savunma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme; görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.»

«Madde 40 — Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Kanun, bu hürriyetleri, ancak kamu yararı amacıyla sınırlayabilir.

Devlet, özel teşebbüslerin millî iktisadın gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürütmesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.»

«Madde 42 — Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir.

Devlet, çalışmanın insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için, sosyal, iktisadî ve mali tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler; işsizliği önleyici tedbirleri alır.

Angarya yasaktır.

Memleket ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda vatandaşlık ödevi niteliği alan beden veya fikir çalışmalarının şekli ve şartları, demokratik esaslara uygun olarak kanunla düzenlenir.»

«Madde 48 — Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve sürdürmek Devletin ödevlerindedir.»

«Madde 62 — Vatandaşlar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, tek başlarına veya topluca, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.»

«Madde 122 — Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kanunla meydana getirilir ve organları kendileri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilir.

İdare, seçilmiş organları, bir yargı merci kararına dayanmaksızın, geçici veya sürekli olarak görevinden uzaklaştırılmaz.

Meslek kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz.»

«Madde 132 — Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasa'ya, kanuna, hukuka ve vicdanî kanaatlarına göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; geneleğe gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclislerinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.»

III — İlk inceleme :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca 3/7/1969 tarihinde Lâtfi Ömerbaş, İhsan Keçecioglu, Salim Basol, A. Şeref Hocaoglu, Celâlettin Kuralmen, Hakkı Ketenoglu, Fazıl Uluocak, Sait Koçak, Avni Givda, Muhittin Taylan, İhsan Ecemiş, Ahmet Akar, Ziya Önel, Mustafa Karaoglu ve Muhittin Gürün'ün katılmalarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında :

a) Kimi hükümleri dava konusu edilen 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 7/4/1969 günlü, 13168 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandığı; dava dilekçesinin 24/6/1969 tarihinde Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliğine kaleme havale edildiği, 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 26. maddesine göre davanın bu tarihte açılmış sayılması gerektiği ve süresi içinde olduğu; davacı Türkiye İşçi Partisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsilcisi bulunduğu; davacı parti tüzüğü'nün 17. maddesine göre 13 kişiden kurulu olan Merkez Yürütme Kurulunun 6/6/1969 tarihinde 9 kişi ile yaptığı 23 sayılı toplantıda «Avukatlık Kanununun Anayasa'ya aykırı maddeleri aleyhine Anayasa Mahkemesinde iptal davası açılmasına» karar verildiği (Ankara 9 Noterliğinin 10713 sayılı şerhiyle onanlı örnek); davanın bu karara dayanılarak parti Genel Başkanında açılmış olduğu; Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulunun 31/5/1969 günlü, IV. dönem - 3 sayılı toplantısında «Anayasa'ya aykırı görülecek kanunların iptali hakkında Anayasa Mahkemesinde dava açılması ve buna ilişkin biçimle işlemlerin yerine getirilmesi için parti Merkez Yürütme Kuruluna tam yetki verilmesinin» oybirliği ile kararlaştırıldığı (Ankara 9. Noterliğinin 10714 sayılı şerhiyle onanlı örnek) görülmüştür.

b) Bundan sonra önce 44 sayılı Yasanın 25. maddesinin birinci fıkrasının 1 sayılı bendi uyarınca Türkiye İşçi Partisinin iptal davası açılması için karar verme yetkili organı belli edilmek üzere görüşme açılmış ve parti tüzüğü'nün 17. maddesine göre Merkez Yürütme Kurulunun 44 sayılı Yasanın yukarıda değinilen hükmünün öngördüğü en yüksek merkez organı olduğu ve bu organın kararına dayanılarak Parti Genel Başkanınca getirilen davanın bu yönden usulünce açılmış sayılması gerekeceği sonucuna varılmıştır. Celâlettin Kuralmen, Sait Koçak, Muhittin Taylan ve Muhittin Gürün davacı parti tüzüğü'nün 14. ve 15. maddeleri uyarınca Genel Yönetim Kurulunun en yüksek merkez organı olduğunu, bu kurulun kararında da dava konusu kanundan söz edilmediğini ve en yüksek merkez organının kararına dayanılmaksızın açılan davanın yetki yönünden reddi gerektiğini ileri sürerek bu görüşe katılmamışlardır.

c) Daha sonra merkez yürütme kurulunun kararında Anayasa'ya aykırılık dolayısıyla iptali istenecek maddelerin gösterilmemiş olmasının eksiklik sayılıp sayılmayacağı üzerinde durulmuş ve kararda iptale konu olacak kanun açıkça gösterilmiş ve davanın bu kanunun Anayasa'ya aykırı maddelerini kapsaması öngörülmüş bulunduğundan Anayasaya aykırı

maddelerin ayrı ayrı belirlenmemesinin eksiklik sayılmayacağı ve işin esasının incelenmesine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Şeref Hocaoglu, Celâlettin Kuralmen, Fazıl Uluocak, Avni Givda, Ziya Önel, Mustafa Karaoglu ve Muhittin Gürün bu görüşe katılmamışlardır.

Böylece tamamlanan ilk inceleme sonunda :

1 — Türkiye İşçi Partisi tüzüğü'nün 17. maddesi uyarınca Merkez Yürütme Kurulunun partinin en yüksek merkez organı olduğuna ve bu nedenle de davanın yetkili organın kararına dayanılarak açıldığına Celâlettin Kuralmen, Sait Koçak, Muhittin Taylan ve Muhittin Gürün'ün Genel Yönetim Kurulunun en yüksek merkez organı olduğu ve bu kurulun kararında da dava konusu kanundan söz edilmediği yolundaki karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile;

2 — Merkez yürütme kurulunun kararında iptali istenecek maddelerin gösterilmemiş olmasının eksiklik sayılmayacağına ve işin esasının incelenmesine Şeref Hocaoglu, Celâlettin Kuralmen, Fazıl Uluocak, Avni Givda, Ziya Önel, Mustafa Karaoglu ve Muhittin Gürün'ün karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile.

3/7/1969 gününde karar verilmiştir.

IV — ESASIN İNCELENMESİ :

Davanın esasına ilişkin rapor, dava dilekçesi, 1136 sayılı Kanunun iptali istenilen hükümleri, Anayasa'ya aykırılık iddiasına dayanıklık eden Anayasa maddeleri; bunlarla ilgili gerekçeler ve başka yasama belgeleri; konu ile ilişkisi bulunan öteki metinler okunduktan sonra gereği görüldüğü üzere :

1 — Dava konusu hükümlerden değişmiş veya yürürlükten kalkmış olanların durumu :

19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun dava konusu hükümlerinden bir bölümü dava açıldıktan sonra değişmiş veya yürürlükten kalkmış olduğu için önce bunların saptanması gerekmektedir. Tarama sonunda varılan sonuç şudur :

a) İptali istenen hükümlerden 35., 188., 195. maddeler ve 1., 3. ve 4. geçici maddeler 7/3/1970 tarihinde yani dava açıldıktan sonra yürürlüğe giren 26/2/1970 günlü, 1238 sayılı «19 Mart 1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi, bazı maddelerine fıkralar ve kanuna geçici bir madde eklenmesi» hakkındaki Kanunun 1. maddesiyle değiştirilmiştir.

1 Mart 1969 gününden başlayarak yürürlüğe giren 23/10/1969 günlü, 1186 sayılı (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair kanun) un 19. maddesiyle 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa eklenen maddede «1136 sayılı Avukatlık Kanununda Sosyal Sigortalılarla ilgilendirilenler hakkında da 506 sayılı Kanunla bu kanun hükümleri uygulanır» hükmü yer almakta ve yine 1186 sayılı Kanunun 22. maddesiyle «1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 1. maddesinin bu kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmış bulunmakta idi. (1186 sayılı Kanun 3 Kasım 1969 günlü, 13341 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.)

b) 189., 196., 197. ve 198. maddeler aynı 1238 sayılı Kanunun 6. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

c) Geçici 2. maddenin A bendi aynı kanunun 3. maddesiyle değiştirilmiş ve bu maddeye yine bu kanunla iki fıkra eklenmiştir.

ç) Geçici 17. maddenin dördüncü ve sonuncu fıkraları yine 1238 sayılı Kanunun 4. maddesiyle değiştirilmiştir.

d) 1136 sayılı Kanunun 199. maddesi 1580 sayılı Belediye Kanunu ile 13 Mart 1929 günlü İdare Umumiye Vilâyet Kanununa birer madde eklenmesini öngörmektedir. Bu ek maddelerde «bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücretli belediye bütçesinden yahut belediyenin yönetim ve denetimi altındaki daire, müessesese veya şirketlerden verilen müşavir ve avukatlar» in ve «bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücretli özel idaresi bütçesinden verilen müşavir ve avukatlar» ın takip ettikleri dava ve işlerde mahkeme ve icra dairelerince müvekkili lehine tarafesine göre takdir edilecek avukatlık ücretinin tahsil olunan bölümünün hukuk müşavirliği veya müdürlüğü personeline belediye meclisi ve il genel meclisi tarafından belirlenecek esaslara göre dağıtılması hükmüne bağlanmıştır.

14/6/1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 31/7/1970 günlü, 1327 sayılı Kanunla değişik 146. maddesinde «Devlet memurlarına kanunların, tüzük ve yönetmeliklerin ve amirlerin tayin ettiği görevler karşılığında bu kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenemeyeceği, hiçbir menfaat sağlanamayacağı; yine 657 sayılı Kanunun 1327 sayılı Kanunla değişik 237. maddesinde (b bendi) «diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümlerinin Genel Kadro Kanununun yürürlüğe girdiği ayın (Kasım 1970) son gününden itibaren yürürlükten kalkacağı; aynı kanunun 1327 sayılı Kanunun 90. maddesiyle getirilen ek geçici 6. maddesinde «il

özel idareleri ile belediyeler hizmetlerinin gerektirdiği görevler için 657 sayılı Kanununun 36. maddesi ile tesis edilen sınıflardan kadrolar alınacağı; ek geçici 21. maddede ise «ek geçici 6. maddede yazılı kurumlar personeline Devlet memurlarına ödenenler dışında herhangi bir ödeme yapılamayacağı» yazılıdır. «Avukatlık hizmetleri» de ayrı bir sınıf olarak 657 sayılı Kanunun 1327 sayılı Kanunla değişik 36. maddesinin V. bölümünde yer almış ve Devlet memuru avukatlar bakımından 657 sayılı Kanunda 1136 sayılı Kanununun 199. maddesinde belediye ve özel idare avukatları için öngörülen nitelikte bir ödeme hükmüne bağlanmamıştır.

Şu hale göre 1136 sayılı Kanununun 199. maddesi hükümsüz kalmış durumdadır.

e) Özetlenecek olursa : 1136 sayılı Kanununun dava konusu hükümlerinde 35., 188., 189., 195., 196., 197., 198., 199. maddeleri ve geçici 1., 3. ve 4. maddeleri ve geçici 2. maddenin A bendi ve geçici 17. maddenin dördüncü ve sonuncu fıkraları iptal davasının açıldığı gündeki muhtevallerini koruyamamış ve daha sonra çıkan üç kanunla değiştirilmiş, yürürlükten kaldırılmış veya hükümsüz kalmış ve geçici 2. maddenin şimdiki son iki fıkrası da yine dava açıldıktan sonra maddeye eklenmiş bulunmaktadır. Şu duruma göre dava konusu olmaktan çıkmış bulunan bütün bu hükümler hakkında artık bir karar verilmesine yer kalmamış olmak gerekir.

2 — Dava konusu hükümlerin geriye kalan bölümünün Anayasa'ya aykırı olup olmadığı sorunu :

Dava konusu hükümlerin yukarıda sözü edilen bölümü ayrıldıktan sonra geriye 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3. maddesinin (b) bendi, 63., 86., 134., 158., 186., 187., 190., 191., 193., 194. maddeleri, geçici 5., 6., 8. ve 9 maddeleri, geçici 2. maddenin (A) bendi ve 1238 sayılı Kanunla bu maddeye eklenen fıkralar dışındaki hükümleri ve geçici 17. maddenin dördüncü ve sonuncu fıkraları dışındaki hükümleri kalmaktadır. Bunların Anayasa'ya aykırı olup olmadığı aşağıda ayrı ayrı tartışılacaktır :

a) 3. maddenin (b) bendi :

1136 sayılı Kanununun 3. maddesi avukatlığa kabul koşullarını belirlemektedir. Maddenin (b) bendi öğrenim koşuluna ilişkindir. Bu bent hükmüne göre avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için, öteki koşullardan ayrı olarak, bir de Türk hukuk fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı bir ülkede hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak gereklidir. Bu koşulun önceki Avukatlık Kanununun öngördüğü öğrenim koşulundan değişik yönlü eski düzenlemede «eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş Siyasal Bilgiler mezunları» na da avukatlık mesleğine kabul edileme olanağı tanınmışken (3499 sayılı Kanun - madde 1/C) yeni düzenlemede bu yolun kapanmış bulunmasıdır. Fark sınavını vermiş Siyasal Bilgiler mezunlarının hukuk fakültesi mezunları ile eşdeğerde tutulması hükmü 2556 sayılı Hâkimler Kanununda (Madde 3/6) ve 3456 sayılı Noter Kanununda da (Madde 7/VII) yer almıştır.

Davacı, Anayasa'ya aykırılık gerekçesini özellikle eskiden tanınmış olan bir olanağın bu kez kaldırılmasıyla oluşan durumun üzerine oturtmaktadır. Avukatlık mesleğinin niteliğine göre bu mesleğe girecekler gerekli temel bilgileri vermeğe en elverişli öğretim kurumunun hukuk fakülteleri olduğunda kuşku yoktur. Bir üniversite içinde hukuk fakültesi varken ayrıca bir de siyasal bilgiler fakültesi açılmasının zorunlu görülüşü ile de ortaya çıktığı üzere bu iki fakültenin kurulmasıyla güdülen ereğin aynı olduğu ve bu fakültelerde okutulan bilim dallarının ve okutulmuş biçiminin birbirleriyle eşdeğerde bulunduğu hiçbir zaman düşünülemez. Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının eksik okudukları derslerden hukuk fakültesinde sınav vermeleri yoluyla iki fakülte arasında kurulmak istenen bir çeşit muadilet bünyeye inemeyen, daima yüzeyde kalacak bir zorlama olmaktan ileri gidemeyeceği için, böyle bir düzenlemenin kuruluş erektlerinden gelen temeldeki yetişme farkını gidermesine olanak yoktur.

Hukuk fakültesini bitirenlerin hâkimlik avukatlık ve noterlik bakımından ülke ihtiyaçlarını gereği gibi karşılayacak sayıda olmadıkları sürece kanun koyucunun böyle geçici bir tedbirle başvurarak darlığı gidermeesi olağandır. Bir zamanlar hukuk öğrenimi yapmamış kimselerin hâkim bile olabildikleri unutulmamalıdır. Ancak bu çeşit tedbirlerin darlık ve zorunluluk ortadan kalktıktan sonra da sürüp gitmesi düşünülemeyeceği gibi kanunla istisnai olarak tanınmış böyle bir olanağın daha sonra bu duruma geçecekler için kazanılmış bir hak gibi sonuna dek korunması gerekceği de savunulamaz.

Kanun koyucunun bir kamu hizmetinde görevin gerektirdiği niteliklerin saptanması ve saptanmış niteliklerin değiştirilmesini, Anayasa gerekçesi içinde kalmak kaydıyla, görevin ve ülkenin gerektirdiği ve zorunluluklarına göre serbestçe takdir edebileceğini kabul eylemek yerindedir. Çünkü bu gerek ve zorunlulukları en iyi bilecek durumda olan ka-

nun koyucudur. 3499 sayılı Kanunun avukatlık mesleğine kabulü öğrenim bakımından düzenleyen koşulunun 1136 sayılı Kanunun 3. maddesinin inceleme konusu (b) bendi ile değiştirilmesinde yapılmış olan da budur. Burada değişiklik tarihinden önce kazanılmış hakların korunup korunmaması olduğunun önemi vardır. Kanununun geçici 8. maddesine bakılınca «bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Siyasal Bilgiler Okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş olanların bu kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunları sayılacakları» hükmününün maddede yer aldığı ve böylece kazanılmış hakların korunmuş bulunduğu görülür.

Yukarıda belirtildiği üzere fark sınavını vermiş Siyasal Bilgiler mezunları ile hukuk fakülteleri mezunları yetismelerindeki farklılık dolayısıyla avukatlık mesleği yönünden eşit durumda bulunmadıklarından bunların 1136 sayılı Kanun önlende de eşit olmaları düşünülemez ve bu nedenle de hukuk fakültesi mezunlarına tanınmış bir imtiyazdan ve Anayasa'nın 12. maddesine aykırılıktan söz edilemez.

İnceleme konusu hüküm, Anayasa'nın 14. maddesinde yazılı kişinin «maddi ve manevi varlığını geliştirme» hürriyetinin ve 21. maddede yazılı «bilim ve sanatı serbestçe öğrenme» hakkının özüne dokunmakta değildir. Bu hak ve hürriyet yalnızca kamu yararı düşüncesiyle, yani haklı bir nedenle ve kanun yoluyla avukatlık konusunda belirli ölçüde bir sınırlama görmüştür. Kaldı ki kişiler için maddi ve manevi varlıklarını geliştirme ve bilim ve sanat edinmenin tek yolu avukatlık mesleğine girebilme olmadığı gibi mutlaka avukat olmak isteyen Siyasal Bilgiler mezunlarına hukuk fakültelerini bitirip kanunun öğrenim koşulunu yerine getirme olanağının açık bulunduğu da ortadadır. Öte yandan 1136 sayılı Kanunun 3. maddesinin (b) bendinin avukatlık mesleğine kabul edilebilme koşullarından yalnız birini hükmüne bağladığı unutulmamalıdır. Aynı 3. maddede daha beş koşul yer almış ve 5. maddede ayrıca avukatlığa kabulü önleyen dokuz engel sayılmıştır. Özetlemek gerekirse inceleme konusu hükmün Anayasa'nın 14. ve 21. maddelerine aykırı bir yönü yoktur.

Yukarıda açıklandığı gibi inceleme konusu hüküm yalnızca, «avukatlık» denilen kamu hizmetinde kanun koyucunun bu görev için gerekli gördüğü niteliklerden birini saptamaktadır. (Anayasa madde 58) Hükmün kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan (1136 sayılı Kanun - sekizinci kısım; madde 76 - 108) baroların yönetim ve işleyişine ilişkin esaslarla ve Anayasa'nın 122. maddesinin «meslek kuruluşlarının yönetim ve işleyişlerinin demokratik esaslara aykırı olamayacağı» ilkesini koyan son fıkrasıyla bir ilgisi bulunduğu düşünülemez.

Hâkimler ve Noter Kanunlarında hala fark sınavını vermiş Siyasal Bilgiler mezunlarına öğrenim bakımından bu mesleklere girebilme olanağı tanıyan hükümlerin bulunması durumuna gelince : Heride hâkimler ve noterler için, avukatlarda olduğu gibi yapılacak yeni düzenlemelerde bu bakımdan bir değişikliğe gidilip gidilmeyeceği belli olmamakla birlikte çeşitli kanunlarda çeşitli hükümler bulunmasını bir hükümün Anayasa'ya aykırı düşürmeğe yeterli olamayacağı ve Anayasaya aykırılık denetiminde ölçü olarak kanun hükümlerinin değil Anayasa kurallarının ele alınması gerektiği ortadadır.

Özetlenecek olursa : 1136 sayılı Kanununun 3. maddesinin (b) bendinin Anayasa'nın 12., 14., 21., 122. maddelerine ve başka hükümlerine aykırı bir yönü yoktur. Davanın bu hükme yönelen bölümünün reddi gerekir.

Avni Givda, Şahap Arıç, İhsan Ecemiş ve Muhittin Gürün bu görüşte katılmamışlardır.

b) 63. madde :

1136 sayılı Kanununun 63. maddesi baro levhasına yazılı bulunmayanların ve işten yasaklanmış avukatların, şahıslarına ait olmayan dava evrakını düzenlemelerini, icra işlerini takip etmelerini, avukatlara ilişkin öteki yetkileri kullanmalarını, baro levhasında yazılı bulunmayanların avukatlık unvanını taşımalarını yasaklamakta ve aksine davranışlara verilecek cezaları belirlemektedir.

Davacı Anayasaya aykırılık gerekçesinde daha çok 1136 sayılı Kanununun yalnız avukatların yapabileceği işleri belirleyen 35. maddesi üzerinde durmuş ve bu arada 63. maddenin de Anayasaya aykırılığını ileri sürmüştür.

35. madde, davanın açılmasından sonra 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve böylece inceleme konusu dışında kalmış olduğundan hükmün tartışılmasına yer ve olanak bulunmamaktadır. 1136 sayılı Kanununda, çalığına hürriyetine kamu yararı kaygısıyla sınırlama getiren böyle bir hüküm yer aldığına göre avukatlık yetkilerinin başkalarına kullanılmasını yasaklayan ve yaptırma bağlayan bir maddede de gerekmesinme olacağı ortadadır. 63. madde bu ereği güden bir hükümdür.

Kamu hizmeti sayılan avukatlık görevi için kanun koyucunun gerekli gördüğü niteliklerden yoksun bulunan veya bu nitelikleri yitiren kişilerin o kamu hizmetinde çalışabilmeleri elbette ki düşünülemez. 63. maddenin, şu niteliğiyle, Anayasaya aykırı bir yönü yoktur. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

c) 86. madde :

1136 sayılı Kanununun 86. maddesi baro levhasında yazılı avukatlara baronun olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarına katılma yükümlülüğünü getirmekte; yaptırım olarak uyarma ve para cezaları kabul etmekte; toplantıya gelmeme hakkı bir engelle dayanıyorsa bu davranış ceza kapsamı dışında bırakılmaktadır.

Barolar, meslek hizmetleri görmek, mesleki ahlak ve dayanışmayı korumak, avukatlığın genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak ereğiyle oluşan, tüzel kişilikli kamu kurumunu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır. (1136 sayılı Kanun - madde 76). Baro genel kurulu baroların en başta gelen organıdır. (Aynı Kanun - madde 79). Genel kurulun yönetim, disiplin ve denetleme kurullarının üyelerini, baro başkanı ve Türkiye Barolar Birliği delegelerini seçmek; levhada yazılı avukatlardan alınacak giriş keseneği ile yıllık keseneğin miktarlarını ve ödeme tarihlerini belirtmek; yönetim kurulunun baronun gelir ve giderleri ile mallarının yönetimi hakkında vereceği hesapları incelemek ve yönetim kurulunun ibra edilip edilmeyeceği hakkında karar vermek; baro bütçesini onaylamak; yönetim kuruluna hazırlanacak iç yönetmeliği inceleyerek onaylamak; muhtaç avukatlara ve bunların ölümlerinde geride bıraktıkları kimselere yapılacak yardımın biçimini ve miktarını saptamak; mesleğe ilişkin istekleri görüşüp karara bağlamak; avukat bürolarının niteliklerini belirlemek; yasalarla verilen öteki yetkileri kullanmak gibi önemli görevleri vardır. (Aynı Kanun - madde 81).

İnceleme konusu 86. maddenin, baro genel kurullarının gücünde toplanabilmelerine karşı duyulan tepkinin bir anlatımı olduğunda ve böyle önemli bir organa hakkı engeli bulunanlar dışında tüm avukatların katılmasını, bu yolla da organın daha iyi gelişmesini ve daha isabetli ve güçlü kararlar vermesini sağlama ereğini gözetilmediği kuşku yoktur. Aynı maddede bir yaptırma yer verilmesinin de, bir meslek kuruluşunun toplantılarına katılmamanın suç sayılmasından değil toplantılara katılma bir yükümlü olunca bu yükümlünün bir takım disiplin cezalarıyla desteklenmesinin zorunlu olduğundan ileri geldiği ortadadır. Madde, yalnızca toplantılara katılma yükümlülüğünü getirdiğini ve avukatların düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlayan herhangi bir hükümü kapsamadığına göre, davacının ileri sürdüğü gibi, Anayasa'nın 20. maddesine aykırı bir durumu oluşturmamaktadır.

Öte yandan baro genel kurulu gibi bir organa ne kadar çok üyenin katılması sağlanabilirse o meslek kuruluşunun işleyişinin demokratik esaslara uygunluğu o oranda güvence altına alınabileceğinden hükümün Anayasa'nın 122. maddesine aykırı olduğu da savunulamaz.

Özetlenecek olursa : 86. maddenin Anayasa'nın 20. ve 122. maddelerine veya başka bir kuralına aykırı yönü yoktur. Davanın bu hükme yönelen bölümünün reddi gerekir.

ç) 134. madde :

1136 sayılı Kanununun 134. maddesinde avukatlık onuruna yahut meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, mesleki çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun biçimde davranmayanlar hakkında bu kanunda yazılı disiplin cezalarının uygulanacağı açıklanmıştır.

Davacı bu maddeyi geleneklere bağlı kalmayı zorlayıcı bir hüküm olarak ele almakta; böylece kişinin manevi varlığını geliştirme hakkının özünden zedelendiğini, vicdan, düşünce, kanaat ve bilim ve sanatı serbestçe öğrenme hürriyetlerine iliştiğini ileri sürmekte ve hükümde yargı organlarının bağımsızlığını koruyucu bir nitelik bile görmektedir.

Uzunca bir geçmişte bulunan bir meslek topluluğunda o mesleğin yürütülmesine özgü bir takım karşılıklı davranış kurallarının ve ortak ahlak görüşü ve değer hükümlerinin yavaş yavaş ve kendiliğinden oluşup yerleşmesi ve böylece ortaya bir meslek geleneğinin çıkması olgusudur. Avukatlık gibi, hekimlik gibi bilgi ve tecrübenin yanında özellikle bir ahlak disiplini de zorunlu kılan mesleklerde bu anlamda bir geleneğin gerçekten önemi vardır. 1136 sayılı Kanununun 134. maddesinde sözü edilen ve korunmak istenen gelenek işte bu nitelikte olan bir gelenektir. Bu çeşit gelenekler bir kamu hizmeti mesleğinin itibarının korunmasında ve gereğince ifasında en azından kanun hükümleri kadar etkili olur; o nedenle de uyulması ve korunmaları gerekir.

Şu açıklamalardan anlaşılacağı üzere avukatlara ilişkin disiplin cezalarının uygulanacağı halleri belirleyen bir maddede bu haller arasında «meslek geleneklerine uymayan eylem ve davranışlar» in da sayılması ile tutuculuk ve ortaçağ loncalarının değer yargılarını canlan-

dırma arasında bağlantı kurulmasına olanak bulunmadığı gibi böyle bir hükmün bir mesleğin özü bakımından geleceğe ve yüceltme yönelimiy ve kişinin manevi varlığını geliştirmesini önleyeceği; vicdan, düşünce, kanaat ve bilim ve sanatı serbestçe öğrenme hürriyetlerini zedeleyeceğini, yargı organlarının bağımsızlığını bile kısıtlayacağını düşünmenin yeri ve abartıcı bir tahayyül gücünden ve tek yönde işleyen bir mantıktan başka dayanağı olamaz.

Özetlemek gerekirse : 134. maddenin Anayasa'nın geleceğe yönelik ileri ruhuna, 14., 19., 20., 21., 132. maddelerine aykırı, hatta bunlarla ilgili ve başka Anayasa kurallarıyla çelişen yönü yoktur. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gereklidir.

d) 158. madde :

1136 sayılı Kanununun 158. maddesinde avukatlara disiplin cezası verilirken delillerin nasıl takdir edileceği ve gözönünde tutulacak ilke belirlenmiştir. Maddeye göre Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu ve barolar disiplin kurulları gösterilen delilleri soruşturma ve durmadan edinecekleri kaniya göre serbestçe takdir ederler; disiplin cezalarının verilmesinde avukatlık onur ve itibarını korumak, mesleğin adalete ereği ve gereklerine ve mesleki düzen, gelenek ve adetlere uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak ilkesini gözönünde tutarlar.

Davacı bu madde ile de meslek geleceğinin korunmak istenmesi üzerinde durmuş ve hüküm 134. madde ile bir arada ele alarak aynı gerekçe ile Anayasa'nın aynı maddelerine aykırılık iddiasını ileri sürmüştür. 134. madde dolayısıyla «meslek gelenekleri» deyimine ilişkin olarak ve hükümün Anayasaya aykırı bulunmadığını belirlemek üzere yukarıda (IV./2-ç) bölümünde açıklananlar 158. madde için de geçerlidir ve bunların burada tekrarlanması gereksizdir. O bölümde belirtilen nedenlere göre 1136 sayılı Kanununun 158. maddesinin Anayasa'nın geleceğe yönelik ileri ruhuna, 14., 19., 20., 21., 132. maddelerine aykırı, hatta bunlarla ilgili ve başka Anayasa kurallarıyla çelişen yönü bulunmadığından davanın bu maddeye yönelen bölümünün de reddi gerekir.

e) 186. madde :

1136 sayılı Kanununun 186. maddesinde topluluk sigortasına girmeleri mutlak biçimde zorunlu olanlar açıklanmıştır. Maddeye göre 188. maddede yazılı olanlar yani T. C. Emekli Sandığından yararlananlar ve Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına girenler dışında kalan avukatların 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86. maddesinde gösterilen «topluluk sigortası» na girmeleri zorludur. Ancak bu zorunluluk «malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası» bakımından olup iş kazaları ve meslek hastalıkları, «hastalık» ve «analık» sigortalarına girmek avukatın isteğine bağlıdır.

Bu maddeye 1238 sayılı Kanununun 2. maddesiyle bir fıkra eklenmiştir. Eklenen fıkraya göre, «topluluk sigortasına tabi olan avukatlar hakkında bu kanundaki özel hükümlere aykırı olmamak kaydı ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve Emekli Sandıkları ile malullük, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları kanunlarına tabi hizmetlerin birleştirilmesi hakkındaki 5/1/1961 günlü, 228 sayılı Kanun ve bu kanunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır.» Ek fıkra dava ve inceleme konusu dışında kaldığından burada 186. maddenin yalnızca birinci fıkrasının tartışılmasıyla yetinilecektir.

Davacı 186. maddenin ve bu madde ile ilgili öteki hükümlerin avukatları işçilere göre imtiyazlandırdığını ve bu nedenle de Anayasa'nın 12. maddesine aykırı olduğunu ileri sürdüğü gibi yine Anayasa'nın 48. maddesiyle de çelişkiye düşüldüğü iddiasındadır.

186. maddenin dava ve inceleme konusu hükümü yalnızca bir ilke hükmüdür. Madde, Emekli Sandığından yararlananlarla Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına girenler, başka deyimle sosyal güvenlik hakkının gereklerini belirli bir ölçüde sağlamış bulunanlar dışındaki avukatların topluluk sigortasına girmelerini bu ilke ile zorunlu kılmaktadır. Hüküm böylece, sınırlı kapsam ile ele alındığında varılacak sonuç şudur :

Anayasa'nın 48. maddesine göre herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve kurdukları Devlet'in ödevlerindedir. Sosyal güvenlik konusunda şimdiye dek olan uygulamalarda işçilere öncelik tanınmış ve vakti vakit çıkartılan çeşitli yasalarla bunlar bakımından sosyal güvenlik hakkının gerek ve sonuçlarının sağlanmasına çalışılmıştır. Ancak böyle bir uygulamanın öteki yurttaşlara ve bu arada serbest mesleklerde çalışanlara sosyal güvenlik haklarının sağlanması girişimlerinin daha uzun süreler bir yana bırakılması anlamında alınmayacağı ortadadır. Ele geçecek her olanakta Devletin anayasal ödevini yerine getirmeye daha ileri adımlar atacağı ve atması gerektiğinde kuşku yoktur. Nitekim 17/7/1964 günlü, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, ancak bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından

çalıştırılanları bu kanun uyarınca sigortalı saydığı (madde 2/1) ve sigortalılarla bunların eş ve çocuklarına ve ölümlerinde bu kanuna göre hak sahibi kimselerine iş kazaları, meslek hastalıkları, hastalık, anahk, malûllük, yaşlılık ve ölüm hallerinde sosyal sigorta yardımları sağlama (madde 1, madde 2/3) erek edindiği halde kanuna göre sigortalı durumunda bulunmayanlara da sosyal sigorta yardımlarından yararlanma konusunda geniş olanaklar sağlayabilecek bir hükme, 86. maddeye kanun metni içinde yer verilmiştir. 506 sayılı Yasanın 86. maddesi «Sosyal Sigortalar Kurumu, 2. ve 3. maddelere göre sigortalı durumunda bulunmayanların Çalışma Bakanlığınca onanacak genel şartlarla (iş kazalarıyla meslek hastalıkları), (hastalık), (anahk), (malûllük, yaşlılık ve ölüm) sigortalarından birine, birkaçına veya hepsine toplu olarak tabii tutulmaları için işverenler veya dernek, birlik, sendika ve başka teşekküllerle sözleşmeler yapılabilir» hükmünü kapsamaktadır. 1136 sayılı Kanunun 186. maddesiyle getirilen ilke 506 sayılı Yasanın 86. maddesiyle tanınan olanak «malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası» bakımından bir bölüm avukatlar için zorunlu kılınmasından ibarettir. Böyle bir hükmün Anayasa'nın 48. maddesine aykırılığının söz konusu edilemeyeceği, tam tersine 48. maddeye uygun bir tutumun sonucu olduğu ortadadır.

Öte yandan bu ülkenin işçileri sosyal güvenlik hakkına ne ölçüde sahip ve o hakkın gereklerine ne derece layık iseler bütün öteki vatandaşların ve bu arada serbest mesleklerde çalışanların aynı ölçüde sosyal güvenlik hakkına sahip ve aynı derecede o haktan yararlanmağa layık bulduklarında kuşku yoktur. Şu duruma göre 1136 sayılı Kanunun küçük bir topluluk bakımından da oisa sosyal güvenlik sağlayan ve böylece bir Devlet ödevinin yerine getirilmesine yol açan 186. maddesinin bir imtiyaz hükmü gibi niteliklendirilmesi düşünülemez.

6207 sayılı Kanunun her baro merkezinde baro genel kurulu kararı ile kurulabilmesini öngördüğü avukatlar yardımlaşma sandıklarının sağlayacağı sosyal yardımların son derece sınırlı oluşu ve bugüne dek uygulamalardan alınan sonuçlar karşısında, davacının ileri sürdüğü gibi, avukatların bu sandıklarla yetinmelerini istememin Anayasa'nın 48. maddesi gereklerine uygun bir görüş olarak kabul edilmesi olanaksızdır. Öte yandan kalkınma planında ele alınmış bulunan sosyal güvenliğe ilişkin erek ve tedbirlerin, avukatlık mesleği 1136 sayılı Kanunla yeniden düzenlenirken, küçük bir çevrede de olsa uygulama alanına sokulmasında çok tartışma götürür bir konu olan «öncelik» sorunu yönünden Anayasa'ya aykırılık görülmesi hukuki dayanaktan yoksun bir iddia olmaktan Heri gidemez.

Özetlenecek olursa : 1136 sayılı Kanunun 186. maddesinin Anayasa'nın 12. ve 48. maddelerine veya öteki kurallarına aykırı yönü yoktur. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

f) 187. madde :

1136 sayılı Kanunun 187. maddesi topluluk sigortasına girme zorunluğu şarta bağlı olanları açıklamaktadır. Maddeye göre geçici 2. maddenin kapsamına giren avukatlar T. C. Emekli Sandığına borçlanma haklarını aynı maddede gösterilen süre içinde kullanmadıkları takdirde, 186. madde uyarınca topluluk sigortasına girmek zorunluğundadırlar. 187. madde Emekli Sandığına borçlanma olanaklarını yitirdikleri için sosyal güvenlik hakları sağlanamayan bir bölüm avukatların kayıplarının topluluk sigortası yoluyla telafisi ereğini gütmektedir. 186. maddenin niteliğini ve Anayasa'ya aykırı bulunmadığını belirtmek üzere yukarıda (IV./2-e) bölümünde açıklananlar 187. madde için de geçerlidir ve bunların burada tekrarlanması gereksizdir. O bölümde belirtilen nedenlere göre 1136 sayılı Kanunun 187. maddesinin Anayasa'nın 12. ve 48. maddelerine ve başka kurallarına aykırı yönü bulunmadığından davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

g) 190. madde :

1136 sayılı Kanunun 190. maddesinde topluluk sigortası prim borcunun ödenmemesinin sonuçları yer almaktadır. Maddeye göre sigorta primlerini topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanda ödemeyen avukatın adı baro yönetim kurulunun kararıyla, birleşmiş prim borcunu sözleşmedeki koşullar uyarınca ödeyinceye dek baro levhasından silinir. Primi ödememenin sonuçları borçlu avukatın şahsı ile sınırlıdır. Bu sonuçların aynı topluluk sigortası sözleşmesine katılmış olan öteki sigortalılara veya baroya bulaşmasına ilişkin bir hüküm sözleşmeye konulamaz.

Topluluk sigortasına girme zorunluluğu ilke olarak, 186. maddede yer aldığına göre sigorta primlerinin sözleşme koşulları uyarınca ödenmesini sağlamak üzere bir yaptırım gerekeceği ortadadır.

Sosyal Sigortalar Kurumunun, 506 sayılı Kanunla öngörülen sosyal yardımları gerçekleştirebilmesi için, elinde bulunan başlıca kaynak sigorta primleridir. Bu nedenle sigorta primlerinin yükümlülere vak-

tinde ve aksamadan ödenmesinin ve böylece gelir kaynağının sürekli olarak beslenmesinin ve güçlendirilmesinin büyük önemi vardır. 506 sayılı Kanunda sigorta primlerinin ödenmesiyle ilgili olarak bir takım tedbirlere yer verilmiştir. 1136 sayılı Kanunun 186. maddesiyle getirilen «zorunlu topluluk sigortası» yeni bir durumu oluşturduğundan bu sigorta ile ilgili primlerin ödenmesine ilişkin tedbir hükmünün de yine 1136 sayılı Kanunda belirlenmesi gerekir. Dava ve inceleme konusu 190. maddenin ereği budur ve hükmün, şu niteliğine göre, Anayasa'ya aykırı bir yönü bulunmamaktadır. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gereklidir.

h) 191. madde :

1136 sayılı Kanunun 191. maddesi «Tıp sözleşmenin hazırlanmasına ve topluluk sözleşmesine giriş» ilişkindir. Maddeye göre 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86. maddesi uyarınca barolarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak sözleşmelerin temelini oluşturacak tıp sözleşme Çalışma Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Sosyal Sigortalar Kurumu arasında açılacak görüşmelerle saptanır. Tıp sözleşmede değişiklik de aynı yolla olur. Maddede kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kurulacak baroların topluluk sigortasına nasıl girecekleri de açıklanmıştır.

«Zorunlu topluluk sigortası» ilke olarak 1136 sayılı Kanunun 186. maddesinde belirlendiğine göre tıp sözleşmenin düzenleniş biçiminin 191. madde ile saptanması yerinde ve maddenin Anayasa'ya aykırı bir yönü bulunmadığı ortadadır. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

i) 193. madde :

1136 sayılı Kanunun 193. maddesi 6207 sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanununun 1., 4. ve 5. maddelerini değiştirmektedir. 6207 sayılı Kanuna göre baro merkezinde baro genel kurulu kararıyla avukatlar yardımlaşma sandığı kurulduğu takdirde küçük bir istisna dışında her avukat bölgesel sandığının üyesi sayıldığı halde bu kez sandığa üye olmanın isteğe bağlı tutulması 193. maddenin getirdiği başlıca değişikliği oluşturmaktadır. Avukatlar için genellikle topluluk sigortasına girme zorunluğu konularak sosyal güvenlik hakları sağlandığından çok daha sınırlı bir yardımlaşmayı öngören bu sandıklara girmenin isteğe bağlı duruma getirilmesi olağandır.

Davacı, 1136 sayılı Kanundaki sosyal sigortalara ilişkin bütün hükümleri bir arada ele alarak aynı gerekçe ile tümünün Anayasa'ya aykırılığını ileri sürerken avukatlar yardımlaşma sandığı ile ilgili 193. maddeyi de öteki maddeler arasında saymıştır. Avukatların 1136 sayılı Kanunla sosyal güvenlik haklarını sağlayacak olanakları elde etmiş bulunmalarının ayrıca kendi aralarında katılması isteğe bağlı bir yardımlaşma düzeni kurmalarını engelleyemeyeceği ve böyle bir yardımlaşmanın Anayasa'ya aykırı olacağına düşünülmemeyeceği ortadadır. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

j) 194. madde :

1136 sayılı Kanunun 194. maddesi 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61. maddesini değiştirmektedir. Değişikliğe göre 61. maddede yalnızca «davaya vekâleti üzerine almasına yasaca olanak bulunmayan vekilin mahkemeye kabul edilemeyeceği ve bu durumda müvekkille bir kez için resen çağrı gönderileceği» hükmü yer almıştır.

61. maddenin eski biçimine göre ise vekilin baroda kayıtlı avukatlardan, baro kurulmamış yerlerde en aşağı üç dava vekili varsa bunlardan seçilmesi; bu nitelikte olmayan vekil yargılamada hazır bulunsa bile yargılamanın gıyapta yapıp bitirilmesi; sözlü yargılama düzenine bağlı işlerde bu kuralın uygulanamaması gerekmekte ve baro kurulmaması veya üç dava vekili bulunmayan yerlerde herkes dileğince vekâlet verebilmekte idi.

Davacı, Avukatlık Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun eski 61. maddesinin son fıkrasının tanıdığı olanak ortadan kalkacağından arzuhalcilik ve muakiplik mesleğine yeni girmek isteyenlere kapıların kapandığını ve yüksek avukatlık ücretlerini ödeyemeyecek durumda olanların haklarını alamayacaklarını ve hükmün Anayasa'nın 2., 12., 31., 40., 42. ve 62. maddelerine aykırı olduğunu ileri sürmektedir.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61. maddesinin 194. maddede olduğu gibi değiştirilmesi «davaya vekâlet» konusunda 1136 sayılı Kanunun getirdiği düzenlenimin doğa sonucudur. Bu Kanun, avukatlık mesleği dışında olanlara avukatlık yetkilerinden yararlanma olanakları veren eski hükümlerin tasfiyesinde 3499 sayılı Kanuna göre daha da ileri bir atılımı oluşturmaktadır. Yasaca avukatlık hizmet ve yetkilerinin yerine getirilmesi belirli bir öğrenim ve yetiştirme düzenine ve sıkı koşullara bağlanmış disiplinli bir topluluğa bırakılınca aynı hizmet ve yetki-

leri bu nitelikte olmayan kimselere açık tutan yolların yine yasa ile kapatılmasındaki zorunluk ortadadır.

194. madde üzerindeki inceleme, bu maddenin ilke bakımından kaynağı ve dayanağı sayılabilecek olan 1136 sayılı Kanunun yalnız avukatların yapabilecekleri işlere ilişkin 35. maddesinin Anayasa'ya aykırı olup olmadığının tartışılmasını gerektirir. Yukarıda değinildiği üzere bu madde davanın açılmasından sonra 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve böylece dava konusu dışında kalmış olduğundan hükmün tartışılmasına yer ve olanağı bulunmamaktadır. 1136 sayılı Kanunda, çalışma hürriyetine kamu yararı kaygısıyla sınırlama getiren böyle bir hüküm yer aldığına göre Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun eski 61. maddesinde bu ilkeye aykırı düşen nitelikteki bir hükmün olduğu gibi bırakılması elbette düşünülemez.

Burada önemli olan, dava açmaya yeteneği olanların kendi davalarını bizzat açmalarının ve takip etmelerinin engellenmiş bulunup bulunmadığıdır. Kanunun 35. maddesinde; maddenin eski biçiminde (Dava açmaya yeteneği olan herkesin kendi davasını bizzat açabileceğine ve işini takip edebileceğine), maddenin 1238 sayılı Kanunla değişik biçimde ise (Dava açmaya yeteneği olan herkesin kendi davasına ait evrakı düzenleyebileceğine, davasını bizzat açabileceğine ve işini takip edebileceğine) dair açık ve kesin bir hükme yer verilmiş ve kişilerin kendi davalarını bizzat açmak ve takip edebilmek haklarının engellenmesinden özenle kaçınılmıştır.

Görüldüğü ki 1136 sayılı Kanunun 194. maddesinin, ne davacının ileri sürdüğü gibi Anayasa'da yer alan hukuk devleti, kanun önünde eşitlik ilkelerine, hak arama, çalışma, sözleşme hürriyetlerine ve yurttaşın dileğe hakkına ne de Anayasa'nın başka hükümlerine aykırı yönü yoktur. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

j) Geçici 2. madde :

1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin 1238 sayılı Kanunla değiştirilen A bendi ve maddeye yine bu yasa ile eklenen fıkralar dışındaki hükümleri emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetlerden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra ayrılan avukatların T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini sürdürmelerine olanak tanımakta ve bu konuda gerekli düzenlemeyi getirmektedir.

Davacı, geçici 2. maddeyi 1136 sayılı Kanunun Anayasa'ya aykırılığını ileri sürdüğü avukatların Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına alınmalarına ilişkin hükümleri arasında saymış ve bu madde için özel bir gerekçe göstermemiştir. Görüldüğü gibi madde, sosyal Sigortalar yönünden hüküm getirmemekte ve belirli durumlardaki avukatların Emekli Sandığı ile ilgilerini sürdürmeleri konusunu düzenlemektedir. Avukatların bir bölümüne bir geçit sosyal güvenlik hakkı sağlayan bu hükmün Anayasa'ya aykırı olmadığı ortadadır. Davanın 1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin A bendi ve maddeye 1238 sayılı Kanunla eklenen fıkralar dışında kalan hükümlerine yönelen bölümünün reddi gerekir.

k) Geçici 5. madde :

Bu madde 1136 sayılı Kanun uyarınca Emekli Sandığı ile ilgilenen veya sandıkla ilgilerini sürdüren avukatlardan Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına giren hizmetleri bulunanların bu hizmetlerinin «Emekli Sandıkları ile maluliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları kanunlarına tabi hizmetlerin birleştirilmesi» hakkındaki 5/1/1961 günlü, 228 sayılı Kanunda yer alan aylık bağlanmasına ilişkin esaslar dairesinde T. C. Emekli Sandığı kapsamındaki hizmetleri ile birleştirilmesini sağlamaktadır. Hükmün, bu niteliğine göre, Anayasa'ya aykırı yönü yoktur. Davanın 1136 sayılı Kanunun geçici 5. maddesine yönelen bölümünün reddi gerekir.

l) Geçici 6. madde :

Bu madde, 1136 sayılı Kanunun, 6207 sayılı Kanuna göre kurulmuş Avukatlar Yardımlaşma Sandığına üye yazılmayı zorunlu olmaksızın çıkartıp isteğe bağlı kılan 193. maddesinin doğal gereği olarak kanunda yer almış ve kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sandığa üye bulunan avukatlara sandık kayıtlarını sildirebilme ve sandıktaki paralarını çekebilme olanağını tanımıştır. Yukarıda (IV/2-i) bölümünde 193. maddenin Anayasa'ya aykırı bulunmadığı belirlendiğine göre buna ilişkin geçici maddenin Anayasa'ya aykırı olmadığını saptamak üzere başka gerekçe gösterilmesinin yeri yoktur. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

m) Geçici 8. madde :

1136 sayılı Kanunun geçici 8. maddesi, bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Siyasal Bilgiler Okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden Hukuk Fakültelerinde sınav vermiş olanları, bu kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunu saymaktadır. Yukarıda (IV/2-a) bölümünde Anayasa'ya aykırı olmadığı belirtilen 3. mad-

denin (b) bendine ilişkin olan ve bir takım kazanılmış hakları saklı tutan geçici 8. maddenin Anayasa'ya aykırı bulunmadığı ortadadır. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

n) Geçici 9. madde :

1136 sayılı Kanunun bu maddesine göre kanunun yürürlüğe girmesinden önce Yargıtayda hukuk mezunu başkâtip olarak en az dört yıl süre ile hizmet etmiş olanlarda avukatlığa kabul koşullarından «avukatlık stajını tamamlayarak staj bitim belgesi almış bulunmak» yükümü aranmayacaktır.

Avukatlık Kanununun 4. maddesinin, adli ve askeri hâkimlik ve savcılıkta, Anayasa Mahkemesi asli ve geçici raporörülüklerinde, Danıştay dava daireleri başkan ve üyelikleriyle başkanlıklarında veya kurullarında avukat bulunan bakanlıklar ve katma bütçeli genel müdürlükler hukuk müşavirliği görevlerinde ve yahut üniversiteye bağlı fakültelerin hukuk ilmi dersleri profesörlük ve doçentliklerinde yahut Hâkimler Kanununa göre hâkimlik veya savcılık sınavlarından sayılan hizmetlerde en az dört yıl çalışmış olanları, bir de yine bu maddeye yazılı niteliklere ve koşullara uymak kaydıyla yabancı avukatlardan Türk vatandaşlığına alınanları avukatlık stajı ve avukatlık sınavı yükümlerinin dışında bırakılmasına karşılık geçici 9. madde Yargıtayda hukuk mezunu başkâtip olarak en az dört yıl çalışmış bulunanları yalnızca staj kaydından varestede tutmuştur.

1136 sayılı Kanunun stajı düzenleyen dördüncü kısmı hükümlerine göre avukatlık stajı bir buçuk yıldır. İlk altı ayı mahkemelerde, kalan bir yılı da en az beş yıl kademi olan bir avukat yanında yapılır (madde 15). Staj süresi Baro Yönetim Kurulu kararıyla altı ay uzatılabilir. (madde 25).

Stajın, avukatlık mesleğine gireceklerin hukuk öğrenimi sırasında edindikleri bilgileri uygulama alanına aktarmalarına fırsat veren ve adalet komisyonunun, baronun ve yanında çalışan avukatın gözetimi altında (madde 24), yanında staj gördükleri hâkim ve cumhuriyet savcılarının yol göstericiliği ile bu alanda da yetişmelerini sağlayan bir hazırlık evresi olduğunda kuşku yoktur.

Kanun koyucu, hukuk mezunu olarak Yargıtay'da geçen dört yıllık başkâtipliği mahkemelerde ve avukat yanında geçirilen bir buçuk yıllık avukatlık stajı ile eşdeğerde tutmuş ve bu olanağı son derece sınırlı olarak yalnızca 1136 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce niteliği kazanmış bulunanlara tanımıştır. Dört yıl Yargıtay başkâtipliği eden bir hukuk mezununun uygulama alanında edinebileceği bilgi ve tecrübelerin varacağı aşama düşünülürse kanun koyucunun bu gibilerde ayrıca staj koşulunu aramaması nedeni daha kolay anlaşılır. Kaldı ki geçici 9. madde kapsamına girenler mesleğe alınabilmek için avukatlık sınavını da başarı ile vermek zorundadırlar ve Yargıtay başkâtiplikleri sırasında avukatlık stajı ile öngörülen yetişme aşamasına varamamış olanların sınav engelini geçemeyecekleri ortadadır.

Yukarıdan beri açıklananlardan anlaşılacağı üzere davacının ileri sürdüğü gibi geçici 9. madde ile hukuk mezunu Yargıtay başkâtipleri yararına bir ayrıcalık tanınmış veya Anayasa'nın kanun önünde eşitlik ilkesinin zedelenmesine yol açılmış değildir. Yalnızca hukuk fakültesini bitirmiş kimselerle hukuk fakültesini bitirdikten sonra dört yıl Yargıtay başkâtipliği etmiş kimseler bilgi ve tecrübe yönünden genellikle birbirlerine eşit durum ve nitelikte olamayacaklarından bunların avukatlık stajı konusunda aynı koşullara bağlı tutulmalarını halkı ne deneye dayanır ve kanun önünde eşitsizlikten söz edilmesine yol açamaz. Belirli bir hizmette belirli bir süre çalışma sonucunda ilgililerce elde edilmesi beklenen bilgi ve tecrübenin kanun koyucu tarafından avukatlık stajını gerektirmeyecek nitelikte görülmesinin ise bir zümreye ayrıcalık tanınması biçiminde yorumlanması düşünülemez.

Özelenenecek olursa, 1136 sayılı Kanunun geçici 9. maddesinin Anayasa'ya aykırı yönü yoktur. Davanın bu hükme yönelen bölümünün reddi gerekir.

c) Geçici 17. madde :

Geçici 17. maddenin 1238 sayılı Kanunla değişik dördüncü ve sonuncu fıkraları dışındaki hükümleri başlıca iki düzenleme getirmektedir. Bunlardan birincisi (Geçici 17. madde, birinci fıkra) yargı mercileri, cumhuriyet savcılıkları, icra memurlukları nezdinde başkâtiplik, zabıt kâtipliği, zabıt kâtipi muavinliği, icra memurluğu veya yardımcılığı görevlerinden birini en az on yıl süre ile yapmış kimselere belirli koşullar altında en az üç avukat veya davavekilin olmaması bir yerde o yerin hukuk mahkemeleri ve icra ve iflas dairelerinde dava ve iş takibetme yetkisi tanıyan hükmüdür. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61. maddesinin değiştirilmesi ve bu arada maddenin son fıkrasının da kaldırılması yüzünden doğabilecek boşluk ve daralmayı karşılamak ve avu-

kat ve davavekili bulunmayan yerlerde yurttaşların hak arama hürriyetinden yararlanmalarının aksamaya uğraması olasılığını önlemek üzere öngörülmüş olan bu hükmün Anayasa'ya aykırılığı düşünülemez. Esasen davacı da geçici 17. maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürmekle birlikte bu fıkra üzerinde durmuş değildir.

İkinci düzenleme (Geçici 17. madde - üçüncü fıkra) 1136 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61. maddesinin son fıkrası uyarınca vekâlet görevini yapanların kazanılmış haklarının olabildiğince saklı tutulmasına ilişkindir ve bu nitelikte bir hükmün Anayasa'ya aykırılığı yolundaki iddiaya Anayasa içinde uygun bir destek bulmanın olanağı yoktur. Fıkra hükmünden yararlanacakların baroca tutulacak listeye yazılma ve büro açma yükümlerine gelince : Davacının Anayasa'ya aykırı olarak nitelendiği yükümlerin kamu hizmeti sayılan avukatlık mesleğinin yetkilerini hukuk mahkemelerinde ve icra ve iflâs dairelerinde kullanacak olan kimlerin baroların gözetimi altında disiplinli bir topluluk olarak hizmet görmelerini sağlamak için düşünülmüş basit bir tedbirden ileri gitmediği ve tedbirin de kamu yararı kaygısıyla alındığı ortadadır.

Görüldüğü ki 1136 sayılı Kanunun geçici 17. maddesinin 1238 sayılı Kanunla değişik dördüncü ve sonuncu fıkraları dışındaki hükümlerinin ne davacının ileri sürdüğü gibi Anayasa'da yer alan hukuk Devleti, kanun önünde eşitlik ilkelerine, hak arama, çalışma, sözleşme hürriyetlerine ve yurttaşın dilekçe hakkına ne de Anayasa'nın başka kurallarına aykırı yönü yoktur. Davanın bu maddeye yönelen bölümünün de reddi gerekir.

V — SONUÇ :

1 — 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun dava konusu hükümlerinden :

a) 35., 188., 195. maddeler ve geçici 1., geçici 3. ve geçici 4. maddeler 7/3/1970 günlü yani dava açıldıktan sonra yürürlüğe giren 26/2/1970 günlü, 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiştir;

b) 189., 196., 197. ve 198. maddeler yine aynı 1238 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmış;

c) Geçici 2. maddenin A bendi yine 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve bu kanunla sözlü geçen geçici 2. maddeye fıkralar eklenmiş;

ç) Geçici 17. maddenin dördüncü ve sonuncu fıkraları yine 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiştir;

d) 199. madde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 sayılı Kanununun değiştirdiği 146. ve 237. maddeleri ile ve bu kanuna yine 1327 sayılı Kanunla katılan ek geçici 6. ve ek geçici 21. maddelerle hükümsüz kılınmış.

Olduğundan bu hükümler hakkında karar verilmesine yer olmadığına oybirliğiyle;

2 — 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Kanununun dava konusu hükümlerinden geriye kalan,

3. maddesinin (b) bendinin,

63. maddesinin,

86. maddesinin,

134. maddesinin,

158. maddesinin,

186. maddesinin,

187. maddesinin,

190. maddesinin,

191. maddesinin,

193. maddesinin,

194. maddesinin

Geçici 2. maddesinin A bendi ve 1238 sayılı Kanunla eklenen fıkralar dışındaki hükümlerinin,

Geçici 5. maddesinin,

Geçici 6. maddesinin,

Geçici 8. maddesinin,

Geçici 9. maddesinin,

Geçici 17. maddesinin dördüncü ve sonuncu fıkraları dışındaki hükümlerinin,

Anayasa'ya aykırı olmadığına ve davanın bu hükümlere yönelen bölümünün reddine 3. maddenin (b) bendinde Avni Givda, Şahap Arıç,

Ihsan Ecemiş ve Muhittin Gürün'ün karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile ve öteki hükümlerde oybirliğiyle,

21/1/1971 gününde karar verildi.

Başkan	Başkan Vekili	Üye	Üye
Hakkı Ketenoğlu	Lütfi Ömerbaş	Celâlettin Kuralmen	Fazıl Uluocak
Üye	Üye	Üye	Üye
Avni Givda	Nuri Ülgenalp	Muhittin Taylan	Şahap Arıç
Üye	Üye	Üye	Üye
Ihsan Ecemiş	Ahmet Akar	Ziya Önel	Kâni Vrana
Üye	Üye	Üye	
Muhittin Gürün	Şevket Müftügil	Ahmet H. Boyacıoğlu	

KARŞIOY YAZISI

19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun avukatlığa kabul koşullarını belirleyen 3. maddesinin öğrenim koşuluna ilişkin b bendine göre hukuk fakülteleri dışındaki öğretim kurumlarını bitirenlerin avukatlık mesleğine kabul edilmelerine olanak yoktur.

Gerçi bu karşıoy yazısının ilişkin bulunduğu Anayasa Mahkemesinin 21/1/1971 günlü, 1969/37-1971/8 sayılı kararında belirtilen avukatlık mesleğinin niteliğine göre bu mesleğe girecekler gerekli temel bilgileri vermeğe en elverişli öğretim kurumunun hukuk fakülteleri olduğu yolundaki görüş yerindedir. Ancak unutulmamalıdır ki hukuk fakülteleri, söz gelimi bir tıp, eczacılık veya orman fakültesi gibi, öğrencilerini belirli bir mesleğe hazırlayan ve yönelen öğretim kurumlarından değildir. Hukuk fakülteleri tabiiyle avukat yetiştirmek ereği ile kurulmuş olmadıklarından buralarda ileride avukat olacaklar için özel bir eğitim ve öğretim düzeninin uygulanması da düşünülemez. Fakülteyi bitirdikten sonra özel bir hazırlık ve yetiştirme evresini gerektiren hizmetlere girecekler bu zorunlu aşamalardan geçerek meslek yeteneğini kazanırlar. Nitekim avukat olabilmek için hukuk fakültesini bitirmek yetmemekte; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun dördüncü kısım hükümleri (Madde : 15-27) uyarınca en az bir büyük yıl avukatlık stajı yaparak staj bitim belgesi almak ve yine aynı kanunun beşinci kısım hükümlerine göre (Madde : 28-33) avukatlık sınavını başarmış olmak gerekmektedir. (Aynı kanun - madde : 3/c, d).

Hukuk fakültelerindeki öğretimin, avukatlık yönünden, niteliği bu olunca bu fakültede temsil edilen bilim dallarının çoğunun esaslı bir biçimde tensil edildiği başka öğretim kurumlarını bitirenlerin de, eksik okudukları derslerden sınav vermek kaydıyla, avukatlığa kabul edilme bakımından hukuk fakültesini bitirenlerle eşdeğerde bir öğrenim görmüş sayılmalarındaki zorunluk kendini gösterir. Oysa dava konusu hüküm bu doğal sonuca aykırı düşen, hem de eski 3199 sayılı Avukatlık Kanununda bulunmayan bir sınırlama getirmektedir.

Anayasa'nın 58. maddesinin ikinci fıkrasına göre kamu hizmetine alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez. Bir kamu hizmeti olan avukatlığa (1136 sayılı Kanun - madde 1) girebilmek için bu kanunun 3. maddesinin b bendi ile getirilen öğrenim koşulu, yukarıda açıklandığı üzere «görevin gerektirdiği nitelikler» kavramını aşığı için Anayasa'nın yasakladığı bir ayırımı oluşturan ve Anayasa'nın 58. maddesinin ikinci fıkrası buyruğuna aykırı düşen bir sınırlamadır. Bu nedenle dava konusu hükmün iptali gerekir.

21/1/1971 günlü, 1969/37- 1971/8 sayılı Anayasa Mahkemesi kararına, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3. maddesinin b bendinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve davanın o hükme yönelen bölümünün reddine karar verilmiş olması bakımından yukarıda belirlenen gerekçe ile karşıyım.

Avni Givda

KARŞIOY YAZISI

1136 sayılı Avukatlık Kanununun mesleğe kabul şartlarını belirleyen 3. maddesinin (b) bendinin Anayasa'ya aykırı olduğu, aynı kanun hakkında başka bir iptal davası sonucunda Anayasa Mahkemesince verilmiş bulunan 21/1/1971 günlü ve Esas 1969/33 - Karar 1971/7 sayılı karara ait karşıoy yazısında açıklanmıştır.

Burada tekrarını gerekli görmediğimiz aynı nedenlerle bu kararın da söz konusu hükme ilişkin bölümüne karşıyız.

Üye	Üye	Üye
Şahap Arıç	Ihsan Ecemiş	Muhittin Gürün

KARARNAMELER

Karar Sayısı : 7/2711

Toprak Mahsulleri Ofisi Yönetim Kurulu Maliye Bakanlığı Üyeliklerinde görev süresi 17/5/1971 tarihinde sona eren Ali Yeniaras'ın aynı göreve yeniden,

Açık bulunan Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankası Yönetim Kurulu Maliye Bakanlığı Üyeliklerine de Haydar Sükan'ın, atanmaları; Maliye Bakanlığının 17/7/1971 tarih ve 52857/35240 sayılı yazısı üzerine, 12/3/1964 tarih ve 440 sayılı Kanununun 8 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 19/7/1971 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI C. SUNAY

Başbakan N. ERİM	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı S. KOÇAŞ	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı A. KARAOSMANOĞLU	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı A. KARAOSMANOĞLU
Devlet Bakanı M. ÖZGÜNEŞ	Devlet Bakanı D. KİTAPLI	Adalet Bakanı I. ARAR	Millî Sa. Bakanı F. MELEN
İçişleri Bakanı ÖMEROĞLU	Dışişleri Bakanı O. OLCAY	Maliye Bakanı S. N. ERGİN	Millî Eğit. Bakanı Ş. OREL
Bayındırlık Bakanı C. KARAKAŞ	Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Ö. DERBİL	Sağlık ve Sos. Yar. Bakanı T. AKYOL	
Güm. ve Tekel Bakanı H. ÜZALP	Tarım Bakanı M. O. DİKMEN	Ulaştırma Bakanı H. ARIK	
Çalışma Bakanı A. SAV	Sanayi ve Ticaret Bakanı A. ÇİLİNGİROĞLU	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı I. TOPALOĞLU	
Turizm ve Tanıtma Bakanı E. Y. AKCAL	İmar ve İskân Bakanı S. BABÜROĞLU	Köy İşleri Bakanı C. AYKAN	
Orman Bakanı S. İNAL	Gençlik ve Spor Bakanı S. ERGUN	Kültür Bakanı T. HALMAN	

Karar Sayısı : 7/3020

26/4/1971 tarih ve 7/2304 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan İthalât Rejimi Kararı'nın 11 inci maddesinin bazı hükümlerinde yapılan değişiklik hakkındaki ilişik Kararın yürürlüğe konulması; Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığının 17/8/1971 tarih ve 211-213/36000 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulunca 20/8/1971 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI C. SUNAY

Başbakan N. ERİM	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı S. KOÇAŞ	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı A. KARAOSMANOĞLU
---------------------	--	--

Devlet Bakanı M. ÖZGÜNEŞ	Devlet Bakanı D. KİTAPLI	Adalet Bakanı I. ARAR	Millî Sa. Bakanı F. MELEN
İçişleri Bakanı H. ÖMEROĞLU	Dışişleri Bakanı V. S. KOÇAŞ	Maliye Bakanı S. N. ERGİN	Millî Eğit. Bakanı Ş. OREL
Bayındırlık Bakanı C. KARAKAŞ	Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Ö. DERBİL	Sağlık ve Sos. Yar. Bakanı T. AKYOL	
Güm. ve Tekel Bakanı H. ÜZALP	Tarım Bakanı M. O. DİKMEN	Ulaştırma Bakanı H. ARIK	
Çalışma Bakanı A. SAV	Sanayi ve Ticaret Bakanı A. ÇİLİNGİROĞLU	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı I. TOPALOĞLU	
Turizm ve Tanıtma Bakanı E. Y. AKCAL	İmar ve İskân Bakanı S. BABÜROĞLU	Köy İşleri Bakanı C. AYKAN	
Orman Bakanı S. İNAL	Gençlik ve Spor Bakanı S. ERGUN	Kültür Bakanı T. HALMAN	

20/8/1971 tarih ve 7/3020 sayılı Kararnamenin ekidir

İthalât Rejimi Kararı'nın 11 inci maddesinin bazı hükümlerinde yapılan değişiklik hakkında Karar

Madde 1 — 26/4/1971 tarih ve 7/2304 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan İthalât Rejimi Hakkındaki Kararın 11 inci maddesinin I sayılı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«I Liberasyon ve Tahsisli İthal Malları Listesinde yapılacak İthalâta istenen dövizin satış fiyatı üzerinden hesaplanacak Türk Lirası tutarının % 120 si nispetinde nakdî teminat yatırılır.»

Madde 2 — Aynı Kararın 11 inci maddesinin II sayılı bendi kaldırılmıştır.

Madde 3 — Aynı Kararın 11 inci maddesinin III sayılı bendinin son fıkrasında yazılı % 10 nispeti % 120 olarak değiştirilmiştir.

Madde 4 — Aynı Kararın 11 inci maddesinin V sayılı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«(Gemi Koordinasyon Yönetmeliği), (AİD Yolu ile yapılacak İthalâta ait Yönetmelik) ve (Mamullerinin ihracı veya yurt içinde Dövizle Satışı Karşılığında yapılacak Döviz Tahsisli Esaslarına İlişkin Yönetmelik) gereğince yapılacak İthalâta ait teminat muameleleri mezkûr karar ve yönetmelikler hükümlerine tabi olmakla beraber, bu karar ve yönetmeliklerde belirtilen teminat nispetleri % 120 olarak düzeltilmiştir.»

Madde 5 — Bu Karar 31/8/1971 tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6 — Bu Karar hükümlerini Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı yürütür.

İLANLAR

Ankara Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüsü Müdürlüğünden :

1 — Enstitümüz binasının onarım ve tadilat işleri 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.

2 — Yapılacak işin muhammen bedeli (111.557,76) lira olup, muvakkat teminatı (6.827,90) liradır.

3 — İhale 3 Eylül 1971 Cuma günü saat 11.00 de Atatürk Bulvarı No. 41 deki Okulumuzda yapılacaktır.

4 — Bu ihaleye ait şartname her gün mesai saatleri içinde Okulumuzda görülebilir.

5 — Taliplerin muvakkat teminatlarını Ankara Okullar Saymanlığına yatırarak alacakları makbuz ve 1971 yılı ticaret odası belgesi, Bayındırlık Müdürlüğünden alacakları iştirak belgesi ile diğer kanunî

belgelerinin teklif mektuplarıyla birlikte ihaleden bir saat evvel Komisyonaya vermeleri lazımdır.

6 — Postada vaki olacak gecikme kabul edilmez. 8088/4-4

Hasanoğlan Atatürk İlköğretmen Okulu Müdürlüğünden :

1 — Okulumuz Döner Sermayesine ait 575.525,39 lira keşif bedelli Su şebekesi tesisatı pazarlık usulüyle yapılacaktır.

2 — Pazarlığa katılacaklardan 1971 yılı ticaret odası belgesi, bu işin keşif bedeli kadar benzer bir iş yaptığina dair belge ve 21.771,00 liralık geçici teminat akçesi istenir.

3 — Bu işe ait dosya Atatürk İlköğretmen Okulu Müdürlüğünde görülebilir.

4 — İsteklilerin 4 Eylül 1971 Cumartesi günü saat 11.00 de Atatürk İlköğretmen Okulu Müdürlüğü binasında toplanacak Komisyonaya müracaatları ilân olunur.

Ankara Lv. A. 2 No. lu Satın Alma Komisyonu Başkanlığından

Aşağıda cinsi, miktarı teminat ve ihale gün ve saatleri yazılı (Bir) kalem (Temizlik işi) maddesi (Pazarlık) suretiyle satın alınacaktır. Evsaf ve şartnamesi mesai saatlerinde Komisyonunda görülebilmektedir. İsteklilerin belli gün ve saatte gelmeleri.

Cinsi: Karo mozaik döşeme temizleme işi, Miktarı: 6.466 m², M. bedeli: 9.052,40 lira, Katı teminatı: 1.357,90 lira, İhale günü: 2 Eylül 1971 Perşembe, Saati: 10.15 de. 8346 / 1-1

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T. A. Ş. den :

1 — Şirketimiz ihtiyacı 14 kalem Kırtasiye Malzemesi teklif isteme suretiyle satın alınacaktır.

2 — Tekliflerin 9 Eylül 1971 günü, saat 17.00 ye kadar Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T. A. Ş. İç Alımlar Müdürlüğü Kdz. Ereğli adresinde bulundurulması lazımdır.

3 — Yukarıda birinci maddede belirtilen Kırtasiye Malzemesi ile alakalı imalatçı ve satıcı firmalar antetli kâğıtlarına yazılmış bir dilekçede 03.12/71-193 teklif numarasını belirtmek suretiyle, teklif isteme mektuplarını ikinci maddede belirtilen adresten veya Şirketimizin Ankara «Atatürk Bulvarı No. 127 Kat 6) ve İstanbul'daki (Tersane Caddesi Kuthan No. 34 Kat 5) Bürolarından bedelsiz olarak temin edebilirler.

4 — Şirketimiz ihaleyi yapıp yapmamakta veya kısımlara bölmekte serbesttir. 8378 / 2-1

Akhisar Belediye Başkanlığından :

Belcdiyemize ait John Deere Ziraat Traktöre 20.000,00 TL. 1ık keşfi ve teknik şartnameleri dahilinde bir adet hafif yük kepçesi ile bir adet toprak tesfiye aleti yapımı ve montajı işleri kapalı zarf usulü ihalesi 20/9/1971 Pazartesi günü saat 15.00 de Belediye Encümeninde yapılacaktır.

Muvakkat teminatı 1.500,00 TL. olup teknik şartname ve keşifler Fen İşlerimizde görülebilir.

İsteklilerin bu işlerle iştigal ettiklerine dair belge ve yapı kabullünü yaptıkları işleri gösterir belgelerini havi teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat öncesine kadar Belediye Başkanlığına teslim etmeleri duyurulur. 8373 / 4-1

Ankara Vilâyeti Daimî Encümeninden :

İlkokullar ihtiyacı sobalara göre kesilmiş, takoz halinde gürgen, kayın ve meşe karışımı 2912 ton odun kapalı zarf usulü ile eksiltmeye çıkarılmıştır. Muhammen bedeli 1.077.440 lira olup geçici teminatı 46.847 lira 60 kuruştur. İhalesi 15/9/1971 Çarşamba günü saat 11.00 de Vilâyet konağında Daimî Encümen toplantı salonunda yapılacaktır. Şartname Daimî Encümeninde görülür.

İsteklilerin belirli gün saat 10.00 a kadar teminat makbuz veya mektubu ve 1971 yılına ait ticaret odası vesikasını havi usulüne göre hazırlayacakları kapalı zarflarını makbuz mukabilinde Daimî Encümen Başkanlığına vermeleri gerekir.

Postada vaki olacak gecikmeler kabul edilmez. 8190 / 4-3

Ankara 3 üncü Sulh Ceza Hâkimliğinden :

E. No : 1970/142

K. No : 1971/508

Hırsızlık suçundan Mahkememizin 31/5/1971 tarihli ilâmı ile C. K. nun 491/ilk, 522, 55/3 üncü maddeleri gereğince bir ay on gün hapis cezasıyla hükümlü Arslan oğlu 1952 doğumlu Ahmet Arslan hakkındaki gıyabî ilâm bütün aramalara rağmen bulunamadığı ve kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 29 uncu maddesi gereğince adı geçen maznuna hükmün ilânen tebliğine hüküm fıkrasının neşir tarihinden itibaren 15 gün sonra muhataba tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur. 8326

E. No : 1970/186

K. No : 1971/509

Hırsızlık suçundan Mahkememizin 31/5/1971 tarihli ilâmı ile C. K. nun 491/ilk, 522, 55/3 üncü maddeleri gereğince bir ay on gün

hapis cezasıyla hükümlü Arslan oğlu 1952 doğumlu Ahmet Arslan hakkındaki gıyabî ilâm bütün aramalara rağmen bulunamadığı ve kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 29 uncu maddesi gereğince adı geçen maznuna hükmün ilânen tebliğine hüküm fıkrasının neşir tarihinden itibaren 15 gün sonra muhataba tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur. 8327

E. No : 1971/464

K. No : 1971/482

Tehlikeli vasıta kullanmak suçundan Mahkememizin 13/5/1971 tarihli ilâmı ile C. K. nun 565/1-son, 647/4-6 ncı maddeleri gereğince 120 lira hafif para, 10 gün M. S. T. cezasıyla hükümlü Hasan oğlu 1948 doğumlu Serdar Demirezen hakkındaki gıyabî ilâm bütün aramalara rağmen bulunamadığı ve kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 29 uncu maddesi gereğince adı geçen maznuna hükmün ilânen tebliğine, hüküm fıkrasının neşir tarihinden itibaren 15 gün sonra muhataba tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur. 8328

E. No : 1971/587

K. No : 1971/552

Tehlikeli vasıta kullanmak suçundan Mahkememizin 15/6/1971 tarihli ilâmı ile C. K. nun 565/1-2, 59, 647/4 üncü maddeleri gereğince 35 lira hafif para, 5 gün M. S. T. cezasıyla hükümlü Hasan oğlu 1934 doğumlu Haydar Şahin hakkındaki gıyabî ilâm bütün aramalara rağmen bulunamadığı ve kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 29 uncu maddesi gereğince adı geçen maznuna hükmün ilânen tebliğine, hüküm fıkrasının neşir tarihinden itibaren 15 gün sonra muhataba tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur. 8329

E. No : 1971/369

K. No : 1971/512

Hakaret suçundan Mahkememizin 1/6/1971 tarihli ilâmı ile C. M. U. K. nun 344, 361 inci maddeleri gereğince düşürülmesine cezasıyla hükümlü Nadire Kapan hakkındaki gıyabî ilâm bütün aramalara rağmen bulunamadığı ve kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 29 uncu maddesi gereğince adı geçen maznuna hükmün ilânen tebliğine, hüküm fıkrasının neşir tarihinden itibaren 15 gün sonra muhataba tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur. 8330

E. No : 1971/671

K. No : 1971/559

Ölçüler Kanununa muhalefet suçundan Mahkememizin 16/6/1971 tarihli ilâmı ile 6621 sayılı K. nun 24/C. maddeleri gereğince 25 lira hafif para cezasıyla hükümlü Ahmet oğlu 1928 doğumlu Seyit Ali Dalmış hakkındaki gıyabî ilâm bütün aramalara rağmen bulunamadığı ve kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 29 uncu maddesi gereğince adı geçen maznuna hükmün ilânen tebliğine hüküm fıkrasının neşir tarihinden itibaren 15 gün sonra muhataba tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur. 8331

E. No : 1971/459

K. No : 1971/480

Tehlikeli vasıta kullanmak suçundan Mahkememizin 13/5/1971 tarihli ilâmı ile C. K. nun 565/1-son, 59, 647/4-6 ncı maddeleri gereğince 60 lira hafif para, 5 gün M. S. T. cezasıyla hükümlü Hamdi oğlu 1934 doğumlu Ali İlhan hakkındaki gıyabî ilâm bütün aramalara rağmen bulunamadığı ve kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 29 uncu maddesi gereğince adı geçen maznuna hükmün ilânen tebliğine, hüküm fıkrasının neşir tarihinden itibaren 15 gün sonra muhataba tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur. 8332

İstanbul menkul kıymetler ve Kambiyo Borsası Hazine Komisyonlarından :

Merkezi İstanbul'da bulunan Altaş El Aletleri, Dövme Çelik Sanayi ve Ticaret A. Ş. nin 15.000.000 lira sermayesini temsil eden herbiri 500 lira itibarı değerinde tamamı ödenmiş 30.000 adet hamilline muharrer A serlisi hisse senedi 23/8/1971 tarihinden itibaren Borsa kotuna kayıt ve tescil edilmiştir. 8312

Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri Reisliği Yapı İşleri 5 Bölge Müdürlüğünden : Ankara

1 — Emniyet Genel Müdürlüğü Kargasekmez, Çamlıdere ve Çantaköy Trafik İstasyonları ile Telsiz Röle İstasyon binalarına enerji verilmesi işi 2490 sayılı Kanunun 31 inci maddesine göre kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — İşin keşif bedeli 542.000,— İrardır.

3 — Eksiltme Ankara'da Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü Eksiltme Komisyonunda 17/9/1971 Cuma günü saat 12.00 de yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve diğer evrakları Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü Eksiltme Komisyonunda görülebilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin :

A — 25.430,00 liralık geçici teminatını,

B — 1971 yılına ait ticaret odası belgesini,

C — Müracaat dilekçeleriyle birlikte verecekleri (Eksiltme şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış olan),

a) Sermaye ve kredi imkânlarını bildiren mali durum bildirisi ve bunu belirten banka referansını,

b) Teknik personel beyannamesini,

c) Taahhüt beyannamesini,

d) Bayındırlık Bakanlığından almış oldukları (II) grubundan keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnesini,

ibraz suretiyle Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü Belge Komisyonundan alacakları yeterlik belgelerini teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları lâzımdır.

6 — İstekliler teklif mektuplarını 17/9/1971 Cuma günü saat 11.00 e kadar makbuz mukabilinde Eksiltme Komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

7 — Yeterlik belgesi alınması için son müracaat tarihi 14/9/1971 Salı günü mesai saati sonuna kadardır.

8 — Telgrafla müracaatlar ve postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyet ilân olunur.

8317 / 4-1

Tire Belediye Başkanlığından :

1 — 75.795,07 lira keşif bedelli ve 5.040,00 lira geçici teminatlı Atatürk Caddesi beton döşeme inşaatı işi 2490 sayılı Kanuna göre kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 15/9/1971 Çarşamba günü saat 11.00 de Belediye Encümeninde yapılacaktır. İstekliler işe ait keşif ve şartnameleri Başkâtipliğimizde görebilirler.

2 — Talipler eksiltme gününden en az bir gün evvel İnşaat Fen Dairesinden alacakları yeterlik belgesi, muvakkat teminat makbuzu ve teklif mektuplarını ihaleden bir saat evvel Belediyemiz Encümeni Başkanlığına vermeleri, (Postadaki gecikmeler kabul olunmaz.) ilân olunur.

8338 / 4-1

Pasinler Sulh Ceza Hâkimliğinden :

E. No : 1970/4

K. No : 1970/346

Karşılıklı adliyen müessir fiil, bıçakla yaralamak ve hakaret suçundan Mahkememizin 23/10/1970 tarihli ilâmı T. C. K. nun 456/4 ve 457/1 inci maddeleri gereğince neticeten 199 lira 90 kuruş para cezası ile cezalandırılan sanık Pasinler'in Yamaç Mahallesinden Faik oğlu, 1952 doğumlu, Kemal Yıldırım hakkındaki gıyabî ilâm sanığa bütün aramalara rağmen tebliğ edilemediği cihetle 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 28 inci maddesi gereğince adı geçen sanığa ilânen tebliğine karar verildiğinden hüküm özetinin ilân tarihinden itibaren 15 gün sonra tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur.

8286

Alaşehir Sulh Ceza Hâkimliğinden :

E. No : 1969/615

K. No : 1970/181

Sanık : Hasan Hüseyin Karadeniz, Ankara İlinin Kızılcahamam Uğurlu Köyünden Ali oğlu, 1941 doğumlu,

Suç : Müessir fiil, hakaret ve sarhoşluk,

Suç tarihi : 16/9/1969

Yukarıda açık kimliği yazılı bulunan sanık Hasan Hüseyin Karadeniz hakkında müessir fiil, hakaret ve sarhoşluktan Alaşehir Sulh Ceza Mahkemesinde yapılan duruşmasında :

Sanık Hasan Hüseyin Karadeniz hakkında sarhoşluk suçundan dolayı T. C. K. nun 572/1 inci maddesi gereğince iki ay hafif hapis, tecziye edilmiş, sanık hakkında 647 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin uygulanması ile hükmedilen hafif hapis cezasının bir günü beş liradan olmak üzere 300 lira hafif para cezasına çevrilmiş ve hükmedilen hafif para cezasının 647 sayılı Kanunun 5/3 üncü maddesi uyarınca birer ay ara ile üç eşit taksitte tahsiline karar verilmiş ve gıyabî hüküm bugüne kadar kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Kanunun 28, 29 uncu maddeleri gereğince işbu hükmün Resmî Gazete ile ilânen tebliğine ve aynı Kanunun 31 inci maddesi uyarınca tebliğ tarihinden itibaren 15 gün sonra tebliğatın yapılmış sayılacağına karar verilmiştir.

8325/1

E. No : 1970/941

K. No : 1970/772

Maznun : Erdoğan Toprak, Ali oğlu, Akile'den olma, 1952 doğumlu, Alaşehir Kürtoğlu'nun Hanında yatar, kalkar,

Suç : Devlet İstatistik Enstitüsünün Görev ve Yetki ve Kurulu hakkında 53 sayılı Kanuna muhalefet,

Suç tarihi : 25/10/1970

Yukarıda yazılı ve açık kimliği yazılı bulunan sanık Erdoğan Toprak hakkında Alaşehir Sulh Ceza Mahkemesinde yapılan duruşmasında :

53 sayılı Kanunun 31/1 inci maddesi gereğince 100 lira hafif para cezasına mahkûm hakkında gıyabî hüküm bugüne kadar kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Kanunun 28-29 uncu maddeleri gereğince işbu hükmün Resmî Gazete ile ilânen tebliğine ve aynı Kanunun 31 inci maddesi uyarınca tebliğ tarihinden itibaren 15 gün sonra tebliğatın yapılmış sayılacağına karar verilmiştir.

8325/2

E. No : 1969/831

K. No : 1970/301

Davacı : Ömer Kayacı, Ahmet oğlu, 1328 doğumlu, Alaşehir'in Dereköy'ünden,

Sanık : Rizak Şahin, Raşit ve Hüsnü'den olma, 10/2/1953 doğumlu, Siirt İli Sason İlçesinin Çirtinlik Köyünden olup, halen Alaşehir'in Dereköy'ünde oturur,

Suç : Gündüzün bina içinden hırsızlık,

Suç tarihi : 12/12/1969

Gündüzün bina içinden hırsızlık suçundan sanık yukarıda açık kimliği yazılı bulunan sanık hakkında Alaşehir Sulh Ceza Mahkemesinde yapılan duruşmasında :

T. C. K. nun 491/4, 522, 523, 55/3 üncü maddesi gereğince 3 ay 16 gün hapsine karar verilmiş ve verilen gıyabî hüküm bugüne kadar kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Kanunun 28, 29 uncu maddeleri gereğince işbu hükmün Resmî Gazete ile ilânen tebliğine ve aynı Kanunun 31 inci maddesi uyarınca tebliğ tarihinden itibaren 15 gün sonra tebliğatın yapılmış sayılacağına karar verilmiştir.

8325/3

E. No : 1970/753

K. No : 1970/731

Davacı : Alaşehir'in Killik Köyünden Fadime Taş,

Sanık : Alaşehir'in Killik Köyünden Alime Coşkun,

Suç : Hakaret etmek ve müessir fiile teşebbüs,

Suç tarihi : 7/8/1970

Hakaret etmek ve müessir fiile teşebbüsten sanık yukarıda açık kimliği yazılı Alime Coşkun ve aynı yerden müştekisi Fadime Taş haklarında yapılan duruşmalarında :

Yukarıda açık kimliği yazılı davacı Fadime Taş muayyen duruşmaya gelmediğinden 25/11/1970 günlü duruşmasında kendisini bir vekil ile de temsil ettirmediklerinden ve suçta sübutu halinde T. C. K. nun 456/4 ve 482/3 üncü maddesine uygun olup, feragatla düşen mevadadan bulunmakla işbu davanın T. C. K. nun 460 ve 489 uncu maddeleri gereğince davanın düşmesine ve davacının eski hale getirmekte talebinde bulunmakta muhtariyetine karar verilmiş olduğundan karar gereğince adı geçenin yukarıki adresine yapılan tebliğat ve yazışmalara rağmen bulunamadığından işbu gıyabî hüküm bugüne kadar kendisine tebliğ edilemediğinden 7201 sayılı Kanunun 28, 29 uncu maddeleri gereğince işbu hükmün Resmî Gazete ile ilânen tebliğine ve aynı Kanunun 31 inci maddesi uyarınca tebliğ tarihinden itibaren 15 gün sonra tebliğatın yapılmış sayılacağına karar verilmiştir.

İlânen tebliğ olunur.

8325/4

Ankara Lv. A. 4 No. lu Satın Alma Komisyonu Başkanlığından

Aşağıda cinsi, miktarı, muhammen bedel ve geçici teminatları yazılı (bir) kalem (Power Supply) kapalı zarfla eksiltmeleri hizalarındaki gün ve saatlerde Komisyonumuzda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi çalışma saatlerinde Komisyonunda ve İstanbul Levazım Amirliğinde görülebilir. İsteklilerin kanunî şekilde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz karşılığı Komisyon Başkanlığına vermeleri, postada geciken mektuplar kabul edilmez.

Cinsi : Power Supply cihazı, Miktarı : 1 adet, M. bedeli : 50.000 TL., G. teminatı : 3.750 TL., İhale günü : 15/9/1971 Çarşamba, Saati : 11.00

8262 / 4-3

Aşağıda cinsi, miktarı, muhammen bedel ve geçici teminatları yazılı (üç) kalem (sihhi malzeme) kapalı zarfla eksiltmeleri hizalarındaki gün ve saatlerde Komisyonumuzda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi çalışma saatlerinde Komisyonunda ve İstanbul Levazım Amirliğinde görülebilir. İsteklilerin kanunî şekilde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz karşılığı Komisyon Başkanlığına vermeleri, postada geciken mektuplar kabul edilmez. Tamamı bir müteahhide ihale edilebileceği gibi her kalemin tamamı da ayrı ayrı müteahhitlere ihale edilebilir. Geçici teminat listeleri şartnamelerinde eklidir .

Cinsi	Miktarı kalem	M. bedeli Lira Krş.	G. teminatı TL.	İHALE	
				Günü	Saati
Flaster	2	355.000,—	17.950	13/9/1971 Pazar	15.30
İpek iplik	11	299.478,70	15.750	14/9/1971 Salı	11.00
Agar Agar ve Pepton	2	131.750,—	7.850	14/9/1971 Salı	15.30

8263 / 4-3

Kapalı zarf usulü ile Batman 2 nci kısım lojman inşaatı işi yapılacaktır. Keşif bedeli 848.384,31 lira olup geçici teminatı 37.700 liradır. İhalesi 16/9/1971 Perşembe günü saat 11.00 de Komisyonunda yapılacaktır. Keşif ve şartnamesi her gün Komisyonunda ve İstanbul Levazım Amirliğinde görülebilir. Taliplerin 2490 sayılı Kanun hükümleri dairesinde hazırlayacakları teklif zarflarını en geç ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vermeleri şarttır. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Taliplerin en geç 11/9/1971 günü saat 13.00 e kadar Ankara'da Hv. K. İnş. D. Bşk. lığına müracaat ederek yeterlik belgesi almaları şarttır. 8278 / 4-3

Kapalı zarf usulü ile Mürted motor atelyesi 2 nci kısım inşaatı işi yapılacaktır. Keşif bedeli 282.497,74 lira olup, geçici teminatı 15.050 liradır. Keşif ve şartnamesi her gün Komisyonunda ve İstanbul Levazım Amirliğinde görülebilir. Taliplerin 2490 sayılı Kanun hükümleri dairesinde hazırlayacakları teklif zarflarını en geç ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vermeleri şarttır. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Taliplerin en geç 11/9/1971 günü saat 13.00 e kadar Ankara'da Hv. K. İnş. D. Bşk. lığına müracaat ederek yeterlik belgesi almaları şarttır. 8279 / 4-3

Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri Reisliği Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğünden : Ankara

1 — Zonguldak - Bartın Hükümet Konağı ikmal inşaatı işi 527 sayılı Kanuna göre 1972 yılına sari olarak 2490 sayılı Kanunun 31 inci maddesi gereğince kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — İşin keşif bedeli 3.659.246,67 liradır.

3 — Eksiltme Ankara'da Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü Eksiltme Komisyonunda 4/9/1971 Cumartesi günü saat 12.00 de yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve diğer evrakları Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü Eksiltme Komisyonunda görülebilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin :

A — 123.528,00 liralık geçici teminatını,

B — 1971 yılına ait ticaret odası belgesini,

C — Müracaat dilekçeleriyle birlikte verecekleri (Eksiltme şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış olan)

a) Plan teçhizat beyannamesini,

b) Sermaye ve kredi imkânlarını bildiren malî durum bildirisi ve bunu belirten banka referansını,

c) Teknik personel beyannamesini,

d) Taahhüt beyannamesini,

e) Bayındırlık Bakanlığında almış oldukları (B) grubundan keşif bedeli kadar için eksiltmesine girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnesini,

ibraz suretiyle Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü Belge Komisyonundan alacakları yeterlik belgelerini teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları lâzımdır.

6 — İstekliler teklif mektuplarını 4/9/1971 Cumartesi günü saat 11.00 e kadar makbuz mukabilinde Eksiltme Komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

7 — Yeterlik belgesi alınması için son müracaat tarihi 1/9/1971 Çarşamba günü mesai saati sonuna kadardır.

8 — Telgrafla müracaatlar ve postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyet ilân olunur.

8148 / 4-4

Ankara Jandarma Satın Alma Komisyon Başkanlığından :

J. Astsb. Öğrenci Alay K. lığı ihtiyacı için aşağıda çeşidi yazılı (9) kalem yiyecek maddesi 2490 sayılı Kanunun 31 inci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır. Yiyecek maddelerinin tamamı bir istekliye ihale edilebileceği gibi her kalemi ayrı ayrı isteklilere ihale edilebilir. Evsaf ve şartnameleri Komisyon Başkanlığında görür. İsteklilerin kanunî şekilde tanzim edecekleri teklif mektuplarını vs. belgelerini ihale saatinden bir saat evvel Komisyon Başkanlığına vermeleri, postadaki gecikmeler kabul olunmaz.

Cinsi	Miktarı Kg.	M. bedeli Lira	G. teminatı Lira	İHALESİ
Recel	3.000	16.800	1.260	
Zeytin	4.000	30.000	2.250	18 Eylül 1971
Kuru fasulye	4.000	16.000	1.200	Cumartesi günü
Nohut	4.000	14.000	1.050	saat 11.30 da.
Kuru barbunya	4.000	18.000	1.350	
Bulgur	2.000	4.000	300	
	Yekûn	127.600	7.650	
Tel kadayıf	600	2.160	165	
Böreklik yufka	3.000	9.300	700	

8301 / 4-2

Jandarma Ağır Bakım Fabrikasının kalorifer tesisatı inşaatı 24 sayılı Kanunun 31 inci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile yapılacaktır. Keşif bedeli (928.500,13) lira olup geçici teminatı (40.900) liradır. İhalesi 14 Eylül 1971 Salı günü saat 15.30 da Komisyon Başkanlığında yapılacaktır. Şartname, keşif, proje vs. evrakları Ankara Jandarma Satın Alma Komisyonu Başkanlığında görülebilir. İsteklilerin Bayındırlık Bakanlığında almış oldukları en ez için keşif bedeli kadar için eksiltmesine girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnesini dilekçelerine ekleyerek Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü İştirak Belgesi Komisyonundan işbu iştirak belgesini ihale tarihinden üç gün önce alarak, ticaret odası vesikası, geçici teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Komisyon Başkanlığına vermeleri. Postadaki gecikmeler kabul olunmaz duyurulur. 8302 / 4-2

Petrol Ofisi Genel Müdürlüğünden :

Derince (İZMİT) Tesislerimizle, İPRAŞ Rafinerisinden OFİS'imizin Mudanya, Edincik, Haramidere, Çubuklu, Kuruçeşme, Bartın, Sam-sun, Giresun, Trabzon, Rize, Hopa, İzmir, Antalya, Mersin Sahil Depolarına siyah mal taşımak üzere 1 adet 2000 DW TON veya daha yüksek kapasiteli bir gemi kiralanacaktır.

Tankerini OFİS emrine kiraya vermek isteyen Armatörler, tankerin hususiyetleri ile, şartlarını ve navluu esasına göre veya aylık kira üzerinden istedikleri fiyatı gösterir teklif mektuplarını en geç 1/9/1971 günü saat 17.00 ye kadar dış zarfın üzerine yalnız (Deniz Nakliyatı Teklifidir.) ibaresini yazarak, OFİS'imiz için hiç bir taahhüdü tazammum etmemek kaydı ile Genel Müdürlük Muhaberat ve Arşiv Şube Müdürlüğü Adakale Sokak No. 85 e vereceklerdir. 8308 / 2-2

Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden :

Malazgirt Zafer Anıtı Mimari Proje Yarışması 19/8/1971 tarihinde sonuçlanmıştır.

1. Ödülü kazanan :

Vesile Gönül ASLANER	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
Süheylâ AYKURT	Heykeltıraş	(D.G.S.A.)
Ertekin AYKURT	Heykeltıraş	(D.G.S.A.)
Hami GÜRÜN	İnş. Y. Müh.	(D.G.S.A.)
Mustafa A. ASLANER	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
2. Ödülü kazanan :

Oktay KAREL	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
Ersin ERSOY	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
Sevinç BERK	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
Meir BERK	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
Erol GÜNÖZ	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
3. Ödülü kazanan :

Kamutay TÜRKÖĞLU	Y. Müh. Mimar	(İ.T.Ü.)
Ahmet UZEL	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
1. Mansiyonu kazanan :

Önder ÇAVUŞOĞLU	Y. Mimar (T. H. Braunschweig - HBK) Kassel - Almanya	
-----------------	--	--
2. Mansiyonu kazanan :

Ahmet SÖNMEZ	Y. Mimar	(O.D.T.Ü.)
--------------	----------	------------
3. Mansiyonu kazanan :

M. Arman GÜRAN	Y. Müh. Mimar	(İ.T.Ü.)
Oğuz İYİGÜN	Y. Müh. Mimar	(İ.T.Ü.)
4. Mansiyonu kazanan

Hasan Galip KARABEY	Y. Mimar	(O.D.T.Ü.)
---------------------	----------	------------
5. Mansiyonu kazanan

Cengiz EREN	Y. Mimar	(D.G.S.A.)
Yalçın GÜLTEKİN	Y. Mimar	(D.G.S.A.)

8261/3-3

Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünden :

Tahmini bedeli 276.000 TL., geçici teminatı 14.790 TL. olan, 71-2755-1 dosya numaralı 60 ton (takriben 325 varil) ısıtma yağının satın alınması kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 8 Eylül 1971 Çarşamba günü saat 16.00 da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesinde yapılacaktır. Şartnamesi aynı yerden dilekçe ile bedelsiz verilir.

İstekliler, 1971 yılı vizesi yapılmış ticaret, sanayi odası veya esnaf belgesini, geçici teminat mektubu veya makbuzu ile alınan şartnamenin her sahifesini imzalayarak dış zarf içine koymak şartıyla hazırlayacakları teklif mektuplarını eksiltmeyi açma saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vereceklerdir. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Duyurulur.

8191/4-4

Tahmini bedeli 40.913,59 TL., geçici teminatı 3.068,52 TL. olan 71-2533-1 dosya numaralı, 49 kalem V kayışının imal ettirilerek satın alınması kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 10 Eylül 1971 Cuma günü saat 16.00 da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesinde yapılacaktır. Şartnamesi aynı yerden dilekçe ile 10 TL. bedelle verilir.

İstekliler 1971 yılı vizesi yapılmış ticaret, sanayi odası veya esnaf belgesini geçici teminat mektubu veya makbuzunu, teknik şartnamede belirtilen belgeleri ve alınan şartnamenin her sahifesini imzalayarak dış zarf içine koymak şartıyla hazırlayacakları teklif mektuplarını, eksiltmeyi açma saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vereceklerdir. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Duyurulur.

8192/4-4

1 — Döviz temini ve ithalatı idaremiseze yapılmak üzere Köyyolları Dairesi Başkanlığı ihtiyacı için 226 kalem Hanomag K15E Model paletli dozer yedek parçaları dış memleketlerden teklif isteme suretiyle satın alınacaktır.

2 — Bu ihaleye sipariş dosya numarası 71-1125-1 dir.

3 — Son teklif verme tarihi 30/9/1971 Perşembe günü saat 17.00 dir.

4 — Beher şartname bedeli 50 TL. olup, bu bedel, Malzeme ve Teçhizat Fen Heyeti Müdürlüğünden alınacak bir yazıya müsteniden Karayolları Genel Müdürlüğü Muhasebe Müdürlüğüne yatırılacaktır.

5 — İstekliler Muhasebe Müdürlüğünden alınmış şartname bedeline ait makbuz ile antetli iragıda yazılmış bir dilekçeyi Ulus Anafartalar İşhanı Kat 10 daki Malzeme ve Teçhizat Fen Heyeti Müdürlüğüne müracaat ederek şartname talebinde bulunacaklardır. Dilekçelerinde şartname numarasını ve hangi fabrikadan teklif getireceklerini, açık adresleri belirtilecektir.

6 — Teklifler en geç üçüncü maddede yazılı gün ve saatte mezkûr müdürlüğe verilmiş olacaktır. Bu tarihten sonra verilenler postadaki vaki gecikmeler ve telgrafya yapılan teklifler nazarı itibare alınmayacaktır.

Duyurulur.

8291/2-2

Tahmini bedeli 176.250,— TL., geçici teminatı 10.062,50 TL. olan 71-2707-2 dosya numaralı 2 kalemde 3.000 metre çelik borunun imal ettirilerek satın alınması kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 13 Eylül 1971 Pazartesi günü saat 16.00 da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesinde yapılacaktır. Şartnamesi aynı yerden dilekçeyle bedelsiz verilir. İsteklilerin, eksiltme tarihinden en geç yedi gün önce Karayolları Genel Müdürlüğü (Asfalt Fen Heyeti Müdürlüğüne müracaat ederek bu iş için yeterlik belgesi almaları şarttır. İstekliler, 1971 yılı vizesi yapılmış ticaret, sanayi odası veya esnaf belgesini, geçici teminat mektubu veya makbuzunu, yukarıda sözü edilen yeterlik belgesini ve alınan şartnamenin her sahifesini imzalayarak dış zarf içine koymak şartıyla hazırlayacakları teklif mektuplarını, eksiltmeyi açma saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vereceklerdir. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Duyurulur.

8240/4-3

İmar ve İskân Bakanlığından :

C İ N S İ	Kalınlık	Miktarı adet	Birim fiyatı	
			Lira Kr.	Tutarı Lira Kr.
1 - Kapılı WC panosu konstrüksiyonu	6 lık	3.000	33,81	101.430,—
2 - WC yan panosu sol konstrüksiyonu	6 lık	3.000	35,92	107.760,—
3 - WC yan panosu sağ konstrüksiyonu	6 lık	3.000	35,92	107.760,—
4 - WC arka duvar panosu konstrüksiyonu	6 lık	3.000	35,08	105.240,—
5 - 3/1 Dış duvar panosu konstrüksiyonu	8 lık	2.304	42,66	98.288,64
6 - 3/2 Büyük pencere panosu konstrüksiyonu	8 lık	912	47,40	43.228,80
7 - 3/3 Küçük pencere panosu konstrüksiyonu	8 lık	280	47,56	13.316,80
8 - 3/4 Dış kapılı pano konstrüksiyonu	8 lık	140	40,20	5.628,—
9 - 3/5 İç duvar pano konstrüksiyonu	6 lık	2.002	36,08	72.232,16
10 - 3/6 İç kapı pano konstrüksiyonu	6 lık	900	30,88	27.792,—
11 - 3/7 Kalkan duvar panosu konstrüksiyonu	6 lık	544	31,25	17.000,—

699.676,40

1 — Bingöl ve Burdur Deprem Bölgelerinde yaptırılacak konutlar için yukarıda cins ve miktarı yazılı 11 kalem malzemenin ihalesi 2/9/1971 Perşembe günü saat 15.00 de Fon Sarf Yönetmeliğini 35 inç maddesi gereğince açık eksiltme usulüyle İmar ve İskân Bakanlığı Binası 7 nci katındaki toplantı salonunda yapılacaktır.

2 — İhale bir firma üzerine yapılacağından tamamının muhammen bedeli 699.676,40 lira olup geçici teminatı da 31.750,— liradır.

3 — Bu işe ait şartnameler Sakarya Caddesi Örnek İşhanı Kat 2 de Afet İşleri Genel Müdürlüğü Makina ve İkmal Dairesi Başkanlığında görülebilir.

4 — Postada vaki gecikmeler ve telgrafya yapılan müracaatlar kabul edilmez.

5 — İhale 2490 sayılı Kanuna tabi değildir.

6 — İsteklilerin ihale günü geçici teminat makbuzu ve limit içi banka teminat mektupları ve diğer belgeleri ile birlikte İhale Komisyonuna müracaat etmeleri ilân olunur.

8379/2-2

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünden :

- 1 — Televizyonun ihtiyacı olan muhtelif tip 16 ve 35 mm. lik film-lerin temini maksadiyle ihale yapılacaktır.
- 2 — İhalemlerle ilgili şartnameler, mülmesillik belgesinin ibrazı sar-tiyle 50 TL. bedel mukabilinde Genel Müdürlük Malzeme Müdürlüğünden alınabilir.
- 3 — Kapalı zarf içerisinde verilecek olan teklifler en geç, 4 Ekim 1971 günü saat 14.00 e kadar «TRT Kurumu Genel Evrak Müdürlüğü, Mithatpaşa Caddesi 37 - Ankara» adresine makbuz mukabilinde teslim edilmiş veya iadeli taahhütlü olarak posta ile gönderilmiş olacaktır.
- 4 — Kurumumuz 2490 sayılı Kanuna tabi olmadığından ihaleyi ya-pıp yapmamakta, kısmen veya dilediğine yapmakta serbesttir.

8260 / 3-2

Yol, Su ve Elektrik İşleri Genel Müdürlüğü Sivas 15. Bölge Müdürlüğünden :

Bölgemiz hudutları dahilinde aşağıda beyanları yapılan köprüler hizalarında belirtilen gün ve saatlerde 2490 sayılı Kanun esasları dahi-lerinde ihaleye çıkarılmıştır.

İhale dosyaları Y. S. E. Genel Müdürlüğü Köprüler Fen Heye-tinde, Bölge Müdürlüğünde, ilgili Y. S. E. Müdürlüklerinde görüle-bilir.

Eksiltmeye girebilmek için : Ticaret odası belgesi, makina teç-hizat belgesi, iş beyannamesi talip ortaklık ise imza sirkülerini Bayındırlık Bakanlığından alınmış olan (B) grubundan müteahhitlik kar-nesine ekliyerek yeterlik belgesi almaları, teklif mektuplarını mevzu-ata uygun şekilde ihale saatinden 1 saat evveline kadar İhale Komis-yonuna vermeleri gereklidir.

Son müracaat 8/9/1971 günü mesai sonuna kadardır.

Telle müracaat ve postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

Köprünün adı	1. Keşif bedeli TL.	Geçici teminatı TL.	İ h a l e n i n	
			Günü	Saati
1 - Erzincan - Refahiye - Kayı	477.000,—	24.830,—	10/9/1971	15.30
2 - Sivas - Koyulhisar - Sugözü	700.000,—	31.750,—	»	11.00
3 - Tokat - Reşadiye - Eyüp	511.000,—	24.190,—	»	16.00
4 - Tokat - Zile - Yapalak	430.000,—	20.950,—	»	11.30

8296 / 3-2

Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü 17 nci Bölge Müdürlüğünden :

Ortaköy/İSTANBUL

İstanbul Boğaz geçişi ve çevre yollarının Beylerbeyi - Uzunçayır yolunun asfalt betonu kaplama tabakaları ve üst yapı işleri 2490 sa-yılı Kanunun 31 inci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile eksilt-meye çıkarılmıştır.

1 — İşin muhammen bedeli 12.927.837,59 TL. olup geçici teminatı (401.585,12) TL. dir.

2 — Bu işe ait ihale dosyası 50 TL. bedelle Bölge Malzeme Amir-liğinden temin edilebilir.

3 — Eksiltme 17 Eylül 1971 Cuma günü saat 15.00 de Ortaköy Muallim Naci Caddesi No. 101 de Bölge Müdürlüğü ihale odasında ya-pılacaktır.

4 — İsteklilerin eksiltmeye girmeleri için yeterlik belgesi alma-ları şarttır. Yeterlik belgesi almak için en geç 13/9/1971 Pazartesi günü mesai saati sonuna kadar Bölge Müdürlüğüne müracaat etmesi, (Mü-ra-caatta Bölge evrak kaydı esastır.)

5 — Yukarıda 4 üncü maddede yazılı dilekçelerine eksiksiz olarak aşağıda yazılı belgeleri eklemiş olması şarttır.

a) Günü dolmamış Bayındırlık Bakanlığından alınmış (B) gru-bundan en az bu işin keşif bedeli kadar müteahhitlik karnesi,

b) Müteahhidin işte kullanacağı makina ve teçhizat bildirisini, bu bildiriye eksiltme şartnamesinin 3.6.2 b2 de evsafı yazılı makinala-rın sahibi olduğuna ait noterlikçe tasdikli belge, bir iş mevsiminde toplamı 120.000 ton asfalt betonu imal edebilecek kapasiteli plent üni-teleri, finişör makinası, 1 adet asfalt pompası, (20) tonluk 2 adet asfalt kazanı, distribütör, ısıtma makinası, 6 adet kamyon, 3 adet yükleyici, 5 adet silindir, 2 tokmak, 2 adet vibratör, 2 adet 250 lik veya bir adet 350 lik kompresör.

c) Mali durum bildirisini, ilk ilândan sonra alınmış banka mektu-bu, teknik personel bildirisini ve eksiltme şartnamesinin 3.6.2 maddesinde yazılı diğer belgeleri.

6 — İsteklilerin ihale gün ve saatinden bir saat evveline kadar 2490 sayılı Kanun ve bu işe ait eksiltme şartnamesinde yazılı hüküm-ler dairesinde hazırlayacakları teklif mektuplarını 3. maddede yazılı adreste Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri ilân olunur.

Postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

8313 / 4-2

Kırşehir Valiliğı Boztepe Belediye Başkanlığından :

1 — Kırşehir Merkez Boztepe Kasabası PTT binası işi 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuş-tur.

2 — İşin keşif bedeli 47.453,26 liradır.

3 — Eksiltme 15/9/1971 Çarşamba günü saat 16.00 da Boztepe Belediye Başkanlığı odasında toplanacak İhale Komisyonunca yapı-lacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve diğer evraklar Boztepe Belediye Baş-kanlığı odasında mesai saatleri dahilinde görülebilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin;

A) 3.559 TL. lik geçici teminatların yatırılması,

B) Keşif bedeli kadar bir işi yaptırıklarına dair belgeleri ibraz etmek suretiyle Bayındırlık Müdürlüğünden alacakları yeterlik belge-sinin teklif mektubuyla birlikte zarfa koymaları lazımdır.

6 — İsteklilerin teklif mektuplarını 15/9/1971 Çarşamba gün-saat 15.00 e kadar makbuz karşılığında İhale Komisyonu Başkan-lığına vereceklerdir.

7 — Yeterlik belgesi için son müracaat tarihi 13/9/1971 Pazartesi günü mesai saati sonuna kadardır.

8 — Telgrafla müracaatlar ve postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyet ilân olunur.

8297 / 4-2

Ankara Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğünden :

Cinsi	Müessesese adı	Miktarı kalem	Muhammen bedeli Lira Kr.	Geçici teminatı Lira Kr.	İ H A L E N İ N			
					Şekli	Tarihi	Günü	Saati
Kuru gıda	Keçiören Çevre Sağlığı Koleji	36	122.841,25	7.392,07	Kapalı zarf	6/9/1971	Pazartesi	11.00
Yaş sebze	» » » »	35	20.384,45	1.528,84	» »	6/9/1971	»	11.15
Tavuk eti, yumurta	» » » »	3	19.910,—	1.493,25	» »	6/9/1971	»	11.30
Temizlik malzemesi	» » » »	29	39.645,—	2.973,38	» »	6/9/1971	»	11.45

İlimize bağlı Keçiören Çevre Sağlığı Koleji'nin kuru gıda, yaş sebze, tavuk eti yumurta ve temizlik malzemesi ihtiyacı eksiltmeye çıkartılmıştır.

Cinsi miktarı, muhammen bedeli, geçici teminatı, şekli, gün ve saati yukarıda gösterilmiştir. İhaleler gösterilen zamanda Ankara Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğünde yapılacaktır. Şartnameler Ankara Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğünde görülebilir. Müessesenin ihtiyaç listeleri kalemlere bölünemez. İhaleye iştirak edecekler muhammen bedel üzerinden teminat yatıracaklardır.

İhaleye girmek isteyenlerin 2490 sayılı Kanuna göre hazırlayacakları kapalı zarfları ihale saatinden bir saat evveline kadar Komisyon Başkanlığına makbuz mukabili vermeleri ilân olunur.

Postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

8051 / 4-4

Ankara Jandarma Satın Alma Komisyon Başkanlığından :

Jandarma Subay Okul Komutanlığı bahçesinin muhafazası için korkuluk yaptırılması işi 2490 sayılı Kanunun 31 inci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile yaptırılacaktır. İşin keşif bedeli (36.458,63) lira olup, geçici teminatı (2.735) liradır. İhalesi 20 Eylül 1971 Pazartesi günü saat 15.30 da Komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi, proje, keşif vs. evrakları Komisyon Başkanlığında görülebilir. İsteklilerin Bayındırlık Bakanlığında almış oldukları en az işin keşif bedeli kadar eksiltmeye girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnesini dilekçelerine ekleyerek Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü İştirak Belgesi Komisyonundan işbu iştirak belgesini ihale tarihinden üç gün önce alarak ticaret odası vesikası, geçici teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Komisyon Başkanlığına vermeleri postadaki gecikmeler kabul olunmaz.

8393 / 4-1

Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü 14 üncü Bölge Müdürlüğünden :

BURSA

1 — Bölgemizin Orhangazi - Gemlik - Engüri kesimindeki Devlet Yolu istimlak sınırları dahilinde bulunan 545 adet zeytin ağaçlarının mahsulleri 3 yıl müddetle 2490 sayılı Kanunun 31 inci maddesine göre kapalı zarf usulü ile kiraya verilecektir.

2 — İşin muhammen bedeli 24.525 lira olup muvakkat teminatı 1.839,38 liradır.

3 — İhalesi 3/9/1971 Cuma günü saat 15.00 de Bursa'da Duacınarındaki Karayolları 14 üncü Bölge Müdürlüğü binasında yapılacaktır.

4 — Bu işe ait şartname ve sözleşme projesi her gün mesai saatleri dahilinde Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şube Müdürlüğünde, İstanbul'da 1., Bursa'da 14 üncü Bölge Müdürlüğü Malzeme Amirliğinde görülebilir.

5 — İhaleye girebilmek için :

Bu işin artırmasına girmek isteyenler kanunî ikametgâh belgelerini de dış zarfa koyarak 2490 sayılı Kanunun ilgili maddesine göre hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale günü en geç saat 14.00 e kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına teslim etmeleri lâzımdır.

Postada vaki olacak gecikmeler kabul edilmez. Duyurulur.

8052 / 4-4

Köy İşleri Bakanlığı Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğünden :

1 — Birinci keşif tutarı 5.480.806,47 TL., muvakkat teminatı 178.174,19 TL. sı olan Diyarbakır - Yolboyu konut ve işletme binaları ve sosyal tesisleri 2490 sayılı Kanunun 31 inci maddesine istinaden ve şartnamesine göre kapalı zarf usulüyle ihale olunacaktır.

2 — İhale dosyası, Ankara'da Köy İşleri Bakanlığı Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü Akköprü Tesisleri Teknik İşler Başkanlığı 9 No. lu odada görülebilir.

3 — İhale 15/9/1971 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 16.00 da Genel Müdürlüğümüz Akköprü Tesislerindeki binasında yapılacaktır.

4 — İsteklilerin:

a) İştirak belgesi almak için dilekçelerine Bayındırlık Bakanlığınca verilen (B) grubunda en az bu işin eksiltmesine girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnesini ve teknik personel beyannamesini, keşif bedelinin % 8 ine kadar nakit veya krediye sahip olduklarını gösterir mali durum bildirgesini ekliyerek en geç 13 Eylül 1971 günü mesai saati sonuna kadar Akköprü'deki Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğüne müracaat etmeleri,

b) İhaleye katılabilmeleri için bu işe ait muvakkat teminat mektubu veya makbuzlarıyla iştirak belgesini, 1971 yılında cari sanayi ve ticaret odası vesikasını havi kapalı zarflarını ihale günü saat 15.00 e kadar Genel Müdürlükteki İhale Komisyonuna tevdi etmiş olmaları şarttır.

5 — Postadaki vaki gecikmeler, telgrafla müracaatlar dikkate alınmayacaktır.

8404 / 4-1

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden :

1 — Aşağıda cins ve miktarı yazılı alet 1971 Yılı Bütçesinden 6246 sayılı Kanun gereğince dış piyasadan satın alınacaktır.

2 — Fob-CF fiyatlarını gösterir teklif proformalarının en geç 30/9/1971 tarihine kadar verilmesi,

3 — Genel Müdürlük aletleri alıp almamakta veya miktarı çoğaltmakta serbesttir.

4 — Şartnameler Genel Müdürlük Levazım İşleri Müdürlüğünden temin edilir.

Cinsi : KÂğıt kesme makinası, Miktarı : 1 adet.

8396 / 1-1

Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğünden :

KÖY ELEKTRİK ŞEBEKELERİ MONTAJ İŞÇİLİĞİ YAPTIRILACAKTIR

Kurumumuz Köy Elektrifikasyonu Dairesince, aşağıda ili, ilçesi ve adetleri belirtilen köylerin elektrik şebekeleri tesisi montaj işçiliği, kapalı zarf usulü teklif almak suretiyle şartnamesi gereğince ihale suretiyle yaptırılacaktır.

Grup No.	İli	İlçesi	Köy adedi
112/A	Kütahya	Gediz	7
112/B	»	»	5
Toplam :			12

Bu işle ilgili teklif isteme evrakı :

TEK KÖY ELEKTRİFİKASYONU Finansman - Malzeme ve İdari İşler Dairesi Başkanlığı Ziya Gökalp Caddesi Anadolu Han No. 14/5 Yenışehir - ANKARA adresinden 50,- TL. bedel mukabilinde temin edilebilir.

Bu konudaki yeterlik müracaatları, şartnamede istenilen belgelerle birlikte en geç 16/9/1971 günü saat 17.00 ye kadar TEK KÖY ELEKTRİFİKASYONU DAİRELERİ BAŞKANLIĞI Muhaberat Servisine (Ziya Gökalp Caddesi No. 14/5 Yenışehir - ANKARA) yapılmış olacaktır.

Teklifler en geç 27/9/1971 günü saat 14.30 a kadar adı geçen Muhaberat Servisine verilmiş olacaktır.

Kurumumuz 2490 sayılı Kanuna tabi değildir.

8407 / 2-1

Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğünden :

KARABÜK

50 ton yüksek karbonlu Ferro Krom ithal edilecektir.

1 — İşletmelerimiz tarafından 50 ton yüksek karbonlu ferro krom ithal edilecektir.

2 — Bu işe ait şartnameler ilgililerin yazılı talepleri mukabilinde;

a) Karabük'te Genel Müdürlük Malzeme İkmal Müdürlüğünden,

b) İstanbul'da Karaköy-Okçumusa Caddesi Şair Eşref Sokak No. 7 de Beyaz Han'da İstanbul Mümessilligimizden,

c) Ankara'da Yenışehir Karanfil Sokak 30/7 de Ankara İrtibat Bürosu Şefliğimizden,

bedelsiz olarak temin edilebilir.

3 — Kapalı teklifler en geç 8 Ekim 1971 günü saat 14.30 a kadar Karabük'te Genel Müdürlüğümüz Muhaberat ve Arşiv Müdürlüğüne tevdi edilmiş veya vürud etmiş olacaktır.

4 — 8 Ekim 1971 günü saat 14.30 dan sonra vürud eden veya mezkûr gün ve saatten sonra yapılacak tenzilatlar kabul edilmeyecektir.

8402 / 2-1

18 kalem elektrik merkez tamir atelyesi bobin tezgâhları ithal edilecektir.

1 — İşletmelerimiz tarafından APA ve Serbest Döviz sahası memleketlerden 18 kalem elektrik merkez tamir atelyesi bobin tezgâhı ithal edilecektir.

2 — Bu işle ilgili şartnamemiz;

a) Karabük'te Genel Müdürlük Malzeme İkmal Müdürlüğünden,

b) İstanbul'da Karaköy Okçumusa Caddesi Şair Eşref Sokak No. 7 Beyaz Han'da İstanbul Mümessilligimizden,

c) Ankara'da Karanfil Sokak 30/7 de Ankara İrtibat Bürosu Şefliğimizden,

bedelsiz olarak temin edilebilir.

3 — Teklifler en geç 5 Ekim 1971 Salı günü saat 14.30 a kadar Karabük'te Genel Müdürlüğümüz Muhaberat ve Arşiv Müdürlüğüne tevdi edilmiş veya vürud etmiş olacaktır.

4 — 5 Ekim 1971 Salı günü saat 14.30 dan sonra vürud eden veya tevdi edilen teklifler ile mezkûr gün ve saatten sonra yapılacak tenzilatlar kabul edilmeyecektir.

8403 / 2-1

201241-201250	201361-201370	201431-201440	201601-201610
201821-201830	201981-201990	202251-202260	202681-202690
202891-202900	203041-203050	203251-203260	203711-203720
204181-204190	204191-204200	204311-204320	204501-204510
204811-204820	204931-204940	204951-204960	205371-205380
205711-205720	205791-205800	205941-205950	205981-205990
206051-206060	206231-206240	206301-206310	206321-206330
206571-206580	206761-206770	207171-207180	207191-207200
207301-207310	207321-207330	207351-207360	207541-207550
207671-207680	207731-207740	207801-207810	207911-207920
207981-207990	208101-208110	208141-208150	208151-208160
208311-208320	208771-208780	209101-209110	209841-209850
210241-210250	210291-210300	210421-210430	210521-210530
210791-210800	211051-211060	211411-211420	211421-211430
211711-211720	211841-211850	211931-211940	212031-212040
212811-212820	212911-212920	213251-213260	213371-213380
213461-213470	213521-213530	213561-213570	214051-214060
214231-214240	214631-214640	214911-214920	214971-214980
215091-215100	215181-215190	215321-215330	215381-215390
215461-215470	215571-215580	215681-215690	215811-215820
216201-216210	216601-216610	216671-216680	216831-216840
217121-217130	217261-217270	217621-217630	217741-217750
218171-218180	218451-218460	218781-218790	218931-218940
219161-219170	219171-219180	219301-219310	219331-219340
219491-219500	219751-219760	219891-219900	220061-220070
220111-220120	220131-220140	220151-220160	220171-220180
220981-220990	221111-221120	221551-221560	221621-221630
221681-221690	221751-221760	221821-221830	221921-221930
221971-221980	222271-222280	222861-222870	223101-223110
223251-223260	223561-223570	223901-223910	224221-224230
224331-224340	224391-224400	224661-224670	224701-224710
224761-224770	225361-225370	225431-225440	225531-225540
226031-226040	226071-226080	226731-226740	226781-226790
227211-227220	227331-227340	227571-227580	227931-227940
228001-228010	228201-228210	228721-228730	228811-228820
228921-228930	228981-228990	228991-229000	229111-229120
229141-229150	229261-229270	230141-230150	230401-230410
230721-230730	230801-230810	230931-230940	230971-230980
231051-231060	231421-231430	231471-231480	231511-231520
231551-231560	232101-232110	232221-232230	232941-232950
233011-233020	233051-233060	233411-233420	233601-233610
233721-233730	233841-233850	233881-233890	233941-233950
233961-233970	234081-234090	234111-234120	234831-234840
234991-235000	235281-235290	235431-235440	235651-235660
235681-235690	235881-235890	235971-235980	236301-236310
236611-236620	236621-236630	237371-237380	237541-237550

237671-237680	237681-237690	237691-237700	237701-237710
237711-237720	237801-237810	238161-238170	238211-238220
238511-238520	238831-238840	239011-239020	239101-239110
239281-239290	239421-239430	239621-239630	239691-239700
239881-239890	240311-240320	240461-240470	240561-240570
240591-240600	240811-240820	241041-241050	241251-241260
241531-241540	241571-241580	242031-242040	242101-242110
242491-242500	242531-242540	242731-242740	242771-242780
242931-242940	243151-243160	243191-243200	243211-243220
243531-243540	243851-243860	243901-243910	244141-244150
244281-244290	244361-244370	244401-244410	244421-244430
244581-244590	244611-244620	244731-244740	244741-244750
244921-244930	245651-245660	245761-245770	245881-245890
246051-246060	246241-246250	246451-246460	246891-246900
246911-246920	246921-246930	247311-247320	248191-248200
248201-248210	248521-248530	248741-248750	249741-249750
249831-249840			

12 numaralı kupon ve kur'a isabet etmiş tahvil bedelleri 25 Ağustos 1971 tarihinden itibaren ödenmeye başlanacak ve kupon bedelleri ile ikramiyeler bu tarihten itibaren 5 sene, tahvil bedelleri 10 sene sonra zamanaşımına uğrayacaktır.

İkramiye isabet eden tahvillerin ayrıca amorti bedeli ödenmeyecektir.

8406 / 1-1

Ankara Üniversitesi Rektörlüğünden :

Üniversitemizin Rektörlük binası bahçe tanzimine ait 500.00 TL keşif bedelli iş 2490 sayılı Kanun uyarınca kapalı zarf usulüyle eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — Bu işin geçici teminatı 23.750 TL olup, eksiltme 3/9/1971 günü saat 15.00 de Rektörlük binasında yapılacaktır.

2 — Bu işe ait ihale dosyası Tandoğan Meydanı Fen Fakültesi Du-rağındaki Ankara Üniversitesi İnşaat Dairesine görülebilir.

3 — Eksiltmeye iştirak edeceklerin en geç 31/8/1971 günü mesai saati sonuna kadar şartnamede istenilen evrakı ekledikleri bir dilekçe ile İnşaat Dairesine müracaat etmeleri şarttır.

4 — Eksiltme şartnamesinde istenilen evrakı tam olarak eklemeyerek müracaat edenlere iştirak belgesi verilmez. Her müracaat için istenilen evrakın ayrı ayrı eklenmesi şarttır. Bir müracaatta bulunan evrak diğer müracaat için kabul edilmez.

5 — Teklif zarfları en geç ihale saatinden bir saat evveline kadar Rektörlük binasındaki Eksiltme Komisyonu Başkanlığına verilmelidir. Bu saatten sonra verilen zarflar ve postada olan gecikmeler kabul edilmez.

8105 / 4-4

RESMÎ GAZETE'NİN PERAKEDE SATIŞ YERİ ABONE VE İLÂN TARİFESİ

1 — Resmî Gazete'nin yıllık abone bedeli 150 lira olup, bedelin İşletmemize geliş tarihini takip eden aybaşından itibaren kaydı yapılır.

2 — Resmî Gazete'nin günlük perakende satış fiyatı 50 kuruş, günü geçmiş nüshalarından mevcutlarının satış bedeli 100 kurustur.

Taşıraya gönderme için yapılacak ambalaj masrafı ile posta ücreti alıcıya aittir.

3 — Resmî Gazete çalışma saatleri içinde, Ulus'ta İşletmemizde ve Başbakanlık binasının altındaki Resmî Gazete Dağıtım Deposunda perakende olarak satılmaktadır.

4 — Resmî Gazete, Millî Eğitim Bakanlığının Adana, Afyon, Ankara (Ulus), Ankara (Maltepe), Çanakkale, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya, Samsun, Sivas, Trabzon ve Van illerindeki Yayınvele- rinde de perakende satılmaktadır.

5 — Her ne sebeple olursa olsun 10 gün içinde alınmayan ve talep olunmayan Resmî Gazeteler ücrete tabidir.

6 — Resmî Gazete ilân ücreti, ortalama 8 kelime bir satır ve her satırı (Satırlar tek kelime dahi olsa) 10 liradır.

7 — Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millet Meclisi ve C. Senatosu Tutanak Dergilerinin abone bedeli ayrı ayrı 150 şer lira olup, Resmî Gazete aboneleri bir teşrif devre için abone kaydolunur.

8 — İşletmemize olan borca karşılık gönderilen paraların mahsup işleminin yapılabilmesi için ait olduğu faturamızın gün ve numarasında mutlaka bildirilmesi gerekmektedir.

9 — Bedellerin posta masrafı verilmeksizin Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne Posta Çekleri Merkezindeki 10003255 sayılı hesabına posta havalesiyle gönderilerek durumun bir yazı ile açıklanması gerekmektedir.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 18 13 46

Ankara, 6.9.1971

Genelge No: 51-2311

Baro Başkanlığı

.....

Konu: Birlik rozetinden bir miktar gönderildiği, münhasıran meslekdaşlarımıza genelgedeki açıklama uyarınca satılmasına dair

Birlik Yönetim Kurulunca açılan yarışma sonunda kabul edilen Birlik amblemi rozet olarak yaptırılmıştır.

Yönetim Kurulumuz 13.8.1971 günlü toplantısında aldığı 475-7 sayılı kararlar rozetlerin münhasıran meslekdaşlarımıza 10 lira bedelle satılmasına ve beher rozetten 2,5 liranın Barolara bırakılmasına karar vermiştir.

Karar uyarınca adet rozet ekte sunulmuş ve Baronuz lira borçlandırılmıştır.

Alındığının bildirilmesini, Kasım 1971 sonuna kadar rozetlerden satılanların bedellerinin gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Not: Satılmayan rozetlerin iadesi ve ihtiyaç halinde tekrar talep edilmesi,

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 181346

Ankara,

27.8.1971

Genelge No: 50-2251

Baro Başkanlığı

.....

26.5.1971 gün ve 33-1559 sayılı genelgeye ektir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 186. ve 191. maddeleri uyarınca Çalışma Bakanlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu ile Birliğimiz arasında düzenlenen "Avukatlar için Hastalık ve Analık Topluluk Sigortası" ve "Avukatlar için İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Topluluk Sigortası Sözleşmesi" yukarıda belirtilen genelge ile Barolarımıza gönderilmişti.

Sosyal Sigortalar Kurumunun Birliğimize gönderdiği 21.8.1971 gün ve X-S.86/275 işaretli ve 476559 sayılı yazısı örneği ile Sosyal Sigortalar Kurumu Şubeleri ile bu şubelere bağlı iller listesi, 506 sayılı Kanunun 35. maddesinde öngörülen sağlık yardımlarının sigortalıların eşleri ile geçindirmekle yükümlü oldukları çocuklarına uygulandığı şube bölgeleri listesi ilişikte gönderilmiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ile yapılan görüşmede, 12.8.1971 gün ve şube X, Dosya S.86 ve 457004 sayılı Genelge ve eklerinden Barolara verilmek üzere Şubelere birer adet fazla gönderildiği ifade olunmuştur.

- 1.- Baronuzun ilgili bulunduğu Sosyal Sigortalar Kurumu şubesinden genelge ve eklerinin teminini,
- 2.- Baronuza mensup avukatlara duyurularak, ihtiyarî sigortadan yararlanmak isteyenlerin tespitini ve Baronuzun bölge itibariyle bağlı bulunduğu Kurum şubelerine başvurularak sözleşme aktini, (İstanbul Barosu Ankara Şubesine başvuracaktır),
- 3.- Baro Başkanlıklarının buldukları yerden başka yerlerde çalışan avukatlarla eş ve çocuklarının muayene ve tedavilerinin sür'atle yapılabilmesini teminen vizite kâğıdı tanzim etme yetkisi verilecek bir veya birden ziyade avukatların isimlerinin ve imza örneklerinin ilgili

şubeye bildirilmesini,

4.- Sigortadan yararlanacak avukatların yazıhane ve ikametgâhlarını gösterir listenin ve değişikliklerin kısa sürede kurum şubelerine bildirilmesini,

5.- Kurum şubelerinden temin edilecek örneklere göre;

- a- Avukatlar-Hastalık ve Analık Topluluk Sigortası Giriş Bildirgesi,
- b- Avukatlar-İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Topluluk Sigortası giriş bildirgesi,
- c- Avukatlar-Hastalık ve Analık Topluluk Sigortası prim cetveli,
- d- Avukatlar-İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Topluluk Sigortası prim cetveli,
- e- Vizite kâğıdı (Avukata ait)
- f- Vizite kâğıdı (Avukatın eş ve geçindirmekle yükümlü olduğu çocuklarına ait).

nın baronuzca sigortaya girecek avukat adedine göre yeteri kadar çoğaltılmasını,

6.- Sağlık karnesi düzenlenmesine esas olmak üzere baro ve avukatlar tarafından tanzim olunacak beyannamelerden ilgili sigorta şubelerinden yeteri kadar teminini,

7.- Sigortaya girecek avukatların Sosyal Sigortalar Kurumu genelgesinin 14/A. maddesinde belirtilen iş veya Ziraat Bankası Şubelerine primlerini yatırabilmeleri için anılan banka isimlerinin öğrenilerek meslektaşlarınıza duyurulmasını,

rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Eki: 3

E.B./U.B.

Not:

Sosyal Sigortalar Kurumunun şubelerine gönderdiği genelgenin bazı kesimlerine Birliğimizce iştirak edilmediğinden, bu konudaki çalışma ve temaslar devam etmektedir.

S O S Y A L S İ G O R T A L A R K U R U M U
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
Şehir

İşareti X-S.86/275

Tarihi 21.8.1971

476559

Özeti: Avukatlar için Hastalık ve Analık, İşkazalarıyla Meslek Hastalıkları Topluluk Sigortaları Hk.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 186 ve 191 inci maddeleriyle, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesi gereğince hazırlanan ve Çalışma Bakanlığı, Birliğiniz Başkanlığı ve Kurumumuz temsilcileri tarafından imzalanan "Hastalık ve Analık" ile "İşkazalarıyla Meslek Hastalıkları" Topluluk Sigortaları Tip Sözleşmeleri, daha önce Başkanlığınıza elden takdim edilmişti.

Mevzuubahis Tip Sözleşmesine istinaden hazırlanan "Avukatlar için Hastalık ve Analık Topluluk Sigortası Sözleşmesi" ile "Avukatlar için İşkazalarıyla Meslek Hastalıkları Topluluk Sigortası Sözleşmesi" ve bu sözleşmelerin tatbikatında kullanılacak örnekler, bahiskonusu topluluk sigortaları hakkında ünitelerimize tamim edilen genelge ile Kurumumuz Şubeleri bölgelerini ve sigortalıların eşleriyle geçindirmekle yükümlü oldukları çocuklarının hastalıkları halinde, sağlık yardımlarından yararlandırıldıkları illeri gösterir listelerden üçer adet ilişikte sunulmuştur.

Mensupları, sözkonusu topluluk sigortalarına girmek isteyen Baroların, bölge itibariyle bağlı buldukları Kurumumuz Şubelerine müracaatla gerekli sözleşme ve ilgili belgeleri talep etmeleri gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,
GENEL MÜDÜRLÜK

EÜ/BS

16/8

EK: Bir tomar

(Paraf)

İmza
İrfan Reisoğlu

Genel Müdür Yardımcısı Hast.Sig.Müd. Yard.

İmza
A. Ersavaş

506 sayılı Kanununun 35. maddesinde öngörülen sağlık yardımlarının sigortalıların eşleri ile geçindirmekle yükümlü oldukları çocuklarına uygulandığı Şubelerimiz Bölgeleri

<u>Tarih</u>	<u>Şube</u>	<u>Bağlı iller</u>
1.5.1965 tarihinden itibaren	ESKİŞEHİR	(Eskişehir, Bilecek)
1.9.1965	"	" ANKARA (Ankara, Kastamonu, Yozgat)
1.9.1965	"	" ÇANKAYA (Çankırı, Kırşehir)
1.3.1966	"	" AYDIN (Aydın, Denizli, Muğla)
1.4.1966	"	" SAMSUN (Samsun, Sinop, Ordu)
1.4.1966	"	" ÇORUM (Çorum, Amasya)
1.5.1966	"	" KAYSERİ (Kayseri, Nevşehir, Niğde)
1.9.1966	"	" DİYARBAKIR (Diyarbakır, Mardin, Siirt)
1.10.1966	"	" MALATYA (Malatya, Adıyaman)
1.11.1966	"	" TRABZON (Trabzon, Giresun, Gümüşhane)
1.11.1966	"	" RİZE (Rize, Artvin)
1.3.1967	"	" GAZİANTEP (Gaziantep, Urfa, Maraş)
1.4.1967	"	" KONYA (Konya, Afyon)
1.6.1967	"	" MERSİN (İçel)
1.11.1967	"	" VAN (Van, Bitlis, Hakkâri)
1.12.1967	"	" KÜTAHYA (Kütahya, Uşak)
1.12.1967	"	" ANTALYA (Antalya, Burdur, Isparta)
1.11.1968	"	" BALIKESİR (Balıkesir, Çanakkale)
1.12.1968	"	" ELÂZİĞ (Elâzığ, Bingöl, Muş, Tunceli)
1.12.1968	"	" EDİRNE (Edirne, Kırklareli)
1.11.1968	"	" HATAY (Adana Şubemiz bölgesi)
1.12.1968	"	" ERZURUM (Erzurum, Ağrı, Erzincan, Erzurum)
1.12.1968	"	" MANİSA (Manisa)
1.10.1969	"	" ADAPAZARI (Adapazarı, Bolu)
1.12.1969	"	" ZONGULDAK (Zonguldak)
1.9.1970	"	" BURSA (Bursa)
1.4.1971	"	" İZMİR (İzmir)
1.4.1971	"	" SİVAS (Sivas, Tokat)

(İMZA)

KURUM SUBELERİ İLE BU SUBELERE BAĞLI İLLER

<u>SUBE ADI</u>	<u>BAĞLI OLAN İLLER</u>
ANKARA	KASTAMONU, YOZGAT
ANTALYA	BURDUR, ISPARTA
ADAPAZARI	BOLU
AYDIN	DENİZLİ, MUĞLA
ADANA	HATAY
BALIKESİR	ÇANAKKALE
BURSA	-
ÇORUM	AMASYA
ÇANKAYA	KIRŞEHİR, ÇANKIRI
DIYARBAKIR	MARDİN, SİİRT
EDİRNE	KIRKLARELİ
ERZURUM	AĞRI, ERZİNCAN, KARS
ESKİŞEHİR	BİLECEK
ELÂZİĞ	BİNGÖL, MUŞ, TUNCELİ
GAZİANTEP	URFA, MARAŞ
İZMİR	-
İZMİT	-
KAYSERİ	NEVŞEHİR, NİĞDE
KONYA	AFYON
MALATYA	ADİYAMAN
MANİSA	-
MERSİN	-
RİZE	ARTVİN
SAMSUN	SİNOP, ORDU
SİVAS	TOKAT
TRABZON	GİRESUN, GÜMÜŞHANE
VAN	BİTLİS, HAKKÂRİ
ZONGULDAK	-
<u>İSTANBUL</u>	-
BEYOĞLU	-
EMİNÖNÜ	-
BAKIRKÖY	-
FATİH	TEKİRDAĞ
KADIKÖY	-
BEŞİKTAŞ	(ÜSKÜDAR-BEYKOZ-ADALAR-YALOVA-ŞİLE)
ŞİŞLİ	(BEŞİKTAŞ-SARIYER)
	-

(İmza)

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg: Barobirlik Z.Çökalp Cad. 16/7 Ankara Telf. 18 13 44 - 18 13 46

Ankara, 27.8.1971
Genelge No.49-2249

Baro Başkanlığı

Konu: Birlik kesenek borçlarının gön-
derilmesi hakkında.

Baroların Birlik kesenek borçlarının dört eşit taksitte ve Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında ödenmesine 2. Genel Kurul Toplantısında karar verildiği bilinmektedir.

Baronuz kesenek borcu tutarı ile, bugüne kadar gönderilen miktar ve bakiye borcunuz aşağıda gösterilmiştir.

Birlik keseneğinin T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630-493 sayılı hesabına havale edilmesini önemle rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman Başkan
Av.Hikmet Tuncay Av.Faruk Erem

TL.

1970 keseneğinden borcunuz	_____
1971 " "	_____
1971 Borç toplamınız	_____
Bu güne kadar gönderilen	_____
Bakiye borcunuz	_____

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 26.8.1971

Genelge No. 48-2248

Baro Başkanlığı

.....

Konu: 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesinde açılan davaya ilişkin Anayasa Mahkemesi kararını ihtiva eden 23.8.1971 gün 13935 sayılı Resmî gazetenin gönderildiği hakkında.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1., 3., 35., 196. maddeleri ile geçici 1., 2., 3., 4. ve 5. maddelerinin Anayasaya aykırılığı gerekçesiyle C.Senatosundan 44 üyenin imzasıyla Anayasa Mahkemesinde açılan dâva, 21.1.1971 gün ve Esas, 1969/33, Karar1971/7 sayılı Anayasa Mahkemesi kararı ile sonuçlanmıştır. Anayasa Mahkemesinin anılan kararı, 23.8.1971 gün ve 13935 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmış ve bu gazeteden bir nüsha ilişikte sunulmuştur.

Anayasa Mahkemesi 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun dâva konusu hükümlerinden; a). 35. maddesi ile geçici 1., 3. ve 4. maddelerin 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiş, 196. maddenin aynı kanunla yürürlükten kaldırılmış, geçici 2. maddenin de aynı kanunla değiştirilmiş ve maddeye fıkralar eklenmiş olduğundan bu hükümler hakkında karar verilmesine yer olmadığına, b). Dâva konusu diğer hükümlerden 1., 3. maddeler ile geçici 5. maddenin ve geçici 2. maddenin (A) bendi ve 1238 sayılı kanunla eklenen fıkralar dışındaki hükümlerinin Anayasaya aykırı olmadığına karar vermiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Eki: 1

Ş.A.

U.B.

*Büyüktepe
yayınlandı.
Uyg.*

T. C. Resmî Gazete

Kuruluş tarihi : 7 Ekim 1336-1920

Yönetim ve yazı işleri için
Başbakanlık Nesriyat ve Müdevvenat
Genel Müdürlüğüne
başvurulur

23 AĞUSTOS 1971
PAZARTESİ

Sayı : 13935

Anayasa Mahkemesi Kararı

Esas sayısı : 1969/33

Karar sayısı : 1971/7

Karar günü : 21/1/1971

İptal davasını açan : Cumhuriyet Senatosunun 44 üyesi

İptal davasının konusu : 7/4/1969 günlü, 13168 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1., 3., 35., 196. maddelerinin ve geçici 1., 2., 3., 4. ve 5. maddelerinin Anayasa'nın genel kural ve ilkelerine ve 12., 31., 41., 42., 48., 58., 62. ve 117. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş; yine Anayasa'nın 149. ve 150. maddelerine dayanılarak iptalleri istenilmiştir.

I — Davacının gerekçesi özeti :

A - 1136 sayılı Kanunun 1. maddesi için :

Bu madde avukatlığı «kamu hizmeti» ve «serbest meslek» olarak nitelmiştir. Kamu hizmetinin aynı zamanda serbest meslek olamayacağı Devletin genel idare ilkelerindedir. Öte yandan Anayasa'nın 117. maddesi kamu hizmetlerinin memurlar eliyle yürütülmesini buyurmaktadır. Memurun kim olduğu ise özel kanunda belirtilmiştir. Avukatın memur sayılmayacağı açıktır. Hüküm Anayasa'nın 117. maddesine aykırıdır.

B - 1136 sayılı Kanunun 3. maddesi için :

Eski 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 1/C. maddesiyle Siyasal Bilgiler Okulu veya Fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden Hukuk Fakültesinde sınav vermiş olanlar öğrenim bakımından avukatlık mesleğine kabul edilme koşuluna sahip sayılırken 1136 sayılı Kanunun avukatlığa kabul koşullarını belirleyen 3. maddesinin öğrenime ilişkin bendinde bu hükme yer verilmemiştir. Böylece eksik hukuk derslerinden sınav vermiş Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarına avukat olma yolu kapatılmış ve ayrıca kazanılmış haklar da korunmamıştır. Oysa halen yürürlükte bulunan 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 3. maddesinin altıncı fıkrası ve 3456 sayılı Noter Kanununun 7. maddesinin VII sayılı bedi bu gibilere hâkim ve noter olma hakkını tanımaktadır.

1136 sayılı Kanunun 3. maddesi Anayasa'nın buyurduğu genel kurul ve ilkelerine aykırıdır.

C - 35. madde için :

35. madde (Adli işlemleri ve resmî dairelerde çekişmeli ve çekişmez işleri takip etmek yalnız barolara yazılı avukatlara aittir) hükmünü koymuştur. Hüküm bu işleri bir tekel konusu yapmakta ve avukatlara bir zümre imtiyazı tanımaktadır. Onun için Anayasa'nın 12. maddesine aykırıdır.

Anayasa'nın 31. maddesi yurttaşlara mutlak bir hak arama hürriyeti tanımıştır. 1136 sayılı Kanunun 35. maddesi bu hürriyeti kısıtladığı için 31. maddeye de aykırıdır.

Aynı hüküm Anayasa'nın 62. maddesiyle vatandaşlara tanınan dilekçe hakkını da kısıtlamaktadır.

Ç - 196. madde için :

1136 sayılı Kanunun 196. maddesiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen geçici 25. maddeye göre «Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu kanunun kapsamındaki bir memuriyette bulunanların memuriyetten önce T. C. Emekli Sandığı Kanununa tabi olmadan ve Sosyal Sigortalar Kurumunu kapsamına da girmeden avukatlıkta geçirdikleri fiili hizmet sürelerinin üçte ikisi memuriyet kademelerine sayılır.»

Bu hüküm avukatların öteki memurların önüne geçmelerine olanak sağlamakta, memurluğun özel hükümlerle kurulmuş düzenini bir zümre aleyhine başka bir zümre lehine bozmaktadır. Onun için Anayasa'nın 12. maddesine aykırıdır.

Avukatlık mesleği memurluk olmadığı halde aynı hükümle memurluk sayılmış ve böylece Anayasa'nın kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin 58. maddesiyle de çelişkiye düşülmüştür.

Anayasa'nın 117. maddesi «Devletin ve öteki kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar eliyle görülmesi ve memurların nitelikleri, atanmaları, ödev ve yetkileri, hakları ve yükümleri, aylık ve ödenekleri ve öteki özlük işlerinin kanunla düzenlenmesi» ilkelerini koymuştur. Memurlukla ilişkisi bulunmayan ve bir serbest meslek olan avukatlıkta geçen hizmetlerin üçte ikisinin memurlukta geçirilmiş gibi memurluk kademesine sayılması 117. madde ilkelerine de aykırı düşmektedir.

D — Geçici 1., 2., 3., 4. ve 5. maddeler için :

Bu maddeler avukatları 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına imtiyazlı bir biçimde almakta, bunları T. C. Emekli Sandığı Olanaklarından da yine kendi lehlerinde farklar yaratarak yararlandırmaktadır. İşçilerin ve memurların yürürlükteki kanunlara göre sahip oldukları hakkı avukatlara külfetsizce kazandıran ve bunlara az prim ödeyerek çok emekli ve malûllük aylığı bağlanmasını sağlayan bu hükümler Anayasa'nın 12. maddesine aykırıdır.

Avukatlar için Sosyal Sigorta yönünden yaratılan istisnalı durum Anayasa'nın 41., 42. ve 48. maddeleri ilkeleriyle de bağdaşmaz. Çünkü böylece ücretlilerin sosyal güvenliği serbest meslek olan avukatlık sınıfı lehine bozulmuş; milli tasarrufa el atarak ondan asıl tasarrufu yapanlar aleyhine çıkar sağlamak ve o tasarrufu eritmek gibi bir havaya girilmiş olmaktadır.

Geçici 4. madde ise avukatları T. C. Emekli Sandığı Kanununun emeklilik ve orçanlama hükümleri kapsamına almış ve memurların yillarca tevdiatçı ve iştirakçı sıfatıyla kendi sosyal güvenlikleri ve emeklilikleri için topladıkları paraları haksızca ve adaletsizce el atılmasını sağlamıştır.

Geçici beş madde de Anayasa'ya aykırı olduğundan iptalleri gerektirir.

II — Yasa metinleri :

1 — İptalleri istenen kanun hükümleri :

19/3/1969 günü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun dava konusu maddelerinin, daha aşağıda görüleceği üzere davanın açılmasından sonra yürürlükten kalkmaları veya değişmeleri yüzünden haklarındaki iptal istemlerinin karara bağlanmasına yer olmadığına karar verilenler dışında kalanları şöyledir :

«Madde 1 — Avukatlık kamu hizmeti ve serbest bir meslektir.»

Avukat görevini yerine getirmede bağımsızdır.

«Madde 3 — Avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için;

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) Türk hukuk fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı bir memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak,

c) Avukatlık stajını tamamlayarak staj bitim belgesi almış bulunmak,

d) Avukatlık sınavını başarmış olmak,

e) Levhasına yazılmak istenilen baro bölgesinde ikametgâhu bulunmak,

f) Bu kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak, gerektir.

«Geçici Madde 2 — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T. C. Emekli Sandığındaki emekliliğe esas teşkil eden hizmetleri toplamı en az 15 yıl olan avukatlardan :

A) Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olanlar, kendilerine emeklilik veya malullük aylığı bağlanmamış olmak şartıyla, T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerinin kesildiği tarihten bu kanunun yürürlük tarihine kadar Sosyal Sigortaya da tabi olmaksızın geçen fiili avukatlık sürelerinin tamamını veya bu sürenin emekliliğe esas olan eski hizmetlerinin süresi ile birlikte 25 yıl doldurmaya yetecek kısmını aşağıdaki hükümlere göre borçlanabilirler.

Fiili avukatlık süresinin tamamını borçlananlar aşağıdaki (B) bendi hükümlerine göre T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler. Bunlardan T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirmek istemiyenlerle fiili avukatlık süresinin bir kısmını borçlanma suretiyle emekliliğe esas hizmet sürelerinin 25 yılı çıkarmış olanlara aşağıdaki hükümlere göre emekli aylığı bağlanır.

B) Emekli keseneği, ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra her ne sebeple olursa olsun ayrılanlar, toplam süre 30 yılı geçmemek üzere, T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler.

(A) bendine göre borçlanabilmek için ilgilinin, istesine yazılı bulunduğu baronun topluluk sigortasına katıldığı tarihten itibaren üç ay içinde, bu baro aracılığı ile T. C. Emekli Sandığına yazılı olarak baş vurusu zorunludur. Borçlanılacak miktar, ilgilinin T. C. Emekli Sandığına evvelce kesenek ödediği memuriyet veya hizmette son aldığı maaş yahut ödenek derecesindeki kademinden itibaren o memuriyet veya hizmetin asgari terfi süresi nazara alınarak 2 veya 3 yılda bir terfi etmiş sayılmak suretiyle T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri dairesinde, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kadarki fiili avukatlık süresi için ödemesi gereken keseneklerin (Kurum hissesi dahil) tamamıdır. Ancak, kesenekler ve kurum hissesi ait oldukları geçmiş yıllarda yürürlükte bulunan T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre hesaplanır.

Borçlanılan süre ile T. C. Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmet süreleri toplamı 30 yılı geçemez. Fiili avukatlık süresinin bu miktardan aşan kısmı için borçlanmak mümkün değildir.

Borçlanılacak miktar, ilgilinin talebine göre, T. C. Emekli Sandığı tarafından yapılacak tebliğat üzerine en geç 1 ay içinde toptan veya on yıl içinde on eşit taksitle ödenir. T. C. Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmetlerinden ayrılrken keseneklerini almış olanlar bunun tamamını kanunî faizi ile birlikte, borçlanılan miktarın tamamının veya ilk taksidinin ödenmesi süresi içinde sandığa iade ile yükümlüdürler. Kesenekleri süresi içinde iade etmeyenlerin bu madde hükümlerinden faydalanmaları mümkün değildir.

Borçlanan kişiler emekliliğe esas olan eski memuriyet veya hizmet sürelerini borçlandıkları sürenin eklenmesi suretiyle hesaplanacak

süre üzerinden ve borçlandıkları miktarın tamamını ödedikleri tarihten itibaren 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığına hak kazanırlar. Emekli aylığına hak kazanılabilmeleri için toplam süresinin 25 yıl olması yeterlidir.

Taksitle ödemede, borcun tamamını ödeyemeden ölen veya T. C. Emekli Sandığına göre malul olan avukatların kendilerine veya hak sahibi mirasçılara ölüm veya maluliyeti takibeden ay başından itibaren 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük yahut dul ve yetim aylığı bağlanır. Şu kadar ki, ödenmemiş yıllık taksitlerin her biri 12 eşit parçaya bölünerek o yılın malullük veya dul ve yetim aylıklarından kesilir ve artan miktar hak sahiplerine ödenir.

Taksitle ödemede, bir taksit zamanında ödemeyen ve T. C. Emekli Sandığına yapılan tebliğat üzerine 1 ay içinde bu borcunu yerine getirmeyenlerin borçlanma durumuna son verilir ve ödedikleri miktara tekbül eden sürenin eski memuriyet veya hizmetlerine eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince kendilerine veya hak sahibi mirasçılara emekli, malullük veya dul ve yetim aylığı bağlanana borçlanmadan önceki fiili memuriyet veya hizmetlerin tutarı üzerinden T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre ikramiye ödenir.

(B) bendinden faydalanabilmek için ilgilinin, T. C. Emekli Sandığına kesenek ödediği memuriyet veya hizmetten ayrılmasını takibeden bir ay içinde Sandığa dilekçe ile baş vurusu ve kendisine emekli aylığı bağlanmamış veya kesenekleri iade edilmemiş olması gereklidir. (A) bendinin ikinci fıkrası delâletiyle (B) bendinden faydalanana için bu süre borçlanma taleplerinin kabul edildiğinin Sandığa kendilerine tebliği tarihinden başlar.

(B) bendinden faydalanmak dileği ile yapılan baş vurunun T. C. Emekli Sandığına kabul edildiğinin ilgiliye tebliğini takibeden aybaşından itibaren Sandığa kesenek ödeme yükümlülüğü doğar. Kesenek (Kurum hissesi dahil) her ayın ilk haftası içinde doğrudan doğruya veya T. C. Emekli Sandığına belirtileceği bir banka aracılığı ile sandığa ödenir.

Kesenek ve kurum hissesi, ilgilinin T. C. Emekli Sandığına kesenek ödediği evvelki memuriyet veya hizmette son iktisap ettiği maaş veya ödenekindeki kademinden başlamak üzere, o memuriyet veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç sene bir terfi ediyor-muşasına yürütülecek maaş dereceleri üzerinden hesaplanır.

(B) bendi uyarınca T. C. Emekli Sandığı ile ilgileri devam edenlerin emekliliğe esas sürelerinin 30 yılı doldurduğu, sandığa ilgilerinin kesilmesini yazılı olarak istedikleri, ödükları yahut T. C. Emekli Sandığı Kanununa göre malul duruma girdikleri veya borçlanma hükümlerinde gösterildiği şekilde sandık tarafından verilen bir aylık süre içinde ödemekte temerrüt ettikleri takdirde bu durumların husule geldiği tarihi takibeden aybaşından itibaren Sandığa ilgileri kesilir ve toplam süreleri üzerinden kendilerine yahut hak sahibi mirasçılara 5434 sayılı Kanun uyarınca emekli, malullük dul veya yetim aylığı bağlanır. Bu kimselere ödenecek ikramiye hakkında borçlanma ile ilgili hükümler kıyasen uygulanır.

Geçici 3, 4 ve 5. maddeleri uyarınca borçlandıkları süre ile birlikte emekliliğe esas hizmetleri tutarı 15 yıl veya daha fazla olanlar da bu maddenin (B) bendi hükmünden faydalanabilirler.»

(Geçici 2. maddenin A bendi 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve aynı kanunla bu maddeye iki fıkra eklenmiştir.)

Geçici Madde 5 — Geçici 2, 3 ve 4. maddelerin kapsamına giren avukatların bu maddeler gereğince borçlandıkları fiili avukatlık sürelerinden önce Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına giren hizmetleri de mevcutsa, Sosyal Sigortalar kapsamına giren hizmetler 5/1/1961 tarihli ve 228 sayılı Kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde T. C. Emekli Sandığındaki hizmetler (Borçlanılan süreler dahil) ile birleştirilir.

Bu madde hükmünden faydalanmak isteyenlerin, T. C. Emekli Sandığına başvurularının şekli ve süresi hakkında geçici 3. madde hükmü kıyasen uygulanır.»

2 — Davacının dayandığı Anayasa hükümleri :

1136 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki iddiayı ve iptal istemini desteklemek üzere davacı tarafından ileri sürülen Anayasa maddeleri aşağıda gösterilmiştir :

«Madde 13 — Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zılmreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.»

Madde 31 — Herkes, meşru bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak, iddia ve savunma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz.

«Madde 41 — İktisadî ve sosyal hayat adalete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yararlı bir yaşayış seviyesi sağlanması amacıyla düzenlenir.

İktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek; bu maksatla millî tasarrufu artırmak, yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yönelmek ve kalkınma planlarını yapmak Devletin ödevidir.»

«Madde 42 — Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir.

Devlet, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için, sosyal, iktisadî ve mali tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler; işsizliği önleyici tedbirleri alır.

Angarya yasaktır.

Memleket ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda vatandaşlık ödevi niteliği alan beden veya fikir çalışmalarının şekil ve şartları, demokratik esaslara uygun olarak kanunla düzenlenir.»

«Madde 43 — Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilâtı kurmak ve sürdürmek Devletin ödevlerindedir.»

«Madde 58 — Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.

Hizmete alınmada, ödevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.»

«Madde 62 — Vatandaşlar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, tek başlarına veya topluca, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.»

«Madde 117 — Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asil ve sürekli görevler, memurlar eliyle görülür.

Memurların nitelikleri, atanmaları, ödev ve yetkileri, hakları ve yükümleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.»

III — İlk inceleme :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca 24/6/1969 tarihinde Lütfi Ömerbaş, Salim Başol, Feyzullah Uslu, A. Şeref Hocaoğlu, Fazlı Öztan, Celâlettin Kuralmen, Hakkı Ketençoğlu, Sait Kocak, Avni Givda, Muhittin Taylan, İhsan Ecemiş, Recai Seçkin, Ahmet Akar, Halit Zarbun ve Muhittin Gürün'ün katılmalarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında :

Kıymı hükümleri dava konusu edilen 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 7/4/1969 günlü, 13168 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandığı ; dava dilekçesinin 16/6/1969 tarihinde Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliğince kaleme havale edildiği; 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 26. maddesine göre davanın bu tarihte açılmış sayılması gerektiği ve süresi içinde olduğu ; dava dilekçesinin Cumhuriyet Senatosunun 44 üyesince imzalandığı ve dilekçede adları yazılı kimselerin Cumhuriyet Senatosu üyesi olduklarının Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca onandığı ; davayı açanların toplamının Cumhuriyet Senatosunun, Anayasa'nın 70. maddesine göre, üye tamsayısının altıda birinin üstünde olduğu ; dava dilekçesinde 44 sayılı Kanunun 25. maddesinin son fıkrası uyarınca Cumhurbaşkanınca Senato üyesi Zerrin Tüzün'ün gösterilmiş bulunduğu ve dosyanın eksikliği olmadığı anlaşılmış ve Anayasa'nın 147., 149. ve 150. ve 44 sayılı Kanunun 21., 22., 25. ve 26. maddelerine uygun olduğu görülen işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV — Esasın incelenmesi :

Davanın esasına ilişkin rapor, dava dilekçesi 1136 sayılı Kanunun iptali istenilen hükümleri, Anayasa'ya aykırılık iddiasına dayanarak eden Anayasa Maddeleri; bunlarla ilgili gerekçeler ve başka yasama belgeleri; konu ile ilişkisi bulunan öteki metinler okunduktan sonra görüşleri görüşülüp düşünüldü :

1 — Dava konusu hükümlerden değişmiş veya yürürlükten kalkmış olanların durumu :

19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun dava konusu hükümlerinden bir bölümü dava açıldıktan sonra değişmiş veya yürürlükten kalkmış olduğu için önce bunların saptanması gerekmektedir. Tarama sonunda varılan sonuç şudur :

a) İptali istenen hükümlerden 35. madde ve 1., 3. ve 4. geçici maddeler 7/3/1970 günlü dava açıldıktan sonra yürürlüğe giren 26/2/1970 günlü, 1238 sayılı «19 Mart 1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi, bazı maddelerine fıkralar ve kanuna geçici bir madde eklenmesi» hakkındaki Kanunun 1. maddesiyle değiştirilmiştir.

1 Mart 1969 gününden başlayarak yürürlüğe giren 23/10/1969 günlü, 1186 sayılı (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair) Kanunun 19. maddesiyle 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa eklenen maddede «1136 sayılı Avukatlık Kanununda Sosyal Sigortalarla İlgililer hakkında da 506 sayılı Kanunla bu kanun hükümleri uygulanır» hükmü yer almakta ve yine 1186 sayılı Kanunun 22. maddesiyle «1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 1. maddesinin bu kanuna aykırı hükümleri» yürürlükten kaldırmış bulunmakta idi. (1186 sayılı Kanun 3 Kasım 1969 günlü, 13341 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.)

b) 190. madde aynı 1238 sayılı Kanunun 6. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

c) Geçici 2. maddenin A bendi aynı kanunun 3. maddesiyle değiştirilmiş ve bu maddeye iki fıkra eklenmiştir.

Özetlenecek olursa : 1136 sayılı Kanunun dava konusu hükümlerinden 35., 190. maddeler, ve geçici 1., 3. ve 4. maddeler 2. maddenin A bendi iptal davasının açıldığı gündeki muhtevalarını koruyamamış ve daha sonra çıkan iki kanunla değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmış ve geçici 2. maddenin şimdiki son iki fıkrası da yine dava açıldıktan sonra maddeye eklenmiş bulunmaktadır. Şu duruma göre dava konusu olmaktan çıkmış bulunan bütün bu hükümler hakkında artık bir karar verilmesine yer kalmamış olmak gerekir.

2 — Dava konusu hükümlerin geriye kalan bölümünün Anayasa'ya aykırı olup olmadığı sorunu :

Dava konusu hükümlerin yukarıda sözü edilen bölümü ayrıldıktan sonra geriye 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1. ve 3. maddeleri, geçici 5. maddesi, geçici 2. maddenin (A) bendi ve 1238 sayılı Kanunla bu maddeye eklenen fıkralar dışındaki hükümleri kalmaktadır. Bunların Anayasa'ya aykırı olup olmadığı aşağıda ayrı ayrı tartışılacaktır :

a) 1. madde :

1136 sayılı Kanunun 1. maddesi avukatlığı kamu hizmeti ve serbest bir meslek olarak tanımlamış, ayrıca avukatın görevini yerine getirmede bağimsız olduğu kuralını koymuştur.

Davacı bu hükümün Anayasa'nın kamu hizmetlerinin memurlar eliyle yürütülmesini buyuran 117. maddesine aykırı olduğunu ileri sürmektedir.

Anayasa'nın 117. maddesinin memurlar eliyle görülmesini zorunlu kıldığı işler Devletin ve öteki kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları hizmetlerin gerektirdiği asil ve sürekli görevlerdir. Kamu hizmetleri kavramının gerek öğretide gerekse uygulamalarda Devletçe ve öteki kamu tüzel kişilerin genel idare esaslarına göre yürütülen hizmetler alanının dışına taşın ve yayılan bir kapsamı olduğu ve kapsamın da gittikçe genişlediği bilinmektedir.

Tüzel kişilikli kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları oluşturulan Türkiye Barolar Birliğinin (1136 sayılı Kanun - Madde 109) ve baroların (Aynı kanun - madde 76) gözetim ve denetimleri altında hak arama hürriyetinin (Anayasa - madde 31) işleyişine destek olan; hukuki ilişkilerin düzenlenmesinde, her türlü hukuki sorun ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözülmesinde ve genellikle hukuk kurallarının eksiksiz uygulanmasında yargı organlarına, hakemlere, resmî ve özel kurul ve kurumlara yardım etme ereğini güden hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına adanmış, görevlerinin yerine getirilmesinde aldi mercilerin ve öteki resmî dairelerin kendilerine yardımcı olmakla yükümlü tutulduğu (1136 sayılı Kanun - madde 2) bir meslek topluluğunun, avukatlığın faaliyetlerinin kamu yararı ile olan sıklığı, bu ilginin de işe bir kamu hizmeti niteliği kazandırdığı ve bunun serbest meslek kavramıyla bağdasabilir ve o kavramı, 1136 sayılı Kanunun hükümlerinde görüldüğü üzere, sınırlar bir nitelik olduğu ortadadır.

Şu duruma göre 1136 sayılı Kanunun 1. maddesinin Anayasa'nın 117. maddesine aykırı hatta bu madde ile doğrudan doğruya ilgili bir yönü yoktur. Davanın 1. maddeye yönelen bölümünün reddi gerekir.

b) 3. madde :

1136 sayılı Kanunun 3. maddesi avukatlığa kabul koşullarını belirlemektedir. Davacı her ne kadar bu maddenin Anayasa'ya aykırı oldu-

günü ileri sürmekte ise de konuyu yalnız Siyasal Bilgiler mezunları açısından ele aldığını göre Anayasa'ya aykırılık iddiasını maddenin öğrenim koşuluna ilişkin b bendine yönelttiği anlaşılmaktadır. Bu bent hükmüne göre avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için öteki koşullardan ayrı olarak, bir de Türk hukuk fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı bir ülke hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak gereklidir. Bu koşulun önceki Avukatlık Kanununun öngördüğü öğrenim koşulundan değişik yönü eski düzenlemede «eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş Siyasal Bilgiler mezunları» na da avukatlık mesleğine kabul edilme olanağı tanınmışken (3499 sayılı kanun - madde 1/C) yeni düzenlemede bu yolun kapanmış bulunmasıdır. Fark sınavı vermiş Siyasal Bilgiler mezunlarının hukuk fakültesi mezunları ile eşdeğerde tutulması hükmü 2556 sayılı Hâkimler Kanununda (Madde 3/6) ve 3456 sayılı Noter Kanununda da (Madde 7/VII) yer almıştır.

Davacı, Anayasa'ya aykırılık gerekçesini eskiden tanıdığı olan bir olanağın öü kez kaldırılmasıyla oluşan durumun üzerine oturtmaktadır. Avukatlık mesleğinin niteliğine göre bu mesleğe gireceklere gerekli temel bilgileri vermeğe en elverişli öğretim kurumunun hukuk fakülteleri olduğunda kuşku yoktur. Bir üniversite içinde hukuk fakültesi varken ayrıca bir de siyasal bilgiler fakültesi açılmasının zorunlu görülüşü ile de ortaya çıktığı üzere bu iki fakültenin kurulmasıyla güdülen ereğin aynı olduğu ve bu fakültelerde okutulan bilim dallarının ve okutulmuş bilgilerin birbirleriyle eşdeğerde bulunduğu hiçbir zaman düşünülemez. Siyasal Bilgiler fakültesi mezunlarının eksik okudukları derslerden hukuk fakültesinde sınav vermeleri yoluyla iki fakülte arasında kurulmak istenen bir çeşit muadelet bünyeye inemeyen, daima yüzeyde kalacak bir zorlama olmaktan ileri gidemeyeceği için, böyle bir düzenlemenin kuruluş ereklerinden gelen temeldeki yetişme farkını gidermesine olanak yoktur.

Hukuk fakültesini bitirenlerin hâkimlik, avukatlık ve noterlik bakımından ülke ihtiyaçlarını gereği gibi karşılayacak sayıda olmadıkları sürece kanun koyucunun böyle geçici bir tedbire baş vurarak darlığı gidermesi olağandır. Bir zamanlar hukuk öğrenimi yapmamış kimselerin hakım bile olabildikleri unutulmamalıdır. Ancak bu çeşit tedbirlerin darlık ve zorunluluk ortadan kalktıktan sonra da sürüp gitmesi düşünülmemeyeceği gibi kanunla istisnai olarak tanınmış böyle bir olanağın daha sonra bu durum geçecekler için kazanılmış bir hak gibi sonuna dek korunması gerekeceği de savunulamaz.

Kanun koyucunun bir kamu hizmetinde görevin gerektirdiği niteliklerin saptanmasını ve saptanmış niteliklerin değiştirilmesini, Anayasa çerçevesi içinde kalmak kaydıyla, görevin ve ülkenin gereklerine ve zorunluklarına göre serbestçe takdir edebileceğini kabul eylemek yerinde olur. Çünkü bu gerek ve zorunlukları en iyi bilecek durumda olan kanun koyucudur. 3499 sayılı Kanunun avukatlık mesleğine kabulü öğrenim bakımından düzenleyen koşulunun 1136 sayılı Kanunun 3. maddesinin inceleme konusu (b) bendi ile değiştirilmesinde yapılmış olan da budur. Burada değişiklik tarihinden önce kazanılmış hakların korunup korunmamış olduğunun önemi vardır. Kanunun geçici 8. maddesine bakılınca «bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Siyasal Bilgiler Okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş olanların bu kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunu sayılacakları» hükmünün maddede yer aldığı ve böylece kazanılmış hakların korunmuş bulunduğu görülür.

Davacı yeni düzenlemenin Anayasa'nın hangi maddeleriyle geliştiğini açıklamamış; yalnızca Anayasa'nın buyurucu genel kural ve ilkelerine aykırılıktan söz etmekle yetinmiştir. Bununla birlikte aykırılık iddiası üzerinde konu ile doğrudan doğruya veya dolaylı olarak ilgili görülebilecek bir kaç Anayasa hükmü yönünden kısaca durulmasında yarar vardır.

Yukarıda belirtildiği üzere eksik hukuk derslerinden sınav vermiş Siyasal Bilgiler mezunları ile hukuk fakülteleri mezunları yetişmelerindeki farklılık dolayısıyla avukatlık mesleği yönünden eşit durumda bulunmadıklarından bunların 1136 sayılı Kanun öntünde de eşit olmaları düşünülemez ve bu nedenle de hukuk fakültesi mezunlarına tanınmış bir imtiyazdan ve Anayasa'nın 12. maddesine aykırılıktan söz edilemez.

İnceleme konusu hüküm, Anayasa'nın 14. maddesinde yazılı kişinin «maddi ve manevi varlığını geliştirme» hürriyetinin ve 21. maddede yazılı «bilim ve sanatı serbestçe öğrenme» hakkının özüne dokunmakta da değildir. Bu hak ve hürriyet yalnızca kamu yararı düşüncesiyle, yani haklı bir nedenle ve kanun yoluyla avukatlık konusunda belirli ölçüde

bir sınırlama görmüştür. Kaldı ki kişiler için maddi ve manevi varlıklarını geliştirmenin ve bilim ve sanat edinmenin tek yolu avukatlık mesleğine girebilme olmadığı gibi mutlaka avukat olmak isteyen Siyasal Bilgiler mezunlarına hukuk fakültelerini bitirip kanunun öğrenim koşulunu yerine getirme olanağının açık bulunduğu da ortadadır. Öte yandan 1136 sayılı Kanunun 3. maddesinin (b) bendinin avukatlık mesleğine kabul edilebilme koşullarından yalnız birini hükmü bağladığı unutulmamalıdır. Aynı 3. maddede daha beş koşul yer almış ve 5. maddede ayrıca avukatlığa kabulü önleyen dokuz engel sayılmıştır. Görülüyor ki inceleme konusu hükmün Anayasa'nın 14. ve 21. maddelerine aykırı bir yönü yoktur.

Hâkimler ve Noter Kanunlarında hâla fark sınavını vermiş Siyasal Bilgiler mezunlarına öğrenim bakımından bu mesleklerle girebilme olanağı tanıyan hükümlerin bulunması durumuna gelince: Heride hâkimler ve noterler için, avukatlarda olduğu gibi yapılacak yeni düzenlemelerde bu bakımdan bir değişikliğe gidilip gidilmeyeceği belli olmamakla birlikte çeşitli kanunlarda çeşitli hükümler bulunmasının bir hükmü Anayasa'ya aykırı düşürmeğe yeterli olamayacağı ve Anayasa'ya uygunluk denetiminde ölçü olarak kanun hükümlerinin değil Anayasa kurallarının ele alınması gerektiği ortadadır.

Özetlenecek olursa: 1136 sayılı Kanunun 3. maddesinin (b) bendinin ve dolayısıyla 3. maddesinin Anayasa'nın 12., 14., 21. maddelerine ve başka hükümlerine ve bu arada buyurucu genel kural ve ilkelerine aykırı bir yönü yoktur. Davanın bu hükme yönelen bölümünün reddi gerekir.

Avni Givda, Şahap Arıç, İhsan Ecemiş ve Muhittin Gürün bu görüşe katılmamışlardır.

e) Geçici 2. madde:

1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin 1238 sayılı Kanunla değiştirilen A bendi ve maddeye yine bu yasa ile eklenen fıkralar dışındaki hükümleri, emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetlerden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra ayrılan avukatların T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini sürdürmelerine olanak tanımakta ve bu konuda gerekli düzenlemeyi getirmektedir.

Davacı, geçici 2. maddeyi 1136 sayılı Kanunun Anayasa'ya aykırılığını ileri sürdüğü avukatların Sosyal Sigortalar Kanunu ve Emekli Sandığı kapsamına alınmalarına ilişkin geçici hükümleri arasında saymış ve bu madde için özel bir gerekçe göstermemiştir. Genellikle avukatların memurların sahip olmadıkları hakın külfetsizce kazandırıldığını ve bunların sandık olanaklarından avukatlar lehine farklı yararlar olarak yararlandırıldıklarını iddia ve Anayasa'nın 12., 41., 42. ve 48. maddelerine aykırılıktan söz etmektedir.

İnceleme konusu hükümlerden geliştiği güzel her avukatın yararlanması düşünülemez. Bunlardan yararlanabilmek için emekli keseneği ödenen bir memuriyet veya hizmette bulunmuş olmak, yasadaki gösterilen süre içinde Emekli Sandığına baş vurma, emekliliğe sayılacak avukatlık hizmetine ilişkin kesenekleri (Kurum hissesi dahil) yine süresi içinde ödemek gibi bir takım sıkı koşulların yerine getirilmesi zorunluğu vardır ve borçlanılan süre ile Emekli Sandığına bağlı eski memuriyet ve hizmet süreleri toplamının 30 yılı geçmeyeceği de ayrıca hükme bağlanmıştır. Şu duruma, avukatlığın da bir kamu hizmeti olarak tanınmakta ve tanımlanmakta oluşuna göre Anayasa'nın 12. maddesine aykırılıktan söz edilemeyeceği ortadadır.

Geçici 2. maddenin, davacının iddia ettiği gibi Anayasa'nın iktisadi ve sosyal hayatın düzenine ilişkin 31. ve çalışma hak ve ödevine ilişkin 42. maddeleriyle de çatıştığı düşünülemez. Avukatların bir bölümüne bir çeşit sosyal güvenlik hakkı sağlayan bu hükmün, Anayasa'nın herkes için sosyal güvenlik hakkı tanıyan ve bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve kurdurmakla Devleti ödevlendiren 48. maddesine aykırı olmak şöyle dursun Devletin anayasal ödevinin küçük bir alanda da olsa gerçekleştirilmesi yolunu açtığı açıkça görülmektedir.

Davanın 1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin A bendi ve maddeye 1238 sayılı Kanunla eklenen fıkralar dışında kalan hükümlerine yönelen bölümünün reddi gerekir.

g) Geçici 5. madde:

Bu madde 1136 sayılı Kanun uyarınca Emekli Sandığı ile ilgilendirilen veya Sandıkla ilgilerini sürdüren avukatlardan Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına giren hizmetleri bulunanların bu hizmetlerinin «Emekli Sandıkları ile maluliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları kanunlarına ta'at hizmetlerin birleştirilmesi» hakkındaki 5/1/1961 günü, 228 sayılı Kanun'da yer alan aylık bağlanmasına ilişkin esaslar dairesinde

T. C. Emekli Sandığı kapsamındaki hizmetleri ile birleştirilmesini sağlamaktadır. Hükümün, bu niteliğine göre, Anayasa'ya aykırı yönü yoktur. Davanın 1136 sayılı Kanunun geçici 5. maddesine yönelen bölümünün de reddi gerekir.

V — SONUÇ :

1. 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun dava konusu hükümlerinden :

a) 35. geçici 1. geçici 3. ve geçici 4. maddeler 7/3/1970 tarihinde yani dava açıldıktan sonra yürürlüğe giren 26/2/1970 günlü 1235 sayılı Kanula değiştirilmiş;

b) 196. madde aynı 1238 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmış;

c) Geçici 2. maddenin A bendi yine 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve bu kanunla sözü geçen geçici 2. maddeye fıkralar eklenmiş olduğundan bu hükümler hakkında karar verilmesine yer olmadığına oybirliğiyle;

2. 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Kanunun dava konusu hükümlerinden geriye kalan 1., 3. ve geçici 5. maddelerin ve geçici 2. maddenin A bendi ve 1238 sayılı Kanunla eklenen fıkralar dışındaki hükümlerinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve davanın bu hükümlere yönelen bölümünün reddine 3. maddenin (b) bendi de Avni Gıvda, Şahap Arıç, İhsan Boşmıç ve Muhittin Gürün'ün karşı oylarıyla ve oyçokluğu ile ve öteki hükümlerde oybirliğiyle;

21/1/1971 gününde karar verildi.

Başkan	Başkan Vekili	Üye	Üye
Hakkı Ketenoğlu	Lütfi Ömerbaş	Celalettin Kuralmen	Fazıl Uluoçak
Üye	Üye	Üye	Üye
Avni Gıvda	Nuri Ülgenalp	Muhittin Taylan	Şahap Arıç
Üye	Üye	Üye	Üye
Ihsan Boşmıç	Ahmet Akar	Ziya Onel	Kani Vranu
Üye	Üye	Üye	
Muhittin Gürün	Sevket Müfütgöl	Ahmet H. Boyacıoğlu	

KARŞI OY YAZISI

19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun avukathğa kabul koşullarını belirleyen 3. maddesinin öğrenim koşuluna ilişkin b bendine göre hukuk fakülteleri dışındaki öğretim kurumlarını bitirenlerin avukatlık mesleğine kabul edilmelerine olanak yoktur.

Gerçik bu karşıoy yazısının ilişkin bulunduğu Anayasa Mahkemesinin 21/1/1971 günlü, 1969/33-1971/7 sayılı kararında belirtilen avukatlık mesleğinin niteliğine göre bu mesleğe girecekler gerekli temel bilgileri vermeğe en elverişli öğretim kurumunun hukuk fakülteleri olduğu yolundaki görüş yerindedir. Ancak unutulmamalıdır ki hukuk fakülteleri, söz gelimi bir tıp, eczacılık veya orman fakültesi gibi, öğrencilerini belirli bir mesleğe hazırlayan ve yönelten öğretim kurumlarından değildir. Hukuk fakülteleri tabiatıyla avukat yetiştirmek ereği ile kuruluş olmadıklarından buralarda ileride avukat olacaklar için özel bir eğitim ve öğretim düzeninin uygulanması da düşünülemez. Fakülteyi bitirdikten sonra özel bir hazırlık ve yetiştirme evresini gerektiren hizmetlere girecekler bu zorunlu aşamalardan geçerek meslek yeteneğini kazanırlar. Nitekim avukat olabilmek için hukuk fakültesini bitirmek yetmemekte; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun dördüncü kısım hükümleri (Madde : 15 - 27) uyarınca en az bir buçuk yıl avukatlık stajı yaparak staj bitim belgesi almak ve yine aynı kanunun beşinci kısım hükümlerine göre (Madde : 28-33) avukatlık sınavını başarıyla geçmek gerekmektedir (Aynı kanun - madde : 3/c, d)

Hukuk fakültelerindeki öğretimin, avukatlık yönünden, niteliği bu olunca bu fakültede temsil edilen bilim dallarının çoğunun esaslı bir biçimde temsil edildiği başka öğretim kurumlarını bitirenlerin de, eksik okudukları derslerden sınav vermek kaydıyla, avukathğa kabul edilme bakımından hukuk fakültesini bitirenlerle eşdeğerde bir öğrenim görmüş sayılmalarında zorunluk kendini gösterir. Oysa dava konusu hüküm bu doğal sonucu aykırı düşen, hem de eski 3499 sayılı Avukatlık Kanununda bulunmayan bir sınırlama getirmektedir.

Anayasa'nın 58. maddesinin ikinci fıkrasına göre kamu hizmetine alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez. Bir kamu hizmeti olan avukathğa (1136 sayılı Kanun - madde 1) girebilmek için bu kanun 3. maddesinin b bendi ile getirilen öğrenim koşulu, yukarıda açıklandığı üzere, «görevin gerektirdiği nitelikler» kavramını aştığı için Anayasa'nın yasakladığı bir ayırımı oluşturan ve Anayasa'nın 58. maddesinin ikinci fıkrası buyruğuna aykırı düşen bir sınırlamadır. Bu nedenle dava konusu hükümün iptali gerekir.

21/1/1971 günlü, 1969/33-1971/7 sayılı Anayasa Mahkemesi kararına, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3. maddesinin b bendinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve davanın o hükmüne yönelen bölümünün reddine karar verilmiş olması bakımından yukarıda belirlenen gerekçe ile karşıyım.

Avni Gıvda

KARŞI OY YAZISI

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 2. maddesinde avukatlığın amacı, (Hukuki münasebetlerin düzenlenmesine, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesine ve genellikle hukuk kurallarının tam olarak uygulanması hususunda yargı organları ve hakemlerle resmî ve özel kurul ve kurumlara yardım etmek ve avukatın hukuki bilgi ve tecrübesini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis etmek) şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı madde ile adli mercilerle diğer resmî daireler de avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlendirilmiştir.

Bu hükümlerden açıkça görüldüğü gibi avukatlık, serbest meslek olmakla beraber gördüğü işlerin kamu hizmetine benzer bir niteliği vardır. Esasen 1136 sayılı Kanun, 1. maddesiyle mesleğin bu yönüne olağanüstü bir ağırlık tanıyıp, kamu hizmetine nitelikçe benzetmeyi yeterli bulmayarak, mutlak bir şekilde (Kamu hizmeti ve serbest bir meslek) olarak tanımlamış ve bu prensipten hareketle de öteki maddeleriyle hizmeti düzenlemiştir.

Anayasa'ya göre herhangi bir çalışma veya iş alanında, kamu hizmeti veya benzer nitelik mevcut değilse o sahada sadece genel nitelikteki çalışma ve iş düzeni ile ilgili kurallar cari olur. Kişiler bu alanlarda genel kurallar içinde tam bir çalışma özgürlüğüne sahiptirler. Bu durumlarda, kişinin Anayasa ilkeleri içinde serbestçe çalışmasını sağlayacak ortam hazırlamak ve engeller varsa kaldırmak kanun koyucunun görevidir. (Anayasa Madde : 40 ve sonrası.)

Buna karşı kamu hizmetlerinin kanunlarla özel bir düzenleme konusu yapılabacağına kuşku yoktur. Nitekim 1136 sayılı Kanun da avukatlığı bir kamu hizmeti saymış ve özel bir düzenlemeye tabi tutmuştur.

Böyle olunca bu düzenlemenin, Anayasa'nın kamu hizmetlerine ilişkin kurallarına uygun olarak yapılması gerekeceği açıktır.

1136 sayılı Kanunun iptali istenen 3. maddesi avukatlık mesleğine kabul şartlarını düzenlemektedir. Bu mesleğin amacı yönünde teşkilatlandırılması ve gerçekten kamuya yararlı olabilmesi için hizmeti yürütceklerin nitelikleri ve hizmete giriş şartları bakımından bazı kısıtlamalar konulması tabiidir. Ancak bu kısıtlamaların Anayasa ilkelerine uygun olmaları gerektiğinde de kuşku yoktur.

Anayasa'nın 58. maddesi kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin ilkeyi göstermektedir. Bu maddeye göre :

(Her Türk kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.

Hizmete alınmada, ödevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilmez.)

Burada sözü edilen kamu hizmetinin, genel nitelikteki kamu hizmeti olup, münhasıran Anayasa'nın 117. maddesindeki (Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmeti) ni hedef almadığını belirtmek yerinde olur. 58. maddenin ilkesinin, 117. maddedeki kamu hizmetlerine alınmayı kapsama almamakla beraber bunun dışında kalan yani genel idare esasları dışında yürütülen kamu hizmetlerine alınmayı da öngörmekte olduğu herhangi bir kuşkuyla yer olmayacak derecede açıktır. Zira 58. madde ile sadece 117. maddedeki hizmetler öngörülmüş olsaydı, Devlet (ve diğer kamu tüzel kişileri) memurluklarına girmeden ve memurluğa alınmadan söz edilirdi. Halbuki maddede genel ve mutlak bir şekilde (kamu hizmeti) deyimli kullanılmakla (genel idare esaslarına göre) veya bu esaslar dışında yürütülen tüm kamu hizmetlerinin öngörüldüğü ortadadır ve esasen kuralın niteliği de böyle olmasını gerektirir.

Anayasa'nın 58. maddesinde yer alan ilkeye bir kamu hizmeti olan avukatlık mesleğine alınmada riyaset edilip edilmediğine gelince :

Sözü geçen Anayasa ilkesinin anlamı açıktır ve kamu hizmetine alınmada (Ödevin gerektirdiği nitelikten başka) hiçbir ayırım yapılamaz.

1136 sayılı Kanunun 3. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu öne sürülen (b) bendi ise avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için maddenin diğer bentlerindeki şartlardan başka bir de;

(Türk hukuk fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı bir memleket fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak)

Şartını koymaktadır. Söz konusu bent hükmü avukatlığı sadece Türk veya yabancı hukuk fakülteleri mezunlarına hasretmiştir. Diğer bütün fakülteler mezunlarına mesleki kapalı tutmuştur.

Görüldüğü gibi bu hüküm hizmete alınmada bir ayırım yapmaktadır. Bu ayırım sonucu aranan, (Hukuk fakültesinden mezun olma niteliği) gerçekten ödevin gerektirdiği bir nitelik midir?

Bu noktayı çözebilmek için hükmün ne maksatla kabul edildiğini araştırmak gerekir:

Kanuna ait Hükümet tasarısında söz konusu bent hükmü, fark imtihanı veren Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının da avukatlık mesleğine girmelerine imkân veren nitelikte iken tasarımı inceleyen Millet Meclisi Karma Komisyonu değişiklik yaparak halen kanunlaşmış olan hükmü teklif etmiştir.

Karma Komisyonun (b) bendinin yürürlükteki hükmüne ilişkin gerekçesi şudur:

(Tasarının 3. maddesinin (b) bendindeki Siyasal Bilgiler Fakültesinden mezun olup da bu fakültede hiç okutulmayan veya hukuk fakültesinde nazaran noksan okutulan derslerden her üniversite senatosunca hazırlanacak yönetmeliğe göre fark sınavını vermiş olmak kaydı çıkartılmıştır. Fihakuka, Üniversiteler veya Millî Eğitim mevzuatında yer alması gereken bu prensip hükmünün Avukatlık Kanununda bulunması kanun tekniğine uygun görülmemiştir. Ayrıca, kabul edildikleri tarihlerde memlekette ihtiyaca yeter sayıda hukuk fakülteleri mezunlarının bulunmaması sebebiyle, hâkim, cumhuriyet savcısı, noter ve avukat ihtiyacını karşılamak üzere münhasıran Hâkimler Kanunu, Avukatlık Kanunu ve Noterlik Kanununda yer alan bu hüküm, hukuk fakülteleri mezunlarının memleket ihtiyacını karşılayacak sayıya erişmiş bulunması karşısında mevcudiyetini devam ettirme gerekçesinden de mahrum kalmıştır.

Bu itibarla kanuna giriz nedeni de zail olmuş bulunan bu hükmün maddede muhafazası faydasız ve lüzumsuz görülmüştür.)

Bu gerekçeye dayanan söz konusu ayırım, ödevin gerektirdiği bu ayırım niteliğinde midir?

Bu ayırım gerekçede görüldüğü gibi iki sebebe dayandırılmaktadır:

1 — Kanun tekniği bakımından Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarına ilişkin hükmün yeri burası değildir. Böyle bir kayıdan Üniversiteler veya Millî Eğitim mevzuatında yer alması gerekir. Halbuki incelenen kanun tasarısı avukatlık mesleğini düzenleyen bir tasarı olduğuna ve söz konusu hüküm de bu mesleğe alınma niteliğine ilişkin bulunduğuna göre tam yerinde teklif edilmiş olduğu ortadadır. Bu bakımdan söz konusu hükme, bu tasarıdan başka kanunlarda yer arayan bir görüşün, öne sürülen (Kanun tekniği) ile bağdaştırılması mümkün değildir.

Kaldı ki bu görüş haklı ise aynı gerekçe ile hukuk fakültelerine ilişkin kayıdan da Üniversiteler veya Millî Eğitim mevzuatına gönderilmesi maksadı ile tasarıdan çıkartılması gerekirdi, eşitlik bunu icabettirirdi.

2 — Hukuk fakülteleri mezunlarının artık memleket ihtiyacını karşılamaya yeter sayılara erişmiş olması görüşü ise avukatlık mesleğinin doğal olarak hukuk fakülteleri mezunlarına münhasır olduğu, bunların sayısının ihtiyacı karşılamadığı zamanlarda Siyasal Bilgiler mezunlarına arız olarak verilen hizmet imkânının hukuk fakültelerinden yeter sayıda eleman sağlanınca kaldırılmış olmasının da yerinde bulunduğu varsayımına dayandığı görülmektedir.

Avukatlık hizmeti bir kamu görevi olduğuna göre bu hizmet, münhasıran avukatlık mesleğine eleman yetiştiren bir mesleki eğitim kurumu niteliğinde olmayan şu veya bu fakülte mezunlarına doğal bir hakmış gibi inhisar ettirilemez. Hukuk fakülteleri, belli bilim konularında üniversite düzeyinde genel bilgi veren birer eğitim kurumları olup münhasıran avukat yetiştiren, yani uzmanlık eğitimi yapan bir meslek öğretim kurumu niteliğinde olmadıkları gözönüne alınacak olursa bunları sadece tıp veya belli bir alanda meslek adamı veya uzman yetiştiren fakültelerde kıyasharak (O halde her fakülte mezununun da doktorluk veya diğer uzmanlık dallarına kabul edilmeleri sonucu ortaya çıkar.) biçiminde bir görüşün tutarsızlığı ortadadır.

Avukatlık hizmetinin nitelikleri, bu hizmeti sadece hukuk fakültesi mezunlarının tekeline verilmeyi gerçekten zorunlu kılmakta mıdır?

1136 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen 2. maddesi bu hizmetin amaçlarını göstermektedir. Bu maddeye göre avukat, hukuki münasebetlerin düzenlenmesi, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi ve genellikle hukuk kurallarının tam olarak uygulanması hususunda yargı organları ve hakemlerle resmî ve özel kurul ve kurumlara yardım eden ve bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eden bir kamu hizmetlisidir.

Buna göre avukat her kademede adli yargı organları önünde hem bu organlara, hem de kişilere yardım görevi yaptığı gibi, her kademede idari yargı yerlerinde, vergi ihtilaflarını çözümlen merciler önünde, her çeşit resmî ve özel kurum ve kurullar önünde de aynı görevi yapacaktır. Şu halde avukatın görevi, adli yargı işlerinden başka idari, İktisadi, mali her çeşit ihtilafların ve kişilerin her alandaki faaliyetlerinden doğan anlaşmazlıkların çözümüne kadar sosyal münasebetlerin tümünü içine alan bir sahaya kapsamaktadır.

Bu derece geniş bir alanda görev yapacak avukatın, mesleğe girenken hukuk, İktisat, maliye ve öteki sosyal bilimlerde belli bir bilgi düzeyine ulaşmış olması gerekir.

Bu gün yurdumuzda bu alanlarda bilgi veren tek kuruluş hukuk fakülteleri değildir. Siyasal Bilgiler, İktisat Fakülteleriyle İktisadi ve Ticari İlimler Fakülteleri ve Akademiler de Avukatlık Kanununun 2. maddesindeki amaca hizmet etmeye yeter temel bilgiler veren öğrenim kurumlarıdır. Bunların her birisinin kendine özgü bir programla diğerlerinden farklı öğrenim yaptıkları ve birbirine nazaran değişik bilim dallarına ağırlık tanıdıkları doğru olmakla beraber, hukuki, İktisadi, mali, siyasi bilim alanlarında temel konularda birleşik bir seviye etrafında öğrenci yetiştirdikleri, ve bu seviyenin avukatlık mesleğine ilk girişte yeter bir seviye olduğunda da kuşku yoktur. Herkesin meslekteki ilerlemesini, bu temel üzerine kendi kabiliyeti, çalışkanlığı, yaratma gücü ile orantılı olarak geliştireceği tabiidir.

Günlükte kişiler arasındaki münasebetlerin, adli sahadan idari, İktisadi ve mali sahaya kaydığı ve bu sahadardaki anlaşmazlıkların da küğümsenmeyecek bir yoğunluk kazandığı düşünülecek olursa avukatlık mesleğine, bu sahalara ilişkin bilim dallarında hukuk fakültelerine nazaran daha geniş ve ayrıntılı öğrenim yapan öteki fakülte mezunlarının da alınması kamu yararının ve kamu hizmetinin bir gereği olarak kendini göstermektedir.

Şu halde avukatlık mesleğinin hukuk fakülteleri mezunlarına hasrı hizmetin gerektirdiği bir ayırım değildir.

Bu düşünceyi öteki kanunlardaki bir çok hükümler de doğrulamaktadır. Nitekim;

1 — 3456 sayılı Noter Kanunu (Madde 7/7), yargı hizmetine yardımcı nitelikte bir görev olan noterlik için hukuk fakültesi mezunları yanında Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarına da, fark imtihanı vermek suretiyle, hizmet imkânı tanımaktadır.

2 — 2556 sayılı Hâkimler Kanunu (Madde 3/6) fark imtihanı veren Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının hâkimlik mesleğine alınmasına cevaz vermektedir.

3 — 521 sayılı Danıştay Kanunu (Madde 20, son fıkra) Devletin çeşitli hizmet dallarında belli görev kademelerine çıkmış olan Siyasal Bilgiler ve İktisat Fakülteleriyle İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri mezunlarına da, fark imtihanı da bahis konusu olmaksızın, bu yüksek mahkeme de yargı görevi vermekte ve bu kaynaktan Yüksek Seçim Kurulu ve Uyuşmazlık Mahkemesi gibi en yüksek yargı yerlerinde hâkim niteliği ile görev yapabilmeleri Anayasa ve özel kanunlar ile kabul edilmiş bulunmaktadır.

4 — Anayasa'nın 145. maddesi gereğince Danıştay'dan, Sayıştay'dan ve Üniversitelerden seçilecek üyelerin şahsında, hukuk fakültelerinden gayri İktisadi ve siyasi bilimlerde öğrenim yapan diğer fakülteler mezunlarına da Anayasa yargısı alanında hâkimlik görevi verilmiş bulunmaktadır.

Görüldüğü ki en yükseğine kadar çeşitli kademelerdeki yargı hizmetinin kendisi için yeterli görülen bir kısım öğrenim ve bilim düzeyi, Yargıya yardımcı bir meslek olan avukatlık hizmetleri için, Avukatlık Kanununun özet geçen hükmü ile yeterli sayılmamaktadır ki bu durumu mantık ve adalet ölçülleriyle isah etmek ve sırf hukuk fakülteleri mezunlarına haklı bir nedene dayanmayarak tanınmış olan ve bu niteliği ile Anayasa'nın 12. maddesine de aykırı bulunan bu imtiyazı, Anayasa'nın 58. maddesinde öngörülen (Ödevin gerektirdiği niteliğe dayanan bir ayırım) olarak kabul etmek mümkün değildir.

Kaldı ki avukatlık mesleğinin sadece hukuk fakülteleri mezunlarına hasredilmesinin kaçınılmaz sakıncaları olabileceği de gün geçtikçe daha belirgin bir hal almaktadır.

1 — İktisadi, mali ve hatta idari alanlardaki avukatlık hizmetlerinin, bu konulardaki bilgi düzeyine yeterince ulaşmış kimselere yasaklanarak vatandaşın dava ve savunma hakkını sadece hukuk fakülteleri mezunları aracılığı ile aramaya zorlanması, bazı hallerde hakların yeterince savunulmaması sonucunu doğurabilir.

2 — Hukuk fakülteleri mezunlarından bazılarının sonradan yukarıda sözü edilen alanlarda da çalışmak suretiyle bu konulardaki formasyon eksikliklerini tamamlayabilecekleri düşünülebilir. Yukarıda da değinildiği gibi avukatlık mesleğinin bu günlük çalışma sahasının sosyal ve ekonomik bünyedeki gelişmeye muvazi olarak çok yayıldığı ve farklı formasyonları gerektiren konuların bu saha içinde toplandığı meydandadır. Bu durumda, hizmetin gereği gibi görülebilmesi için avukatlık mesleğinin de uzmanlık dallarına ayrılması bir zorunluk olarak ortaya çıkmaktadır. Kanunî sahada bu konu henüz bir düzenleme görmemiş bulunmakta ise de uygulamada bunun kendiliğinden oluşma yoluna girdiği ve avukatlardan bazılarının duydukları ihtiyaç veya zorunluk neticesi olarak ki, formasyonlarına en uygun sahayı kendiliklerinden asıl iş kolu olarak seçtikleri görülmektedir. Ancak bu gibilerin sayılarının azlığı göz önüne alınırsa vatandaşın uzmanlaşmış avukat eliyle dava ve savunma hakkını kullanma olanağının ziyadesiyle daraltılmış olduğu ve bu rispette de yüksek ücret ödenmesi suretiyle bu hakların pahalıya kullanılması ortamının yaratıldığı sonucu görmezlikten gelinemez. Bu hallerin ise Anayasanın 31. maddesinde sözü edilen hak arama hürriyetini kullanmada birer güçlük teşkil ettiği ve bu hürriyeti dolaylı olarak engelleme ve kısıtlama sonucunu doğurduğu inkâr edilemez.

Buraya kadar yapılan açıklamalardan anlaşılacağı gibi avukatlık mesleğinin, gerekli temel bilgileri bir ölçüde veren bütün yüksek öğrenim kurumları mezunlarına açık tutulması, gerektiği takdirde hepsinin bir stajdan ve sonunda ehliyet imtihanından geçirilmesi suretiyle Anayasanın 58. maddesindeki (ödevin gerektirdiği nitelik) ve 12. maddesindeki (eşitlik) ilkelerine uygunluğun sağlanması suretiyle düzenlenmesi

zorunludur. Ancak bu sayede avukatlık mesleki her dalda ve her sahada gereği gibi yetişmiş bol sayıda eleman kazanacağından vatandaş tam bir gönül rahatlığı içinde ve en müsait bir ücret karşılığında dava ve savunma hakkını rahatça kullanma olanağına kavuşmuş olur.

Halbuki 1136 sayılı Kanun, bu mesleki ve meslek içi eğitim sistemini sadece hukuk fakülteleri mezunlarına hasretmiş olduğundan yukarıdaki ilkelerin hepsi de zedelemiş bulunmaktadır.

Özetlemek gerekirse, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3. maddesinin avukatlık mesleğinin sadece hukuk fakülteleri mezunlarına açık tutan (b) bendi hükmü :

1 — Ödevin gerektirdiği niteliğin zorunlu kıldığı ayırım olmadığından Anayasanın 58. maddesine,

2 — Mesleki sadece hukuk fakülteleri mezunlarına açık tutmak suretiyle kişi ve devlet ilişkilerinin değişik alanlarında dava ve savunma hakkını yeterince korunmaması ve aynı zamanda hakken pahalı elde edilmesini sonucuna yol açtığından Anayasanın 31. maddesine,

3 — Söz konusu ayırım hakkı bir nedene dayanmayıp belli fakülte mensuplarına ağıktan tanınmış bir imtiyaz niteliği taşıdığından Anayasanın 12. maddesine,

Aykırı bulunduğundan davanın bu hükmüne ilişkin bölümünün kaldırılması ile söz konusu hükmün iptali gerekir.

Bu nedenlerle kararın bu kısma karşılık.

Üye Üye Üye
Şahap Arıç İhsan Ecemiş Muhittin Gürin

GENELGE

Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığından :

Dışticaret İşlerine Ait Sirküler Avrupa Ekonomik Topluluğu İşleri Genel Müdürlüğü : (71/1)

12/9/1963 tarihinde Ankara'da imzalanmış, 4/2/1964 tarih ve 397 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş, 22/10/1964 tarih ve 6/3820 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış, 20/11/1964 tarih ve 6/3930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmiş olan «Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Bir Ortaklık Yaratan Anlaşma»nın geçiş döneminin gerçekleşme şartları, usulleri, sıra ve süreleri bir Katma Protokol ile kabul edilmiş bulunmaktadır.

Geçiş döneminde ihrac mallarımıza Toplulukça uygulanacak olan «Tercihli Rejimlerin» esasları, 23/11/1970 tarihinde Brüksel'de imzalanmış olan «Katma Protokol» hükümleri ile saptanmıştır. İhracatçılarımızın Tercihli Rejimler çerçevesinde sağlanan tavizlerden Katma Protokol'ün yürürlüğe girmesine kadar yararlanabilmeleri için bu Protokol'ün mal alışverişlerine ilişkin hükümlerinin erken yürürlüğe konulması gerekmiş ve bu amaçla 27/7/1971 günü Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir «Geçici Anlaşma» imzalanmıştır.

Geçici Anlaşma uyarınca, Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan Yönetmelik esasları dahilinde Gümrük İdarelerince «Tedavül Belgesi» verilerek suretiyle Topluluğa ihrac edilen malların bu Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren Topluluğa dahil ülkelere ithalinde

yararlanacak söz konusu Tercihli Rejimlerin esasları aşağıdaki maddelerde belirtilmiştir :

1 — Genel tercihli rejim :

Ortaklık anlamında tarım ürünü sayılmayan ve Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (CECA) ile Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) nun yetki alanlarına girmeyen mallar, bunlardan bir kısmı için 2. maddede öngörülen «Özel Tercihli Rejim» hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıda belirtilen «Genel Tercihli Rejim» den yararlanırlar.

- Gümrük vergileri ve eş etkili vergi veya resimlerden muafiyet,
- Konsolide ithalat Liberasyonu,

Ortaklık anlamındaki tarım ürünleri ile Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (CECA) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) nun yetki alanına giren mallar Gümrük ve Tekel Bakanlığınca 1/9/1971 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımlanan «Gümrük Giriş Tarife Cetveli» nde gösterilmiştir.

2 — Özel tercihli rejim :

Özel Tercihli Rejim ve bu rejimden yararlanacak mallar I sayılı ekte gösterilmiştir.

3 — Tarım ürünlerine ilişkin tercihli rejim :

Türkiye Kaynaklı Tarım Ürünlerine İlişkin Tercihli Rejim ve bu Rejimden yararlanacak ürünler II sayılı ekte gösterilmiştir.

4 — 14/5/1971 tarihli ve 13836 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan «Dışticaret İşlerine Dair Çok Taraflı Anlaşmalar : (71/1) sayılı Sirküler yürürlükten kaldırılmıştır.

I Sayılı Ek

Özel tercihli rejim

Aşağıda sıra numaraları gösterilmiş bulunan malların Topluluğa ithalinde :

a) Yılda 200.000 tonluk bir global Topluluk kontenjanı çerçevesinde gümrük vergilerinden ve eş etkili vergi veya resimlerden muafiyet :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatistik No.	Malların tanımı (1)
	27.10	27.10	Petrol yağları veya bitümenli madenlerden elde edilen yağlar (Ham yağlar hariç) (Esas unsur olarak ağırlık itibarıyla % 70 veya daha fazla petrol yağı veya bitümenli madenlerden elde edilen yağları ihtiva eden ve tarifinin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan müstahzarlar dahil.)
1	A III B	19	Hafif yağlar : Diğer kullanımlara tahsis edilenler, Orta yağlar :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Malların tanımı
2	III C	21.29	Diğer kullanımlara tahsis edilenler. Ağır yağlar :
3	I c	39	Gaz oiller «gasoil» Diğer kullanımlara tahsis edilenler. Fuel oiller «Fuel-oils» :
4	II •	49	Diğer kullanımlara tahsis edilenler. Yağlama yağları ve diğerleri :
5	III e	50	27 nci fashın 7 sayılı tamamlayıcı notunda yazılı şartlara uygun olarak karıştırılmaya tahsis edilenler (2)
6	d	50	Diğer kullanımlara tahsis edilenler.
27.11	A	27.11	Petrol gazı ve gaz halinde sair hidrokarbürler. Ticari propanlar ve butanlar :
7	III	30	Diğer kullanımlara tahsis edilenler.
27.12	A	27.12	Vazelin. Ham.
8	III		Diğer kullanımlara tahsis edilenler.
9	B	27.13	Diğerleri. Parafin; petrol mumları veya şist mumları; ozokerit; linyit mumu, turbu mumu, parafinli bakiyeler (Gatsch veya slack wax) (Boyanmış olsun olmasın)
	B I		Diğerleri :
10	•	90	Ham lar :
11	II	90	Diğer kullanımlara tahsis edilenler
27.14		27.14	Diğerleri. Petrol bitümeni, petrol koku; petrol yağlarının veya bitümenli madenlerden elde edilen yağların diğer bakiyeelri.
12	C	30	Diğerleri.

b) Gümrük vergilerinden ve eş etkili vergi veya resimlerden muafiyet :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Malların tanımı
1	50.01	50.01	Mancınıktan geçirilmeye elverişli ipek böceği kozaları.
2	50.02	50.02	Ham ipek (Bükülmemiş)

c) Ortak gümrük tarifesi hadleri üzerinden % 25 indirim, eş etkili vergi veya resimlerden muafiyet ve konsolide ithalât liberasyonu. Ayrıca yılda 500 tonluk Topluluk tarife kontenjanı sınırı içinde gümrük vergisinden muafiyet :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Malların tanımı
1	55.05	55.05	Pamuk iplikleri (Perakende olarak satılacak hale getirilmemiş.)

d) Ortak gümrük tarifesi hadleri üzerinden % 25 indirim, eş etkili vergi veya resimlerden muafiyet ve konsolide ithalât liberasyonu. Ayrıca yılda 1000 tonluk Topluluk tarife kontenjanı sınırı içinde gümrük vergisinden muafiyet :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Malların tanımı
1	55.09	55.09	Sair pamuklu dokumalar.

e) Ortak gümrük tarifesi hadleri üzerinden % 25 indirim (2), eş etkili vergi veya resimlerden muafiyet ve konsolide ithalât liberasyonu

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Malların tanımı
	58.01 yA	58.01	Düğümülü veya sarmalı halılar (Hazır eşya halinde olsun olmasın). Yünden ve-veya ince kıldan :
1		11	İnce halılar (Des'metre karede düğüm adedi 1925 den fazla olan) (El ile yapılmış olanlar hariç.)
2		12	Orta halılar (Desimetre karede düğüm adedi 720 den 1925'e kadar olan) (El ile yapılmış olanlar hariç.)
3		13	Kaba halılar (Desimetre karede düğüm adedi 720 den az olan) (El ile yapılmış olanlar hariç)

- (1) Aşağıda 1 ilâ 12 sıra numaralarında kayıtlı petrol mamullerinin tanımları, bu mamullere ait alt pozisyonlar bakımından Türk Gümrük Tarifesi ile Ortak Gümrük Tarifesi tam intibak halinde bulunmadığından, Ortak Gümrük Tarifesi alt pozisyon tanımları esas alınarak yapılmıştır.
(2) Bu alt pozisyona kabul Topluluk yetkili makamlarınca tespit olunacak şartlara bağlıdır.

II Sayılı Ek

Türkiye kaynaklı tarım ürünlerine ilişkin tercihli rejim

AŞAĞIDA SIRA NUMARALARI GÖSTERİLEN ÜRÜNLERİN TOPLULUĞA İTHALÂTINDA :

a) Gümrük vergilerinden ve eş etkili vergi veya resimlerden muafiyet :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	08.04 BI	08.04	Üzüm (Taze veya kurutulmuş).
2		20	Kuru çekirdekli
3		31	Kuru çekirdeksiz
		39	Normal standartlar
			Diğerleri

İçinde net olarak 15 Kg. veya daha az mal bulunan ilk ambalajlarda.

b) Gümrük vergisinden muafiyet :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	03.01	03.01	Balıklar, taze (Canlı veya cansız), soğutulmuş veya dondurulmuş.
2	B Ic	21	Torik
3		22	Palamut
		24	Orkinos (Ton)
	03.03	03.03	«Crustacés» denilen kabuklu hayvanlar ve naimeler («Coquillages» denilen kabuklu hayvanlar dahil) (Kabuklarından çıkarılmış olsun olmasın), taze (Canlı veya cansız), soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura edilmiş veya kurutulmuş; kabukları çıkarılmaksızın sadece suda haşlanmış kabuklu hayvanlar,
4	A I	19	Yalnız kısıkaşsız istakoz
5	A II	14	Istakoz
6	A III	13	Kerevit
7		19	Yalnız yengeç
8	A IV	12	Karides
9	24.01	24.01	Yaprak tütün, tütün döküntüleri

c) Ortak Gümrük Tarifesi hadleri üzerinden % 75 indirim :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	01.01	01.01	Canlı atlar, merkepler ve her cins katırlar
2	A I		Damızlık olanlar :
3		21	At (Yalnız safkan olanlar) (x) (1)
4		22	Kısrak (Yalnız safkan olanlar) (x) (1)
5		23	Tay (24 aya kadar olanlar) (Yalnız safkan olanlar) (x) (1)
6	A III		Damızlık olmayanlar :
7		11	At
8		12	Kısrak
9		13	Tay (24 aya kadar olanlar)
10	B		Damızlık olsun olmasın :
11		14	Merkepler
12		24	Merkepler
13	C	15	Katırlar
14	01.02	01.02	Canlı sığır cinsi hayvanlar (Manda cinsi dahil).
15	AI		Damızlık olanlar (Yalnız safkan olanlar) :
16		21	Manda cinsi hayvanlar (Ehlileri) (x) (1)
17		22	Boğa (Ehlileri) (x) (1)
18		29	Diğerleri (Ehlileri) (x) (1)
19	B	11 II A 19	Yalnız ehli olmayanlar (1)
20	01.03	01.03	Canlı domuz cinsi hayvanlar :
21	AI	12	Damızlık olanlar (Yalnız safkan olanlar)
22	B	20	{ (Ehliler) (x) (1) } Yabaniler (1)
23	02.01	02.01	01.01 ilâ 01.04 pozisyonlarına giren hayvanların etleri ve yenilen sakatatı (Taze, soğutulmuş veya dondurulmuş).
24	Ay.I	40	Yalnız eşek ve katır cinsi hayvanların etleri (Sakatat hariç)
25	A IIb	11, 12	Yalnız ehli olmayan sığır cinsi (Mandan cinsi dahil) hayvanların etleri (Sakatat hariç)
26	A IIIb	30	Yalnız ehli olmayan domuz cinsi hayvanların etleri (Sakatat hariç).
27	Ay.IV	21	Yalnız ehli olmayan koyun cinsi hayvanların etleri (Sakatat hariç)
28	BI	22	Keçi cinsi hayvanların etleri (Sakatat hariç)
29	BIIa } BIIy.d }	50	Sakatat (İspençiyari müstahsalların imaline tahsis olunanlar) (x) (1)
30	02.04	02.04	Sakatat (Ehli sığır cinsi, ehli domuz cinsi ve ehli koyun cinsi hayvanların sakatatı hariç)
31	02.06Cy.II	02.06	Sair etler ve yenilen sakatat (Taze, soğutulmuş veya dondurulmuş).
32	04.05	04.05	Her nevi et ve yenilen sakatat (Kümes hayvanlarının karaciğerleri hariç) (Tuzlanmış, salamura edilmiş, kurutulmuş veya tütürlenmiş). (Tuzlanmış, salamura edilmiş, kurutulmuş at eti ile tuzlanmış, salamura edilmiş, kurutulmuş ve tütürlenmiş ehli domuz, ehli sığır ve ehli koyun cinsleri hayvanların et ve sakatatı hariç.)
33	AII	12	Kuş ve kümes hayvanlarının yumurtaları ve yumurta sarısı (Tazc, kurutulmuş veya başka şekilde konserve edilmiş) (Seherli olsun olmasın)
34	BII	13	Kabuklu yumurta (Kümes hayvanlarınınki hariç) (Her şekilde)
35		19	Yumurta sarısı (Gıda maddesi olarak kullanılanlar hariç) (x) (1)
36	05.04	05.04	Diğerleri (Gıda maddesi olarak kullanılanlar hariç) (x) (1)
37	05.15 y.B	05.15	Tam veya parça halinde hayvan bağırsakları, mesaneleri ve mideleri (Baklılarınkiler hariç) (1)
38	07.05	07.05	Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan hayvanı menşeli müstahsallar; 1 inci veya 3 üncü fasillara dahil olup insanın yemesine elverişli olmayan cansız hayvanlar. (Kurutulmuş karides ve 6 cm. veya daha az uzunlukta kurutulmuş balıklar hariç) (1)
39	08.01 A, D, E, F, G	08.01	Baklagil kuru sebzeler, kabukları ayıklanmış (İç kabukları çıkarılmış veya taneleri kırılmış olsun olmasın). (Tohumluk olanlar hariç).
40	09.02	09.02	Hurma, muz, ananas, mango, mangust, avakado armudu, Hind armudu, Hindistan cevizi, kaju cevizi, Brezilya cevizi (Taze veya kurutulmuş, kabuklu veya kabuksuz). (Ananas ve muz hariç)
41	09.04	09.04	Çay.
42	09.05	09.05	Biber («Piper», «Capcicum» ve «Pimenta» cinsleri).
43	09.06	09.06	Vanilya
44	09.07	09.07	Tarçın ve tarçın ağacının çiçeği.
45	09.08	09.08	Karanfil (Meyva tane ve sapları)
46	09.09	09.09	Küçük Hindistan cevizi «Müskat» ve kabağu; kakule
47			Anason, Çin anasonu, rezene, kişmiş, kimyon, Karaman kimyonu ve ardıcın taneleri.

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
39	09.10	09.10	Kekik, defne ve safran; sair baharat.
40	11.03	11.03	07.05 pozisyonuna giren baklagil kuru sebzelerin unları.
41	11.04	11.04	8 inci fasılda yer alan meyvaların unları.
42	11.03	11.03	Nişastalar; inülin.
43	B 12.07	20 12.07	Inülin Başlıca itiriyatçılıkta, tababette, haşarat ve parazitlerin itlafında ve benzeri işlerde kullanılan nebatlar, nebat parçaları, tohum ve meyvalar (Taze veya kurutulmuş, bütün, kesilmiş, kırılmış veya toz haline getirilmiş).
44	12.08	12.08	Keçi boynuzu (Taze ve kurutulmuş) (Kırılmış veya toz haline getirilmiş olsun olmasın); Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan ve bilhassa insan gıdası olarak kullanılmaya elverişli olan meyva çekirdekleri ve nebatı müstahsallar.
45	12.09	12.09	Hububat sapları ve kavuzları (İşlenmemiş) (Kıyılmış olsun olmasın). (1)
46	Yalnız 12.10	12.10	Hayvan yemi pancar ve kökler, İsveç salgamı; kuru ot, kaba yonca, evliya otu, yonca, hayvan yemi, lahana, acı baktla, fiğ ve benzeri hayvan yemi sair nebatı müstahsallar. (Suyu alınmış yeşil otların unları hariç).
47	Yalnız 15.02	15.02	İç yağı (Yalnız keçi cinsi hayvanların) (Ham veya eritilmiş) (İlk mahsulü «Premiers jus» denilen iç yağı dahil).
48	15.03	15.03	Stearin soler; oleo-stearin; mayı domuz yağı ve emülsiyon haline getirilmemiş oleo margarin (Karışksız veya herhangi bir şekilde hazırlanmamış).
49	Yalnız 16.01	16.01	Etten, sakatatın veya kandan mamul sucuk, sosis, salam ve benzerleri. (Domuz, sığır veya koyun cinsi hayvanların et ve sakatatını ihtiva edenler hariç)
50	16.03	16.03	Çiğ et hülâsası ve suyu.
51	18.01	18.01	Kakao tane ve kırıkları (Çiğ veya kavrulmuş).
52	18.02	18.02	Kakao kabukları (Dış ve iç), zarları ve döküntüleri.
53	22.07 23.01	22.07 23.01	Elma şarabı, armut şarabı, bal şarabı ve tahammür mahsulü sair içkiler. Et ve sakatatın, balıkların ve kabuklu hayvanlarla naimelerin insan tarafından yenilmeye elverişli olmayan unları ve tozlar; kıkırdaklar.
54	A 23.02	90 23.02	Diğerleri (Kabuklu hayvanlar ve naimelerin unları ve tozları ile balıkların tozları hariç) (1) Kalın ve ince kepekler ve hububat ve baklagillerin elenmesi; öğütülmesi veya başka ameliyelere tabi tutulması neticesinde hasıl olan diğer bakiyeler.
55	Yalnız 23.03	23.03	Yalnız bira ve taktir sanayinin posaları; nişasta imali neticesinde hasıl olan bakiyeler. (1)
56	B	90	Diğerleri (Baklagil tanelerine ait olanlar).
57	23.06 y.A	23.06	Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan, hayvan gıdası olarak kullanılmaya elverişli nebatı müstahsallar. (Üzüm cibreleri hariç).
58	23.07	23.07	Melas veya şeker katılmak suretiyle hazırlanmış hayvan yemleri ve hayvanlar için hazırlanmış diğer yiyecekler; hayvanların beslenmesinde kullanılan sair müstahzarlar (Takviye maddeleri v.s.). (İçine başka maddeler katılmış olsun olmasın, tek başına veya birlikte, nişasta, süt müstahsalları ve 17.02 ve 17.05 pozisyonlarına giren glikoz ve glikoz şurubu ihtiva edenler hariç.)

d) Ortak Gümrük Tarifesi hadleri üzerinden % 60 indirim :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	03.01 AII	03.03 10	Tatlısu yılan balıkları (Taze, soğutulmuş, dondurulmuş)

e) Ortak Gümrük Tarifesi hadleri üzerinden % 50 indirim :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	03.01 BI e, f, g, h, ij, k, l, m, o, p, q	03.01 23, 25, 29	Uskumru, deniz yılan balığı ve diğer deniz balıkları (Ançuvez, ringa, esport, sardalya hariç) (Taze, soğutulmuş, dondurulmuş, bütün, kafası kesilmiş veya uzunlamasına parçalanmış).
2	03.03 B IV 07.01	03.03 19 07.01	Yalnız mürekkep balığı, kalamar ve ahtapot Sebzeler ve yenilen nebatlar (Taze veya soğutulmuş).
3	B	90	Yalnız yabancı enginar ve yenilebilir yaprakları «Cardes ve cardons»
4	Fy.III	90	Yalnız bakla (Yalnız 1 Temmuz - 30 Nisan döneminde)
5	NI	10	Zeytin (Yağ üretiminden gayri maksatlarla kullanılmaya mahsus olanlar) (x)
6	O	90	Yalnız kapari (Hint hıyarı)
7	S	35, 90	Tatlı biberler (Capsicum grossum)
8	y.T 07.03	90 07.03	Yalnız maydanoz Sebzeler ve yenilen nebatlar (Tuzlu su içinde, kökürtilmiş su veya muvakaten muhafazalarını temine yarayan başka maddeler katılmış su içinde, fakat derhal yenilmek maksadıyla hazırlanmamış).
9	AI	10	Zeytin (Yağ üretiminden gayri maksatlarla kullanılmaya mahsus olanlar) (x)
10	B	90	Yalnız kapari (Hint hıyarı)
11	Yalnız 08.02	08.02	Turuncgiller (Taze veya kurutulmuş).
12	B	21	Satsuma (Taze) (2)
13	C	29	Diğer mandalınlar (Taze) (2)
13	08.03	30	Limon (Taze) (2)
14	A 08.04	11 08.04	İncir (Taze veya kurutulmuş). Taze Üzüm (Taze veya kurutulmuş).

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
15	AIy.a.y.b	10	Taze (Sofralık) (Yalnız 18 Haziran - 17 Temmuz ve 1 Aralık - 31 Aralık dönemlerinde),
	08.05	08.05	Sert kabuklu meyvalar (08.01) pozisyonundakilerden başkaları (Taze veya kurutulmuş kabuklu veya kabuksuz).
16	D	14	Antep fıstığı (Kabuklu)
17		42	Antep fıstığı (Kabuksuz)
18	E	19	Yalnız pekan cevizi (Kabuklu)
19		49	Yalnız pekan cevizi (Kabuksuz)
20	y.F	15	Çam fıstığı (Kabuklu)
21		48	Çam fıstığı (Kabuksuz)
	08.06	08.06	Elma, armut ve ayva (Taze)
22	C	30	Ayva.
23	08.12 A, B, D, E, FI, G	08.12	Kurutulmuş meyvalar (08.01 ilâ 08.05 pozisyonlarındakilerden başkaları), (Erik ile erik ihtiva eden karışık meyvalar hariç).
24	20.01 y.B.	20.01	Yalnız sebzeler, yenilen nebatlar ve meyvalar (Sirke veya asit asetikle hazırlanmış veya konserve edilmiş) (Tuz, baharat, hardal katılmış olsun olmasın) (Mango çeşnişi «chutney» ve turşuluk hıyar «cornichons» hariç).
25	20.02 F, yH	20.02	Sebzeler ve yenilen nebatlar (Hazırlanmış veya konserve edilmiş) (Sirke veya asit asetikle hazırlanmış veya konserve edilmiş olanlar hariç). (Leblebiler dahil) (Mantarlar, yer mantarları, domates, kuşkonmaz, turşuluk lahanalar, bezelye ve yeşil fasulye, havuç ile karışık haldeki sebzeler hariç).
	20.05	20.05	Meyva ezme ve pestilleri, reçeller, pelteler, marmelatlar (Pişirilerek hazırlanmış) (Şeker katılmış olsun olmasın)
26	Cy.III	10	İncir ezmesi
	20.06	20.06	Meyvalar (Başka şekillerde hazırlanmış veya konserve edilmiş) (Şeker veya alkol katılmış olsun olmasın).
	A	21	Yalnız kavrulmuş sert kabuklu meyvalar (Yer fıstıkları dahil).
f)	Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliğinin 1.000 hektolitrel, Federal Almanya'nın 3.000 hektolitrel, Fransa'nın 500 hektolitrel, İtalya'nın 500 hektolitrel ve Hollanda'nın 1.000 hektolitrel yıllık millî tarife kontenjanları çerçevesinde Ortak Gümrük Tarifesi hadleri üzerinden % 50 indirim :		

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	Yalnız 22.05	22.05	Yalnız bu eke ilişik (A) listesinde yazılı ve (B) listesinde belirtilen analitik vasıflara uygun kalite şarapları (3)
«Köplükli şaraplar dışındakiler»			

g) Ortak Gümrük Tarifesi hadleri üzerinden % 40 indirim :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
Yalnız	08.02	08.02	Turuncgiller (Taze veya kurutulmuş).
1	A	11	Vaşington (Taze) (2)
2		12	Şamuti (Taze) (2)
3		19	Diğer portakallar (Taze) (2)

h) Advalorem % 3 oranına indirilmiş bir gümrük vergisi :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
	08.03	08.03	İncir (Taze veya kurutulmuş)
1	yB	12	Ekstra kuru incir (İşlenmiş)
2		13	Birinci sınıf kuru incir (İşlenmiş)
3		14	İkinci sınıf kuru incir (İşlenmiş)
4		15	Kuru naturel
5		16	Hurda

1) 18.700 tonluk bir global Topluluk tarife kontenjanı çerçevesinde advalorem % 2,5 oranına indirilmiş bir gümrük vergisi :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
	08.05	08.05	Sert kabuklu meyvalar (08.01) pozisyonundakilerden başkaları (Taze veya kurutulmuş, kabuklu veya kabuksuz).
1	y.F	11	Fındık
2		21	Fındık (Standart ekstra)
3		22	Fındık (Standart I)
4		23	Fındık (Standart II)
5		24	Fındık Standart III)
6		25	Sıra malı fındıklar
7		29	Diğer fındıklar

j) Türkiye'de üretilmiş ve Türkiye'den doğrudan doğruya Topluluğa ithal edilmiş olmak kaydıyla, hububat sektöründe bir ortak piyasa düzeni kurulmasına ilişkin 120/67/CEE sayılı Topluluk Yönetmeliğinin 13 üncü maddesi hükümleri uyarınca hesaplanan prelevman miktarı üzerinden tonda 0,5 hesap birimlik indirim :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
	10.01	10.01	Buğday; çavdarla karışık buğday.
1	B	11	Sert buğday
	10.07	10.07	Kara buğday, akdari, darı, kuşyemi (Uzun darı); Sair hububat
2	y.D	20	Kuşyemi

- k) Türkiye'de üretilmiş ve Türkiye'den doğrudan doğruya Topluluğa ithal edilmiş ve ayrıca Topluluğa ithalat fiyatına aksedecek şekilde özel bir ihracat vergisi veya resmî uygulanmış (4) olmak kaydıyla, hububat sektöründe bir ortak piyasa düzeni kurulmasına ilişkin 120/67/CEE sayılı Topluluk Yönetmeliğinin 13 üncü maddesi hükümleri uyarınca hesaplanan prelevman miktarı üzerinden, ödenen özel ihracat vergisi veya resmine eşit miktarda ve tonda 8 hesap birimlik bir sınır içinde indirim :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	10.02	10.02	Çavdar

- l) Tamamen Türkiye'de üretilmiş ve Türkiye'den doğrudan doğruya Topluluğa nakledilmiş olmak kaydıyla, yağlı maddeler sektöründe bir ortak piyasa düzeni kurulmasına ilişkin 136/66/CEE sayılı Topluluk Yönetmeliğinin 13 üncü maddesi hükümleri uyarınca hesaplanan prelevman miktarı üzerinden 100 kilogramda 0,5 hesap birimlik indirim ve ayrıca, Topluluğa ithalat fiyatına aksedecek şekilde özel bir ihracat vergisi veya resmî uygulanmış (4) olmak kaydıyla yukarıda sözü edilen prelevman miktarı üzerinden, ödenen özel ihracat vergisi veya resmine eşit miktarda ve 100 kilogramda 4,5 hesap birimlik bir sınır içinde indirim :

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	15.07	15.07	Nebati sabit yağlar (Katı veya mayı), (Ham temizlenmiş veya rafine edilmiş).
	AII	12	Yalnız rafine edilmemiş zeytinyağı.

- m) Prelevmanın sabit unsuru üzerinden % 75 indirim :
Ortak Gümrük tarife No.

Sıra No.	Ortak Gümrük tarife No.	Türk Gümrük Tarife ve İstatist. No.	Ürünün tanımı
1	Yalnız 17.04	17.04	Şeker mamulleri (Kakaosuz), (İçinde ağırlık itibarıyla % 10 dan fazla şeker bulunan, başka maddeler katılmamış, meyhan kökü hülâsaları hariç).
2	19.01	19.01	Malt hülâsası.
3	19.02	19.02	Çocuk mamaları, perhiz yemekleri veya mutad yemekler için hazırlanmış olan ve esasını un, nişasta veya malt hülâsası teşkil eden müstahzarlar. (Ağırlık itibarıyla % 50 den az kakao ihtiva edenler dahil).
4	19.05	19.05	Kabarma suretiyle hasıl olan veya kızartma suretiyle elde edilen ve esasını hububat teşkil eden müstahzarlar («puffed rice», «corn flakes» ve benzerleri).
5	19.06	19.06	Hosti ilâc güllacı, mühür güllacı, güllaç, yufka ve benzerleri.
6	19.07	19.07	Ekmeç, peksimet ve sair kaba ekmeççi mamulleri (Şeker, bal, yumurta yağlı maddeler, peynir ve meyva katılmış olanlar hariç).
7	19.08	19.08	Pastalar, bisküviler, kekler vesair ince ekmeççi mamulleri (Herhangi bir nispette kakao katılmış olsun olmasın).
8	21.01 AI, BII	21.01	Kavrulmuş hindiba ve kahve yerine kullanılan sair kavrulmuş maddeler; bunların hülâsaları. (Kavrulmuş hindiba ve bunun hülâsası hariç).
	21.06	21.06	Tabii mayalar (Canlı veya cansız) müstahzar sun'î mayalar.
9	AII	20	Yalnız ekmeççi mayası
	29.04	29.04	Asiklik alkoller ve bunların halojenli, sülfonlu, nitrolu, nitrozlu müstahzarları.
10	CII, III	25	Sorbitol mannit
Yalnız	35.01	35.01	Kazeinler kazeinatlar ve kazeinin sair müstahzarları; kazein tutkalları.
11		10 a	Kazein
12		20 b	Sairleri (Kazein tutkalları hariç).
13	35.05	35.05	Dekstrinler ve dekstrin kolaları; kavrulmuş veya eriyebilen nişastalar; nişasta asıllı yapıştırıcılar.
	38.12	38.12	Müstahzar haşıl ve apreler ve mordansaj ameliyesi için müstahzarlar (Mensucat, kâğıt ve deri sanayiinde ve benzeri sanayide kullanılmak üzere hazırlanmış).
14	AI	20	Yalnız esasını nişastalı maddeler teşkil eden haşıl ve apreler.

(1) Halen Topluluğun bu pozisyondaki ortak gümrük tarifesi haddi «muafiyet» dir.

(2) Ortak Gümrük Tarifesi haddi üzerinden indirim, Toplulukta bu ürüne ait referans fiyatlarının uygulandığı dönemde Topluluk piyasasında Türkiye'den ithal edilen söz konusu ürün fiyatının, gümrüklemeyle müteakip ve çeşitli kategoriler için geçerli uyum kat sayılarının dikkate alınmasından ve ulaştırma giderleriyle gümrük vergileri dışındaki ithalat vergi veya resimlerinin çıkarılmasından sonra ilgili döneme ait olan ve Ortak Gümrük Tarifesi'nin yansıma payı ve 100 kilogramda götürü 1.20 hesap birimi kadar artırılmış bulunan referans fiyatına eşit veya bu fiyattan yüksek olması şartı ile uygulanır.

(3) Kalite şartlarının bu eke ilişkin (A) ve (B) listelerinde yazılı vasıflara uygun bulunduğunun üye devletler gümrük idarelerine tevsiki. Gümrük ve Tekel Bakanlığınca tespit edilen esaslar çerçevesinde T. C. Tekel Genel Müdürlüğü tarafından tanzim edilecek «Kalite sertifikası» ile yapılır. Kalite sertifikası Türkçe ve Avrupa Ekonomik Topluluğu resmi dillerinden biri ile beş nüsha tanzim edilir ve bu nüshalar tedavül belgelerine eklenir.

(4) Özel ihracat vergisi veya resminin uygulanması usulü veya bu uygulamanın yerine kaim olmak üzere, Topluluk ile mutabık kalmış tedbirler alındıkça, ayrıca ilân edilecektir.

(x) Bu alt pozisyona kabul, Topluluk yetkili makamlarınca tespit olunacak şartlara bağlıdır.

«A» LİSTESİ
KALİTE ŞARAPLARI

	«Sepaj» (Üzüm cinsi)	Bağ Bölgesi	Mahal
1. Kırmızı kalite şarapları :			
A —	PAPAZKARASI	TRAKYA	ASLIHAN, KIRCASALIH, YENİKÖY, KIRKLARELİ
B —	ADAKARASI	MARMARA	AVŞA ADASI
C —	KALECİK KARASI	ANKARA	KALECİK, KIRIKKALE, ÇUBUK
D —	ÖKÜZGÖZÜ, BOĞAZKERE	ELAZIĞ	ELAZIĞ
2. Beyaz kalite şarapları :			
A —	HASANDEDE	ANKARA	KIRIKKALE, SUNGURLU
B —	EMİR	NEVŞEHİR	ÜRGÜP, ÇÖKEK, AVCILAR
C —	NARİNCE	TOKAT	KAZOVA VADİSİ

MUHM NOT : Kalite şaraplar, Topluluk içinde «Bağ bölgesi» ve «Sepaj» belirtilmek suretiyle ticarete arz edilecektir.

«B» LİSTESİ
ANALİTİK VASIFLAR

KIRMIZI ŞARAPLAR

BEYAZ ŞARAPLAR

	A	B	C	D	A	B	C
1. Renk	Kırmızı	Kırmızı	Kırmızı	Koyu kırmızı	Yeşilimtrak	Yeşilimtraka kadar açık sarı	Yeşilimtrak
2. Berraklık	Berrak kırmızı Berrak	Berrak	Berrak	Berrak	Berrak	Berrak	Berrak
3. Tadım	Kendine mahsus aroma	Kendine mahsus meyva aroması	Kendine mahsus meyva aroması	Kendine mahsus aroma	Sek ferahlatıcı kendine mahsus aroma	Sek, kendine mahsus aroma	Dömi-Sek, kendine mahsus meyva aroması
4. Kesafet 20° / 20°	0,992 - 0,995	0,993 - 0,995	0,992 - 0,995	0,991 - 0,994	0,990 - 0,994	0,990 - 0,993	0,999 - 1,005
5. PH	3,38 - 3,56	—	3,30 - 3,80	—	3,00 - 3,50	3,18 - 3,80	3,20 - 3,70
6. Alkol derecesi hacmen 20 C° da %	12,0 - 13,0	12,0 - 13,0	12,5 - 13,5	11,0 - 12,5	11,5 - 12,5	11,0 - 12,5	11,0 - 12,5
7. Mürci şeker Gr/lit.	Azami 2,0	Azami 2,0	Azami 2,0	Azami 2,0	Azami 2,0	Azami 2,5	11,27
8. Dansimetri itibariyle şekerli kuru hülâsa 20° / 20° Gr/lit.	23 - 28	22 - 30	23 - 30	22 - 29	21 - 25	17 - 22	19 - 24
9. Toplam asidite (H ₂ SO ₄ ile) Gr/lit.	2,9 - 4,1	3,0 - 4,2	3,0 - 4,5	3,4 - 4,5	3,5 - 4,5	3,0 - 4,0	3,0 - 4,0
10. Tartrik asidite (H ₂ SO ₄) Gr/lit.	2,2 - 3,4	2,3 - 3,5	2,3 - 3,8	2,7 - 3,8	2,9 - 3,9	2,4 - 3,4	2,4 - 3,4
11. Uçucu asidite (H ₂ SO ₄ ile) Gr/lit.	Azami 0,7	Azami 0,7	Azami 0,7	Azami 0,7	Azami 0,6	Azami 0,6	Azami 0,6
12. Serbest anidrit sülfürü Gr/lit.	Azami 0,030	Azami 0,030	Azami 0,030	Azami 0,030	Azami 0,035	Azami 0,035	Azami 0,035
13. Toplam anidrit sülfürü Gr/lit.	Azami 0,150	Azami 0,150	Azami 0,150	Azami 0,150	Azami 0,250	Azami 0,250	Azami 0,250
14. Küller Gr/lit.	2,20 - 2,80	2,00 - 3,00	2,30 - 3,00	2,00 - 2,80	1,90 - 2,50	1,50 - 2,00	1,82 - 2,50

İ L Â N L A R

Ankara Lv. A. 2 No. lu Satın Alma Komisyonu Başkanlığından

Aşağıda cinsi, miktarı, muhammen bedel ve geçici teminatları yazılı (altı) kalem (muhtelif malzeme) kapalı zarfla eksiltmeleri hizalandığı gün ve saatlerde Komisyonumuzda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi çalışma saatlerinde Komisyonunda ve İstanbul Levazım Amirliğinde görülebilir. İsteklilerin kanunî şekilde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz karşılığı Komisyon Başkanlığına vermeleri, postada geciken mektuplar kabul edilmez.

Cinsi	Miktarı	M. bedeli Lira Krş.	G. teminatı TL.	İHALE	
				Günü	Saati
Örme palaska	100.000 Ad.	1.500.000,—	58.750	10 Eylül 1971	Cuma günü saat 11.00 de
Bez kütüklük (ikili)	32.883 Çf.	246.622,50	13.581	10 Eylül 1971	Cuma günü saat 11.30 da
Örme palaska	21.900 Ad.	328.500,—	16.890	13 Eylül 1971	P. tesi günü saat 11.00 de
Ambalaj ipi	5.000 Kg.	70.000,—	4.750	13 Eylül 1971	P. tesi günü saat 11.30 da
Kazuma ipliği	2.000 Kg.	180.000,—	10.250	14 Eylül 1971	Salı günü saat 11.00 de
Kolan	24.380 Mt.	56.074,—	4.053	14 Eylül 1971	Salı günü saat 11.30 da

Bayındırlık Bakanlığından :

Muhammen bedeli 44.000,— lira, geçici teminatı 3.300,— lira olan; 2 adet Teodolit - Takeometre aleti 1/9/1971 Çarşamba günü saat 16.00 da ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmenin yapılacağı yer : Bakanlık Binası içinde Malzeme Müdürlüğü.

Bu işe ait şartnameler aynı yerden ve İstanbul'da Bayındırlık Müdürlüğünden temin edilir.

Ticaret veya sanayi odası ya da esnaf belgeleri dış zarfa konulmak suretiyle ve şartnamede belirtilen esaslar dahilinde hazırlanacak teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat öncesine kadar ihalenin yapılacağı yerdeki Komisyon Başkanlığına makbuz mukabili verileceği, postadaki gecikmelerin kabul edilmeyeceği ilân olunur.

8104 / 4-4

Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünden :

Tahmini bedeli 1.594.320,— TL., geçici teminatı 61.579,60 TL. olan 71-2501-1 dosya numaralı 15 kalemde 4.420 adet akümülatörün imal ettirilerek satın alınması, kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 3 Eylül 1971 Cuma günü saat 16.00 da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesinde yapılacaktır. Şartnamesi aynı yerden dilekçe ile 10.00 TL. bedelle verilir.

İstekliler, 1971 yılı vizesi yapılmış ticaret sanayi odası veya esnaf belgesini geçici teminat mektubu veya makbuzunu ve alınan şartnamenin her sahifesini imzalayarak dış zarf içine koymak şartıyla hazırlayacakları teklif mektuplarını, eksiltmeyi açma saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vereceklerdir. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Duyurulur.

8049 / 4-4

Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden :

Proje Yarışması

İzmir'de inşa edilecek olan İzmir Hükümet Konağına ait mimari projelerin hazırlanması işi Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri

Reisliği tarafından, «Mühendislik ve Mimarlık Proje Yarışma Yönetmeliği» kuralları içinde serbest, ulusal ve tek kademeli olarak yarışmaya çıkarılmıştır.

Yarışmanın amacı : Adı geçen konuda günümüzün mimarlık, mühendislik ve sanat anlayışına, yurdumuzun teknolojik şartlarına uygun ilk tesis ve işletme maliyetleri yönünden en ekonomik çözümleri bulmak ve güzel sanatları teşvik etmektir.

Bu yarışmaya, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği üyeleri katılabilirler.

YARIŞMA JÜRİSİ :

a) DANIŞMAN JÜRİ ÜYELERİ :

ÇALLI İlhan	: Hukukçu
HEPER Vahit Rüştü	: İdareci
KUBAN Doğan	: Y. Müh. Mimar
ŞENTÜRK Namık Kemal	: İzmir Valisi
ŞERBETÇİOĞLU Hamit	: İnşaat Y. Müh.
TURAN Yılmaz	: Makina Y. Müh.
YALÇINKAYA Feyyaz	: Maliyeci

b) ASLİ JÜRİ ÜYELERİ :

ALSAÇ Orhan	: Y. Müh. Mimar
ARNAS Özdemir	: Y. Mimar
BİRCE Neriman	: Y. Mimar
ONAY Yılmaz	: İnşaat Y. Müh.
ÖYÜNÇ Turgut	: Y. Mimar

c) YEDEK JÜRİ ÜYELERİ :

Alkım Uğur	: İnşaat Y. Müh.
Kıray Bilge	: Y. Müh. Mimar
Özden Gülçin	: Y. Mimar

d) RAPORTÖRLER :

GİRGİN Metin	: Y. Müh. Mimar
MENTEŞ Aynur	: Müh. Mimar

ÖDÜLLER :

1. Ödül net	35.000 TL.
2. Ödül net	30.000 TL.
3. Ödül net	25.000 TL.
6 adet mansiyon	
her biri net	12.000 TL.

Yarışmacılar konu yerini görmek mecburiyetindedirler.

Proje teslim tarihi 6 Aralık 1971 Pazartesi günü saat 18.00 dir.

Yarışma şartnamesi ve eklerini almak için şahsen veya posta ile İş Bankası Ankara Akay Şubesi 77 No. lu «Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri Reisliği Yayın ve Sosyal Yardımlaşma Sandığı» hesabına doğrudan doğruya veya başka bir İş Bankası Şubesi yolu ile 50 TL. sı yatırıldığını gösteren ve yarışmanın adım ihtiva eden makbuzu ile Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri Reisliğine müracaat edilmelidir.

8116 / 3-3

Hasanoğlu - Atatürk İlköğretmen Okulu Müdürlüğünden :

Cinsi : Kahvaltılık gıda maddeleri, Miktarı : 3 kalem, Muhammen tutarı : 92.000 TL., Geçici teminatı : 5.850 TL., İhalenin Tarihi : 4/9/1971 Saati : 11.00, Şekli : Kapalı.

Okulumuz 1971 malî yılı ihtiyacı olan, yukarıda grup halinde muhammen tutarı, geçici teminatı, ihale gün ve saati yazılı yiyecek maddesinin 2490 sayılı Kanuna göre satın alınacağı; şartnamelerinin her gün mesai saatleri içinde okulumuzda ve Ankara Okullar Saymanlığında görülebileceği, isteklilerin kanuna uygun olarak hazırlayacakları teklif mektupları ile 1971 yılı tasdikli ticaret odası vesikasını ihale saatinden bir saat öncesine kadar Okulumuzda Satın Alma Komisyonu Başkanlığına vermeleri gerektiği, posta ile gönderme halinde gecikmelerin kabul edilmeyeceği, ihalenin grup halinde yapılacağı ilân olunur.

8188 / 4-2

Ankara Lv. A. 2 No. lu Satın Alma Komisyonu Başkanlığından

Aşağıda cinsi, miktarı, muhammen bedel ve geçici teminatları yazılı (bir) kalem (beyaz naylon iplik) kapalı zarfla eksiltmeleri hizalandığı gün ve saatlerde Komisyonumuzda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi çalışma saatlerinde Komisyonunda ve İstanbul Levazım Amirliğinde görülebilir. İsteklilerin kanunî şekilde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz karşılığı Komisyon Başkanlığına vermeleri, postada geciken mektuplar kabul edilmez.

Cinsi : Beyaz naylon iplik, Miktarı : 1000 Kg., M. bedeli : 55.000 TL., G. teminatı : 4.000 TL., İhale günü : 15 Eylül 1971 Salı, Saati : 11.30 da.
8193 / 41

Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünden :

Tahmini bedeli 276.000 TL., geçici teminatı 14.790 TL. olan, 71-2755-1 dosya numaralı 60 ton (takriben 325 varil) ısıtma yağının satın alınması kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 8 Eylül 1971 Çarşamba günü saat 16.00 da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesinde yapılacaktır. Şartnamesi aynı yerden dilekçe ile bedelsiz verilir.

İstekliler, 1971 yılı vizesi yapılmış ticaret, sanayi odası veya esnaf belgesini, geçici teminat mektup veya makbuzu ile alınan şartnamenin her sahifesini imzalayarak dış zarf içine koymak şartıyla teklif mektuplarını eksiltmeyi açma saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vereceklerdir. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Duyurulur.

8191 / 41

Tahmini bedeli 40.913,59 TL., geçici teminatı 3.068,52 TL. olan 71-2533-1 dosya numaralı, 49 kalem V kayışının imal ettirilerek satın alınması kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 10 Eylül 1971 Cuma günü saat 16.00 da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesinde yapılacaktır. Şartnamesi aynı yerden dilekçe ile 10 TL. bedelle verilir.

İstekliler 1971 yılı vizesi yapılmış ticaret, sanayi odası veya esnaf belgesini geçici teminat mektubu veya makbuzunu, teknik şartnamede belirtilen belgeleri ve alınan şartnamenin her sahifesini imzalayarak dış zarf içine koymak şartıyla hazırlayacakları teklif mektuplarını, eksiltmeyi açma saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vereceklerdir. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Duyurulur.

8192 / 41

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden :

Aşağıda cins ve miktarı yazılı cetvel tahtaları teknik ve ticarî şartname esaslarına göre müteahhit nam ve hesabına satın alınacaktır.

1 — İstekliler bu alıma ait teknik ve ticarî şartname ile sözleşme tasarısı Ankara'da Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ticaret Şubesinden veya İstanbul ve İzmir Bölge Müdürlüklerinden temin edebilirler.

2 — Teklifler en geç 27/8/1971 günü saat 17.00 ye kadar Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü 2 No. lu Satın Alma Komisyonu Başkanlığında bulundurulacaktır. Bu tarihten sonra gönderilecek teklifler ve postada vaki gecikmeler nazarı itibara alınmaz.

3 — Ofis satın alma mevzuunu teşkil eden malzemeyi ihale edip etmemekte veya kısmen ihale etmekte veya tercih ettiği talibe vermekte serbesttir.

Malzemenin cinsi	Sınıfı	Tipi	Miktarı adet	Teknik şartname No.
Cetvel tahtası	20 cm.	1	9.000	U - C - 190.a
»	»	50 »	18.600	
»	»	75 »	6.250	
»	»	100 »	3.100	

8032 / 2-1

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T. A. Ş. den :

1 — Fabrikamızdaki Monitovac ve Nortwest Vinçleri yürüyüş paletlerinden imal ettirilecektir.

2 — İhaleye girmek isteyenler Fabrikamız İç Alımlar Müdürlüğüne müracaat ederek şartnameleri alabilecek ve numuneleri görebileceklerdir.

3 — Teklifler en geç 2/9/1971 Perşembe günü, saat 17.00 ye kadar Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T. A. Ş. Satın Alma Dairesi Genel Müdür Yardımcılığında bulundurulacaktır.

4 — Şirketimiz ihaleyi yapıp yapmamakta ve kısımlara bölmekte serbesttir.
8209 / 2-2

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünden :

1 — Kurumumuzun ihtiyacı olan televizyon kameraları, kapalı zarfla ve teklif alma suretiyle satın alınacaktır.

2 — Şartnameler, 50,— TL. bedel mukabilinde müessellik belgesinin ibrazı şartıyla Genel Müdürlük Malzeme Müdürlüğünden alınabilir.

3 — Teklifler, en geç, 6 Ekim 1971 günü saat 14.00 de kadar «TRT Kurumu Genel Evrak Müdürlüğü, Mithatpaşa Caddesi 37 - ANKARA» adresine makbuz mukabilinde teslim edilmiş veya iadeli taahhütli olarak posta ile gönderilmiş olacaktır.

4 — Kurumumuz 2490 sayılı Kanuna tabi olmadığından ihaleyi yapıp yapmamakta, kısmen veya dilediğine yapmakta serbesttir.
8057 / 3-2

Çubuk Ortaokulu Müdürlüğünden :

1 — Açık eksiltmeyle Okulumuzun bahçe duvarına demir parmaklık yaptırılacak, kömürlüğün çatısı onarttırılacak, bina badanalatırılacaktır .

2 — Sözü edilen işlerin keşif tutarı 39.659,— lira, geçici teminatı 2.977,— liradır.

3 — İşe ilişkin keşif, sözleşme ve şartname çalışma saatlerinde Okulumuzda görülebilir.

4 — Eksiltme 6/9/1971 Pazartesi günü, saat 14.30 da Okulumuzda yapılacaktır.

5 — İsteklilerin geçici teminat alındısı, müteahhitlik karnesi, ticaret odası belgesiyle belirtilen gün ve saatte Komisyona başvurmaları gereği duyurulur.
8208 / 4-2

Kırkağaç Belediye Başkanlığından :

Belediyemizce 460.000 TL. keşif bedeli üzerinden apartman daireleri yapımı kapalı zarf usulü ile ihaleye çıkarılmıştır.

İhalesi 7/9/1971 Salı günü saat 10.00 da Belediyede Encümen huzurunda yapılacaktır.

İhaleye girebilecek taliplilerde şartnamelerindeki nitelikleri haiz olduklarını açıklayıcı belgeleri ile kanunî tarif dairesinde hazırlayacakları kapalı zarf teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat öncesine kadar Başkanlığa tevdi etmeleri mecburidir.

Bu teklif mektuplarının posta ile gönderilmesindeki vaki gecikmeler kabul edilmez. Pân olunur.
8197 / 4-2

Veziroköprü Asliye Hukuk Hâkimliğinden :

1970/266

Davacı Veziroköprü'nün Köprübaşı Köyünden Sefer kızı, Kurtça eşi Dilber Kale vekilli Avukat Abdülkadir Deveci tarafından, davalı Merzifon Sucuile (Aşağıbük) Köyü 18 hanede kayıtlı Hüseyin oğlu 1926 doğumlu, Kurtça Kale aleyhine açılan boşanma davasının yapılmakta olan duruşmasında :

Davalı Kurtça Kale hakkında çıkarılan davetiyenin bilâ tebligâde edildiği ve adresi meçhul bulunduğundan davetiyenin Resmî Gazete ile ilânen yapılmış olup, kararının da Resmî Gazete ile ilânen yapılmasına mahkemece karar verilmiş olduğundan, verilen karar gereğince davalı Kurtça Kale'nin duruşmanın birakıldığı 16/9/1971 Perşembe günü saat 9.00 da Mahkememizde hazır bulunması, aksi takdirde duruşmanın gıyabında devam olunacağı gıyap kararı yerine kaim olmak üzere ilân olunur.
8204

Ankara Lv. A. 4 No. lu Satın Alma Komisyonu Başkanlığından

Kapalı zarf usulü ile Mersin subay lojman inşaatı işi yaptırılacaktır. Keşif bedeli 1.603.357,12 lira olup, geçici teminatı 61.855 liradır. İhalesi 13/9/1971 Pazartesi günü saat 11.00 de Komisyonunda yapılacaktır. Keşif ve şartnamesi her gün Komisyonunda ve İstanbul Levazım Amirliğinde görülebilir. Taliplerin 2490 sayılı Kanun hükümleri dairesinde hazırlayacakları teklif zarflarını en geç ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vermeleri şarttır. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Taliplerin en geç 8/9/1971 günü saat 17.00 ye kadar Ankara'da Dz. K. İnş. D. Bşk. hğına müracaat ederek yeterlik belgesi almaları şarttır. 8120 / 4-3

M. Meclisi Satın Alma Komisyonu Başkanlığından :

T .B. M. Meclisi için 4/7-lik 4 hairci hatlı 8 cihazlı şef sekreter telefonu montaj dahil olmak üzere kapalı zarf usulüyle satın alınacaktır.

Şartnamesi mesai saatleri dahilinde Meclis Levazım Müdürlüğü ile İstanbul'da Millî Saraylar Müdürlüğünde görülebilir.

Muhammen bedeli 28.280,— lira olup, geçici teminatı 2.121,— liradır. İhalesi 6/9/1971 Pazartesi günü saat 15.00 de Millet Meclisi Levazım Müdürlüğü odasında yapılacaktır.

İsteklilerin; 2490 sayılı Kanuna göre hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14.00 e kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vermeleri, 1971 vizeli ticaret odası vesikasını ve en az bir işin keşif bedeli kadar telefon işi yaptıklarını gösteren iş bitirme belgesini ihale tarihinden tatil günleri hariç 3 gün öncesine kadar Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğüne vererek alacakları iştirak belgesini ibraz etmeleri ilân olunur.

Postadaki gecikmeler kabul edilmez. 8161 / 4-3

Köy İşleri Bakanlığı Yol, Su ve Elektrik İşleri Genel Müdürlüğünden :

1 — Aşağıda cinsi, miktarı, muvakkat teminatları, ihale tarihi ve saati yazılı olan malzemeler 6200 sayılı Kanunun 34 esaslarının 4. maddesi gereğince teklif isteme usulüyle satın alınacaktır.

C i n s i	Miktarı adet	Muvakkat te- minat beher		İHALENİN	
		cihazının TL.	İHALENİN	Tarîhi	Saati
A) Enjektörlü tip klorlama cihazı	60	400,—			
B) Bidon tipi klorlama cihazı	200	30,—	31/8/1971	16.00	
C) Sabit beslemeli flatör	50	10,—			

2 — İhale Köy İşleri Bakanlığı Yol, Su ve Elektrik İşleri Genel Müdürlüğünün İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığında (Ulus-Anafartalar İşhanı Kat 10 ANKARA) toplanacak Satın Alma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartname 30,— lira bedelle dilekçe karşılığında aynı yerden alınacak bir yazıya müsteniden DSİ Genel Müdürlüğü veznesine yatırılmak suretiyle alacağı makbuz karşılığında verilir.

4 — İsteklilerin teklif mektuplarını idari şartnamenin 9 uncu maddesinde istenilen vesai ile birlikte ihalenin yapılacağı saatten bir saat evvel Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde teslim etmeleri şarttır.

5 — Postadaki vaki gecikmelerle, telgrafla yapılacak müracaatlar kabul edilmez. 8163 / 2-2

Simav Belediye Başkanlığından :

Belediye Encümeninin 30/7/1971 gün 927 - 13/8/1971 gün 983 sayılı kararları ile şartnamesinde yazılı küçük sanayi tesis ve inşaatı işçilikleri ile ihtiyaç malzemelerin 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile keşif özetinde gösterildiği üzere ayrı ayrı taliplilerine ihale edileceğinden,

1 — Yaptırılacak olan dükkân inşaatlarının işçilikleri muhammen bedeli 546.590 lira olup geçici teminatı 40.995 liradır.

2 — 150 ton sönmemiş kireç muhammen bedeli 19.500 lira geçici teminatı 1.462,50 lira,

3 — 680 bin tuğla muhammen bedeli 88.400 lira, geçici teminatı 6.630 lira,

4 — Profil demirden kapı, pencere ve demir ızgaralar muhammen bedeli 149.810 lira, geçici teminatı 11.235,75 lira,

5 — 28 bin yivli karasimon muhammen bedeli 14.000 lira, geçici teminatı 1.050 lira,

6 — 10 bin beyaz karo fayans muhammen bedeli 9.500 lira, geçici teminatı 712,50 lira,

7 — Sıhhi tesisat malzeme ve işçilikleri muhammen bedeli 176.958,50 lira, geçici teminatı 13.272 lira,

8 — Elektrik tesisatı malzemeleri muhammen bedeli 78.481,50 lira, geçici teminatı 5.886 lira,

9 — Demir dogramalara macunlu 2, 3, 4 mm. lik cam muhammen bedeli 100.271 lira, geçici teminatı 7.520,35 lira.

10 — Demiryüzü boyası, beyaz ve renkli kireç badana muhammen bedeli 46.432,50 lira, geçici teminatı 3.471,75 lira,

11 — Kapalı zarf ihalesi 3/9/1971 günü saat 14.00 de Belediye Encümeninde yapılacaktır.

12 — Bu işe ait şartname Belediye Fen İşlerinden bedelsiz temin edilir.

13 — Teklif verenlerin 1971 yılı ticaret ve sanayi odası belgesi ile bu çeşit işlerde çalıştığı kabul belgesi mektupta ibrazı şarttır.

14 — Postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilmez.

15 — Usulüne göre hazırlanacak teklif mektuplarının ihale günü saat 12.00 ye kadar Belediye Başkanlığına verilmesi ve teminatın ihale saatine kadar yatırılması ilân olunur. 8196 / 4-2

Ankara Tavukçuluk Araştırma ve Planlama Genel Merkezi Müdürlüğünden :

1 — Müdürlüğümüzün 57.424,13 lira keşif bedelli ilâve kalıtım işi 2490 sayılı Kanunun 31 inci maddesi gereğince kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme Ankara'da Tavukçuluk Araştırma ve Planlama Genel Merkezi Müdürlüğü binasında teşekkül edecek Komisyon tarafından 2/9/1971 günü saat 15.00 te yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve diğer evrak Müdürlüğümüzde mesai saatleri dahilinde görülebilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için :

a) 4.306,90 lira geçici teminatın Ankara Okullar Saymanlığına yatırmaları.

b) 1971 yılına ait ticaret odası belgesi.

c) Müracaat dilekçeleriyle birlikte sermaye ve kredi imkânlarını bildirir mali durum bildirisini, taahhüt beyannamesini, çalışma programını, teçhizat ve teknik personel bildirisini, keşif bedelinin yarısı tutarındaki iş bitirme belgesini bildirir belgelerin Yapı İşleri 5 inci Bölge Müdürlüğüne ibraz etmek suretiyle alacakları yeterlik belgesini, teklif mektubuyla birlikte zarfa koymaları gereklidir.

5 — İstekliler teklif mektuplarını 2/9/1971 Perşembe günü ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz karşılığında Komisyon Başkanlığına vereceklerdir.

6 — Telgrafla müracaatlar ve postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyet ilân olunur. 8112 4-4

Rigadiç Belediye Başkanlığından :

Belediyemize ait 590 adet İtalyan melez, 3940 adet yerli kavağın 2490 sayılı Kanunun 31 inci maddesi ve şartnamesi gereğince kapalı zarf artırma usulüyle satışa çıkarılmıştır.

İhalesi 7 Eylül 1971 Salı günü saat 15.30 da Belediyede Encümeninde yapılacaktır.

Kavakların muhammen bedeli 210.000,— TL., geçici teminatı 11.750,— TL. dir. Teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evvel teslim edilmesi ilân olunur. 8216 / 4-2

Osmaniye Asliye Hukuk Hâkimliğinden :

1971/128

Davacı Sultan Karakoç tarafından, Osman Kamalak aleyhine açılan nafaka davasında :

Davah olup, Haruniye'de Toprak Su İşlerinde işçi Osman Kamalak'ın adına çıkarılan davetiyeye verilen PTT meğruhâtından semti meçhule gitmiş olduğundan ve adresi tespit edilemediğinden davah Osman Kamalak'ın 21/8/1971 Cuma günü saat 7.30 da duruşmada hazır bulunmak üzere davetiyeye yerine kaim olmak üzere ilân edilen tebliğ olunur. 7150

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 181344

Ankara, 26.8.1971

Genelge No: 47-2247

Baro Başkanlığı

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 17. maddesi dördüncü fıkrası bilindiği üzere, dâva ve iş takipçilerinin vekâlet görevini yapmak haklarının o yer avukat veya dâva vekilleri sayısının üçü bulması halinde kendiliğinden sona ereceği hükme bağlanmıştır. O yer avukat ve dâva vekilleri sayısına hazine avukatlarının da dahil bulunduğu yolundaki Yönetim Kurulumuz kararı, Danıştay 8. Dairesinin; esas 1970/2185, karar 1971/1594 sayılı ve 12.6.1971 günlü ve esas 970/2199, karar 971/1801 sayılı ve 29.6.1971 günlü kararlarıyla iptal edilmiş bulunmaktadır. Danıştay 8. Dairesinin yukarda gün ve sayısı belirtilen kararlarında, Hazine Avukatlarının Hazine dâvaları dışında serbest olarak vekâlet yapamadıkları bu nedenle, 1136 sayılı Kanun'un geçici 17. maddesi dördüncü fıkrasındaki sayıya hazine avukatlarının dahil edilmemesi gerekeceği sonucuna varılmıştır.

Birlik Yönetim Kurulumuz 13.8.1971 gün 499-31 sayılı kararıyla anılan Danıştay içtihadı gereğince işlem yapılmasını uygun görmüştür.

Bilginizi rica ederim.

Eki: 1 karar

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Ş.A.

U.B.

*Büyüktepe
Yayınlanı
Vef.*

TC.

D A N I Ş T A Y
Sekizinci Daire
Esas: 1970/2185
Karar: 1971/1594

Davacı : Ali Yekta Eriş, Pazaryeri No: 7 Gelibolu.

Davalı : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı.

Dâvanın Özeti: 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı kanunla değişik 17 inci maddesinin 4 üncü fıkrası hükümlerine göre, davacının başka bir yerde büro açması, aksi takdirde listeden isminin silineceğine ilişkin idari işlemin iptali dileğidir.

Savunmanın Özeti: Cevap verilmemiştir.

Kanun sözcüsü Nüzhet Mengü'nün Düşüncesi: Ara kararına verilen cevapta Gelibolu İlçesine atanan hazine avukatının serbest olarak dışarda avukatlık faaliyetinde bulunma yetkisini haiz olmadığı anlaşıldığından, avukatlık kanununun 17 inci maddesinde yazılı 3 avukat şartına hazine avukatının ithali suretiyle verilen kararda isabet görülmemiş bu sebeple davanın kabulü gerekeceği düşünülmüştür.

Raportör Tezcan Çakır'ın Düşüncesi: Avukatlık kanununun değişik geçici 17 inci maddesinde yazılı "üç avukat" şartına hazine avukatının dahil edilmesi suretiyle verilen kararda kanuna uyarlık görülmediğinden davanın kabulü gerekir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği düşünüldü :

Davacının Gelibolu ilçesinde iki avukat ve bir dava vekilinin bulunması sebebiyle 1136 sayılı kanunun 1238 sayılı kanunla değişik 17 inci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmüne göre bu yerde dava takipçiliği görevinin kendiliğinden sona erdiği üç ay içinde üç avukat veya dava vekili bulunmayan başka bir yerde büro açmadığı takdirde listeden isminin silineceğine dair işlemin iptalini istediği dava dosyasının tetkikinden anlaşılmaktadır.

1136 sayılı kanunun değişik geçici 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında o yer avukat veya dava vekillerinin sayısının üçü bulması halinde dava ve iş takipçilerinin vekâlet görevini yapma haklarının sona ereceği öngörülmektedir. Davacının iş takipçiliği yaptığı Gelibolu'da iki avukat ve bir dava vekilinin bulunduğu iddia edilmekte ve avukatlardan birinin hazine avukatı olduğu davalı idarece de kabul edilmektedir. 23.12.1970 gün ve 1970/2185 sayılı ara kararına Maliye Bakanlığınca verilen 4.2.1971 günlü cevapta "Ayten Bostancı"nın mukayyet avukat olarak Gelibolu ilçesi hazine avukatlığına atandığı, içinde bulunduğu statüye göre hazine davaları dışında da serbest olarak vekâlet görevi alamadığı ve ilcede başka bir hazine avukatı bulunmadığı ifade edilmektedir. Bu durumda hazine avukatının hazine davaları dışında serbest olarak vekâlet görevini yapmadığı nazara alınmaksızın 1136 sayılı kanunun değişik geçici 17 inci maddesinin 4 üncü fıkrasındaki sayıya dahil edilmesine ilişkin işlemde mevzuata uyarlık yoktur.

Açıklanan sebeplerle kanuna aykırı bulunan dava konusu kararın iptaline, 130.50 liralık yargılama giderlerinin davalıdan alınıp davacıya verilmesine 12.6.1971 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye Üye
İhsan Arar İbrahim Koloğlu Alp Arslan Kayan S.Sitki Arkan Şekip Çopuroğlu

Aslı gibidir.
Damga
İmza

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telg: Barobirlik Telf: 18 13 44 - 18 13 46

Ankara; 20.8.1971

Genelge No: 46-2206

Baro Başkanlığı

Konu: Avukatlıkta geçen fiili hizmetlerin T.C.Emekli Sandığına borçlanması için öngörülen sürelerin uzatıldığı hakkında.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 2. maddesinin (A) bendi, geçici 3. ve 4. maddelerine göre serbest avukatlıkta geçen sürelerin borçlanılabilmesi için geçici 2. maddedeki, baronun topluluk sigortasına katıldığı tarihten, geçici 3 ve 4. maddelerde de kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde TC.Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne başvurularının gerektiği, 1238 sayılı Kanunla değiştirilen 1136 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesindeki sürenin 1.Ocak.1971 aynı kanunun geçici 3 ve 4. maddelerindeki sürelerin de 1.4.1971 tarihine kadar uzatıldığı bilinmektedir.

18 11.Temmuz.1971 gün ve 13892 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, 5434 sayılı TC.Emekli Sandığı Kanununa ek ve geçici maddeler eklenmesine ve bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair olan 1425 sayılı kanunun geçici 17. maddesinde aynen; "1136 ve 1238 sayılı kanunlar uyarınca serbest avukatlıkta geçen hizmet sürelerini borçlanmak suretiyle fiili hizmetlerine eklenmesi için zamanında müracaat edemiyenlere, bu kanunun yayınlandığı tarihten itibaren yeniden altı aylık müracaat süresi tanınmıştır", denilmek suretiyle anılan başvurma süreleri 11.1.1972 tarihine kadar uzatılmıştır.

1136 sayılı ve 1238 sayılı Kanunlarla kabul edilmiş bulunan süreleri geçiren ve bu suretle borçlanma hakkından yararlanamayan meslektaşlarımıza yeni bir olanak sağlandığından, T.C.Emekli Sandığına başvurma sürelerinin 11.1.1972 tarihine kadar uzatıldığına ilgili avukatlara duyurulmasını, Yönetim Kurulumuzun 13.8.1971 gün ve 471/3 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 181346

Ankara; 20/8/1971

Genelge No: 2196-45

Konu: Nafaka alacaklarının yabancı mem-
leketlerde tahsili ile ilgili
sözleşme hükümleri hakkında.

Baro Başkanlığı

.....

İlgi: 17.7.1971 gün ve 41/1977 sayılı genelgemiz,

Nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile il-
gili sözleşme hükümlerinin uygulanmasına dair 21 Haziran 1971 gün ve 67-
6/17531 sayılı genelgelerine ilâve yapıldığına dair Adalet Bakanlığınca
Cumhuriyet Savcılıklarına gönderilen ve Birliğimize de tevdi olunan
19.Temmuz.1971 gün ve 77-10/20521 sayılı genelge ile bahis konusu alacak-
ların Fransa ve Avusturya'da ne şekilde tahsil olunacağını gösterir yazı-
lar, ilgide gün ve sayısı gösterilen yazımızla gönderilen Adalet Bakanlı-
ğının 21.6.1971 gün ve 67-6/17531 sayılı genelgesiyle birleştirilmek üze-
re ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem

U.B.

T.C
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

SAYI : 77 / 10 - 20521

A N K A R A

19 Temmuz 1971

KONU : Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına dair 21 Haziran 1971 gün ve 67/6-17530 sayılı genelgeye ilâve yapıldığı Hk.

..... Cumhuriyet Savcılığına

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü ifadeli 21 Haziran 1971 gün ve 67/6-17530 sayılı genelgeye aşağıdaki hususlar ilâve edilmiştir.

1. Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili Sözleşmenin üçüncü maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen; aracı kuruma, alacaklı namına hareket etme veya alacaklı namına hareket etmeye ehil bir şahıs tayin etme yetkisi veren vekâletnamenin tanziminde, Avusturya, Fransa, Belçika, Danimarka, Federal Alman Cumhuriyeti, Hollanda, Norveç ve İsveç'teki nafaka alacaklarının tahsili için tevkil edilecek makamlar aşağıda gösterilmiştir.

2. Noterlerce düzenlenecek ve diğer belgeler meyanında borçlunun nezâdinde bulunduğu devletin diline çevrilecek olan bu vekâletnamede vekile, Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında öngörülen vekâleti devretme ve 6. ncü maddesinin birinci fıkrasında ^{ki} bütün işlemleri yerine getirme yetkilerinin verilmesi gerekir.

Keyfiyetin yargı çevrenizdeki Cumhuriyet Savcılıklarına tamamen tebliği rica olunur.

SALİM YAMAN
Adalet Bakanı Y.
Müsteşar V.

Memleketi :	: <u>Vekil tayin edilecek aracı kurumu</u>
Avusturya	: Federal Adalet Bakanlığı
Belçika	: Adalet Bakanlığı
Danimarka	: Dışişleri Bakanlığı
Almanya Federal Cumhuriyeti	: Federal Adalet Bakanlığı
Fransa	: Dışişleri Bakanlığı, İntilâflar Bölümü, Yabancı Memleketlerde Nafaka Tahsil Servisi, 23, rue la perouse, Paris(XVI eme)
Hollanda	: Çocukları Koruma Konseyi
Norveç	: Norveç Kraliyet Dışişleri Bakanlığı
İsveç	: Kraliyet Dışişleri Bakanlığı

Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile
ilgili Sözleşmenin 3 üncü maddesinde 2 nci fıkrası gereğince Bir-
leşmiş Milletler Teşkilâtı Genel Sekreterine verilen bil. iler.

I

Nafaka tahsili davası açan her alacaklı borçlunun kanunen nafaka vermekle mükellef olduğunu ispat etmelidir.

Avusturya Medenî Usul Hukuku delillerin serbestçe takdiri ilkesini kabul eder (Medeni Usul Kanununun metni ilişikte bulunan 272 nci maddesine bakınız). Bu bakımdan resmî ve hususî vesikaların ispat gücü ve sahhatine ilişkin bazı istisnalar vardır (Medeni Usul Kanununun metni ilişikte bulunan 292-294 ve 310-312 nci maddelerine bakınız). Delillerin serbestçe takdiri ilkesi yabancı bir memlekette zuhur eden bazı fiillerin veya hadiselerin ispatı hususunda da geçerlidir.

Yukardaki mülahazalar bir alacaklının kendisine ödenen nafakanın değiştirilmesini (artırılması veya indirilmesi) talep etmesi halinde de uygulanır.

II

İcra ile ilgili 79 uncu maddede öngörüldüğü gibi, yabancı bir makam tarafından nafaka davası dolayısıyla verilen bir karar ancak mütekabiliyet ihtirazi kaydıyla icra kabiliyetini haizdir (bu maddenin metni ilişiktedir).

Çok defa, böylece verilmiş bir kararın infazı ve sunulması gereken vesikalar için aranan şartlar her uluslararası sözleşmede özel surette belirtilir. Demek ki bu bakımdan genel mahiyette bilgiler verilmesi mümkün değildir.

III

Gerek dava yolu ile yabancı bir memlekette nafaka tahsili ve gerekse nafaka ilâmının yabancı bir memlekette infazı için, sözleşmenin 3 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında öngörüldüğü gibi, bir vekâletname sunulması gereklidir. Bu vekâletname bizzat alacaklı tarafından veya onun ehliyetsizliği halinde kanunî mümessili tarafından verilir.

Eğer bir alacaklı Sözleşmenin 9 uncu maddesinde öngörülen masraf muafiyetinden yararlanmak istiyorsa, sunulan vesikalara, bu hususta bir taleple birlikte adlî yardımdan istifade edebileceğini gösterir bir belge veya gelirini ve mallarını gösterir resmi herhangi bir şahadetname eklemelidir (metni ilişikte bulunan Medenî Usul Kanununun 63 üncü maddesinin 1 inci fıkrasıyla mukayese ediniz).

IV

Avusturya Sözleşmenin uygulanması için özel bir federal kanun kabul etmiştir. Bu kanunun metni ilişiktir.

Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili
ile İlgili 20 Haziran 1956 tarihli Sözleşmenin tatbikini sağlamak
amacı güden 22 Ocak 1969 tarihli federal Kanun

Ulusal Konsey aşağıdaki kanunu kabul etmiştir:

BÖLÜM - I

Nafaka alacaklarının tahsili davaları

Madde 1. Avusturya'da oturan şahıslar 20 Haziran 1956 ta-
rihli nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgi-
li Sözleşmenin (Federal Devletin Kanunlar Bülteni, No. 316/1969)
1 inci maddesi uyarınca nafaka alacaklarını bu Sözleşmede taraf
olan her hangi bir Devletin ülkesinde tahsil edebilmek için, aşağı-
daki hükümler dairesinde, gönderici makamlar görevlerini ifa ede-
cek olan Avusturya mahkemelerine müracaat edebilirler.

Gönderici makamın yetkisi

Madde 2. 1) yetkili gönderici makam, medenî hukuka göre ala-
cakların Avusturya'da kaza çevresi dahilinde devamlı ikametgahının
bulunduğu bu yoksa kaza çevresi dahilinde oturduğu yetkili mahke-
medir. ~~Kaza~~ eğer alacaklı ehliyetli ise, kanunî mümessiliğin
Avusturya'da kaza çevresi dahilinde devamlı ikametgahının (mârkada)
bulunduğu bu yoksa kaza çevresi dahilinde oturduğu mahkeme yetkili-
dir.

2) Viyana'da yetkili gönderici makam, I-XX nci böl-
geler için şehir mähkemesi (Bezirksgericht Innere Stadt Wien);

XXI ve XXII nci bölgeler için Floridsdorf mahkemesi (Bezirksgericht Floridsdorf); ve XXIII üncü bölge için Liesing mahkemesidir. (Bezirksgericht Liesing).

Talebin muhtevası

Madde 3. 1) Yukardaki 1 inci madde anlamında nafaka haklarını tahsile yönelen talepler yazılı olarak veya bu hususta bir tutanak tanzim edilerek yapılır.

2) Nafaka talebi en azından aşağıdaki bilgileri ihtiva etmelidir:

1. Alacaklının soyadı, adı, adresi, doğum tarihi ve yeri, milliyeti ve mesleği ile icabında kanuni mümessilinin soyadı, adı ve adresi;

2. Borçlunun soyadı, adı ve adresi ile, alacaklının ~~malumu olduğu ölçüde~~, borçlunun son beş sene içindeki adresleri, doğum tarihi ve yeri, milliyeti ve mesleği;

3. Nafaka talebinin mucip sebeplerinin teferrüatlı bir izahı ile talep olunan nafakanın ş. li ve miktarı ve alacaklı ile borçlunun gelir kaynakları ve aile durumlarına müteallik sair alakalı bilcümle malûmat, delillerin cinsi veya eskiden ödemiş ~~nafakanın hukuki dayanağı~~ ve miktarı.

3) Alakalı bütün belgeler ve bilhassa aşağıdaki vesikalar talebe eklenir:

1. Aracı kuruma alacaklı namına hareket etme veya bu iş için bir şahıs tayin etme yetkisi veren bir vekâletname;

2. Alacaklının ve mümkünse borçlunun birer fotoğrafı;

3. Adli yardım talep edildiğinde, alakalının bunu ta-

lebe hakkı olduğunu gösterir bir belge.

Talebin incelenmesi ve intikali

Madde 4. 1) Gönderici makam talebin ve buna bağlı evrakın yukardaki 3 üncü maddede belirtilen şartlara uygun olup olmadığını inceler; hiçbir tercüme ve tasdik gerekmez.

2) Gönderici makam talebi ve buna bağlı evrakı Federal Adalet Bakanlığı aracılığıyla yabancı Aracı Kuruma intikal ettirir; bu yol yabancı Aracı Kurumla yapılan her türlü yazışma için de kullanılır.

3) Gönderici makam bir talebin suiniyetle yapıldığına kanaat getirirse talebin intikalinin reddine karar verir. Medeni Usul Kanununa göre bu karar karşı istinafi yoluna başvuru ile iptal edilabilir.

İlâm mahiyetindeki bir kararın sonuçlandırılan nafaka alacaklarının tahsili davalarına

Madde 5. Yukardaki 1-4 üncü maddeler hükümleri, uydukları ölçüde, bu Sözleşmede taraf bulunan Devletlerin birinden sadır olan ilâm mahiyetini haiz bir kararın gene bu Devletlerden birinde infazı sırasında tatbik olunur. Bu takdirde "icra edilebilir" serhini havi kararın bir sureti eklenir.

BÖLÜM - II

Aracı Kurum

Madde 6. 1) Federal Adalet Bakanlığı Sözleşmeye dayanılarak bu Sözleşmede taraf olan bir Devlette yapılan nafaka talepleri için Aracı Kurum görevlerini ifa eder. Gerekiyorsa, Bakanlık talepleri ve bunlara bağlı evrakı tercüme ettirir ve lüzumu halinde yabancı gönderici makam aracılığıyla tasamlatır veya düzeltir.

tirir. Tercüme masraflarını federal hükümet yüklenir.

2) Daha sonra, Federal Adalet Bakanlığı talebi ve buna bağlı evrakı incelenek (fıkra 3) veya talebin icrasını emretmek maksadiyle (fıkra 4) yetkili mahkeme başkanına gönderir.

3) Mahkeme başkanı alacaklıyı temsil için yardımcılarında birini veya mahkemeye bağlı bir stajyer avukatı tayin eder ve dosyayı usuli muameleleri tedvir için yetkili hâkime intikal ettirir. Hâkim ihtilafı hal ve tesviye maksadiyle ilk tedbir olarak alacaklının temsilcisini ve borçluyu davet eder. Anlaşma yoluyla bir sonuca varmak mümkün olmadığında, alacaklının haklarını müdafaa ve onu icra safhası da dahil olmak üzere davada temsil için bir takipçi tayin eyler. Tayin edilecek takipçi, takipçiler birliği tarafından inha edilir. Tam yetkili olması gerekmeyen takipçi duruşma sırasında Medeni Üsul Kanununun 31 inci maddesinde yazılı bütün tedbirleri almaya ehildir. Takipçi, adli yardımdan faydalanan bir davacı avukatının haiz olduğu hak ve görevlere sahiptir. Fakat ihtilafı hal ve tesviye için alacaklının rızasına muhtaç değildir. Takipçi, masrafları muvakkaten alacaklıya yüklenir. fakat alacaklı adli yardımdan faydalanabilir.

4) Sunulan evraka göre nafaka talebi yukardaki 3 üncü fıkrada öngörülen usule müracaat etmeden Avusturya'da infaz edebiliyorsa, yetkili mahkeme başkanı talebi infazı için yetkili hâkime gönderir. Hâkim alacaklıyı temsil için bir takipçi tayin eder (fıkra 3).

5) Mahkeme başkanı, alınan tedbirler ve muhakemenin sonucu hakkında Federal Adalet Bakanlığına bilgi verir. Bakanlık yabancı Gönderici Makamı yapılan işlerden daimi surette ma-

AVUSTURYA

-5-

lumattar kılar. Eger bir dava açılmıyorsa bunun sebeplerini bildirir. ve dosyayı yabancı gönderici makama iade eder.

BÖLÜM- III

Istinabeler

Madde 7. 20 Haziran 1956 tarihli nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgili Sözleşme (Federal Devletin Kanunlar Bülteni, No. 316/1969) uyarınca yabancı bir mahkemede açılan nafaka davasıyla ilgili olarak bir Avusturya Mahkemesine gönderilen istinabe talepleri, aşağıdaki özel hükümler gözönünde bulundurulurken, diğer istinabe taleplerine uygulanan kaidelere tabidir.

1. İstinabe talebinde bulunulan mahkeme istinabenin icra edileceği tarihi ve yeri uygun zamanda ilgili Aracı Kuruma ve Gönderici Makama bildirmeye mecburdur.

2. İstinabe, naip mahkemece alındığı tarihten itibaren dört ay zarfında icra edilemezse, icra edilmeyişinin sebepleri bir raporla Federal Adalet Bakanlığına bildirilir ve eğer gerekli ise dosya bu rapora bağlanır.

Federal Adalet Bakanlığı durumu istinabe eden makama bildirir.

3. Naip kılınan mahkeme, istinabenin icrası için istinabe eden makama hiçbir harç ve masraf ödettiremez.

4. Aşağıdaki haller dışında istinabenin icrası reddedilmez:

- a) Vesikanın sıhhatinin şüpheli olması, veya
- b) İstinabenin icrasının Devletin egemenliğine veya güvenliğine halel getirecek mahiyette bulunması.

Adli kararların tadili

Madde 8. 1-7 inci maddeler hükümleri uydukları ölçüde nafaka mütellefiyetinin artırılması veya indirilmesine ilişkin taleplere uygulanır.

Muafiyetler ve kolaylıklar

Madde 9. 1) Bu federal kanun uyarınca yapılacak adli işlemlerde, Avusturya vatandaşı olmıyan alacaklılar vatandaşlarla aynı şartlar içinde adliyardından istifade ederler; teminat akçesi yatırmaktan muafırlar.

2) Takipçilerin veya kanuni mümessillerin masraflardan mes'ul olduklarını öngören hükümler uygulanmaz.

3) Gönderici makam veya Aracı Kurum sıfatiyle Federal Adalet Bakanlığı, Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak ifa ettikleri hizmetler için hiç bir ücret tahsil edemezler.

Paraların transferi

Madde 10. Nafaka olarak tahsil edilen paraların veya 20 Haziran 1956 tarihli nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgili Sözleşmeye (Federal Devletin Kanunlar Bülteni, no. 316/1969) müsteniden açılan bütün davalar mına ebetiyle yapılmış masrafların karşılamaaya matuf paraların bu Sözleşmede taraf olan bir devlete transferi adı geçen Sözleşmenin 10 uncu maddesine tabidir.

BÖLÜM - IV

Son hükümler

Madde 11. 1) Bu federal kanun 20 Haziran 1956 tarihli nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgili Söz-

leşmenin (Federal Devletin Kanunlar Bülteni, No. 316/1969) Avusturya Cumhuriyeti hakkında hüküm ifade ettiği gün yürürlüğe girer.

2) Bu federal kanun nafaka istemeye dayanak olacak diğer uluslararası sözleşme ve tatbikatın yerine geçmez, onları tamamlar.

Madde 12. Bu federal kanunu federal Adalet Bakanlığı yürütür. 9 uncu maddenin 3 üncü fıkrası ile 10 uncu madde hükümlerinin uygulanması sırasında Federal Maliye Bakanlığının mütalâası alınır.

(imza) JONAS

(imza) KLAUS

(imza) KLECATSKY

(imza) KOREN

leşmenin (Federal Devletin Kanunlar Bülteni, No. 316/1969) Avusturya Cumhuriyeti hakkında hüküm ifade ettiği gün yürürlüğe girer.

2) Bu federal kanun nafaka istemeye dayanak olacak diğer uluslararası sözleşme ve tatbikatın yerine geçmez, onları tamamlar.

Madde 12. Bu federal kanunu federal Adalet Bakanlığı yürütür. 9 uncu maddenin 3 üncü fıkrası ile 10 uncu madde hükümlerinin uygulanması sırasında Federal Maliye Bakanlığının mütalâası alınır.

(imza) JONAS

(imza) KLAUS

(imza) KLECATSKY

(imza) KOREN

leşmenin (Federal Devletin Kanunlar Bülteni, No. 316/1969) Avusturya Cumhuriyeti hakkında hüküm ifade ettiği gün yürürlüğe girer.

EK

Medeni Usul Kanununun 272 inci maddesi;

Madde 272. 1) Bu Kanunun başka şekilde düzenlediği hal-
ler dışında, mahkeme, duruşmaların neticelerini ve ikame edilen
delilleri dikkatle nazara alarak bir beyanın değerini vicdani
kanaatine göre serbestçe takdir eder.

2) Mahkeme taraflardan birinin mahkeme başka-
nı tarafından sorulan veya başkanın yahut mahkemenin müsaadesi
üzerine tevcih edilen sorulara karşılık vermekten çekinmesinin
sonucunu kararlaştırırken de aynı suretle hareket eder.

3) Mahkemenin vicdani kanaatini tayin eden se-
bebler ve mülahazalar hükmün gerekçesinde gösterilmelidir.

Medeni Usul Kanununun 292 nci maddesi.

Madde 292. 1) Bu kanunun tatbik edildiği mahalde usulüne
uygun olarak yetkili bir makam veya belgeleri tasdike ehil bir
memur tarafından tanzim edilen vesikalar (resmi vesikalar) ihti-
va ettikleri hususlarda kat'i delil teşkil ederler. Bu Kanunun
tatbik edildiği yerde bulunan bir makama tabi yabancı bir memle-
ketteki resmî organların yetki sınırları içinde tanzim ettikleri
vesikalar hakkında da durum aynıdır.

2) Hukuki sonuç doğuran fiilin veya vukuu
tasdik edilen hadisenin yahut tasdik işleminin doğru olmadığı ko-
nusunda delil ibraz edilebilir.

Medenî Usul Kanununun 293 üncü maddesi.

Madde 293. 1) Özel kanun hükümlerince resmi vesika ola-
rak vasıflandırılan diğer belgeler aynı ispat kuvvetine sahip-
tir.

2) Mütakabiliyet esas^{ve}/tasdik edilmiş olma şartı saklı kalmak üzere, tanzim edildikleri yabancı memlekette resmi vesika olarak vasıflandırılan belgeler bu kanunun uygulanacağı mahalde de resmî vesikaların ispat kuvvetine sahiptir.

Medeni Usul Kanununun 294 üncü maddesi.

Madde 294. Tanzim eden kimselerin mahkemece yahut noterce tasdik edilmiş imzalarını veya işaretlerini taşıyan hususî vesikalar ihtiva ettikleri beyanların bu vesikaları tanzim edenlere ait olduğuna delil teşkil eden.

Medeni Usul Kanununun 310 uncu maddesi.

Madde 310. 1) Yetkili makam veya memur tarafından usulüne uygun olarak tanzim ve tasdik edilen belgeler resmî vesika hükmü ve kuvvetinde sayılır.

2) Eğer mahkeme bir vesikanın sıhhatinin şüpheli olduğu fikrinde ise, bir tarafın talebi üzerine veya resen bu vesikayı tanzim eden makam veya memurdan izahat vermesini isteyebilir. Belgenin sıhhati hakkındaki şüpheler bu suretle giderilemezse, söz konusu belgenin sıhhatini ispat onu delil olarak kullanmak isteyen tarafa düşer.

Medeni Usul Kanununun 311 inci maddesi.

Madde 311. 1) Yabancı bir makam veya yabancı bir memlekette oturup şahadetnameler vermeye yetkili bulunan bir memur tarafından tanzim edilen bir vesika söz konusu olduğunda, mahkeme işin durumunu nasırla alarak başka delil istemeksizin bu belgenin resmi senet hükmü ve kuvvetinde kabul edilip edilemeyeceğini serbestçe kararlaştırır.

2) Aksine özel hükümler saklı kalmak üzere sa-

AVUSTURYA

hadetnamenin Federal Dışişleri Bakanlığınca veya bir elçi yahut-
ta bir Avusturya konsolosu tarafından verilmesi, bunun resmîyeti
için kâfi bir delildir.

Medeni Usul Kanununun 312 inci maddesi.

Madde 312, 1) "Hususi bir vesika ibraz eden tarafın hasmı
bu vesikanın sıhhati hususunda hiç bir iddiada bulunmamışsa vesi-
ka sahih addolunur; hasmın diğer beyanlarından vesikanın sıhhati-
ni inkâr ettiğinin anlaşılması hususu mahfuzdur. Vesika altındaki
imza kendisine izafe edilen aynı hukuki sonuçları doğurmak üzere
imzanın sıhhatine ilişkin beyanlarda bulunabilir.

2) Hususi bir vesikanın veya onun altındaki imza-
nın sıhhatini ispat, bu vesikayı delil olarak kullanmak isteyen
tarafa düşer.

İcra ile ilgili 79 uncu madde.

Madde 79. 2 nci maddede (1) öngörülen ilâm mahiyetini haiz
vesikalar dışında kalan ve yabancı bir memlekette tanzim edilip
bu memleket kanununa göre infazı mümkün vesikaların işbu kanunun
tatbik edildiği mahalde rızâi veya cebri icrası ancak uluslararası
andlaşmalarla veya federal resmi gazetede yayınlanan hükümet bil-
dirisiyle garanti edilen mütekabiliyet kaydıyla mümkündür.

Medeni Usul Kanununun 63/1 üncü maddesi (2).

Madde 63/1. Açılmak istenen bir davanın menfaat temin etmi-
yeceğinin veya netice vermeyecek durumda bulunduğunun açıkça anla-
şılması halleri dışında, kendisini veya ailesini önemli bir zarure-
te düşürmeksizin dava masraflarını ödiyeneyecek her şahıs adli yar-
dımdan istifade eder (yoksul taraf). Adli yardım talebinde bulun-
mayan bir şahıs için durumunu ve bilhassa alacağını tahsili imkân-

larını dikkatle inceledikten sonra dava ikamesinden vazgeçer veya alacağının sadece bir kısmını isterse bu dava menfaat temin etmeyecek bir dava sayılır.

- (1) İcra ile ilgili 2 nci madde yabancı bir memlekette milli makamlara bağlı merci veya organlar tarafından tanzim edilen ilâm mahiyetini haiz vesikalarla ilgilidir. Demek ki 79 uncu madde hükümleri Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrasına tabi değildir.
- (2) 63 üncü maddenin diğer fıkraları önemli değildir. Bu fıkralar Sözleşmenin 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında teminatını bulmuş olan yabancılar veya vatansızlarla Avusturyalılar arasında muamele eşitliği ve tüzel kişilerin adlî yardımdan istifade etmeleriyle ilgilidir.

FRANSA

Nafaka Alacaklarının Tahsiline
Dair Fransız Mevzuatı

I- Fransız Medenî Kanununun Aralarında Bir Nafaka Borcu Tesis
Ettiği Kişiler

Nafaka borcu :

1. Sahih ve gayrisahih nesepten veya eylatlık mukavelesinden doğan usul ve fûru;
2. Bazı sıhrî usul ve fûru;
3. Eşler;
arasında mevcuttur.

Kanunen hiçbir nafaka borcu civar hisımları, hatta kız ve erkek kardeşler arasında dahi doğmaz. Fakat bu tabii bir borcun mevcudiyetini ortadan kaldırmaz.

1- Nesebi sahih olan usul ve fûru arasında nafaka borcu

Medenî Kanun Madde 205 : Çocuklar yoksulluk içinde bulunan ana ve babalarına ve diğer usule nafaka vermekle mükelleftir.

Medenî Kanun madde 207: ve bu borç karşılıklıdır.

Medenî Kanun madde 203: Evlenmekle karı koca müşterek çocuklarını beslemek, gözetmek ve yetiştirmek borcu altına girerler.

Medenî Kanun madde 303: ve karşılıklı olan bu borç boşanmadan sonra da devam eder;

Şu hale göre buradaki nafaka borcu karşılıklı olup hisımlık derecesine göre tahdit edilmemiştir ve iki tarafın yaşadığı müddetçe devam etmektedir.

FRANSA

Söz konusu nafaka borcu kanunen tesis edilmiş yani nüfus kaydından veya sahih nesepli çocuk durumunu kazanmaktan doğan bir nesepli bağına varlığını farzettirir.

Evlilik mevcut iken ana rahmine düşen veya doğan çocuğun nesebi sahihtir. Bu çocuğun babası kadının kocasıdır. Çocuğun doğumundan önceki 300 üncü gün ile 180 nci gün arası farazi hamilelik devresidir.

Evliliğin zevalinden 300 gün geçtikten sonra doğan çocuğun nesebi reddedilebilir.

"Çocuğun babası koca olan kimsedir (pater is est quem nuptiae demonstrant)" kaidesi ananın kocası hakkında bir sahih nesepli karinesi doğurur ve ancak koca tarafından nesebin reddi davası açılmadığı takdirde hüküm ifade eder.

Medeni Kanununun 331 nci maddesi gereğince, evlenmeden önce veya evlenme merasimi sırasında ana ve baba tarafından kanunen tanınmış çocukların nesebi ana ve babanın evlenmesiyle kendiliğinden tashih edilmiş ve çocuklar bu evlilikten doğmuş gibi haklara sahip olurlar. (madde 331/1). Keza, evlenme merasiminden beri müşterek çocuk durumunu kazandığı bir hükümle tesbit edilen çocuğun nesebi de evlilikten sonra tashih edilir (légitimation post nuptias).

Eşlerin hüsnüniyetli bulunmaları sebebiyle ancak butlan kararı na kadar muteber sayılan evlenmeye gelince, böyle bir evlenmenin gerek hüsnüniyetli eşler ve gerekse çocuklar bakımından bütün hukuki sonuçları doğuracağı Fransız Medenî Kanununun 201 nci maddesi icabıdır. Aynı Kanunun 202 nci maddesi ise, yalnız eşlerden birinin hüsnüniyetli olması halinde evliliğin sadece hüsnüniyetli eş ve bu evlilikten doğan çocuklar bakımından hukuki sonuçlar doğuracağını derpiş

etmektedir. (bu çocukların nesebi sahihtir ve sahih nesepten doğan bütün hakları kullanabilirler).

Usul hısımları aşağıda belirtildiği gibi, kanun tarafından ön - görülmüş muayyen bazı hallerde (bu haller tahdididir) kendi fürula - rından nafaka istemek hakkını kaybederler:

1) 30 Ekim 1935 tarihli geçici kanunla değiştirilen 24 Temmuz 1889 tarihli kanunun 1 nci maddesi: aksinin mahkemece kararlaştırıl - ması dışında, velâyetin nez'ini mucip hallerde,

2) 15 Mart 1943 tarihli kanunun 41. maddesi: anne ve babanın çocuklarını maddeten ve manen terkedip Çocuklara Yardım Kurumuna bı - rakmaları halinde .

2- Nesepleri sahih olmayan usul ve furu arasındaki nafaka borcu

1.- Gayrisahih nesebin kanunen belli olduğu haller

Nesep bağı aşağıdaki hallerde geçerli olarak tesbit edilir:

1- Nesebi sahih olmayan çocuğun tanınması (nüfus kaydıyla veya resmî senetle). Bu tanıma Medenî Kanununun 331/2 nci maddesindeki hü - kümler mahfuz kalmak üzere, zina veya fücür mahsulü çocuklar lehine vaki olamaz. Gerçekten, sözü edilen madde zina mahsulü çocukların evlenme merasimi sırasında ana ve babaları tarafından, neseplerinin evlilikten sonra tashihi maksadıyla tanınmalarını yalnız üç halde kabul eder :

-Ananın zinasından doğupta koca veya mirasçıları tarafından nesebi reddedilen çocuklar.

-Sulh teşebbüsünün sonuç vermediğine dair olan karar gereğın - ce ayrı bir meskene sahip ananın iş bu ayrı yaşadığı sırada zinası sonucu doğduğu farzedilen çocuklar (boşanma, ayrılık).

FRANSA

-Kocanın zinasından doğan çocuklar.

Kocanın evlenmeden önce münasebette bulunduğu başka bir kadından olan çocuğunu bu evliliği sırasında tanınması ona nafaka vermek borcunu doğurur; sözü edilen çocuk tabii babasından gerek şahsî malları ve gerekse ortaklığa dahil mallarıyla mesul olarak nafaka istemeye hak kazanır.

2- Tabii babalık veya analığın mahkeme hükmüyle tesbiti (Fransız Medenî Kanununun 340 ve 341 inci maddeleri bunu tahdidî olarak saydığı bazı hallerde kabul eder).

Evlilik dışı nesepte nafaka borcu ancak medenî hukukun bundan bir hısımlık münasebeti doğurduğu ölçüde mümkündür: demekki, evlilik haricinde doğan çocuklar ana ve babalarının usul hısımlarından nafaka isteyemeyeceklerdir, bu çocuklar da onlara nafaka vermekle yükümlü değildirler. Burada sadece tabii bir borç mevcuttur.

Fakat ana ve baba nasıl ki gayrisahih nesepli çocuklarının sahih nesepli çocuklarından nafaka istemek hakkına sahiptirler, kendileri de onlara nafaka vermekle mükelleftirler.

Ana ve baba, nesebi sahih olmayan çocuklarından nafaka istemek hakkını sahih nesepli çocukların ana ve babalarının bunu kaybettikleri hallerde zayı ederler.

2.- Gayrisahih nesebin kanunen tesbit edilmediği hal

Bu halde sadece tabii bir borç vardır, fakat sözü edilen borcun dava edilebilir duruma dönüşmesi mümkündür. Bunun için de iki şart gerekir:

1) Tabii borcun daha önce mevcudiyeti, yani babanın baba olması ihtimali bulunması

2) Tabii borcun yerine getirilmesinin muteber bir şekilde taahhüt edilmesi

Bütün hukuki muamelelerde olduğu gibi, babanın 5.000 frankın (50 yeni Fransız frankı) üstündeki taahhüdü yazılı belgeyle isbat edilmelidir. Şayet yazılı bir beyyine başlangıcı varsa, şahitle veya karine ile de ispat mümkündür.

Bu taahhüde, sözde babanın babalığında hata etmesi, ananın hilesi veya babanın ehliyetsizliği sebebiyle itiraz edilebilir.

Medenî Kanununun 15 Temmuz 1955 tarihli kanunla değiştirilen 342/2 nci maddesi zina veya fücür mahsulü çocuklar lehine bir nafaka hakkı kabul etmektedir. Söz konusu çocuklar tesisi yasak bulunan bir nesep bağının tesbiti gayesi gütmeyen bir dava ile nafaka talep edebilirler. Medenî Kanununun 342/2 nci maddesindeki nafaka davası aynı kanununun 340 nci maddesindeki şahsî hak davasından ayrı ve müstakildir. Binnetice ilk davanın istinat ettiği nesep vakıası her türlü delille ispat edilebilir. Bu davanın çocuk reşit oluncaya kadar ikamesi mümkündür, rüştünü ikmal eden çocuk davayı bir sene içinde kendisi açabilir.

3.- Evlât edinmeden doğan usul ve fûru hasımları arasında nafaka borcu

Medenî Kanununun 23 Aralık 1958 tarihli kanunla değiştirilen 363 üncü maddesi evlât edinenle evlâtlık arasında karşılıklı bir nafaka borcu öngörüyor.

Nafaka borcu evlât edinenle evlâtlığın sahih nesepli bütün fûruğu arasında da mevcuttur. Fakat bu mükellefiyet, evlât edinme yolu ile nesebin tashihi dışında, evlâtlık ile evlât edinenin fûruu arasında yoktur

Evlâtlık ile asıl ailesi arasındaki nafaka borcu devam eder. Fakat ana ve baba evlâtlığa alınan çocuklarına ancak evlât edinenin nafaka verememesi halinde nafaka vermekle mükelleftirler.

Medenî Kanununun 367 nci maddesine göre, evlâtlık münasebetinin kaldırılması, evlât edinenle evlâtlık arasındaki karşılıklı nafaka borcu da dahil olmak üzere söz konusu ilişkinin bütün hükümlerini istikbale muzaf olarak izale eder. Fakat bu ref evlâtlık ile onun asıl ailesi arasındaki münasebetlerde bir değişiklik yapmaz.

İstisnâî olarak, Medenî Kanununun 354 üncü maddesinde öngörüldüğü gibi, mahkemenin evlâtlık mukavelesini tasdik ederken gerekli tahkikattan sonra evlâtlığın asıl ailesiyle olan ilişkisinin sona ereceğine karar vermesi halinde evlâtlık ile asıl ailesi arasında mevcut bütün nafaka borcu ortadan kalkar.

Evleviyetle, evlât edinme yolu ile nesebi tasbih edilen çocuk asıl ailesiyle bağlarını koparacağından (Medenî Kanun madde 370) evlâtlık ile onun asıl ailesi arasındaki nafaka borcu da ortadan kalkar. Buna mukabil, evlâtlık evlât edinenin ailesine dahil olduğundan, bunsefer nafaka borcu evlâtlıkla evlât edinenlerin usul hısımları arasında doğar, bunun istisnası ise usul hısımlarının bu suretle nesebin tasbihini işlemi tasvip etmediklerini resmî bir senetle beyan etmelidir.

4.- Sihri usul ve füru hısımları arasında nafaka borcu

Medenî Kanununun 206 nci maddesi damatlara ve gelinlere kayınbaba ve kaynanaları lehine olarak nafaka borcu yüklemektedir ve bu mükellefiyet karşılıklıdır (madde 207). Kanun bu borcu sarahaten birinci derecedeki hısımlar için nazarı itibara almıştır. Demekki söz konusu borç büyük baba ve büyük ana ile torunlarının eşleri arasında

yoktur.

Buradaki fark borcu boşanma ile son bulur, fakat ayrılık hükmü ona dokunmaz.

Medenî Kanununun 206 ncı maddesi sıhrî hısımlığı doğuran eşlerden birinin ölmesi durumunu da düzenliyor. O şöyle bir ayırım yapıyor :

-Eğer evlilik sonunda yaşayan çocuk veya torunlar kalmışsa, damat veya gelin ölen eşinin ana ve babasının nafaka alacaklısı ve borçlusu olmakta devam ederler.

-Eğer evlilikten çocuk kalmamışsa, eşin ölümüyle nafaka borcu ortadan kalkar.

Bir kadının ikinci kocası bu kadının daha önceki evliliğinden doğan çocuklarına karşı hiç bir nafaka borcuyla mükellef değildir, meğer ki ikinci koca ananın servetinden istifade etmiş ola.

5.- Eşler arasında nafaka borcu

Eşlerin karşılıklı olarak birbirlerine nafaka verme borcu Fransız Medenî Kanununun 212 nci maddesinin onlara yüklediği yardım ve müzaheret görevlerinden doğar. Normal olarak nafaka borcu ev masraflarına iştirak şeklinde yerine getirilir (madde 214). Eğer evlenme mukavelesi eşlerin ev masraflarına iştirakini düzenlemiyorsa, onlar bu masraflara kendi kudretleri nisbetinde iştirak ederler. Ev masraflarını karşılamak birinci derecede kocaya düşer. Kadın aile masraflarına iştirak borcunu mal ortaklığına veya mal birliğine dahil mallarıyla ve idaresi kendisine ait şahsî gelirleriyle yerine getirir.

Eğer işlerden biri borçlarını yerine getirmezse, diğer eş onu Medenî Usul Kanununun 864 üncü maddesinde öngörülen şekillerde borcunu yerine getirmeye zorlayabilir. Gerçekten bu madde şu hükümü ihtiva

ediyor :

"Diğer eş sulh hâkimine müracaatla ihtiyaçları ölçüsünde eşi - nin ücretinin, çalığının karşılığının veya gelirlerinin bir kısmı - na haciz konulması iznini alabilir." Bu haczin şekilleri son derece basitleştirilmiştir.

Karşılıklı yardım görevi olarak nafaka borcu boşanma ile son bulur.

Fakat boşanma aşağıdaki hallerde eşlerden birini diğerine na - faka vermekle yükümlü bırakabilir:

-Medenî Kanununun 301/1 nci maddesi gereğince kusursuz eş le - hine kusurlu eşe yüklenen tazminat,

-Medenî Kanununun 303 üncü maddesi gereğince çocuklar kendisi - ne tevdi edilen eşin bunların geçimi için diğer eşten talep edebilece - ği nafaka. Kadına nafaka verilmesine dair olan hükmün muvakkat olarak icrası, ancak kabili icra olmasına ve acele veya tehirinde mazarrat umulan hallerde ise hâkimin bu durumları tesbit ve tayin etmesiyle mümkündür.

Nafaka borcu ayrılık kararından sonra sadece kusursuz eş lehi - ne olarak değil, kusurlu eş lehine olarak da devam eder. Fransız Me - denî Kanununun 301 veya 303 üncü maddelerine müstenit nafakalar da istenebilir.

Medenî Kanunun 205 nci maddesi gereğince, ayrılık hükmüne esas olan hadiseler münhasıran aleyhine olsa bile sağ kalan eş, ölen eşin mirasından nafaka alır. Bu nafakayı talep müddeti ölümden itibaren bir senedir. Mirasın taksimi halinde, müddet taksimin sonuna kadar uzar. Nafaka terekeden alınır. Boşanmış eş bundan faydalanamaz.

FRANSA

Nafaka alacağı, sağ kalan eşin ölümü veya bu eşin yoksulluktan kurtulması üzerine borçluların nafakayı mahkemede kaldırtmaları halinde son bulur (madde 209). Önce ölen eşin mirasçılarının ölümü halinde nafaka son bulmaz.

II- Fransız Medenî Kanunundaki Nafaka Borcunun Mevcudiyet Şartları

1- Nafaka alacaklısının yoksulluğa düşecek durumda bulunması

Nafakaya hak iddia edebilmek için yoksulluk içinde olmak, yani gerek şahsi malları gerekse çalışmasıyla tamamen veya kısmen olsun geçimini temin edememek durumunda bulunmak lâzımdır. Sıkıntı içinde olmak kâfi değildir.

Bu husus takdiri mahkemelere bırakılmış maddî bir vakiadır : bütün şartları ve tarafların sosyal durumlarını gözönünde tutmak gerekir.

-Nafaka isteyen yoksulluk içinde bulunduğunun ispatı

En son içtihatlar göre, nafaka alacağının varlığının isbatı, beyyine yükünü davacıya tahmil eden umumi esaslara aykırı bir hüküm getirmemektedir. Davacı, çalışmasından yeteri kadar gelir elde edemediğini ve Sosyal Sigortalardan mahrum kalışı veya Sosyal Sigortalardan elde ettiği gelirin kifayet etmemesi sebeplerini ispat etmelidir.

Fakat nafaka davasında dava edilen, tahkikatın tamamlanması zımnında davacıdan vergi ödemediğine dair bir belge veya nafaka alacaklısının ödediği vergileri gösteren bir vesikayla mali durumunu açıklamasını isteyebilir. Keza, davalı davacının Sosyal Sigortalardan bakımından vaziyetini de öğrenmek isteyebilir.

2- Nafaka borçlusunun gelirleri

Medeni Kanun madde 208 : Nafaka ancak ve ancak bunu ödemekle mükellef olanın servetinin sermaye kısmında verilir; başka bir deyimle davalı, menşei ne olursa olsun, sadece gelirleri ölçüsünde nafaka vermeye mahkûm edilir. Burada davalının nazara alınan gelirleri gayrisafi olmayıp, nettir. Fakat aktif çok ise bundan da nafaka alınması cihetine gidilebilir. Meselâ: borçlunun haczi caiz olmayan ve kanunen özel bir tahsise sahip gelirleri (örneğin: aile tazminatları) müstesna, nafaka alacaklısı haczi caiz olmayan malları bile haczettirebilir (örneğin: harp malulü, gazi ve şehitlerine ödenen tahsisat gibi).

Burada dahi takdir hakkı mahkemelere bırakılmıştır.

-Gelirlerin ispatı

Burada da davacının yoksulluğunun ispatındaki kaideler جاریdir.

Kaideten, davalının istenen nafakayı ödemeye müsait gelirleri olduğunu göstermek nafaka isteyen davacıya aittir. Davalıda çalışarak neden dolayı davacıya yardım edemeyeceğini ispat etmelidir. Davalının diğer gelirlerine gelince, davacı bunları karineyle isbat edebilir. Bizzat kendisinin zaruret içinde bulunduğunu iddia eden davalıdan bu iddiasını doğrulayan mali durumunu ortaya koymayı istemek hakkına davacı sahip olmalıdır. Mali durumunun iyi olmadığını ispat etmekte gene bunu iddia eden davalıya aittir.

3- Nafakanın şekli ve sona ermesi

1.- Nafakanın şekli

Nafaka ya bir miktar meblağın tediyeşi ya da nafaka alacaklısının mükellefin evine alınarak orada bakılması şeklinde hükmolunur.

FRANSA

Gerçekten, Medeni Kanununun 210 uncu maddesine göre, "eğer nafaka vermekle mükellef olan kişi nafakayı para olarak ödeyemeyeceğini ispat ederse, mahkeme durumu tahkik ederek onun nafaka vermekle mükellef olduğu şahsı evine kabul edip iâşesini temine ve gözetmesine hükmedebilir". 211 nci madde ise şöyledir : "Eğer çocuğuna nafaka vermekle mükellef olan baba veya ana onu meskenine kabul ederek besleme ve gözetmeyi teklif ederse, bu halde de mahkeme baba veya ananın nafaka ödemekten muaf tutulması gerekip gerekmiyeceğini kararlaştıracaktır."

2.- Nafakanın sona ermesi

Nafaka borcu, nafaka alacaklısının ölümü veya hakkını kaybetmesiyle yok olur (mahkeme kararıyla kaybetme). Nafaka borcu borçlunun ölümü ile de son bulur. İstisnaen, kanun nafaka borcunu borçlunun ölümünden sonra devam edeceğini kabul ediyor :

-Sağ kalan eş için,

-zina mahsulü çocuklar için.

Medenî Kanununun 209 uncu maddesi gereğince, nafaka borcu, talep üzerine mahkemece bunun kaldırılmasına hükmedilmesi şartıyla, alacaklının yoksulluğunun zail olması veya bizzat borçlunun yoksulluğa düşmesi hallerinde de son bulur.

III- Nafakanın Dava Edilmesi

1- Nafaka davası

Bu dava esas itibariyle şahsa bağlıdır. Onun üzerinde tasarruf edilemeyen bir vasfı vardır. Söz konusu davaya sulh veya tahkim yolu ile son verilememesi onun bu vasfından doğar. Fakat esas itibariyle sadece muvakkat bir değeri olan, feragat veya kabule mani hiç bir şey

yoktur.

Dava devam ederken taraflardan birinin ölmesi halinde davanın düşmesi, nafaka borcunun mirasçılara intikal etmemesinin bir sonucu - dur.

Nafaka borcunun muvakkat ve değişebilir karakterde oluşu, nafaka miktarının dava sırasında değiştirilmesi, arttırılması veya azaltılması imkânını sağlar.

Nafaka davacısı dava ehliyetine sahip olmalıdır. Küçük, vasisi veya baba ve anasından hangisine tevdi edilmişse onun tarafından temsil edilir (Medenî Kanununun ~~203 ve 303.~~ maddeleri). Mahcur vasisi tarafından temsil olunur; aile meclisinin izni gerekli değildir. Eger mahcur bir müesseseye kapatılmış ise dava için tayin edilen bir vekil tarafından temsil olunur. Mezun kılınan küçük, nafaka davasını kayyımı hazır olduğu halde, müsrif ve akıl zayıflığı ile malûl olan ise, kanuni müşavirin huzuriyle açar.

Nafaka davasının nafaka alacaklısının alacaklıları tarafından açılması imkânsızdır; fakat hakları, nafaka alacaklılarına temin ettikleri yiyecekten doğan alacaklıları ayrı mütalâa etmek lâzımdır.

-Nafaka davasında davalılar : Mahkeme içtihatları, nafaka alacaklısının, özel bir hiyerarşik sıraya bağlı kalmaksızın, nafaka borçlularının arasında bir seçim yapabileceğini kabul ediyorlar.

-Yetki: burada yalnız hukuk mahkemeleri yetkilidir; istisnaen, Sosyal Yardımlaşma veya Maliye söz konusu olduğunda yetki, idari mahkemelere ait olur.

Nafaka davalarına müddeabihin kıymetine göre Asliye Hukuk veya Sulh Hukuk Mahkemelerinde bakılır. Değeri 300.000 franka (3.000 yeni Frank) kadar olan davalar Sulh Mahkemelerinin görevi içindedir. Müd -

FRANSA

deabihin kıymeti ne olursa olsun Medenî Kanununun 205-207 nci maddelerinden doğan nafaka davalarına da Sulh Mahkemelerinde bakılır.

Yetkili mahkeme davalının ikametgâhı mahkemesidir. Bununla beraber eğer davacı bir usul hısmı ise, nafaka davası bu usul hısmının ikametgâhı mahkemesinde de açılabilir. Nafakanın azaltılması veya kaldırılması davası esas itibariyle şahsa bağlıdır; bu davayı açma hakkı bizzat nafaka borçlusuna aittir. Medenî Kanununun 1166 nci maddesi gereğince nafaka borçlusunun alacaklıları, onun adına böyle bir dava açamazlar.

Mahkemece nafakanın indirilmesine hükmedildiğinde, nafaka borçlusu nafaka alacaklısının bir süredenberi kendisini geçindirecek kaynaklara sahip olduğunu ispat ederek buna rağmen söz konusu hükümden önce ödemeye mecbur kaldığı nafaka taksitlerinin geri verilmesini isteyebilir mi? En son mahkeme içtihatları bunu kabul etmektedir, zira sebepsiz olarak yapılan bir iktisabın istirdadı söz konusudur.

Nafakanın artırılması, azaltılması veya kaldırılması hususunda yetkili mahkeme nafakaya hükmetmiş olan mahkemedir. En yeni içtihatlar: yetkili mahkeme davalının ikametgâhı mahkemesidir, eğer nafakayı taraflar anlaşarak tesbit etmişlerse, o takdirde nafaka alacaklısının ikametgâhı mahkemesi yetkilidir.

En yeni içtihatlar, nesebi sahih olmayan çocuğun ana ve baba - sından birinin diğerine karşı daha önce yapılmış masraflar için rücu hakkını kabul etmektedir. Eğer rücu ilk davada taraf olmayan üçüncü bir şahsın ikame ettiği ayrı bir dava neticesinde istihsal edilen karara istinat ediyorsa, nafakanın artırılması veya azaltılması davası daha önce borçlulardan yalnız biri aleyhine nafakaya hükmetmiş olan hâkim önünde açılır. Şayet başkasının borçunu ödeme gayesi güdülerek

başkası hesabına iş görmeyen doğan basit bir rücu söz konusu ise, dava davalının ikametgâhı mahkemesinde açılır.

2- Nafaka kararlarının icrası, teminat ve müeyyideler

1.- İcra

İcra borçlunun taşınır ve taşınmaz malları üzerinde mümkündür. İcra borçlunun ücretinin veya diğer gelirlerinin haczi şeklinde de olabilir.

Borçlunun haczi caiz olmayan malları üzerinde dahi nafaka istihsal edilebilir (örneğin: harp malûlleri ve şehit maaşı, memur aylıklarının haczedilemeyen kısmı, emekli maaşı). Eğer haczedilmezlik muayyen bir malın özel bir maksada tahsisinin zaruri neticesi ise, o takdirde durum değişebilir (örneğin: sadece Medenî Kanununun 203 üncü maddesinde öngörülen nafaka borçlarının ödenmesi için haczi caiz aile tazminatları)..

Haczi caiz olmayan ücretler dahi nafaka alacaklarının tahsili için haczedilebilirler.

~~Eşler arasında nafaka, daha önce mahkûmiyet vaki olmaksızın~~ dahi, Medenî Usul Kanununun 864. maddesinde öngörülen özel haciz yolu ile doğrudan doğruya teminat altına alınmıştır.

Medenî Usul Kanununun 135 nci maddesi gereğince, talep üzerine ~~ve sadece acele veya tehirinde zarar umulan hallerde hükmün muvakkaten~~ icrasına karar verilebilecektir.

2.- Teminatlar

Genel esaslara göre (Medenî Kanun madde 2123), nafaka ödemeye mahkûmiyet kazaî ipotegin doğumunu mucip olur; fakat borçlunun bunun değerinin ~~azaltılmasını istemesi mümkündür.~~

Nafaka borçlusunun suinkiyetli olması halinde Mahkeme, bir sermayenin, meselâ irat tesis olunmak üzere devlete ait bir kuruma yatırılmasını veya bir yediemine tevdiini karar altına alabilir. Borçlu, ödemekle mükellef olduğu nafakaya karşılık teminat göstermek için bir taşınmaz mal iktisap edip bu malı ipotek etmek veya kefil göstermek yolunu da tercih edebilir.

Evli kadının hakkı kanuni ipotekle, küçüğün hakkı da aynı suretle vasisine karşı sahip olduğu kanunî ipotekle teminat altına alınmışlardır.

Nafaka miktarını ve şeklini anlaşarak mukavele ile tesbit eden tarafların söz konusu nafakayı garanti altına almak için akdî bir teminat kararlaştırmalarına hiç bir şey mani değildir : ipotek, rehin, kefil gibi.

Nafaka alacaklısı alacağını garanti eden teminattan feragat edebilir mi? Alacaklı kanundan doğan teminatlardan feragat edemez. Fakat taraflar arasında yapılmış bir akitten doğan teminatlar hususunda bir feragat veya değiştirme geçerli olabilecektir.

3.- Cezaî müeyyide

Nafakanın iki aydan fazla bir süre ödenmemesi halinde, borçlu Ceza Mahkemesinde aile terki suçundan yargılanır.

IV- Nafaka Taleplerini Teyit Zımında İstenen Belgeler

Fransız Medenî Usul Kanununun 61 nci maddesi duruşmaya başlama davetiyesinin tevdi ve muhtevası ile ilgili hükümleri gösterir.

Madde 61: Duruşma davetiyesi aşağıdaki hususları ihtiva edecektir :

1) Gün, ay ve sene olarak tarih; davacının soyadı, adı, mes - leği ve ikametgâhı; aksi kararlaştırılmış olmadığı takdirde davanın ikame edileceği bölgede ve mahkemede davacı yerine adlî işlemleri yapacak bir vekil tayini,

2) Mübaşirin soyadı, adı, oturduğu yer ve kayıt numarası; da - valının soyadı, adı ve oturduğu yer ve davetiye kopyasının verileceği kişinin hüviyeti.

3) İddia olunan şey (müddeabih), iddianın istinat ettiği de - lillerin kısaca izahı.

4) Davanın açıldığı mahkeme ve duruşma günü.

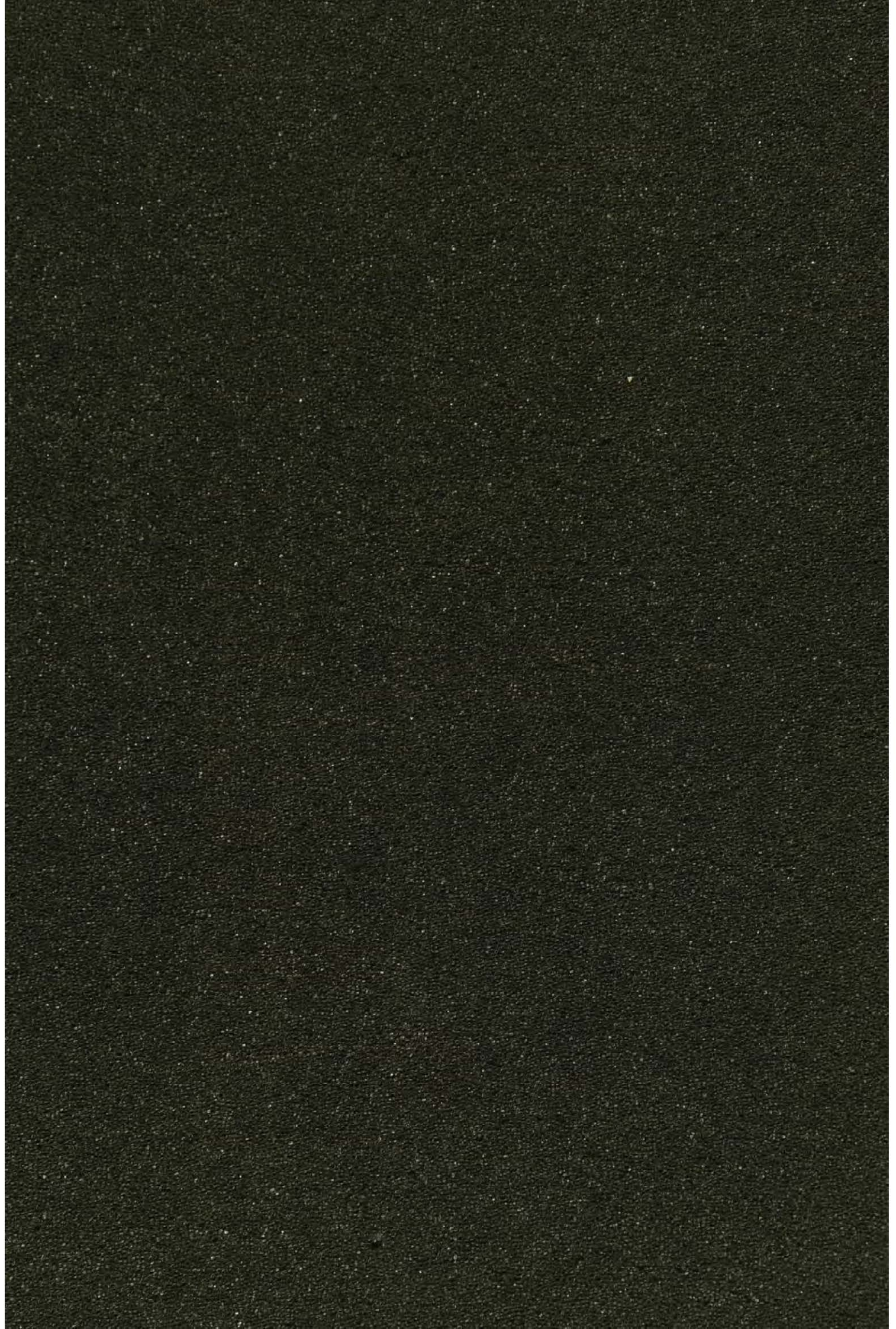
Dilekçeye davayı uygun şekilde destekleyen bütün belgeleri ek -lemek gerekir. Bu dilekçeye verilmesi gerekli bütün vesikaların asıl -ları veya fotokopileri iliştilmelidir.

Nafaka elde etmek için sözleşmeye dayanarak Fransa'da açılacak davalarda, dilekçeye aşağıdaki vesikaları eklemek gerekir :

yabancı

1) Yabancı nafaka alacaklısı tarafından/gönderici makam önünde verilmiş ve usulü dairesinde tasdik edilmiş bir vekâletname. Bu ve -kâletname Aracı Kuruma alacaklı namına hareket etmek veya bir başka -sını alacaklı namına hareket için tayin yetkisini ihtiva eder; ona alacaklının ve mümkünse borçlunun birer fotoğrafları iliştilir.

2) Ayrıca dilekçeye talebi uygun şekilde doğrulayan bütün bel -gelerin asılları veya fotokopileri, nesep bağına veya hısımlık ve evlilik ilişkilerini gösteren ahvali şahsiye sicil kaydı hülasası, nafaka hakkının mevcudiyetini gösteren belge olarak nesebi sahih olma -yan çocuğu tanıma senedi, ilâm, kararın fotokopisi, yetkili bir mah -kemedan alacaklı lehine sâdir olan nafaka ile ilgili geçici veya kat'î bütün kararlar veya diğer adlî muamele eklenir.

**ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ ÖNTASARISI
HAKKINDA TÜRKİYE BAROLAR
BİRLİĞİNİN GÖRÜŞLERİ**

Adalet Bakanlığından gönderilen Anayasa Öntasarısında yer alan değişiklik hükümleri Barolar Birliği Yönetim Kurulunca gerektirdiği önemle incelenmiş, bütün Türkiye Barolarından müta-laalari rica olunmuş, bunların da ışığı altında ortaya çıkan kanıları açıklamaya ve ilgili makamlara arza 10.7.1971 tarihli toplantıda karar verilmiştir.

I. GENEL DEĞERLENDİRME

1 — *Tethişçilik* : Memleketimizde son yıllarda gittikçe artan ve tethişçilik diye doktrinde ve diğer memleketlerin mevzuatında yer alan eylemlerin meydana geldiğini, bu hareketlerin aşırı sol biçimli bir diktetorya kurmak istediği yolundaki gözlemin gerçeğe uygun olduğunu izleyen Yönetim Kurulumuz :

a) Evvelce yayınlanan bildirisinde şu kanısını açıklamıştı : «Başkasının yaşama hakkını inkâr eden anlayışların, bütün kudretini insanlıktan alan hukuk yok etmek isteğinde birleştikleri görülmektedir. Örgütlenen katillığın siyasal ve hukukî bir düzen kurabildiğine insanlık tarihinde örnek bulunmaz».

b) Bu tür eylem ve düşüncelerin Türkiyemizde sonuç alamaması, elverişli sosyal ortam bulamaması başta gelen sorundur. Sosyal bünyenin belli akımlara karşı kuvvetli kalması veya kuvvetlendirilmesi en doğru yoldur. Yürürlükteki Anayasa bu açıdan amaçları çizmiştir, kifayettir, yeterki gereği yerine getirilmiş olsun.

2 — *Ekonomik kamu düzeni* : «Ekonomik kamu düzeni» Anayasanın başta gelen gereğidir. Anayasamız yürürlüğe girdiği zaman mevcut ekonomik düzeni kabul etmiş değildi, onun devamını da istemiş olamaz. Yaşadığımız çağda demokrasinin yürüyebilmesi biçimsel hükümlerle sağlanamamaktadır. Bunu bütün demokratik ülkeler içdenlikle kabul etmişlerdir.

a) «Ekonomik (Demokratik) kamu düzeni» bir hukuk müessesesidir. «Kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal adalet ilkeleri ile bağdaşmayacak surette sınırlayan iktisadî bütün engeleri» kaldırmakla (md. 10), «İktisadî ve sosyal hayatın tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması» (md. 41) ile devleti görevli kılan bir Anayasa «Ekonomik kamu düzeni» anlayışını müesseseseleştirmiş ve

«İktisadi kalkınmanın demokratik yollarla gerçekleştirilmesi»ni de mümkün görmüş (md. 41) ve bunu şart koşmuştur. O halde «Ekonomik (demokratik) kamu düzeni» yeni baştan kurulmak gereklidir.

b) Anayasamızın emrettiği ekonomik düzen «sosyalist düzen» değildir. Anayasamız «İnsan haysiyeti»ne uygun bir düzenden söz ederken «İnsanlık doktrini»ni esas tutmuştur. İnsanın insanı sömürmesini engellemenin tek çaresini sosyalizmde görmek, çağını yitirmiş bir anlayıştır. «İnsanlık doktrinine dayanan hukukun üstünlüğü» amaç'da ve buna ulaşmak için seçilecek en uygun yolda Türkiyemizin bütün aydınlarını birleştirebilir.

c) Olayların ve huzursuzluğun sebebini Anayasamızın ruhuna ve lafzına uygun bir uygulamanın sağlanamamış ve kanunlarda ülkemizin içinde yaşadığı şartlara uygun bir düzenlemenin yapılamamış olmasında da aramak lâzımdır. Son zamanlarda ülkemizde meydana gelen ve bir anarşi ortamı yaratma maksadı ile girişilen olayların sebep olduğu üzüntü görmemezlikten gelinemez. Türkiye Barolar Birliği yetkili kuruları bu tür olayların başlangıcından beri uyarılarda bulunmuştu.

d) Anayasa Mahkememizin 16.6.1970 tarih ve 1/31 sayılı kararında aynen şu ölçü saptanmış bulunmaktadır.

a') «1961 Anayasası, 9. maddesi ile bir değişmezlik ilkesi koymuştur. Bu maddeye göre (Devlet şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki Anayasa hükmü değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.)

Buradaki değişmezlik ilkesinin sadece (Cumhuriyet) sözcüğünü hedef almadığını söylemek bile fazladır. Yani Anayasada sadece (Cumhuriyet) sözcüğünün değişmezliğini kabul ederek onun dışındaki bütün ilke ve kuralların değişebileceğini düşünmenin Anayasanın bu ilkesi ile bağdaştırılması mümkün değildir. Zira 9. maddedeki değişmezlik ilkesini amacının Anayasa'nın 1., 2. maddelerinde ve 2. maddenin gönderme yaptığı başlangıç bölümünde yer alan temel ilkelerle niteliği belirtilmiş, (Cumhuriyet) sözcüğü ile ifade edilen Devlet sistemidir. Bir başka deyimle, 9. madde ile değişmezlik ilkesine bağlanan «Cumhuriyet» sözcüğü değil, yukarıda gösterilen Anayasa maddelerinde nitelikleri belirtilmiş olan Cumhuriyet rejimidir. Şu halde, sadece «Cumhuriyet» sözcüğünü saklı tutup, bütün bu nitelikleri, hangi istikamette olursa olsun, tamamen veya kısmen değiştirmek veya kaldırmak suretiyle 1961 Anayasasının ilkeleriyle bağdaşması mümkün olmayan bir başka rejimi meydana getirecek bir Anayasa değişikliğinin teklif ve kabul edilmesinin Anayasaya aykırı düşeceğinin, tartışmayı gerektirmeyecek derecede açık olduğu ortadadır.

Bu bakımdan bu ilkelerde değişmeyi öngören veya Anayasanın sair maddelerinde yapılan değişikliklerle doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bu il-

keleri değiştirme amacı güden herhangi bir kanun teklif ve kabul olunamaz. Bu esaslara aykırı olarak çıkarılmış bulunan bir kanunun Anayasanın mevcut hükümlerinde en küçük bir etki ve değişme yapması veya yeni bir Anayasa kuralı koymasý mümkün değildir.

Anayasa değişikliğini öngören kanunlar üzerinde, Anayasanın 147. maddesi gereğince, Anayasa Mahkemesine esas yönünden de denetim görevi düştüğü meydandadır».

Anayasa mahkemesinin vardığı bu sonuca aykırı düşen iddialarda hukukî isabet yoktur.

b') Yapılmak istenen değişikliklerin değerlendirilmesi, Sonuçlarının öngörülebilmesi «s e ç i m s i s t e m i»ne göre farklı olabilmektedir. Örneğin çoğunluk esasına dayanan yürütmenin yetkilerini genişletmek sakıncalıdır. Seçim sisteminde değişiklik bir kanunla olabileceğine göre siyasal organlar arasındaki denge kolaylıkla bozulabilir. Anayasamızın bir «t e p k i A n a y a s a s ı» olması onun «T e d b i r l i A n a y a s a» üstünlüğünü gölgelememektedir.

Egemenliğin Millette olması ve bunun «yetkili organlar» eliyle kullanılacağı ilkesi (Anayasa 4) Anayasal organların belli bir yetki dengesi içinde muhafazasını gerektirir. Anayasa değişikliğinin bir organ lehine yetki genişlemesi sonucunu vermesi, diğeri bir organın (örneğin yargı organlarının) görev kısıntısına uğraması ile neticelenir. Bu yolla bir rejim değişikliğine girilmesi haklı ve geçerli sayılamaz.

3 — *Sonuç* : Bu genel düşüncelerden çıkan sonuç şudur :

a) Tethişçilik eylemlerine zemin hazırlayan etkileri gidermek kadar, belki de ondan daha fazla, «Ekonomik-Demokratik Kamu Düzeni»nin kurulmasına —hiç olmazsa şimdiden— başlamak lâzımdır. Aksi takdirde sarfedilen gayretlerin sonuç vermemesi mümkündür. Bunun yapılması için de Anayasayı değiştirmeğe lüzum yoktur.

b) Bundan başka Anayasanın ruh ve amacına aykırı bir değişiklik yapılmaması zorunludur. Aksi takdirde yasama organının yetkisi üzerinde durulmak gerekecektir.

II. TASARIYA EKLENMESİ GEREKLİ KONULAR

1 — *Baroların Bağımsızlığı*: Anayasanın Adalet ve adliye açısından boşluklar arzettiği meydandadır. Bunların başında gelen konu Barolar ve Barolar Birliğinin Anayasal yerinin saptanmamış olmasıdır, Şöyleki :

a) Vesayet altında Baro'lar çağdaş Baro anlayışına uygun düşmemektedir. Milletlerarası Hukukçular Komisyonunun 1955-1966 yılları arasında yaptığı toplantılara ait bilgiler bir kitap halinde yayınlandı (1966) bu kitapta :

«Barolar kendi üyelerini kabulde ve disiplin işlerinde bağımsız olmalıdırlar», «mesleğe ait hususların Barolara bırakılması gereklidir», «Baroların görevleri hukukçuların yetişmesinden başlar», «hukukun üstünlüğünü sağlamak hizmetinde başarı meslek teşekküllerinin özerk ve serbest olması ile mümkündür», (s. 40-43)

Klecatsky «hukukun üstünlüğü» adlı makalesinde (Klecatsky (H.), (Reflexion sur la primauté du droit, Rev. de la com. inter. de juristes, 1963, n. 2 s. 215). Bu kavramın müteaddit unsurlardan kurulmuş olduğunu, bu unsurlar arasında önem farkı düşünülemediğini, bunlardan birinin tehdit altına girmesinin bütünü etkileyeceğini bildirmiş ve hukukun üstünlüğü kavramının altı unsurdan kurulu olduğunu açıklamış ve bunları şöylece sıralamıştır : 1. Kuvvetler ayrılığı, 2. Hâkim bağımsızlığı, 3. Temel haklar, 4. İdarî tasarrufların kanuniliği, 5. Kanunların ve idarî tasarrufların bağımsız hâkimlerce denetlenmesi, 6. «Hukuk üstünlüğü kavramını savunmaya kendini hasretmiş, yürütme karşısında bağımsız Baronun mevcudiyeti». Bu satırlar, Baroların bağımsızlığının çağdaş anlayışta hangi unsurlarla önemde eşit ve mevcudiyette zaruri sayıldığını açıkça göstermektedir.

İngiliz «Baro Genel Konseyi» (—General concil of the Bar) daha 1946 yılında bazı esaslar koydu. Bunların başlıcaları şunlardır : Baronun şerefini, itibarını ve bilhassa bağımsızlığını sağlamak, adlî makamlarla ve Hükûmet ile olan ilişkilerde Baroyu savunmak» (bk. Boulton, W. Des professions Judiciaire et droit, le barreau d'Angleterre, Rev. de la com. inter. de juristes, 1957, n. 1).

Milletlerarası Hukukçular Komisyonunun 1959 toplantısı bir kitap halinde yayınlandı : (Commission internationale de juristes, le principe de la legalité dans una société libre, raport sur les tra-

vaux du congrés international de juristes tenu'a New Delhi, Janvier 1959, s. 303). Bu kitapta —özetle— şu düşünceler yer almaktadır : Kanunilik prensibine bağlı özgür bir toplumda hâkimlerle Baronun görevi birbirine sıkıca bağlıdır. Gerçekten Avukatlığın «serbest meslek» olup olmadığı sorulabilir. Nasıl hâkimlik keyfilik değil ise, nasıl hâkimler bu anlamda bağımsız değil ise, Avukatlar da bağımsız değildir. Bu itibarla Barolar faaliyetlerinde yürütme ve hattâ yargının müdahalesi dışında kalmalıdır.

b) Vesayet altında Baro Anayasamızın ruhuna uygun sayılmaz. Kuvvetler ayrılığı bir anayasal prensip olduğuna göre, Baroları vesayet altında tutan bir sistem, dolayısıyla adliyeye de müdahale etmiş duruma girer. «Adliyenin bağımsızlığı» fiilen ve tamamen sağlanmış olmazsa «hâkimlerin bağımsızlığı» eksik kalmış demektir.

Milletlerarası Hukukçular Komisyonunun Delhi toplantısına 53 ülkenin hukukçuları katıldı. Yayınlanan beyannamede şunlar yer almaktaydı: «Hukukun üstünlüğünün ve haklı bir adliye idaresinin kurulabilmesi için hâkimlerin ve Baroların bağımsızlığına ihtiyaç vardır».

Milletlerarası Hukukçular Komisyonunun Atina Kongresi (1955) kararında aynen şu cümle yer alır. «Bütün Dünyanın Avukatları mesleklerinin bağımsızlığını korumaya mecburdurlar» O halde biz de kanunumuzun gözetim (belki de bir anlamda dıştan gözetleme) hükümlerinden şikâyetçi durumda olmak zorundayız.

Alman Kanununda (m. 1) «Avukat adaletin tevziinde müstakil bir organdır» hükmü yer almaktadır.

Avukatın görevinde nazari olarak bağımsızlığı yeterli değildir. Avukat görevinde kendini gerçekten hür sissetmelidir (bk. profession d'Avocat, Bulletin de la com. inter. de juristes, 1965, n. 24. s. 5). Avukatlık Kanununa göre (1/2) «Avukat, görevini yerine getirmede bağımsızdır». Fakat mensup olduğu ve kendisini destekleyecek ve koruyacak kuruluş bağlı ise Avrupa böyle bir duygu içinde olamayacaktır.

Adaletin üç unsuru görevde eşittir. Hâkim-Savcı-Avukatın aynı prensiplere tâbi tutulması şarttır. Yeni Anayasamızdan sonra hâkimlerin bağımsızlığı ve teminatı sağlandı. Savcılık teminatı üzerinde tereddüt edildi. Fakat Anayasa Mahkemesi Bakanlığın Savcılarını tâyin yetkisini, selâhiyetle çalıştırma yetkisini iptâl etti. Yeni hazırlana-

cak Savcılar Kanunu bu esaslara aykırı olamayacaktır. Bu gelişme içinde yeni Avukatlık Kanunu izahsız kalmaktadır. Adalet Bakanlığı savcayı tayin edemezken aynı Bakanlığın bir kimsenin Avukatlığa kabul edilip edilmemesinde ve disiplin konularında «son söz»ün sahibi kılınması yersizdir.

c) Baroları vesayet altında tutmak, örtülü şekilde «savunma hakkı»nın sınırlandırılması isteğinden gelir. Savunmaya her hangi bir tahdit bu hakkın özü ile bağdaşamaz. Bu sebeple —iddialı bir görüşe nazaran— savunmayı Usul Kanununa bağlamanın dahi bir tahdit olduğu ileri sürülmüştür (kşz. Funaro G. la difesa del processo penale, Riv. Penale, 1955, s. 807). «Savunma disiplini» çok kere savunma hakkının tahdidine götüren bahane —fikir— dir. Avukatlığın tarihi, usul hukukunun tarihidir. Usul hukuku doktrininde hiç bir yön değişikliği yoktur ki Avukatın görevine etkili olmasın (Bellavista, Lezioni..., 1960, s. 195). Bu görev özgür kalabildikçe faydalı olabilmıştır. «Gerçekten müdafî, görevini yaparken hür ve serbest olmalıdır. Hür ve serbest olmayan bir müdafî şeklen müdafî olup hakikatte müdafî değildir» (Kunter, N. Ceza Muhakemesi Hukuku, 1961, n. 254; 1967, n. 126).

ç) Anayasanın 122. maddesine göre

— «Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kanunla meydana getirilir»;

— Bu kuruluşların «organları kendileri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilir»;

— «İdare, seçilmiş organları, bir yargı mercii kararına dayanmaksızın, geçici veya sürekli olarak görevinden uzaklaştıramaz»;

— «Meslek kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz».

O halde Anayasamız kamu niteliğindeki meslek kuruluşları hakkında şu prensipleri kabul etmiştir : Kanunilik; demokrasiye uygunluk; kendi kendini idare; görevde süreklilik. Bu esasları açıklamak gerekir :

Anayasamıza göre «k a m u k u r u m u n i t e l i ğ i n d e m e s l e k k u r u l u ŷ l a r ı» bahis konusudur. Bu hükümden çıkan anlam şudur : Bu kuruluşlar, kamu kurumu değildir, o niteliktedir. O nitelikte olmalarındandır ki kuruluşları «kanun»la olur. O halde bu kuruluşların işleyişlerine ancak yasamının müdahalesi

meşrudur. Eğer yasama, bu müdahale yetkisini, kanun ile de olsa yürütmeye verirse, bu kanun Anayasaya uygun olamaz. Diğer bir deyimle bir şeyin ancak kanunla yapılabileceği, yürütmenin müdahalesini meşru kılmağa yetmez. Bu formül, bunun tam aksini ifade eder. Kanun ile de olsa, Barolara müdahale yetkisi yürütmeye verilemez.

Anayasa hazırlanırken Baroların niteliğinin —örneğin— Hâkimlerin bağımsızlığı kadar— ısrarla ilân ve müdafaası yoluna gidilse idi, «Barolar» adlarını ve yerlerini Anayasada kolayca ve isabetle bulabileceklerdi.

Anayasanın 122. maddesinin içinde bulunduğu bölümün (C. bölümü) adı, «idare» dir. Türkiye Baroları ve Barolar Birliği «idare» midir (?) (!).

Baroların bağlı kalmaları asla devam edemez. Barolar kanunla değişebilecek müesseselerden değildir. Bazı yazarlar, Baroları «tabii hukuk müesseseleri»den sayarlar. Zira «savunma hakkı» bağımsızdır (Garraud, II, n. 516)

d) Yukarıdaki açıklamalar 1961 Anayasası hakkındaki kanaata, ona verilecek anlama göre haklı veya haksız kabul edilebilir. Bu sebeple «Anayasa anlayışı» durulacak bir kavramdır.

Anayasayı «temel» deyimini izah edememektedir. Anayasa bir «Kaynak» kabul edilmelidir. Anayasaya aykırılık kavramı da bir Kanunun bu kaynağın ürünü niteliğini taşıyıp taşımadığına göre belli edilmelidir. Bu anlayış bizi Anayasa kurallarını yorum tekniğine götürür. Eğer «lafzi tefsir» esas sayılırsa Anayasa kolaylıkla «tutucu kurallar topluluğu» haline gelecektir ve eskime hızı da artmış olacaktır. O halde soru şöyle düzenlenmelidir. : 1961 Anayasası Baroların Bağımsızlığını reddeden bir Anayasamıdır? Anayasa genel tutumu ile bağımsızlığı reddetmiyorsa, bağımsızlığı kabul etmiyen bir kanun Anayasaya (yani kaynağa) uygun değildir.

1961 Anayasası bazı kurum ve kurullarla Türkiye'mizde Adalet Problemini çözmek istedi, kısmen de çözdü. Fakat bu davranış Adaletin kendi (öz) ihtiyaçlarını karşılamak için değildi. Bu istek eksik kurum ve kurullarla Adaletin siyasal akım ve kuruluşları koruyamamış olması sebebine dayanıyordu veya başlıca sebebi bu idi. Adaletin öz ihtiyaçları üzerinde durulmamış olmasının sonuçları küçümsenmemelidir. Bu savsammın etkisi kendisini duyurmağa başladı. Baroların bağlılığı şikâyetleri buna ancak bir örnektir.

e) Sonuç : Anayasamızın yargı bölümüne şu hüküm eklenmelidir «Türkiye Baroları ve Türkiye Barolar Birliği Bağımsızdır».

2 — *TBB'nin Anayasa mahkemesine başvurma yetkisi*: Anayasamızın 149. maddesine verilmek istenen şekil dâva hakkını daha daraltan dolayısı ile dava hakkının tahdidinden gelen sakıncaları arttıran niteliktedir. «Sınırsız dava hakkı» düşünülemezse de dengeli ve makul bir dava hakkı sağlayan bir sisteme ihtiyaç vardır. Dava hakkı düzenlenirken şu ölçü gerektir: Öyle bir sistem kurulmalıdır ki, Anayasaya aykırı olduğu halde hiç bir kanun yürürlükte kalmasın. Anayasa mahkemesine götürülmek için yolların tıkanması halinde «Anayasaya aykırılık iddiası»nı tanıyan Bir Anayasa içdenlikten uzaklaşmış olur. O halde yapılacak iş, tarafsız ve adalet ile görevli bir organa dava hakkı tanımaktır. Bu düşüncelerimiz aşağıda etraflıca açıklanmıştır :

a) Anayasaya aykırılık iddialarının Anayasa Mahkemesine intikal yolları, malûm olduğu üzere, başlıca ikidir :

Defi yolu, büyük ölçüde tesadüflere bağlı olarak işler Bu suretle bir kanunun Anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesince tetkikinin yapılabilmesi için, önce bu kanunun tatbiki nedeniyle bir ihtilâf çıkması, bu ihtilâfın mahkemeye intikal etmesi ve duruşma sırasında taraflarca aykırılık def'inde bulunmuş olması veya hâkim tarafından re'sen böyle bir kanıya varılmış olması gibi şartların bir araya toplanması gereklidir. (Anayasa, md. 151). Fakat şurası bir gerçektir ki, kanunların tatbikatında ihtilâfların mahkemelere aksetme nisbeti, genel tatbik ölçüsü karşısında çok düşüktür. Bu demektir ki, defi yolu bazan bir kanunun anayasaya aykırılığına rağmen, yıllarca yürürlükte kalabilmesine imkân bırakan mahiyeti itibariyle noksan bir emniyet tedbiridir. Kaldı ki, defi yolu ile Anayasa Mahkemesine intikal eden iptal talepleri ile ilgili olarak çok defa bahis konusu olayda tatbikin önlenmesiyle yetinilebilmekte, böylece bazı kanunların Anayasaya aykırılığı su yüzüne çıkmış olmasına rağmen yine de yürürlükte kalmasına zımnî bir icazet verilmiş olmaktadır.

Kanunların Anayasaya aykırılıklarının en müessir giderilme çaresi, iptal davası yoludur. İptal davası sisteminde nazara alınması gerekli en önemli noktalardan biri, bu davayı açabilme hakkının kimlere verilmesinin uygun olacağı meselesidir. Bu konuda çeşitli anayasalarda farklı ölçüler kabul edilmiştir. Filhakika, Anayasa

Mahkemesi kurma gereğini, daha ziyade devletin üç kuvveti arasında bir denge meydana getirme açısından ele almış olan sistemlerde çoğunlukla iptal davası açabilme imkânı icra organına verilmektedir. Def'i yolu da, teşri organın karşısında yargı organı tarafından harekete geçirilen bir «denge» aracı olarak tanzim edilmektedir. Memleketimizde de, 1961 Anayasamızın hazırlanış ve müzakere safhalarına rastlayan devrede, Siyasal Bilgiler Fakültesi tarafından neşredilmiş olan bir Anayasa projesinde, aşağı yukarı aynı esaslara yer verilmiş bulunuyordu (SBF. İdarî İlimler Enstitüsü Gerekçeli Anayasa Tasarısı, Ankara 1960).

Kanunların Anayasaya aykırılığı meselesini daha başka açılardan ve özellikle hukuk devleti ve insan haklarının korunması yönlerinden önemseyen sistemlerde iptal davası açabilme hakkı, gayet mahdut sayıdaki yetkilerden başlayarak, derece derece genişlemek suretiyle, bunu bütünü vatandaşlara tanımaya kadar vardır ve bir «actio popularis» haline getiren çeşitli ölçüde tatbikata mevzu kılınmaktadır.

b) Bizim Anayasamız, iptal davası açmağa hak tanıdığı yetkililerin sayısı bakımından, —Temsilciler Meclisi Müzakerelerinde geçen bir deyimler— «mutedil» bir ölçü tesbit etmiştir. Bunu yaparken de bu hakkın «suistimal edilmesini önlemek» gayesi takibetmiştir. (Temsilciler Meclisi Tutanak Dergisi, 25.4.1961 B. 53., O. : 1). Nitekim bu düşünce ile, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açabilme hakkı genel ölçüde Cumhurbaşkanı ile son Milletvekili seçimlerinde muteber üye sayısının en az yüzde onunu alan veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsilcisi bulunan siyasi partiler veya bunların meclis gurupları; Yasama Meclislerinden birinin üye tam sayısının en az altıda biri tutarındaki üyelerine verilmiş bulunmaktadır. Anayasanın 149 ncu maddesinin metninde daha sonra yer alan hak sahipleri, ancak kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlara münhasır olarak ve bu kuruluşların bir Anayasal teminatı mahiyetinde, bu hakla; iptal dâvası açabilme hakkı ile teçhiz olunmuşlardır.

Anayasanın, kendilerine iptal davası açma hakkı vereceği ehliyet sahiplerini tesbit ederken gösterdiği titizliğe katılmamak mümkün değildir. Fakat, bu ehliyet sahipleri arasında Türkiye Barolar Birliğinin bulunmayışı, büyük bir noksanlıktır. Hiç şüphesiz bu noksanlık, kullanılan ölçünün isabetsizliğinin sonucu değildir. Filhakika Anayasanın müzakeresi ve kabulü sıralarında Türkiye Baro-

lar Birliği fiilen ve hukuken mevcut değildi. Keza Barolar da bugünkü derecede önemli hale gelmemişlerdi. Ancak bugün var olan ve Türk Kamu Düzeni ve hukuk hayatı içinde beklenen ve özlenen yerini almış bulunan Türkiye Barolar Birliğinin, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açabilmek ehliyetine sahip olduğunu görmezlikten gelmek mümkün değildir. Bu zaruretin nedenlerini yine Anayasamızın koyduğu ölçüler ve diğer bazı kanunlarımızın tesbit ettiği esaslar içinde bulmaktayız.

Filhakika, 1136 sayılı Kanunla tesbit olunduğu veçhile Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna ve Yönetim Kuruluna katılabilmek ve başkan veya üye seçilebilmek için asgari onbeş yıllık kıdemli avukat olmak zorunluluğu vardır (1136 s. K. md. 14, 118),

Keza Anayasanın 145 inci maddesi hükmüne göre de meslekte onbeş yıl kıdemi bulunan avukatlar Anayasa Mahkemesine üye seçilebilirler.

Bu hükümlerden çıkarılabilecek sonuç şudur ki, Anayasaya aykırılık iddialarını tetkik ve kanunların iptali konusunda en yüksek ölçüde «ehliyetli» olduğu kabul edilen bir kimsenin, iptal davası açabilmenin ehliyet ve sorumluna evleviyetle sahip sayılması zarurettir. Ve üyelerinin tamamı anayasanın aradığı ölçüler içinde bu derece ehliyetli kimselerden meydana gelen bir teşekkül olarak Türkiye Barolar Birliğinin de iptal davası açabilme hakkına sahip kılınması tabii ve zaruri bir sonuç olarak belirlemektedir.

Gerçekten, henüz mesleğinin ilk gününde bulunan ve hatta ilk davasına bakma durumunda olan bir hâkimin dahi, başkaca bir ölçü ve kıdem aranmaksızın —velev defi yolu mekanizmasıyla olsun— bir kanunun veya bir hükmünün Anayasaya aykırılığının tesbitini isteyebilme hakkı ve imkânı yanında, Türkiye Barolar Birliğinin bir Kamu Tüzel Kişisi olarak, iptal davası açabilme hakkı ile teçhizi lüzumuna ve gereğine karşı çıkılabilmesinin makul bir izahı bulunamaz.

c) Anayasa Mahkemesinde açılacak iptal davası ile ilgili müzakerelerde Kurucu Meclis'te izhar olunan endişelerden biri de, bu hakkın, «suistimal» edilip edilmemesi yönünde olmuştur. Ancak hemen belirtmek gerekir ki, bu endişeler iptal davası açabilme hakkının istisnasız «herkese» verilmesi teklifleri vesilesiyle ortaya konulmuştur. Ve bu endişeleri önlemek için de bu hak herkese verilmemiş, «mutedil» bir yol tutulara «ehliyetli» eller tesbit olunmuş-

tur. Bu ehliyet ölçüsü içinde kalınarak yapılacak bir genişletme hiç şüphesiz, Anayasanın koyduğu prensibin ihlâli değil, bil'akis teyidi demek olacaktır. Bu bakımdan Türkiye Barolar Birliğine tanınacak olan iptal davası açma hakkının Anayasanın ölçüsüne ve gereklerine ve özellikle «Anayasaya aykırı kanunların iptali» müessesesinin mhiyetine tamamen uygun düşeceği aşikârdır. Buna bir misal daha ilâve etmek gerekirse, Parlamentoda, Meclislerden herhangi birinde, bir tek temsilcisi bulunan bir siyasi partiye dahi bu hak verildikten sonra, Türkiye Barolar Birliğine bu hakkın tanınmaması —belki şimdiye kadar bir noksanlık— fakat bundan sonrası için bu müessesenin ruhuna ve dolayısıyla Anayasaya aykırılık olarak nitelendirilebilir.

ç) Bu konuda, bir hususu daha önemle işaret etmekte fayda vardır. Hiç şüphesiz Parlamento, çıkaracağı kanunların Anayasaya uygunluğuna, daha başlangıçtan itibaren, herkesten çok itina etmektedir, edecektir. Böyle olunca; yani Parlemtentonun siyasi atmosferi içindeki oluşumu tamamlanıp, kabul olunan kanunlar, hukuk dünyasına intikal ettikten sonra, bunların Anayasaya uygunluk tenkidinden geçmesini gayet tabii ve Anayasa sistemimizin normal bir işleyişi olarak karşılamak gerekir. Üstelik halihazır metine göre, Anayasa Mahkemesinde iptal dâvası açabilme hakkına sahip olanların sayıldığı; Anayasanın 149 ncu maddesindeki genel yetkilerin (Sayın Cumhurbaşkanı dışında) tamamı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak teşrî organın üniteleridir. Teşrî organ kanunların kabul mercii olarak Anayasaya uygunluk denetimini daha müessir ölçüde esasen kendi bünyesinde yapabilmek durumundadır. Böyle olunca, kanunların mer'iyete girişinden sonraki safhada olsun, Türkiye Barolar Birliği gibi tamamen hukukî alanda bulunan ve siyasetle ilgisi bulunmayan bir kuruluşa iptal davası yetkisi verilmesi hiç şüphesiz isabetli ve faydalı olacaktır.

d) Tasarının 149. maddesinin birinci fıkrasına «Türkiye Barolar Birliği'nin de eklenmesinde zaruret ve pek büyük Anayasal faide vardır.

11. ve 13. maddeler

Esas Metin :

II. Temel hakların özü

Madde 11 — Temel hak ve hürriyetler, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlanabilir.

Kanun, kamu yararı, genel ahlâk, kamu düzeni, sosyal adalet ve milli güvenlik gibi sebeplerle de olsa, bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunamaz.

Öneri :

II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması

Madde 11 — Temel hak ve hürriyetler, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, cumhuriyetin, milli güvenliğinin, kamu düzeninin, genel ahlâkın veya genel sağlığın korunması sebebiyle veya Anayasanın diğer maddelerinde gösterilen sebeplerle ve ancak kanunla sınırlanabilir.

Kanun, temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunmaz.

V. Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılması

Madde 13 a — Bu Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiç birisi, dil, ırk, sınıf, din, mezhep kavgası yaratacak veya Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğuna dair temel ilkeyi bozabilecek biçimde kullanılamaz.

Bu hak ve hürriyetlerden hiç birisi insan hak ve hürriyetlerini ortadan kaldırma ve bunlara dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti yıkma veya zedeleme anlamında yorumlanamaz.

Bu hükümlere aykırı eylem ve davranışların cezası kanunda gösterilir.

1) Yürürlükteki Anayasanın 11. maddesinin başlığı «*temel hakların özü*»dür, bunun «*temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*» şeklinde değiştirilmesi isabetli değildir. Her ne kadar başlıklar metinden sayılmıyorsa da (Anayasa 156) maddenin anlamca ağırlığını, sınırlamada toplamak sakıncalıdır. Yeni metinde dahi en önemli hüküm «*temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunulmaması*»dır.

Diğer taraftan 11. maddede yapılacak her türlü değişiklik maddede hükmünün gücünü azaltır.

2) Tasarıda İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 29. maddesine uyabilen bir şekilde 13. maddeye verilmek istenen yeni şekil esas tutulursa 11. maddenin değiştirilmesinden vaz geçmek kabildir. 11. maddenin eski metni ve 13. maddeye verilecek yeni bir şekil sakıncaları önler.

Öneride (13 a) olarak gösterilen fıkra şöyle olmalıdır: «Bu Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiç birisi, dil, ırk sınıf, din, mezhep kavgası yaratacak veya Türk Devletinin ilkesi ve Mil-

leti ile bölünmez bir bütün olduğuna dair temel ilkeyi bozabilecek, insan hak ve hürriyetlerini kaldıracak biçimde kullanılamaz».

Bu suretle teklifin (13 a) maddesi tek fıkra halinde kalabilecektir. İkinci fıkranın Anayasanın 1 ve 2. maddeleri serahatı karşısında, üçüncü fıkranın ceza kanuna atfın Anayasada yer almasının Anayasa tekniğine uygun bulunmamasına göre tasarıdan çıkarılmaları gerekli mütalaa olunmaktadır.

14. madde

Esas Metin :

Madde 14 — (2. fıkra)

Kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti, kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kayıtlanamaz.

Öneri

Madde 14 — (2. fıkra)

Kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti kanunun açıkça gösterdiği haller dışında kayıtlanamaz.

«*Hâkim kararı olmadıkça*» kişi dokunulmazlığının kayıtlanamayacağı hakkındaki ibarenin maddeden çıkarılması istenmekte ise de böyle bir tadil kişi hürriyetini sağlayan en büyük tedbirden ferâğat anlamına gelmektedir.

Kişi hürriyetine ilişkin konularda sadece kanuna dayanmak yeterli değildir. Hâkimin takdiri başta gelen Anayasal teminattır. Yürürlükteki Anayasada mevcut olan böyle bir kaydın çıkarılması dahi bir anlam taşıyacak, yorumlar kişi hürriyeti aleyhine olabilecektir. İdarî takdir ile yargısal takdirin her zaman aynı şekilde tecelli etmesi mümkün değildir.

Esas Metin :

II. Özel hayatın korunması

a) Özel hayatın gizliliği

Madde 15 — (2. fıkra)

Kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; kamu düzeninin gerektirdiği hallerde de, kanunla yetkili kılınan merciin emri bulunmadıkça, kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranmaz.

Öneri :

II. Özel hayatın korunması

a) Özel hayatın gizliliği

Madde 15 — (2. fıkrâ)

Kanunun açıkca gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; millî güvenlik veya kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınan mercinin emri bulunmadıkça kimse nin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz.

1) *Özel hayata saygı hakkı*: Özel hayatın gizliliği kavramı demokratik rejime gerçekten bağlı memleketlerde büyük bir gelişme kaydetmiş ve artık bir hak olarak tanınmıştır. Bu gelişme karşısında yürürlükteki Anayasa dahi yetersiz hale gelmişken 15. maddeye «gecikmede sakınca bulunan haller»le sınırlı olsa dahi getirilmek istenen değişiklik, «Özel hayata saygı gösterilmesini istemek hakkı» kavramının son yıllarda kaydettiği gelişme ile ters orantılıdır. Şöyleki :

Birliğimiz Yönetim Kurulu, Adana toplantısında (Ocak, 1971) şu bildiriye yayınlamıştı :

— Anayasanın 15. maddesinde yer alan «özel hayatın gizliliği», 17. maddesinde yer alan «haberleşme hürriyeti» kavramlarının gerektirdiği mahremiyete yeteri kadar riayet edilmediğini;

— Gizli dinleme, teyp, teleobjektif ve benzeri cihazların kaydettiği teknik ilerleme ile «özel hayata saygı hakkı»nı bağdaştırabilmek için yeni hukuk kurallarına ihtiyaç duyulduğunu;

— Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve 1970 yılında Avrupa Adalet Bakanları toplantısında «özel hayata saygı hakkı»nın gereği gibi korunma hususlarında tedbirler alınmasında devletimizin taahhütlerini yerine getirmesi zorunluğunu;

— Millî güvenlik zaruretleri ile teknik cihazların kullanılması yolundaki uygulamanın kanunî bir statüye bağlanması lüzumunu, bu konuda diğer memleketlerin çalışmalarını;

Gözönünde tutan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Adana Barosunda yaptığı toplantıda, bu konuda mukayeseli hukuk anlayışı içinde hazırlanmış raporu incelemiş ve gerekli çalışmalara bir

an evvel başlanması temennisi ile adı geçen raporu ilgili makamlara sunmağa ve hizmete hazır olduğunu beyana karar vermiştir».

Yönetim Kurulunun çalışmalarında nasıl bir tutum içinde tarafsızlığına titizlikle bağlı ve sadece objektif araştırmaların sonucunu değerlendirmeye yönelmiş çabalara değer verdiğini arzede bilmek maksadile, biraz evvel metnini sunduğumuz bildiriye bizleri sevk eden ihtiyaçları, düşünceleri, diğer memleketlerdeki çalışmaları aksettiren bir açıklamayı faydalı görmekteyiz.

2) *Teknik özellikler* : Yeni teknik cihazların gelişimi ile «özel hayata saygı hakkı»nın bağdaştırılması konusunda, aşağıdaki açıklamalarımızda 1968 tarihli İsviçre kanununa, diğerlerinden daha fazla önem verdik. Sebebi şudur. Bu konu demokratik rejime bağlı memleketlerden alınacak örneklerle daha iyi çözümlenebilir. Ayrıca İsviçre mehzalı kanunlarımızın getirdiği düzen, İsviçre 1968 kanununun benimsenmesinde bazı kolaylıklar sağlamaktadır. İsviçre kanununun gerekçesinde ses alıcı, nakledici, kaydedici, dinleyici cihazlarla resim çekici ve nakledici cihazların teknik özellikleri üzerinde de durulmuştur : Halen manyetik bantlı o kadar küçük cihazlar yapılmıştır ki bunları bir cepte saklamak ve bobin değiştirmeksizin saatlerce kaydetmek mümkün olabilmektedir. Dolma kalem, kol saati gibi dikkati çekmeyen cihazlar görülmüştür. Ufak bir evrak çantası gibi hazırlanmış, en küçük bir seste çalışan, sessizlik halinde kendiliğinden duran, hiç bir gürültü yapmadan işleyen aletler vardır. Gizli vericiler arasında bir kilometre veya daha fazla uzağa sesi iletenele, bir kaç saat veya bir kaç gün çalışanlara rastlanmıştır. Vericilerin en kısa dalga üzerine ve ekseriya 60-110 megahertz'de çalıştıkları malûmdur. Bu suretle konuşmalar, küçüklükleri itibarile kolayca yerleştirilen bu cihazlarla, uygun bir mesafede (meselâ bir otomobil içinde) bulunan bir kaydedici aracılığı ile banda geçirilmektedir. Duvarlar ötesinden dinlemek artık güç değildir. Telsiz ve elde kullanılan mikrofonlar ayrı bir özellik gösterir. Telefon görüşmeleri ise bir «dinleme başlığı» geçirmek, bir banda almak suretile dinlenmektedir. Telefon hattı üzerinde sadece iki pensle bu aletlerin yerleştirilmesi mümkün olabilmektedir. Telefon hatlarına bu tür minyatür vericiler de konulabilmektedir. Bundan başka telefon tellerine yerleştirilmesi zaruretini de kaldıran aletler de vardır. Bunların telefon konuşmasının geçtiği tellerin manyetik alanı içinde herhangi bir yere konmaları kâfidir. Telefon hattına gizlice yerleştirilen başka bir ahize ile dinlemek şekli de vardır.

Gizli gözetleme fotoğraf cihazları, hattâ gizli televizyon alıcıları arasında cep modelleri yapılmıştır. Bunlar transistör esasına dayanmakta ve pil ile çalışmakta ve istenilen yere gizlice konulabilmektedir. Bu suretle kullanılan alıcı belli bir mesafedeki tesbit edici cihaza resimleri gönderebilmektedir. Bundan başka, tamamiyle karanlık bir yerde geçenleri, enfraruş ışınları ile tesbit eden aletler de icat edilmiştir.

Özel kişilerin tertipleri, bu teknik araçların halk arasında fazlaca yaygınlaşması «özel çıkarlar adına casuslar» denilmesi mümkün uygulamalara sebep olmaktadır.

İsviçre Kanununun gerekçesinde şunlara işaret olunmaktadır: Ses alıcıları, bilhassa küçük dinleme cihazlarının mütemadiyen gelişmesi, nisbeten ucuz olmaları, yakından veya uzaktan, başkaları arasındaki konuşmaları gizlice kaydetmeği mümkün kılmaktadır. Son zamanlarda bu aletlerin satılması ve kullanılması endişeyi gerektirecek derecede yaygınlaşmıştır. Bu suretle teknik gelişme, insan şahsiyetinin mahrem alanı için yeni ve ağır bir tehdit meydana getirmiştir. İnsan vakarına saygıdan yoksunluğa, şöhret veya kazanç hırsı eklenince bu tehlike daha da ağırlaşmaktadır.

İsviçre Kanununun gerekçesinde ifade edildiği üzere özel hayatın gizliliğinin korunması hakkı şu inanca dayanır: Kişi, devletin ve diğer kişilerin özel hayatına sızmalarına karşı korunmazsa, kişiliğini geliştiremez. Bu hakkı korumak «hukuk devleti»nin görevidir.

3) *Anayasa kuralları*: Anayasamıza (15) göre «özel hayatın gizliliğine dokunulamaz». Uygulamada bu Anayasa kuralının gereklerine uyulduğunu söylemek mümkün değildir. Anayasaya göre (17) «haberleşmenin gizliliği esastır. Kanunun gösterdiği hallerde, hâkim tarafından kanuna uygun olarak verilmiş bir karar olmadıkça, bu gizliliğe dokunulamaz». Uygulamada «teknik dinleme» adı altında yetki istenmesine, ancak bazı resmî araştırmalarda ve sadece ilerde adliyeye intikalinde ibrazı lüzumunda zaruret görülen hallerde rastlanmaktadır.

Gizli dinleme ve kayıt uygulamasının memleketimizde hem hukukî, hem de teknik açıdan bazı tepkilere yol açtığı görülmektedir.

4) *Bakanlar toplantısı*: Lahey'de toplanan Avrupa Adalet Bakanları 6 ncı Konferansı'na Türkiye Adalet Bakanı da katılmış ve

bu konudaki karara iltihak etmiştir. Konferans kararında şu fikirler yer almaktadır :

— İلمي ve teknolopik gelişmenin sonucu olan öyle yeni cihazlar yapılmıştır ki, bunların kullanılması «özel hayata saygı hakkı»nı, şimdiye kadar rastlanmayan bir derecede, tehdit etmektedir. Bu yeni durumu karşılamak ve ister devletten, ister kişilerden gelsin, özel hayata sızmaları önlemek üzere, medeni hukuk ve ceza hukuku sahasında yeni kanunlara ihtiyaç vardır. Bu problem bütün Avrupa Devletlerinde kendini gösterdiği için Milletlerarası bir işbirliğine de gidilmelidir.

Birleşmiş Devletlerde, hukuk komisyonu, dinleme cihazları konusundaki mevzuatı incelemeğe ve bir rapor hazırlamağa memur edilmiştir. (Document no. 2226, 26 April 1967).

5) *İnsan hakları komisyonu* : 1970 yılında İnsan Hakları Komisyonuna, kendi memleketi aleyhine müracaat eden Avusturyalı bir sanık, bir başka şahıs ile arasında geçen konuşmayı gizlice tesbit eden bir bantın delil olarak kullanılamıyacağına karar verilmesini istedi. Zira mahkeme, bandların da hakikatın aranmasını kolaylaştıran bir delil olacağına karar vermişti. Sanık ise, İnsan Hakları Komisyonu'na yaptığı müracaatda şu gerekçeyi gösteriyordu : Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. maddesine göre : «*Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini istemek hakkına, mesken ve haberleşme (muhaberat) masuniyetine sahiptir*». Komisyon, müracaatı kabul etti.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Devletimizin de katıldığı ve gereğinin yapılması yükümü altına da girildiği düşünülürse 8. maddenin yorumu önem kazanır. Bu maddedeki «muhaberat hakkı» kavramına yazılı olmayan haberleşmeler girecek midir? 1970 yılında Brüksel'de toplanan «Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi hakkında 3 ncü Milletlerarası Toplantı»ya verilen raporda (Troisième colloque international sur la convention européenne des droits de l'home, Bruxelles 30 septembre— 3 octobre 1970 : Rapport de Jacques velu) olumlu sonuca varılmıştır (s. 52). «Muhabere», «mükaleme» deyimleri şüphesiz, «haberleşme» kadar geniş kavramlar değildir. Fakat kamu haberleşmesi (haber alma hürriyeti) elbette farklı bir kavramdır. Fakat kişiler arasındaki haberleşmeyi dar tutmak için de sebep yoktur. Yukarıda adı geçen raporda varılan sonuç şudur : Telefon, Telgraf, Radyo Elektrik veya mahiyeti ne olursa olsun, her türlü haberleşmeyi Avrupa İnsan Hakları Sözleş-

mesi haberleşmeye saygı hakkına dahil sayar. Başkaları arasındaki haberleşmeleri, herhangi bir araçla kasten ele geçirmeğe ilişkin hareketlerin meşru sayılması, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin gerektirdiği yükümlülükle bağdaşamaz.

6) *Diğer memleketlerin kanunları*: Özel Kanunlara rastlanmaktadır.

— 1970 yılında Fransız Hükümetinin, Fransız Danıştay'ına sunduğu bir kanun tasarısı, bir kimsenin rızası olmaksızın, özel hayatına zarar verebilecek bir vesikanın müsaderesini mahkemeden isteyebileceğini öngörmektedir. Tasarı herhangi bir cihazla dinleme, kaydetme, radyoda yayınlama suretiyle söylenen sözleri, özel bir yerdeyken çekilen resimleri de kapsamaktadır. Tasarı, Mahkemece, bir gazetenin bütün nüshalarının dahi müsadere edileceğini kabul etmektedir.

— 19 Nisan 1967 tarihli Alman Kanunu projesine göre, dinleme cihazlarının yapılması, ithali ve satışı yasaklanmıştır.

— New York Devleti Ceza Kanunu 1965 yılında değiştirilmiş ve telefon konuşmalarını dinleyici, telgrafları kapıcı, başkaları arasındaki konuşmaları dinleyici cihazları, bu maksatlarla bulundurmaya suç saymıştır.

— Amerikan Hukuk Enstitüsünün (American law institute) Amerikan Devletlerinde örnek sayılması maksile hazırlanan (1962) «Model ceza kanunu» nda dinleme ve kayıt cihazlarının kullanılmasının suistimali cezalandırılmaktadır.

— Norveç Ceza Kanunu'nun 145. maddesine 1958 yılında yapılan bir ek ile dinleme cihazı, yerleştirilmesi, kullanılması yasaklanmıştır.

Başkaları arasındaki görüşmelerin dinlenmesi ve kaydedilmesi, 1965 yılında yapılan bir değişiklikle Avusturya Ceza Kanunu'nun 310. maddesine eklenen hükümle suç sayılmıştır.

— İngiltere, İsveç ve Hollanda'da bu konuda hazırlayıcı çalışmalara rastlanmaktadır.

— 20 Aralık 1968 tarihli bir kanunla İsviçre Ceza Kanunu değiştirilmiştir.

7) *Sonuç*: Özel hayata saygı gösterilmesini istemek hakkının kişiye demokratik memleketlerde ne şekilde tanındığı hakkındaki yukarıda yer alan bilgilerle Anayasanın bahis konusu maddesinde

yapılmak istenen değişikliğin ayrı anlayışlar halinde kaldığı görülmektedir.

16. Madde

Esas metin :

b) Konut dokunulmazlığı

Madde 16 — (2. fıkra)

Kanunun açıkca gösterdiği hallerde usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkca, millî güvenlik veya kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de, kanunla yetkili kılınan merciin emri bulunmadıkca, konuta girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz.

Öneri :

b) Konut dokunulmazlığı

Madde 16 — (2. fıkra)

Kanunun açıkca gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkca, millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık, genel ahlâkın veya başkalarının hayat ve hürriyetlerinin korunması bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de, kanunla yetkili kılınan merciin emri bulunmadıkca, konuta girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz.

16. Madde hakkında düşünceler :

Değişiklikle maddeye eklenmek istenen «*genel sağlık*», deyiminde ve «*başkalarının hayat ve hürriyetlerinin korunması*» yolundaki deyimde bazı ihtiyaçları karşılamak maksadına matuf bulunmaları bakımından, sakınca görülmemiştir. Fakat «*genel ahlâk*» deyiminde isabet yoktur, kötüye kullanılan yetki neticede konut dokunulmazlığını yok edebilir. Böyle hallerde mutlaka hâkim kararı aranmalıdır. Bu husus kamu hukukunun genel prensiplerinin zaruri bir neticesidir.

17. Madde

Esas Metin :

c) Haberleşme hürriyeti

Madde 17 — (2. fıkra)

Haberleşmenin gizliliği esastır. Kanunun gösterdiği

hallerde, hâkim tarafından kanuna uygun olarak verilmiş bir karar olmadıkca, bu gizliliğe dokunulamaz.

Öneri :

c) Haberleşme hürriyeti

Madde 17 — (2. fıkra)

Haberleşmenin gizliliği esastır. Kanunun gösterdiği hallerde, hâkim tarafından kanuna uygun olarak verilmiş bir karar olmadıkca, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün korunması, millî güvenlik veya kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de, kanunla yetkili kılınan merciin emri bulunmadıkca, bu gizliliğe dokunulamaz.

17. Madde hakkında düşüncemiz :

Haberleşmenin gizliliğinin esas olduğu yolundaki kuralı muhafaza etmek ve buna mukabil öngörülen istisnayı getirmek tam bir bağdaşmazlıktır. Böylesine bir istisna haberleşme hürriyetini yok eder. «Özel hayatına saygı gösterilmesini istemek hakkı» bakımından evvelce verilen izahat bu maddenin eski halinin muhafazasını zorunlu kılmaktadır. İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dair Sözleşmenin 8. maddesi tadil metnini değil, maddenin esasını teyit etmektedir.

19. Madde

Esas metin :

IV. Düşünce ve inanç hak ve hürriyetleri

a) Vicdan ve din hürriyeti

Madde 19 — (Son fıkra)

Kimse, Devletin sosyal, iktisadî, siyasî veya hukukî temel düzenini, kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasî veya şahsî çıkar veya nüfuz sağlama amacıyla, her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz. Bu yasak dışına çıkan veya başkasını bu yolda kışkırtanlar kanuna göre cezalandırılır, dernekler, yetkili mahkemeler ve siyasî partiler, Anayasa Mahkemesince temelli kapatılır.

Öneri :

IV. Düşünce ve inanış hak ve hürriyetleri

a) Vicdan ve din hürriyeti

Madde 19 — (Son fıkra)

Kimse, Devletin sosyal, iktisadî, siyasî veya hukukî

temel düzenini, kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasî veya şahsî çıkar ve nüfuz sağlama amacıyla, her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz. Bu yasak dışına çıkan veya başkasını bu yolda kışkırtan gerçek ve tüzel kişiler hakkında, kanunun gösterdiği hükümler uygulanır ve siyasî partiler Anayasa Mahkemesince temelli kapatılır.

19. Madde hakkında düşünceler :

Derneklerin mahkeme kararı olmadan kapatılması prensip itibarile uygun görülememektedir. Bu itibarla bu maddede yapılmak istenen değişikliğin genellikle dernek kapatma hakkındaki mütalâamız ile birlikte incelenmesini temenni ederiz.

21. Madde

Esas metin :

V. Bilim ve sanat hürriyeti

Madde 21 — (3 ncü fıkra)

Özel okulların bağlı olduğu esaslar devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak kanunla düzenlenir.

Öneri :

V. Bilim ve sanat hürriyeti

Madde 21 — (3 ncü fıkra)

Bu hürriyet, ancak 11 nci maddede gösterilen sebeplerle ve kanunla sınırlanabilir.

21. Madde hakkında düşünceler :

Bu maddede yapılmak istenen değişikliğin yazılış şekli «özel okul uygulaması» na anayasal bir meşruiyet tanımak gibi, Anayasa Mahkemesi içtihadı ile de, ters orantılı bir anlam getirmiş olabilecektir.

22. Madde

Esas metin :

VI. Basın ve yayımla ilgili hükümler

a) Basın hürriyeti

Madde 22— (3,5 ve 6 ncı fıkra)

Basın ve haber alma hürriyeti, ancak millî güvenliği

veya genel ahlâkı korumak, kişilerin haysiyet, şeref ve haklarına tecavüzü, suç işlemeğe kışkırtmayı önlemek ve yargı görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak için kanunla sınırlanabilir.

Türkiyede yayımlanan gazete ve dergilerin toplatılması, bu tedbirlerin uygulanacağını kanunun açıkca gösterdiği suçların işlenmesi halinde ve ancak hâkim kararıyla olabilir.

Türkiyede yayımlanan gazete ve dergiler, ancak 57 nci maddede belirtilen fiillerden mahkûm olma halinde mahkeme kararıyla kapatılabilir.

Öneri :

VI. Basın ve yayımla ilgili hükümler

a) Basın hürriyeti

Madde 22 — (3,5 ve 6 ncı fıkra)

Basın ve haber alma hürriyeti, ancak Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünü, kamu düzenini, millî güvenliği veya genel ahlâkı korumak, kişilerin haysiyet, şeref ve haklarına tecavüzü, suç işlemeye kışkırtmayı veya gizli haberlerin açıklanmasını önlemek veya yargı görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak için kanunla sınırlanabilir.

Türkiye'de yayımlanan gazete ve dergiler, kanunun gösterdiği suçların işlenmesi halinde hâkim kararıyla; Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, millî güvenliğinin, kamu düzeninin veya genel ahlâkın korunması bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de, kanunun açıkca yetkili kıldığı merciin emri ile toplatılabilir.

Türkiye'de yayımlanan gazete ve dergiler, millî güvenliğe, kamu düzenine, genel ahlâka, demokratik ve lâik cumhuriyet ilkelerine veya Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmezliği temel hükmüne aykırı yayımlar sebebiyle ve hâkim kararı ile kapatılabilir.

22. Madde hakkında düşünceler :

1) Maddeye eklenmek istenen «gizli haber» deyimini vazıh değildir, bu hali ile basın hürriyetini zedeleyebilir.

2) İdarî kararlar kitap toplattırılması sakıncalıdır. Adli kararların geç alınmasından ileri geldiği iddia olunan sakıncanın usul kanunda yapılacak tadil ile giderilmesi imkânsız değildir. Gazete, dergi toplatmak yolundaki uygulamaların sebep olduğu şikâyetler unutulmamalıdır.

25. Madde

Esas metin :

d) Basın araçlarının korunması

Madde 25 — Basımevi ve eklentileri ve basın araçları, suç vasıtası gerekçesiyle de olsa, zapt veya musadere edilemez veya işletilmekten alıkonulamaz.

Öneri :

d) Basın araçlarının korunması

Madde 25 — Basımevi ve eklentileri ve basın araçları, ancak sahiplerinin kanuna göre cezai sorumlulukları sonucu olarak zapt veya musadere edilebilir veya işletilmekten alıkonulabilir.

25. Madde hakkında düşünceler :

1) Yapılmak istenen değişiklikle yürürlükteki maddenin taşıdığı anlam ve prensip tamamile terk edilmiş olacaktır. Kaldı ki teklif edilen hüküm esasında lüzumsuzdur. Zira TCK.nun 36. maddesinin tekrarından ibarettir. Halbuki 36. madde uygulanmasın diye mer'i 25. madde Anayasaya alınmıştır. Kaldı ki yeni teklif edilen metin âdeta genel müsadeye yaklaşan (ki yasaktır, Anayasa 33) pek geniş bir müsadere imkânı yaratmaktadır. Suç işlemiş ise cezasını çeken kişinin bundan sonra meşru bir çalışmaya devam etmek isemesi halinde iş araçlarından mahrum kalması haksızdır.

2) Anayasanın bu madde hakkındaki gerekçesinde şu satırlar yer almaktadır : «... totaliter istikamette yol almak isteyen iktidarlar, geçici de olsa, basımevlerini faaliyetten alıkoymak, böylece gazeteleri fiilen iflâsa mahkûm etmek yoluna gitmeği ihmal etmemişlerdir. Bu sebeptendir ki Anayasalarda basın araçlarının ya asla müsadere edilemeyeceği, zabtedilemeyeceği yahutta bu tedbirlere son derecede istisnâî hallerde başvurulabileceği açıklanmıştır». Bu gerekçe değerini kaybetmiş değildir.

26. Madde

Esas metin :

e) Basın dışı haberleşme araçlarından faydalanma hakkı

Madde 26 — Kişiler ve siyasî partiler, kamu tüzel kişileri elindeki basın dışı haberleşme veya araçlarından faydalanma hakkına sahiptir. Bu faydalanmanın şartları

ve usulleri, demokratik esaslara ve hakkaniyet ölçülerine uygun olarak kanunla düzenlenir. Kanun, halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlara ulaşmasını ve kamu oyunun serbestce oluşumunu köstekleyici kayıtlamalar koyamaz.

Öneri :

e) Basın dışı haberleşme araçlarından faydalanma hakkı

Madde 26 — Kişiler ve siyasî partiler, kamu tüzel kişileri elindeki basın dışı haberleşme ve yayın araçlarından faydalanma hakkına sahiptir. Bu faydalanmanın şartları ve usulleri, demokratik esaslara ve hakkaniyet ölçülerine uygun olarak kanunla düzenlenir. Kanun, 11 nci maddedeki haller dışında bir sebebe dayanarak halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlara ulaşmasını ve kamu oyunun serbestce oluşumunu kayıtlamaz.

26. Madde hakkında düşünceler :

Yukarda arzolunan sebepler gereğince 26. maddede yer verilmek istenen «11. maddedeki haller dışında» ibaresinin «13. maddedeki haller dışında» şeklinde değiştirilmelidir.

29. Madde

Esas metin :

b) Dernek kurma hakkı

Madde 29 — Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak, ancak kamu düzenini veya genel ahlâkı korumak için kanunla sınırlanabilir.

Öneri :

b) Dernek kurma hakkı

Madde 29 — Herkes, dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, millî güvenliğin, kamu düzeninin veya genel ahlâkın korunması maksadıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Hiç kimse bir derneğe üye olmaya zorlanamaz.

Dernekler, kanunun gösterdiği hallerde hâkim kariyerle, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, millî güvenliğinin, kamu düzeninin veya genel ahlâkın korunması bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de, kanunun açıkca yetkili kıldığı merciin emriyle kapatılabilir.

29. Madde hakkında düşünceler :

1) Dernek kurmak için önceden izin almak usulü bugünkü sistemin tamamile zıddıdır. Esasen kapatma yetkisi de genişletilmektedir. Bu durumda dernek kurma özgürlüğünden söz edilemez. Dernek kurma hakkının izin usulü ile özüne dokunulmuş olacaktır.

2) Değişiklik metninde gösterilen sebepler bir ihtiyaç halinde görünüyorsa, idareye derneğin faaliyetini durdurma yetkisi tanılabılır. Fakat bu yolda verilecek karar hâkimin tasdikine tabi kılınmalıdır. Hâkim kararı ile derneğin kapatılacağı tabiidir.

30. Madde

Esas metin:

VIII. Hakların korunmasıyle ilgili hükümler

a) Kişi güvenliği

Madde 30 — (4 ncü fıkra)

Yakalanan veya tutuklanan kimse, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç, yirmi dört saat içinde hâkim önüne çıkarılır ve bu süre geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun kılınamaz.

Öneri :

VIII. Hakların korunmasıyle ilgili hükümler

a) Kişi güvenliği

Madde 30 — (4 ncü fıkra)

Yakalanan veya tutuklanan kimse, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç, kırk sekiz saat içinde hâkim önüne çıkarılır ve bu süre geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun kılınamaz. Olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı haller ve toplu olarak işlenen suçlar hakkındaki hükümler saklıdır.

30. Madde hakkında düşünceler :

1) *Toplu suçlar* : 30/4. Maddeye eklenmek istenen «... toplu suçlar hakkında işlenen suçlar saklıdır», ibaresinde Anayasal teminat görmek mümkün değildir. Zira toplu olarak işlenen suçların belli bir tanımı yoktur. İki kişinin birleşmesi ile (adi iştirak) işlenen suçların dahi bu hükme girebileceği düşünülebilir. Maksat elbette bu değildir. Kaldı ki yakalama daha iş adliyeye intikal et-

meden meydana gelen bir işlem olduğuna göre yersiz bir idarî takdir, kişi hürriyetini tümden yok eden bir tutumun meydana gelmesince sebep olabilecektir. Sürenin 48 saate çıkarılması da isabetli değildir.

2) *Tevkif sebepleri*: Eğer 30 ncu madde değiştirilecek ise mer'î hükümde yer alan tevkif sebeplerini anlaşılabilir şekilde genişleten «... veya bu gibi tutuklamayı zorunlu kılan ... haller» ibaresinin sakıncaları hakkındaki düşünceleri kısaca özetlemekte fayda vardır: «Tutma sebeplerinin sınırlı olmasını haklı gösteren kuvvetli bir gerekçe varken ve tutmayı mümkün kılan halleri genişleten hükümlerin kişi hürriyet ve dokunulmazlığı bakımından arzettiği tehlike açıkça ifade edilmiş iken, kurucu organın nasıl olup da, böyle bir hükmü Anayasaya soktuğu anlaşılabilir değildir.» Anayasa Mahkemesinin kararına rağmen (13.5.1963, 200/110) tevkif sebeplerinin Anayasadaki durumu üzerinde ısrarla durulması gereklidir.

3) *Tazminat*: Anayasamızın 30 ncu maddesinin son fıkrası «haksız tevkif tazminatı» nı öngörmüş bu konudaki özel kanun da aynı ölçü içinde kalmıştır. Halbuki haksız tevkifi aşan diğer bir husus, «*iadei muhakeme*» sonunda beraet edenlere tazminat düşünülmemiştir. Azı kabul eden bir Anayasanın çoğu reddetmiş olmasına imkân yoktur. Bu itibarla, 1895 yılından beri Fransada ve en son 1960 kanunu ile İtalya'da kabul edilen tazminat sistemine imkân verecek değişikliğin Anayasamızda yapılmasına zaruret vardır. Ayrıca askeri mahkeme tutuklamalarına da tazminat usulü teşmil edilmelidir.

32. Madde

Esas metin:

c) Tabii yargı yolu

Madde 32 — Hiç kimse, tabii hâkiminden başka bir merci önüne çıkarılamaz.

Bir kimseyi tabii hâkiminden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.

Öneri :

C) Tabii yargı yolu

Madde 32 — Hiç kimse, kanunen tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz.

32. Madde hakkında düşünceler :

Yapılmak istenen değişiklik «Hiç kimse, kanunen tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz» tarzındadır. Yürürlükteki hüküm «hiç kimse tabii hâkiminden başka bir merci önüne çıkarılamaz» şeklindedir. Bu suretle tabii hakim teminatının mahkemenin kanunla gösterilmesi ile yeterli olacağı kanaatından hareket edildiği anlaşılmaktadır. Bu suretle birinci fıkraya yapılan bu ilâve, ikinci fıkrada yer alan «bir kimseyi tabii hâkiminden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz» yolundaki yasağı kanunla yapıldığı taktirde, bertaraf etmek sonucunu verecektir. Bu konuda Yönetim Kurulumuz 25.4.1961 tarihli bildirisinde şu kanaatını açıklamıştır :

«Bütün demokratik Anayasalar gibi, bizim Anayasamız da, 32. maddesinde şu hükmü getirmiştir : Hiç kimse, tabii hakimden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi tabii hakimden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.

Anayasanın 136. maddesine göre «mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir.» Bu hüküm «kanunsuz usul olmaz» kuralının açık ifadesidir. Anayasa Olağanüstü mahkemeler kurulamayacağına ilişkin hükme, bu maddede değil tabii hâkim ile ilgili maddede yer vermediği uygun görmüştür. 32 nci madde Anayasanın «temel haklar» bölümünde, 136 ncı madde ise «yargı» bölümünde yer almaktadır.

Bunun bir anlamı olmak gerekir. Anayasamız olağanüstü mahkeme kurmak yasağını kesinlikle açıklamamıştır. Tabii hâkim kuralını ihlâl etmeyen olağanüstü mahkeme mantıki olarak kabul edilemez. Kaldı ki Anayasamız yargı organlarını bir düzen içinde kabul etmiştir. Olağanüstü yargı merci'i bu düzen içinde düşünülemez, olağanüstülükte mevcut düzeni aşan bir nitelik vardır.

«Devlet Güvenlik Mahkemesi» ister istemez olağanüstü Mahkeme halini alacaktır. Böylesine mahkemelerin kuruluşu sırasında hâkimlerin bazı ölçülere göre seçileceği şüphesi toplumda uyanabilir. Bu şekilde kurulan mahkemeler adalet organı olmak niteliğini hızla kaybederler.»

Tabii hâkim kavramı Anayasa Hukukunun temel kurallarından biridir. Bu kavramı «kanunla gösterilen mahkeme» haline münhasır saydığımızda teminat ortadan kalkacaktır. Bu itibarla tabii hâkim kavramının klâsik Anayasa Hukukundaki anlamına dahi ay-

kırı düşen olağanüstü mahkeme kurulabilmesi yetkisinin savunulması imkânsızdır.

İhtisaslaşmış mahkeme kurmakla olağanüstü mahkeme kurmak aynı şey değildir. Bugün ihtisaslaşmış mahkemelerimiz vardır. Bunları kurmak için de Anayasanın değiştirilmesine lüzum görülmemiştir. Mer'î kuruluş ve usul kanunları bu ihtiyacı karşılayacak niteliktedir. «Yargı yetkisi normal mahkemelerden yürütme organına geçince daima kötüye kullanılır.», «kişisel özgürlükler en belirli şekilde olağanüstü mahkemelerin kurulması ile kısıtlanır», Olağanüstü mahkemelerin «mutlaka bir mahkûmiyete varmak için araç olduğunu tecrübe göstermiştir.»

38. Madde

Esas metin:

c) Kamulaştırma

Madde 38 — (1 ve 2 nci fıkra)

Devlet ve kamu tüzel kişileri, kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların, kanunda gösterilen esas ve usullere göre, tamamını veya bir kısmını kamulaştırmaya veya bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir.

Çiftçinin topraklandırılması, ormanların devletleştirilmesi, yeni orman yetiştirilmesi ve iskân projelerinin gerçekleştirilmesi amaçlarıyla kamulaştırılan toprak bedellerinin ödeme şekli kanunla gösterilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngördüğü hallerde, ödeme süresi on yılı aşamaz. Bu takdirde taksitler eşit olarak ödenir ve kanunla gösterilen faiz haddine bağlanır.

Öneri :

c) Kamulaştırma

Madde 38 — (1 ve 2 nci fıkra)

Devlet ve kamu tüzel kişileri, kamu yararının gerektirdiği hallerde, karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların, kanunda gösterilen esas ve usullere göre, tamamını veya bir kısmını kamulaştırmaya veya bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir. Ödenecek karşılık, taşınmaz malın tamamının kamulaştırılması halinde, o malın vergi değerini, kısmen kamulaştırmada da, vergi değerinin kamulaştırılan kısma düşen miktarını aşamaz.

Çiftçinin topraklandırılması, ormanların devletleştirilmesi, yeni orman yetiştirilmesi, turizm ve iskân projelerinin gerçekleştirilmesi ve kalkınma plânı kanununda gösterilen diğer amaçlarla kamulaştırılan taşınmaz mal bedellerinin ödeme şekli kanunla gösterilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngördüğü hallerde, ödeme süresi yirmi yılı aşamaz. Bu takdirde, taksitler eşit olarak ödenir ve kanunla gösterilen faiz haddine bağlanır.

38. Madde hakkında düşünceler :

1) Gerçek değerın muhafazası lehinde düşünceler mevcut ise de «gerçek karşılıkarını peşin ödemek şartı ile ...» deyiminin «karşılıkları peşin ödemek şartı ile» yolundaki değışiklik bedellerin haksız şekilde fazla tutulmasına sebebiyet verdiği gerekçesi ile değıştiriliyorsa isabetlidir. Birliğimiz toprak reformunun başarılması tedbirlerinin alınmasını uygun görmektedir.

Anayasa Mahkemesi «serbest alım-satım ile beliren değer» i «gerçek değer» olarak yorumlamıştır. Devletçe ziraî ürünlere tanınmış olan menfaatler (muafiyetler, yardımlar, kolaylıklar) değerde haricî bir sebeple artışlara imkân vermiştir. Devletin kendi eli ile değer artışlarına (şüphesiz bunlar faydalı ve zaruri tedbirlerdir) sebep olması, sonra kamulaştırmada fazla ödemede bulunması haklı değildir.

Kamulaştırmanın uygulanmaya başlaması ile değerde artış görülecek, muvazaalı emsaler yaratılabilecektir. Keban uygulaması bunu göstermiştir. Bununla beraber çok dağınık ve çeşitli kamulaştırma yasalarının bir araya getirilmesi ile uygulamada vuzuh kazanan «gerçek değer» kavramının ihmal edilmesini izah etmek kolay değildir.

2) Değişiklikle «vergi değerinin aşılmazlığı prensibi getirilmiştir. Halen vergi değerleri pek düşüktür. O zaman kamulaştırma zoralmı gibi gözükebilir. Bina ve Arazi Vergilerinin tesbiti işlemleri şimdiye kadar memleketimizde pek dağınık ve belli kurallara bağlanamamıştır. Bunlara dayanmak, her alanda haklı sonuçlar veremeyecektir. Diğer taraftan vergi değeri bir kanunla değıştirilmesi mümkün bir esastır, bu değer bölgesel veya siyasal nedenlerle fazla arttırılırsa kamulaştırma yükü çok ağırlaşabilir.

3) Taksitle ödeme süresinin 10 yıldan 20 yıla çıkarılması sebebi çiftçiyi topraklandırma amaç ise haklı gözükebilir. Başka mem-

leketlerden emsal alırsak, en kısa süre Finlandiya ve İran'da 15 yıl, en uzun süre ise İtalya'da ve Pakistan'da 25 yıl, Mısır'da 40 yıldır. Bununla beraber 10 yıldan aşağı süreyi kabul eden ülkeler de yok değildir. Değişikliğin 2. fıkrasında sayılan gayeler esas tutulunca sürenin 20 yıla çıkarılması sakıncalı görünmemektedir. Kaldı ki faiz ödeme zorunluğu bir telâfi sayılabilir. Bununla beraber para değerinde inkârı kabil olmayan hızlı düşmeler karşısında faiz telâfisinin inandırıcı gözükmemesi de mümkündür. Belli bir istikrara bağlanmayan veya değişmelere göre kendiliğinden bir ayarlama usulü getirmeyen para sistemlerinde uzun süre, bir zaman sonra çok haksız durumlar doğurabilir.

39. Madde

Esas metin:

d) Devletleştirme

Madde 39 — Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılığı kanunda gösterilen şekilde ödenmek şartıyla devletleştirilebilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngördüğü hallerde, ödeme süresi on yılı aşamaz ve taksitler kanunla gösterilen faiz haddine bağlanır.

Öneri :

d) Devletleştirme

Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının gerektirdiği hallerde, karşılığı kanunda gösterilen şekilde tesbit ve ödenmek şartıyla devletleştirilebilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngördüğü hallerde, ödeme süresi yirmi yılı aşamaz ve taksitler eşit olarak ödenir; bu taksitler kanunla gösterilen faiz haddine bağlanır.

39. Madde hakkında düşünceler :

«Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler» in devletleştirilmesinde «gerçek karşılık» yerine «kanunda gösterilen karşılık» ın ödenmesi şeklinde bir değişiklik karma ekonominin kabul edildiği bir sistem içinde bazı esaslara (plânço, kâr, zarar hesabı vesaire gibi) bağlanması zaruridir. Süre açısından kamulaştırma hakkındaki maruz endişeler, devletleştirme için de geçerlidir.

46. Madde

Esas metin:

e) Sendika kurma hakkı

Madde 46 — (1 ve 2 nci fıkra)

Çalışanlar ve İşverenler, önceden izin almaksızın, sen-

dikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptir.

İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki hakları kanunla düzenlenir.

Öneri :

e) Sendika kurma hakkı

Madde 46 — (1 nci fıkra)

(2 nci fıkra kaldırılmıştır.)

İşçiler ve İşverenler, önceden izin almaksızın, sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler. Bu hak, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, millî güvenliği, kamu düzeninin veya genel ahlâkın korunması maksadıyla ve kanunla sınırlanabilir.

46. Madde hakkında düşünceler :

Kamu işlerinde görevli olanların «sendika hakkı» kaldırılmak istenmektedir. Tanınmış bir hakkın kaldırılması isabetli değildir. Kaldı ki yürürlükteki metin sadece «kanunla düzenlenecek» teminattan fazlasını kapsamadığına göre hakkın tamamen kaldırılması doğru değildir. Esasında «memur grevi» nin mevcut olmadığı bir sistem içinde memurları haklarını değerlendirmekten yoksun tutan bir usul izahsız kalmaktadır.

Esas metin:

V — MİLLÎ SAVUNMA HAK VE ÖDEVİ :

Madde : 60 — Yurt savunmasına katılma, her türkün hakkı ve ödevidir. Bu ödev ve askerlik yükümü kanunla düzenlenir.

Öneri :

V — VATAN HİZMETİ

Madde : 60 — Vatan hizmeti, her türkün hakkı ve ödevidir.

Bu ödevin askerlik hizmeti veya başka kamu hizmetleri olarak ne şekilde yerine getirileceği kanunla düzenlenir.

60. Madde hakkında düşünceler :

Askerlik hizmetinin «kamu hizmetleri» nde de yerine getirilebileceği hakkındaki değişiklik isabetlidir. Bunun yapılacak özel kanunda bir çeşit angarya şeklinde anlaşılamayacağını ümit etmek-

teyiz. «Askerlik hizmet» i yerine meselâ «belediye hizmetleri» nde istihdam haklı olmayacaktır. Bu sebeple askerlik hizmetlerine etkili yan hizmetlerin kast edildiğinin değişiklik metninde açıklanması doğru olur. Aksi takdirde bir kısım genç vatandaşın kendilerini diğ­erlerine kıyasla alçaltıcı ve eşitliğe aykırı bir durumda hissetmele­ri mümkündür.

89. Madde

Esas metin:

Madde 89 — (2 nci fıkra)

Milletvekillerince veya bir siyasî parti gurubunca ve­rilen gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı, verilışinden sonraki ilk birleşimde görüşülür. Bu görüşme­de, ancak önerge sahibi veya önerge sahiplerinden biri, siyasî parti gurupları adına birer milletvekili, bakanlar kurulu adına başbakan veya bir bakan konuşabilir.

II. Bütçenin görüşülmesi ve kabulü; gider artırıcı ve gelir azaltıcı teklifler.

Madde 94 — (3,4,5 ve 6. fıkra)

Karma komisyonun en çok sekiz hafta içinde kabul edeceği metin, önce cumhuriyet senatosunda görüşülür ve en çok on gün içinde karara bağlanır.

Cumhuriyet Senatosuna kabul edilen metin, en geç bir hafta içinde yeniden görüşülmek üzere, karma komisyona verilir. Karma komisyonun kabul ettiği son metin Millet Meclisinde görüşülür ve malî yılbaşına kadar karara bağ­lanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclislerinin ge­nel kurullarında, Bakanlık ve daire bütçeleriyle katma bütçeler hakkındaki düşüncelerini, her bütçenin tümü üze­rindeki görüşmeler sırasında açıklarlar; bölümler ve de­ğişiklik önermeleri, ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oya konur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bütçe kanunu tasarılarının genelkurullarda görüşülmesi sırasında gider artırıcı veya belli gelirleri azaltıcı teklifler yapamazlar.

Öneri :

Madde 89 — (2 nci fıkra)

Milletvekillerince veya bir siyasî parti gurubunca veri­len gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı, ve­rilişinden başlayarak en çok yedi gün içinde görüşülür. Bu görüşmede, ancak önerge sahibi veya önerge sahiple­rinden biri, siyasî parti gurupları adına birer milletvekili,

bakanlar kurulu adına başbakan veya bir bakan konuşabilir.

II. Bütçenin görüşülmesi ve kabulü, gider artırıcı ve gelir azaltıcı teklifler

Madde 94 — (3,4,5 ve 6 ncı fıkralar yerine kaim olacak metin)

Karma komisyonun en çok sekiz hafta içinde kabul edeceği metin, Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısında görüşülür ve Millet Meclisinde oylanarak mali yılbaşına kadar karara bağlanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlık ve Daire bütçeleriyle katma bütçeler hakkındaki düşüncelerini, her bütçenin tümü üzerindeki görüşmeler arasında açıklar, bölümler ve değişiklik önerileri, üzerlerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oya konur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bütçe kanunu tasarılarının görüşülmesi sırasında gider artırıcı veya belli gelirleri azaltıcı teklifler yapamazlar.

89, 94. Maddeler hakkında düşünceler :

Bu maddelerdeki değişiklik isabetli bulunmuştur.

107. Madde

Esas metin:

V. Tüzükler

Madde 107 — Bakanlar Kurulu, kanunun uygulanmasını göstermek veya kanunun emrettiği işleri belirtmek üzere, kanunlara aykırı olmamak şartıyla ve Danıştayın incelemesinden geçirilerek, tüzükler çıkarabilir.

Tüzükler, Cumhurbaşkanınca imzalanır ve kanunlar gibi yayınlanır.

Öneri :

V. Kanun hükmünde kararnameler, tüzükler

Madde 107 — A) Türkiye Büyük Millet Meclisi kanunla, belli konularda Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararnameler çıkarmak yetkisini verebilir. Yetkiyi veren kanunda, çıkarılacak kararnamelerin amaç ve kapsamı ile yetkiyi kullanma süresinin gösterilmesi lâzımdır.

Kararname metninde, yetkinin hangi kanunla verilmiş olduğunun belirtilmesi şarttır.

Bu kararnameler Resmî Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girerler. Ancak, kararname metninde, yürürlük tarihi olarak daha sonraki bir tarih gösterilebilir.

Kararnameler, onaylanmak üzere, yetki kanununda gösterilen süre içinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

Bakanlar Kurulu, olağanüstü zorunluk ve gecikmesinde büyük sakınca bulunan hallerde, bir yetki kanununa dayanmaksızın da kanun hükmünde kararnameler çıkarabilir. Ancak, bu kararnamelerin üç gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulması gereklidir. Meclisler toplanık değilse derhal toplantıya çağrılır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulan kararnameler, Anayasanın ve Yasama Meclisleri İttüzüklerinin kanunların görüşülmesi için koydukları kurallara göre görüşülüp karara bağlanır.

Süresi içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulmayan kararnameler, çıkarıldıkları tarihten, Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanmayan kararnameler, Meclisin bu husustaki kararı tarihinden itibaren yürürlükten kalkar.

B) Bakanlar Kurulu, kanunun uygulanmasını göstermek veya kanunun emrettiği işleri belirtmek üzere, kanunlara aykırı olmamak şartıyla ve Danıştayın incelenmesinden geçirilerek, tüzükler çıkarabilir.

107. Madde hakkında düşünceler :

1) *Kanun kuvvetinde kararname kavramı* : Anayasa hukukunda oldukça tartışmalı bir konu olan kanun kuvvetindeki kararname kavramının, emsaller de gözönünde tutularak incelenmesinde fayda vardır :

«Kanun niteliğinde kararname» yapabilmek yetkisinin, bir Anayasa değişikliği ile hükümete verilmesi pek ciddi ve pek önemli bir Anayasa Hukuku konusudur. Zira, «yasama yetkisinin devredilmezliği» yürürlükteki Anayasamızın temel kurallarından biridir (md. 5). Anayasa hukukumuzda bu yolun açılmasını temenni etmemekteyiz.

2) *Usuller* : Kanun niteliğinde kararnamenin iki şekilde uygulanmasına rastlanmıştır :

Birinci şekle göre, yasama organı şu veya bu sebeple çalışamaz hale düşmüş veya terk edilmiştir. Hükümet, yine parlamentonun tasdikine tâbi olmak kaydıyla bu çeşit kararnameler çıkarmak yetkisine sahip kılınabilir.

İkinci şekle göre, parlamento çalışmaktadır. Mevcut parlamen-

toya rağmen hükümete yetki verilmiştir. Halen yapılmak istenen bu şekildir.

— Emsal : Fransız Anayasası'nın 38. maddesine göre : Fransız hükümeti, programının icrası maksadiyle parlamentodan normal olarak kanun konusu olması gerekli tedbirleri, kararnamelerle belli bir süre için ittihaz etmek müsaadesini isteyebilir. Kararnameler, Danıştayın mütalâasından sonra Bakanlar Kurulunca ittihaz olunur ve yayımları ile yürürlüğe girerler. Fakat tasdiklerine dair, kanun teklifi yetki kanununda tespit edilen tarihe kadar, parlamentoya sunulmamış ise, kararnameler hükümsüz hale gelir. Belli bir süre için ittihaz edilmiş olan kararnameler bu süre zarfında ancak, kanunla tadil edilebilir.

Görülüyor ki, Fransız (Degaulle) örneği olarak kamu oyuna duyurulan «kanun hükmünde kararname» umulan serbestiyi sağlyabilecek nitelikte ve genişlikte bir emsal değildir.

— İtalyan Anayasası'nın 77. maddesine göre : Hükümet Meclisten yetki almadıkça, kanun değerinde kararname yapamaz.. Acele ve olağanüstü hallerde, hükümet kendi sorumluluğu altında kanun kuvvetinde geçici tedbirler ittihaz edebilir. Fakat aynı gün bunları kanun haline getirilmeleri için meclise sunar. Eğer yayımından itibaren 60 gün içinde tedbirler kanun haline getirilmemiş iseler hükümsüz kalırlar.

İtalyan Anayasa Hukuku yapıtlarında şu bilgilere yer verilmektedir : Kanun hükmünde kararname bir ihtiyaç eseridir. Bu ihtiyacın dolaylı şekilde yerine getirilmesi sakıncalıdır. Bu itibarla Kanun hükmünde kararname müessesesinin bir Anayasa kuralı ile tanzimi daha az mahsurludur.

İtalyan Anayasasında kabul ettiği sistem Fransız Usulünden daha geniştir. Zira peşinen bir yetki kanununa ihtiyaç göstermemektedir. İtalyan yazarları kendi sistemlerine kanun haline çevrilecek kararname demektedirler.

Kararnamelerin yayınladıkları gün, meclise kanun haline getirilmeleri için müracaat zorunluğu vardır. Bu talep meclislerce hemen incelenecektir. Meclisler toplantı halinde değil iseler 5 gün içinde toplanmaları lâzımdır.

Eğer Meclis kararnameyi kanun haline getirmeği red ederse veya 60 gün içinde bir karar verilmemiş olursa, kararname, yayınlan-

dığı günden kalkmış sayılır. Buna verilen anlam ilga değil hiç mevcut olmamaklıktır. Bu itibarla kararnameye göre yapılan işlemler yok farzolunur, meselâ gümrük vergisi arttırılmış ise fazla tahsilat iade edilir. Bununla beraber kararnamelerin yok farzedilmelerinin sonuçlarının vahim olabileceği düşüncesiyle İtalyan Anayasası Parlemntoya işlemlerin tasfiyesine dair hükümler koymak yetkisini vermiştir. Bu suretle Parlemnto kanunlaşmamış kararnameden doğan hukukî münasebetleri kanunla tanzim edebilecektir.

Yetki hükümete aittir. Bu itibarla kararların Bakanlar Kurulunca ittihazi şarttır. Daha küçük idarî organlara yetkinin intikali anlamına gelecek tasarruflar hükümsüzdür.

Kararlar kanun gibi istisnasız yayınlanırlar. Yayınlamak yetkisi Devlet Başkanınıdır.

3) Türk Hukukunda Kararname : Halen Türk İdare Hukukunda «kararname» kavramına verilen anlam ile getirilmek istenen «kanun hükmünde kararname» kavramı birbirine tamamen uygun sayılmaz. Esasen Anayasa Mahkemesi (25.10.1969, 41/57, RG. 12.3.1971, n. 13776) kararnamelerin «hukukça, Bakanlar Kurulunun çıkardığı Yönetmelik» saymaktadır. Yine Anayasa Mahkemesinin bu kararna göre «genel kurallar koyma ve bunları değiştirme veya kaldırma yetkisi Anayasanın 5. ve 64. maddeleri uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilkel yetkileri olup, Meclisin bu yetkilerini herhangi bir kuruluşa veya kişiye aktarmasının yine Anayasanın 5. maddesi ile yasak edilmiş bulunmasına ve Anayasanın 6. maddesi uyarınca yürütme yetkisinin ancak bir yasaya dayanmasının zorunlu olmasına göre, ister tüzük ister yönetmelik, isterse Bakanlar Kurulu kararnamesi olsun, idarenin koyacağı düzenleyici kuralların, idarenin, yetkisi sınırlarını aşmamış ve yasama yetkisi alanına taşmamış bulunması, vazgeçilmez bir koşuldur». Görülüyor ki kanun kuvvetinde kararname Türk Anayasa sistemini sarsacak, intizamını bozacak, sakıncalı olacaktır.

Getirilmek istenen usul kanunlara dayanan kararnameler değil, «kanun hükmünde kararnameler» dir. Evvelâ bir yetki kanunu sonra da kararnameyi onaylıyan bir «tasdik kanunu, zorunlu sayılsa dahi, bu çeşit kararnameler yasama yetkisinin belli bir konuda devri anlamına gelir. Bu itibarla Anayasanın belli bir kuralına bir istisna getirilmiş olacaktır. Bu sırada getirilecek istisnanın kuralı hükümsüz ve lüzumsuz hale getirebilecek uygulamalarına kar-

şı çok dikkatli olmak ve ihtimalleri öngörmek lâzımdır. Öneri de yetki kanunları için konu tahdidi dahi düşünülmemiştir (!).

Türk Hukukunda kanun konusu olması gerekli kararnamelerin fiilen mevcut olduğu kanısı yaygındır. Pek müphem ve oldukça geniş formül içinde hükümete kararname imkânını veren kanunlarımız vardır. Anayasa Mahkememizin bunlardan bazılarını Anayasaya aykırı bulmadığı bir gerçektir. Fakat bu genişlikte emsal yoktur.

— Şüphesiz, «kanun niteliğinde kararname» pek farklı bir sistem getirecektir. Fakat pek çok soruları da beraber getirecektir :

Yapılacak kararnameler, sonradan meclisin tasdikine sunulacak ise arada yapılan işlemler kararnamenin tasdik edilmemesi halinde nasıl bir tasfiyeye tâbi tutulacaktır? bundan sorumluluk doğacaktır?

— Kararnamelerle yürürlükte bulunan kanun hükümlerini sarahaten veya zımmen ilga veya tadil mümkün müdür?

— Her hükümete böylesine bir yetki vermeğe Türk Toplumunu isteklidir? Böyle bir yetki, nasıl kullanılacağı hakkında kesin bir kanaat uyandıran hükümetlere verilebilir.

— Her konuda kararname yetkisi verilebilir mi? bu üzerinde titizlikle durulması gereken bir sorundur. Yürürlükteki Anayasanın bütün hükümlerini değiştirmek düşünülmediğine göre, Anayasanın diğer hükümlerini ihmal etmeğe imkân yoktur. Yasama Organı kendisinde olmayan bir yetkiyi hükümete devir edemez. Örneğin yargıya ait bir işlemin idarî nitelikteki bir organa verilmesine imkân görülemez. Çünkü yasama dahi, bunu bir kanunla yapmağa yetkili değildir. Temel hakların dokunulmazlığı, devredilmezliği kuralına aykırı düşecek yetkilerin verilmesine imkân yoktur. Kararnamelerle bunun yapılabileceği de ümit edilmemelidir. «Kanun hükmünde kararname»nin bütün sorunları çözebilecek çare olduğu inancı kısmen hatalı, fakat her halde mübalâğalıdır. Hakkın özüne de dokunulabileceği hakkındaki değişiklik teklifi karşısında kanun hükmünde kararname kavramı, emsallerdekinden daha uzağa giden bir yetki kanunu haline gelebilecektir. Türk toplumu yetkilerini isabetli şekilde kullanmayan hükümetlere rastlamıştır. Böyle bir dönemin gelebilmesi ihtimalleri karşısında kanun hükmünde kararname yolunun Anayasa müessesesi haline getirilmesinden evvel çok düşünmek lâzımdır.

4) *Yargı Denetimi*: Kanunların dahi faydalanamadıkları bir ayrıcalıktan, kararnamelerin faydalanmalarını izah imkânsızdır. Görülmekte olan bir dava sırasında Anayasaya aykırılığına inandığı bir kararnameyi Anayasa mahkemesine göndermeğe bir hâkimin yetkisi olmazsa her şeyden evvel adalette büyük duraklama olacaktır. Eğer kararnameleri imzalamak zorunluğu yolundaki mütalâa doğru kabul edilirse Cumhurbaşkanının dahi Anayasa mahkemesine başvurmak yetkisinin kaldırılmasını izah imkânsızdır. Kaldı ki, Anayasaya aykırı bir kanunla Anayasaya aykırı kanun hükmünde kararname arasında hiç bir fark yoktur.

111. Madde

Esas metin:

b) Millî Güvenlik Kurulu

Madde 111 — (İlk fıkra)

Millî Güvenlik Kurulu, kanunun gösterdiği Bakanlar ile Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet temsilcilerinden kuruludur.

Öneri :

b) Millî Güvenlik Kurulu

Madde 111 — (İlk fıkra)

Millî Güvenlik Kurulu, kanunun gösterdiği Bakanlar ile Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarından kuruludur.

111. Madde hakkında düşünceler :

«Kuvvet temsilcisi» deyimini yerine «kuvvet komutanları» deyiminin tercihi sebebi anlaşılammıştır. Mühim olan kuvvetlerin temsilidir.

114. Madde

c) Yargı denetimi

Madde 114 —

Öneri :

c) Yargı denetimi

Madde 114 — (1 ve 2 nci fıkralar arasında ek fıkra)

Bu denetim, yürütme görevinin kanunlar çerçevesinde yerine getirilmesi imkânını sınırlayacak şekilde kullanılmaz.

114. Madde hakkında düşünceler :

1) Bu Anayasa hükmü değil, bir çeşit «yorum hükmü»dür. İdareye yeni bir katkı sayılamaz. İdare ile yargı organları arasında çelişmelere de sebep olabilir. Yargı denetiminin daraltılması düşünüüyorsa bu hüküm sakıncalı olacaktır. Eğer bir kısım idarî işlem ve eylemlerin denetim dışı bırakılması maksadı güdüüyorsa sakınca daha büyüktür. Bazı kararlar aleyhine hiç bir yargı yoluna başvurulamayacağını sağlamak yolunda istekler ve iddialar zaman zaman ortaya atılmıştır. Eğer bu hüküm, aynı mahiyette bir isteğe dayanıyorsa sadece başka şekilde ifade edilmesinin esası değiştirme yeceği tabiidir. Mer'î hüküm ve Danıştay Kanununun 30. maddesi sarahatını ihmal etmek hukuk devletinden ayrılmaktır. Danıştay esasen, kanunların verdiği imkânlar içinde, idarî zaruretleri küçümsemek durumunda da değildir. Bir idarî işlem haksız olmayabilir, fakat haksızlığa uğradığını sanan kimseye yargı mercii kapatılırsa bu durum haksızlığa eşit bir sonuç kazanır. «*h a k a r a m a h ü r r i y e t i*» (Anayasa 31) sınırlanırsa hukuk devletinden ve hukukun üstünlüğünden çok şey kaybedilmiş olacaktır. İdarenin «takdir hakkı» diye ortaya atılan düşünce, bu takdirin yargı denetimi dışında kalmak imtiyazını da kapsadığına delâlet etmemektedir. Danıştayın pek çok kararları idarî takdirin isabetsizliğini ortaya koymuştur. Bu imkân Danıştaydan alınırca iptal dâvaları imkânsız, Danıştay da lüzumsuz hale gelecektir.

2) Yargı organı hiç bir zaman yetkisini «yürütme görevinin kanunlar çerçevesinde yerine getirilmesi imkânını sınırlayacak şekilde» kullanamaz. Yargı böyle bir durum yaratacak olursa hukukun üstünlüğü fikrine aykırı bir davranış içine düşer ve kamu oyun-da itibarını zedeler.

120. Madde

Esas metin:

IV. Özerk kuruluşlar

a) Üniversiteler

Madde 120 — Üniversiteler, ancak Devlet eliyle ve kanunla kurulur. Üniversiteler bilimsel ve idarî özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir.

Üniversiteler, kendileri tarafından seçilen yetkili öğretim üyelerinden kurulu organları eliyle yönetilir ve denetlenir, özel kanuna göre kurulmuş Devlet üniversiteleri hakkındaki hükümler saklıdır.

Üniversite organları, öğretim üyeleri ve yardımcıları, Üniversite dışındaki makamlarca, her ne suretle olursa olsun, görevlerinden uzaklaştırılmazlar.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestce araştırma ve yayında bulunabilirler.

Üniversitelerin kuruluş ve işleyişleri, organları ve bunların seçimleri, görev ve yetkileri, öğretim ve araştırma görevlerinin üniversite organlarınca denetlenmesi, bu esaslara göre kanunla düzenlenir.

Siyasî partilere üye olma yasağı, üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında uygulanmaz. Ancak, bunlar partilerin genel merkezleri dışında yönetim görevi alamazlar.

Öneri :

IV. Özerk kuruluşlar

Üniversiteler, Radyo ve Televizyon İdaresi

a) Üniversiteler

Madde 120 — Üniversiteler, ancak Devlet eliyle ve kanunla kurulur. Üniversiteler, bilimsel özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları, 21 nci maddedeki esaslar içinde, serbestce araştırma ve yayında bulunabilirler.

Üniversitelerin kuruluş ve işleyişleri, yönetim ve denetimleri, organları ve bunların seçimleri, görev ve yetkileri, bilimsel özerkliği gereklerine uygun olarak, kanunla düzenlenir.

120. Madde hakkında düşünceler :

Üniversitelerden idarî özerklik alınmakta, yalnız «ilmî özerklik» bırakılmaktadır. Böyle bir değişiklik neticede ilmî özerkliği de fiilen kaldıracaktır. Zira idarî özerklik, ilmî özerkliği sağlayacak yegâne çaredir.

Üniversitelerin toplum içindeki bazı güçlere gereğinde karşı çıkmak görevleri vardır. Özerklik tek kavramdır. Parçalanamaz. İlmî, idarî, malî özerklik deyimleri anlamsızdır. Yarı veya üçte bir özerklik olamaz. Eğer bir Üniversiteyi kendinden başkası yönetirse özerklikten söz edilemez. Şu veya bu memlekette bizdeki gibi yazılı kuralara bağlanmış özerkliğe rastlanmadığı iddia edilebilir. O memleketlerdeki gelenek, yüz yıllar sonunda ilmî özerkliği gölgeleyecek hale gelmiştir. Batıda kanunen veya fiilen özerkliği sağlanma-

miş tek ciddi Üniversite yoktur. Ülkemizde özerklik geleneği kurulmamış olduğundan 1946 yılında, çok partili demokratik rejime geçmeğe ve 4936 sayılı kanunla Üniversitelere hem bilimsel, hem de idarî özerklik tanınmıştır. Anayasada yapılmak istenen değişiklik 1946 dan daha geriye gitmek olacaktır. Üniversitelerimize 1946 kanunu ile tanınmış olan özerklik Anayasa teminatı olmadan sürüp gidebilirdi. Fakat 1950-1960 döneminde, Üniversite öğretim üyelerinin bilim özgürlüğünün gerektirdiği her şeyden onları yoksun bırakması yolundaki uygulama Anayasa teminatına ihtiyaç gösterdi. İdarî özerkliğin kaldırılması ile 1950-1960 uygulamasının geri gelmeyeceğine ilişkin bir teminata değişiklikte rastlanmamaktadır. Ancak hoşgörüye dayanan bir özerklik teminat değildir. Özerklikten vaz geçmek demokrasiden bir ölçüde ayrılmakla mümkündür. Zor rejimli memleketlerde özerklik düşünülemez. Fakat o rejimlere özenmek için de sebep yoktur. Mevcut Üniversitelerin yeni Üniversitelere yardım etmesi ve benzeri ihtiyaçların karşılanması Anayasa meselesi değil, kanun meselesidir.

«Üniversiteleri diğer öğretim kurumlarından ayıran başlıca özellik; bunların eldeki bilgileri genç kuşaklara aktarmaları ve araştırma yolu ile bilim ve tekniğin gelişmesine hizmet etmeleri yanında, ulusal ve uluslararası alanlardaki her türlü gelişmeleri izleyerek ülkenin içinde bulunduğu durumu eleştiren ve ulusun daha iyi ve daha güvenilir bir yarına sahip olmasını amaç edinen önerilerde de bulunmasıdır.

Üniversitelerin bu özellikleri, onları, kamusal, özel ve ekonomik güçlerin veya bazı grupların, inanç veya günlük çıkarlarına aykırı beyanlarda bulunmağa zorlayabilir. Aslında toplumun ve çoğu zaman yukarıda belirtilen güçlerin, yararına olabilecek uyarı, eleştiri ve önerilerin Üniversitelere karşı bir tepki, hattâ bir baskı arzusu uyandırması ve böylelikle toplumun Üniversitelerin gerçek hizmetinden yoksun bırakılması tehlikelisinin doğması mümkündür.

İşte bu tehlikeleri önlemek ve üniversitelerin muhtemel baskılardan uzak bir şekilde çalışmalarını yürütebilmelerini sağlamak için üniversitelerin özerkliği dediğimiz bir tedbir, hemen hemen, ilk üniversitelerle beraber ortaya çıkmıştır.

Özerk üniversite «yönetimi, denetimi ile ilgili kuralları kendisi koyup, kendisi uygulayan; öğretim ve araştırmalarının niteliğini ve gerçekleştirme yol ve yöntemlerini kendisi saptayan bir üniversitedir» diye tanımlana-

bilir. Bu tanım, Anayasa Mahkememizin 12.1.1971 gün ve 1971/3 sayılı kararında «Üniversitelere yönetim ve bilim açısından özerklik tanınmasının gerekçesi siyasal çevrelerin ve özellikle iktidarın Üniversite çalışma, öğretim ve eğitimini etkisi altında bulundurması yolunu kapamak ve üniversite çalışmaları ile öğretim ve eğitimini her türlü dış etkiden uzak bir ortam içinde sürdürmektir.» (R.G. 26 Mart 1971, sh. 4) denilmek suretiyle de doğrulanmış bulunmaktadır.»

«Sorun, ne sınırsız bir özerklik, ne de tam bağımlılıktan birini seçmektir. Sorun, bu iki aşırı uç arasında, özerk üniversitenin içinde bulunduğu topluma, parçası olduğu Devlete, üniversite içinden ve dışından gelen baskıların esiri olmaksızın serbestçe hizmet edebilme imkânını sağlayacak tedbirlerin alınmasıdır. Özerkliği Anayasa teminatı altına alınmamış olan Üniversitelerin, ancak siyasî iktidarların iyi niyet ve müsamaha sınırları yani, onların lütfedecekleri ölçüler içinde bilimsel özerklikten yararlanabilecekleri hususunun gözden kaçırılmaması noktasında tekrar ve ısrarla durmak isteriz.

Bazı ülkelerdeki üniversitelerin ne idarî, ne bilimsel özerklikleri vardır. Üniversiteler ve öğretim üyeleri «parti» nin çizdiği sınırlar içinde çalışabilir. Ancak, bu ülkelerinin siyasal rejimleri, bizim seçtiğimiz, Anayasamızın seçtiği rejim değildir. Her siyasal rejim, kendine özgü kuruluşları, fayda ve mahzurları ile birlikte getirir ve yine kendine özgü yöntemlerle mahzurları azaltmağa, faydaları arttırmağa gayret eder. Özerk üniversite, bu gün bizim bir parçası olduğumuz batı demokrasileri ailesinin kuruluşlarından biridir. Onun memleketimizde uygulanmasının ortaya çıkardığı sakıncaları ve onları gidermek çarelerini, elbette aramak zorunluğundayız. Ama bu çare, her halde, üniversite özerkliğinin ortadan kaldırılabilceği hukukî imkânları hazırlamak şeklinde olmamalıdır».

«Üniversitelerimizde işlerin iyi gitmediği yolunda genel inanç bulunduğu doğrudur. Gerçekten gerek anarşik olayların başlaması ve gelişmesinde, gerek diğer konularda Üniversitelere yönetilen tenkitlerin bir çoğunda büyük bir hakikat payı vardır. Fakat bu aksaklıkların temel sebebini özerlikte aramak isabetli bir teşhis değildir. Sadece şu kadarını hatırlatmakla yetinelim ki, doğrudan doğruya Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kuruluşlarda aynı anarşik olayların bazan daha büyük şiddette cereyan etmiş olduğu, özerk olmayan Üniversitelerde karargâhlar ve atış talim alanları tesis edildiği bir vakiydir. Binaenaleyh bu konudaki aksaklığın temel sebebi özerklik değil, aslında o tarihte devlet otoritesinin kendini hissettirmekte aciz göstermesidir.

Özerklik konusundaki bazı yanlış yorumların özerklik aleyhine ortaya çıkan akımın gelişmesinde rol oynadığı da şüphesizdir. Halbuki devlet emniyet kuvvetlerinin, Üniversite yetkilileri çağırılmadıkça hiç bir şekilde Üniversiteye giremeyecekleri yolundaki yorum gibi aslında, Üniversiteleri suçluların barınağı haline getirecek, Üniversiteleri memleket dışı birer kale hüviyetine büründürerek yorumlar yanlıştır. Üniversite içinde işlenen bir suça müdahale veya Üniversite içindeki bir sanığı yakalama imkânlarını sağlamak için Üniversitenin idarî özerkliğini kaldırmaya lüzum ve ihtiyaç yoktur. Çünkü özerklik buna engel değildir. Ancak tereddütleri bertaraf için bu konuda bir açıklık getirilebilir.

Üniversitelerin işleyişinde görülen diğer çeşitli aksaklıklar, idarî özerklikten değil, Üniversitelerin kendileri tarafından ve devletçe denetiminin (otokontrol ve devlet kontrolünün) yeterli olmamasındandır. Üniversiteleri amaçlarına uygun şekilde işletmek için idarî özerkliği kaldırmak değil, Üniversitelerin denetimini iyi bir düzene bağlamak şarttır ve yeterlidir.

Üniversite kürsüsünü, şu veya bu politik amaç uğrunda vasıta olarak kullanmaya imkân verilmemesi fikrine katılırız. Bunu önleyecek yolun da yine iç ve dış denetim olduğuna kaniyiz.

Anayasanın 120. maddesinde yapılacak değişiklikle Üniversitelerin idarî özerkliğinin Anayasa teminatından yoksun bırakılmasının isabetli bir değişiklik olmayacağı, bunun, Üniversitelerin yönetiminin iktidarların Üniversite dışından tâyin edeceği kişilere bırakılması imkânını açan bir kapı olacağı kanaatindeyiz.

Memleketin bugün karşı karşıya kaldığı Üniversite sorununun çözümünü, idarî özerkliği Anayasa teminatından yoksun kılmakta değil, Üniversitelerin kendileri tarafından ve devletçe denetimini sağlam esaslara bağlamakta aramalıdır. Görevini yerine getirmeyen veya kötüye kullanan yöneticilerin sorumluluğu hattâ görevlerine son verilebilmesi imkânları kabul edilebilir».

121. Madde

Esas metin:

b) Radyo ve televizyonun idaresi ve haber ajansları

Madde 121 — Radyo ve televizyon istasyonlarının idaresi, *özerk* kamu tüzel kişiliği halinde, kanunla düzenlenir.

Her türlü radyo ve televizyon yayımları, tarafsızlık esaslarına göre yapılır.

Radyo ve televizyon idaresi, kültür ve eğitime yardımcı görevinin gerektirdiği yetkilere sahip kılınır.

Devlet tarafından kurulan veya Devletten malî yardım alan haber ajanslarının tarafsızlığı esastır.

Öneri :

b) Radyo ve televizyon idaresi ve haber ajansları

Madde 121 —Radyo ve Televizyon İstatasyonlarının kuruluşu ve yönetimi bir kamu tüzel kişiliği halinde kanunla düzenlenir.

Her türlü radyo ve televizyon yayımlarında, 11 nci madde ile korunması öngörülen ilke ve esaslara uyulması, Devletin yüksek çıkarlarının gözönünde tutulması, haberlerin doğruluğunun sağlanması ve resmî olan veya olmayan bütün kuruluşlara karşı tarafsızlığın korunması zorunludur.

(Son iki fıkra esas metindeki gibidir).

121. Madde hakkında düşünceler :

TRT. nin özerkliğinin kaldırılmamasını, buna mukabil teklifin ikinci fıkrasındaki 11. maddeye olan atıf, kapsamı daha geniş olan 13. maddeye atıf şeklinde değiştirilmesini uygun bulmaktayız. Bu itibarla TRT. özerkliğinin hukukî niteliği üzerinde aşağıdaki açıklamalarda bulunmayı zaruri görmekteyiz :

1) Bazı anayasal metinlerde ve kamu hukuku eserlerinde «*düşünce özgürlüğü*» şeklinde yer alan kavramın, düşünceleri açıklama özgürlüğünü ifade ettiği açıktır. Düşünce özgürlüğü deyimi yerine «*düşünceleri açıklama özgürlüğünden*» söz etmenin daha doğru olacağına Anayasa müelliflerince belirtilmesinin nedeni de budur. Esasen yolunda sayısız kurbanlar verilen, düşünce özgürlüğü değil düşünceleri açıklama özgürlüğüdür. Tarih boyunca özgürlük bildirilerinin ve Anayasaların teminat altına almaya çalıştığı özgürlük budur. İnsanın gelişmesi kadar, insanlığın gelişmesi de bu imkânın, böyle bir özgürlük ortamının var olması şartına bağlıdır.

2) Önemli olanın düşünce özgürlüğü değil, düşünceleri açıklama özgürlüğü olduğu tesbit edilince, düşüncelerin en etkili ve yaygın bir biçimde yayılmasının araçları olan basın ve radyodifüzyon alanlarında sahip olunacak özgürlüklerin de düşünce özgürlüğünün temeli olacağı aşikârdır. 1961 tarihli T. C. Anayasasının 19. maddesi düşünce özgürlüğünü özel bir itina ile düzenlemiştir. Zira

bu özgürlük, Anayasa komisyonunca hazırlanan gerekçede de belirtildiği gibi, bütün ferdi hakların temeli niteliğindedir. Bu temel hakkın noksansız olarak var olabilmesi, kişilerin serbestçe haber almaları, haber verebilmeleri; serbest kanaat edinebilmeleri ve kamu oyunu oluşturmaya yarayan basın ve radyo gibi önemli ve büyük, iki kitle haberleşme aracının görevlerini serbestçe, özgürlük ortamı içinde, yapabilmeleri şartına bağlıdır. Buna göre siyasî iktidarın tekelinde ve yönetiminde olmıyan ve onun baskı alanı dışında bırakılmış bir radyo ve basının varlığı halindedir ki, basın ve yayın özgürlüğünden, düşünceleri açıklama özgürlüğünden ve dolayısıyla klasik demokrasinin gereği olan diğer özgürlüklerden söz edilebilir. Başka bir ifade ile siyasî iktidara karşı özgür bir basın ve özerk bir radyo, düşünceleri açıklama özgürlüğünün gerekli bir şartı, diğer özgürlüklerin teminatıdır. Nitekim Temsilciler Meclisi Anayasa Komisyonunun genel gerekçesinde «hürriyetler rejimi kısmında», «h ü r r i y e t l e r i n t e m i n a t ı d ı r» başlığı altında bu husus : «tasarı, hürriyetlerin ve demokratik düzenin teminatının Üniversite, radyo-televizyon idaresi, ajans gibi muhtar müesseselerin sosyal yapı içinde yer almasında görmüştür. «demek suretiyle belirtilmiştir. Keza Anayasanın radyo ve televizyon idaresi ve haber ajansları ile ilgili 121. maddesinin gerekçesinde de» radyoların partizan tutumu ve partizan yayın vasıtası haline getirilmesi, memleketimizde uzun seneler ciddi bir huzursuzluk konusu olmuştur. Bu sebeple radyo muhtariyeti ve tarafsızlığı Anayasa teminatı altına alınmak istenmiştir.» ifadesiyle aynı görüş doğrulanmıştır.

3) 1961 Anayasası vatandaşa, 19. maddesinde kanaat edinme özgürlüğünü; 20. maddesinde ise düşünce, kanaat ve bu düşünce ve kanaatleri açıklama özgürlüğünü gayet açık bir şekilde tanımıştır. Anayasanın 26. maddesi ise kanunun, basın dışı haberleşme ve yayın araçlarından faydalanırken, halkın düşünce ve kanaatlere ulaşmasını ve kamu oyunun serbestçe oluşmasını köstekleyici kayıtlar koyamayacağını öngörmüştür. Anayasamız 26. maddesiyle düzenlediği basın dışı kitle haberleşme araçlarından ne şekilde yararlanılacağına dair bu hükmünü, bir başka Anayasa maddesiyle teyid etmiş, bu alanın düzenlenmesini sadece bir kanun konusu olmak durumunda bırakmaksızın anayasal tercihin de ne olduğunu belirtmiştir : Örnek bir kamu tüzel kişiliği, Gerçekten Anayasanın 121. maddesi ile, 26. maddede öngörülen hakların radyo alanında nasıl kullanılıp, ne şekilde organize edilmek istendiği «ö z e r k b i r k a m u t ü z e l k i ş i l i ğ i» hükmü getirilmek suretiyle açıkça belirtilmiş olmaktadır.

Anayasanın radyo televizyon hizmetlerinin «özerk bir kamu tüzel kişiliği halinde» düzenlenmesini öngören 121. maddesi muvacehesinde, radyonun sadece bir hizmet ademi merkezियeti halinde organize edilmesinin yeterli olamayacağı, idarî vesayet dışında anayasal himayeye sahip özerk bir kamu kurumu olarak düzenlenmesi bir anayasal gereklilik olmaktadır.

4) Tek başına seçim müessesesinin varlığı, siyasî rejimin, klasik demokrasinin bütün isterlerini karşıladığı anlamına gelmez. Politik ve karşı inançların serbestçe ifade edilemediği; devletten bağımsız kanaat edinmenin mümkün olmadığı, nihayet bir yanlı bir eğitim sisteminin uygulandığı bir ortamda ya şeklî bir demokrasi ya da klasik demokrasiyle sadece bir isim benzerliği olan marksist demokrasi söz konusudur :

a) Serbestçe kanaat edinme imkânını sağlayan bir basın ve radyo ile, tek yönlü bir fikir ve ideolojiyi telkin etmeyen eğitim klasik demokrasinin vazgeçilmez şartlarından. Gerçekten radyo ve basın «özgür» değilse; bu kitle haberleşme araçları, belli bir güç, parti veya gurubun tekelinde ve yalnız onun tercihi olan ideolojiyi telkin eden bir araç halinde kullanılmakta ise, o ülkede ne seçimlerin varlığı ne de bu seçimlerin görünüşteki «serbest» liği, demokrasinin var olduğu anlamına gelmez. Özellikle kamu oyunun oluşmasında son derece etkili bir âmil olan radyonun tek yanlı bir propaganda aracı olarak kullanıldığı hallerde kamu oyunun serbestçe oluştuğundan dolayısıyla serbest bir seçim yapıldığından söz etmeye elbette imkân olamaz.

b) Düşünce ve kanaatlerin açıklanmasının en etkili ve yaygın aracı radyo ve basın olduğuna göre, siyasî iktidarın baskısından korunmuş bir basın ve radyonun varlığı, kamu oyunun serbestçe oluşumunun dolayısıyla klasik demokrasinin vazgeçilmez şartıdır. «Özerklik» bu şartın gerçekleştirilmesi için düşünülmüş bir vasıta dır.

5) Özerkliğin, kamu kurumunun kendi kendisini kendi organlarıyla serbestçe yönetmesi demek olunca bu kerre serbestçe yönetimden neyi anlamak gerektiğini tesbite ihtiyaç doğmaktadır.

Anayasanın 121. maddesi gereğince çıkarılan yürürlükteki 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun 3. maddesi en yüksek karar ve yönetim organının yönetim kurulu olduğunu, aynı maddenin 2. fıkrasında, kurumun, yönetim kurulunun aldığı

kararlar çerçevesinde ve onun gözetimi altında Genel Müdür tarafından yönetileceğini öngörmüştür.

Bir kamu kurumu, devlet idaresine bir emir hiyerarşisiyle bağlı değil de, kendi kendisini yönetmek hakkına sahip kılınmış ise bu kamu kurumunun, diğer klasik kamu kurumlarından bir ayrıcalığı bulunduğunu kabul etmek gerekir. Bunun içindir ki TRT. Kurumunun tipik benzeri olan Federal Almanya Radyo Kurumlarından, sadece bir kamu hukuku kurumu olarak değil «kendi kendisini yönetmek hakkına sahip kamu hukuku kurumu» olarak söz edilir.

6) Radyoya tek başına, belli bir dünya görüşünü veya siyasî akideyi telkin etmek üzere sahip olmak hususunda bir ihtirası olan kişi, zümre ya da gruba radyonun denetçisi olmak hakkı tanınmaz. Radyoya münhasıran sahip olmak hedef ve emelinde olan ilk ve muhtemel organize kuvvet siyasî iktidarın kendisidir. Ancak siyasî iktidarı bu alanda tek muhtemel müdahaleci olarak da düşünmek hatalıdır. Bu büyük ve güçlü kitle haberleşme aracını ele geçirmek hedef ve ihtirası bütün menfaat gruplarında ve ideolojik mihraklarda mevcuttur.

123. Madde

Esas metin:

VI. Olağanüstü yönetim usulleri

a) Olağanüstü haller

Madde 123 — Olağanüstü hallerde vatandaşlar için konulabilecek para, mal ve çalışma yükümleri ile bu hallerin ilânı, yürütülmesi ve kaldırılması ile ilgili usuller kanunla düzenlenir.

Öneri :

VI. Olağanüstü yönetim usulleri

a) Olağanüstü haller

Madde 123 — Tabiiî âfetlerin, salgın hastalıkların veya ağır iktisadî bunalımların varlığı olağanüstü hal sayılır.

Bakanlar Kurulu, yurdun bütününde veya bir veya birden fazla bölgesinde, olağanüstü hal ilân edebilir. Olağanüstü hal, Bakanlar Kurulu tarafından kararnameyle veya Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısında alınacak kararlar kaldırılabilir.

Olağanüstü hallerde vatandaşlar için konulabilecek yükümler ile bu hallerin yürütülmesine ve bu haller sırasında idarenin özel yetkilerine ilişkin hüküm ve usuller kanunla düzenlenir.

123. Madde hakkında düşünceler :

Olağanüstü halin tarif edilmesi isabetlidir. Fakat olağanüstü halin Bakanlar Kurulunca kararlaştırılmasının siyasî sebeplerle isabetsiz bir takdire tabi tutulmasından endişe edilebilir. Bu kararın süreye ve tasdik usulüne veya başka bir teminat hükmüne bağlanmadığı da görülmektedir. Eski hükmün muhafazası gerekli görülmektedir.

127. Madde

Esas metin:

II. Sayıştay, kamu iktisadî teşebbüslerinin denetlenmesi

Madde 127 — (2 ve 3 ncü fıkraları arasına karşı taraftaki fıkra eklenmiştir.)

Öneri :

II. Sayıştay, Silâhlı Kuvvetlerin mallarının ve kamu iktisadî teşebbüslerinin denetlenmesi

Madde 127 — (2 ve 3 ncü fıkraları arasına eklenecek fıkra)

Silâhlı Kuvvetler elinde bulunan Devlet mallarının Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlenmesi, Silâhlı Kuvvetler bünyesinde kanunla kurulan organlar tarafından yapılır.

127. Madde hakkında düşünceler :

Silâhlı kuvvetlere ilişkin gizlilik ilkesi ile Sayıştay denetimindeki aleniyeti bağdaştırmak imkânsızlığı kabulü gerekli bir sakıncadır. Fakat «silâhlı kuvvetler bünyesinde kanunla kurulması» düşünülen «organ» yasama organı adına denetleme ilkesine aykırı düşer. Sayıştay Kanununda yapılacak bir değişikle onun bünyesinde, gizlilik ihtiyacını karşılayacak şekilde özel bir bölüm kurulması imkânsız değildir.

137. Madde

Esas metin:

VI Savcılık

Madde 137 — Kanun, Cumhuriyet Savcılarının ve Kanun sözcülerinin özlük işlerinde ve görevlerini yapmalarında teminat sağlayıcı hükümler koyar.

Cumhuriyet Başsavcısı, Başkanunsözcüsü ve Askeri Yargıtay Başsavcısı yüksek mahkemeler hâkimleri hakkındaki hükümlere tâbidir.

Öneri :

VI. Savcılık

Madde 137 — Cumhuriyet Savcıları, özlük işleri ve idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdır.

Kanun, Cumhuriyet Savcılarının ve kanunsözcülerinin görevlerini yapmalarında teminat sağlayıcı hükümler koyar.

(3 ncü fıkra, esas metindeki 2 nci fıkranın aynidir.)

137. Madde hakkında düşünceler :

Anayasamızın 137. maddesinde yer alan «Kanun, Cumhuriyet savcılarının, ve kanun sözcülerinin özlük işlerinde ve görevlerinde teminat sağlayıcı hükümler koyar» hükmü yerine «Cumhuriyet savcıları, özlük işleri ve idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdır. Kanun, Cumhuriyet savcılarının ve kanun sözcülerinin görevlerini yapmalarında teminat sağlayıcı hükümler koyar.» hükmü getirilmek istenmektedir.

Özlük işlerinde teminatın kaldırılması halinde görevde teminatın sağlanmasına imkân olmadığı hususunda, savcılara ilişkin kanun hükümlerinin Anayasa Mahkemesince iki defa iptal edilmiş ve Cumhurbaşkanının gerekçeli olarak «bir kerre daha görüşme» ikazına uğramış bir konuda böyle bir değişiklik isabetli mütalâa edilememektedir. Konuyu memleketimizde gösterdiği gelişmeye değinmek ve Türkiye Barolar Birliğinin bu husustaki çabalarını açıklamak suretiyle incelemek doğru olacaktır :

1) *Anayasa Mahkemesi Kararı* : Şu esasları getirmiştir;

«1 — İtiraz konusu maddelerden Hâkimler Kanununun değişik 63. maddesi, Bakana savcılarının yerini gereğine göre değiştirme yetkisi tanımaktadır. Bu gereği, Bakan takdir edecektir. Bir Bakanın takdirine göre savcının yerinin değiştirilmesi olanağını tanıyan bu hüküm, şu veya bu işte yapacağı işlem veya ileri süreceği düşünce sonunda Bakanın kendisine olumlu veya olumsuz hiç bir şey yapmayacağı duygusunu, her hangi bir savcıya verebilecek nitelikte bir hüküm sayılamaz. Hukuk düzeninde yeterince korunmayan bir görevlinin kendi kaderi üzerinde söz sahibi bulunan kişinin dilek-

lerine aykırı davranmamak eğilimini duyması ve bu eğilimin onun görevini aksatabilmesi, insan denilen varlığın zayıf yanlarındanadır.

Görevlilerin hepsinin kanun dışı etkilere kapılmaksızın görevlerini yerine getirmeleri kuraldır; ancak görevliler arasında az da olsa, kimi güçsüz kişilerin bulunabileceği ve bunların görevlerinde kanun dışı etkiler altında kılacakları de bir gerçektir; genellik'e hukuk kurallarının ve özellikle teminat sağlayan hükümlerin bu gibi durumları önleyecek nitelikte bulunması bir zorunluktur. Anayasanın 137. maddesinde savcıların donatılması kanun koyucuya buyrulan teminatın belli bir hükmünde gerçekleşmiş olup olmadığını da yine bu ölçüyü kullanarak bulabiliriz. Buna göre, tartışma konusu hüküm savcıların, kayguya düşmeden veya başka bir düşüncenin etkisi altında kalmadan görevlerini güvenlik içinde yapmalarına elverişli olmaktan uzaktır ve bu yüzden, Anayasa'nın 137. maddesine aykırıdır.

2 — Her ne kadar Anayasa'nın 114. maddesi uyarınca idarenin bütün işlemlerine karşı dava açmak yolu bulunduğu için Bakanın sınırsız gibi görünen yetkisinin idari yargının denetimi altında olacağından dolayı savcıların yerlerinin değiştirilmesi bakımından teminatsız sayılamayacakları ileri sürülebilirse de, sözü edilen 114. madde hükmü varken, Anayasa koyucunun ayrıca Anayasa'nın 137. maddesini de kabul etmiş olması karşısında, savcılar için bu yargı denetimini yeterli görmediği açıkca anlaşılmaktadır. Kaldı ki, 114. madde hükmünce yargı denetiminin saklı tutulması 137. maddeye aykırılık durumunu ve inceleme konusu hükmün Anayasa Mahkemesince iptali gereğini ortadan kaldıramaz. Şu da unutulmamalıdır ki, yargı yolu hakkın yerine gelmesi için vazgeçilmez bir yol isce de teminat hükümleri, kanun dışı etkileri ve işlemleri olabildiğince önleyen ve böylece yargı yoluna başvurmaya ihtiyaç kalmadan hukukî durumların korunmasını erek edinen hükümlerdir; bundan ötürü yargı denetimi, teminat sağlayan hükümleri hiçbir zaman gereksiz kılmaz.

3 — Bu konuda savcıların bağımsız bulunmamaları dolayısıyla Adalet Bakanlığına bağlı görevlilerden buldukları ve bu bağlılığın ise Bakanın dileğine göre yer değiştirme yetkisini zorunlu olarak kapsadığı ve hatta Anayasa'nın 105. maddesinin ikinci fıkrast uyarınca her bakanın, kendi yetkisi içindeki işlerden ve emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden sorumlu bulunması savcılarının da Adalet Bakanının yetkisi içindeki işleri, onun buyruğu altında

gören görevlilerden olmaları dolayısıyla, özlük işlerinde sağlanacak teminatın Bakanın onların görev yerlerinin değiştirilmesi yetkisinde herhangi bir sınırlandırmayı kapsamayıp ancak savcılara bunun dışında bir takım haklar tanınması anlamına gelebileceği ortaya atılabilir.

Anayasa koyucu tarafından, savcıların özlük işlerinde ancak ve ancak yürütmeye ve Adalet Bakanına karşı bir anlamı olabilen bir teminatın tanınması, savcıların Adalet Bakanına bağlı olmaları durumunu etkilemez. Bu böyle olunca, Bakanın, savcıların özlük işlerindeki ve bu arada yer değiştirme konusundaki yetkisinin sınırlandırılması da, Anayasa'nın 137. maddesine dayanmış ve yine böyle bir sınırlandırmayı benimseyen Anayasa koyucu tarafından, bu sınırlandırmanın zorunlu sonucu olduğu anlaşılacak durumlardan Bakanın sorumlu bulunmayacağı da kabul edilmiş demektir. Nitekim, Anayasa'nın 105. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen sorum, Bakanın hukuk bakımından etkili olabileceği eylem ve işlemler için düşünülmüştür; bu metinde (Yetkisi içindeki işlerden ve emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden...) denilmiş olması, bu yönünü göstermektedir. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Savcıya yalnız ceza davası açması için Bakanın buyruk verebileceğini kabul etmiş, ceza davasını ilgilendirip de dava açılması işlemi dışında kalan savcılık işlemleri için (Örneğin, bir ceza kararını temyiz etmesi veya etmemesi konusunda) Bakanın, herhangi bir buyruk verme veya savcının işine karışma yetkisi tanımamıştır. Buyruk verme yetkisi dışında kalan bir alanda savcıya buyruk vermemiş olmasından dolayı Bakanın sorumlu tutulması ise, söz konusu edilemez.

Şu yön belirtilmelidir ki, savcıların yönetim alanına giren öbür işlerinde Bakanın savcılara buyruk verme yetkisi vardır. Ancak, Anayasa, özlük işlerindeki teminatı, savcıların yargıyı ilgilendiren çalışma alanları ile sınırlandırmayıp, salt olarak öngörmüştür. Ve yönetime ilişkin işlemlerle yargıya ilişkin işlemler bakımından özlük işlerini ilgilendiren teminat hükümlerinin bölünmesi, hem madî bakımdan olanaksız hem de teminatın zedelenmesine yol açması bakımından sakıncalı bulunmuştur. Bundan dolayı, savcılarının bütün özlük işleri, teminat hükümlerine bağlı kalacaktır. Demek ki, savcının kanuna aykırı bir davranışı karşısında teminat ilkesi uyarınca konulacak hükümlerin uygulanması için gereken başvurumlarda bulunulmuş olan Bakanın, Anayasa'nın 105. maddesi uyarınca sorumlu tutulması artık söz konusu olamaz.

4 — Bakanın, kanunun yüklediği ödevleri ve özellikle Bakanın verdiği dava açma emrini yerine getirmemesi durumlarında bir savcının, yerini değiştirememesinin kamu hizmetinin yürütülmesinde büyük sakıncalar doğurabileceği ileri sürülebilir.

Böyle durumlarda, bakan, yetkili tarafsız kuruldan ivcedilikle karar alarak, savcının yerini değiştirme yoluna gidebilir. Bundan başka, Bakanın dava açma buyruğunu yerine getirmemiş olan savcıya karşı disiplin kovuşturması ve belki ceza kovuşturması söz konusu olabilir. Kaldı ki, görevinin gereğini ağır biçimde çiğnemiş olan böyle bir görevlinin yalnızca görev yerinin değiştirilmesi ile yetinilmesi, hiç bir zaman elverişli bir tedbir niteliğini gösteremez. Bunun için de Bakanın böyle bir yetki tanınması yerinde ve Anayasa'nın öngördüğü teminata uygun bulunmaz.

5 — Bu konuda teminat yüzünden küçük de olsa bir takım sakıncaların doğabileceği düşünülebilir. Ancak Anayasa koyucu, savcılarını teminatsız bırakmaktan doğacak sakıncalar ile onlara teminat tanımaktan doğabilecek sakıncaları karşılaştırmış ve teminatsızlıktan doğacak sakıncaları sosyal ve hukukî bakımdan daha ağır gördüğü için teminata ilişkin 137. madde hükmünü benimsemiştir. Anayasa koyucunun bu tutumu karşısında, teminat ilkesinin, ereğe aykırı olarak sınırlandırılması yolu benimsenemez. Unutulmamalıdır ki, sosyal hayatta tutulan her yolun yararlı ve zararlı yanları vardır; kural koyucular, her zaman yararları zararlarına üstün olan yolu araştırır ve yolu tutarlar. Türk Anayasa koyucusu da akla ve ihtiyaçlara uygun böyle bir yol seçerek hüküm koymuştur. Kaldı ki sakınca gibi görünen durumların teminata uygun tedbirlerle önlenmesi de mümkündür.

6 — Bakanlığın Danıştay'a verdiği karşılık yazısında savcılara Anayasa'nın kabul etmediği ölçülerde geniş, bir çok bakımlardan Anayasanın hâkimlere sağlamış olduğu teminata benzer hükümler konulmuş bulunduğunu ileri sürülerek Anayasa'nın 137. maddesi hükmünün gereği gibi ve hattâ gereğinden fazla olarak yerine getirilmiş bulunduğu görüşü savunulmaktadır. Bu görüş doğru değildir. Gerçekten, savcılara, hâkimlere sağlanandan daha çok ve daha ileri teminat sağlayıcı bir takım hükümler konulmuş bulunduğu kabul edilse bile, bunların yanında savcılarını belli yönlerden teminatsız duruma sokan ve böylece onların işlemleri üzerinde siyasî güç sahiplerinin etkisini duyurmağa elverişli bir nitelik gösteren bir takım hükümlerin Anayasa'nın öngördüğü teminat ilkesine aykırı bu-

lunmaları önlenmiş olamaz. Bundan ötürü, tartışma konusu 63. maddenin, yer değiştirmeyi Bakanın takdirine bağlı bir işlem olarak düzenleyen hükmü, Anayasa'ya aykırı niteliğini yitirmez.

7 — Teminat konularında gözönünde tutulacak önemli bir yön, halkın gözünde belli devlet görevlisini siyasî güç sahiplerinin dileklerine karşı korumamış gibi gösteren hükümlere kanunda yer verilmemesidir. Buna göre yeterince koruyucu tedbirler alınmaksızın kanunlara konulan hükümler, savcılar halkın gözünde siyasî güç sahiplerine karşı teminatsız görevliler olarak gösterir ve bu görünüş onların hukuka uygun işlemlerini bile hakın gözünde kuşku ile karşılanan işlemler durumuna sokar ki, bu dahi adalet işlerinin görülmesi yolunda halk açısından güven verici sayılamaz ve yurttaşları tedirgin eder, başka bir deyimle sosyal iç rahatlığını giderir.

8 — Bundan önce de açıklandığı üzere, Anayasa'nın 137. maddesinde savcılara hem görevlerini yapmalarında, hem de özlük işlerinde teminat sağlayıcı hükümlerin konulması öngörülmüştür. Bu, Anayasa koyucunun savcıların görev teminatı ile yetinmek istemediğini, görevin gereğince yerine getirilebilmesi için onların özlük işlerinde de teminata ihtiyaç gördüğünü belirtmektedir. Bundan başka, daha önce de açıklandığı gibi, teminata ilişkin bir takım hükümlerin kanunlara konulmuş bulunması, belli bir madde hükmünün teminatı zedeleyici niteliği varsa, o hükmün Anayasa'ya aykırılığını önleyemez. Bundan ötürü, savcıların görevlerini yerine getirmelerini sağlamak üzere, ayrıca özlük işlerinde de özel bir teminata ihtiyaç bulunmadığı yollu düşünce doğru sayılamaz.

9 — *Anayasa Mahkemesinin*, Adalet Bakanının ceza dâvası açması için savcılara buyrul verebileceğini bildiren Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148. maddesinin ikinci fıkrası hükmünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ilişkin Esas 1963/140, Karar 22/9/1964 günlü kararında (Anayasa Mahkemesi Kararları Dergisi, Sayı: 2, S. 127-128, Resmi Gazete Sayı: 11925, gün 10/2/1965) belirtilen yönler, savcılarının bağımsızlıklarının bulunmadığı ve onlara teminat sağlayan bir takım hükümlerin kanunda yer almış olduğudur. Söz konusu kararda savcılara uygulanan bütün hükümlerin Anayasa'nın 137. maddesinde öngörülen teminat ilkesine uygun olduğu yollu bir gerekçe bulunmadığından dolayı, savcılarının yerlerinin değiştirilmesine ilişkin tartışma konusu hükmün Anayasaya uygunluğunun o kararda benimsenmiş olduğu, ileri sürülemez».

2) Birliğimizin katıldığı görüş şöyle özetlenebilir :

— Yürütme organının adalette temsili zarurî midir? Ceza Usulü Hukukuna değerini veren «h u k u k î m ü n a s e b e t» kavramına en fazla karşı koyun adalette «idarî anlayış»dır. Bu görüş daha ziyade eski Fransız doktrininde zaman zaman hâkim olabilmiştir. Fransa'da adliye, bazı devirlerde, yürütmenin denetiminde sayılan bir organ olarak anlaşılmıştır. Bu görüş Fransız doktrininin memleketimizde fazlaca etkili olduğu zamanlarda adliyemiz tatbikatına nüfuz etmiş, bu etki altında bazı kavramlar tartışmasız doğru olarak benimsenmiştir. Bu kavramlar arasında «Adalet Bakanının emrinde Savcılık» anlayışı da yer almaktadır.

— Halbuki yürütmenin görevi olaya adaletin el koymasile sona erer. Bu itibarla Savcılar yürütmeye bağlı tutmakta görevden gelen zaruret yoktur. Aksinin kabulünde adaleti idareden ayırmak imkânını sağlamak mümkün olamamaktadır. «Hüküm vermek de idare etmektir» anlayışı totaliter. çağdan kalma düşüncelerdendir.

— Usul Hukukumuzda kabul edilen sistem kamu davasını açmakta «k a n u n î l i k s i s t e m i»dir. Bu sistem «Cumhuriyet Müddeiumumisi ceza takibini istilzam edebilecek hususlarda kâfi emareler teşkil edecek vakıalar mevcut ise hukuku âmme dâvasını açmakla mükelleftir» (CMUK. 148) şeklinde ifade olunmuştur. Bu sistemin karşısında yer alan uygunluk sistemine göre Savcı, çeşitli mülâhazalarla kamu dâvasını açmağı veya açmamağı takdir edebilecektir. Suça rağmen dâva açmanın daha sakıncılı görüldüğü hallerde dâva açmamak Savcılık için ancak bu sistemde mümkündür. Usul Kanunumuz ise kanunîlik sistemini kabul etmek suretiyle her türlü takdiri (dolayısıyla siyasî takdiri) bertaraf etmiştir. Kamu davasının açılmasını gerekli kılacak «kâfi emare» mevcut ise dâva mutlaka açılacak «mevcut değil ise» dâva mutlaka açılmayacaktır. O halde «görev» ile «teminat» arasındaki ilişki buna göre tanzim edilmelidir.

— Anayasa'mızın 137/1 maddesine göre :

«Kanun, Cumhuriyet Savcılarının ve Kanun Sözcülerinin öz-lük işlerinde ve görevlerini yapmalarında teminat sağlayıcı hükümler koyar».

Anayasa Komisyonunun raporunda (9.5.1961, n. 27) bu hüküm ile «Savcılarının teminat sağlayıcı bir statüye sahip kılınmaları esa-

sının tanzim edildiği», böyle bir esasın «yargı görevinin yerine getirilmesinde lüzumlu bulunduğu» açıklanmıştır.

Anayasa Savcılara teminat sağlanmasını emretmiş ve bu teminatın genişlik ve niteliğini «görev» in yerine getirilmesi için zarurî sınırlar olarak kabul etmiştir. O halde Anayasa'da «Savcılarının görevi»nden ne kastolunduğunu anlamak imkânsız değildir.

Anayasa «sistematikeyorum'a imkân verecek şekilde tanzim olunmuştur. Hükümlerin Anayasa'da bulunduğu yerler bir sistemi kuran düşünceleri aksettirmekte, dolayısıyla fikri sonuçlar çıkarmağa elverişli bulunmaktadır.

137. maddeye Anayasa'da «yürütme» değil «yargı» başlıklı bölümde yer verilmiştir. O halde Anayasa'mız Savcılıkta idarî görüşü benimsemiş sayılamaz. Bu itibarla «Savcılık teminatı» yargı içinde, görevleri ile orantılı ve zorunlu bir teminat olmak durumundadır.

— Anayasa Savcılara özlük işlerinde ve görevlerinde «teminat» sağlanmasını emretmektedir. O halde teminat kavramının belirli anlamından ayrılmak mümkün olamaz.

Anayasanın istediği teminatın, her halde bütün Devlet Memurlarına tanınmış haklardan başka, bunlardan daha fazla bir şey olması lâzımdır. Aksi takdirde Savcılar için Anayasada tasrih edilecek kadar önemli bir «teminat» dan bahsetmeğe lüzum kalmazdı.

Teminat bir şeye karşıdır. Karşıtı olmayana teminat denilemez. Devlet nazariyesinde «teminat» çeşitli karşıtlara göredir. Adalet Bakımından teminat yürütme organı karşısında anlamlıdır. Yürütme organı karşısında teminat sağlanmamış ise ve bilhassa iptal edilen hükümde olduğu gibi idarî erkândan müteşekkil kurul yetkili sayılmış ise, teminat sağlanamamış, teminata karşı gelinmiştir.

Herhangi bir vatandaşın diğerini Ceza Mahkemesine götürebildiği çağlarda (halk ithamı usulünde) suistimaller görüldü. İtham için resmî bir makama ihtiyaç duyuldu. Fakat daha sonraları itham imkânının fertlerce kötüye kullanılması, mahzuru yerine siyasal sarkıncalar kendini gösterdi. Bu suretle görevin teminatı gerektirdiği anlaşıldı. Bu gelişim bazı memleketlerde teamül ve siyasal olgunlukla sağlanabildi. Bazı memleketlerde ise sarıh kanun hükmüne ihtiyaç duyuldu.

Hâkime lâzım olan teminat Savcı için de zarurîdir. Haksız hü-
kümle haksız itham arasında —bir bakıma— fark yoktur.

Yukarda özetlenen esaslardan anlaşılacağı üzere Anayasa yapı-
cısının amacı (Savcılık) ı yargı mekanizmasının bir parçası haline
getirmek, yürütme görevinin tesir alanı içinde bırakmamaktır.

3) *Sonuç*: Savcıları özlük işlerinde Adalet Bakanlığına bağ-
lamak her türlü teminat fikrine aykırıdır. İdarî işlerde Bakanlığa
bağlılık anlamdan yoksundur. Zira savcının idarî işleri ârizidir, bu-
nun için de Bakanlığa tâbi olacağı pek tâbiîdir. Fakat tayin, terfi,
nakil gibi hususlarda Bakanlığa bağlı bir savcılık teşkilâtı Anaya-
samızı geriye götüren ciddi bir sakıncadır.

138. Madde

Esas metin:

VII. Askerî Yargı

Madde 138 — (4. ncü fıkra)

Askerî mahkemelerde üyelerin çoğunluğunun hâkimlik
niteliğine sahibolması şarttır.

Öneri :

VII. Askerî Yargı

Madde 138 — (4 ncü fıkra)

Askerî mahkemelerde üyelerin çoğunluğunun sırf as-
kerî suçlarla ilgili dâvalar görülürken muharip subaylar-
dan, diğer dâvalarda askerî hâkimlerden olması gerekli-
dir.

138. Madde hakkında düşünceler :

1) Kaldırılmak istenen fıkra şudur: «Askerî mahkemelerde
üyelerin çoğunluğunun hâkimlik niteliğine sahip olması şarttır». Bu
hüküm Türk Askerî Ceza Hukukunda bir aşamadır. Bundan gerile-
mek isabtehi olamaz. Disiplin mahkemelerinde çoğunluğun muha-
rip sınıftan olmasında sakınca görülemezse de askerî mahkemeler-
de bu yola gitmek mahzurludur.

2) 138. maddenin kaldırılmak istenen 4. fıkrası sadece «aske-
rî mahkemeleri» öngörmektedir. Disiplin mahkemeleri hakkındaki
477 sayılı Kanunun yeniden düzenlenmesi ile istenen maksat sakın-
kincasız sağlanabilir.

139. Madde

Eski metin :

I. Yargıtay

Madde 139 — (2 nci fıkra)

Yargıtay üyeleri Yüksek Hâkimler Kurulunca, Yargıtay Birinci Başkanıyla İkinci Başkanları ve Cumhuriyet Başsavcısı Yargıtay Büyük Genelkurulunca, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir.

Öneri :

I. Yargıtay

Madde 139 — (2 nci fıkra yerine konulan fıkralar)

Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve cumhuriyet savcılarını ile bu mesleklerden sayılanlar arasından; Cumhuriyet Başsavcısı ile Yargıtay başkanları ve üyeleri arasından, Yargıtay Genel kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla boş yerin üç misli olarak gösterdiği adaylardan Cumhurbaşkanınca seçilir.

Yargıtay, Birinci Başkanıyla İkinci Başkanlarını, kendi üyeleri arasından, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçer.

Yargıtay Birinci Başkanı ile İkinci Başkanlarının ve Cumhuriyet Başsavcısının görev süreleri dört yıldır. Yeniden seçilmek caizdir.

139. Madde hakkında düşünceler :

1) Seçimlerin, Yüksek Hâkimler Kurulu hakkında Birliğimizin görüşü esas tutulduğu takdirde bu kurulda muhafazası gerekli görülmektedir.

2) Anayasamızın sistemine göre Cumhurbaşkanına hâkim atama yetkisi tanınmaz. Anayasanın 98. maddesine göre bu çeşit atamalar bir kararname ile olacağına göre Başbakan ve ilgili Bakanın da müdahale ettiği böyle bir tasarrufun yargıya müdahale anlamına sebebiyet vereceğinden endişe edilmektedir.

3) Tasarıdaki I. sınıf Hâkim ve C. savcılarında, Yargıtay Genel Kurulunun salt çoğunluğuyla, boş yerin 3 misli aday arasından Cumhurbaşkanınca seçim de istenilen amaca imkân vermeyecektir.

a) Yargıtay Genel Kurulu, kendi bünyesinde genel kurul olarak toplanmada veya seçim dolayısıyla (misâl, daire başkanı seçimi) çok defa salt çoğunluğu sağlayamadığı gibi bir konu veya şa-

hista, aylarca ittifak edilemediğinden toplantı günü ve turlar devam etmekte, sonuca varmak güç ve geç olmaktadır.

b) Takriben 2000 e yaklaşan I. sınıf Hâkim ve C. Savcısı arasından, bir münhal için 3 adayın seçimini hangi kurul yapacak, 2000 şahsın dosyası kimler tarafından nasıl süzgeçten geçirilecek ve sonra da salt çoğunluk ne kadar zamanda sağlanabilecektir.

c) Tasarıdaki hükme göre, I. sınıf C. Savcılarında Yargıtay Üyeliğine seçilebilme ise muhaldir. Yargıtay Başkan ve Üyelerinin C. Savcıları lehine oy kullanmaları uzak ihtimal ve ekseriyet sağlamak mümkün göziükmemektedir.

141. Madde

Esas metin:

III. Askerî Yargıtay

Madde 141 — Askerî Yargıtay, askerî mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Ayrıca, kanunla gösterilen askerî işlere ait belli dâvalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar. Askerî Yargıtay üyeleriyle Başsavcısı, hâkimlik niteliğine sahip, kırk yaşını bitirmiş ve en az on yıl askerî hâkimlik ve askerî savcılık yapmış kimseler arasından, Askerî Yargıtay genel kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğuyla boş yerin üç misli olarak gösterdiği adaylar arasından Cumhurbaşkanınca seçilir.

Askerî Yargıtay, başkanlarını kendi üyeleri arasından seçer.

Askerî Yargıtayın kuruluşu, işleyişi, yargılama usuleri, üyeler hakkındaki disiplin işleri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre, kanunla düzenlenir.

Öneri :

III. Askerî Yargıtay

Madde 141 — Askerî Yargıtay, askerî mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Ayrıca, kanunla gösterilen askerî işlere ait belli dâvalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar, askerî nitelikteki idarî eylem ve işlemlerin yargısal denetimini yapar.

Askerî Yargıtayın askerî hâkim üyeleriyle Başsavcısı, birinci sınıf askerî hâkimler arasından, Askerî Yargıtay Genel Kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğuyla boş yerin üç misli olarak gösterdiği adaylardan Cumhurbaşkanınca

kanınca seçilir. Muharip subay üyelerin atanma usulü kanunla düzenlenir.

Askerî Yargıtay Başkanı ve Başkan yardımcısı, muharip sınıf generaller arasından atanır. Dairelerde başkanlık görevini, en kıdemli üye yapar.

Ceza daireleri, askerî hâkimlerden, idarî dâva daireleri, çoğunluğu muharip subay üyelere alacak şekilde, askerî hâkim ve muharip subaylardan kurulur.

Askerî Yargıtayın kuruluşu, işleyişi, yargılama usulleri, üyeler hakkındaki disiplin işleri, mâhkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir. Muharip subay üyelerin teminatı da kanunda gösterilir.

141. Madde hakkında düşünceler :

1) Getirilmek istenen, Askerî Yargıtay «... idarenin asker kişilerin özlük işleri hakkındaki eylem ve işlemlerinin yargısal denetimini yapar» hükmü üzerinde durulacak bir hükümdür. Ayrıca Askerî Yargıtay Başkan ve başkan yardımcılarının muharip sınıftan seçilmeleri halinde konunun önemi bir kat daha artmaktadır.

Askerî Yargıtayı'mızdan 1963 yılından bu yana Başkan seçimlerinde herhangi bir aksama olmamıştır. Başkanların pek çeşitli Yargıtay'a ilişkin görevleri vardır. Meslekten olmayanlar bu görevde başarı gösteremez.

2) Asker kişilere ait idarî dâvaların Askerî Yargıtay'a verilmesi isteği ile «idarenin hiç bir eylem ve işleminin yargı denetimi dışında kalamayacağı» kuralını bertaraf etmek niteliği ortaya çıkmaktadır. Askerî yargı ile idarî yargının ayrılmasında görülen işlerin mahiyeti bakımından zaruret vardır. Bu suretle meydana gelecek içtihad farkları izahsız kalabilecektir. Eğer asker kişilerin özlük işlerinde bir hususiyet bulunduğu gerekçe olarak gösterilmek isteniyorsa o zaman yine Danıştay bünyesinde bir özel daire kurmak ve bunu sadece Danıştay kanununda yapılacak bir değişiklikle sağlamak mümkündür. Halen uygulanan 521 sayılı Danıştay Kanunu yüksek rütbeli askerlerin Danıştay üyeliklerine seçilmelerini mümkün görmektedir.

Esas metin:

C) YÜKSEK HAKİMLER KURULU

I. Kuruluş Madde 143 —

Yüksek Hâkimler Kurulu, onsekiz asil ve beş yedek üyeden kuruludur. Bu üyelere altısı Yargıtay genel ku-

rulunca, altısı birinci sınıfa ayrılmış hâkimlerce ve kendi aralarından gizli oyla seçilir. Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu, yüksek mahkemelerde hâkimlik etmiş veya bunlara üye olma şartlarını kazanmış kimseler arasından gizli oyla ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile beşer üye seçerler. Bu usulle Yargıtay genel kurulunca iki, birinci sınıfa ayrılmış hâkimler ile Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu tarafından birer yedek üye seçilir.

Yüksek Hâkimler Kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile kendi içinden başkanını seçer.

Yüksek Hâkimler Kurulu üyelerinin görev süresi dört yıldır. Her iki yılda yarısının seçimi yenilenir. Hâkimlik görevinde iken seçilmiş olan üyeler ardı ardına iki defa seçilemez.

Yüksek Hâkimler Kurulu üyeleri, görevleri süresince başka bir iş ve görev alamazlar.

Yüksek Hâkimler Kurulunun kuruluşu, çalışma usulleri, bölümleri ve bu bölümlerin görevleriyle toplantı ve karar yeter sayıları, Başkan ve üyelerinin aylık ve ödenekleri kanunla düzenlenir.

Adalet Bakanı, Yüksek Hâkimler Kurulu toplantılarına katılabilir, oylamaya katılamaz.

II. Görev ve yetkileri Madde 144 — Hâkimlerin bütün özlük işleri hakkında karar verme yetkisi Yüksek Hâkimler Kurulundur.

Bir hâkimin, her ne sebeple olursa olsun, meslekten çıkarılması hakkındaki karar, genel kurulun salt çoğunluğu ile alınır.

Adalet Bakanı, gerekli gördüğü hallerde, bir hâkim hakkında disiplin kovuşturması açılması için Yüksek Hâkimler Kuruluna başvurabilir. Bir Mahkemenin veya bir kadronun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi, Yüksek Hâkimler Kurulunun uygun görmesine bağlıdır.

Hâkimlerin denetimi, belli konular için Yüksek Hâkimler Kurulunca görevlendirilecek üst derecedeki hâkimler eliyle yapılır.

Öneri :

C) YÜKSEK HAKİMLER KURULU

II. Kuruluş

Madde 143 — Yüksek Hâkimler Kurulu, onbir asil ve üç yedek üyeden kurulur. Üyeler, Yargıtay genel kurulunca, kendi üyeleri arasından ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile, gizli oyla seçilir.

Yüksek Hâkimler Kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile kendi içinden Başkanını ve bölüm başkanlarını seçer.

Yüksek Hâkimler Kurulu üyelerinin görev süresi altı yıldır. Her üç yılda yarısının seçimi yenilenir. Üyeler ardi ardına iki defa seçilemez.

Yüksek Hâkimler Kurulu üyeleri, görevleri süresince başka bir iş ve görev alamazlar.

Yüksek Hâkimler Kurulunun kuruluşu, çalışma usulleri, bölümleri ve bu bölümlerin görevleriyle toplantı ve karar yetersayıları kanunla düzenlenir.

Adalet Bakanı, Yüksek Hâkimler Kurulu toplantılarına katıldığı hallerde toplantıya başkanlık eder, ancak oylamaya katılamaz.

II. Görev ve yetkileri

Madde 144 — Yüksek Hâkimler Kurulu, Adliye Mahkemeleri hâkimlerinin özlük işleri hakkında karar verir.

Hâkimlerin atanması, görev yerlerinin sürekli olarak değiştirilmesi ve meslekten çıkarılmaları, Yüksek Hâkimler Kurulunun teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile yapılır.

Bir Hâkimin, her ne suretle olursa olsun, meslekten çıkarılması hakkındaki karar Yüksek Hâkimler Kurulu genel kurulunun salt çoğunluğu ile alınır.

Adalet Bakanı, gerekli gördüğü hallerde, bir hâkim hakkında disiplin kovuşturması açılması için Yüksek Hâkimler Kuruluna başvurabilir.

(Son iki fıkra esas metindeki aynidir. Ancak «üst derecedeki hâkimler» yerine «müfettiş hâkimler» denilmiştir. Daha önceki fıkrada «bir kadronun kaldırılması» yerine «bir hâkimin kadrosunun kaldırılması» denmiştir.)

143, 144. Maddeler hakkında düşünceler :

1) Siyasal organlar tarafından Yüksek Hâkimler Kuruluna seçim usulünün kaldırılmasını isabetli bulmaktayız. Yalnız Yüksek Hâkimler Kurulu üyelerinin münhasıran Yargıtay tarafından, kendi üyeleri arasında seçilmesi yolunda getirilmek istenen usulün sakıncaları üzerinde de durmakta fayda vardır. Bu sakıncaların varit görülmesi halinde, bütün hâkimlerin katılması ile buldukları yerden seçimlere iştirak şeklinde bir usul daha isabetli olacaktır.

a) Yargıtay üyelerince, kendi aralarından Yüksek Hâkimler Kuruluna seçim, bu Kurulun Yargıtay'ın bir Dairesi haline getire-

cektir. Halbuki bu usul memleketimizde denenmişti. Fayda sağlayamadı. Tekrar denemek için sebep yoktur.

b) Diğer taraftan yargısal görevi ile niteliğini kazanmış olan Yargıtay'a özlük işlerde yetki tanımak sakıncalı olacaktır. Zira Yargıtay'ın özlük işlerde verdiği kararlar Danıştay'ın denetime tabi olmak gerekecektir. Kaldı ki özlük işlerde etkili bir Yargıtay pek garip bir kuruluş haline gelecek ve özlük işlerindeki yetkinin, hükümlerin yargı özgürlüğüne etkili olabileceği intibasını uyandıracak, bundan sayısız huzursuzluklar doğabilecektir.

Türkiye'de 3500 hâkim vardır. Yargıtay üyeleri 150 civarındadır. Her biri yüksek okul mezunu hâkimlerin, kıdemleri ne olursa olsun belli sayıdakilerin iradesine tabi kılınması yersizdir. Bir çeşit «Yargıtay vesayeti» kurulması ilerletici ve yaratıcı içtihadın kurulmasına engel olabilecek, diğer bir deyişle özlük haklar üzerindeki yetki adalete tesir edebilecektir.

2) Seçim tertiplerinin mesleği zayıflattığı, Kurulun etkili kararlar almasına engel olduğu ve benzeri bazı tenkitlere rastlanmıştır. Fakat bu hiç bir zaman seçme hakkının ortadan kaldırılmasını gerektirmez. Hukuk Fakültesini bitirmiş kimselerin, kıdemleri ne olursa olsun, kendilerini yönetecekleri seçmek yeterliğinden yoksun olduklarını savunmaya imkân yoktur. Bütün Türkiye'de hâkimlerin buldukları yerden seçme haklarını kullanmalarını sağlayacak bir usul, seçim çevresini bütün Türkiye sathına yayacak ve şikâyetlerin hemen hepsinin bertaraf edilmesini sağlayabilecektir.

3) Atama ve diğer işlemlerin Cumhurbaşkanının onayına sunulması müşterek imzalı kararname usulüne göre olacak ise (ki mer'i sisteme göre başka bir usul düşünülemez) adaletin bağımsızlığı prensibi ihlâl edilmiş olur.

4) «Müfettiş hâkimlik» kurulması tamamiyle isabetlidir. Uygulamadan alınan örneklere nazaran adaletin, kendi kendini, fakat en etkili şekilde denetlemesi lüzumu açıkca his olunmaktadır. Yargıtay bakımından da kendi kendini denetimi sağlayacak hükümlere ihtiyaç vardır.

5) Yürürlükteki kanun hükümleri, Yüksek Hâkimler Kurulu ile idare arasında çelişmelere yol açmaktadır, kadro, bütçe, mahkemelerin kuruluşu gibi konularda Yüksek Hâkimler Kurulunun yetkilerini arttıran veya yetkili kılan bir usule ihtiyaç duyulmaktadır.

D) ANAYASA MAHKEMESİ

I. Kuruluş

a) Üyelerin seçimi

Madde 145 — Anayasa Mahkemesi, onbeş asil ve beş yedek üyeden kuruludur. Asıl üyelere dört Yargıtay, üçü Danıştay genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleriyle Başsavcı ve Başkanunsözcüsü arasından üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir. Bir üye Sayıştay genel kurulunca, kendi Başkan ve üyeleri arasından aynı usulle seçilir. Millet Meclisi üç, Cumhuriyet Senatosu iki üye seçer. Cumhurbaşkanınca da iki üye seçilir. Cumhurbaşkanı, bu üyelere birini, Askerî Yargıtay genel kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğuyla ve gizli oyla göstereceği üç aday arasından seçer. Anayasa Mahkemesi, kendi üyeleri arasından, gizli oyla ve üçte iki çoğunlukla, dört yıl için, bir Başkan, ve bir Başkanvekili seçer, yeniden seçilmek caizdir.

Yasama Meclisleri, bu seçimleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri dışından, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile ve gizli oyla yaparlar. İlk iki oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, salt çoğunlukla yetinilir. Yasama Meclislerince seçilecek üyelere birer kişinin, Üniversitelerin hukuk, iktisat, biyasal bilimler öğretim üyelerinin birlikte toplanarak, açık üyeliklerin üç katı tutarında ve gizli oyla gösterecekleri adaylar arasından olması gereklidir.

Anayasa Mahkemesine asıl veya yedek üye olabilmek için, kırk yaşını doldurmuş bulunmak ve Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay veya Sayıştayda Başkanlık, üyelik, Başsavcılık, Başkanunsözcülüğü veya Üniversitelerde hukuk, iktisat, siyasal bilimler alanlarında en az beş yıl öğretim üyeliği veya onbeş yıl avukatlık yapmış olmak şarttır.

Anayasa Mahkemesine, Yargıtay iki, Danıştay ile Yasama Meclislerinin herbiri birer yedek üye seçerler. Yedek üyelerin seçiminde de, asılların seçimindeki usul uygulanır.

Anayasa Mahkemesi üyeleri, resmi veya özel hiç bir görev alamazlar.

III. Yangılama ve çalışma usulü

Madde 148 — (2 nci fıkra)

Anayasa Mahkemesi, Yüce Divan sıfatıyla baktığı davalar dışındaki işleri, dosya üzerinde inceler. Ancak, ge-

rekli gördüğü hallerde, sözlü açıklamalarını dinlemek üzere ilgilileri çağırır.

IV. İptal dâvası

a) Dâva hakkı

Madde 149 — Cumhurbaşkanı, son milletvekili genel seçimlerinde muteber oy sayısının en az yüzde onunu alan veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsilcisi bulunan siyasî partiler veya bunların meclis gurupları; Yasama Meclislerinden birinin üye tamsayısının en az altıda biri tutarındaki üyeler, kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlarda Yüksek Hâkimler Kurulu, Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay ve Üniversiteler, kanunların veya Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüklerinin veya bunların belirli madde ve hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal dâvası açabilirler.

c) Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi

Madde 151 — (3 ncü fıkra)

Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere üç ay içinde kararını verir.

V. Anayasa Mahkemesinin kararları

Madde 152 — Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir.

Anayasa Mahkemesince, Anayasaya aykırı olduğundan iptaline karar verilen kanun veya içtüzük veya bunların iptal edilen hükümleri, karar tarihinde yürürlükten kalkar. Gereken hallerde, Anayasa Mahkemesi, iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın verildiği günden başlayarak altı ayı geçmez.

(3,4 ve 5 nci fıkralar aynı kalmaktadır.)

Öneri :

I. Kuruluş

a) Üyelerin seçimi

Madde 145 — Anayasa Mahkemesi, onbeş asıl ve beş yedek üyeden kurulur. Asıl üyelerden başı ve yedek üyelerden üçü Yargıtay, asıl üyelerden beşi ve yedek üyelerden ikisi Danıştay genel kurullarınca kendi Başkan ve üyeleriyle Cumhuriyet Başsavcısı ve Başkanunsözcüsü arasından, üye tamsayılarının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir.

Bir asıl üye, Sayıştay genel kurulunca, kendi Başkan ve üyeleri arasından aynı usulle seçilir. Cumhurbaşkanında dört asıl üye seçer.

Anayasa Mahkemesine asıl veya yedek üye seçilebilmek için kırk yaşını doldurmuş bulunmak şarttır. Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek üyelerin, Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay veya Sayıştayda Başkanlık, üyelik, Cumhuriyet Başsavcılığı, Başkanunsözcülüğü veya Üniversitelerde hukuk, iktisat ve siyasal bilgiler alanlarında en az beş yıl öğretim üyeliği yapmış olmaları şarttır.

Anayasa Mahkemesi, kendi asıl üyeleri arasından, gizli oyla ve asıl üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile dört yıl için bir Başkan ve bir Başkanvekili seçer. İlk iki oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, asıl üye tamsayısının salt çoğunluğu ile yetinilir. Yeniden seçilmek caizdir.

Anayasa Mahkemesi üyeleri, resmî veya özel hiç bir görev alamazlar.

IV. İptal Dâvası

a) Dâva hakkı

Madde 149 — Cumhurbaşkanı; Yasama Meclislerinden birinin üye tamsayısının en az altıda biri tutarındaki üyeleri ve bu Meclislerin birinde gurubu olan siyasî partiler veya bunların meclis gurupları, kanunların veya Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüklerinin veya bunların belirli madde ve hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal dâvası açabilirler.

c) Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi

Madde 151 — (3 ncü fıkra)

Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere altı ay içinde kararını verir ve açıklar.

V. Anayasa Mahkemesinin kararları

Madde 152 — Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. Kararlar, gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.

Anayasa Mahkemesince, Anayasaya aykırı olduğundan iptaline karar verilen kanun veya içtüzük veya bunların iptal edilen hükümleri, gerekçeli kararın Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde, Anayasa Mahkemesi, iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın verildiği günden başlayarak bir yılı geçemez.

145, 148, 149, 151, 152. Maddeler hakkında düşünceler :

1) Siyasal organların seçime müdahalesini kaldıran anlayışta isabet bulmaktayız.

2) Siyasî partilerin kapatılması hakkındaki işlemlerde «sözlü açıklamalarda bulunmak üzere» çağırma hususundaki takdirin muhafazası isabetli olur.

3) Bazı anayasal kuruluşların «kendi varlık ve görevlerine» münhasır olan dâva haklarının kaldırılması için sebep yoktur. Bu hakkın kaldırılması bu müesseselere Anayasanın tanıdığı niteliği de ortadan kaldıracaktır.

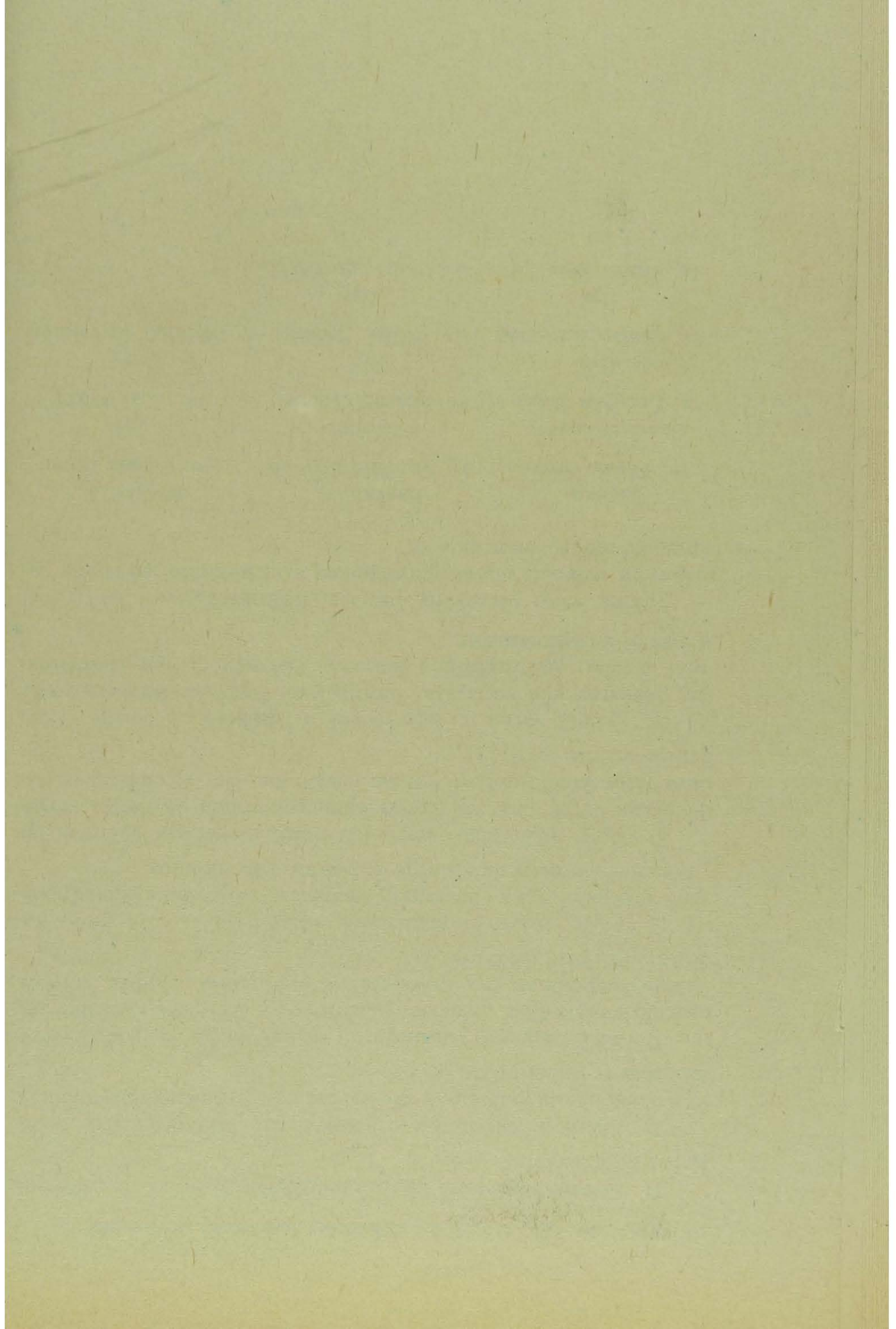
4) Karar süresinin arttırılması isabetlidir, zaruret bunu gerektirmektedir, fakat kararların yazılması ve Resmî Gazetede yayınlanmasının da açıkca süreye bağlanması zorunludur.

5) Vergi adaletinin öneminden ötürü Anayasaya aykırılık iddialarının vergi itiraz ve temyiz komisyonlarında da ileriye sürülmesi ve bu komisyonların gerekli havale kararını verebilmeleri isabetli olacaktır.

6) «Kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlarda Yargıtay, Danıştay gibi Anayasal kuruluşların Anayasa Mahkemesinde iptal davaları açabileceğine» dair olan hükmün taslağa alınmaması sebebi anlaşılmalıdır.

Yüksek yargı yerlerinin Anayasal bağımsızlıklarını koruyabilmelerinin teminatı olarak gördüğümüz eski hükmün ipkasında zaruret bulunduğu inancındayız.

Başkan	Başkan Y.	Başkan Y.
Av. Faruk Erem	Av. Tacettin Sırmalı	Av. Cengiz İlhan
Genel Sekreter	Sayman	Üye
Av. Erdoğan Bigat	Av. Hikmet Tuncay	Av. Zeki Yücel
Üye	Üye	Üye
Av. Osman Kuntman	Av. Hilmi Becerik	Av. Mehmet Kavaklılar
Üye	Üye	
Av. İhsan Saraçlar	Av. Sadettin Tokbey	

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara; 19.7.1971

Genelge No. 1995/43

Baro Başkanlığı

Yönetim Kurulumuzun Anayasa değişikliği hakkındaki muhterasından sonra hazırlanmış bulunan ikinci değişiklik öntasarısı ilişikte taktim kılınmıştır.

Evvelki yazımızla rica edilmiş olan Baronuz görüşünde bir değişiklik mevcutsa acele bildirmenizi rica etmekteyiz.

Süre tayin edebilecek durumda olmadığımızdan imkân nisbetinde cevabınızın çabuklaştırılmasını arzederiz.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

FE/mo

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z. Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-181346

Ankara, 17/7/1971

Genelge No: 42/1978

Baro Başkanlığı

T E K İ M A Ğ .

Birliğimiz Yönetim Kurulunca Anayasa değişikliği hakkında hazırlanan ve ilgili makamlarla kamu oyuna sunulan muhtıradan beş adet ilişikte takdim kılınmıştır.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Feruk Erem

Eki: 5

A.A.

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 /46

Ankara, 17/7/1971

Genelge No:41/1977

Baro Başkanlığı

.....

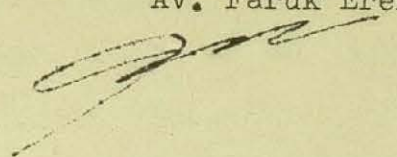
Nafaka alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile ilgili sözleşme hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanıp Cumhuriyet Savcılıklarına gönderilen 21.6.1971 gün ve 67/6-17530 sayılı genelgeden bir nüshası ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı: 67//6-17530

A N K A R A
21 Haziran 1971

Konu: Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili Sözleşme hakkında.

..... Cumhuriyet Savcılığına

Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili Sözleşme'ye Memleketimizin de katılması, 26 Ocak 1971 günü kabul edilen, 1331 sayılı Kanun ile uygun bulunmuştur. Memleketimiz bakımından 2 Temmuz 1971 tarihinde yürürlüğe girecek olan Sözleşme'nin metni 18 Mart 1971 gün ve 13782 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmış olup, esasa taalluk eden 1,2,3,4,5,6,7,8,9 ve 10. maddeleri de işbu genelgenin ekinde bulunmaktadır.

1- Sözleşme'nin 1,2,3,4,5,6 ve 7. maddelerinde bildirilen "Gönderici Makam" ve "Aracı Kurum" olarak Bakanlığımızın Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün tayin edildiği ve işbu Genel Müdürlüğün uhdesine düşen görevleri Cumhuriyet Savcılıkları aracılığı ile yapacağı Dışişleri Bakanlığına bildirilmiştir.

2- Bakanlığımızdaki kayıtlara göre, Sözleşme'yi, Avusturya, Barbados, Belçika, Brezilya, Cezayir, Çekoslavakya, Çin, Danimarka, Fas, Federal Almanya Cumhuriyeti, Filipinler, Finlandiya, Fransa, Guatemala, Haiti, Hollanda, İsrail, İspanya, İtalya, İsveç, Macaristan, Monako, Nijerya, Norveç, Orta Afrika Cumhuriyeti, Pakistan, Portekiz, Seylan, Şili, Tunus, Zambiya, Zair, Zambiya, Zambiya, Yunanistan ve Vatikan onaylanmış olup, bunlardan, Fas, Tunus, Federal

Alman Cumhuriyeti, Danimarka, Norveç, İsveç, Hollanda, Avusturya, Fransa, Belçika, İsrail, Portekiz, İtalya, İspanya, Çin, Hollanda, Antilleri, Filipinler, Sözleşmenin 3 üncü ve 17 inci maddeleri uyarınca Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği'ne bildiride bulunmuşlar ve işbu bildiride bulunanlardan, Federal Alman Cumhuriyeti, Danimarka, Norveç, İsveç, Hollanda, Avusturya, Fransa ve Belçika devletlerine ait metinler birlikte gönderilmiştir. İleride yeni onaylamalar veya bildiriler vaki olursa onlar da ek bir genelge ile duyurulacaktır.

3-a) Borçlusu akit devletlerin birinde ikamet etmekte bulunan bir nafaka alacaklısının müracaatı halinde, Cumhuriyet Savcısı veya bu işle görevlendirilecek Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Sözleşme'nin 3 üncü maddesinin 3 ve 4 sayılı bentlerinde yazılı hususların müracaatçı tarafından yerine getirilmesini istiyecektir. Ayrıca, Cumhuriyet Savcısı, genelgeye ekli olarak gönderilen ve akit ülkelerin subuta ve maddi hukuka ilişkin mevzuatını taşıyan metinleri inceliyerek borçlunun ikamet etmekte olduğu devletin kanunlarının eklenmesini lüzumlu kıldığı belgeleri ve bilgileri de müracaatçıya tamamlattıracaktır.

b) Temin edilen belgelerin yazılı olması gereken müracaatla birlikte borçlunun ikamet etmekte bulunduğu devletin diline çevrilmesi zorunludur. Bunlar, masrafı müracaatçı tarafından peşinen ödenmek suretiyle Cumhuriyet Savcılığınca mahallinde, mümkün olmadığı takdirde yazılacak talimat uyarınca çevrilecek dili bilenlerin bulunduğu bilinen başka bir Cumhuriyet Savcılığı aracılığı ile tercüme ettirileceklerdir. Tercüme ettirilen her belgenin aslına uygunluğunun tercüman tarafından inzalanmak suretiyle tevsiki ve tercümanın inzasının da Cumhuriyet Savcılığınca tasdik edilmesi gerekir.

c) Sözleşme'nin 9 uncu maddesi, akit tarafların kendi vatandaşlarına tanıdıkları masraf muafiyeti ve adli müzaharetten, başvuran yabancı nafaka alacaklılarının da yararlanacağını hükme bağlamıştır. Dördüncü maddenin 3 üncü fıkrası gereğince gönderici makam müracaatçı-

rin adli müzaharetten ve masraf muafiyetinden yararlanması gerektiği tediyeinde bulunabileceğine göre nafaka alacaklılarının çok zaman mali müzayaka halinde oldukları gözönüne alınarak bu hususa bilhassa dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu konuda, Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunumuzun 448 inci maddesinde öngörülen bir şahadetnamenin müracaat evrakına eklenmesi lâzımdır.

Müracaat evrakının tercüme ettirilmesi için yapılacak masraflar konusunda da ilgilinin Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümleri dairesinde, nafaka davasının Türkiye'de açılması veya nafaka ilâmının icraya konulması hallerinde görevli bulunacak mahkemeye başvurarak adli müzaharet talebinde bulunması mümkündür. Müracaat evrakı, dava açmaya veya icraya hazırlık mahiyetini taşıdıklarına göre bu davanın veya takibin yabancı bir ülkede yapılacak olması Sözleşme hükümlerine göre, bir değişiklik yaratmaz. Tercüme masrafları, adli müzaharete uygulanan usule göre karşılanır.

d) Sözleşme'nin 5 inci maddesinin 1 ve 2 sayılı bentlerine göre lüzum görülen bazı hallerde, Türkiye'de alınmış nafaka ilâmlarıyla tedbir nafakasının tediyesini tazammun eden ara kararlarının ve duruma göre ilâma veya arakararına mesnet teşkil eden duruşma zabıtlarının ve usuli muamelelere ilişkin belgelerin gönderilmesi gerekecektir. Bu durumlarda; dava dosyasının ilgili mahkemeden colp edilerek duruşma zabıtlarının, varsa bilirkişi raporlarının, doğum veya evlilik kayıtlarının, keşif veya delil tesbitine dair tutanakların ve dava yahut kararın mesnedi olan dava dilekçesi ve diğer belgelerin yukarıda (3.b) de belirtildiği gibi tercüme ettirilmeleri lâzımdır.

e) Borçlunun nezdinde bulunduğu devlet'in nevzuatı belgelerinden birden fazla örneklerinin gönderilmesini gerektirmiyorsa belgeler ve tercümeleri tek nüsha olarak düzenlenip gönderilmelidir.

f) Genelgeye eklenen yabancı devletlerin bildirilerinden de anlaşılacağı gibi bazı devletler, (Batı Almanya'da olduğu gibi) müracaat

caatların nasıl yapılacağına dair formüller öngörmüş, bazıları da (Belçika'da olduğu gibi) 3 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında sözü edilen vekâletnamenin düzenleneceği şekli belirtmiştir. Müracaatın ve örneği verilen belgelerin, öngörülen şekillere uymaları konusuna azami titizlik gösterilmelidir. Esasen Sözleşme'nin 4 üncü maddesinin 2 inci fıkrası da bu hususu amirdir.

g) Yukarıda belirtilen esaslara riayet edilerek noksansız olarak düzenlenecek evrakın Ağır Ceza Cumhuriyet Savcılıkları tavsit edilmeksizin doğruca Bakanlığımıza gönderilmeleri gerekmektedir.

4- Yukarıda belirtilmiş olduğu gibi Bakanlığımız, "Aracı Kurum" görevini de yüklenmiş bulunmaktadır. Gönderici Makam görevlerinin ifasında olduğu gibi bu görev de mahalli Cumhuriyet Savcılıkları aracılığıyla yerine getirilecektir.

Sözleşme'ye taraf olan devletlerden birinin ülkesinde bulunan bir nafaka alacaklısının talebi, Bakanlığımızca yetkili Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirilecektir. Talebi alan Cumhuriyet Savcılığı, Sözleşme'nin 6 ncı maddesinde öngörülen bütün işlemleri re'sen yapmakla görevlidir. Bu konudaki Sözleşme hükümlerinin uygulanmasında bazı hususların gözönünde bulundurulması lâzımdır.

a) Akit devletlerden birinin Gönderici Makamı tarafından Bakanlığımıza gönderilip incelendikten sonra yetkili Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirilen bir nafaka talebi üzerine Cumhuriyet Savcısı, evrak arasında bulunan vekâletnameye dayanarak nafakanın borçludan tahsili zımında durumun gerektirdiği her türlü hukuki işlemlere başvuracaktır.

Sözleşme'nin 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca, mevzuatımız bakımından uygulanabilecek tek çözüm tarzı, dava açmaktır. Zira Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunumuzun 540 ncı maddesinin 4 numarasında belirtildiği uyarınca aile hukuku içeriğindeki mütalâası gereken nafakaya ilişkin ilâmların tenfizine karar verilmesi mümkün değildir.

b. Cumhuriyet Savcılarını, alacaklının evrakına ekliyeceği vekâletnameye dayanarak nafaka davasını açacak, usulüne uygun olarak takip edecek ve sonunda istihsal ettiği ilânı icraya koyup hükmolunan nafakayı tahsil ettirecektir.

c. Mahkeme ve takip masrafları, alacaklının göndereceği masraf karşılığı avanstan karşılanacaktır. Alacaklının adlî müzaharet talebinde bulunması halinde HMUK. nun 448 ve müteakip maddeleri uyarınca işlem yapılacaktır.

d. Sözleşme'nin 10 uncu maddesi ile paraların da transfer edileceği Devletimiz tarafından diğer Devletlere karşı taahhüt edilmiş olduğundan, Cumhuriyet Savcılığı veya icra memurluğu tarafından vaki bir talep üzerine, yetkili banka şubelerinin gerekli işlemleri en erken zamanda yerine getirmeleri zorunludur.

5- Sözleşmenin 7 nci maddesinde de nafaka davaları ile ilgili istinabelerin icrasına dair hükümler bulunmaktadır.

6- Yukarıda 2 sayılı bentte de belirtilmiş olduğu gibi, yeni bildirimlerin vaki olması ve Sözleşmenin uygulanmasında yeni durumların meydana gelmesi nedenleriyle bu konuda ek genelgelerin çıkartılması gerektiği ve ayrıca, yapılacak işlemlerde de devamlı olarak başvurulması zorunlu olacağı gözönünde bulundurulurak^{genelge,} yazı ve eklerinin müstakil bir dosyada muhafaza edilip, yenisinin gönderilmesi mümkün olamayacağı cihetle titizlikle saklanmasına itina edilmelidir.

Keyfiyetin, kaza çevreniz içi bulunan Cumhuriyet Savcılıkları- na duyurulması ve ilişikte gönderilen eklerin birer nüshasının tevdi- i ile olunur.

H. H. Madakbaşı
I. HAKKI MADAKBAŞI
Adalet Bakanı Y.
Müstegar M.

- Ek: 1
1. Sözleşmenin esasa taalluk eden 1 den 10 & kadar ki madde metinleri.
 2. Federal Almanya Cumhuriyeti, Danimarka, İsveç, Hollanda, Avusturya, Fransa, Norveç, ve Belçika devletlerine ait metinler.

Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde
Tahsili İle İlgili Sözleşme

Dibace

Kanunen kendilerine bakmakla mükellef olan kimseleri yabancı memleketlerde bulunan ve ihtiyaç içinde olan şahısların karıştığı insani propleme bir çözüm yolu bulunmasının ivediliğini ve

Nafaka davalarının yabancı memleketlerde takibi veya nafaka ilâmlarının yabancı memleketlerde tenfizinin ciddi amelî ve kanunî güçlükler yarattığını mütalâa ederek ve

Bu proplemlerin hallini ve bu güçlüklerin yenilmesini mümkün olacak vasıtaları derpiş etmeğe kararlı olarak

Âkit Taraflar aşağıdaki hâsuslarda mutabık kalmışlardır :

MAEDE- 1

Sözleşmenin amacı

1. İşbu Sözleşmenin amacı, Âkit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ve bundan sonra "Alacaklı" diye isimlendirilen bir şahsın, Âkit Taraflardan başka birinin yargısına tâbi bundan sonra "Borçlu" diye isimlendirilen bir şahıstan hakkı olduğunu iddia ettiği nafakayı tahsil etmesini kolaylaştırmaktır. Nafakanın tahsilini kolaylaştırmakta kullanılacak teşekküller bundan sonra Gönderici Makamlar ve Aracı Kurumlar olarak isimlendirilmiştir.

2. İşbu sözleşmede öngörülen hukuk yolları, iç veya uluslararası hukukta mevcut diğer hukuk yollarını tamamlar, onların yerine geçmez.

Kurumların tayini

1. Onay veya katılma belgesinin tevdiî sırasında her Âkit Taraf kendi ülkesinde Gönderici Makamların vazifesini yapacak bir veya birkaç idarî veya adlî makam tayin eder.
2. Onay veya katılma belgesinin tevdiî sırasında her Âkit Taraf ülkesinde Aracı Kurumun vazifelerini yapacak kamusal veya özel bir teşekkül tayin eder.
3. Her Âkit Taraf 1 inci ve 2 nci fıkraların tatbiki cümle - sinde olan tayinleri ve bunlarda vuku bulacak bütün değişiklikleri geçikmeksizin Genel Sekretere bildirir.
4. Gönderici Makamlar ve Aracı Kurumlar, diğer Âkit Taraf - ların Gönderici Makamları ve Aracı Kurumları ile doğrudan doğruya temasa geçebilirler.

MADDE- 3

Talebin gönderici makama sunulması

1. Bir alacaklı bundan sonra "alacaklının devleti" diye isimlendirilen bir Âkit Tarafın ülkesinde bulunduğu borçlu da bun - dan sonra "Borçlunun Devleti" diye isimlendirilen başka bir Âkit Tarafın yargısına tâbi olduğu zaman alacaklı borçludan nafaka ala - cığının tahsili için bulunduğu Devletin bir Gönderici Makamına bir talepte bulunabilir.
2. Her Âkit Taraf, Aracı Kurumun Devletinin kanununa göre nafaka taleplerinin ne şekilde olarak istinat etmesi gereken beyyineyi, bu beyyinehin kabule meyan olması için ne şekilde arz edilmesi ge - rektiğini ve bu kanunun vaz ettiği diğer şartları Genel Sekretere bildirir.
3. Alâkalı bütün belgeler ve belgelerde bilhassa Aracı Kuru - ma alacaklı namına hareket etme veya alacaklı namına hareket etmeye ehil bir şahıs tayin etme yetkisi veren bir vekâletname ile ala - caklının ve mümkünse borçlunun birer fotoğrafı nafaka talebi ile beraber sunulmalıdır.

4. Gönderici Makam, Aracı Kurumun Devletinin kanununun ~~ama-~~
dığı bütün şartların yerine getirilmiş olması için mümkün olan bü -
tün tedbirleri alır; bu kanunun hükümleri mahfuz kalmak üzere nafa -
ka talebi aşağıdaki bilgileri ihtiva eder :

a) Alacaklının soyadı, adı, adresi, doğum tarihi, milliyeti
ve mesleği ile icabında kanunî mümessilinin soyadı, adı ve adresi;

b) Borçlunun soyadı, adı, doğum tarihi, milliyeti ve mes -
leği ile alacaklının malû olduğu ölçüde borçlunun son beş sene
içindeki adresleri;

c) Nafaka talebinin mucip sebeplerinin teferruatlı bir izahı
ile talep olunan şey ve bilhassa alacaklının ve borçlunun gelir
kaynakları ve aile durumuna mütaallik sair alâkalı bilcümle malû
mat.

MADDE- 4

Dosyanın intikali

1. Gönderici Makam, talebi gereksiz mütalâa etmedikçe, dos -
yayı borçlunun Devleti tarafından tayin edilen Aracı Kuruma inti -
kal ettirir.

2. Dosyayı intikal ettirmeden önce, Gönderici Makam gönde -
rilecek evrakın alacaklının Devletinin kanun^{na} göre şekil bakımından
muntazam bulunduğuna kanaat getirir.

3. Gönderici Makam, Aracı Kuruma talebin haklı olup olma -
dığına dair kendi fikrini bildirebilir ve alacaklının adlî müzaha -
ret ve masraf muafiyetinden istifade ettirilmesini tavsiye edebilir.

MADDE- 5

Hükümlerin ve diğer adlî muamelelerin intikali

1. Gönderici Makam, alacaklının talebi üzerine 4 üncü mad -
denin hükümlerine uygun olarak, Âkit Taraflardan birinin salâhiyet -
li bir mahkemesinden alacaklı lehine sâdır olan nafaka ile ilgili
muvakkat veya nihaî her kararı veya diğer her adlî muameleyi, lü -
zumlu ve mümkün olduğu takdirde, bu kararın alınmasına müncer olan
duruşmanın zabıt varakası ile birlikte intikal ettirir.

2. Yukarıdaki fıkreda bahsedilen kararlar ve adli muameleler 3 üncü maddede zikredilen belgelerin yerine geçebilir ve onları tamamlayabilir.

3. 6 ncı maddede öngörülen muhakeme usulü, borçlunun Devletinin kanununa göre ya bir tenfiz kararı veya tescil usulü olabilir ya da 1 inci fıkra hükümlerine göre intikal ettirilen karara müstenit yeni bir dava olabilir.

MADDE- 6

Aracı kurumun görevleri :

1. Aracı Kurum, alacaklının verdiği yetki sınırları dahilinde hareket ederek, alacaklı namına nafakanın tahsilini temin için icap eden bütün tedbirleri alır. Bu tedbirler meyanında bilhassa sulh yoluna gider, gerekirse bir nafaka davası açar ve takip eder ve nafaka tediyeyle ilgili her hükmü emri veya sair adli muameleyi icra ettirir.

2. Aracı Kurum Gönderici Makama yapılan işlerden daimî surette malûmattar kalar. Eğer bir işlemlerde bulunamazsa bunun sebebini bildirir ve dosyayı gönderici makama iade eder.

3. Anılan davalarda ve bunlarla murtabat bütün meselelerde uygulanacak kanun işbu sözleşmenin hiçbir hükmü ile bağlı olmayızın, bilhassa devletler hususî hukuku dalındaki hükümleri ile beraber borçlunun devletinin kanunudur.

MADDE- 7

İstinabe

İlgili iki Âkit Tarafın kanunları istinabeyi kabul ettiği hallerde aşağıdaki hükümler uygulanır :

a) Nafaka davasına bakan bir mahkeme, tamamlayıcı belgeler ve başka deliller temin etmek için, ya diğer Âkit Tarafın yetkili mahkemesinden ya da Âkit Tarafın tayin edeceği başka bir makam veya Kurumdan istinabe talebinde bulunabilir.

b) İstinabe talebinde bulunulan Makam, Tarafların hazır ola-

Bilmesi veya temsil edebilmesi için istinabenin icra edileceği tarihi ve mahalli ilgili gönderici makam ve aracı karuma, aynı zamanda borçluya bildirmeye mecburdur.

c) İstinabe mümkün olan süratle icra edilmelidir. Alındığı tarihten itibaren dört ay zarfında icra edilemezse, istinabede bulunan Makama geçikmenin veya icra edilmeyişinin sebepleri bildirilmelidir.

d) İstinabenin icrası hiç bir gûna harç ve masraf tediye-sini gerektirmez.

e) Aşağıdaki haller dışında istinabenin icrası reddedilemez:

1. Belgenin sıhhatinin şüpheli olması;

2. İstinabeyi icra edecek Âkit tarafın bunu egemenliğine veya güvenliğine hânel getirecek mahiyette bulması,

MADDE 8

Adlî kararların tadili

~~Nafaka kararlarının tadiline müteallik taleplere de bu Sözleşmenin hükümleri uygulanır.~~

MADDE 9

Muafiyetler ve kolaylıklar

~~1. İşbu Sözleşme altında yapılacak adlî muamelelerde nafaka alacaklısı, davanın açıldığı memlekette ikamet eden veya bu memleketin vatandaşı olan alacaklılara tanınan masraf muafiyetinden istifade eder ve onlarla aynı muameleyi görür.~~

~~2. Yabancı veya gayri mukim alacaklılar dava masrafları için teminat akçesi yatırmaya ne de başka türlü bir tediye veya yardımda bulunmaya mecbur edilemezler.~~

~~3. Gönderici makamlar ve Aracı Kurumlar bu Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak ifa ettikleri hizmetler için hiçbir ücret tahsil edemezler.~~

MADDE 10

Paraların transferi

Harice yapılan para transferlerini kayıtlı bulunan Âkit taraflar, nafaka olarak tahsil edilen paraların ve bu Sözleşmeye müsteniden açılan nafaka davaları münasebetiyle yapılmış masrafları karşılanmaya matuf paraların transferine birinci derecede öncelik tanıyacaklardır.

Sekreterlikçe tercüme edilmiştir.

Nafaka alacaklarının yabancı ülkelerde tahsili ile ilgili 20 Haziran 1956 günlü Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 2 inci paragrafı uyarınca Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine temin edilen bilgiler.

Bir nafaka davasında Alman Hâkimi, uygulanacak kanun bakımından davacı ile davalı arasındaki münasebeti tayin etmek zorundadır. Onun evvelâ, bu hukuki münasebete hangi nafaka kanununun kabili tatbik olduğunu tayin etmesi lâzımdır. Çocuklara karşı nafaka borcu konusunda uygulanacak kanuna dair 24 Ekim 1956 tarihli La Haye Antlaşmasındaki hükümler saklı olmak üzere Alman Devletler Hususi Hukuku kuralları kesindir.

Alman Medenî Kanununun (EGBGE) ~~meriyetine dair kanunun çocukların nafakasına ilişkin 19-21 maddeleri~~ şöyledir.

Madde 19- Nesebi sahih bir çocuk ile ebeveyni arasındaki hukuki münasebet, babanın, baba ölmüş ise ananın Alman uyruklu olması halinde Alman Kanununa göre tayin edilir. ~~Anne veya babanın Alman uyrukluğunu kaybetmiş, fakat çocuğun bu uyrukluğunu muhafaza etmiş olması halinde de aynı kaide uygulanır.~~

Buna kıyasen, nesebi sahih bir çocuk ile ebeveyni arasındaki hukuki münasebet, kaideten, babanın, baba ölmüş ise ananın uyruğu olduğu devletin kanunlarına tabi olacaktır. (Reichsgericht in Medenî hukukla ilgili kararları -RGZ- Cilt 170, S. 198)

Madde 20- Nesebi gayri sahih olan bir çocukla anası arasındaki hukuki münasebet, ananın Alman uyruklu olması halinde Alman Kanununa göre tayin edilir. Ananın Alman uyrukluğunu kaybetmiş, fakat çocuğun bunu muhafaza etmiş olması halinde aynı

ALMANYA

kaide uygulanır.

Buna kıyasen, nesebi gayri sahih olan bir çocukla anası arasındaki hukuki münasebet, kaideten, ananın uyruğu bulunduğu devletin kanununa göre tayin edilir (RGZ; Cilt 76, S. 283; Bayerisches Oberstes Landesgerichti'n Neue Juristische Wocheuschrift, 1956, S. 350)

Madde 21- Nesebi gayri sahih bir çocuğun babasının, çocuğa karşı olan nafaka borcu ile ananın gebelik, loğusa ve bakım masraflarını karşılama mükellefiyeti, çocuğun doğduğu tarihte ananın uyruğu bulunduğu devletin kanunlarına göre tayin edilir. Ancak, Alman Kanununda öngörülmiş olanları aşan iddia ve talepler kabul ve icra edilemez.

Ayrılık Mali de-dahil olmak üzere, karı ile koca arasındaki iddia ve talepler konusunda Alman Medenî Kanununun 14 üncü maddesi aşağıdaki hükümleri taşımaktadır:

Madde 14- Bir Alman karı ile koca arasındaki ahvali şahsiyeye müteallik hukuki münasebetler, yabancı bir ülkede ikamet etseler dahi Alman Kanununa göre tayin edilir.

Kocanın Alman uyruklugunu kaybetmiş karının ise muhafaza etmiş olması halinde de Alman Kanunu uygulanır.

Boşanmış kişiler arasındaki nafakaya, Alman hukukunda boşanmanın bir sonucu nazarıyla bulunduğu için, boşanma hangi devletin kanunlarına göre vuku bulmuş ise nafakada bu kanunlara tabi kılınmıştır.

Bu gibi konulara ilişkin Alman Medenî Kanununun mer'iyetine dair Kanunun 17 inci maddesinin 1 inci fıkrası ile 3 üncü fıkrasının birinci bölümü şöyledir:

Madde 17- (1) Boşanma, boşanma davasının açıldığı tarih-

te kocanın uyruğu bulunduğu devletin kanunlarına tabidir.

.....

(3) Boşanma davası karı tarafından açıldığı takdirde, kararın tefhimi sırasında yalnız karı Alman uyrukluğunda olsa da hi yine Alman Kanunu uygulanacaktır.

Yukarıdaki kurallara uygun olarak, uyrukluğun uygulanacak ~~kanun~~ konusunda tayin edici faktör olması halinde bir şahsın Alman uyrukluğuna ilâveten başka bir devletin de uyrukluğunu haiz olması halinde dahi Alman Kanunu uygulanır. (RGZ, Cilt 150, S. 382). Hiç bir devletin uyruğu bulunmayan bir şahıs söz konusu olduğunda, şahsın ikamet ettiği devletin kanunları uygulanır. (Alman Medeni Kanununun mer'iyetine dair Kanunun 29 uncu maddesi).

Alman Usul Kanununa göre Alman Hâkimi, yukarıda belirtilen kanunlar ihtilâfî kaideleri muvacehesinde yabancı devletin kanununun uygulanması gerektiği sonucuna vardığı takdirde, bu kanun hükümlerinin mahkemece bilirmiyenlerinin isbatı gerekir. (Alman Hukuk Usulü Kanunu m. 293). Bu gibi hallerde, nafakaya ilişkin yabancı kanun hükümlerini ihtiva eden metinlerin, yayımlandıkları resmî gazeteye de atıf yapılmak suretiyle Alman Hâkimine ibraz edilmeleri lâzımdır. Bu belgelere bir de Alman dilinde tercümelerinin eklenmesi gerekir.

Buna ilâveten, hak talep edenin müracaatının, nafaka talebinin mesnedini teşkil eden hususlarla talep olunan yardımı ihtiva etmesi lâzımdır. (20 Haziran 1956 tarihli Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası). Talebin dayanağını teşkil eden bu hususların, Alman usul kanununca makbul olan delillerle desteklenmesi ve isbat edilmesi lâzımdır. Bu isbat, şahit veya bilirkişilerle, vesika ibraz etmek suretiyle, adlî araştırmayla ve hak talep eden davacı ile davalının dava tarafları olarak

ALMANYA

çağrılmalarını istemekle olabilir.

Alman Usul Kanunu, 20 Haziran 1956 tarihli Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 3 üncü paragrafında sözü edilen ve "Aracı Kurum'a" yetki veren vekâletnamenin bizzat davacı yahut onun kanuni temsilçisi tarafından verilmesini amirdir. Kimin kanuni temsilci sıfatını haiz olacağı, nesebi sahih bir çocuğun ana veya babasının, nesebi sahih olmayan çocuğun da anasının uyruğu bulunduğu devletin kanunlarına göre tayin edilir. (Alman Medeni Kanununun Meriyetine dair Kanunun 19 ve 20 inci maddeleri). Bu vekâletnamenin şekli, başvuru mahkemenin kanunlarıyla düzenlenir. Alman Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 80 inci maddesi uyarınca, yazılı basit bir şekil kafidir. Bununla beraber, vekalet veren kişinin imzasının tasdik edilmesi tavsiyeye şayan-
dır:

Hak talep eden bir davacı tarafından yapılacak bir müracaat ilişkisinde örneğe göre düzenlenebilir. Sözü edilen muhtelif delilleri teşkil eden vesikalar gerektiği şekilde müracaatta eklenebilir.

Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili İle İlgili 20

Haziran 1956 tarihli Sözleşme hükümleri gereğince nafaka talebi

İçin müracaat ÖRNEĞİ

Davacı :

Soyadı :

Adı :

Doğum tarihi :

Doğum yeri:.....

Delil : 1/ Doğum kaydı ibrazı (örneği ve tasdikli tercümesi)

Mutad ikamet yeri (tam adresi) :

Mesleği (veya tahsili) :

Uyruklugu :

Delil: Uyrukluk belgesi ibrazı.

Davacı resit değildir:

..... yayımlanan..... tarihli
.....2/ Kanunun.....nci maddesi
gereğince,

Delil: Bu hükmün tasdikli bir tercümesinin ibrazı.

Dayacı, (ana, baba, vasi) tarafından temsil edilmektedir. 3/

Soyadı :

Adı :

Doğum tarihi :..... Doğum yeri :.....

Adresi :

Mesleği :

Uyruklugu :

Delil ^{4/}: Uyrukluk belgesi ibrazı.

Yukarıda adı geçen,..... yayımlanan.....
..... tarihli.....^{2/} Kanunun.....
maddesi uyarınca davacının kanuni temsilcisi bulunmaktadır.

Delil: Hükmün tasdikli bir tercümesinin ibrazı.

veya: yukarıda adı geçen, davacının resit olmaması nedeniyle ...
..... mahkemesinin..... tarih ve
..... sayılı kararıyle davacıya temsilci olarak tayin edil-
miştir.

Delil: Kararın bir örneği ile tasdikli tercümesinin
ibrazı.

ALMANYA

Davalı

Soyadı :
Adı :
Doğum yeri : Doğum tarihi:
Uyruklugu :
Adresi :
Mesleği
(veya tahsili):

Reşit olmadığı veya kanunen ehliyetsiz olması hallerinde temsil-
cisinin adı ve adresi:

Davacının ailevi ve mali durumu:

Nesebi sahih olan çocuklar konusunda:

Davacı, davalının aşağıda hüviyeti açıklanan şahısla evliliğinin-
den doğan meşru çocuktur.

Soyadı :
Adı :
Doğum tarihi : Doğum yeri:
Adresi :
Mesleği :
Uyruklugu :

Delil: Evlilik kaydı ve uyrukluk vesikalarının tasdikli
tercümeleri ile birlikte ibrazı.

Davacı ile birlikte yaşamaktadır 5/.
Ebeveyn ayrı yaşamaktadırlar, /veya/Ebeveyn
..... mahkemesinin tarih ve
..... sayılı kararı ile boşanmışlardır.

Delil: İfâanın bir örneği ile tasdikli tercümesinin
ibrazı.

ALMANYA

davalı..... yayımlanan..... tarihli
..... Kanununun 2/..... inci maddesi uyarınca
ca nafaka ödemeye yükümlüdür.

Delil: Kanun hükmünün tasdikli bir tercümesi.

Davacı ile anasının /veya/babasının ailevi ve mali du-
rurları şöyledir:.....

Nesebi sahih olmayan çocuklar hususunda:

Davacı, davalının gayri meşru çocuğudur.

Davacının anası, davalı ile..... tarihten.....
..... tarihe kadarki devrede cinsi münasebette bulunmuştur.

Delil: Çocuğun annesinin şahadeti (adı ve adresi)

Cinsi münasebetin vuku bulduğu devre, kanuni gebelik süresi için-
dedir. Bu süre, yayımlanan.....
tarihli..... 2/ Kanununun..... inci
maddesi uyarınca çocuğun doğumuna takaddüm eden.....
inci gün ile inci gün arasındadır.

Delil: Kanun hükmünün tasdikli bir tercümesinin ibrazı.

Davacı..... yayımlanan..... tarihli
..... 2/ Kanununun inci maddesi
uyarınca..... tarihinden.....
tarihine kadar nafaka ödemeye yükümlüdür.

Bu hüküm şöyledir:.....

Delil: Kanun hükmünün tasdikli bir tercümesi,

Davalı, çocuğun babalığını kanunen muteber bir belgeyle kabul
etmiş ve..... tarihinden.....
tarihine kadar ayda..... ödemeyi taahhüt etmiştir.

Delil: Belgenin ve tasdikli bir tercümesinin ibrazı.

Davacının ailevi ve mali durumu şöyledir:.....y

Mesru olmayan bir çocuğun anası konusunda:

Davacı, yayımlanan.....tarihli
²/Kanununun.....inci
 maddesi uyarınca çocuğun anasına..... baliğ olan
⁶/ödemekle yükümlüdür.

Delil: Kanunun bu hükmünün tasdikli bir tercümesinin
 ibrazı.

Karı ve koca konusunda (Boşanma hali):

Davacı, davalının esidir (idi).

Davacı..... mahkemesinin.....
 tarih ve sayılı kararıyla ondan boşanmış/ay-
 rılmıştır/.

Delil: İlanın bir örneği ile tasdikli tercümesinin
 ibrazı.

Davacı,..... yayımlanan.....
 tarihli.....²/Kanununun..... maddesi
 uyarınca nafaka ödemekle yükümlüdür.

Bu hüküm şöyledir:.....

Delil: Hükümün tasdikli tercümesinin ibrazı.

Davacının ailevi ve mali durumu şöyledir:.....

Davalı, davacıya kanuni temsilcisi vasıtasıyla.....
 bankasının..... sayılı hesabına aktarılmak suretiyle
 tarihinden
 tarihine kadar ayda..... ödiyecektir.

Bu ülkenin döviz mevzuatı bu şekildeki para transferini
 yasaklamaz. /veya/: bu ülkenin kanunlarının gerektirdiği döviz
 kontrol permisi ilişiktir.

Davacının.....^{7/}..... yayımla-
nan..... tarihli.....^{2/}Kanununun
..... maddesi uyarınca davalı ile birlikte davacıya
nafaka ödemekle yükümlüdür (1er).

Maddenin metni şöyledir:.....

Delil: Maddenin tasdikli bir tercümesinin ihrazı.

Nafaka ödemeye yükümlü diğer kimselerin ailevi ve mali durumları
şöyledir:.....

A Ç I K L A M A L A R

- ^{1/}Doğumun isbatı zımında delil, normal olarak yalnız çocuklar için nafaka istenmesi konusunda gereklidir.
- ^{2/}Türk Medenî Kanunu, gibi, devlet ile Kanunun adları yazılacaktır.
- ^{3/}Temsilcinin kanuni sıfatı yakut hısımlığı (ana, baba vası gibi).
- ^{4/}Yalnız temsilcinin ana veya baba olması halinde gereklidir.
- ^{5/}Davacının birlikte yaşadığı nin adı ve davacıya olan hastalığı veya münasebeti yazılacaktır.
- ^{6/}Meselâ;..... nafaka, loğusa masrafları.
- ^{7/}Nafaka ile yükümlü bulunan kimselerin adları ve adresleriyle davacıya olan hısımlıkları.

BELÇİKA

Sözleşmenin 3 ncü maddesinin 4 ncü fıkrasında öngörülen esas unsurlardan başka, alacaklının talep ettiği miktarı belirtmesi ve buna nafaka borcunu doğuran aile bağlarıyla nafaka mükellefiyetine dair kanun metinlerini gösteren resmî belgeleri ve ayrıca Aracı Kuruma alacaklı namına hareket etme veya ona bu iş için başka bir şahıs tayin etme yetkisi veren bir vekâletname eklemesi gerekir.

Keza, bu vekâletname aşağıdaki kayıtları da ihtiva etmelidir :

- Talep edilen miktar,
- İstinaf yoluna müracaat etme yetkisi,
- İcrayı takip yetkisi,
- Karardan önce sulh olma yetkisi.

Bu bilgiler ilişikte bulunan modele göre verilmelidir.

Adlî yardım ve parasız usulden istifade maksadiyle yoksulluğu müsbit belgelere gelince, bunun için aşağıdaki şekilde yazılmış olan adlî yardım ve parasız usul hakkındaki 29 Haziran 1929 tarihli Kanunun 30 ncü maddesine uymak gerekir:

"Yabancı bir memlekette oturan müracaatçı iki nüsha olarak hazırladığı dilekçesini oturduğu ülke kanununa göre yoksulluğunu ispat için istenen belgeleri de ekleyerek büroya veya hâkime gönderir."

"Eğer bu ülkede hiç bir kanun, yoksulluğu ispat için istenen belgeler konusunu düzenlemiyorsa veya orada uygulanan kanundan yararlanması mümkün değilse, müracaatçı dilekçesine oturduğu yerin Belçika Konsolosluğu tarafından tasdik edilmiş

bir beyanname ekler. Bu beyanname müracaatçının oturduğu yeri ve geçim vasıtalarıyla mükellefiyetlerini teferruatlı bir şekilde gösterir."

Belçika Krallığı

Adalet Bakanlığı

Brüksel (Belçika)

20 Haziran 1956 tarihinde New-York'ta hazırlanmış olan
Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile İlgili

Sözleşme

Vekaletname

Ben aşağıda imzası bulunan (soyadı, adı, mesleği, adresi ve oturduğu yer)

Sayıtı avukat (1)

Bilhassa aşağıdaki hususlarda tevkil ettim :

Darum adli müzaheret talebini de gerektiriyorsa, bu husus ta yerine getirildikten sonra,

- Borçlu (2) gelirlerini veya emeğinin karşılığını veya ona ait diğer meblağların tahsilini talep etmek.

- Borçlu (3) aleyhine nafaka davası açmak, uzlaşmak, sulh olmak, istinaf etmek, her türlü belge ve vesikaları tebelluğ etmek, vaki kararları icra ettirmek, her türlü şikâyetleri yapmak veya yapılmış şikâyetleri takip etmek, burada öngörülmemiş olmakla beraber ilerde taraflardan tasdikî mümkün olan gerekli bütün idarî işlemleri yapmak.

İmza

Tanzim yeri

Üstteki imzanın tasdiki

- (1) Yoksulluğu ne'niyle müste'fi parasız istişare bürosu tarafından avukat tayini talep ediyorsa veya bir avukat seçmişse bu kısmı açık bırakınız.
- (2) Ancak eşlerden biri olabilecek borçlunun hüviyetini belli ediniz.
- (3) Borçlunun hüviyetini belli ediniz.

DANİMARKA

Danimarka Kanunlarına göre nafaka talepleri, yetkili Danimarka idari makamlarının emri üzerine Danimarka Mahkemeleri tarafından yahut Norveç, İsveç, İzlanda ve Finlandia'nın benzeri müesseselerince verilmiş bir karara dayanmadıkça infaz edilemez.

Her davaya ait esasların, davanın özelliği gözönüne alınarak ibraz edilen delillere ve muhakeme sonucuna göre mahkemece tayin edileceğinden, nafakanın tahsili konusunda, yapılacak taleplerde aranan şartlara ve bu gibi taleplerin ne şekilde yapılacağına dair bir genel beyanda bulunulması mümkün değildir.

Sözleşmenin yabancı memleketlerde tesis edilmiş nafaka ilâmlarının infazı konusunda âkit taraflara bir vecibe yüklememiş olmasına rağmen, Danimarka makamları, bilhassa mahkemeler tarafından hüküm altına alınmış yabancı memleketlerden gelen nafaka talepleri konusunda gereken ihtimamı göstereceklerdir.

Holanda Hükümetinin tercümesiMadde 158 :

Eşler karşılıklı olarak sadakat, yardım ve müzaheretle devlidirler. Müteakabilen ihtiyaçlarını temin etmek borcu altına girerler.

Madde 280 :

Eğer talebi üzerine boşanma kararı verilmiş olan eşin geçimini temin edecek geliri yoksa, mahkeme, diğer eşin mallarından ona nafaka verilmesine karar verebilir.

Madde 301 :

265 den 275 nci maddeye ve 277 den 283 üncü maddeye kadar olan hükümlerle 286 nci madde, eşlerden birisi tarafından diğerine karşı istenmiş ayrılığa hüküm halinde de aynı suretle tatbik olunur.

Madde 344 :

Evlilik dışında doğan ve mesebi reddedilen bir çocuğun babası kudreti ölçüsünde bu çocuğu rüştüne kadar geçindirmek ve yetiştirmekle mükelleftir.

Eğer çocuk rüştüne idrak etmesine rağmen ruhi veya bünyevi nedenlerle geçimini temin edemiyorsa, baba onu geçindirme borcunu muhafaza eder.

Çocuk birbiriyle evlenmeleri memnu olanlardan veya evli erkek ve kadının zinasından doğduğunda aynı borçlar anaya terettüp eder; 341 nci maddenin 2,3 ve 4 üncü fıkraları tatbik olunur.

Madde 344 a:

Yukardaki maddenin 1 inci fıkrasına müstenit dava, çocuğun, ananın veya davalının kaza çevresi dahilinde oturduğu mahkemede açılır. Bu dava çocuğun doğumundan beş sene geçmekle mü-

ruru zamana uğrar.

Yukardaki maddenin 1 inci fıkrasına müstenit davayı açmağa ve vasi tarafından açılmış böyle bir dava üzerine verilen hükmü istinaf etmeye Çocukları Koruma Heyeti de yetkilidir.

Heyet davayı açmak için ananın iznini almalıdır. Fakat ananın iradesini beyan edememesi halinde buna lüzum yoktur. Eger ana küçük ise kanunî temsilcisinin izni gereklidir.

Madde 344 b:

Davanın ikamesi halinde baba haftalık, aylık veya üç aylık bir ödemeye mahkûm edilir. Mümkünse bu ödemeyi garantiliyen teminatlar tesbit olurur.

Bu hususta gerekli nedenler varsa baba derhal bir miktar para ödemeye dahi mahkûm edilebilir.

Davanın açılması anından başlayarak beş senelik devreden daha öncesi için hiç bir ödeme gerekmez.

Madde 344 c:

Ölü doğmuş olsa dahi, evlilik haricinde doğan ve nesebi reddedilen bir çocuğun babası doğum masraflarını ve doğumu takip eden altı hafta zarfındaki iâşe ve bakım masraflarını anaya ödemekle yükümlüdür.

Bu masrafların tazmini hâkim tarafından hakkaniyete ve mahalli adetlere göre tesbit edilir.

Dava, ananın, çocuğun veya davalının kaza çevresi dahilinde oturduğu mahkemede açılır.

Dava hakkı doğumdan bir sene sonra nihayet bulur.

Madde 344 d:

Çok acele hallerde mahkeme başkanından ihtiyati tedbir yoluyla geçici bir ödeme istemek imkânı saklı kalmak üzere, 344 ve 344 c maddelerinde öngörülen borcunu kabul eden kimse mahke-

nece tahkikatın her safhasında ve dava devam ederken geçici bir ödemeye mahkûm edilebilir.

Madde 344 e:

Doğundan evvel 301 inci gün ile 179 uncu gün arasında ana ile cinsi münasebette bulunmuş olan kimse nesebi reddedilen çocuğun babası sayılır.

Bununla beraber, 344 ve 344 c maddeleri gereğince bu kimseye karşı açılan dava aşağıdaki hallerde reddedilir:

a) Eğer o kimse söz konusu süre zarfında ananın bir başkasıyla cinsi münasebette bulunduğu ispat ederse; neğir ki çocuğun bu münasebetten olmayacağı anlaşılsın.

b) Eğer hâkim davalının çocuğun babası olmadığına kesinlikle kanı ise.

Madde 344 f:

Babalığın isbatı, özel bir delile bağlı değildir. Aksini bütün delillerle ispat etmek mümkündür. Kat'i yemin teklif edilemez. 191 inci madde tatbik olunmaz.

Bununla beraber, vasi sıfatıyla çocuğunun babası aleyhine 344 üncü maddede öngörülen davayı açan ana şahit olarak dinlenebilir.

Hâkim bir davayı 344 üncü maddenin 1 inci fıkrasına göre nihâî bir kararla bitirmeden önce tahkikatın her safhasında toplanmaya davet edebileceği Çocukları Koruma Heyetini dinler, Bu davet zabıt kâtibi tarafından ve yazılı olarak yapılır. Fakat Hâkim başka bir davet şekli de kararlaştırabilir.

Celseler ve müdafaalar gizlidir. Hüküm açık celsede verilir.

Madde 344 g:

344 a maddesinde öngörülen ödemeler veya derhal ödenecek para çocuk adına Çocukları Koruma Heyetine yatırılır.

Madde 344 h:

Eğer bir ana 344 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında tasrih edilmiş olan borcu uygun surette yerine getirmiyorsa 468 inci madde tatbik edilir.

Madde 344 i:

344 üncü maddede sözü edilen baba veya ana mirasçı bırakarak ölünce, bu mirasçılar çocuğun geçimi için ancak evlilik dışı doğmuş ve tanınmış çocuk olarak ne olacak idiyse ona tekabül eden bir meblağ itası ile mükellâf olurlar. Mahkeme çocuğun veya Çocukları Koruma Heyetinin talebi üzerine bunun miktarını tesbit eder. Babanın veya ananın ölümünden itibaren bir sene içinde talepte bulunulmadığı takdirde dava hakkı düşer. Ayrıca, 344 a ve 344 d maddeleri de aynı suretle tatbik edilir.

Madde 463:

Herkes yoksulluk içinde bulunan usul ve fûruuna yardım etmekle mükelleftir.

Madde 464:

Damatlar ve gelinler yoksulluk içinde bulunan kayınbaba ve kaynanalarına yardım etmekle mükelleftirler. Bu borç karşılıklıdır.

Söz konusu borç aşağıdaki durumlarda ortadan kalkar:

a) Eğer sihri hisimliği doğuran evlenme feshedilmiş ve bu evlenmeden de oğul ve torun kalmamışsa kayınbaba ve kaynana ile damatları veya gelinleri arasında;

b) Kendisine karşı bir boşanma davası açılmış ve bunun sonucu olarak evlilik bağı kopmuş bulunan bir damat veya bir gelin

hakkında;

c) Kendisine karşı bir ayrılık davası açılmış bir damat veya bir gelin hakkında, verilen ayrılık hükmünün kesinleşmesinden sonra;

d) Nesebi sahîh çocukları üzerinde velâyet hakkını kaybetmiş ve evliliği sona ermiş bir damat veya bir gelin hakkında;

e) Yeniden evlenen bir kaynana veya bir gelin hakkında.

Madde 467:

Ana ve baba küçük çocuklarını kudretleri ölçüsünde geçindirmek ve yetiştirmekle mükelleftirler.

İ S V E Ç

İhtirazi Kayıt Beyanı

Madde 1: İsveç, münferit hadiseye bağli şartlar gerektirdiginde siyasi mülteci sıfatıyla İsveç'e giren bir şahsın nafaka elde etmesini istihdaf edecek kanunî destek taleplerini reddetmek hakkını mahfuz tutar.

Madde 9: Eğer dava İsveç'te açılmışsa, 9 uncu maddenin 1 ve 2 nci fıkralarında öngörülen masraf muafiyetlerinden ve kolaylıklardan sadece bu Sözleşmeye taraf olan Devletlerden birisinin vatandaşları veya bu Sözleşmeye taraf olan Devletlerden birisinin arazisinde bulunan vatansızlar yahut ta İsveç'in muafiyetlere ve kolaylıklara dair bir Sözleşme akdettiği Devletin vatandaşları istifade edezler.

Nafaka iddialarının isbatı, subut delillerinin ne suretle ibraz edileceği ve riayet edilmesi gereken diğer kanunî vecibeler konusunda Norveç Kanunlarının öngördüğü şartlara dair bilgiler aşağıdadır:

Bir tarafta eşe ve evlilik içinde doğan nesebi sahih çocuklara diğer tarafta, evlilik dışında doğan çocuklara ait olmak üzere nafaka talepleri Norveç usulüne göre iki guruba ayrılır. Birinci guruba ait talepler Adalet Bakanlığınca, ikinci guruba ait talepler de Sosyal İşler Bakanlığınca kontrol edilir. Bundan dolayı, her iki grup aşağıda ayrı ayrı mütalâa edileceklerdir. Bunların tabii oldukları ilgili kanunlar, Evlilik İçinde Doğan Çocuklar ve Evlilik Dışında Doğan Çocuklar adlı kanunlardır.

I. Eşe ve evlilik içinde doğan çocuklara verilecek nafaka

Norveç'te bir nafakanın sağlanmasını temin etmek için ya Norveç Mahkemesince yahut yetkili idarî mercice (Vali-Kaymakam) verilmiş kabili icra bir nafaka emrinin mevcudiyeti şarttır. Olayın icra tarafından ele alınmasını isteyen davacının, nafaka mükellefiyetini tesis eden bir emri istihsal etmek zımında valiye (kaymakam) başvurusu lâzımdır. Fakat bu usule, yalnız davacı ile davalının bu usulün uygulanmasında anlaşmaları halinde başvurulabilir. Bununla beraber, her iki tarafın muvafakat etmesi şartıyla, vali (kaymakam) tarafından önceden verilmiş bir nafaka emrindeki nafaka miktarının tarafların mali durumlarındaki değişiklik nedeniyle değiştirilmesi için de bu usule başvurulabilir.

Mes'elenin icra organı tarafından halledilmesi konusundaki yukarıdaki şartlar yerine getirilmediği takdirde işin mahkemece ele alınması, Evlilik İçinde Doğan Çocuklar ve Evlilik Dışında Doğan Çocuklar adlı kanunlardır.

II. Eşe ve evlilik içinde doğan çocuklara verilecek nafaka

Norveç'te bir nafakanın sağlanmasını temin etmek için ya Norveç

Mahkemesince yahut yetkili idarî mercice (Vali-Kaymakam) verilmiş

kanunî icra bir nafaka emrinin mevcudiyeti şarttır. Olayın icra

alınması gerekir. Bu durumda davacının, davalının kaza çevresi dahilinde ikamet ettiği mahkemeye dava açması lâzımdır.

Nafaka iddiasının isbatı için ikame edilecek deliller konusunda muayyen ve kesin kurallar mevcut değildir. Bununla beraber davacı, babalık münasebetini yahut evliliği tevsik eden belgeler gibi ilgili vesikalarla davalının kendisine nafaka borcuyla yükümlü olduğunu isbat etmesi lâzımdır. Buna ilâveten davacının, tercihan yetkili bir merciden alınmış, malî durumunu ve nafakaya ihtiyâç derecesini gösterir bir belgeyi de ibraz etmesi lâzımdır. Davacının hüviyetini tayin etmeye matuf kesin bilgilerle bu ülkedeki tam ve kesin adresi de belirtilmelidir.

Masraf, yalnız mahkemelerce verilen nafaka ilânları nedeniyle taraflara yükletilebilir. Vali (kaymakam) önündeki muamele masraftan muaftır. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 13 üneli bölümünde belirtilmiş olduğu gibi asıl kaide, hukuk davalarındaki masrafların, masrafı gerektiren işlemi isteyen tarafca ödenmesidir. Bu masraflar, duruşma başlamadan önce mahkeme nezdinde depo edilir. Buna ilâveten, vekâlet ücreti de söz konusu olabilir ise de, bu gibi davalarda tarafların nadiren avukata ihtiyâçları vardır. Duruşma sırasında mahkeme, görmekte olduğu dava nedeniyle taraflardan birinin ihtiyar ettiği masrafların diğer taraftan tahsili konusunda bir karar vermek durumunda kalabilir.

Bir davadan doğacak masrafları karşılayacak durumda bulunmayan taraflar, masrafsız muhakeme (adli müzaheret) için Adalet Bakanlığına başvurabilirler ki, bu müzaheret mahkeme harçlarından da muafiyeti kapsar. Başvurma, davanın vazih bir özetini, tarafın takdim etmek istediği delilleri ve başvuranın masrafları karşılayacak durumda ol-

madığını belirten bir şehadetnameyi ihtiva etmelidir. Müracaat, Adalet Bakanlığınca takdir ve sonuca bağlanmadan mahkemedeki duruşmaya başlanamaz.

II. Evlilik dışında doğan çocuklara verilecek nafaka

Yabancı bir ülkede ikamet etmekte bulunan evlilik dışında doğmuş bir çocuk için nafaka ve babalık davası, davalının Norveç'teki ikametgâhı mahkemesinde açılabilir. Evlilik dışında doğan çocuklarla ilgili 12 Aralık 1956 tarihli Kanunun 15 inci maddesinin dördüncü paragrafı bu davalarda uygulanacak hükümleri ihtiva eder. Sözü edilen Kanunun 21 inci maddesi, babalık hükmüne varmak için gereken şartları vaz'etmektedir.

"Babalığı şüpheye düşürecek durumlar bulunmadığı takdirde, a-nayla,gebe olabileceği süre zarfında cinsi münasebette bulunmuş olan davalının babalığına hükmedilebilir."

"Mahkeme, duruşma sırasında tesbit edilmiş vakialara göre, gebe olabileceği süre zarfında ananın birden fazla erkekle cinsi münasebette bulunduğu sonucuna vardığı takdirde bu erkeklerden hiç birinin babalığına hükmedilemez. Ancak diğerlerinden ziyade bunlardan birinin çocuğun babası olduğunun maddi vakialarla muhtemel olması halinde onun babalığına hükmolunur."

Mahkeme kararlarının dayanağı, tarafların ve şahitlerin beyanlarıdır. Buna ilâveten, kan ve diğer biyolojik irsiyet testleri mahkemenin takdirine göre uygulanabilir.

Dava, çocuğun anası veya vasisi tarafından mahkemeye verilecek bir dilekçeyle açılır. Dilekçeye ananın, tercihan bir mahkeme önünde yapılmış, babalığı iddia olunan şahısla gebe kaldığı süre zarfındaki ilişkilerine dair beyanı ile bir şahit listesi eklenir. Bundan başka;

çocuğun doğum kâğıdının, rahimdeki gelişmesiyle ilgili bilgilerin (hamilelik süresi) ve Sözleşmede belirtilen belgelerin de ibraz edilmesi lâzımdır.

Davalının çocuğun babası olduğuna mahkemece karar verilmesi halinde, normal olarak çocuğa 18 yaşına kadar ödenmesi gereken nafaka miktarı, icra organı (vali-kaymakam) tarafından tayin edilir. Halen Sosyal İşler Bakanlığınca tayin edilmiş bulunan asgari nafaka miktarı ayda 60 kroner'dir. Fakat tayin edilecek nafaka miktarının, çocuğun babasının mali durumunun mümkün olduğu nisbette asgari hadî aşması lâzımdır. İkinci maddesinde belirtilmiş olduğu gibi Kanun, bu gibi ahvalde çocuğun, mali durumu en iyi olan tarafın bahşetmesi mümkün olan standartlara göre yetiştirilmesi prensibini benimsemiştir. Vali (kaymakam), ebeveynin mali durumlarının değişmesi halinde her zaman nafaka miktarını değiştirebilir.

Babalık davalarının masrafları Nazinece ödenir. Mahkeme, davayı kaybeden tarafı mahkeme masraflarına mahkûm edebilir ise de bu uygulama, temyiz mahkemesindeki bazı nadir haller haricinde ana aleyhine çok istisnai durumlarda olmaktadır. Eş ve evlilik içinde doğan çocuklar için açılan nafaka davalarında olduğu gibi bu davalarda da tarafların bir avukat tarafından temsil edilmeleri mutad değildir. Çünkü, mahkeme davayı vuzuha kavuşturmak için re'sen tahkikat yapmakla yükümlüdür. Böylece, normal olarak tarafların adli müzaheret taleplerinde bulunmalarına lüzum kalmamaktadır.

III. Belgelerin Tercümesi

Nafakanın Yabancı Memleketlerde Tahsiline dair Sözleşmede, müracaat ile diğer belgelerin tercümesi konusunda her hangi bir kaide vaz'edilmemiştir. Bununla beraber Sözleşmenin 7 nci maddesi, Hukuk

Muhakemeler Usulü hakkındaki 17 Temmuz 1905 tarihli Sözleşmenin 10 uncu maddesiyle talimatlar konusunda uygulanması öngörülen usulün bu sözleşmeye taraf olan devletler arasında burada da uygulanması gerektiğini ima etmiş olabilir. Bu nedenle, bu hükümlerin sözü edilen sözleşmenin 4 ve 5 inci maddelerinde bahsi geçen belgelere de uygulanması gerekeceği düşünülebilir. 1905 tarihli Sözleşmenin 10 uncu maddesi, âkit tarafların kendi aralarında anlaşmalarına yer vermiş olmakla beraber, Norveç Dış İşleri Bakanlığı Aracı Kurum sıfatıyla yalnız Norveç, İsveç ve Danimarka dillerinde değil, İngiliz, Fransız ve Alman dillerinde olan belgeleri de normal olarak kabul edecektir. Bununla beraber, diğer dillerdeki tercümanların az bulunmaları nedeniyle büyük masraflardan ve gecikmelerden kaçınmak için zorunlu olan hallerde bahsi geçen ilk üç dile (Norveç, İsveç ve Danimarka dilleri) tercüme konusunda ısrar etmek gerekecektir.

Son olarak, bu Bakanlığın (Norveç Dış İşleri Bakanlığı) düşüncesine göre, müracaatların Gönderici Makamlarca âkit devletlerin Dış İşleri Örgütleri kanalıyla gönderilmelerinde, Sözleşmenin 5 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında sözü edilen şartların doğurabileceği güçlüklerin bazılarında kaçınmak mümkün olabileceği gibi her devletin dış işleri örgütü tarafından sunulan bu yardımın belgelerin tercüme edilmelerine de teşmilî mümkün olacaktır.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 181346

Ankara, 16.7.1971

Genelge No: 40-1973

"Atatürk Akademisi" Kanun Tasarısı Birliğimize gönderilerek görüşlerimizin ivedilikle bildirilmesi istenmiştir.

Bir örneği ilişikte sunulan tasarı hakkındaki Birlik görüşünün ivedilikle saptanmasının manevi açıdan büyük değer taşıdığı Başkan tarafından belirtilmiş ve tasarının Sayın Yönetim Kurulu Üyelerine tarafımdan gönderilerek, mütalâalarının çok acele bildirilmesi veya Başkana yetki verilmesi hususunun takdirlerinize arzı emredilmiştir.

Başkanın talimatı uyarınca bilginize sunar, yazılı görüşlerinizin veya başkana yetki verildiği hususunu acele bildirmenizi rica ederim.

Saygılarımla,
Genel Sekreter
Av.Erdoğan Bigat

E.B.

U.B

-ATATÜRK AKADEMİSİ-
Kanun Tasarısı

Akademinin Adı - Yeri :

Madde 1.- Ankara'da, Başbakanlığa bağlı ve tüzel kişiliğe sahip "ATATÜRK AKADEMİSİ" adı ile bir akademi kurulmuştur. Akademi, kurulmuştur Akademi, Türkiye'de, Atatürk devrimi ve ilkeleri konusunda en yetkili söz sahibi resmi kuruluştur.

Akademinin Amacı :

Madde 2.- Akademinin amacı :

- a. Atatürk'ü fikir ve eylem adamı olarak, bizzat getirdiği değerler açısından incelemek,
- b. Atatürk devrimini, tarih ve fikir düzeylerinde değerlendirmek, ilkelerini tesbit etmek ve Atatürk düşüncesini geliştirmek.
- c. Atatürk devrimi ve ilkeleri doğrultusunda, Türk Milletini, vatan bütünlüğü, millî birlik ve beraberlik şuuru içinde, çağdaş uygarlık düzeyine eriştirecek esasları araştırmak.

Akademinin görevleri :

Madde 3.- Akademinin görevleri şunlardır :

- a. Atatürk'ün kişiliğini, devrim ve düşüncesini aydınlatacak değerlendirecek her türlü araştırmayı yapmak,
- b. Bu araştırmalarla ilgili yayınları yapmak, yaptırmak ve desteklemek.
- c. Atatürk devriminin geniş halk kütlesince bilinçli olarak benimsenmesini sağlamak ve araştırmaların sonuçlarını örgün ve yaygın eğitim yoluyla sağlayacak çalışmalar yapmak, orta dereceli okullar, yüksek okullar, akademiler ve üniversitelerde okutulmakta olan Türk Devrim Tarihi derslerinin programlarını düzenlemek, Türk Devrim Tarihi öğretim üyelerinin niteliklerini tespit etmek (Konusunda ilgili kurumlara önerilerde bulunmak).
- d. Amacıyla ilgili konferanslar, kurslar seminerler, kolyokyumlar, kongreler, hertürlü bilimsel toplantılar düzenlemek, Yurt içi ve yurt dışı kongre, konferans ve bu türlü bilimsel toplantılara katılmak, sergiler açmak,
- e. Amacıyla ilgili konuları tetkik edecek, uzman ve araştırmacılar yetiştirmek üzere gerekli tedbirleri almak,

- f. Amacıyla ilgili çalışmalarında yerli ve yabancı bilim, eğitim kültür ve sanat kuruluşları ile çeşitli dallardaki yazar ve sanatçılarla işbirliği yapmak, bu kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak. Atatürk devrim ödülleri vermek.
- g. Kütüphane, arşiv ve dökümantasyon merkezi kurmak.
- h. Kanun tasarıları ve tekliflerinin Atatürk ilkelerine uygunluğunun sağlanmasına yardımcı olmak üzere gerektiğinde ve çağrı üzerine T.B.M.M. ihtisas komisyonlarına temsilci göndermek.

Akademi Üyeliği ve üyelerin başlıca görevleri :

Madde 4.- Akademide aslî, onur, muhabir olmak üzere üç tür üyelik vardır.

- a. Akademinin aslî üyeleri; Atatürk devrimi ve ilkeleri konusunda akademinin 2. maddede tespit edilmiş amacı doğrultusunda, eserleri ve çalışmaları ile tanınmış kişiler arasından üç aslî üyenin tavsiyesi, yönetim kurulunun önerisi ve genel kurulca üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ve gizli oyla seçilirler. Akademi aslî üyeliğine seçilenlere Başbakanlıkca gerekli duyuru yapılır ve seçim resmi gazetede yayınlanır. Akademinin aslî üye sayısı otuzbeşi geçemez.
- b. Onur Üyeleri; Atatürk devrimi konusunda üstün çabalar göstermiş, bu konuda maddî ve manevî destek sağlamış Türk ve yabancı uyruklu kişiler arasından, bölümlerden birinin tavsiyesi, yönetim kurulunun önerisi, genel kurulun çoğunluk kararı ile ve gizli oyla seçilirler. 6. maddenin d ve e fıkralarında belirtilen sebeplerle aslî üyeliği, sona erenlerde onur üyesi sayılırlar. Onur üyeliği, Akademinin amacına aykırı davranışların tesbiti halinde yönetim kurulunun önerisi üzerine genel kurulun üye tamsayısının üçte ikisinin kararı ile ve gizli oyla kaldırılır.
- c. Muhabir üyeler; Atatürk Devrimi ve İlkeleri üzerindeki çalışmaları ile tanınmış Türk ve yabancı uyruklu kişiler arasından, yönetim kurulunun önerisi ve genel kurulun kararı ile seçilirler.

Muhabir üye sayısı 120'yi geçemez.

Muhabir üyelik, istifa veya Akademinin amacına aykırı davranış hallerinde, genel kurul kararı ile kaldırılır. Akademi aslî ve onur üyelerinin bağlı olacağı devlet protokolu üniversite öğretim üyeleri ile aynıdır.

Madde 5.- Aslî üyelerin başlıca görevleri şunlardır.

- a. Akademinin amacını gerçekleştirici çalışmalarda bulunmak
- b. Genel kurul toplantılarına, Akademiye usulen görevlendirileceği hertürlü çalışmalara katılmak.

Madde 6.- Aslî üyelik sıfatı süresizdir. Ancak şu hallerde düşer :

- a. İstifa sureti ile
- b. Akademinin amaçlarına aykırı tutum ve davranışlarının yönetim kurulunca tesbiti ve genel kurul üye tamsayısının üçte iki çoğunluğunun gizli oy kararı ile,
- c. Seçilmiş bulunduğu kurul ve bölüm toplantıları ile görevlendirildiği çalışmalara yönetim kurulunca kabul edilen özürlü halleri dışın- da üç kez üst üste katılmamakla,
- ç. Siyasi partilere girmek veya buralarda hizmet almakla
- d. 70 yaşını doldurmakla
- e. Akademi çalışmalarında fikri ve bedeni yetersizlikleri sağlık kuru- lu raporu ile belgelenmekle.

Akademi'nin organları ve başlıca görevleri :

Madde 7.- Akademinin organları şunlardır :

- a. Genel Kurul b. Yönetim Kurulu c. Akademi başkanı
- ç. Genel sekreterlik

Akademinin yüklendiği hizmetin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacıyla, bilimsel bölümler teşkiline, idarî ve malî hizmetlerin ör- gütlenmesine, bunların birleştirilmesine veya kaldırılmasına yönetim kurulunun önerisi üzerine karar vermeye genel kurul yetkilidir.

Madde 8.- Genel kuru, Akademinin bütün aslî üyelerinden oluşur. Genel kurul en az üç ayda bir kez başkanın daveti üzerine toplanır. Genel kurul en yetkili karar organıdır. Akademi çalışmalarını genel olarak göz- den geçirmek ve sonuçlarını değerlendirmek amacıyla, iki yılda bir kez başkanın daveti üzerine genel kurul, onur ve muhabir üyeler, Devrim Tarihi öğretim üyelerinin katılmaları ile toplanır.

Madde 9.- Akademiye bir yönetim kurulu yürütür. Yönetim kurulu, Akademi baş-kanı ile başkan yardımcısı, genel sekreter ve bölüm başkanlarından oluşur.

Yönetim kurulu en az ayda bir kez toplanır.

Madde 10.-Akademi başkanı, aslî üyeliğe seçilme şartlarını taşıyanlar arasın- dan genel kurulun üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ve genel kuru- lun üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ve gizli oyla seçilir. Ortak kararname ile atanır. Başkan aslî üyelerin arasından yardımcısını seçer. Akademi başkanı Akademiye temsil eder.

ininin bilimsel ve idareci personelinin atanması, görev ve yetkileri :

- 11.- Bilimsel personel, bilimsel eserleri ve çalışmaları ile tanınmış Üniversite öğretim üyeleri ile bilim adamları ve uzmanlar arasından yönetim kurulunun kararı, başkanın önerisi ile Başbakanlıkca atanır.
- 12.- Genel sekreter; Atatürk devrimi ve ilkeleri konusunda çalışmaları ile tanınmış, yeterli idarî tecrübesi bulunan kimseler arasından yönetim kurulunun seçimi, Akademi başkanının önerisi üzerine Başbakanlıkca atanır.
- 13.- 11 ve 12. maddelerde belirtilen personelin hertürlü özlük hakları Devlet personel kanunlarına göre saklıdır.

mükümler :

- 14.- Akademinin mal varlığı ile gelir kaynakları şunlardır ;
- Başbakanlık bütçesinde ayrı bir bölüm halinde konulup Akademiye devronulacak ödenekler.
 - Gerçek ve tüzel kişiler tarafından (yabancı uyruklular dahil) Akademiye yapılacak aynî ve nakdî, taşınır ve taşınmaz hertürlü bağışlar, vasiyetler ve bunların gelirleri.
 - Akademice yapılacak hertürlü yayın ve kitap satışlarından elde edilecek gelirler.
 - Akademi gelirleri her çeşit vergi resim ve harçlardan muaftır.
- 15.- Akademinin bütçesi ve kadroları, Akademi tarafından hazırlanır. Başbakanlıkca incelenip Bakanlar kurulunca onaylanır ve resmî gazette yayınlanır.
- Akademinin hesapları Sayıştayın denetimine tâbidir.
- 16.- Aslî üyelerden devamlı olarak Akademiye çalışacaklar için müktesep hakları kaybolmaksızın gereği kadar kadro verilir. Akademi aslî üyelerine katıldıkları genel kurul ve bölüm toplantıları için Akademi bütçesine konulacak ödenekten huzur hakkı ve yolluk verilir. Verilecek huzur hakkı ve yollukların tutarı her yıl bütçe yılı başında yönetim kurulunun önerisi, genel kurulun kararı ile Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.
- 17.- Akademi bilimsel personeline, Akademi bütçesine konulacak ödenekten verilecek günlük ve aylık ücretler yönetim kurulunun önerisi, genel kurulun kararı ile Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.
- 18.- Bu kanuna göre verilecek ücretler ve huzur hakları, ilgililerin kanunen aldıkları ve almakta oldukları hertürlü aylık ücret ödenek ve tazminatlarına halel getirmez.

Çeşitli hükümler :

Madde 19.- Akademinin çalışma esasları ve personelin görev, yetki, sorumluluk ve nitelikleri yönetim kurulunca hazırlanıp genel kurulca hazırlanıp genel kurulca onanacak yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmelik bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en az altı ay içerisinde düzenlenip yürürlüğe konur.

Geçici hükümler :

Geçici madde 1.- Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere en geç bir aylık süre içerisinde Akademinin aslî yirmi üyesi Millî Güvenlik kurulunun uygun görüşüne dayanılarak Bakanlar kurulunca bu kanunda gösterilen aslî üyelik yetenek ve niteliklerini taşıyan kişiler arasından seçilir ve resmî gazetede yayınlanır.

Geçici madde 2.- Akademinin kuruluşundan hemen sonra yıl içinde hazırlanacak ek ödenek kanunu ile o yılın ilk kuruluş giderleri karşılanır.

Geçici madde 3.- 1942 tarihi ve 4204 sayılı kanunla kurulan Türk İnkilâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Akademisine devredilir.

Madde 20.- Bu kanun yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 21.- Bu kanunu Bakanlar kurulu yürütür.

ATATÜRK AKADEMİSİ KADRO CETVELİ

<u>Kadro sınıfı :</u>	<u>Derecesi :</u>	<u>Sayısı :</u>
Genel idare hizmetleri (Akademi aslî üyeleri)	1	20
" " "	2	5
" " "	3	5
" " "	4	5
" " "	1	1
Akademi genel. sekreteri		
" " " yrd.		
Genel idare hizmetleri (Uzmanlar ve büro memurları)	2	1
" " "	3	1
" " "	4	1
" " "	5	2
" " "	6	2
" " "	7	2
" " "	8	2
" " "	9	2
" " "	10	3
" " "	11	3
" " "	12	3
" " "	13	5
" " "	14	5

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik

Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara

Telf: 18 13 44 -181346

Ankara, 16.7.1971

Genelge No.39-1972

Yönetim Kurulumuzun Anayasa değişikli hakkındaki görüşlerini muhtevi broşürden 5 er adet, alınan karar uyarınca ilişikte gönderilmiştir.

Eki: 6

Saygılarımla,
Genel Sekreter
Av.Erdoğan Bigat

E.B.

U.B.

Erdoğan Bigat

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara, Telf: 18 13 44-46

Ankara, 21.6.1971

Genelge No: 38/1790

Baro Başkanlığı

İlgi: 26.5.1971 gün ve 33-1559 sayılı genelgemiz;

İlgideki genelgemiz uyarınca, 15 Haziran 1971 tarihi itibarıyla ihtiyari sigortaya girmiş olan meslektaşlarımız adedinin bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

V.B.

T Ü R K İ Y E B A O R A L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad.16/7 Ankara, Telf: 18 13 44-46

Ankara, 12/6/1971

Genelge No: 37/1712

Baro Başkanlığı

.....

Ko n u: Avukatlık süre belge-
sindeki başlangıç tarihinin,
avukatlığa başlama tarihi ola-
rak düzeltilmesi gerektiği Hk.

Avukatların Topluluk Sigortasına katılmaları dolayısıyla, Sosyal Sigortalar Kurumunca verilen Avukatlık Süre Belgesindeki, avukatlığa başlama tarihinin, sırf 10 yıllık hizmet süresini tevsik etmiş olmak amacına yeterli görüldüğü için 1.4.1960 olarak gösterilmiş olduğu Manisa Barosu Başkanlığı'nın 4.3.1971 gün ve 182 sayılı başvurma yazısında belirtilerek Birlik görüşünün sağlanması istenmiştir.

Avukatların, Sosyal Sigortalar Kurumu ile gelecekteki ilişkiler bakımından gerçek sürenin dikkate alınması tabii bulunduğundan, Avukatlık Süre Belgesinde gösterilen avukatlığa başlama tarihinin, fiilen avukatlığa başlama tarihi olarak düzeltilmesi gerektiğine, Yönetim Kurulumuzun 19.5.1971 tarihli toplantısında 307/19 sayı ile karar verilmiştir.

Konu meslektaşlarımızı genel olarak ilgilendirdiğinden, Birlik Yönetim Kurulu görüşünün bütün barolarımıza duyurulmasında yarar görülmüştür.

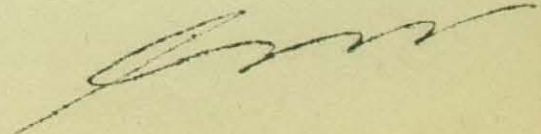
Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

ŞA/VB.

T Ü R K İ Y E B A R O L A B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik, Adres: Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44- 46

Ankara, 12.6.1971

Genelge No: 36-1711

Baro Başkanlığı

K o n u: Anayasa Değişikliği Tasarısı hakkında baro görüş-
lerinin bildirilmesi Hk.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 110. maddesinin altıncı bendi ile Birliğimize verilen görevi yerine getirebilmek üzere, Hükümetçe hazırlanan Anayasa Değişikliği Tasarısından bir örneğinin gönderilmesi Sayın Adalet Bakanına çekilen 3.6.1971 tarihli telgrafla rica edilmiştir.

Sayın Bakan, Birliğimiz görüşünün bildirilmesini teminen Tasarıyı 11.6.1971 günü göndermiştir.

Anayasa Değişiklik Tasarısından bir adet ilişikte sunulmuştur.

Tasarının incelenerek Birlik görüşünün saptanmasında nazara alınmak üzere Baronuz kanaat ve tekliflerinin bir hafta içinde Birliğimize iletilmesini önemle rica ederim.

Ek: 1 tasarı.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

ŞA/VE.

*Bütün de
yayınlandı
Vst.*

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Ziya Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara; 29/5/1971

Genelge No: 35/1586

Baro Başkanlığı
.

Konu: Avukat stajyerlerinin topluluk sigortasına girebilme olanakları hak.

Avukat stajyerlerinin, Topluluk Sigortasına tabi tutulmaları için Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderdiğimiz 11.12.971 gün ve 655 sayılı yazıya alınan IX.367-A işaretli ve 257205 sayılı yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Avukat stajyerlerinin 506 sayılı kanunun 86.maddesi uyarınca T opluluk sigortası sözleşmeleri yapmaları halinde, avukat oldukları zaman mecburi sigortada geçecek hizmetleri ile T.C.Emekli Sandığı veya Sosyal Sigortaya tabi diğer görevlerde geçecek hizmetlerine 1214 sayılı kanun uyarınca staj süresindeki sigortalılıklarının eklenmesi mümkün olabilecektir.

Avukat stajyerlerinin (İş Kazaları, Meslek Hastalıkları), (Hastalık), (Analık), (Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm) sigortalarından birine, birkaçına veya hepsine toplu olarak tabi tutulabilmeleri için, isteklerinin tespiti ile, Çalışma Bakanlığınca onanmış bulunan genel şartlar uyarınca Baronuzun Sosyal Sigortalar Kurumu Müdürlükleriyle sözleşme akdedileceğine bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

"Avukat Stajyerlerinin, Avukatlık T opluluk Sigortasına tâbi tutulmasına gerek 506 ve gerekse 1136 sayılı kanunlar hükümleri muvacehesinde imkân görülememektedir. Ancak, bu gibi stajyerlerin, bağlı buldukları Barolar Başkanlığı ile 506 sayılı kanunun 86.maddesi gereğince topluluk sigortası sözleşmesi yapılmak suretiyle malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına devamları mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini arz ederiz.

GENEL MÜDÜRLÜK."

Handwritten note:
"Avukat Stajyerlerinin, Avukatlık T opluluk Sigortasına tâbi tutulmasına gerek 506 ve gerekse 1136 sayılı kanunlar hükümleri muvacehesinde imkân görülememektedir. Ancak, bu gibi stajyerlerin, bağlı buldukları Barolar Başkanlığı ile 506 sayılı kanunun 86.maddesi gereğince topluluk sigortası sözleşmesi yapılmak suretiyle malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına devamları mümkün bulunmaktadır."

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Adres: Z.Gökalp Cad.16/7 Ankara Telg:Barobirlik Telef: 18 13 44 -46

Baro Başkanlığı

.....

Ankara; 26.5.1971

Genelge No: 34-1560

Konu: Yönetmelik ön tasarısı hakkındaki görüşlerinin bildirilmesine ilişkin 6 sayılı genelgenin tekidi.

1136 sayılı Avukatlık Yasası'nın, 182.maddesinde öngörülen Yönetmeliğe esas olmak üzere hazırlanan ön tasarı, 16.2.1971 gün ve 6-520 sayılı genelgemiz ilişkisinde sunulmuştu.

Genelgeye karşılık yazınız bugüne kadar Birliğimize gelmemiştir. 19.6.1971 günlü Yönetim Kurulumuz toplantısında görüşülmek üzere, Yönetmelik ön tasarısı hakkında Baronuz görüşünün öncelikle bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Ziya Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 26.5.1971

Genelge No.33-1559

Baro Başkanlığı

Konu: Avukatların ihtiyari sigortaya alınmaları Hk.

1- 1136 sayılı Avukatlık Yasasınının 186. ve 191.maddeleri ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 86.maddesi gereğince Çalışma Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılması ile muhtelif tarihlerde yapılan görüşmeler sonunda kabul edilen, "Avukatlar için Hastalık ve Analık Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesi" metinlerinden birer örnek genelgemize ek olarak gönderilmiştir.

2- İzahname ayrıca gönderilecektir.

3- İhtiyari sözleşmeden yararlanmak isteyen meslektaşlarımızın tespiti ile, Sosyal Sigortalar Kurumu Şubesi ile sözleşme akdi için gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

*Bu konuda
Yayınlandı
Yft.*

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara, Telf: 18 13 44-46

Ankara, 17.5.1971

Genelge No:1487-31

Baro Başkanlığı

Sakarya Barosundan Birliğimiz'e gönderilen 14.4.1971 gün ve 90 sayılı yazıda; basında çıkan bazı haberlerde son günlerde cereyan eden olay sanıklarının avukatlığını almak için müracaatlar yapıldığını öğrenildiğinden bahisle, 1136 sayılı Yasanın 55 ve 163. maddelerince aykırı olan bu gibi hallere meydan verilmemesi için Birliğimizce bir genelge yayınlanmasının istenmesine Yönetim Kurullarının 6.4.1971 günlü toplantısında 971/4 sayı ile karar verildiği . belirtmiştir.

Konu Birlik Yönetim Kurulu'nun 1.5.1971 günlü toplantısında görüşülerek; Sakarya Barosuna da belirtildiği üzere, kamunun yakından ilgilendiği olaylara adları karışanlar ile vekalet munasebeti kuran bazı meslekdaşlarımızın bu ilgilerini basına aktarmak suretiyle Avukatlık Yasasının 55 ve 163. maddelerine aykırı düşecek tarzda durumlar yarattıklarının görüldüğü saptanarak, herşeyden önce mesleğimizin vekarı ile bağdaşmadığı aşikâr olan bu gibi davranışlardan bütün meslekdaşlarımızın uzak bulunmaları, buna aykırı davranışların barolarınca takibedilerek gerektiğinde disiplin takibatı yapılması görüşü benimsenmiş ve bu kararın genelge ile barolara duyurulmasına 225/32 sayı ile karar verilmiştir.

Bilginizi ve baronuz avukatlarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44

Ankara, 17.5.1971

Genelge No: 1486-30

Baro Başkanlığı

.....

Mesleki çalışmalarını sırasında avukatlara vaki tecavüzlerin son zamanlarda yoğunlaşması üzerine Birliğimiz ilgili ve yetkili mercileri uyararak, gerekli tedbirlerin alınmasını istemiştir.

Bu konuda Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Valiliklere, C.Savcılıklarına gönderdiğimiz yazı örnekleri Mayıs 1971 tarih ve 7 sayılı Bültende yayınlanmaktadır.

İçişleri Bakanlığından aldığımız yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi ve meslektaşlarımıza duyurulmasını, baronuza kayıtlı avukatlara tecavüz edildiğinde vakit geçirilmeden Birliğe bilgi verilmesini Yönetim Kurulumuzun 1.5.1971 gün ve 196/3-1 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

*Bültende
yayınlandı
Vst.*

"Valiliklere,

1-Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından alınan bir yazıda; Kamu görevi yapan avukatlara vazifeleri sırasında vukubulan tecavüzlerin yoğun bir hal aldığından bähisle avukatların can emniyetlerinin temini yönünden gerekli önleyici tedbirlerin alınması istenmektedir.

Son günlerde bazı şehirlerimizde avukatlara karşı girişilen tecavüzler Bakanlığımızda dikkatini çekmekte olup, kamu görevi ifa eden bu kişilerin her türlü tecavüzden korunabilmeleri için çok sıkı tedbir alınması lüzumlu görülmektedir.

Gereğinin yapılmasını, buna rağmen suç vukuunda faillerinin en kısa zamanda yakalanarak adli makamlara teslimini önemle rica ederim.

2-Valiliklere yazılmıştır.

3-Em. Gn. Md. Asayış A. () sayılıdır."

Osman Meriç

Müsteşar

İçişleri Bakanlığı

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad.16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 12.5.1971

Genelge No: 1485-29

Baro Başkanlığı

.....

Örneği aşağıya çıkarılan Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 19.4.1971 gün ve 10905 sayılı yazısı, Yönetim Kurulumuzun 1.5.1971 gününde verdiği 214/21 sayılı karar uyarınca takdirlerinize sunulmuştur.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

Ş.A/V.B.

"Onaylanmak üzere Bakanlığımıza gönderilmesi gereken, stajını ikmal etmiş avukat stajyerlerinin baro levhasına yazılmalarına dair yönetim kurulu kararları ile staj evrakının, barolarca ilgililere verilerek elden gönderildiği ve bunun sonucu olarakta ilgililerin, Bakanlığımızca Cumhuriyet Savcılıklarına gönderilecek onaylama yazısı ile staj evrakını elden götürmek için başvurdukları ve bunda ısrar ettikleri görülmektedir.

Resmî yazışmaların posta ile gönderilmesinin gerekli ve mutad olduğunun, bu itibarla, aksine hareketin uygulamada meydana getireceği sakıncalar da gözönünde bulundurulurak, bu kabil evrakın ilgililere verilmek elden gönderilmemesi gerektiğinin barolara duyurulması hususunun takdiri rica olunur."

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-46

Ankara, 17.5.1971

Genelge No: 28-1442

Baro Başkanlığı

.....

1136 sayılı Yasanın 56. maddesi gereğince avukatların onayladıkları vekâletnamelerin, bazı resmi daire ve kurumlarca 5 lira harç pulu yapıştırılmadan kabul edilmediği, Birliğimize yapılan başvurmalarından anlaşılmaktadır.

Ankara Barosu Başkanlığınının 22.2.1971 gün ve 122 sayılı yazısında bu konuda Birlik görüşünün belirtilmesi istenmiş, Yönetim Kurulumuz 1.5.1971 günlü toplantısında konuyu incelemiştir.

492 sayılı Harçlar Kanununa ek 1 sayılı tarifede "diğer yargı harçları" bölümününün 1/c fıkrasında "avukatların tasdik ettiği vekâletname suretleri"nden 2,5 lira harç alınacağı belirtilmiştir. Bu miktar 1318 sayılı Finansman Kanununun 104. maddesi ile 5 liraya çıkarılmıştır.

Yukarda da belirtildiği üzere 492 sayılı Kanunla harça tabi tutulan vekaletname örnekleri, yalnız yargı yerlerine verilenlerle ilgilidir. ve yargı organları dışında kalan yerlere verilecek vekaletname örneklerine harç pulu yapıştırılması isteklerinin yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Yönetim Kurulumuz 1.5.1971 günlü toplantısında aldığı 221/28 sayılı kararda; 1136 sayılı Yasanın 56. maddesi uyarınca avukatların onayladıkları vekaletname örneklerinden yalnız yargı yerlerine ibraz edilenlere 5 liralık harç pulu yapıştırılması gerektiği, bunun dışında vekaletname örneklerinin harca tabi olmadıkları yolundaki Ankara Barosu görüşünün benimsenmesine ve bu görüşün genelge ile barolara duyurulmasına karar vermiştir.

Bilginizi ve meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem.

Ş.A/V.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 17.5.1971

Genelge No: 27-1441

Baro Başkanlığı

Barolarımızdan Birliğimize gönderilen çeşitli yazılarda adliye işlerinin iyi yürümemesi nedenleri üzerinde durularak aksaklıkların giderilmesi için Birlikçe gerekli mercilere başvurulması istenmektedir.

Yönetim Kurulumuz 1.5.1971 günlü toplantısında; Tekirdağ Barosunun 23.3.1971 gün ve 74 sayılı yazısına ekli olarak gönderilen Çorlu avukatlarının düzenledikleri raporu incelemiş ve:

- 1- Adliye binalarının durumunun,
- 2- Mahkeme ve icra dairelerinin iş hacminin,
- 3- Hâkim, icra memuru, katip ve diğer personel ile kırtasiye ve sair ihtiyaçlarının,

Barolarımızca saptanarak düzenlenecek raporun Adalet Bakanlığına sunulmak üzere Birliğimize gönderilmesinin istenmesine 224/31 sayı ile karar vermiştir.

Türkiye'de adliyenin gerçek durumunu belirteceği kuşkusuz bulunan bu raporların ilgili mercilere sunularak gerekli tedbirlerin alınmasında önemli rolü olacağına inandığımız anılan raporların kısa sürede düzenlenerek gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

*Bu konuda
yayımlandı.
ypt.*

E L E

B A R O B A Ş K A N L I Ğ I

.....

8/5/1971
Sayı:1363/26

Hastalık, Analık , işkazaları, meslek hastalıklarına ihtiyari sigorta tip sözleşmesi Çalışma Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü ve Birliğimizce imzalanmıştır. Tip sözleşme ile gerekli izahname yakında takdim kılınacaktır. Saygılarımla

Başkan
Av. Faruk Brem

*Bu fişinde
yayınlanmıştır
Jef.*

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara; 8.5.1971
Genelge No. 25-1362

Baro Başkanlığı
.....

Konu: Barolarınca stajyerlere yardım fonu tesis edilip edilmediğinin bildirilmesi Hk.

Birliğimiz Bütçesinden, Barolarda tesis edilen stajyerlere yardım fonuna katkıda bulunmak üzere ayrılan 70.000 TL.nın dağıtımında esas alınmak üzere :

- 1.- 1136 sayılı kanununun 27.maddesine göre Birliğimizce tespit edilen "Stajyerlere yardım esasları" uyarınca, Baronuzda Genel Kurul kararıyla stajyerlere yardım fonu tesis edilip edilmediğini,
- 2.- Edilmiş se, Baronuz bütçesinden bu fona ayrılan para miktarını,
- 3.- Fondan yararlanmak üzere başvuran stajyer adedinin, bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem

"Avukat Stajyerlerine yardım
fonları" Yontüm Kurulunun
7.6.1970 Giza ve 15 soru
toplantısında alınan 248/1
soru kararda kabul edilmiştir.

Zubünde
Yayımlandı
Ypt.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Ziya Gökalp C.16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 8.5.1971

Genelge No: 24-1361

Konu: Tebligatın tebliğ zarfı
usuliyle yapılması Hk.

Baro Başkanlığı

İlgi: 28.4.1971 tarih ve 23-1292 sayılı genelgemize ektir.

Yukardaki genelgemizde bazı itiraz dosyalarında gerekli bilgilerin bulunmadığı ve bu nedenle Birlik kararlarının geciktiği belirtilmişti.

Barolarca tebliğ edilen evrakin iki parçalı tebliğ zarfı ile yapılmadığı görülmektedir.

7201 sayılı Tebligat Kanununun 1. maddesi uyarınca barolarca gönderilecek tebligatın anılan kanun hükümleri dairesinde, PTT işletmesi vasıtasıyla yapılması gerektiğinin genelge ile barolara duyurulmasına Yönetim Kurulumuzun 2.5.1971 gün ve 11 sayılı toplantısında 205/12 sayı ile karar verildiğini bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem.

E.B/V.B.

*Bu konuda
Yayımlanmış
V.B.*

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 18 13 46

Ankara; 28.4.1971

Genelge No. 23-1292

Baro Başkanlığı

.....

Konu : İtirazı kabil Baro kararlarının tebliği ile ilgili **tebliğ** itiraz dosyasına ilişik olarak gönderilmesi Hk.

İtirazı kabil Baro kararları aleyhine; Birliğe yapılan itirazların incelenebilmesi; bilindiği üzere, bu itirazın, 1136 sayılı yasanın 7,8,20,70,71,74,142 ve geçici 13, 17 maddeleri uyarınca 15 günlük süre içinde yapılmış olmasına bağlı bulunmaktadır.

Ancak, Birliğe gönderilen bazı tiraz dosyalarında gerekli bilgiler bulunmadığından Baro ile Birlik arasında yazışmalara sebebiyet verilmekte ve Birlik kararları gereksiz olarak gecikmektedir.

Bu nedenle;

- 1- Birliğe, Baronuz kanalıyla yapılacak itirazlarla ilgili dosyaların dilekçelere eklenerek gönderilmesi,
- 2- İtiraza konu olan Baronuz kararının ilgiliye tebliğ edildiğini kanıtlayan tebliğ belgesinin dosyaya konması,
- 3- İtiraz dilekçesinin Baronuza verildiği tarihlerin belirtilmesini,

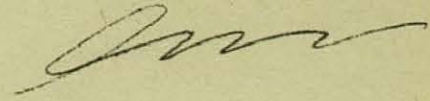
önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara, Telg: Barobirlik Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 19.4.1971
Genelge No, 22- 1251

Baro Başkanlığı
.....

1136 sayılı Avukatlık Yasası'nın 38.maddesi üçüncü fıkrasında mevcut ;

"Avukatlar, baro yönetim kurulunun izni olmadan başka bir avukat aleyhine dava açamazlar. Acele durumlarda, baro yönetim kuruluna önceden bildirimde bulunularak, izin verilmesini dava açtıktan sonra da istiyebörlirler"

hükümünün anayasaya aykırı olduğundan iptaline, Anayasa Mahkemesince örneği ekli 21.1.1971 gün ve Esas 1970/19, Karar 971/9 sayı ile karar verilmiş ve anılan karar 18.4.1971 gün ve 13813 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bilginizi ve meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem

EK: 1

U.B.

T.C. Resmî Gazete

18.Nisan Pazar 1971/ 13813

Anayasa Mahkemesi Kararı

"Esas Sayısı : 1970/19

Karar Sayısı: 1971/9

Karar Günü : 21/1/1971

İtiraz yoluna başvuran: Siverek Ağır Ceza Mahkemesi

İtirazın konusu : Mahkemece, 19.3.1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık kanununun 38.maddesinin f bendi ve avukatların baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dava açmalarını yasaklayan fıkrası Anayasa'nın 12.maddesine aykırı görülmüş ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 151.maddesine dayanılarak Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur.

I. Olay:

Kaymakama görevi sırasında dövmek ve tahkir etmekten sanık bir avukat hakkında 1136 sayılı Kanunun 59.maddesi uyarınca Urfa İ. Ağır Ceza Mahkemesinin verdiği 11/11/1969 günlü son soruşturmanın açılması kararı üzerine Siverek Ağır Ceza Mahkemesinin 969/91 esas sayısını alan davanın duruşmasında sanık avukatı müdahil avukatının 1136 sayılı Kanunun 38.maddesine göre barodan karar alınmaksızın bir avukat aleyhine davaya giremeyeceğini ileri sürmüş ve mahkeme söz konusu 38.maddenin f bendinin ve avukatların baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dava açmalarını yasaklayan fıkrasının Anayasa'nın 12.maddesine aykırı olduğu görüşüne vararak Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve davanın geri bırakılmasına 16/3/1970 gününde oybirliğiyle karar vermiştir.

II. Mahkemenin gerekçesi özeti:

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 38.maddesinin f bendinin ve avukatların baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dava açmalarını yasaklayan fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı görüşünü desteklemek üzere mahkemece ileri sürülen gerekçe özet olarak şöyledir :

Anayasa'nın 12.maddesi eşitlik ilkesini düzenlemiş ve imtiyazları yasaklamıştır. Bir kamu hizmeti gören ve belirli durumlar dışında kendilerine gelen işleri kabul yükümlülüğünde bulunan avukatların bir başka avukat aleyhine dava açabilmelerini veya duruşmaya kabullerini sınırlayan 1136 sayılı Kanunun mahkemece bu davada uygulanacak hükmü böylece bir sınıfı imtiyazlı kılmakta, bu yüzden de Anayasa'ya aykırı düşmektedir.

III. Yasa metinleri :

1- İtiraz konusu hükümler :

1136 sayılı Kanunun 38.maddesinin itiraz konusu hükümleri aşağıdadır :

(Madde 38- Avukat;

.....
f) Görmesi istenilen iş, Türkiye Barolar Birliği tarafından tespit edilen meslekî dayanışma ve düzen gereklerine uygun değilse, Teklifi reddetmek zorunludur.)

.....
Avukatlar, baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dava açamazlar. Acele durumlarda, baro yönetim kuruluna önceden bildiride bulunarak, izin verilmesini davayı açtıktan sonra da isteyebilirler.

.....)

2- Dayanak olarak ileri sürülen Anayasa hükümleri :

Anayasa'ya aykırılık görüşünü desteklemek üzere mahkemece ileri sürülen Anayasa'nın 12. ve konuyu ilgilendiren hak arama hürriyetine ilişkin 31.maddeleri aşağıda gösterilmiştir :

(Madde 12- Herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.)

Hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.)
(Madde 31- Herkes, meşru bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir.)

Hiç bir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz.)

IV. İlk inceleme :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15.maddesi uyarınca 7/4/1970 gününde Lütgi Ömerbaş, Salim Başol, A.Şeref Hocaoğlu, Fazlı Öztan, Celâlettin Kuralmen, Hakkı Ketenoğlu, Fazıl Uluocak, Sait Koçak, Avni Givda, Muhittin Taylan, İhsan Ecemiş, Recai Seçkin, Ahmet Akar, Halit Zarbun ve Muhittin Gürün'un katılmalarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında dosyanın eksikliği bulunmadığı anlaşıldığından işin esasının incelenmesi oybirliğiyle kararlaştırılmıştır.

V. Esasın incelenmesi :

İtirazın esasına ilişkin rapor, Siverek Ağır Ceza Mahkemesinin 21/3/1970 günlü, 1969/91 sayılı yazısına bağlı olarak gelen gerekçeli karar ve ekleri, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen hükümler, Anayasa'nın konuyu ilgilendiren maddeleri; bunlarla ilgili gerekçeler ve başka yasama belgeleri; konu ile ilişkisi bulunan öteki metinler okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

1- İtirazın kapsamı :

Görüşmelerin başında esasın incelenmesinin itirazda bulunan mahkemenin istemi çerçevesi içinde mi yoksa sınırlı olarak mı yapılması gerektiği tartışılmıştır.

Anayasa'nın 151. ve 22/4/1962 günlü 44 sayılı Kanununun 27.maddelerine göre bir mahkemenin Anayasa'ya uygunluk denetimi için Anayasa Mahkemesine getirilebileceği hükümler ancak bakmakta bulunduğu davada uygulanacak olanlara sınırlıdır. Bir başka deyimle itiraz yoluna başvuran mahkemenin elinde bakmakta olduğu bir dava bulunmalı ve Anayasa Mahkemesine getirdiği hükümleri o davada uygulama durumunda olmalıdır.

Siverek Ağır Ceza Mahkemesinin elinde bakmakta olduğu bir dava bulunduğu kuşku yoktur. Çözümü gereken sorun mahkemenin Anayasa'ya aykırı gördüğü hükümlerin her ikisini de bu davada uygulayıp uygulamayacağıdır.

Mahkeme, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 38.maddesinin :

a) Avukatı, görmesi istenilen iş Türkiye Barolar Birliği tarafından tespit edilen meslekî dayanışma ve düzen gereklerine uygun değilse, teklifi reddetmek zorunluğunda bırakan f bendi,

b) Avukatın baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dava açmasını yasaklayan, ancak ecele durumlarda baro yönetim kuruluna önceden bildirise bulunarak izin verilmesini davayı açtıktan sonra da isteyebilmesine cevaz veren üçüncü fıkrası,

Hükümlerinin Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılması istemiyle itiraz yoluna baş vurmıştır.

Siverek Ağır Ceza Mahkemesinin bakmakta olduğu davada ise sanık görev sırasında kaymakamı dövmek ve tahkir etmek suçlarından hakkında son soruşturma açılmış bir avukattır ve müdahil avukatının baro yönetim kurulunun iznini almadan müdahilin vekillliğini kabul edemeyeceği ileri sürülmüştür. Böyle olduğuna göre müdahil avukatı için "Türkiye Barolar Birliğince saptanan mesleki dayanışma ve düzen gereklerine uygun olmayan bir iş" söz konusu değildir. Bir başka deyimle Avukatlık Kanununun 38.maddesinin f bendinin mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulama olanağı yoktur. Şu duruma göre itiraz yoluna başvuran mahkemenin bu hükmü Anayasa'ya uygunluk denetimi için Anayasa Mahkemesine getirmesi düşünülemez; Çünkü Anayasa'nın 151. ve 44 sayılı Kanununun 27.maddeleri böyle bir başvuruya elverişli değildir.

Böylece incelemenin itiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulama durumunda bulunduğu 1136 sayılı Kanunun 38. maddesinin avukatların baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dava açmalarını yasaklayan üçüncü fıkrası ile sınırlı olarak yapılmasına 21/1/1971 gününde oybirliğiyle karar verildikten sonra bu hükmün Anayasa'ya uygunluk denetimine geçilmiştir.

2- İnceleme konusu hükmün Anayasa'ya aykırı olup olmadığı sorunu :

Hak arama hürriyeti Anayasa'nın 31.maddesiyle inanca altına alınmıştır. Bu maddeye göre herkes, meşru bütün vasıta ve yollardan yararlanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir. Hak arama veya savunmada başvurulacak mesru yolların ve vasıtaların başında avukatların hukukî bilgi ve tecrübelerinden yararlanabilme gelir. Avukatlığın ereği, 1136 sayılı Kanun'un 2.maddesinde belirtildiği üzere, hukukî ilişkilerin düzenlenmesine, her türlü hukukî sorunların ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözülmesine, genellikle hukuk kurallarının tam olarak uygulanması hususunda yargı organlarına, hâş kimlere, resmî ve özel kurul ve kurumlara yardım etmektir. Avukatlar bu erekle hukukî bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis ederler. Hak arama hürriyetinin gereği gibi işleyebilmesinde avukatlığın yeri öylesine önemlidir ki bu mesleğin gördüğü iş bir kamu hizmeti sayılmıştır. (1136 sayılı Kanun-madde 1)

1136 sayılı Kanunun 38.maddesinin inceleme konusu üçüncü fıkrasıyla getirilen yasak hak arama hürriyetinin sınırlandırılması niteliğini taşımaktadır. Bu hükme göre bir hakkın aranmasında karşı taraf avukat ise avukatlık hizmetinin doğrudan doğruya işlemeye geçişinin olanağı yoktur. Avukat ya önceden baro yönetim kurulunun iznini alacak yahut da acele durumlarda yine baro yönetim kuruluna önceden bildiride bulunacak ve izin verilmesini davayı açtıktan sonra isteyecektir. Bu zorunluluk, kendi başına, bir engel demektir. Kaldı ki iznin verilmemesi her zaman için söz konusu olabilir. Böyle bir durumda ise ya avukatlık hizmetinden yararlanmaktan daha o zaman vazgeçilmesi gerekecek; yahut da baroların kararlarına itiraz edilmesi ve itiraz kesin sonuca varıncaya dek işin takibi yolu tutulursa bu arada hakkın kaybolması gibi bir durumla karşılaşılacaktır. Sınırlama hükmünün, açıkça beliren niteliğine göre, kamu yararına, başka deyimle bir haklı nedene dayandığı da ileri sürülüp savunulamaz.

İncelenen hüküm şu hayille hak arama hürriyetini zedeler niteliktedir.ve Anayasa'nın 31.maddesine aykırıdır. Hükümün iptali gerekir.

VI. Sonuç :

Sınırlama kararına göre incelenen 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 38.maddesinin avukatların baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dava açmalarını yasaklayan ve acele durumlarda önce baro yönetim kuruluna bildiride bulunmalarını ve davayı açtıktan sonra yine izin istemelerini zorunlu kılan üçüncü fıkrası hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline oybirliğiyle ve Anayasa'nın 147., 151 ve 152.maddeleri uyarınca 21/1/1971 gününde karar verildi.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara; 13.4.1971
Genelge No. 21-1109

Baro Başkanlığı

.....

Konu: Yabancı memleketlere gönderilecek tebliğ ve istinabe evrakının tanzim şekli Hk.

Yabancı Memleketlere gönderilecek Tebliğ ve istinabe evrakının tanzim şekli hakkında Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Cumhuriyet Savcılarına gönderilen 18.4.1971 tarih ve 35/3-7450 sayılı genelge örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi ve meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

"Yabancı memleketlere gönderilen tebliğ veya istinabe evrakının tanziminde görülen bazı noksanlar veya fazlalıklar nedeniyle keyfiyetin yeniden ilgili mercilere duyurulması uygun görülmüştür.

I- Tebliğ evrakının tanziminde; Tebligat Kanunu'nun 9.maddesi, 11 Eylül 1959 gün ve 10333 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tebligat Tüzüğü'nün 37 ve 45.maddelerine istinaden her yıl Ocak ayını takip eden günlerde yayımlanması gerekli bulunan ve sonuncusu 1 Nisan 1970 gün ve 13460 sayılı, 11 Nisan 1970 gün ve 13469 sayılı Resmî Gazete'lerde yer alan cetvel ile aynı Tüzüğü'nün üçüncü faslını teşkil eden 36 ve müteakip maddeleri ve III.Tertip Düsturlarda, bulunabilecek yabancı devletlerle yapılan adli yardım anlaşmaları göz önünde tutularak,

1.a- İngiltere ve İsrail haricindeki yabancı memleketlere gönderilecek tebliğ evrakı ve tercümesinin birer nüsha olarak tanzim edilmesi, fazla nüshalar için fuzuli masrafa sebebiyet verilmemesi, sadece İngiltere ve İsrail'e gidecek tebliğ ve istinabe evrakının ikişer nüsha tanzim edilmesi,

b- Tebliğ işlemi gerektiğinde yabancı yetkili merciler tarafından ifa edileceğinden evrakın tanziminde ve sevkinde itina gösterilmesi, pelür kâğıda yazılmış, zor okunabilen kopyalı yapılmış evrakın gönderilmiyerek ilgilisinden temiz ve birinci nüsha

örneklerinin istenmesi veya mahkemece çıkartılacak tasdikli temiz nüshaların evraka eklenmesi, evrak tercüme ettirilirken birinci nüshanın noterlikte birasılmaması eğer kalmışsa noter tarafından çıkarılan Türkçe örneğin değil yeniden yazılacak birinci nüshanın evraka eklenmesi,

c- Tebliğ zarfı, davetiye ve gıyap tebliği gibi matbu evrak doldurulurken kaydedilecek bilgilerin hususî sütünlara muntazam şekilde ve yazı makinesi ile yazılmasına, imza ve mühür yerlerinin boş kalmamasına dikkat edilmesi,

d- Evrakın kontrolünün temini bakımından tebliğ mazbatalı zarfın içine katlanıp sokulmayarak zarfın dışına eklenmesi,

2- Tebligat Tüzüğü'nün 39.maddesinde muayyen günü havi evrakın belli günden en az üç ay önce Bakanlığımızda bulunması hususu belirtilmiş ise de tebliğ ifasına çok defa bu süre dahi kâfi gelmediğinden tebliğin ve bazan masrafın boşa gitmemesi ve fuzuli yazışmalara mahal verilmemesi için duruşma günlerinin üç aydan daha uzun olarak tesbit edilmesi, tebliğ cevabı alınmamışsa yine uzun talik yapılarak icabında evraka ilâe ettirilmek üzere yeni duruşma gününün Bakanlığımıza bildirilmesi faydalı olacaktır.

3- Resmî Gazete'de Bakanlığımız tarafından yayımlanan yeni si önümüzdeki günlerde yayımlanacak olan cetvelde tebliğ evrakının kaç nüsha olacağı, tercümesinin hangi dilde yapılacağı, tebliğ masrafı talep eden devletler ve yapılacak işlem, belirtilmektedir. İlgilisine tebliğ masrafı depo ettirilirken bu hususa bilhassa dikkat edilmesi iş sahiplerini mutazarrır olmaktan kurtaracaktır.

4- Daha iyi bir tercüme elde edileceği düşüncesiyle tercüme işi noterlikde yaptırılmadığı taktirde mütercim (Bilirkişi) e yemin verilmiş olduğunun mahkemece tercümenin altında bir satırlık yazı ile belirtilip tastik edilmesi, ayrıca yemin zaptının evraka eklenmemesi, tercümenin elle değil yazı makinesi ile yazılması uygun olacaktır. Tebliğ veya istinabe evrakının gönderileceği yabancı devlette konuşulan dil kat'i olarak bilinmiyorsa bu dilin tesbiti mütercimin veya noterin takdirine bırakılmayarak Bakanlıktan sorulması uygun olacaktır. Muhataba tebliği kanunen gerekli olan evrakten başka yazıların, sevk müzekkeresi vesaire gibi, tercümesine lüzum yoktur.

5- Bakanlıkla yapılan hukuki mevadla ilgili yazışmalarda evraka posta pulu eklenmemesi veya yapıştırılmaması gerekmektedir.

II- İstinabe talimatlarının tanziminde;

1- Talimatın yetkili yabancı mahkemeye hitaben yazılacak, iddia ve savunmanın kısaca özetinden sonra şahide veya isticvab edecek kimseye sorulması başka şehirlerde bulunduğu taktirde talimatın Türkçe ve tercüme nüshaları o nispette çoğaltılacaktır. İlgî (b) de gün ve sayısı belirtilen genelgede bildirildiği üzere A.B.D.ne gönderilecek talimatların Türkçe ve tercümesinin ikişer nüsha olarak tanzim edilmesi,

2- Tebligatın Tüzüğü'nün 37 ve 45. maddeleri uyarınca 1971 yılında Resmi Gazete'de Bakanlığımız tarafından yayımlanacak cetvelde de belirtileceği üzere beher şahit veya istimal yapılacak kimse için 500 lira hesabıyla tutarı kadar paranın mahkeme veznesine depo ettirilmesi, talimatın Bakanlığımıza intikalinden sonra talimattan

veya davadan vazgeçilmiş olsa dahi Bakanlığımızın muvafakatı alınmadan depo edilen paranın ilgisine iade edilmemesi, paranın depo edilmiş olduğunun talimatta gösterilmiyerek ayrı bir yazıda bildirilmesi, A.B.D.ne gönderilecek talimatta beher şahit için 50.-Dolar karşılığı Türk Parasının (Bugünkü döviz kuru üzerinden 757,50 TL) mahkeme veznesine depo ettirilmesi, muayyen güne kadar ikmal edilmemesi sebebiyle talimatın geri çevrilmemesi için duruşma gününün talimatta gösterilmemesi,
gerekmektedir.

III- Yabancı memleketlerde bulunan kimselerin aylık gelirleri ilgili Konsolosluklarımız vasıtasıyla tahkik ettirildiğinden mahkemelerce bu hususta yazılacak müzekerelerin Cumhuriyet Savcılıklara değil ilgili Konsolosluğumuza hitaben kaleme alınması ve bu müzekereye ait kayıt numaraları ile havalelerin aynı müzekkere üstünde gözükmemesi müzekerenin intizamı bakımından uygun olacaktır. Müzekerenin yabancı devletin diline tercüme ettirilmesine lüzum yoktur.

Keyfiyetin yargı çevrenizdeki Cumhuriyet Savcılıklarına, İcra Memurluklarına, Noterliklere duyurulması rica olunur.

I.HAKKI MADAKBAŞI
Adalet Bakanı Y.
Müsteşar M.

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg: Barobirlik, Adre : Z.Gökalp C.16/7, Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 9.4.1971

Genelge No: 20-1093

Baro Başkanlığı

Avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlariyle sair suçlarından dolayı yapılacak soruşturmanın zabıta makam ve mercilerine bırakılmayıp doğrudan doğruya C.Savcılar tarafından yapılması hakkında Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 1.8.1960 tarih ve 58/35 sayılı tamimi 11.5.1970 gün ve 38-692 sayılı genelgemizle barolara gönderilmiştir.

Birliğimize intikâl eden bazı olaylardan avukat yazıhanesinde zabıta marifetiyle yapılan aramalarda müessif hadiselerin vukua geldiği belirtilerek, avukat yazıhanelerinde yapılacak aramaların zabıtaya bırakılmayarak savcılar tarafından icrası hususunun genelge ile savcılıklara duyurulması 18.1.1971 gün ve 179 sayılı, 12.2.1971 gün ve 439 sayılı yazılarımızla Adalet Bakanlığından rica edilmiştir.

Adalet Bakanlığı bu talebimizi yerinde bularak avukat yazıhanelerindeki aramaların bizzat savcılar tarafından yapılması gerektiğini 27.3.1971 gün ve 11/37 sayılı tamimle C.Savcılıklarına duyurduğunu tarihsiz 15811 sayılı yazısıyla Birliğimize bildirmiş ve genelgeden 5 adedini göndermiştir.

Birlik Yönetim Kurulu 3.4.1971 günlü toplantısında aldığı 160/3 sayılı kararda; avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlariyle sair suçlarından dolayı yapılacak soruşturmanın zabıta makam ve mercilerine bırakılmayarak doğrudan doğruya savcılar tarafından yapılması hakkındaki Adalet Bakanlığının 1.8.1960 tarih ve 58/35 sayılı tamimi ile birlikte avukatların yazıhanelerindeki aramalarında savcılar tarafından yapılması hakkındaki aynı Bakanlık Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 27.3.1971 gün ve 11/37 sayılı genelgesini barolara ve merkez ve mühakkattaki C.Savcılıklarına gönderilmesine karar vermiştir.

*Bu konuda
Yayımlandı.
V.Ş.*

(2)

Karar uyarınca her iki genelge örnekleri ilişikte gönderilmiştir. Merkez ve mülhakattaki C.Savcılıklarına da Birliğimizce gönderilecek olan genelgelerin meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Ek: 2 genelge

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem

V.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Adres: Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telf: 18 13 44-46

Ankara, 11 Mayıs 1970

Genelge No: 38-692

Baro Başkanlığı

Birliğimize imtikâl eden bazı olaylardan meslekdaşlarımızın zabıtaca sorguya çekildikleri öğrenilmiştir. Lüzumu halinde ilgililere duyurulmak üzere, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 1.8.1960 tarih ve 58/35 sayılı genelgesinin aşağıya çıkarıldığını bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. ~~Fazıl~~ Erem.

V.B.

"Avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlarından dolayı haklarında yapılan soruşturmanın bazı yer C.Savcılarınca zabıtaya bırakıldığı Bakanlığa intikal eden işlemlerden anlaşılmıştır.

Avukatlık Kanununun 49 ncu maddesine göre (avukatların vazifelerinden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlarından dolayı haklarında takibat icrası Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

Tahkikat Adalet Bakanın tensip edeceği makam tarafından yapılır.)

Kanunun sözü geçen hükmü, amme vazifesi ifa eden avukatlar hakkında teminattır. Bu husustaki soruşturmanın zabıta memurlarına bırakılması bu teminatı zedeleyici mahiyette bulunmakla beraber kanunun açık hükmü de soruşturmanın zabıta memurlarına bırakılmamasını ve Bakanın tensip edeceği makam tarafından yapılmasını amir bulunmaktadır.

Bu itibarla avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçları ile sözü geçen teminat prensibinin ışığı altında sair suçlarından dolayı yapılacak olan soruşturmanın zabıta makam ve mercilerine bırakılmayarak doğrudan doğruya C.Savcılar tarafından yapılması ve keyfiyetin kaza çevrenizdeki C.Savcılıklarına da tebliği tamimen ve ehemmiyetle rica olunur."

T.C.

ADALET BAKANLIĞI

Ankara, 27.3.1971

Ceza İşleri Umum Müdürlüğü

Sayı: 11/37

ÖZÜ: Avukatlar hakkındaki soruşturmanın zabıta memurlarına bırakılmayarak bizzat C.Savcılar tarafından yapılması Hk.

..... C. Savcılığına

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından alınan bir yazıda; bazı olaylar dolayısıyla avukat yazıhanelerinde zabıta tarafından yapılan arama esnasında özellikle meslek sırrına ilişkin olması sebebiyle gizli tutulması gereken bazı belgelerin açığa çıkarıldığı bu halin ise Avukatlık mesleğine kanunun bahşeylediği teminatı zedelediği bildirilmektedir.

Malûm olduğu üzere 1.8.1960 gün ve 58/35 sayılı bir tamimle, Avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işledikleri suçlar ile Avukatlık Kanununun soruşturma yönünden tanıdığı teminat prensibinin ışığı altında şahsi suçlarından dolayı yapılacak olan soruşturmanın da zabıta makam ve mercilerine bırakılmıyarak doğrudan doğruya C.Savcısı veya yardımcıları tarafından yapılması keyfiyeti açıkça belirtilmişti.

Genellikle bir suçun şubut vasıtalarının elde edilmesini teminen yapılan ve hazırlık soruşturmasının bir cüzünü teşkil eden aramanın, hangi şartlar ve kimler tarafından icra edileceği hususu C.M.U.K.nun 94 ve müteakip maddelerinde tesbit edilmiş ve bu cümleden olarak hangi istisnai hallerde bu işlemin zabıta memurları tarafından yapılabileceği de açıkça belirtilmiş bulunmaktadır. Bilhassa ilgili kanun 97 maddesinin, "Ancak tehirinde mazarrat umulan hallerde Cumhuriyet Müddeiumumileri ve Müddeiumumilerin muavini sıfatıyla emirlerini igraya memur olan zabıta memurları arama yapabilirler" şeklindeki hükmünün de arama hususundaki işlemin, esasında Hâkim ve C.Savcılarına verilmiş bir görev olduğunu teyit etmektedir.

Bu itibarla, usul hükümlerinin gösterdiği istisnai haller dışında, avukatlara ait yazıhanelerdeki aramaların Savcı veya Yardımcıları tarafından yapılmasına azami dikkat ve itinanın gösterilmesi ve keyfiyetin çevrenizdeki C.Savcılıklarına da tebliği tamamen ve ehemmiyetle rica olunur.

İsmail Hakkı Madakbaşı
Adalet Bakanı Y.
Müsteşar M.

T.C.

Ankara, 27.3.1971

ADALET BAKANLIĞI

Ceza İşleri Umum Müdürlüğü

Sayı: 11/37

ÖZÜ: Avukatlar hakkındaki soruşturmanın zabıta memurlarına bırakılmayarak bizzat C.Savcılar tarafından yapılması Hk.

..... C. Savcılığına

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından alınan bir yazıda; bazı olaylar dolayısıyla avukat yazıhanelerinde zabıta tarafından yapılan arama esnasında özellikle meslek sırrına ilişkin olması sebebiyle gizli tutulması gereken bazı belgelerin açığa çıkarıldığı bu halin ise Avukatlık mesleğine kanunun bahşeylediği teminatı zedelediği bildirilmektedir.

Malûm olduğu üzere 1.8.1960 gün ve 58/35 sayılı bir tamimle, Avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işledikleri suçlar ile Avukatlık Kanununun soruşturma yönünden tanıdığı teminat prensibinin ışığı altında şahsi suçlarından dolayı yapılacak olan soruşturmanın da zabıta makam ve mercilerine bırakılmıyarak doğrudan doğruya C.Savcısı veya yardımcıları tarafından yapılması keyfiyeti açıkça belirtilmişti.

Genellikle bir suçun subut vasıtalarının elde edilmesini teminen yapılan ve hazırlık soruşturmasının bir cüzünü teşkil eden aramanın, hangi şartlar ve kimler tarafından icra edileceği hususu C.M.U.K.nun 94 ve müteakip maddelerinde tesbit edilmiş ve bu ölçüden olarak hangi istisnai hallerde bu işlemin zabıta memurları tarafından yapılabileceği de açıkça belirtilmiş bulunmaktadır. Bilhassa ilgili kanun 97 maddesinin, "Ancak tehirinde mazarrat umulan hallerde Cumhuriyet Müddeiumumileri ve Müddeiumumilerin muavini sıfatıyla emirlerini icraya memur olan zabıta memurları arama yapabilirler" şeklindeki hükmünün de arama hususundaki işlemin, esasında Hâkim ve C.Savcılarında verilmiş bir görev olduğunu teyit etmektedir.

Bu itibarla, usul hükümlerinin gösterdiği istisnai haller dışında, avukatlara ait yazıhanelerdeki aramaların Savcı veya Yardımcıları tarafından yapılmasına azami dikkat ve itinanın gösterilmesi ve keyfiyetin çevrenizdeki C.Savcılıklarına da tebliği tamimen ve ehemmiyetle rica olunur.

İsmail Hakkı Madakbaşı
Adalet Bakanı Y.
Müsteşar M.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 15.3.1971

Genelge No.838/19

Baro Başkanlığı

.

Staj sürelerinin sonunda staj yaptıkları Baroca 1136 sayılı yasanın 8.maddesi uyarınca avukatlığa kabul kararı verilen bazı stajyerlerin, başka baro bölgesinde avukatlık yapacaklarını bildirerek, ruhsatnamelerinin yeni barosuna gönderilmesini istedikleri Birliğimize yapılan başvurmalarından anlaşılmaktadır.

1136 sayılı yasanın 9.maddesi uyarınca mesleğe kabul edilen adaya stajını bitirdiği Baro tarafından ruhsatnamesinin verilmesi ve and içtirilmesi gerekmektedir.

Stajyerlerin mesleğe yeni atıldıkları sırada fazla masraf ihtiyar etmemeleri bakımından, stajı bitirdikleri Barodan başka bir Baroda avukatlık yapmak isteyenlerin ruhsatname talebetmeyerek Avukatlık yasasının 25.maddesi uyarınca staj bitim belgesi almaları Avukatlık kararı ve ruhsatnamelerini Avukatlığa başlayacakları Barolardan istemeleri hususunun stajyerlere hatırlatılmasına ve bu konuda Barolara genelge gönderilmesine Yönetim Kurulumuz. 27.2.1971 gün ve 4 sayılı toplantısında 88/27 sayı ile karar verilmiştir.

Yönetim Kurulu kararı gereğince stajyerlerin bu konuda aydınlatılmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

U.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg:Barobirlik Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara telf: 18 13 44 - 46

Ankara, 15.3.1971
Genelge No. 837/18

Baro Başkanlığı
.....

Nafaka alacaklarının yabancı memleketlerde tahsili ile ilgili sözleşmeye katılmamızın uygun bulunduğuna dair 1331 sayılı kanun 5.Şubat.1971 gün ve 13745 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Adalet Bakanlığından temin edilen "Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile ilgili sözleşme" örneği ilişikte gönderilmiş olup, Bültende de yayınlanacaktır.

İlginizi ve meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem

Eki: 1

U.B.

*Bültende
yayınlandı.
1971*

NAFAKA ALACAKLARININ YABANCI MEMLEKETLERDE TAHSİLİ
İLE İLGİLİ SÖZLEŞME

Dibace

Kanunen kendilerine bakmakla mükellef olan kimseleri yabancı memleketlerde bulunan ve ihtiyaç içinde olan şahısların karşılaştığı insani probleme bir çözüm yolu bulunmasının ivediliğini ve

Nafaka dâvalarının yabancı memleketlerde takibi veya nafaka ilâmlarının yabancı memleketlerde tenfizinin ciddi ameli ve kanunî güçlükler yarattığını mütalââ ederek ve

Bu problemlerin hallini ve bu güçlüklerin yenilemesini mümkün kılacak vasıtaları derpiş etmeye kararlı olarak,

Akîd taraflar aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

Madde-1.

Sözleşmenin amacı

1. İşbu sözleşmenin amacı, Akîd Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ve bundan sonra alacaklı diye isimlendirilen bir şahsın, Akîd Taraflardan başka birinin yargısına tabi, bundan sonra borçlu diye isimlendirilen, bir şahıstan hakkı olduğunu iddia ettiği nafakayı tahsil etmesini kolaylaştırmaktır. Nafakanın tahsilini kolaylaştırmakta kullanılacak teşekküller bundan sonra gönderici makamlar ve aracı kurumlar olarak isimlendirilmiştir.

2. İşbu sözleşmede öngörülen hukuk yolları, iç veya uluslararası hukukta mevcut diğer hukuk yollarını tamamlar, onların yerine geçmez.

Madde-2.

Kurumların tâyini

1. Onay veya katılma belgesinin tevdiî sırasında her Akîd Taraf kendi ülkesinde gönderici makamların vazifesini yapacak bir veya birkaç idarî veya adlî makam tâyin eder.

2. Onay veya katılma belgesinin tevdiî sırasında her Akîd Taraf kendi ülkesinde aracı kurumun vazifelerini yapacak kamusal veya özel bir teşekkül tâyin eder.

3. Her Akid Taraf 1 nci ve 2 nci fıkraların tatbiki cümlesinden olan tâyinleri ve bunlarda vukubulacak bütün değişiklikleri gecikmeksizin Genel Sekretere bildirir.

4. Gönderici makamlar ve aracı kurumlar, diğer Akid Tarafların gönderici makamları ve aracı kurumları ile doğrudan doğruya temasa geçebilirler.

Madde-3.

Talebin gönderici makama sunulması

1. Bir alacaklı bundan sonra alacaklının Devleti diye isimlendirilen bir Akid Tarafın ülkesinde bulunduğu, borçlu da bundan sonra borçlunun Devleti diye isimlendirilen başka bir Akid Tarafın yargısına tabi olduğu zaman, alacaklı borçludan nafaka alacağını tahsili için bulunduğu Devletin bir gönderici makamına bir talepte bulunabilir.

2. Her Akid Taraf, aracı kurumun Devletinin kanununa göre nafaka taleplerinin normal olarak istinadetmesi gereken beyyineyi, bu beyyinenin kabule şayan olması için ne şekilde arz edilmesi gerektiğini ve bu kanunun vaz'ettiği diğer şartları genel sekretere bildirir.

3. Alâkalı bütün belgeler ve icabında bilhassa aracı kuruma alacaklı namına hareket etme veya alacaklı namına hareket etmeye ehil bir şahıs tâyin etme yetkisi veren bir vekâletname ile alacaklının ve mümkünse borçlunun birer fotoğrafı nafaka talebi ile beraber sulunmalıdır.

4. Gönderici makam, aracı kurumun Devletinin kanununun aradığı bütün şartların yerine getirilmiş olması için mümkün olan bütün tedbirleri alır; bu kanunun hükümleri mahfuz kalmak üzere, nafaka talebi aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

a) Alacaklının soyadı, adı, adresi, doğum tarihi, milliyeti ve mesleki ile icabında kanunî mümessilinin soyadı, adı ve adresi;

b) Borçlunun soyadı, adı, doğum tarihi, milliyeti ve mesleki ile alacaklının malûmu olduğu ölçüde borçlunun son beş sene içindeki adresleri;

c) Nafaka talebinin mucip sebeplerinin teferruatlı bir izahı ile talep olunan şey ve bilhassa alacaklının ve borçlunun gelir kaynakları ve aile durumuna müteallik sair alâkalı bilcümle malûmat.

Madde-4

Dosyanın intikali

1. Gönderici makam, talebi gereksiz mütalâa etmedikçe, dosyayı borçlunun devleti tarafından tâyin edilen aracı kuruma intikal ettirir.
2. Dosyaları intikal ettirmeden önce, gönderici makam gönderilecek evrakın alacaklının Devletinin kanununa göre şekil bakımından muntazam bulunduğuna kanaat getirir.
3. Gönderici makam, aracı kuruma talebin haklı olup olmadığına dair kendi fikrini bildirebilir. Ve alacaklının adli müzaheret ve masraf muafiyetinden istifade ettirilmesini tavsiye edebilir.

Madde-5

Hükümlerin ve diğer adli muamelelerin intikali

1. Gönderici makam, alacaklının talebi üzerine 4 ncü maddenin hükümlerine uygun olarak, Akid Taraflardan birinin salâhiyetli bir mahkemesinden alacaklı lehine sâdir olan nafaka ile ilgili muvakkat veya nihai her kararı veya diğer her adli muameleyi, lüzumlu ve mümkün olduğu takdirde bu kararın alınmasına müncer olan duruşmanın zabıt varakası ile birlikte intikal ettirir.
2. Yukardaki fıkrada bahsedilen kararlar ve adli muameleler 3 ncü maddede zikredilen belgelerin yerine geçebilir veya onları tamamlayabilir.
3. 6 ncı maddede öngörülen muhakeme usulü, borçlunun Devletinin kanununa göre ya bir tenfiz kararı veya teşkil usulü olabilir ya da 1 nci fıkra hükümlerine göre intikal ettirilen karara müstenit yeni bir dâva olabilir.

Madde-6

Aracı kurumun görevleri

1. Aracı kurum, alacaklının verdiği yetki sınırları dahilinde hareket ederek, alacaklı namına nafakanın tahsilini temin için icabeden bütün tedbirleri alır. Bu tedbirler meyanında bilhassa sulh yoluna gider, gerekirse bir nafaka dâvası açar ve takibeder ve nafaka tediyesiyle ilgili her hükmü, emri veya sair adli muameleyi icra ettirir.

(4)

2. Aracı kurum gönderici makamı, yapılan işlerden daimi surette malûmattar kılar, Eger bir işlemde bulunamazsa bunun sebeplerini bildirir ve dosyayı gönderici makama iade eder.

3. Anılan dâvalarda ve bunlarla murtabıt bütün meselelerde uygulanacak kanun, işbu sözleşmenin hiçbir hükmü ile bağılı olmaksızın, bilhassa devletler hususi hukuku dalındaki hükümleriyle beraber borçlunun devletinin kanunudur.

Madde-7

İstinabe

İlgili iki Akıd Tarafın kanunları istinabeyi kabul ettiği hallerde aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Nafaka dâvasına bakan bir mahkeme, tamamlayıcı belgeler ve başka deliller temin etmek için, ya diğer Akıd Tarafın yetkili mehkemesinden ya da Akıd Tarafın tâyin edeceği başka bir makam veya kurumdan istinabe talebinde bulunabilir.

b) İstinabe talebinde bulunulan makam, tarafların hazır olabilmesi veya temsil edebilmesi için, istinabenin icra edileceği tarihi ve mahallî ilgili gönderici makam ve aracı kuruma, aynı zamanda borçluya bildirmeye mecburdur.

c) İstinabe mümkün olan süratle icra edilmelidir. Alındığı tarihten itibaren dört ay zarfında icra edilemezse, istinabede bulunan makama gecikmenin veya icra edilmeyişinin sebepleri bildirilmelidir.

d) İstinabenin icrası hiç bir gûna harç ve masraf tediyesini gerektirmez.

e) Aşağıdaki haller dışında istinabenin icrası reddedilemez:

1. Belgenin sıhhatinin şüpheli olması,

2. İstinabeyi icra edecek Akıd Tarafın bunu eğemenliğine veya güvenliğine hanel getirecek mahiyette bulması.

Madde-8

Adlî kararların tadili

Nafaka kararlarının tadiline müteallik taleplere de bu sözleşmenin hükümleri uygulanır.

Madde-9

Muafiyetler ve kolaylıklar

1. İşbu sözleşme altında yapılacak adli muamelelerde nafaka alacaklısı, dâvanın açıldığı memlekette ikâme eden veya bu memleketin vatandaşı olan alacaklılara tanınan masraf muafiyetinden istifade eder ve onlarla aynı muameleyi görür.

2. Yabancı veya gayrimukim alacaklılar dâva masrafları için teminat akçesi yatırmaya ne de başka türlü bir teğiyat veya tevdiatta bulunmaya mecbur edilemezler.

3. Gönderici makamlar ve aracı kurumlar bu sözleşmenin hükümlerine uygun olarak ifa ettikleri hizmetler için hiçbir ücret tahsil edemezler.

Madde-10

Paraların transferi

Harice yapılan para transferlerini kayıtlamış bulunan Akıd Taraflar, nafaka olarak tahsil edilen paraların ve bu sözleşmeye müsteniden açılan nafaka dâvaları münasebetiyle yapılmış masrafları karşılılamaya mâtuf paraların transferine birinci derecede öncelik tanıyacaklardır.

Madde-11

Federal Devlet

Federal bir devlette veya basit olmıyan bir devlette aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) İşbu sözleşmenin federal yasama organının yasama yetkisine giren maddeleri hususunda, federal hükümetin vecibeleri federal devlet olmayın tarafların vecibelerinin aynıdır.

b) İşbu sözleşmenin, federasyon anayasasına göre teşrii tasarrufta bulunmaya mecbur olmayın federe devlet, vilâyet veya kantonların yasama yetkisine giren maddeleri hususunda, federal hükümet mümkün olan en kısa zamanda ve müspet mütalâası ile birlikte bu maddeleri federe devlet vilâyet veya kantonların yetkili makamlarının ıttılama sunacaktır.

c) İşbu sözleşmeye taraf ilan bir federal devlet, genel sekreter aracılığı ile kendisine intikal ettirilen başka bir Akıd Tarafın talebi üzerine, sözleşmenin her hangi bir hükmü hakkında federasyonda veya federasyonu teşkil eden federe devlet, vilâyet veya kantonlarda mer'i olan

(6)

mevzuat ve tatbikat hakkında bir izahnameyi, teğrif veya başka türlü bir tasarrufta bu hükme verilen mer'iyetin şumulünü de belirterek gönderecektir.

Madde-12

Ülke bakımından uygulama

Onama veya katılma sırasında Akid Taraf aksine beyanda bulunmadıkça işbu sözleşmenin hükümleri, dış münasebetleri bu Akid Taraf vasıtasıyla temin edilen muhtariyeti olmayan, vesayet altındaki ülkelere de şâmil olur veya aynı şartlarla bu ülkelerde de uygulanır. Böyle bir beyanda bulunan her Akid Taraf sonradan her hangi bir anda genel sekretere haber vermek suretiyle sözleşmenin uygulanmasını bu ülkelerden birine veya hepsine teşmil edebilir.

Madde-13

İmza, onama ve katılma

1. İşbu sözleşme 31 Aralık 1956 tarihine kadar Birleşmiş Milletler teşkilâtı üyesi bütün devletlerin, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı üyesi olmamakla beraber Beynelmilel Adalet Divanı statüsüne taraf olan veya Birleşmiş Milletlerin ihtisas teşekküllerinden birine üye olan devletlerin, aynı zamanda Birleşmiş Milletler teşkilatı üyesi olmamakla beraber ekonomik ve sosyal konsey tarafından sözleşmeye taraf olmak üzere davet edilmiş bütün devletlerin imzalaması için açık kalacaktır.

2. İşbu sözleşme onaylanacaktır. Onay belgeleri genel sekretere tevdi olunacaktır.

3. 1 nci fıkrada zikredilen bütün devletler işbu sözleşmeye her an katılabilirler. Katılma belgeleri genel sekretere tevdi olunacaktır.

Madde-14

Yürürlüğe giriş

1. İşbu sözleşme üçüncü onay veya katılma belgesinin 13 ncü madde hükümlerine uygun olarak tevdi edileceği tarihi takibedecek otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

(7)

2. Üçüncü onay veya katılma belgesinin tevdiinden sonra sözleşmeyi onaylıyacak veya katılacak her devlet için sözleşme, bu devlet tarafından kendi onay veya katılma belgesinin tevdiini takibeden otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

Madde-15

Fesih

1. Her Akıd Taraf, genel sekretere ihbarda bulunmak suretiyle işbu sözleşmeyi feshedebilecektir. Fesih aynı zamanda 12 nci maddede zikredilen ülkelerden birine veya hepsine uygulanabilecektir.

2. Fesih, ihbarın genel sekretere ulaştığı tarihten bir sene sonra tesir icra edecek ve tesir icra etmeye başladığı anda yapılmakta olan işlere müessir olmayacaktır.

Madde-16

İhtilâfların halli

Akıd Taraflar arasında işbu sözleşmenin tefsir ve tetbikine mütaallik bir ihtilâf zuhur eder ve başka yollarla halledilemezse Beynelmîlel Adalet Divanına götürülür. İhtilâfın divana götürülmesi ya ihtilâfa düşen tarafların kendi aralarında vardıkları hususi bir anlaşmanın ihbarı suretiyle ya da ihtilâfa düşen devletlerden birinin talebetmesi suretiyle olur.

Madde-17

İhtirazi kayıtlar

1. İmza, onay veya katılma sırasında bir devlet işbu sözleşmenin maddelerinden birine bir ihtirazi kayıt koyarsa, genel sekreter bu ihtirazi kaydın metnini bu sözleşmeye taraf olan bütün devletlere ve 13 ncü maddede zikredilen diğer devletlere gönderir. Bu ihtirazi kaydı kabul etmiyen her hangi bir Akıd Taraf, ihtirazi kayıt metninin gönderildiği tarihten itibaren doksan gün içinde, bu ihtirazi kaydı kabul etmediğini genel sekretere bildirebilir ve bu takdirde sözleşme ihtirazi kaydı koyan devlet ile buna itiraz eden devlet arasında yürürlüğe girmeyecektir. Sözleşmeye bilâhare katılacak her devlet, katılma sırasında kabul etmediği ihtirazi kayıtları genel sekretere bildirebilir.

(8)

2. Bir Akıd Taraf daha evvel koyduğu bir ihtirazi kaydı her an geri alabilir ve geri aldığı ihtirazi kaydı genel sekretere bildirir.

Madde-18

Mütekabiliyet

Bir Akıd Taraf işbu sözleşmenin hükümlerini diğer Akıd Taraflara karşı ancak kendisinin bu sözleşme ile bağlı olduğu derecede ileri sürebilir ve bu hükümlere binaen hak iddia edebilir.

Madde-19

Genel sekreter tarafından yapılacak bildirimler

1. Genel Sekreter,
 - a) 2 nci maddenin 3 ncü fıkrası hükümlerine tevfiikan bildirilecek tâyinleri,
 - b) 3 ncü maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine tevfiikan verilecek bilgileri,
 - c) 12 nci madde hükümlerine tevfiikan yapılan beyan ve bildirimleri,
 - d) 13 ncü madde hükümlerine tevfiikan yapılan imza, onay ve katılmaları,
 - e) 14 ncü maddenin 1 nci fıkrasına tevfiikan sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihi,
 - f) 15 nci maddenin 1 nci fıkrası hükümlerine tevfiikan yapılan fesihleri,
 - g) 17 nci maddenin hükümlerine tevfiikan konulan ihtirazi kayıtları ve bu kayıtlara yapılan itirazları,

Birleşmiş Milletler Teşkilâtına üye olan bütün devletlere ve 13 ncü maddede zikredilen üye olmıyan devletlere bildirecektir.

2. Genel sekreter aynı zamanda 20 nci madde gereğince yapılacak tadil taleplerini ve bu taleplere verilecek cevapları da bütün Akıd Taraflara bildirecektir.

Madde-20

Tadil

1. Her hangi bir Akıd Taraf genel sekretere bildirmek suretiyle işbu sözleşmenin tadilini her zaman isteyebilecektir.

(9)

2. Genel sekreter bu talebi bütün Akid Taraflara intikal ettirecek ve onları dört ay içinde tadil teklifini incelemek üzere bir konferansın toplanmasına taraf olup olmadıklarını kendisine bildirmeye davet edecektir. Eğer Akid Tarafların çoğunluğu müspet cevap verecek olursa genel sekreter bu konferansı toplıyacaktır.

Madde-21

Sözleşmenin tevdi ve diller

İngilizce, Çince, İspanyolca, Fransızca ve Rusca metinleri aynı derecede muteber olan işbu sözleşmenin aslı Genel Sekretere tevdi oluncak, o da 13 ncü maddede zikredilen bütün devletlere aslına uygun tasdikli suretlerini gönderecektir.

V.B.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik, Adres:Z.Gökalp Cad.16/7 Ankara, Telf: 18 13 44-46

Ankara, 14.3.1971

Genelge No: 836/17

Baro Başkanlığı

8-9 Ocak 1971 günleri Adana'da yapılan Birliğimiz IV. Genel Kurul toplantısında 1971 yılı bütçesi onaylanmış bulunmaktadır.

İstanbul'da yapılan II. Genel Kurulda tesbit edilen esaslara göre 1971 yılı Birlik keseneği, Barolara kayıtlı avukat başına 10.-lira üzerinden hesaplanmış ve gelir bütçemiz buna göre tanzim edilmiştir.

Bu duruma göre; Baronuzun 1971 yılı keseneği, 1 Ocak 1971 tarihi itibariyle kayıtlı avukat adedine göre TL. dır. Bu kesenek Genel Kurul kararı uyarınca 4 eşit taksitte ödenecektir.

Birliğimizin ihtiyaçları gözönünde bulundurularak, geçen yıldan devreden kesenek borcunuzla birlikte 1971 yılı keseneği ilk taksidinin Birliğimizin T.C.Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630-493 sayılı hesabına Mart ayı sonuna kadar havale edilmesini ve keyfiyetin ayrıca bir yazı ile Birliğimize duyurulmasını önemle rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman Üye

Başkan

Av.Hikmet Tuncay

Av.Faruk Erem

Mart 1971 ayı sonuna kadar

gönderilmesi gereken kesenek : TL
- 1970 yılından devreden kesenek borcunuz :
- 1971 yılı birinci taksidi:
- 1971 yılı içinde bu güne kadar gönderilen :
- Mart 1971 sonuna kadar gönderilmesi gereken :

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Ziya Gökalp Cad. 16/7 Ankara Telg:Barobirlik.Telefon:181344-181346

Tarihi : 15/3/1971

Sayısı : 810/16

Baro Başkanlığı

10/3/1971 gün ve 806/15 sayılı Genelgemiz cevabının
çabuklaştırılmasını rica ederim

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Avukat Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Z.Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telg: Barobirlik Telefon: 18 13 44-181346

Ankara;10/3/1971

Genelge No. 15-806

Baro Başkanlığı

.....

Savunma mesleğine saldırılar yoğunlaşmıştır.Son günlerde, örneğin İslahiye olaylarında değerli meslekdaşlarımıza yönelen davranışlarla ilgili kınayıcı teşebbüslere ve gerekli tedbirlere başvurulmuştur.

Bu konuda geniş bir raporun ilgililere sunulması ve etkili tedbirlerin alınması için yapılacak temaslarda bilgi verilebilmesi maksadı ile son iki yıl içinde Baronuza mensup meslekdaşlarımızın uğradıkları haksız tecavüzler hakkında ayrıntılı ve mümkünse belgelere dayanan bilgileri, genel bir raporda yer alacak biçimde ve ençok on gün zarfında Birliğimize lutf buyurmanızı rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

U.B.

Büyüktepe
yayınımları
1971

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg: Barobirlik Ziya Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44

Ankara, 8/3/1971.
Genelge No. 754/14

Baro Başkanlığı
.....

İlgi: Dâva ve iş takipçilerinin topluluk sigortaları.

Dâva ve iş takipçilerinin topluluk sigortasına katılmaları hakkında Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğüne gönderilen yazılara karşı alınan cevap örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi ve 13.4.1970 gün ve 21-551 sayılı genelgemiz uyarınca dâva ve iş takipçilerinin Sosyal Sigorta ile ilgilendirilmesini dilerim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A N K A R A

116038
IX.367-A
2.Mart.1971

Dâva vekili ve iş takipçileri hakkında.

6.8.1970, 10.11.1970, 7.12.1970, 2040,2320,1499 sayılı yazılarınıza karşılıktır.

Dâva ve iş takipçilerinin de Avukatlar Topluluk sigortasına katılmalarının gerektiği hakkında ilgili şubelerimize bilgi ve talimat verilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

GENEL MÜDÜRLÜK
S.Turla H.Giray
İht.Sig.Müdürü İht.Sig.Md.Y.

AK/UY.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Ziya Gökalp Caddesi 16/7 Ankara Telf: 18 13 44

Genelge No. 753/13

Baro Başkanlığı

Ankara; 8/3/1971

.....

İlgi: Şifahi Usulü Muhakemeye tâbi davaların kararları.

Hâkim-Avukat ilişkileri konusunda Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına gönderilen 15.10.1970 gün ve 1873 sayılı yazı üzerine anılan kurul başkanlığının, Adalet Komisyonu Başkanlıklarına gönderdiği 16.2.1971 gün ve 971/1 sayılı genelgeden bir adet ilişikte sunulmuştur.

Meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Eki: Yüksek Hâkimler Kurulu genelgesi

U.B.

*Bu konuda yayımlandı.
Vest.*

T. C.
YÜKSEK HÂKİMLER KURULU
BAŞKANLIĞI

Sayı : 1971/1
Konu : Şifahi Usulü muhakemeye tâbi
dâvaların kararları Hk.

Ankara

16/2/1971

Adalet Komisyonu Başkanlığına

.....

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının, 15 Ekim 1970 gün ve 1873 sayılı yazısının, konu ile ilgili kısmının örneği aşağıya çıkarılmış, Kurulumuz Genel Kurulunca, 29/12/1970 gün ve 970/413-414 sayı ile «Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının 15 Ekim 1970 gün ve 1873 sayılı yazısının istekle ilgili bu kısmının, duruşmalar bitip, sonuca varıldıktan sonra, kararların usul ve kanun hükümlerine uygun olarak, gecikmeden, zamanında yazılıp tefhim edilmesi kaydının eklenmesi suretiyle mahkemeler ve hâkimlere duyurulmasına» karar verilmiştir.

Keyfiyetin, Yargı çevrenizdeki bütün mahkemelere ve hâkimlere tebliğini rica ederim.

ŞEREF ALTAN
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Sayı : 1873

Ankara 15 Ekim 1970

Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına

A N K A R A

Adaletin yargı ve savunma öğelerini temsil eden hâkim - Avukat ilişkilerinin en iyi biçimde yürütülmesinin adaletin rahatlıkla ve güvenilir yolda gelişmesine büyük katkıda bulunacağı şüphesizdir. Bu bakımdan,

bu ilişkilerde srtme yaratabilecek uygulamaların dzltilmesinde Yüksek Kurulun yol göstericilik görevi yapması dileğindedir.

Bu nedenle duruşma tutanaklarının düzenlenmesinde, özellikle sözlü yargılama usulünün uygulandığı dâvalarda bir kısım yargıçların kararı ağızdan bildirdikleri halde tutanağı «ilişik karar açıkça anlatıldı» yolunda geçirdikleri bilinmektedir. Daha sonra kararın yazılması gecikebilmekte ve temyiz sürelerinin geçmesinden sonra yazılması halinde ise türlü çatışma ve anlaşmazlıklara konu olmaktadır.

Bu tutum ve çalışma tarzının yargı ile doğrudan ilişkisi bulunmadığından yüksek kurulunuzun denetimi altında bulunması olağan sayılmamalıdır. Usul hükümlerinin mahkemelerce ayrı biçimlerde uygulanması ve usule uygun olmayan çekişmeler doğuran bu türlü uygulamaların dzltilmesi konusunda kurulumuzca gerekli tedbirlerin öngörülmesi dileğiyle durumu takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Başkan
Av. Faruk Erem

(İmza)

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Z.Gökalp Cad. 16/7 Ank. Telefon: 18 13 44 -181346

Ankara; 13.1971

Genelge no: 12-673

Baro Başkanlığı

Türkiye Emlâk Kredi Bankası Umum Müdürlüğünün genç meslekdaşlarımıza tesis kredisi hakkındaki yazısı ile Birliğimiz cevabı aşağıdadır.

Keyfiyeti takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Servisi: Tic.Krediler

Dosya İş. II-

No. . 0856 9114

ANKARA Şubat 971

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A N K A R A

Öz: Genç Avukatlar lehine talep edilen kredi hakkında.

12.2.1971 tarih ve 512 sayılı yazınız cevabıdır.

stajını yeni bitirmiş olan genç avukatların bürolarını açmaları sırasında yararlanacakları bir kredi sistemi maalesef Bankamızda mevcut değildir.

Ancak, Sayın Birliğimize kayıtlı olması şartı ile, talep eden her avukata aynı durumda olan iki avukatın kefaleti tahtında, azami 3 ay vadeli 3.500.- liralık kefaletli veya usullerimize uygun gayrimenkil ipotegi verilebildiği takdirde de, iki sene vadeli 10.000.- liraya kadar teminatlı kredi sağlamak suretiyle, mevzuatımızın imkânları ölçüsünde genç avukatların mesleklerine başlamaları sırasında kendilerine Bankamızca yardımda bulunmak mümkün olabilecektir.

Bu hususte Şubelerimize gerekli talimatın verilmesi için mutabakatınızın bildirilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,
TÜRKİYE EMLÂK KREDİ BANKASI A.O.
Genel Müdürlüğü

İmza
Hayri Seçkin

İmza
Cemal Kulu

Paraf
V:23032
MB/HT.

Sayın Hayri Seçkin
Türkiye Emlâk Kredi Bankası
Genel Müdürü
A N K A R A

Tarihi: 27/2/1971
Sayısı: 672

Şubat 1971 tarih ve 856/9114 sayılı yazınız c.

Genç avukatlara tesis kredisi hakkındaki talebimize olumlu cevabınız camiamızı pek mütehassis etmiş ve Türkiyedeki bütün barolara duyurulmuştur.

Mutabakatımızı arzeder, muhterem Bankanız şubelerine duyurulmasına müsaadelerini rica ederiz.

Saygılarımızla,
Başkan
Av.Faruk Erem

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik, Adres: Ziya Gökalp Cad.16/7 Ankara, Telf: 18 13 44-46

Ankara, 24.2.1971

Genelge No: 654/11

Baro Başkanlığı

Birliğimizin Anayasa Mahkemesinde dâva açabilmesi için gerekli Anayasa değişikliği tasarısı Sakarya Barosu avukatlarından Nadir Lâtif İslâm tarafından hazırlanmış ve Yönetim Kurulumuzca da görüşülerek kanunlaşması için gerekli çalışmalara başlanılmasına karar verilmiştir.

İlişikte gönderilen tasarının kanunlaşması için Baronuza mensup Senatör ve Milletvekili meslekdaşlarımızın alakalarını celp etmenizi takdirlerinize arz ederim.

Ek: 1 kanun tasarısı ve değişikliği

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk Erem,

*Bu konuda
yayımlandı.
Yft.*

V.B.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASININ BAZI MADDELERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİNE VE BAZI HUKUMLAR EKLENMESİNE DAİR KANUN

G E R E K Ç E

1- Genel Olarak:

Anayasaya aykırılık iddialarının Anayasa Mahkemesine intikal yolları, malum olduğu üzere, başlıca ikidir:

Defi yolu, büyük ölçüde tesadüflere bağlı olarak işler. Bu suretle bir kanunun anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesince tetkikinin yapılabilmesi için, önce bu kanunun tatbiki nedeniyle bir ihtilaf çıkması, bu ihtilafın mahkemeye intikal etmesi ve duruşma sırasında taraflarca aykırılık def'inde bulunmuş olması veya hakim tarafından re'sen böyle bir kaniya varılmış olması gibi şartların bir araya toplanması gereklidir (Anayasa, madde 151). Fakat şurası bir gerçektir ki, kanunların tatbikatında ihtilafların mahkemelere aksetme nisbeti, genel tatbik ölçüsü karşısında çok düşüktür. Bu demektir ki, defi yolu, bazan bir kanunun anayasaya aykırılığına rağmen, yıllarca yürürlükte kalabilmesine imkan bırakan mahiyeti itibariyle noksan bir emniyet tedbiridir. Kaldı ki, defi yolu ile Anayasa Mahkemesine intikal eden iptal talepleri ile ilgili olarak çok defa, bahis konusu olayda tatbikinin önlenmesiyle yetinilebilmekte, böylece bazı kanunların anayasaya aykırılığı su yüzüne çıkmış olmasına rağmen yine de yürürlükte kalmasına zımni bir icazet verilmiş olmaktadır.

Kanunların anayasaya aykırılıklarının en müessir giderilme çaresi, iptal davası yoludur. İptal davası sisteminde nazara alınması gerekli en önemli noktalardan biri, bu davayı açabilme hakkının kimlere verilmesinin uygun olacağı meselesidir. Bu konuda çeşitli anayasalarda farklı ölçüler kabul edilmiştir. İlhakika, anayasa mahkemesi kurma gereğini, daha ziyade devletin üç kuvveti arasında bir denge meydana getirme açısından ele almış olan sistemlerde çoğunlukla, iptal davası açabilme imkanı icra organına verilmektedir. Def'i yolu da, teşri organın karşısında yargı organı tarafından harekete geçirilen bir "denge" aracı olarak tanzim edilmektedir. Memleketimizde de, 1961 Anayasamızın hazırlanış ve müzakere safhalarına rastlayan devrede, Siyasal Bilgiler Fakültesi tarafından neşredilmiş olan bir Anayasa projesinde, aşağı yukarı aynı esaslara yer verilmiş bulunuyordu (SBF, İdari İlimler Enstitüsü Gerekçeli Anayasa Tasarısı, Ankara 1960).

Kanunların anayasaya aykırılığı meselesini daha başka açılardan ve özellikle hukuk devleti ve insan haklarının korunması yönlerinden önemseyen sistemlerde iptal davası açabilme hakkı, gayet mahdut sayıdaki yetkililerden başlayarak, derece derece genişlemek suretiyle, bunu bütün vatandaşlara tanımaya kadar vardırıran ve bir "actio popularis" haline getiren çeşitli ölçüde tatbikata mevzu kılınmaktadır.

(2)

Bizim Anayasamız, iptal davası açma hakkı hak tanıdığı yetkililerin sayısı bakımından, -Temsilciler Meclisi müzakerelerinde geçen bir deyimle- "mütedil" bir ölçü tesbit etmiştir. Bunu yaparken de bu hakkın "suistimal edilmesini önlemek" gayesi takibetmiştir. (Temsilciler Meclisi Tutanak Dergisi, 25.4.1961, B.55., O.:1.) Nitekim bu düşünce ile, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açabilme hakkı genel ölçüde Cumhurbaşkanı ile son milletvekili seçimlerinde muteber oy sayısının en az yüzde onunu alan veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsilcisi bulunan siyasi partiler veya bunların meclis grupları; Yasama Meclislerinden birinin üye tam sayısının en az altıda biri tutarındaki üyelerine verilmiş bulunmaktadır. Anayasanın 149. cu maddesinin metninde daha sonra yer alan hak sahipleri, ancak kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlara münhasır olarak ve bu kuruluşların bir anayasal teminatı mahiyetinde, bu hakla, iptal davası açabilme hakkı ile techiz olunmuşlardır.

Anayasanın, kendilerine iptal davası açma hakkı vereceği ehliyet sahiplerini tesbit ederken gösterdiği titizliğe katılmamak mümkün değildir. Fakat, bu ehliyet sahipleri arasında Türkiye Barolar Birliğinin bulunmayışı, büyük bir noksanlıktır. Hiç şüphesiz bu noksanlık, kullanılan ölçünün isabetsizliğinin bir sonucu değildir. Filhalka Anayasanın müzakeresi ve kabulü sıralarında Türkiye Barolar Birliği fiilen ve hukuken mevcut değildi. Keza Barolar da bugünkü derecede bağımsız hale gelmemişlerdi. Ancak bugün var olan ve Türk Kamu Düzeni ve hukuk hayatı içinde beklenen ve özlenen yerini almış bulunan Türkiye Barolar Birliğinin, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açabilmek ehliyetine sahip olduğunu görmezlikten gelmek mümkün değildir. Bu zaruretin nedenlerini yine Anayasamızın koyduğu ölçüler ve diğer bazı kanunlarımızın tesbit ettiği esaslar içinde bulmaktayız.

Filhalka, 1136 sayılı Kararda tesbit olunduğu veçhile, Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna ve Yönetim Kuruluna katılabilmek ve başkan veya üye seçilebilmek için asgari onbeş yıllık kıdemli avukat olmak zorunluluğu vardır (1136 s.K.madde 114, 118).

Keza Anayasanın 145 inci maddesi hükmüne göre de meslekte onbeş yıl kıdemi bulunan avukatlar Anayasa Mahkemesine üye seçilebilirler.

Bu hükümlerden çıkarılabilecek sonuç şudur ki, anayasaya aykırılık iddialarını tetkik ve kanunların iptali konusunda en yüksek ölçüde "ehliyetli" olduğu kabul edilen bir timsenin iptal davası açabilmenin ehliyet ve sorumluna evleviyetle sahip sayılması bir zarurettir. Ve üyelerinin tamamı anayasanın aradığı ölçüler içinde bu derece ehliyetli kimselerden meydana gelen bir teşekkül olarak Türkiye Barolar Birliğinin de iptal davası açabilme hakkına sahip kılınması tabii ve zaruri bir sonuç olarak belirlemektedir.

Gerçekten, henüz mesleğinin ilk gününde bulunan ve hatta ilk davasına bakma durumunda olan bir hakimin dahi, başkaca bir ölçü ve kıdem aranmaksızın, -velev defî yolu mekanizmasıyla olsun- bir konunun veya bir hükmünün anayasaya aykırılığının tesbitini isteyebilme hakkı ve imkânı yanında, Türkiye Barolar Birliğinin, bir Kamu Tüzel kişisi olarak, iptal davası açabilme hakkı ile techizi lüzumuna ve gereğine karşı çıkılablmesinin makul bir izahı bulunamaz.

Anayasa Mahkemesinde açılacak iptal davası ile ilgili müzakere-lerde Kurucu Meclis'te izhar olunan endişelerden biri de, bu hakkın, "suis-timal" edilip idilmemesi yönünde olmuştur. Ancak hemen belirtmek gerekir ki, bu endişeler iptal davası açabilme hakkının istisnasız "herkeze" verilmesi teklifleri vesilesiyle ortaya konulmuştur. Bu endişeleri önlemek için de bu hak herkese verilmemiş, "mutedil" bir yol tutularak "ehliyetli" eller tesbit olunmuştur. Bu ehliyet ölçüsü içinde kalınarak yapılacak bir geniş-letme hiç şüphesiz, Anayasanın koyduğu prensibin ihlâli değil, bil'akis te'yidi demek olacaktır. Bu bakımdan Türkiye Barolar Birliğine tanınacak olan iptâl davası açma hakkının Anayasanın ölçüsüne ve gereklerine ve özel-likle "Anayasaya aykırı kanunların iptali" müessesesinin mahiyetine tamamen uygun düşeceği aşîkârdır. Buna bir misal daha ilâve etmek gerekirse, Par-lamentoda, Meclislerden herhangi birinde, bir tek temsilcisi bulunan bir siyâsî partiye dahil bu hak verildikten sonra, Türkiye Barolar Birliğine bu hakkın tanınmaması -belki şimdiye kadar bir noksanlık- fakat bundan sonraki için, bu müessesenin ruhuna ve dolayısıyla Anayasaya aykırılıkla olarak nitelendirilebilir.

Bu konuda, bir hususu daha önemle işaret etmekte fayda vardır. Hiç şüphesiz Parlamento, çıkaracağı kanunların anayasaya uygunluğuna, daha başlangıçtan itibaren, herkesten çok inana etmektedir, edecektir. Böyle olınca, yani, parlamentonun siyasî atmosferi içindeki oluşumu tamamlandı kabul olunan kanunlar, hukuk dünyasına intikal ettikten sonra, bunların Ana-yasaya uygunluk tenkidinden geçmesini gayet tabîî ve Anayasa sistemimizin normal bir işleyisi olarak karşılamak gerekir. Üstelik halihazır metnine göre, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açabilme hakkına sahip olanların sayıldığı Anayasanın 149 ncu maddesindeki genel yetkilerin (Sayın Cumhurbaş-kanı dışında) tamamı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak teşrî organın üniteleridir. Teşrî organ kanunların kabul mercii olarak anayasaya uygunluk denetimini daha müessir ölçüde esasen kendi bünyesinde yapabilmek durumun-dadır. Böyle oluncu, kanunların mer'iyete girişinden sonraki safhada olsun, Türkiye Barolar Birliği gibi tamamen hukukî alanda bulunan ve siyasetle ilgü-si bulunmayan bir kuruluşa iptal davası yetkisi verilmesi hiç şüphesiz isa-betli ve faydalı olacaktır.

gine, Anayasa Mahkemesinde Genel Olarak iptal davası açabilme hakkı vermesiyle ilgili bu teklifimizin gerek Millet Meclisi ve gerekse Cumhuriyet Senatosunun muhterem Genel Kurullarınca tasvip göreceği ümidindeyiz.

Türkiye Barolar Birliğine, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açabilme hakkı verilmesine ilişkin olarak 149 uncu maddede yapılacak cüz'i ve ilave şeklindeki değişiklik, Anayasanın sahip olduğu sistemin bir gereği icabı, diğer bir iki noktada da, şekli bir değişikliği, bir madde numarası ve kenar başlığı değişikliğini ve tenazur sağlayacak bir madde ilavesini de davet etmektedir.

Bilhakika, 1136 sayılı Kanunla hukuki varlık kazanmış olan Türkiye Barolar Birliğinin -görevleri adaletin tahakkukunda mahkemelere yardımcı olmak ve bunun yanında yargı faaliyetinin ayrılmaz bir unsuru olan savunma işini gaye edinmiş bir mesleğin mensupları olarak- avukatların "en yüksek" temsil ve meslek kuruluşu olması itibariyle- Yüksek Hakimler Kurulu'nun durumuna mütenazır bir pozisyon gösterdiği açıktır. Gerçekten, Türkiye Barolar Birliği, yapmakla yükümlü bulunduğu diğer kanuni görevlerinden ayrı olarak, avukatların özlük işleri yönünden, -tıpkı Yüksek Hakimler Kurulu gibi- bir üst kuruluştur. Bu arada, Birliğin görevleri arasında, "kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun bir surette gelişmesine çalışmak" (1136 s.K. 110/6), "bir amme hizmeti olan avukatlık mesleğinin gelişmesini teşvik edecek ve sağlayacak her türlü tedbirleri almak" (110/9), "Kanunların avukatlara tanıdığı hakların ve görevlerin şerefli bir şekilde yerine getirilmesini temine çalışmak" (110/11) gibi doğrudan doğruya yargı fonksiyonunu etkileyici ve kuvvetlendirici yetkiler de yer almaktadır.

Bu nedenlerle, Türkiye Barolar Birliğinin anayasal bir kuruluş olarak, Yüksek Hakimler Kurulunun bulunduğu bölüm içinde yer alması ve bunu sağlayacak teknik değişikliğin yapılması uygun mütalaa edilmiştir.

2- Maddelerin Gerekçesi:

Kanun teklifi, bir muhteva ve bir de yürürlük maddesinden ibaret bulunmaktadır.

Birinci madde ile, Anayasanın Üçüncü Bölüm'ündeki "C-Yüksek Hakimler Kurulu" şeklindeki kenar başlığı, Türkiye Barolar Birliğini de içine alacak bir muhtevaya kavuşturulmak üzere "C) Yüksek Yargı Kurulları" olarak değiştirilmekte ve bunun altında yer alan ve her ikisi de Yüksek Hakimler Kurulu hakkında hükümler ihtiva eden 143 ve 144 üncü maddeler metinleri, birleştirilerek, 143 madde numarası ile aynen birbirine eklenmekte, boşalan 144 üncü madde de, anayasal bir kuruluş olarak tesbit olunan Türkiye Barolar Birliği ile ilgili olarak eklenen maddenin numarası olarak yerinde kalmaktadır. Bu maddede, Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşu ve görevleri belirtilmektedir. Bu şekilde Anayasanın koyduğu sistem ve tesnif tarzı bozulmamakta, birbiriyle mütenazır pozisyon gösteren Yüksek Hakimler Kurulu ile

(5)

Türkiye Barolar Birliğinin, aynı kenar başlığı altında ve fakat ayrı ayrı maddeler içinde durumları ve fonksiyonları tesbit olunmaktadır.

Teklif olunan kanunun birinci maddesinin beşinci fıkrası, Anayasanın Yargı Bölümünün İPTAL DAVASI kenar başlığı altında yer alan 149 ncu maddesine: "... Yasama Meclislerinden birinin üye tam sayısının en az altıda biri tutarındaki üyeleri" ibaresinden sonra (Türkiye Barolar Birliği ile) ibaresinin ilavesini temin maksadiyle getirilmiştir.

Teklif olunan kanunun ikinci maddesi, yürürlük maddesi olup, Yüce Meclislerin kabul tarihine göre asıl ifadesini bulacaktır.

Kenar başlıkları Anayasanın metnine dahil bulunmamakla beraber sistem birliğini bozmamak düşüncesiyle, gerekçede vuzuhu kolaylaştıracak şekilde bunların geçireceği değişiklikler de izah olunmuştur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASININ BAZI MADDELERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİNE VE BAZI HÜKÜMLER EKLENMESİNE DAİR KANUN

Madde 1- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 143, 144 ve 149 ncu maddelerinde ve bunların ilgili bulunduğu kenar başlıklarının tertip ve muhtevasında aşağıda gösterildiği şekilde değişiklik yapılmıştır:

1- 143 üncü maddenin üzerinde yer alan "C) Yüksek Hakimler Kurulu" başlığı ile onun altındaki "I.Kuruluş" başlığı ve 144 ncü maddenin üzerindeki "II.Görev ve Yetkileri" şeklindeki başlık yazıları kaldırılmıştır.

2- 143 ncü madde üzerinde, kaldırılan başlıklar yerine "C) Yüksek Yargı Kurulları" ibaresi, onun altına "I.Yüksek Hakimler Kurulu" ve 144 ncü maddenin üzerine de kenar başlığı olarak "II.Türkiye Barolar Birliği" ibaresi konulmuştur.

3- 144 ncü madde metni, 143 ncü maddenin devamı olarak, 143 ncü maddeye eklenmiştir.

4- Bu suretle boşalan 144 ncü metni olarak: "Madde 144- Türkiye Barolar Birliği kanunla kurulur. Avukatların özlük işlerinden dolayı Barolarca verilen kararlara karşı üst itiraz mercii olup, avukatlık mesleğinin vakar ve haysiyetinin ve savunma hakkının kutsallığının ve avukatların genel meslek menfaatlerinin korunması ve hukuk düzeninin gelişmesi için çalışır ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirir" ibaresi konulmuştur.

5- 149 ncu maddede, ".... Yasama Meclislerinden birinin üye tam sayısının altıda biri tuturundaki üyeleri" ibaresinden sonra "Türkiye Barolar Birliği ile" ibaresi konulmuştur.

Madde 2- Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Adres: Z.Gökalp Cad. 16/7 Ankara, Telg: Barobirlik, Telf: 18 13 44- 46

Tarihi : 19/2/1971

Sayısı : 10/567

Baro Başkanlığı

1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 2. maddesi uyarınca T.C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirmek isteyen meslektaşlarımızın, borçlanmaları ve emekli aylığı bağlanması hususlarında karşılaştıkları zorluklar ilgili başvurularını üzerine, haklı isteklerin nazara alınması için 30.1.1971 tarih ve 7/10 sayılı Yönetim Kurulu Kararı uyarınca anılan Sandık yetkilileriyle temasa geçilmiş ve 1.2.1971 gün ve 326 sayılı mektup gönderilmiştir.

İlişikte gönderilen mektubu tetkikiyle de görüleceği üzere, T.C.Emekli Sandığı başlıca üç konuda yanlış uygulama yapmaktadır.

1- Geçici 2. maddenin (A) bendinin yollamada bulunduğu (B) bendinin 2. fıkrasındaki; "ilgilinin T.C. Emekli Sandığına evvelce kesenek ödediği memuriyet ve hizmette son aldığı maaş yahut ödenek derecesindeki kıdeminden itibaren o memuriyet veya hizmetin asgari terfi süresi nazara alınarak 2 veya 3 yılda bir terfi etmiş sayılmak suretiyle"

Hükmü Emekli Sandığına geriye doğru hesaplanmakta ve bu suretle primler yüksek olan kanun hükümlerine göre alınmakta ve meslektaşlarımızın kanunun aradığının çok üstünde borçlandırılmaktadır. Maddenin açık anlamı ise, borçlanılacak miktarın; emekliliğe tabi hizmetten ayrıldığı tarihteki kıdemden başlayarak 2 veya 3 yılda bir terfi ettirilmek suretiyle bulunmasını amirdir.

2- T.C. Emekli Sandığı emekli keseneğini geri almış olan meslektaşlarımız faizi ile birlikte iade ettikleri halde, 5434 sayılı Kanunun 102. maddesini değiştiren 545 sayılı Kanunun 3. maddesine dayanarak, emekli aylığı tahsisi için altı ay beklenmesi gerektiğini ileri sürmektedir.

1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi (B) bendinin 5. fıkrasındaki "Borçlanan kimseler emekliliğe esas olan eski memuriyet veya hizmet sürelerine borçlandıkları sürenin eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden ve borçlandıkları miktarın tamamını ödedikleri tarihten itibaren 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığına hak kazanırlar..." hükmü borçlanılan miktarın kamamen ödenmesi tarihinden itibaren emekli aylığı bağlanacağı

*Bütçede
yayınlandı.
19/2/71*

(2)

açıkça hükme bağladığından aksine yapılan işlemde isabet olmadığı meydandadır. 1136 sayılı Kanun özel kanun niteliğinde bulunduğundan, genel kanun olan 5434 sayılı Kanunun 102. maddesini değiştiren 545 sayılı Kanunun 3. maddesinden, öncelikle uygulanması gerekeceği aşıkardır.

Nitekim Danıştay 10. Dairesi E. 970/1056 sayılı kararı ile konuyu avukatlar lehine sonuçlandırmıştır.

3- T.C. Emekli Sandığının yanlış uygulamasından üçüncüsü, 65 yaşını doldurmuş bulunan avukatları, 5434 sayılı Kanunun 40. maddesinde kesin yaş haddini doldurdukları iddiasıyla iştirakçi kabul etmek istememesidir.

Avukatlarla ilgili işlemleri, özel kanun olan 1136 sayılı Kanuna göre yapmak durumunda olan T.C. Emekli Sandığının bu yanlış işlemi de Danıştay 10. Dairesinin 25.11.1970 gün ve E. 970/1104, K.970/1644 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Danıştay kararları ile avukatlar lehine çözümlenen bu üç konuda T.C. Emekli Sandığının başka davalara sebebiyet vermeden yanlış uygulamayı düzeltmesi kuvvetle muhtemeldir. Ancak vaki görüşmede konuların Danıştay kararları ışığında yeniden gözden geçirilmekte olduğu belirtilmiştir. Birliğimiz Sandıkla temaslarına devam etmekte ve karşılıklı protokol düzenlenmesine gayret etmektedir.

Bu konuları T.C. Emekli Sandığı ile Birliğimiz arasında kesin çözüme bağlanıncaya kadar, şahsi haklarının kaybolmaması için dava sürelerinin geçirilmemesi de hatırlatılarak, yukarıdaki konuların meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem.

V.B.